Hver 8. Dag

Udkom 1896-1928.

Fortsættelse af: Hver 14. dag. (1894-96) = 1.-2. Aargang

Skønlitterære bidrag indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p71363.htm

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Hver 8. Dag

Udkom 1896-1928.

Fortsættelse af: Hver 14. dag. (1894-96) = 1.-2. Aargang

Skønlitterære bidrag indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p71363.htm

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

HVER 8. DAG

ILLUSTRERET UGESKRIFT

REDIGERET AF

AL. SCHUMACHER

— JULI—SEPTEMBER 1897 —

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

— REITZELSKE AFDELING —

1897

P. Petersens Bogtrykkeri (Egmont H. Petersen).

INDHOLD

Side.

Digte

H. P. Holst: Dronning Louise 165
Med Bilag i Tontryk og Illustrationer.
Alfr. Ipsen: Skovmøllen 229
Med Tegning af *C. Beck.*
Alfred Ipsen: Ved Deres kgl. Høiheders Prins Carls og Prinsesse Ingeborgs Formæling 149
Med Bilag og Illustrationer.
H. Vilh. Martensen: Munkekongen 111
Edvard Søderberg: I Klosterhaven 60

Romaner og Fortællinger

Emilia Pardo Bazan: Efter Bordet 226
Bekymringen. Russisk Folkeeventyr 227
R. E. Francillon: Olympia 15, 30, 46, 66, 87, 99, 119, 141, 156, 174
Kandarius: Hvordan jeg lavede „Kwass“.... 25
Med Vignetter af *Alfr. Schmidt.*
Thor Lange: Skiftingen. Efter Rud. Baumbach 98
Koloman Mikszáth: Dronning Myrrhas Lov .. 231
Matilde Serao: Et Besøg 192, 203
Xanrof: Chloroform 163

Literatur, Musik, Theater og Kunst

* * *: En Lyriker paa Thronen 201
Med Bilag i Tontryk og Illustrationer.
C. A.: Niels W. Gades Monument 11
Med Illustration.
Julius Clausen: Henrik Hertz 154
Med Portræt.
Henrik Ibsen hjemme 182
—r: I Kamp om en Sjæl — Mørkets Seier .. 198
Med Kompositioner af Sascha Schneider.
Dr. S. Schandorph: Et ublodigt Offer for Inkvisitionen i Spanien 185
H. V. Schytte: Cæcilia-Foreningens Madrigalkor 41
Med Portræt og Illustration.

Hjemmefra

C. A.: A propos Klasselotteriet 222
Med Illustrationer.
N. Dalhoff: Dronning Louise som Velgjørerinde 168
Med Illustrationer.

Side.

K. Hansen: Jubilæumsdyrskuet i Aarhus 1
Med Portræter og Illustrationer.
K. Hansen: Jubilæumsdagene i Aarhus 73
Med Illustrationer efter Fotografier.
K. Hansen: De internationale Kapseiladser paa Aarhus-Bugten 94
Med Illustrationer efter Fotografier.
Alfred Ipsen: Frelsens Hær og dens Stifter .. 5
Med Illustrationer af Alf. Schmidt og K. Hansen Reistrup.
e. s.: Udstillingen i Kolding 207
Med Illustrationer.
S.: Kystbanen 128
Med Illustrationer efter Originalfotografier.
S.: D. kgl. Høiheder Prins Carls og Prinsesse Ingeborgs Formæling 181
Med Illustrationer.
Al. Schumacher: Jernbaneulykken ved Gjentofte 60
Med Illustrationer efter Fotografier.
Th. Stuckenberg: Langs Kysten 21
Med Illustrationer efter Fotografi og Tegninger af *H. V. Westergaard.*
Tips & Odds: Væddeløbene ved Odense og Eremitagen 54
Med Illustrationer efter Øieblikstfotografier.

Fra fremmede Lande

Nic. Bøgh: Fra Kullen 133
Med Illustrationer efter Originalfotografier.
Walter Christmas: Kong Chulalongkorn 61
Med Portræter og Illustrationer, samt Musikbilag: Siamesisk Nationalsang.
Ellis: Regeringsjubilæet i England 13
Med Illustrationer efter Fotografier Side: 48—49.
G. C. G.: Fra et Verdensbad 151, 177
Med Illustrationer.
Spiridion Gopcevic: Gammel Serbiens Beboere 77
Med Illustrationer.
Alfr. Ipsen: Breve fra Stockholm 41, 83, 129
Med Illustrationer efter Fotografier.
**—r.:* Trondhjems 900-Aars Jubilæum 37
Med Illustrationer efter Fotografier.
**—r.:* Fra Trondhjems-Jubilæet 97
Med Illustrationer efter Fotografier.
—r: Guld 210
Med Illustrationer.

Biografier og Historie

Side.

P. Chr. Aarup: Overpostmester H. G. Petersen ... 183
Med Portræt.

Dr. *P. Brock:* Hesten Cranich ... 117
Med Illustrationer.

F.: Mouraview og Hanotaux ... 28
Med Portræter.

H.: Capitain C. H. A. Carlsen † ... 184

H.: N. R. Meyer ... 200
Med Portræt.

Dr. *I.:* Professor Ask † ... 128
Med Portræt.

Kongen af Siams Besøg hos Fyrst Bismarck ... 225
Med Illustration.

Napoleon paa Vrangen ... 107, 113, 137, 188
Med Portræter.

S.: Japetus Steenstrup ... 12
Med Portræt efter Maleri af *A. Jerndorff.*

S.: Selvhersker og Præsident ... 175
Med Portræter og Illustration.

Thordur Tomasson: Sønderjylland ... 214, 217
Med Portræter og Illustrationer.

Fra Videnskabens Omraade

Edv. B.: Hjortetaksbregnen ... 232
Med Illustrationer.

En Edderkops Klogskab og Styrke ... 180

m—r.: Nordpolens Martyrer ... 179

A. K. Schrøder: Om Kleptomani ... 124

Mode

Ellis: Modebrev fra London ... 111
Med Illustrationer.

Forskjelligt

Side.

Brydekampen i Ordrup ... 164
Med Illustrationer.

En Buddhistmesse i Paris ... 229

Et Bryllup i Minuten ... 213

H.: Taxametre ... 200
Med Illustration.

Hvad de forskjellige Folk ryge ... 36

Prins Henris Duel ... 140
Med Portræt.

—r: Siamesiske Mønter ... 228
Med Illustration.

P. C. L. Christiansen-Skødstrop: I Luftballon til Nordpolen ... 76
Med Portræt og Illustration.

Billeder uden Text

Simon Simonsen: I Stalden ... 17

Knud Larsen: Aalefiskere ... 33

Marselisborg ved Aarhus ... 105

Louis Jensen: Gade i Hornbæk ... 145

Feliz Faure ombord paa Pothuau ... 199

Kunstbilag

Paulus Moreelse: Den lille Prinsesse.

Hans Holbein: Thomas Howard, Hertug af Norfolk.

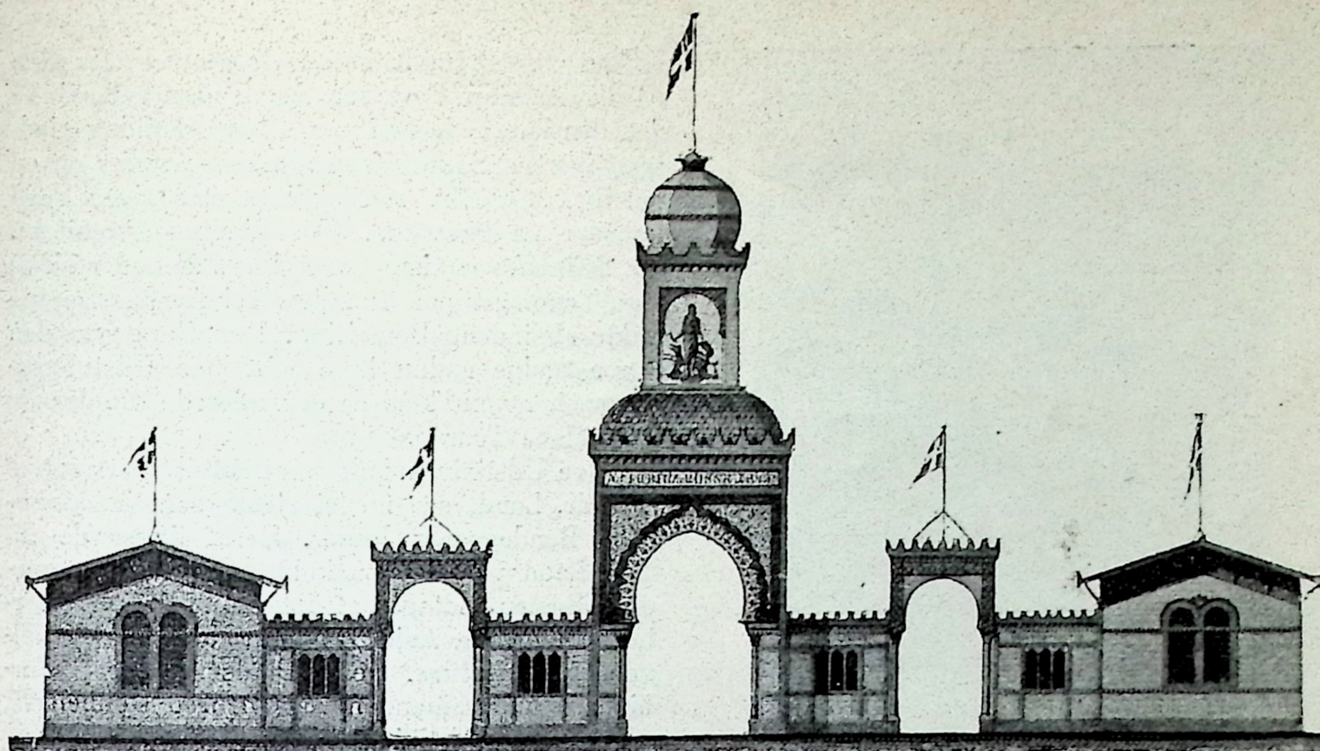

Paulus Moreelse:

DEN LILLE PRINSESSE

(Rijks Museum, Amsterdam)

P. Petersens Bogtrykkeri

INDGANGSPORTALEN

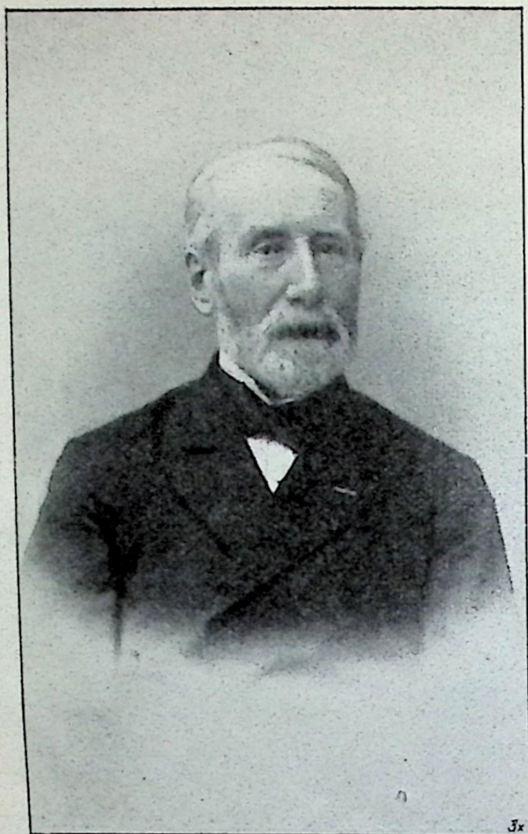
Jubilæet i Aarhus

(FRA VOR KORRESPONDENT)

SOMMERENS Begivenhed — i hvert Fald for Jylland — bliver i Aar de store Jubilæumsfestligheder, som i Dagene fra den 9. til den 12. Juli skal afholdes i Anledning af, at det er et kvart Aarhundrede siden, de jydske Landboforeninger sluttede sig sammen i en fælles Forening. Der var paa det aarlige Delegeretmøde ifjor megen Strid om, hvor Jubilæet skulde feires, og som de skarpeste Konkurrenter optraadte *Horsens, Aalborg* og *Aarhus*. Horsens argumenterede paa den Omstændighed, at det var der, Sammenslutningen fandt Sted for 25 Aar siden, Aalborg førte andre Grunde i Marken, men Aarhus gik af med Seiren, fordi den er Jyllands Hovedstad, ligger mest centralt . . . og endelig fordi den gjennem sin Borgmester bød Landboforeningens Delegerede det største Tilskud. Og efter at Kampen om Stedet var tilende, blev vel de Fleste enige om, at Aarhus ogsaa sidder inde med de bedste Betingelser for at kunne huse det store Jubilæum og alle dets Gjæster og præmieæskende Dyr.

Blandt de Mænd, som i første Række har bidraget til, at Foreningen hurtig efter sin Stiftelse blev sat istand til at tage energisk fat paa Løsningen af sine mange Opgaver, bør nævnes Generalkonsul *Pontoppidan* i Hamborg. I 1874 oprettede han to store Legater til Fremme af Husdyravl og Meieridrift, og han har i Aarenes Løb skjænket Foreningen af jydske Landboforeninger et samlet Beløb af ca. 45,000 Kr. En betydelig Del af den Ære, som maa deles af mange udmærkede Mænd for deres Virksomhed i Foreningens Tjeneste, vil i Jubilæumsdagene blive tilkjendt gamle Pontoppidan.

Hvad Gjæsternes Talrighed angaaer, kan der kun gjættes. Komiteen venter de 100,000. Men derimod veed man, hvad der kommer af Dyr. Anmeldelsesfristen er udløben for længere Tid siden, og en foreløbig Optælling af Dyrene viser, at det forestaaende Jubilæumsskue — skjøndt det kun er et *Provinsdyreskue* — bliver større end nogen tidligere dansk Landmandsforsamling. Der er nemlig anmeldt ialt 1548 Dyr, hvoraf 904 Stkr. Kvæg, 504 Heste, 48 Faar og 92 Svin. Til Sammenligning kan nævnes, at ved den sidste Landmandsforsamling (Randers 1894), der altsaa omfattede hele Landet, konkurrerede der kun 1502 Dyr. Udenforstaaende gjør sig vanskelig noget Begreb om, hvilket Arbeide det koster at sætte hele dette Apparat i Scene, hvor mange travle Hænder, der maa bygge med, for at Alt kan være færdigt til Aabningsdagen, men naar man kaster et Blik paa Fortegnelsen over Udvalgs og Underudvalgs, Sektioners og Kommiteers brogede Labyrinther, faaer man dog et Indtryk af, at heller ikke dette „Rom“ bygges paa en Dag. I over et halvt Aar er der holdt Udvalgs- og Sektionsmøder, lagt Planer, fordelt Roller ... med andre Ord, Maskineriet er passet sammen, og hver Enkelt blandt de Mange har faaet tildelt sin bestemte Plads. Men midt inde i alt det, som en flygtig Iagttager vil kalde Virvar, findes Fællesforeningens Sekretariat, der bestrides af Over-

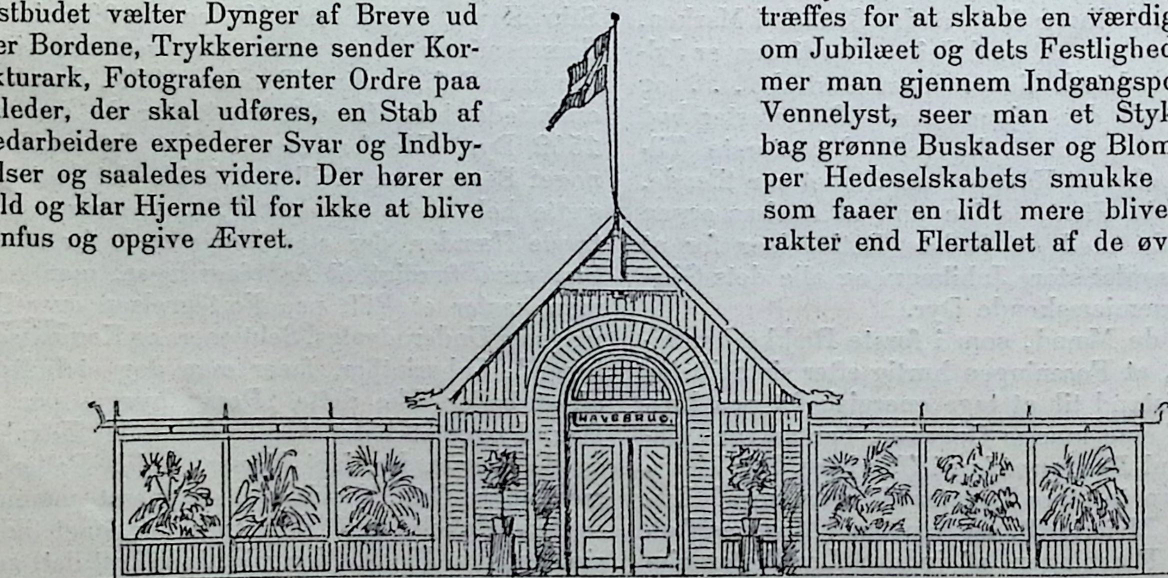
GENERALKONSUL H. PONTOPPIDAN

retssagfører *J. Høegh-Guldberg.* I hans Haand løber alle Traade sammen fra det forberedende Arbeides Periferier, og hans udmærkede Organisations- og Administrationstalent, der ved adskillige tidligere Leiligheder har staaet sin Prøve, vil sikkert ogsaa denne Gang gjøre ham og den jubilerende Forening Ære. Efterhaanden som Jubilæumsdagene rykker nærmere, voxer Travlheden, og et Øiebliks Ophold paa Sekretærens Kontorer giver et levende Billede af, at man befinder sig ved det organiserede jydske Landbrugs stærkt pulserende Hjerte. Telefonen kimer, Postbudet vælter Dynger af Breve ud over Bordene, Trykkerierne sender Korrekturark, Fotografen venter Ordre paa Billeder, der skal udføres, en Stab af Medarbeidere expederer Svar og Indbydelser og saaledes videre. Der hører en kold og klar Hjerne til for ikke at blive konfus og opgive Ævret.

Men er der travlt inden Døre med at ordne Alt til den store Fest, saa ligger man heller ikke paa den lade Side ude paa selve Udstillingspladsen, hvor en Skare Haandværkere tømrer op en hel By ... en By, som skal se fire Dages Festligheder og forsvinde. Udstillingens Architekt, Hr. *Künell,* foreviste for et Par Maaneder siden sine Tegninger paa Raadhuset i Aarhus, og de vakte almindelig Beundring. Den Gang var den første Stolpe endnu ikke reist paa Udstillingsterrænet, og nu kneiser der allerede Kupler og orientalske Taarne.

Selve Udstillingspladsen omfatter et Areal af 35 Tdr. Land, saa meget altsaa som en almindelig Bondegaards Jorder. Heraf ligger de 20 Tdr. Land paa den saakaldte Galgebakke, medens Resten indtages af det umiddelbart i Nærheden liggende Anlæg „Vennelyst", Aarhus Tivoli *en miniature.* De to Pladser sættes i Forbindelse med hinanden ved en bred Dobbeltvei, saaledes at Udstillingsterrænet i Virkeligheden bliver et begrænset Hele. Men de to Afdelinger vil dog hver for sig faae sit særlige Præg, dels ved Naturforholdene, dels ved de interimistiske Bygninger, som opføres paa dem. Medens Galgebakken er et fladt, græsbevoxet Høideplateau, som benyttes til militære Øvelser, er „Vennelyst" en bakket, smukt anlagt Park, gjennemstrømmet af en lille Aa, som hist og her udvider sig til idylliske Smaasøer. Og medens alle Bygningerne paa Exercerpladsen ere holdte i sydlandsk Stil, er Vennelyst-Bygningerne, ligefra den smukke Indgangsportal, som prydes med Aarhus Vaaben, til den mindste Kiosk, opførte i streng nordisk Stil og kommer derved til at harmonere med den permanente Restaurationspavillon, der for Tiden bygges for kommunale Penge i Vennelyst, og som skal være færdig til Udstillingens Aabning.

En Tur rundt i det store Terræn giver et godt Indtryk af de Foranstaltninger, som træffes for at skabe en værdig Ramme om Jubilæet og dets Festligheder. Kommer man gjennem Indgangsportalen til Vennelyst, seer man et Stykke oppe bag grønne Buskadser og Blomstergrupper Hedeselskabets smukke Pavillon, som faaer en lidt mere blivende Charakter end Flertallet af de øvrige Byg-

HAVEBRUGS-PAVILLONEN

ninger, idet den senere skal flyttes ud til en af Selskabets Stationer og anvendes i praktisk Øiemed. Bag denne Pavillon opføres en Bygning, hvori der foranstaltes en geologisk Udstilling, og længst oppe mod Boulevarden, tæt ved Veien, der fører over til Galgebakken, opslaaer det jydske Haveselskab sit Pavlun. Midt inde i Anlæget hæver Restaurationspavillonen sin Kuppel høit over de andre Bygninger og over alle grønne Træer. Skjøndt Hede- og Haveselskabet hører til dem, der i Ordets egentligste Betydning er „ei blot til Lyst", vil dog sikkert Vennelyst-Afdelingen af Jubilæumsskuet blive det Sted, hvor man morer sig. Naar de elektriske Buelamper tændes og gjør Nat til Dag mellem Havens Buske og Træer og de sært ornamenterede Bygninger, vil Tusinder af Mennesker, der har døiet Dagens Sol og Besvær paa den aabne Exercerplads, samles her og drikke det sidste Glas Øl, medens Musiken spiller fra den aabne Estrade *à la* Muslingeskal. Og selv en Tivoliforvænt Kjøbenhavner vil føle sig hjemme i de jydske Omgivelser.

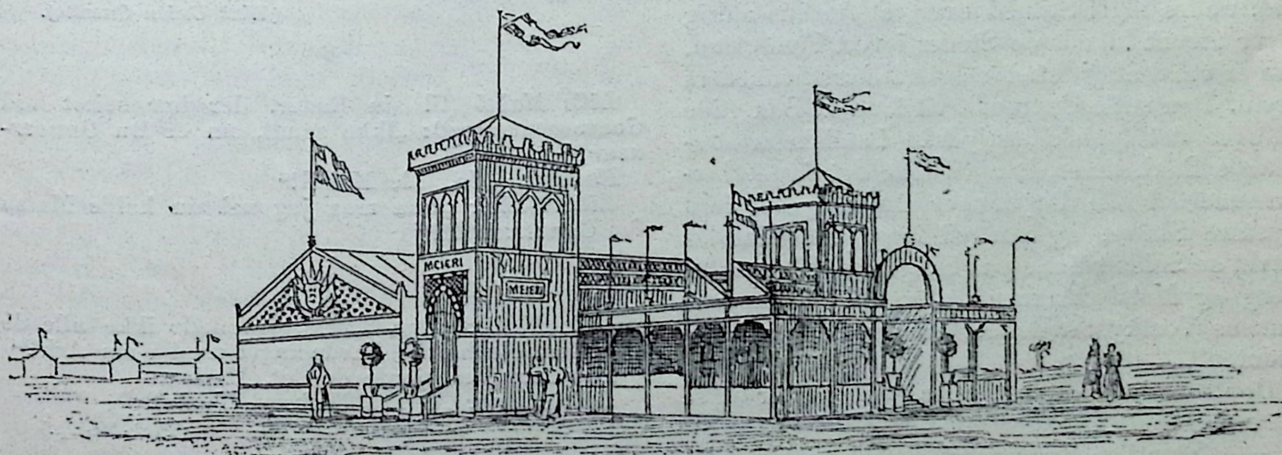
Men Exercerpladsen vil samle hele den alvorlige Interesse om sig fra tidlig Morgen til Sol gaaer i Bjerge. Kommen ind gjennem dens særlige Indgang, som dannes af en mægtig kuppelbærende Portal, vil man foran sig have et Billede af intensiv Virksomhed og broget Mangfoldighed. Til begge Sider store Maskinudstillinger. Lidt høiere oppe Foredragslokalet, tangeret af en oval Kjørebane. Længere fremme en Mængde hvide Teltstalde, der er ordnede vifteformigt paa den grønne Bund. Man kan gjøre sig et lille Begreb om Mængden og Størrelsen af disse Stalde, naar man hører, at der til deres Tage medgaar ikke mindre end 14,000 Kvadratalen Lærred eller nøiagtig saa meget, som der skal til for at dække 1 Td. Land. Midt inde i Viften findes „Ringen", hvori de præmierede Dyr vil blive foreviste til bestemte Tider paa Dagen. Helt i Baggrunden indrettes en Teltleir for Dyrenes Oppassere, Folde for Svin og Faar og Plads for Fremstilling af de arbeidende Maskiner. Og rundt mellem alle de

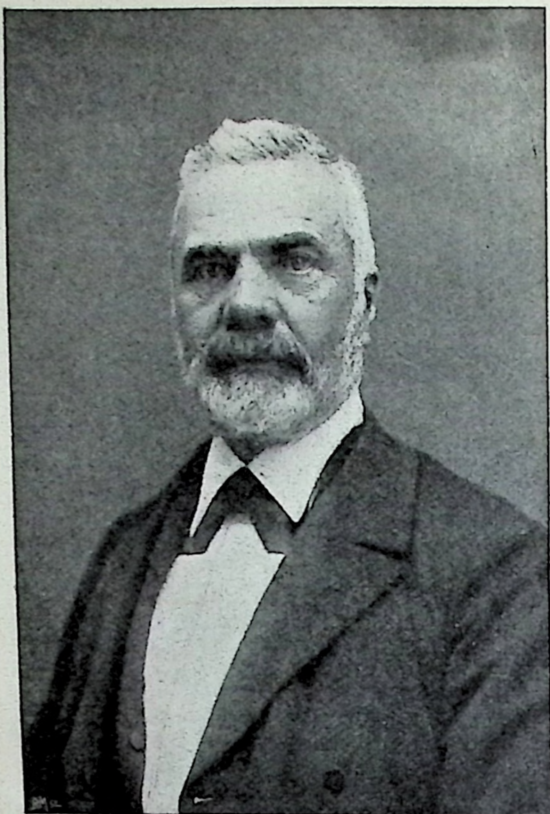
HOFJÆGERMESTER C. BECH,
FORMAND FOR FORENINGEN AF JYDSKE LANDBOFORENINGER

større Bygninger vil findes spredt i et Utal over Pladsen Restaurationstelte, Kiosker, Garderober, Musiktribuner, Tombolabygninger osv. *Apropos:* Udstillingskomiteen har sikkret sig Deklaration fra den aarhusianske Beværterforening paa, at Priserne paa Mad og Drikke ikke vil blive forhøiet under Jubilæet. Paa Udstillingspladsen bliver der ialt 10 Restaurationer, som hver kan rumme 200—400 Personer siddende ved Borde. Endvidere Konditori og Afholdsbeværtning.

I en særlig Kiosk forhandles „Jubilæums-Platten", som er fabrikeret af den kgl. Porcellainsfabrik efter Tegning af Professor *Arnold Krogh*. Tegningen forestiller en Tyr i en Kløvermark. Tilvenstre sees en Kæmpehøi med Bautastene og ovenover Foreningens Motto: *„Unitis*

DET ARBEIDENDE MEIERIES BYGNING

LANDSTHINGSMAND P. BOJSEN,
NÆSTFORMAND I FORENINGEN AF JYDSKE LANDBOFORENINGER

veribus", samt et *F. J. L.* i et Kløverblad og Aarstallene 1872—1897. Der laves kun 1500 Exemplarer af Tallerkenen.

Midt paa Udstillingspladsen kneiser — som et Symbol paa det Centrale i jydsk Landbrug — det arbeidende Meieries Bygning med to firkantede Taarne. Fra en Perron vil de Besøgende kunne iagttage Mælkens Forvandling til Smør, og i en Restauration, der staaer i direkte Forbindelse med Meieriet, kan man smage paa Produkterne. Brede Trapper fører op til det Øverste af Taarnene, og herfra vil man kunne skue ud over Jubilæumsudstillingens brogede Sommerliv og langt videre ud over Aarhus By og Bugt og Omegn. Og her paa denne Plads vil da sikkert mere end En, som ikke før har besøgt den jydske Hovedstad, undre sig i Stilhed over, at Aarhus aldrig bliver nævnt blandt de Steder i vort Fædreland, som er værd at gjæste for dens Naturskjønheders Skyld. Den stille Undrende vil lade sit Blik glide ud over det typiske østjydske Landskabs storslaaede Bakkelinier, han vil lade det følge Havbræmmens bløde Bugtninger langs dyrket Jord og store Skove, og han vil langt ude hinsides Havet se Solen skinne paa Helgenæs, Ellemandsbjerg og Molsbakkernes dystre Toppe, medens Samsøs Vestkyst svømmer som en Taageø i Horisonten ...

Den, der har seet det, *maa* længes efter at se det nærmere ...

— — Samtlige Bygninger, som Komiteen lader opføre i Anledning af Jubilæumsskuet, vil koste ca. 30,000 Kr. Der vil blive uddelt Pengepræmier til et samlet Beløb af 26,000 Kr., saa det er ret betydelige Summer, der anvendes. Desuden skjænker 41 jydske Landboforeninger hver en Ærespræmie, bestaaende af Sølvgjenstande, der udføres efter Tegninger af Kunstmaler *Rasmus Christiansen.* Disse Præmier udstilles i en særlig Montre paa Pladsen. Diplomerne, som skal ledsage hver Præmie, bliver ligeledes kunstnerisk udstyrede og forsynes med fotografiske Billeder fra Dyrskuet. Endelig bør det noteres, at „Foreningen af jydske Landboforeninger", hvis Præsident er Godseier *Bech*, Engelsholm, nu omfatter samtlige (60) jydske Landboforeninger med et Medlemsantal af næsten 33,000.

Og naar en saa mægtig Forening, der har sat dybe Spor i det jydske Landbrugs Historie, holder 25-aars Fødselsdag, tør det vel ikke være for meget at vente, at 100,000 Gratulanter vil møde med deres Lykønskninger.

Aarhus.

K. Hansen.

Mrs. *B.:* „Mama skriver mig til, at hun har isinde at flytte til os og beder om at leie et Rum til hende, hvor hun kan anbringe sin Cycle, indtil Saisonen begynder".

Mr. *B.:* „Hvad mener Du, om vi tog Cyclen i Huset og anbragte Mama et andet Sted?"

(Modern Society).

— „Det er mig ufatteligt, hvorfor saa mange Mænd beklager sig over, at deres Koner altid har det sidste Ord. Jeg for min Part har ikke Noget imod det".

— „Ikke det?"

— „Ikke det Mindste! Jeg takker min Skaber hvergang min Kone endelig er naaet til det sidste Ord".

(The Penny Ill. Paper).

„At begrave Krigsøxen" er en roesværdig Handling; man bør blot aldrig glemme Stedet, hvor man har begravet den.

(West Union Gazette).

Lille Mabel (til sin Fader, der har seiret ved Gouverneurvalget): „Ikke sandt, nu er Du *Gouverneur?*"

Faderen: „Ja, lille Mabel!"

Lille Mabel: „Saa maa jeg vel nu kalde Mama for *Gouvernante?*"

Lille Marie: „Hør, Tante, druknede ikke alle de Dyr, som Noah ikke havde taget med i sin Ark?"

Tanten: „Vel gjorde de det, Marie".

Lille Marie: „Ogsaa *Fiskene,* Tante?"

(Pick-Me-Up.)

Frelsens Hær og dens Stifter

ILLUSTRATIONER AF ALFR. SCHMIDT OG K. HANSEN-REISTRUP

II.

William Booth, der er født den 10. April 1829 i Nottingham, blev i en ung Alder Præst i en Metodistsekt; men allerede i 1861 nedlagde han sit Embede for at virke for de Fattige. I 1865 begyndte han sin Virksomhed i London, der frembød en saa enestaaende Arbeidsmark. Det gjaldt for ham om at faae Befolkningens allerlaveste Lag i Tale, Drukkenboldte og Forbrydere, Krøblinger og faldne Kvinder, Vagabonder og Hungrende, Hjemløse og Arbeidsløse og Gadens forsultne og forvildede Børn. Han maatte søge dem, hvor de var at finde, paa Gader og Stræder og i Kipper og usle Huler, hvor de klumpede sig sammen som lyssky Dyr, og han maatte lære sig til at tale til dem saaledes, at han kunde fange deres Øre.

Allerede i 1865 havde han grundet Frelsens Hær. Først tretten Aar efter, i 1878, opstod Tanken hos ham om at indrette den som en virkelig Hær med militær Organisation, bestaaende af uniformerede Officierer og Soldater og forsynet med Piber og Trommer. Paa et „Krigsmøde" i London blev den nye Ordning vedtaget. Det skulde være en Hær af Christi Soldater, der med Bønner og Lovsange, Bodsøvelser og Prædikener skulde storme Satans Befæstninger og Borge. Det var et dristigt Experiment. Man kan sige sig selv, hvilken Forargelse det maatte vække i de videste Kredse, og hvilke mægtige Vaaben det gav Hærens Fjender i Hænde. Men Booth vaklede ikke, og Forsøget lykkedes over al Forventning. De engelske Biskopper betegnede nu Frelserhæren som en usund Bevægelse, en Udvæxt paa Kirken og grundede som et Modtræk den saakaldte *Church Army,* der skulde danne en Modvægt mod den. Men, medens *The Church Army,* der slet ikke havde nogen positiv *raison d'être,* ingen Betydning fik og hurtigt sygnede hen, voxede Frelsens Hær og udbredte sig til saa at sige alle Egne af den civiliserede Verden. Frankrig, Tydskland, Italien, Holland, Belgien, Danmark, Norge, Sverige og Finland omspændte den. Selv paa Island blev der oprettet en Afdeling, der dog ikke gjør videre Fremskridt paa Grund af Befolkningens Fattigdom og de besværlige Samfærdselsforhold. Paa enkelte Steder, f. Ex. i Tydskland og Schweitz, har Øvrigheden skredet ind imod dem og forbudt deres Forsamlinger. Ogsaa i andre Verdensdele har Frelsens Hær fundet Aflæggere, i Asien, navnlig i Indien, som altid har været Gjenstand for en særlig Forkjærlighed fra Frelsens Hær, i Amerika og Australien. Dens Fællesorgan *„The warcry"* udkommer nu paa 34 Sprog.

I hele denne storartede Bevægelse har Booth selv været den organisatoriske Kraft og Bindeleddet mellem de forskjellige Afdelinger. Altid paa Reise fra Land til Land, ledsaget af en Stab, bærer han med Rette Navnet Reisegeneralen, og den eiendommelige Skikkelse med det markerede Ansigt med Ørneblikket, den stærkt krummede Næse og det lange hvide Skjæg er efterhaanden bleven en af Nutidens kjendteste Skikkelser, ja han turde vel af alle Nulevende være den som personlig er bedst kjendt, hørt og seet som han er af Millioner. I Slutningen af Januar Maaned var han her i Byen for at indvie Frelserhærens nye Tempel i Frederiksberg Alle. Nu midt i Juni kommer han her igjen for at lede en Kongres i Anledning af Frelsens Hærs tiaarige Bestaaen her i Landet. Men hvor mange Byer og Lande har han ikke gjæstet i Mellemtiden? Den Gang reiste han over Malmø til Stockholm, derfra til Christiania, hvor hans Modtagelse saavidt man af Bladenes Meddelel-

GENERAL BOOTH

ser kunde skjønne var en Slags Triumftog, saa nordpaa til Trondhjem, derfra til flere tydske Byer, til Paris og Sydfrankrig. Og overalt har han holdt Møder og timelange Taler. I Sandhed, der skal en god Konstitution til at holde det Liv ud.

Der er dem, der i Booth ville se en Humbugist i stor Stil, en blot Ærgjerrighed; Intet kan være taabeligere. Der er rimeligvis i hans Virken en stor religieus Ærgjerrighed: men med en blot udvortes Ærgjerrighed bringer man ikke saadanne Offre og udretter ikke saadanne Ting. Booth er en Enthusiast og i en vis Forstand af Ordet en Fanatiker; men der er ingen Tvivl om, at en Hoveddrivkraft i hans Hjul er en stor og energisk Menneskekjærlighed. Det er om Fattigdommen, den dybeste og hjælpeløseste Fattigdom, at hans hele Virksomhed theoretisk og praktisk dreier sig og om det Kæmpeproblem, hvorledes man skal udrydde den, og det er særlig denne Side af hans Virksomhed, der har Krav paa Interesse.

Det var i 1890, at han udgav sin epokegjørende Bog *In darkest England and the way ont*, hvori han fuldstændigt udvikler sine sociale Planer til Redning af Samfundets Fortabte. Da han ønsker at være praktisk og ikke utopisk, falder det ham ikke noget Øieblik ind at foreslaa, at ethvert Menneske skal sættes istand til at føre en fuldtud menneskeværdig Tilværelse. Selv et Fængselsliv anseer han i Virkeligheden med Hensyn til Bekvemmeligheder at ligge over, hvad der kan naaes. Det vilde være unyttigt at forlange, at Enhver, som er villig til at arbeide, skulde have et ligesaa godt Herberge, ligesaa varme Klæder og ligesaa regelmæssige Maaltider som Forbryderne i vore Fængsler. Hvad er da hans Ideal? Med bidende Humor udtaler han, at hans Bestræbelser gaa ud paa at skaffe Proletarerne *samme Vilkaar som en londonsk Droskehest.* Droskehesten er i to væsentlige Henseender heldigere stillet end disse Mennesker. For det Første sørger man for at skaffe den Arbeide og Tag over Hovedet samt tilstrækkelig Føde, til at den kan udrette sit daglige Arbeide; for det Andet sørger man, naar den snubler og falder — hvad enten det nu er dens egen Feil, eller det skyldes Feil af Andre — for at hjælpe den paa Benene igjen, og opsætter alle Undersøgelser om, hvis Feilen er, til det er skeet.

Han lader de forskjellige Regimenter af den store Haabløshedens Arme, som han ønsker at hjælpe, passere Revue. Han beklager den Demoralisation, som foraarsages af Velgjørenheden, der udsletter Skjellet mellem de virkelig Nødlidende og Dagdriverne, og hævder, at den eneste Maade, hvorpaa de Ulykkelige kan ophjælpes, er gjennem Arbeide. Antallet af dem, der i Virkeligheden ikke vil arbeide, er forholdsvis ringe — Booth anslaaer det til 10 pCt.; men naar Nøden bliver altfor overvældende, er det disse professionelle Lediggængere, der trænge sig frem i første Række, og en af de sørgeligste Følger af den nuværende Ordning af Fattigforholdene er den, at den mistænkeliggjør alle de Arbeidsløse i Samfundets Øine og gjør det vanskeligt at komme de Flittige og Ordentlige til Hjælp.

General Booth siger nu, at han ikke stiller sig fjendtlig overfor nogen social eller politisk Plan, som Utopister kan udtænke eller politiske Organisatorer udarbeide, han vil gjerne overlade dem Fremtiden og Idealet. Han forbeholder sig kun de forhaandenværende Forhold, Virkeligheden. De forhungrede og arbeidsløse Mennesker kan ikke vente, til man faaer omordnet Samfundet eller virkeliggjort Utopierne. Hvis der Intet kan gjøres for dem, vilde det være barmhjertigere af Samfundet at forsyne dem med en passende Dosis Morfin, fremfor at lade dem henslæbe et Liv fortsat i deres nuværende Elendighed, indtil de tilsidst fortvivlede synke i Graven.

GENERAL BOOTHS DATTER
MRS. BOOTH-TUCKER.

Booth gaaer nu over til at fremsætte sin Plan i sin Bogs næste Afsnit, som han har kaldt „Befrielsen", og som optager to Trediedele af denne. Han paastaaer, at en blot Forandring af et Menneskes udvortes Omstændigheder kan ikke medføre nogen varig Forbedring, medmindre der samtidig foregaaer en Forandring af hans Indre, hans Charakter; men paa den anden Side kan det heller ikke hjælpe at prædike for de Fattige, uden at deres ydre Forhold samtidig omdannes paa en Maade, der tillade dem at føre en menneskeværdig Tilværelse.

Hans Plan omfatter tre forskjellige Afdelinger, en Bykoloni, en Landkoloni og en oversøisk Koloni.

Bykolonier skal optage og beskjæftige de Arbeidsløse i de store Steder. For 30 Øre skal en Mand i dem kunne faae en tilstrækkelig Aftensmad, en solid Frokost og en Seng. Men hvis nu den Hjemløse, der træt og forsulten henvender sig i Herberget, ikke har de 30 Øre, som det koster, skal man da vise ham bort, lukke Døren for ham og lade ham selv om at finde en Soveplads paa Gaden. Nei, han optages ligefuldt; men

hvis han ikke har Penge at betale med, maa han om Morgenen, før han forlader Herberget, udføre for 30 Øre Arbeide som Vederlag for Nattely og Kost. Det Arbeide, der forlanges, er Brændehugning, Syning af Sække eller Lignende. I Forbindelse med de til Herbergerne knyttede Arbeidshuse oprettes der tillige Husholdnings- eller Sparebrigader, hvis Medlemmer uniformerede og numererede have den Opgave at gaa fra Hus til Hus for at samle Madlevninger, gamle Klæder, gamle Aviser og andet Affald fra Husholdningen. Til Udførelsen af dette Hverv vilde der behøves et Korps paa 2000 Mand, som skulde paatage sig at patrouillere rundt om i Londons Gader, og alene til at forsyne hvert Hus i London med de fornødne Kurve til Opsamling af Kjøkkenlevninger og med Sække til Opbevaring af gamle Aviser og andet Affald vilde der kræves mindst 25,000 Pund Sterling eller næsten en halv Million Kroner.

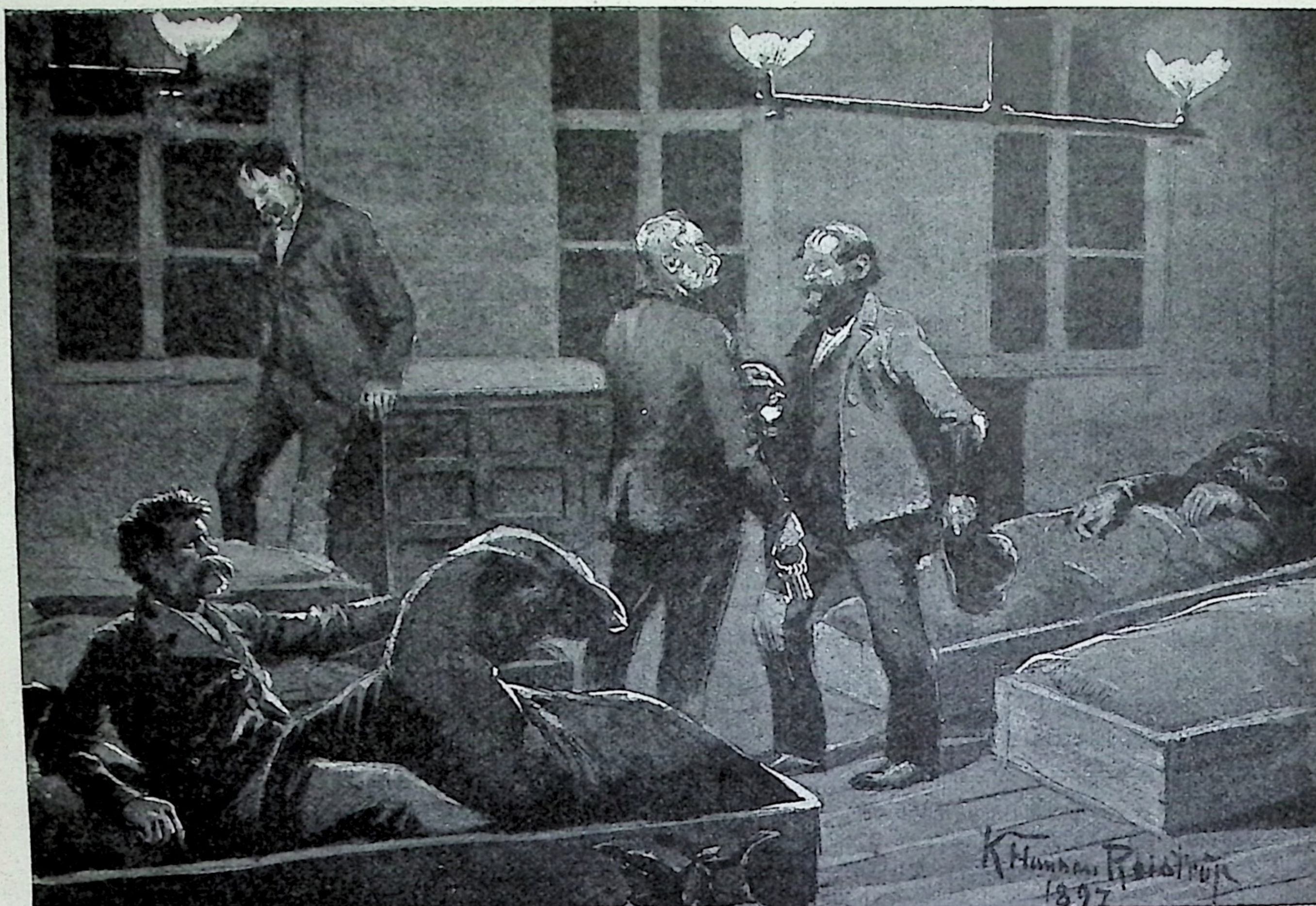
Landkolonien har den Opgave at optage den overflødige Arbeidskraft fra Byen og at beskjæftige dem. De Arbeidere, som sendes ud til den, maa først have gjennemgaaet nogen Tids Prøvelse i Hærens Fabriker eller Arbeidshuse. Arbeiderne skal selv opstille deres foreløbige Telte og tilvirke Murstenene til at bygge Husene af. De skal dernæst forsynes med Redskaber, med Sædekorn og Plantefrø, saa at de selv kan avle deres Sæd og Haveprodukter. Intet Værtshus maa findes paa Eiendommen, og de samme Regler, som gjelde i Arbeidshusene og Frelsens Hærs Fabriker, skal ogsaa tillæmpes her, Folkene skal arbeide for deres Bolig og Føde, men ikke mere. Hvorvel Agerbrugskolonien skal være religieus, maa der dog ikke forefindes nogen Intolerance indenfor den. Ingen, der ikke selv ønsker det, maa saaledes tvinges til at overvære Frelsens Hærs Møder.

I denne Landbrugskoloni skal Londons Husholdningsaffald paa hundrede Maader nyttiggjøres, idet det i Pramme føres ned til Agerbrugskoloniens Havneplads. Først vil der blandt disse Levninger findes en Mængde Rester af Fødevarer, der kan blive spiselige, naar de renses og tilberedes til menneskelig Føde. Andre Levninger vil kunne benyttes til Fodring af Hestene, som vil tiltrænges i stort Antal, naar denne Brigade kommer i fuld Virksomhed. Hvad Hestene ikke vil æde, kan anvendes i Hønsegaarden, og hvad der ikke kan bruges til Fjerkræet, kan komme Svinene som sidste Fordringshavere tilgode. Hærens Svinebestand skal efterhaanden blive den største i Landet. Og i Forbindelse med Svineholdet skal der opstaa en hel lille Industriby for at besørge Slagtningen og Tilberedningen af Kreaturerne. Flæskerøgerier, Børstefabriker og Garverier skal oprettes og drives af Hæren. Kvinder skulle sysselsættes med at lappe og reparere aflagte Klæder, som samledes i Byen, paa samme Maade skulde Lappeskomagere beskjæftige sig med at reparere Beboernes aflagte Skotøi. Boutiker for billige, aflagte Klæder skulde forsyne Kolonisterne med passende Klædedragter. Gamle Ben skulde udnyttes af en Knappe- og en Benmelsfabrik. Fedtet og Kjøkkenaffaldet vilde yde Materialet til en Sæbefabrik. Londons Papirslapper og ubrugelige Pjalter skulde sætte Hæren i Stand til at fabrikere sit eget Papir, hvoraf den for Tiden bruger en tredive Tons om Ugen. Paa den Maade kunde Beskjæftigelserne og Erhvervsgrenene efterhaanden forgrenes og mangfoldiggjøres.

Endelig er der som tredie Led de oversøiske Kolonier. Booth paastaaer, at Udvandringen, som den i Reglen drives, er forkastelig, og hævder, at skal den blive til nogen Gavn, saa maa Landet forberedes for Indvandrerne og Indvandrerne for Landet. Hans Plan er at anskaffe Eiendomme i Kolonierne, særlig i Sydafrika, og at have dem opmaalte og ordnede før Kolonisternes Ankomst. De Mænd og Kvinder, som udsendtes dertil, skulde først gjennemgaa en forberedende Prøve ved Avlskolonien og der have vist sig at være duelige og villige Arbeidere. Reisen skulde saa benyttes til at skille Avnerne fra Hveden og lade Kolonisterne faae den sidste Uddannelse. Kolonisterne skulde debiteres Omkostningerne ved deres Reise og Udgifterne ved at anskaffe dem Hus, Kreaturer, Jord og Føde for nogle Maaneder. Dette skulde tilbagebetales ved en aarlig Skat paa Jorden, og paa den Maade mener Booth, at hans Plan skal kunne betale sig selv, naar kun de første Udlæg ved dens Iværksættelse ere bestridte.

Saa omfattende

FRA HERBERGET I SAXOGADE

er General Booths Plan. Det siger sig selv, at det vil tage Tid, megen Tid, at udvikle den i dens Enkeltheder, og at den maaske vil undergaa ikke ubetydelige Modifikationer under det praktiske Arbeide paa dens Virkeliggjørelse.

Om en enkelt Del af Programmet, Bykolonierne, kan man imidlertid selv danne sig en paa Selvsyn grundet Fremstilling. Enhver, der ønsker at gjøre sig bekjendt dermed, vil med stor Beredvillighed blive vist om i de forskjellige Afdelinger. Hvis Læseren vil tage til Takke med vor Veiledning, tilbyde vi os gjerne til en foreløbig Orientering.

En Formiddag indfinde vi os paa Hovedkontoret, Frederiksberg Alle 9, hvor Sekretæren for det sociale Arbeide, Hr. Adjudant Carlsen, beredvillig stiller sig til Disposition. Allerede dette Hovedkvarter med dets mange Afdelinger og Kontorer, der ere fordelte i tre Etager, er imponerende nok og vil sikkert forbause den, der ikke har fulgt med den mere dæmpede Udvikling, som i de senere Aar er foregaaet indenfor Frelsens Hær.

Strax indenfor Døren tilvenstre ligger Architektens Kontor — ved de betydelige Byggeforetagender Frelsens Hær i de senere Aar har udført har det kunnet give en Architekt nok at bestille. Lige overfor er Slumstationen (det engelske Ord *slum* betyder Afkrog, mørkt Stræde) og her finde vi Slumsøstrene i travl Virksomhed. Denne Virksomhed, der bestyres af sex kvindelige Officierer, er rettet paa Byens smudsigste og fattigste Kvarterer og Hjem, de Steder, hvor Fattigdom, Sult og Sygdom have deres sikkre Tilhold. Med Rette bemærker den af Frelsens Hær udgivne Rapport om dette Arbeide, at det er alt Andet end behageligt for Kjød og Blod. Slumofficierernes Gjerning bestaaer væsentlig i Besøg i saadanne Afkroge. Tidt maa de vaage hele Natten hos Syge og Døende, vaske deres Klæder og rede deres Seng. Det er en Mission med Sæbe og Soda. Undertiden kan det gjelde Livet. Da for nogle Aar siden den frygtelige Hungertyfus rasede ude i Nordvestkvarteret, blev ogsaa en af Frelsens Hærs kvindelige Officierer, som gjorde Tjeneste derude, bortrevet af Sygdommen.

Arbeidet har imidlertid ogsaa sine lyse Sider. En af Slumofficiererne fortæller saaledes følgende Exempel fra et Husbesøg: „Vi fandt en Kvinde med sine to Børn, hvoraf det ene var sex Uger gammelt, det andet fire Aar, i deres Hjem, et lille smudsigt væmmeligt Hummer, fyldt af levende Kryb. Hun var arbeidsløs, og jeg begriber ikke, hvordan hun fik Udkommet. Vi fik Børnene anbragt paa Vuggestuen efter en omhyggelig Renselsesproces. De smaa Stakler stinkede, saa det var forfærdeligt. Moderen begyndte snart efter at besøge vore Slummøder og ved Guds

Naade blev hun inden længe et frelst Menneske. Umiddelbart efter sin Omvendelse fik hun Arbeide og flyttede lidt efter fra det skumle Værelse og indrettede sig et lille, hyggeligt Hjem. Der er nu gaaet sex Maaneder siden da, og hun er nu en Frelsenssoldat og i alle Maader et Exempel.

I Forbindelse med en af Slumstationerne er der oprettet en Vuggestue, der aabnes Klokken fem om Morgenen, saa at Forældrene kan bringe deres Børn derhen om Morgenen, før de gaa paa Arbeide. Børnene blive der saa til Klokken 6—8 om Eftermiddagen, da de igjen afhentes af Forældrene. De fleste yde Vuggestuen et Vederlag for Uleilighed og for Mad og Drikke, for de større Børn 15 Øre, for de mindre 10. Enkelte Forældre have ikke Raad til at betale noget og Hjælpen ydes da gratis. Ikke faa velhavende Mennesker her i Byen støtte fra Tid til anden denne Virksomhed med Pengebidrag, og den, der kan afse Noget og vil vide sine Penge i gode Hænder, kan sikkert ikke gjøre bedre end sende dem til Slumstationen, hvor de anvendes med lige saa megen Økonomi som Skjønsomhed. Ønsker man selv at blive staaende som Giveren, kan man gjennem Slumstationen faae Anvisning paa værdige Trængende. Slumstationen tjener tillige som Anvisningskontor, hvor fattige Folk kan henvende sig om Arbeide.

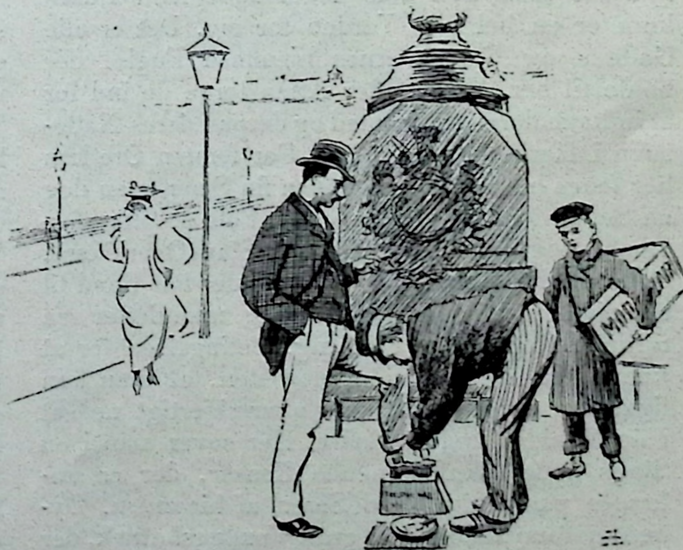
Dog vi tør ikke længere dvæle i Slumstationen.

Naar vi stige en Trappe op, komme vi til Kontorerne. Her træffe vi Chefssekretæren Mr. Marston i sit lille Kontor. Chefssekretæren danner Bindeleddet mellem den herværende Afdeling og Hovedkontoret i England og har derfor altid været en Englænder. Mr. Marston, der afløste Oberst Taylor i denne Virksomhed, har endnu ikke været et Aar her i Landet, men har dog gjort priselige Anstrengelser for at sætte sig ind i det Danske, skjøndt han endnu taler det mangelfuldt.

Og her ved Siden have vi det vidtløftige Bogholderi og Kassererkontoret og den Øverstkommanderende Oberst Øgrims private Kabinet. Overalt ere en Mængde Mennesker beskjæftigede med Pennen, mandlige saavel som kvindelige Officierer. Fra Oberstens Kabinet komme vi ind i Redaktionskontoret, hvor en kvindelig Officier er beskjæftiget, medens „Krigsraabet“ paa en Mængde forskjellige Sprog findes henslængt paa et aflangt Bord. Herfra udgaaer ogsaa Børnebladet „den unge Soldat“, der er bestemt for Ungdommen i Frelsens Hær.

Gjennem endnu et Kontor med forskjellige Skriveborde, ved hvilke mandlige og kvindelige Officierer ere beskjæftigede, komme vi ind paa Kontoret for det sociale Arbeide hvor Adjudant Carlsen residerer. Det er kun et lille Rum, men det er et meget stort Arbeide, der ledes herfra. Og dog er den af temmelig ny Dato. Først i Oktober 1894 aabnedes det sociale Kontor. Her er et Anvisningskontor for Tyende, der kun beklager langtfra at kunne tilfredsstille alle dem, der søge deres Piger fra Hæren. Her er ogsaa et Departement for Eftersøgelser, der ved Hærens vidtstrakte Forbindelser over hele Verden har enestaaende Betingelser for at kunne opspore Mennesker, der ere forsvundne fra deres Slægtninges Synskreds. Saa at sige hver Dag indløber der Begjæringer fra forskjellige Kanter af Landet om at skaffe oplyst, hvor den eller den opholder sig, som oftest gjelder det naturligvis Folk, der ere reiste til Udlandet, især til Amerika. Til Dato er 678 Forespørgsler besvarede gjennem Kontoret. Endvidere er Administrationen af Natteherbergerne — hvoraf Hæren for Tiden her i Byen har to — underlagt det sociale Kontor. Ogsaa Skopudserinstitutionen er efter engelsk Mønster startet herfra. Skopudserne behøve ingenlunde at tilhøre Hæren, men denne leverer dem Reme-

dierne til deres Arbeide imod at oppebære tyve Øre daglig af deres Indtægt. En af de nyere Indretninger, som Kontoret har sat iscene, er de saakaldte Tak-for-Mad-Bøsser, der nu i et Antal af 1600 er anbragte omkring i offentlige Lokaler, Kontorer eller private Hjem. De gule Bøsser, som Enhver, der ønsker det, kan erholde paa Hovedkvarteret, er bestemte til at fremsættes paa Familiens Bord for at man, naar man selv har spist, kan lægge en lille Skjærv deri til de Fattige. Tanken er saa smuk, at man gjerne bærer over med det malebariske, halvsvenske Dansk, hvori Indskrifterne ere affattede. Dertil ansatte Pladsagenter aabne da en Gang hvert Fjerdingaar Bøsserne og afgive Kvittering for det udtagne Beløb. Og man er taknemlig selv for lidt. Det er jo nemlig lutter smaa Bække, der drive alle de store Hjul i Frelserhærens sammensatte Maskineri.

Ovenpaa er der Skrræderstuer, hvor Kvinder er beskjæftigede med at sy Uniformstøi til Hæren, og i Kjælderen er Handelsdepotet, der forhandler ikke alene Uniformstøi men ogsaa Musik-Instrumenter, Bøger og en Mængde andre Galanteri og Manufakturartikler. I et andet Rum i Kjælderen er der Sætteri og Trykkeri, hvor Frelsens Hær lader sine Skrifter og Blade trykke.

Kun „Krigsraabet", der er for stort for dets Kræfter, trykkes hos O. C. Olsen. Det gjør et ret eiendommeligt Indtryk, naar det travle Arbeide i de mange Rum pludselig standses, mens Funktionærerne i en af Stuerne samles til et Sang- og Bønnemøde.

Efter et Besøg i Templet, der er bygget efter engelsk Forbillede med Ovenlys og en meget rummelig Tribune, begive vi os til det nærliggende Herberg i Saxogade. Det optager et helt stort Femetages Hus med bagved liggende Gaardsplads, hvor Badehuset findes med Styrtebadsindretning og den høist uundværlige Desinfektionsovn, der er i stadig Anvendelse.

Dette Hus med dets nogenlunde faste Publikum er en hel lille Verden for sig. Det er alle Gadens og Forstædernes hjemløse Fugle, der holde til her. Aften efter Aften tørne de ind for at indtage deres Aftensmad og derpaa deres Nattesøvn i Herbergets Sovesale. For femten Øre kan her faaes en Seng, ikke nogen fin Seng, men dog en Seng, der kan soves i, og de Folk ere ikke forvænte. Dog findes der ogsaa her en Slags Overklasse, et bedre Publikum, det er dem, der har Raad til at spendere 25 Øre paa en Seng, men det er saa rigtignok ogsaa en Fjerseng. Betingelsen for at kunne faa en saadan er dog den, at man kan ligge tør, ellers bliver man ubarmhjertigt nedsat i de Meniges anden Klasse. Her sover man i en Slags flade, skuffelignende Kasser, der er anbragte paa Gulvet ved Siden af hinanden. Dynen er forsynet med et groft Voxdugsbetræk, der kan vadskes. Om Lagener er der ikke Tale, medens Fem-og-tyve Øres Publikummet hver Lørdag bliver forsynet med rene Lagener. Naturligvis holdes der stadigt skarpt Udkig med Sengene, og, naar som helst det gjøres nødvendigt, desinficeres der strax. Soverummene ere af meget forskjellig Størrelse. Enkelte ere hele Sale, i den største af dem er der Plads til fjorten Mand. I andre er der kun Plads til to, fire eller sex. I den billige Afdeling er der intet som helst Møblement ud over Sengene. For saavidt Gjæsterne klæde sig af, maa de lægge deres Tøi paa Gulvet ved Siden af Sengen. I 25-Øres Afdelingen derimod forefindes der Kommoder til Gjæsternes Bekvemmelighed, og den, der indfinder sig hyppigere, kan faae en bestemt Skuffe overladt. Et eiendommeligt Indtryk gjør det, naar man kommer ind i Herberget henad Ellevetiden og gaaer en Runde gjennem Salene, at se alle disse store, brune, skjæggede Mænd ligge strøet omkring paa Gulvene som paa et Lazareth eller en Valplads.

Om Spektakler er der kun yderst sjeldent Tale, da Folk, der ere berusede, ubarmhjertigt bliver afviste. Hvis man ikke holdt strengt over dette, vilde Frelsens Hærs Herberger snart synke ned i Rang med de billige Logihuse som Holger Danske og lignende. Naar ved Nitiden Gjæsterne begynde at strømme ind, blive de alle undersøgte, før de faae Adgang, og den Brændevinsflaske, der saagodt som aldrig savnes i deres Baglommer, bliver dem fratagen, og, forsaavidt den indeholder Brændevin, bliver den dyrebare Substans heldt bort, hvilket ikke forhindrer, at det samme Individ, en af de næste Aftener igjen forsøger paa at smugle sin Trøster med ind i Fæstningen.

I Herberget i Saxogade er der Plads til lidt over 200 Mænd, men da nogle af Lejlighederne benyttes til Bolig for Officierer i Hæren, er der for Tiden faktisk kun Plads til 170 à 180. De fleste af disse ere optagne Aften efter Aften, og efter Ni er det helt snurrigt at se, hvor rask de runde Nummermærker forsvinde fra den store sorte Tavle i Herbergfaderens Værelse. Herfra gaaer der en lille Rude ud til Gangen, og igjennem denne foregaa Transaktionerne som paa et Theaters Billetkontor. Kun naar der skal forhandles personlig — hvis En f. Ex. bringer en Ven med, som han vil anbefale til Natteleie paa Kredit — komme de indenfor.

I dette Rum, hvor de Opsynshavende opholde sig, findes ogsaa en Protokol, hvori Besøgende nedskrive deres Navn i Reglen med en tilføiet Udtalelse om Herberget, der gjennemgaaende er præget af den varmeste Anerkjendelse, og det er Navne, der veie til, man finder her, Folk i høie administrative Stillinger, ledende Mænd paa forskjellige Omraader eller Mænd, der spille en Rolle i det offentlige Liv. Et lille Bibliothek er ogsaa opstillet her — ingenlunde lutter religiøse Bøger — men det viser sig gjennemgaaende, at

der ingen Sans for Læsning er blandt disse Mennesker. De er for sløve. Hænder det dog, at En eller Anden alligevel laaner en Bog, kan man finde den henslængt paa de uberegneligste Steder, hvis da ikke Bogen er forsvundet sammen med Laaneren.

Herberget er tillige Restauration. Fra $11\frac{1}{2}$—2 kan man for 16 Øre faae fuld Middag der. Mindre Forfriskninger faaes her for 3—6 Øre. Ved Siden af den almindelige Spisesal have Skopudserne deres mindre Spisestue. Desuden findes her i Stueetagen et Skomager- og et Instrumentmagerværksted samt et Udsalg af Beklædningsgjenstande. Det er gamle Sager, der er pudset op, og som sælges for en utrolig billig Penge, og de se saamænd slet ikke saa ilde ud.

I Gaarden hugges og saves der Brænde, og i Kjælderen er flere Mænd beskjæftigede med Tilvirkningen af Pindebrænde, der ved Hjælp af en Maskine samles i Bundter og sælges til den billige Pris af ti Bundter for 25 Øre. I England har dette Pindebrænde vundet et stort Marked, og der er al Sandsynlighed for, at det ogsaa vil faae det her, efterhaanden som det bliver kjendt.

I Forbindelse med Herberget i Saxogade staaer Arbeidsstationen, der er anbragt i en Værkstedsbygning ikke langt herfra. Opad nogle steile Trapper kommer man op paa et rummeligt Loft, hvor en ret talrig Arbeidsstyrke er anbragt om lange Borde, beskjæftigede med et eller andet Arbeide, der ikke kræver særlig Fordannelse. Som oftest er det Kryolith, der sorteres, men undertiden slipper dette Arbeide op og da maa man tage fat paa noget Andet. Dette Lokale, der har sin særlige Opsynsmand, aabnes Klokken syv Morgen, og Enhver, der ikke har Arbeide for Dagen og ikke seer nogen Udvei til at bjerge Maaltiderne, kan tørne ind her og tage Plads uden Forpligtelse for den næste Dag. De flinkeste Arbeidere kunne tjene indtil en Krone om Dagen, men Gjennemsnitsfortjenesten maa dog vistnok sættes til en 50—60 Øre om Dagen. Lønnen, der fastsættes efter en Taxation af det Arbeide Enhver har udført, udbetales i Blikmærker, der give Adgang til Spisning og Natteleie paa Herberget. Vi spørge Opsynsmanden, en venligt udseende Mand, om det ikke kan falde svært af og til at holde Orden mellem alle de fra saa forskjellige Kanter sammensankede Elementer; men han synes ikke at vurdere Vanskeligheden høit. Det kommer kun an paa at være bestemt, siger han. Overhovedet synes Frelsens Hær at have et udmærket Greb paa uden Anvendelse af skarpe Midler at holde Orden og Disciplin i de Lag af Befolkningen, den har paataget sig at være Forsyn for.

Der kunde endnu være mange Sider ved Frelsens Hær at fremdrage, dens Redningshjem, dens Friluftsdemonstrationer osv. — den er jo ligefrem utrættelig i at finde nye Arbeidsfelter; men det vilde føre os for vidt, og vi standse her.

Manglerne ved Frelsens Hær som Aandsbevægelse falde let nok i Øinene. Det er dens ringe kulturelle Standpunkt, dens altfor vidt drevne Ensidighed og den stærke Askese. Det har sine Farer at sætte Menneskets Aandsliv paa for mager Kost, og forsaavidt det skal være mere end et Gjennemgangspunkt, en foreløbig Opdragelsesmethode for Mennesker, der fremfor Alt trænge til Tugt, er der en Fare for, at Menneskenaturen kan hævne sig. Men selv den, der betragter Frelsens Hær som religiøst Fænomen med den mindst mulige Sympathi, vil blive vaklende i sin Dom, naar han seer, hvilke praktiske Resultater den kan pege paa, hvilke Storværker der her er udrettet af de fattige i Aanden, mens Aandens Rigmænd stod raadvilde hjælpeløse. Maaske hænger det sammen med at det eneste ret kraftige Motiv til praktisk og virksom Menneskekjærlighed til syvende og sidst er at søge i Ansvarsfølelsen overfor en usynlig Gud og i Troen paa Menneskets Evighedsværdi — thi uden disse Forudsætninger vil det ofte falde vanskeligt at praktisere virkelig Menneskekjærlighed — netop under Forhold, som dem, der her er Tale om.

Alfred Ipsen.

Niels W. Gades Monument

KJØBENHAVN har faaet et nyt Monument. Der var en Tid, hvor Staden var meget fattig paa offentlige Mindesmærker og det bekjendte Prædikat „Nordens Athen“ end mere skjæmtefuld end nu. En fremmed Forfatter har sagt, at Sorgen ved Dødsfald ikke ligger deri, at Menneskene dø, men i at de glemmes. Det var netop en af Grækernes smukkeste Egenskaber, at de ikke glemte deres Døde, men rundt om paa Torvene og i Hjemmene havde synlige Minder om de Hedenfarne. Nu maa det siges, at vi i de senere Aar er begyndte at komme os; vi har faaet Danmarksmonumentet og nu — sans comparaison — Gades Statue og faaer i den nærmeste Fremtid Oehlenschlägers ude paa Frederiksberg.

St. Annæ Plads har længe ligget halvforsømt hen; trods den smukke Garnisonskirke og de ganske nette Privathuse, var den slusket og slet vedligeholdt, kun befaren af ilsomme Reisende og nede mod Havnen opfyldt med Stabler af Trækasser og Skrammel, som forresten er der endnu. Nu staaer Gades Monument nede ved Bredgade, og der lader til at skulle komme et pynteligt lille Anlæg frem bag den. Heldigt, at en saa solid Kunstner som Bissen fik Værket at udføre; han har kjendt den afdøde Mester personligt og evnet at give hans Billede de charakteristiske Træk. Gade staaer i den Situation, hvori han

vil være de allerfleste Mennesker mest kjendt: foran sin Nodepult, med Taktstokken i den høire Haand, ifærd med at dirigere. Den brede, myndige Skikkelse bærer det geniale Kunstnerhovede, der mildt seer frem for sig. Ansigtet med den smukke Mund og de svære Kinder har faaet det joviale, aandrige Udtryk, der paa Dirigentpladsen strax betegnede Gade som en Mand paa sin Plads. Mindre tiltalende, men ganske praktisk er Stenbænken, der staaer ved Monumentets Fod. Inskriptionen lyder paa: Niels V. Gade, og hans Fødsels- og Dødsaar. Gade var vistnok bleven gnaven, hvis han havde set dette patriotiske V. Han fik af og til Leilighed til at sige: „Jeg er døbt Niels Dobbeltve Gade og ikke andet!“

Torsdag den 24. Juni fandt Afsløringen Sted i Nærværelse af Dr. kgl. Høiheder Kronprinsen og Kronprinsessen, Gades Familie og talrige Musikcelebriteter. Desuden Fru Etatsraadinde Ruben, hvis afdøde Mand har den væsentlige Del i Monumentets Tilbliven. Professor Barnekow holdt Festtalen, og Dr. Ernst v. d. Recke havde skrevet Kantaten. Under Prof. Nerudas Ledelse udførte et Blæseorkester en Introduktion med Gadeske Melodier, komponeret af J. P. E. Hartmann, Gades ældgamle Svigerfader, der ogsaa var tilstede. Studentersangforeningen afsang Reckes Sang. Tribunerne og Teltene, der var opførte for Tilfældet, var temmelig tomme, derimod holdtes Mængden ude omkring borte af Politi. Naar man overværede Høitideligheden, der havde et rent mekanisk og ubegeistret Forløb, og saae det obligate Afsløringspublikum, beklagede man, at Fester for Folkets store Mænd synes monopoliserede for en snever Kreds. Kan det ikke blive anderledes? Gade selv — det veed Alle, der kjendte ham — var alt andet end — officiel.

C. A.

NIELS W. GADES MONUMENT

Japetus Steenstrup

F. 1813, D. 20 JUNI 1897.

ED *Japetus Steenstrup* har Danmark atter mistet et af de Navne, der knyttede Udlandets Opmærksomhed til dansk Aandsliv. Herhjemme var hans Betydning, som saa mange af vore Stormænds paa Aandens Omraade, kun indskrænket til den snevre Kreds, der forstod at skatte hans skarpe Blik og geniale Kombinationsevne, der trængte ud til ukjendte Egne, hvor kun Geniet er Herre, for den store Mængde forbandt sig til hans Navn kun en uklar Forestilling om Tørvemoser og Kjøkkenmøddinger. Og dog var det ikke alene ud fra disse at han hentede Materialet til en Fremstilling af vort Lands Naturforhold og Kulturliv i fjerne Tider, men hans klare Forskeraand opsøgte overalt det dunkle og fjerne og bragte Lys, hvor der før var Mørke. Snart var det et historisk Emne, som Harald Haarfagers Tog til Limfjorden, der sysselsatte ham, snart et zoologisk som Oprindelsen til Flyndernes Skjævmundethed; det viser allerede, hvorledes hans Viden spændte langt, men altid tog han Opmærksomheden fangen, og mødte han Modsigelse, var hans Pen ligesaa spids som hans Bevisførelse nødte Modstanderen til Taushed. Som alle virkelige Begavelser var han i det daglige Liv beskeden og hjælpsom; den, der ikke forstod at skatte Omfanget af hans Betydning, vil bevare Mindet om en usædvanlig elskværdig og vindende Personlighed.

Japetus Steenstrup var født i Vang i Thy, blev 1841 Lektor i Mineralogi og Botanik ved Sorø Akademi, og 1845 Professor i Zoologi ved Kjøbenhavns Universitet samt Direkteur for zool. Museum, i hvilke Stilinger han virkede, indtil

han 1885 tog sin Afsked. Det er en Selvfølge, at han var Medlem af de mest ansete udenlandske Selskaber, ligesom han herhjemme var hædret med ydre Udmærkelser.

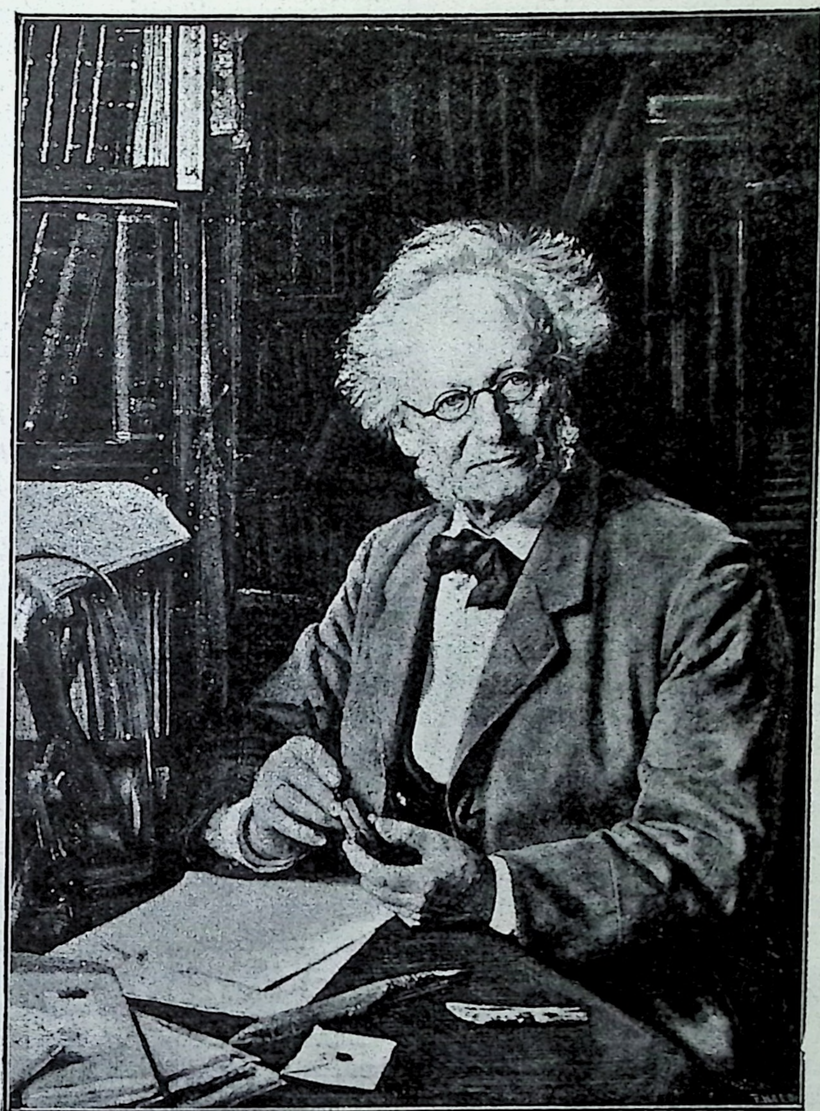
S.

Regeringsjubilæet i England

London den 22. Juni 1897.

JUBILÆUM! Luften gjenlyder og har i den sidste Maaned gjenlydt af det Ord. Den Stol, vi sidder paa, er en Jubilæumsstol; Kagen, vi nyder til vor fife o'clock, kaldes Jubilæumskage, og Bolden, som den lille blaaøiede Baby kaster høit op i Luften er en Jubilæumsbold, prydet med to Billeder af Dronningen, et fra 1837 og et fra 1897. I alle Vinduer er Dronningens Billede eller Buste udstillet i alle Størrelser og Variationer, ligefra Sølv- til Chokoladebuster. Damer spaserer omkring klædte i Rødt, Hvidt og Blaat, Flagets Farver, og med Kys-mig-om-Du-kan Hatte fra 1837. Hundene har kulørte Kraver om Halsen og Hestene Kokarder og Sløifer bag Ørene. London er ikke til at kjende igjen. Overalt er der reist Tribuner, pyntede med Flag og Grønt, som leies ud til to eller tre Pund pr. Plads; for en Maaned siden kostede en Plads sex eller syv Pund, men Folk har ikke været saa ivrige, som de ærede Spekulanter troede de vilde være, saa mange af dem vil sætte Penge til ved den Forretning. Selv i det fattige Kvarter er der dekoreret. Her sees the union jack Side om Side med Familiens Storvask, der er hængt til Tørring i Gaarden, men Herregud, enhver Fugl synger med sit Næb og vi kan ikke Alle hedde Pears, lave Sæbe og tjene Millioner. I den fashionable Del af London er der reist høie, hvide Pæle paa begge Sider af Gaderne, forbundne med hinanden baade paa langs og tvers ved Guirlander af Bregner, Egeblade og levende Blomster, fra hvilke igjen hænger Kroner og Kranse af smukke sjeldne Blomster i alle Farver og Afskygninger; og gjemt under Blade og Grønt titter tusinder af smaa Lamper frem, skinnende som Ædelstenene i Aladdins Eventyrhule, rede til at oplyse den hele Eventyrscene ved Mørkets Frembrud. De grimme, graa Huse er behængte med Klæde og Tæpper i alle Regnbuens Farver, Flag og Vimpler bølger majestætisk eller koket i den graa Luft; Alt er rede til at modtage Processionen, kun Solen synes at udeblive. Langs Ruten fra Buckingham Paladset til St. Pauls Domkirke er opstillet Politi og ridende Soldater for at holde Pladsen, hvor Processionen skal passere, fri. Alle Vinduer, Balkoner og Tribuner er fulde af pyntede Gentlemen og Ladies, og paa Gaderne staaer, pakkede sammen som Sild i en Tønde, det loyale Folk for at hylde den Dronning, som har regeret over dem i 60 Aar. Mange Mennesker har staaet paa Gaden den ganske Nat for at faae Plads i første Række, og forbausende er det, at kun saa faa Ulykkestilfælde finder Sted. At mange Kvinder, Mænd forresten ogsaa, besvimer af Varme og Træthed, er en Selvfølge, men overalt er der Ambulancer, som staaer beredt med en Baare forat bringe de Syge bort. Paa Themsen er der

JAPETUS STEENSTRUP
EFTER MALERI AF A. JERNDORFF

arrangeret Skibe og Baade med Sovestole, som vil seile frem og tilbage hele Natten med de Mennesker, som ikke kan naae hjem gjennem Trængselen. Men Klokken er over ni, og Menneskemængden begynder at blive utaalmodig. Den stilles dog hurtigt tilfreds af det udmærkede, engelske Politi og nu begynder Soldaterne at komme tilsyne og tage hele Opmærksomheden fangen. Først komme de modige Krigere tilhest og tilfods i glimrende Uniformer og fra alle Verdensdensdele, Englændere, Asiatere og Afrikanere. De sorte og brune Mænd hilses med Begeistring, og de ruller med deres store Øine af Forbauselse over Alt det, de seer og hører. Efter Asiaterne og Afrikanerne tiljubles Søkanonererne, Livgarden, Dragonerne og det kongelige Hestartilleri, der faaer Jorden til at ryste under deres Kanoner, idet de kommer op ad Constitution Hill, passerer under Wellington Gate og kjører rundt hen til Picadilly. Nu viser der sig et andet Pragtoptog, der bevæger sig langsomt i Retningen fra Buckingham Palads. Det er sammensat af Militærstanden, de udenlandske Attachéer, høie Embedsmænd og indiske Prinser, klædte i pragtfulde Dragter, skinnende i Rødt, Grønt, Blaat, Hvidt og Guld. Folks Begeistring stiger, Raab følger efter Raab og giver Gjenlyd langs hele Ruten. De fornemme, fremmede Gjæster har sikkert aldrig før hørt saa høie og vedvarende Bifaldsraab; Tydskere, Russere, Franskmænd, Italienere, Spaniere og Japanesere, alle synes lige forbausede og imponerede over de britiske Glædesraab, der lyder, som brød de frem af selve Jorden og som fordobles med tusindfold Styrke, da de enogtyve Kanonskud mælder, at nu forlader Dronning Victoria Paladset for at kjøre rundt og vise sig for sit Folk. Dronningen trykker paa en Knap, og i samme Øieblik sendes et Telegram til hendes Undersaatter i de fjerne Kolonier. Det indeholder følgende Ord: „Af mit ganske Hjerte takker jeg mit elskede Folk, Gud bevare det. V. R. and I.“

Det var, som havde hans Majestæt Solen blot ventet paa dette Øieblik, thi pludseligt, som ved et Trylleord bryder dens Straaler gjennem de graa Skyer og lader Alt funkle og glittre. Dronningens Vogn kommer kjørende, forspændt med otte crêmegule Heste, dækket med Høirødt og Guld. Hendes Majestæt sidder paa Forsædet klædt i en smagfuld sort Dragt pyntet med Hvidt og skyggende for Solen med en hvid Silkeparasol. Paa Bagsædet sidder Prinsesse Christian i en snehvid Kjole med crêmefarvede Kniplinger og ved hendes Side Prinsessen af Wales, der seer ligesaa sød og yndig ud som altid. Hun bærer en lys mangefarvet Atlaskes Kjole besat med Florentinerkniplinger, smaabitte Sølvpallietter og Diamanter. Hvor Vognen viser sig gjenlyder Luften af Hurraraab, Folk synger „God save the Queen“, Musiken spiller, tusinder af Hatte og Lommetørklæder viftes frem og tilbage; der er dem blandt Mængden, der aabner Munden for at bryde ud i Jubel, men pludselig bliver de ligblege, ikke en Lyd undslipper dem, deres Bevægelse er for stor til at finde Udtryk i Ord. Og den gamle Dronning, strunk og statelig, bøier Hovedet og smiler til sit Folk.

Prinsen af Wales og flere kongelige Prinser eskorterer Vognen tilhest, og en Mængde pragtfulde Ekvipager følger. Vi seer Keiserinde Frederik, Prinsesse Beatrice, Hertuginden af Albany, Hertugen og Hertuginden af Sachsen-Coburg og Gotha, Prins Valdemar og Prins og Prinsesse Carl fra Danmark o. s. v. Det vilde fylde flere Sider, hvis Navnene paa alle de tilstedeværende Notabiliteter skulde nævnes her. Tilsidst naaes St. Pauls Domkirke, hvis Trin er pyntede med høirøde Tæpper og hvor Tusinder og atter Tusinder har forsamlet sig for at overvære den korte Takkegudstjeneste, som finder Sted her. Efter endt Gudstjeneste stiger Dronningen igjen tilvogns og Toget sætter sig i Bevægelse over London Bridge, Westminster Bridge, Whitehall og tilbage igjen til Buckingham Palads, thi det er Dronningens Ønske, at de fattige Beboere af Whitehall ogsaa skal nyde Synet af en Procession, som de sikkert aldrig i deres Liv igjen vil se Mage til. Menneskemængden, Toget, Blomsterne og Dekorationerne, Alt er storslaaet og overvældende saa det neppe kan beskrives, men det mest forunderlige er dog London nu det er Aften; det store, umaadelige London illumineret og oplyst fra Øst til Vest, fra Nord til Syd, et glødende Ildhav, et stort udstrakt Eventyrland! Den elektriske Illumination af St. Pauls Kuppel overgaaer Alt, hvad der hidtil er seet i den Retning. Oplysningen er efter Blinkfyr-Systemet, idet Glansen kastes hen paa Bygningen af 70 Projektorer. Korset er stærkt oplyst; det seer ud som om Kuppelen er oplyst indvendig, og den skinner som en stor Sølvbold.

Man antager, at Illuminationen af St. Pouls alene vil koste 1,400 Pund indbefattet Arbeidernes Løn. Overalt sees Lamper, Kupler og lysende Laurbærkranse, „V. R.“, „Gud bevare Dronningen“, „Længe leve Dronningen“ skinner i Transparent og kulørte Bogstaver, alle de smaa kulørte Lamper paa Balkonerne og i Buerne over Gaderne er tændte, tusinder af Lys sees i Vinduerne, man troer, man er i et fortryllet Ildland. Mængden, der gaaer gjennem Gaderne, opfører sig beundringsværdigt, man hører kun Beundrings og Glædesudbrud og over det Altsammen „God save the Queen.“

Ellis.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(36. Fortsættelse).

Men de blaa Øine havde alligevel været paa Bane før de brune. De var de første, som havde budt den unge Mand Velkommen til England. Ialtfald var Olympias ædelmodige Legekammerat kommen tilbage hjerteskudt i den lille Danserinde. Han maatte se op til Olympia; men Ildfluen saae op til ham. For den Første var han bestandigt Barnet fra hendes egen Barndom, for den Anden var han en Mand og en Helt. At elske den Første var en Pligt, at elske den Anden var en Glæde.

Det var Forsyths og Olympias Historie om igjen — travesteret maaske, men ikke mindre virkelig. Olympia var naturligvis slet ikke saa uplettet i sin Troskab, at hun havde Lov til at kaste Sten. Han, alene og venneløs i London, havde fundet en Ven. Livet formede sig mere idyllisk for ham paa Londons Brosten end for den forsvundne Lord Calmont i Don Pedros *quinta*. Den unge Sømand var nok forelsket til op over begge Øren, men derfor sank han dog ikke hen i Drømme, og hun, hvem strengt Arbeide og en Bjørns Venskab havde holdt mere ren af Hjertet end alle Bønner i et Kloster, elskede med aabne, skjøndt umistænksomme Øine.

Lykken har ingen Historie, derfor har Geralds Liv i London det heller ikke. Senere hen, naar Gerald Westwood gjenkaldte sig denne Maaned i Fattigdom og Unaade, kunde han kun mindes den som den lykkeligste Tid i sit Liv. Han arbeidede med egne Hænder hele Dagen for sit daglige Brød. Han var tidt sulten, han tog sig aldrig en Fornøielse, og han havde ingen andre Venner end to — en Bjørn, som ikke kunde tale, og en ung Pige, som ikke kunde læse. Han var forlovet med en ung Pige, som han ikke kunde gifte sig med, han havde mistet sin Stilling og sine Fremtidsudsigter, havde brudt med sin Familie og var bleven skuffet i Venskab. Han burde have været saa ulykkelig som Dagen er lang, og han var saa lykkelig som Dagene var korte. Han bevarede sit Helbred, han havde ikke Tid til at tænke, og var forelsket uden at vide af det — de tre Lyksaligheder, som udgjøre den syvende Himmel. En stor Mand, som besad de tre Gaver, Geni, Held og en ubegrænset Evne til at adsprede sig, erklærede, at han i hele sit Liv kun havde været lykkelig i saameget som to Uger. Geralds Gaver vare bedre, da han var lykkelig i fire.

Tiden var altfor kostbar til at soves hen. Ildfluen var en Nattefugl, saa at han maatte gjøre Cour sent og arbeide tidligt. Fordi han kjendte hende, var han heldigvis ikke forpligtet til at omgaaes Monsieur Drouzil eller Monsieur Drouzils Venner. Saalænge hun tjente Penge nok og aldrig glemte at sørge for Aftensbordet, kunde hun anvende sine ledige Timer efter Midnat ganske som hun lystede. Hun havde aldrig kjedet sig, da hun havde sin Naal, sin Fugl og Oscar, men hvis hendes Tanker nogensinde havde naaet ud over Øieblikket, vilde hun snart have forbauset sig over, hvordan hun kunde have fundet disse Hjælpekilder tilstrækkelige for alle sine Ønsker. Hun havde ingen Mrs. Westwood til at undervise sig i det Passende, og hendes firbenede Beskytter og Ledsager gav Gerald taus Tilladelse til at besøge hende tidligt eller silde, ganske som det behagede ham, naar hans og hendes Dagværk var endt. Natten var hendes Dag og Midnat hendes Middag; efter hendes Erfaring vare de første Morgentimer den vedtagne Tid for en Formiddagsvisit.

Efter en Tids Forløb pleiede Gerald at indfinde sig ved Theatrets Bagdør eller deromkring, henad den Tid, da Forestillingen var forbi. Han gik aldrig ind i selve Theatret, da den unge Mand, som engang havde forbauset Phønix ved at møde der i fuld Dress, endnu havde bevaret saameget af Aanden i The Laurels, at han skammede sig over Muligheden af at blive gjenkjendt af dem, der havde seet ham i Galla. Han kunde ikke afføre sig en Gentlemans Klædebon, eftersom han ikke kunde krybe ud af sit Skind; men hvis Nogen troer, det er let at give Afkald paa den Ærbødighed, der skyldes Klæder, saa lad ham prøve det. Desuden havde han, fra først af, en uovervindelig Aversion imod at se den blaaøiede og guldlokkede unge Pige, hvem han kjendte som et rent Barn i Hjertet, optræde sminket og i Flitterstads for et Publikum som det, der kom i Phønix. Det vilde maaske have været værre, hvis alle disse Mennesker havde været Hertuger og Hertuginder, men det var galt nok som det var, og da han ikke kunde udholde at tænke paa det, holdt han sig borte derfra og lukkede sine Øine. Han foretrak at tænke paa hende kun som *han* saae hende og ikke som hun blev seet hver Aften af hundrede andre Øine.

Altsaa ventede han taalmodigt, indtil hun kom ud i Hat og Shawl, og fulgte hende derpaa hjem. De havde nok at tale om, de vare sjeldent tause og aldrig begge paa engang. Naar de kom hjem, var der meget at gjøre. Hun forsøgte ikke, som Olympia, at drage ham med til Drømmenes Land. Istedetfor at optræde som Lærer, anstrengte hun sig for at lære, taalmodigt og ærbødigt. Han, hvis Retskrivning var yderst mangelfuld og som ikke vidste Andet end hvad hans egen Erfaring havde lært ham, var i hendes Øine Indbegrebet af Kundskab og Klogt.

Hvad selve den stakkels Pige angaaer, er der kun lidt at fortælle om hende. Hun havde allerede fortalt Olympia sin Historie, og hvad Gerald derudover vidste, bestod ikke af Andet end Navnene paa Steder, der for hende ikke havde anden Forskjel end Navnet. Hele Universet var et Theater, og Monsieur Joseph Drouzil dets Directeur. Gerald komponerede en Roman, som han bestemt troede paa, at den unge Pige var en Prinsesse, som var forbyttet eller stjaalet; han kunde eller vilde ikke tro, at den brændevinsduftende Slagsbroder af en Akrobat kunde have skabt den Del af Universet, som hed Ildfluen. Der var imidlertid ingen Grund udover hans eget Ønske til at forsvare hans Mening; Joseph Drouzil kunde have været et helt andet Fartøi, dengang det løb af Stabelen, og han kunde i sin Tid have nydt en høiere Sjæls Agtelse, hvor utroligt det end maatte synes. Gerald var, eller rettere sagt havde været tankeløs og ligegyldig, men han troede baade paa Gud og Æren, og det var skrækkeligt at finde En, der var saa smuk, saa ren og ædel af Naturen, tilsyneladende ligesaa blottet for en Sjæl som hendes Bjørn. Han gav hende sit Hjerte og efterhaanden blev det til en Sjæl.

Medens han saaledes med Glæde overværede Ildfluens Forvandling til en elskende Kvinde, svandt Dagene og Nætterne hen. Der var ikke talt et Ord om Kjærlighed imellem dem, da en ulykkelig Aften Tanken paa den mest trykkende Prosa trængte sig ind i denne londonske Idyl. Hans Bagage laa endnu uafhentet i Covent Garden. Det vilde have været mærkeligt, om hans Hoved havde havt Plads for flere Tanker end een ad Gangen, og om han, i sine nuværende Forhold, ikke vilde have skammet sig over at lade sig se af Opvarteren i Skjænkestuen. Gerald havde imidlertid sørget for at faae sit Tøi afhentet ved Hjælp af et Bybud, som foruden hans Kuffert bragte ham en Pakke, der var bleven sendt til Hotellet, og som var det Sidste i Verden, han havde ventet at se.

Pakken indeholdt de fire Breve fra hans Moder, adresserede til T. Harris, Esq., R. N., og af denne, efter nogen Tøven, sendt til den sidste Adresse, som Gerald havde opgivet til Nogen, siden han forlod Hjemmet. Alt var tilgivet, og han blev opfordret til at strax at komme hjem og gifte sig med sin Cousine, saasnart det behagede ham. Det var af disse Breve, han fik at vide, at Lord Wendale havde friet til Olympia og faaet en Kurv. Han kastede Brevene hen i den anden Ende af Stuen og hensank i Fortvivlelse. Den Aften gik det op for ham og Ildfluen, hvad de havde vundet og hvad de nu maatte miste.

Maaske burde han ikke ved hendes Taarer have aabnet hele sit Hjerte og sagt baade sig selv og hende, at han elskede hende over Alt i Verden. Men han var ingen Forsyth, som havde lært sig at lide i Taushed. Han var overvundet af tusinde Fristelser foruden hendes uimodstaaelige Taarer. Han kunde handle som om han aldrig havde modtaget disse Breve; han kunde gifte sig med Ildfluen og saaledes gjøre det umuligt at opfylde sin Pligt mod Olympia. Hvorledes Konflikten endte, veed vi. Han kan have handlet som en Dumrian, men han handlede sandelig som en Gentleman.

Hvad der var Ret for Gerald var Ret for Ildfluen. Hun kunde ikke Andet end protestere med sine Taarer, men hun protesterede ikke en eneste Gang i Ord mod sin Dom. Og nu, skjøndt mere end nogensinde knyttet i Kjærlighed til Ildfluen, var han mere end før ved sin Ære bunden til Olympia. Hun havde, som det stod for ham, vist en saa uendelig Troskab og Hengivenhed, at selv om han tilbragte hele sit Liv med at gjøre Gjengjeld, gjorde han kun sin Pligt.

„Hvor vil Du hen? Hvad har Du for"? spurgte hans Moder, da hun fandt ham travlt beskjæftiget med at pakke ind en Timestid efter at Forsyth havde vendt The Laurels Ryggen.

„Jeg vil afsted for at opsøge Olympia. Hun er i London, og jeg reiser dertil."

„Er Du fra Forstanden?"

„Det vil jeg snart faae at vide."

„Men i London" — —

„Selv om hun var i Maanen, maatte jeg gjøre Alt hvad der stod i min Magt for at finde hende. Ogsaa i London kan man finde, hvad man søger, selv om der gaaer Aar hen. Hvis jeg tager feil, er jeg en Nar, men hvis jeg ikke tog afsted, efter Alt, hvad der er bleven sagt, vilde jeg være en Slubbert. Og det vilde Du neppe have, at jeg skulde være".

Hun vidste, at naar han talte i den Tone, kunde hun ligesaa godt tale hen i Vinden.

„Det er Lønnen, man faaer for sin Overbærenhed", sagde hun. „Det kommer der af at spare paa Riset — Ens Niecer løber bort med Majorer og Ens Sønner gjør En Bebreidelser. Ligemeget; unge Mennesker troer at gamle Folk er nogle Fæ, men gamle Folk veed hvad unge Mennesker er". Hun var bleven slaaet, men hun havde faaet det sidste Ord. Gerald svarede ikke, men fortsatte med Indpakningen. Det var sandelig en stædig Familie paa begge Sider.

Kapitainen, der havde vist sig fuldkommen saa stædig som Nogen af dem, tog Sagen paa en anden Maade.

„Gerald, min Dreng", sagde han venligt, „Jeg bliver helt ødelagt af alt dette, og dersom Du hører, at jeg har skudt mig en Kugle for Panden eller hængt mig, skal Du ikke blive forbauset— det er det Hele. Det har jeg til Tak for" —.

„Fader, hvad er det, Du taler om?"

„Jeg har gjort Alt i den bedste Mening, min Dreng — i den bedste Mening, ved George!

KUNSTUDSTILLINGEN VED CHARLOTTENBORG — SIMON SIMONSEN: I STALDEN

Naar jeg siger, at jeg vil hænge mig, er det naturligvis ikke saadan ment bogstaveligt, men det kommer ud paa Et. Jeg er rent forstyrret i Hovedet, det er hvad jeg er. Bliv Du nu bare roligt hjemme, saa er Du en god Dreng. Jeg veed, hvad Du ikke veed" —

„Jeg vilde ønske, at Du vilde sige mig, hvad Du veed".

„Det er just Knuden. Ved George!" sukkede han, „hvis det stod paa Prent, vilde man sige, at det var Løgn. Jeg vilde ikke tro det, hvis det stod i Amtstidenden".

„Det vilde jeg ikke heller, hvis der stod, at Olympia var løbet bort med Major Sullivan. Jeg vilde ikke tro det, selv om det stod i Skibsjournalen. Seer Du, Fader, jeg maa afsted og jeg vil afsted. Jeg skal nok finde hende, stol paa det, og bringe hende tilbage i god Behold. Tænk blot paa, hvordan det kan gaae hende! Jeg antager ikke, at *Du* vil have, at jeg skal være en Slyngel, Fader?"

„Gud forbyde det, min Dreng. Men hvis Du finder hende hos Sullivan?"

„Hvis hun er hos Sullivan, vil jeg lade hende blive hos Sullivan. Saa vilde hun ikke være vor Olympia, det er det Hele, og det er vor Olympia,

jeg agter at finde. Hvor kan Du tro paa saadanne Historier."

„Naa, saa Farvel, min Dreng", sagde han modfalden, „Og hvis der skulde hændes Noget, vil Du blive overtydet om, at jeg har handlet i den bedste Mening. Jeg har søgt at være en god Fader og gjøre Ret mod Enhver, og det er haardt at — naa, Gud være med Dig, og jeg haaber, at Du har Ret, skjøndt jeg veed, at Du ikke har det."

Gerald, som havde sagt Farvel for bestandigt til Ildfluen, vendte altsaa tilbage til London, hvor hver Sten talte om hende og kun om hende. En Beslutning tog han med sig — hvad der end maatte ske, vilde han ikke gjense hende. Hver Tanke paa hende var nu Falskhed og Forræderi. Han narrede ikke sig selv ved at sige, at hun havde Krav paa ham, som han maatte tage Hensyn til. Det var Ildfluen eller Olympia, Kjærlighed eller Ære, og han havde truffet sit Valg.

Og Resultatet af alt dette var, at inden Aftenen var tilende, speidede han efter Ildfluen fra en mørk Krog af Phønix og havde fundet Vei til „Shakespeare" for at høre hendes Navn og maaske Nyt om hende paa anden eller tredie Haand.

SJETTE KAPITEL

Det er ikke underligt, at han, efter det han havde hørt, var ivrig for at betale sin Fortæring og komme afsted.

Han, som ikke kunde tro noget Ondt om Olympia kunde følgelig heller ikke gjøre det om Ildfluen. Men det havde han ikke taget med i Beregningen — han havde ikke forladt hende, for at hun skulde falde som Offer for Værtshussladder. Det var blot altfor sandsynligt, at han mere følte end vidste, at hun, som han havde lært Nødvendigheden af Venskab og Støtte blot for at miste det, var bleven tvungen til at erstatte Tabet af en Elsker med en Ven, og skjøndt Skinsygen opsteg hos ham, kunde han dog ikke bebreide hende Noget. Der var fuldtop af Charles Seawarder, som vare rede til at benytte sig af Ildfluens Sorg. For at vide det, behøvede man ikke at have læst om Bacchus og Ariadne.

Nei; han vilde ikke se hende mere, undtagen for at advare hende; og tillige maaske for at bevise, at han havde ligesaa lidt Grund til Skinsyge som han havde Ret til at være skinsyg paa En, der fremtidig ikke var Andet for ham, end En han havde elsket og elskede endnu. Det var tillige en Pligt; og efterat have gjort Alt hvad han kunde som Ven for hende, han elskede, vilde han være istand til med et forholdsvis let Hjerte at gjøre sin bydende Pligt mod hende, han elskede som en Ven.

Han troede ikke paa denne Seaward; men hans Vantro lod ham ingen Ro, og den følgende Eftermiddag fandt han sig mindre ført af sin egen frie Villie hen til Monsieur Drouzils Bopæl end draget derhen uafhængigt af sin Villie. Hvad skulde han der? Hvad vilde han sige? Det er imidlertid et klogt Møl, som veed hvad det vil, naar det kommer hen til Flammen, og dette Exemplar af et Møl var ikke klogere end sine Kammerater. Skjøndt det var saa tidligt paa Dagen, seet fra Ildfluens Synspunkt, var det saa naturligt for ham at tage Veien derhen, at han neppe kunde have taget nogen anden. Hans Haand tøvede og rystede paa Dørgrebet ind til Monsieur Drouzils Værelse, men han lukkede Døren op og traadte rask indenfor.

„Gerald? *Mon Dieu!*"

Det var et Udbrud af glad Overraskelse; men det varede ikke længe nok til at han kunde læse det i hele dets Omfang. Det var dog tilstrækkeligt og mere til. Han var kommet til London for at opsøge Olympia, og i samme Øieblik forsvandt Olympia fra Verden.

„Du er kommen tilbage til mig! Hun har givet Dig din Frihed! Hun er —"

Hendes Øine spurgte om Resten; det er at befrygte, at Ordet *død* spøgede etsteds i hendes Hjerne. Og hvorfor ikke? Hvad der betød Død for hendes Rivalinde vilde betyde Liv for hende,

Han kunde neppe se hende ind i Øinene, eller faae et Ord frem. „Nei. Jeg er kommen — jeg er kommen for at sige Farvel."

Hun var bleven overrasket over at se ham. Hvad kunde hans Komme betyde Andet end Glæde? Men en saa dyb Sorg prægede sig i hendes Ansigt — den sorteste Aprilsky. Hvorledes kunde han være vendt tilbage til hende undtagen i Drømme, naar ikke hendes Rivalinde var død? Og hun var ikke død.

„O, Gerald! skal vi tilbringe vort Liv med at sige Farvel?"

Hvad kunde han sige? Selve hans Besøg var egoistisk Grusomhed medmindre han følte sig fri til at trykke sig til hendes Bryst, som han brændte efter at gjøre. Han havde ikke seet hende eller hørt hendes Stemme i lang Tid.

„Du kjære, det var ikke min Agt at komme. Give til Gud, at min Tunge var bleven skaaret af, inden jeg sagde til Olympia at jeg vilde gifte hende, siden jeg ikke vidste, hvad jeg sagde. Men jeg er her; hvor kunde jeg Andet? Og jeg er endnu mere bunden til hende. Ligesom hun har givet Afkald paa alt Andet, har hun ogsaa mistet sit gode Navn for min Skyld."

Stakkels Ildflue sukkede og udstødte et lille klagende Skrig.

„Men — men hvorfor er Du kommen tilbage til mig? Har vi ikke sagt Farvel til hinanden? Det gjorde mig næsten lykkelig at tænke paa, at jeg elskede En, der var saa ædel? Aa, jeg

havde fundet mig i min Skjæbne — jeg kunde have udholdt Alt, undtagen at se Dig igjen.“

„Gid Du kunde ophøre at elske mig — nei, jeg kan ikke ønske det; hvor jeg dog er et gyselig egoistisk Asen! Men der er een Ting, jeg ikke kan udholde, Du Kjære. Jeg kommer for at advare Dig. Jeg har hørt Ting fortælle, som jeg ikke kan tro, og jeg har ingen Ro, før jeg har hørt Dig sige, at det ikke er sandt. Jeg kan ikke ophøre at elske Dig; og selv om jeg kunde —“

Ildfluen, som i ham saae en Helt og den Kløgtigste i Menneskeheden selv om han havde vist at være det stik modsatte, brast i Graad.

„Hvad har Du hørt — hvad har jeg gjort Andet end at elske Dig?“

„Hvor vi er ulykkelige vi To! Hvor jeg har været et Fæ. Du elsker mig virkelig endnu?“

„Aa Gerald, selv om Du skulde giftes med hundrede og atter hundrede Kvinder, vilde jeg alligevel elske Dig, skjøndt jeg aldrig vil se Dig eller høre et Ord fra Dig.“

„Netop derfor er jeg glad over at være kommen igjen. Vi vil være sammen blot et Minut, inden — Du Kjære, jeg burde ikke bede Dig om at elske mig nu, men jeg gjør det alligevel.“

„Du kan ikke bede mig om ikke at elske Dig, det giver jeg ikke Afkald paa, fordi jeg giver Afkald paa Dig.“

„Hvilken Sten Du har taget fra mit Hjerte! det gjør mig næsten lykkelig. Hvor kan der dog være saadanne Løgnere til i Verden! — og Ingen kan høre en Løgn, uden at være overbevist om, at den er Sandhed. Jeg er akkurat ligesaadan. Jeg er helt sønderknust af Skinsyge.“

„Er Du skinsyg paa mig?“

„Nei, nu er jeg det ikke længer. Jeg hørte nogle skammelige Karle fra Phønix tale om Dig —“

„Om mig?“

„Og en Fyr De kalder Seaward. Jeg var lige ved at gaa hen og sige til dem, at de løi, blot fordi jeg ikke vilde have dit Navn blandet ind i Værtshussladder. Er der saadan et Menneske?“

„Seaward — Du hørte dem tale om mig og — og Seaward?“

„Er der da saadan et Menneske?“

„Aa, Gerald — Du kunde naturligvis ikke tænke Dig — hvordan hun — han — —“

„Jeg har aldrig før hørt Dit Navn blive nævnet sammen med en Mand.“

Ildfluen besad et hurtigt Omløb; hun havde aldrig før været forlegen for Svar. Sandheden var ligesaa hurtig til at springe ud fra hendes Læber som til at blive født i hendes Hjerte; hun havde ingen anden Lærer i Moral end Oscar, og af ham havde hun ikke lært at skeie ud fra Sandheden og endnu mindre at være falsk. Hendes øieblikkelige Tøven betød mere end en anden Kvindes Løgn.

„Aa, Gerald — Du skulde blot vide — det er saa urimeligt, saa forunderligt!“

„Fortæl mig det! jeg har havt Hemmeligheder og Mysterier nok! Lad os ikke sige Farvel til hinanden med en Hemmelighed paa Hjertet.“

Hun saae kjærligt paa ham. Selve Blikket var et Kjærtegn, næsten et Smil. Det var det April-Aasyn, han engang havde kysset, og kun en eneste Gang, med en Straale af det gamle Solskin brydende Vei gjennem de nye Skyer. Ildfluen led maaske mere haardt end dem, der lider dybere, men selv om hun laa for Døden, vilde et Smil ikke være langt borte.

„*Mon Dieu,* hvor Du vilde le og blive forbauset, om Du vidste det Hele!“

„Jeg leer aldrig mere“, sagde han med en dadlende Mine. „Hvem er han, som de siger tager din Arm og aldrig viger fra Din Side og ikke vil lade Dig tale med en Sjæl undtagen ham?“

„Hun fik et lidt ængsteligt Udtryk. „Aa, Gerald, Du maa ikke spørge mig. Jeg kan ikke sige det — jeg har lovet ikke at sige det.“

Hendes Mangel paa Evne til at sige blot en Nødløgn burde have beroliget ham og bevirket, at han lod hende beholde sin Hemmelighed, selv om den aldrig skulde blive opklaret. Men hvad skulde han gjøre Andet, end hvad Forelskede altid gjøre!

„Han tager altsaa din Arm og er altid sammen med Dig? For Guds Skyld siig *Nei.* Troer Du, at fordi jeg er tvungen til at holde mig borte fra Dig, jeg da kan lade Dig blive omtalt i Værtshuse — Du gode Gud! Jeg kom for at høre Dig sige, at det ikke var sandt. Lad en ny Kjærlighed opstaa engang, om saa maa være, men blot ikke nu, mens jeg ikke kan Andet end elske Dig, inden Du er den gamle kvit. Jeg kan ikke tro det; men send mig ikke bort ulykkelig. Siig mig, hvem han er — siig, at det Intet betyder — men jeg kan ikke leve med en saadan Byrde paa mit Sind.“

Hendes Smil var nu borte. „Aa, Gerald, tal ikke saaledes! Du faaer mig til at tro, at jeg gjør noget Forkert.“

„Ildflue! Du spænder mig paa Pinebænken. Jeg maa vide det for din egen Skyld — hvordan kan jeg vide, i hvilke Hænder Du kan være falden? Hvem er han? Jeg veed, at han hedder Seaward — og er Maler, saa jeg kan sagtens opdage det, hvis jeg vil. Er han i Familie med Dig? Jeg har tidt hørt tale om Misforstaaelser og Uenighed mellem Familier.“

„Gerald! Du veed godt, at jeg ikke har andre Slægtninge i Verden end Fader og Oscar.“

„Har Du kjendt ham — før Du kjendte mig?“

„Ikke for en otte Dage siden. Jeg saae — ham — Dagen efter, at Du var reist. Jeg skal gjerne fortælle Dig Alt hvad jeg kan —“

„Der gives ikke Noget, som *jeg* ikke vilde fortælle *Dig.*“

„Jo, der er — hvis det er Noget, Du har lovet ikke at fortælle. Det var Dig, der sagde, at et Løfte maa holdes, selv om det dræber. Forlod Du mig ikke, fordi Du havde givet et Løfte? Var det ikke, fordi Du sagde mig, at man maa holde sit Løfte, at jeg lod Dig gaa? Det var ikke, fordi jeg ønskede det, *mon Dieu!* Og nu vil Du forlange, at jeg skal bryde mit!“

Hvis han havde været istand til at finde sig i det, vilde Gerald have været mere eller mindre end en Mand. Med alle sine gode Egenskaber, var det ikke faldet i hans Lod at blive født med mere Høisind end de fleste Mennesker. For ham, som for enhver anden Elsker, betød en Hemmelighed Forræderi. Han burde før have indseet, at han ikke havde Ret til at stille den Fordring til hende: at han skulde give Afkald paa hende, medens hun samtidig skulde forblive ham tro. Han vidste, at de ikke kunde være Noget for hinanden, siden de ikke kunde være Alt. Og dog, hvordan kunde han se den Kvinde, han elskede af hele sin Sjæl, blive ulykkelig, især naar han, ved at forlade hende, var Aarsagen dertil? Var det umuligt, at hun, hvem han havde lært at elske, skulde søge at trøste sig i sin Ensomhed og Fortvivlelse? Han var maaske ikke klogere, end han havde været for nogle Maaneder siden, men hans Indsigt i et Kvindehjerte var bleven mærkelig klar.

Han kunde hverken analysere eller læse: han kunde kun føle. Hans Forraad af Jalousi, hvortil Løbekrudtet var bleven lagt sidste Nat, havde fænget Ild; han mærkede, at han blev ligbleg. Det var hans første Kjærlighed, og alle dens Sindsbevægelser vare nye.

„Men jeg har ikke lovet, at jeg ikke vilde skaffe mig Oplysning om denne Seaward“, sagde han, „og det vil jeg. Gud skal vide, at jeg ikke tvivler paa Dig — aa, Du Kjære, som jeg elsker saa høit, jeg kan ikke udholde det. Der er Grændser for at holde sit Ord, jeg har kæmpet haardt og tabt. Jeg kan ikke være tro mod En og elske en Anden — jeg kan kun være tro mod Dig. Jeg bryder mig ikke om hundrede Seawarder eller tusinde Olympiaer, eller Noget i hele Verden, naar jeg har Dig. Lad os glemme Alt og være, som vi pleiede at være. Jeg vil være din Husbond og Du skal være min Hustru, og vi vil lade alt Andet fare. Du har mit Løfte, Du Kjære — hvor kunde jeg nogensinde tænke paa, at give Afkald paa Dig?“

Et Øieblik lyste den unge Piges Ansigt af Glæde. Hun syntes neppe at røre ved Gulvet med sine Fødder, som om hun vilde flyve i hans Arme. Men pludselig fik en dæmpet Brummen fra den glemte Oscar Gerald til at studse. Enten det nu havde Noget dermed at gjøre eller ikke, saa var Øieblikket for hendes Flugt til Glæden svundet.

„Du har altid opfordret mig til at gjøre hvad Du sagde var rigtigt, og nu vil Du have mig til at gjøre Noget, som Du har sagt var saa urigtigt, at Du før maatte give Afkald paa mig end gjøre det — hvad skal jeg saa gjøre?“

Ordene kan lyde kolde, men de vare det ikke. Han opfattede dem heller ikke saadan. Lidenskab vilde ikke have tøvet med at udtale dem, men Ildfluens var Tilbedelsens Kjærlighed, der ansaa sit Ideal for fuldkommen i Alt. Hvis Gerald havde sagt, at det var rigtigt at begaae Mord, at stjæle eller at lyve, vilde hun have troet det uden et Spørgsmaal; men hun kunde ikke forstaa, hvordan han, som altid handlede rigtigt, kunde være sig selv, naar han, efter sine egne Udtalelser, søgte at friste baade sig selv og hende til at gjøre, hvad han saa indtrængende havde belært hende om var urigtigt. Det var ikke en Tanke men et Instinkt, hvilket er langt stærkere og langt klarere.

Men hans Kjærlighed var ikke Tilbedelsens. Lidenskab havde sprængt sine Skranker og rev ham med sig. Han gik ud paa Selvforsvar, men han var ikke saa koldblodig en ung Mand, at han havde Udsigt til at vinde.

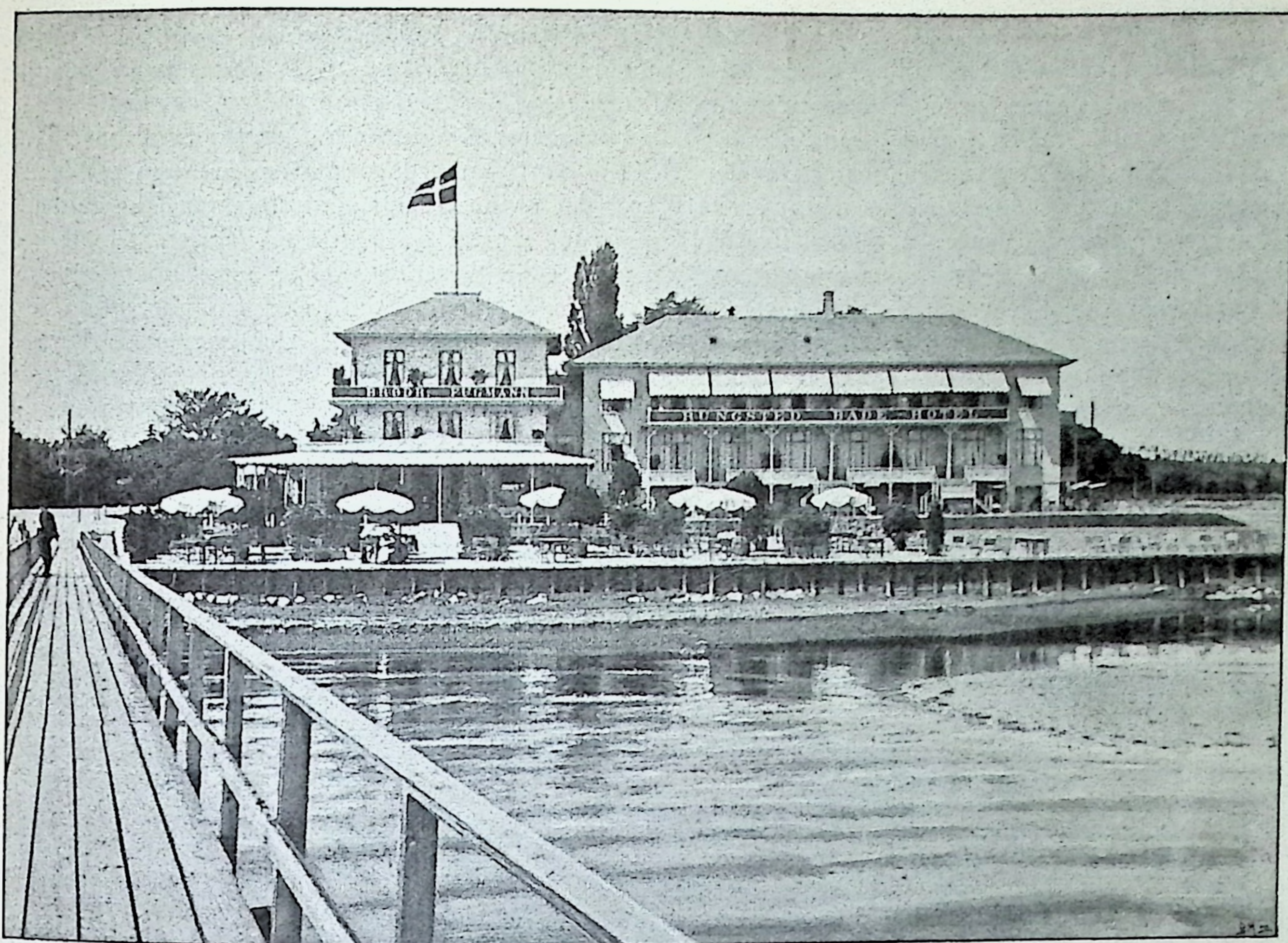
„Hvad er Olympia for Dig? Hvorfor skulde Du gjøre Dig ulykkelig for hendes Skyld? Jeg siger Dig, at jeg begynder at hade hende. Hvis jeg finder hende, vil jeg fortælle hende Alt — jeg vil fortælle hende at jeg har opført mig som en Pjalt imod hende, og jeg føler, at jeg har det, men jeg vil og kan ikke give Afkald paa Dig. Hvordan kunde jeg gifte mig med hende og elske Dig! — Du gode Gud! det er forfærdeligt at tænke paa — aldrig at se Dig mere“ —

„Aa Gerald, Gerald, hvordan kan jeg mere tro paa, hvad Du siger? Dengang Du forlod mig, var det fordi Du alligevel brød Dig mest om hende!“

„Du vil gjøre mig gal! Hvis Du taler saadan, elsker Du mig ikke. Jeg seer, hvorledes det forholder sig“, sagde han pludseligt og lidenskabeligt, „dengang jeg gav Afkald paa Dig, gav Du ogsaa Afkald paa mig. Jeg vil ikke gjøre flere Spørgsmaal om den Fyr Du taler om — jeg vil gaa hen til Phønix og se med mine egne Øine — og hvis han har noget Ondt isinde mod Dig, og det skal jeg snart opdage, vil det være saa meget desto værre for ham. Jeg vil frelse Dig, og saa — saa“, vedblev han med et uheldigt Forsøg paa at synes rolig, „vil jeg klare Sagen med Olympia, og saa vil jeg tage et Sted hen, hvor jeg ikke faaer Nogen af Jer at se mere. Jeg troede, at Du elskede mig omtrent ligesaa meget, som jeg elsker Dig.“

(Fortsættes.)

RUNGSTED BADEHOTEL

Langs Kysten

Paa Badelivets Omraade, hvor man før nøiedes med meget primitive Bygninger og Forhold, synes der nu endelig at fremkomme Tanke for, at der i denne Retning trænges til Forbedringer og større Komfort. Mange Steder, hvor Kyster med fortrinlig Sandbund længe have henligget omtrent ubenyttede, udvikler der sig efterhaanden et stærkt Badeliv. Allerede i Byens Nærhed er der foretaget betydelige Forandringer og Forbedringer ved Hotellerne langs med Strandveien, ligesom et nyt og moderne Hotel er kommet til i Strandhaven overfor det gamle Hotel Bellevue ved Klampenborg. Den nye Kystbane vil opfordre til Udflugter længere Nord paa, og give Anledning til at der opføres flere Hoteller, som kan modtage den bestandigt voxende Strøm af Landliggere og Lystreisende, der søger længere og længere bort fra Byens Nærhed. Med dette for Øie er den bekjendte *Rungsted Kro* i Løbet af Vinteren blevet ombygget og betydeligt udvidet og staaer nu som et flot og moderne Badehotel, der tilfredsstiller selv de mest kræsne Fordringer.

Ogsaa Nord for Helsingør gjøres der Plads til at modtage et øget Antal Gjæster. Her viser Stranden og Sundet sig unegtelig ogsaa i hele sin Skjønhed, ligesom ogsaa Vandets og Luftens Friskhed tiltager, jo mere man nærmer sig Kattegat. Efter at have forladt Helsingør og Marienlyst Badeanstalt, fra hvis Bygninger man har en fortrinlig Udsigt over det rigt afvexlende Landskab, bugter Strandveien sig i nordlig Retning ud til Hellebæk og Aalsgaard, to sammenbyggede Bydele, ca. 1 Mil fra Helsingør. Paa den ene Side af Veien har man hele Tiden Sundet og paa den anden de herlige Bøgeskove, der giver Nordsjælland dets eiendommelige Charakter.

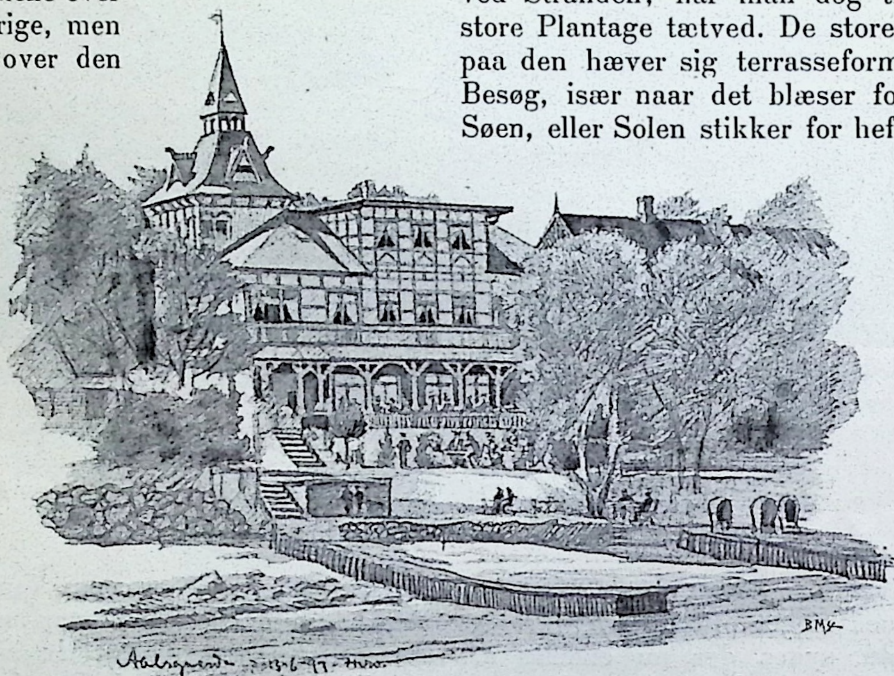
Ligeoverfor paa den svenske Kyst kan man, bag en skovbevoxet Kløft, tydeligt se det kgl. Lystslot, *Sofiero*, opført af den danske Architekt Nebelong og tilhørende Dronning Sofia af Sverige-Norge. De to smaa Fiskerbyer have ogsaa hver Sommer været optagne af en meget talrig Landliggerflok, hvoriblandt mange „kjendte Ansigter."

For yderligere at give Plads derude, blev det nødvendigt at udvide den gamle *Hellebæk Kro*, hvori Skuespiller *Hultmann* var første Badegjæst i Begyndelsen af Aarhundredet, og nu er ogsaa *Aalsgaard Badehotel* fulgt efter og fremstaaet i en næsten ny og meget tiltalende Skikkelse. Det er dog især Hotellets Beliggenhed umiddelbart

ved Vandet, som gjør det saa tiltrækkende. Man kan nemlig fra Værelserne og Haven overskue Sundet med dets mange Seilere, som ofte passere forbi temmelig nær ved den under Haveterrassen anlagte Spaserevei, og, da den svenske Kyst kun ligger 1 Mil borte, er Sundet ligesom indfattet i en Ramme af Byer, Marker og Skove.

Paa svensk Side, ligeoverfor Hotellet hæver det prægtige Herresæde *Kullagunnarstorp* sig over de omgivende mægtige Skovstrækninger. Denne Bygning opførtes i det femtende Aarhundrede af Tycho Brahes Broder Jørgen, men er under dens nuværende Eier, Grev Wachtmeister, ved den danske Architekt Zwingmann udvidet og ombygget, saaledes at den nu fremtræder som et Slot, fra hvis høie Taarn man har Udsigt ikke alene over Kattegat og Sverige, men ogsaa langt ind over den danske Kyst.

Kun faa Minuters Gang fra Hotelbygningen ligger Hellebæk Skove med de utallige idylliske Spasereveie, særlig omkring Bondedammen. Det nærliggende Teglstrup Hegn tilligemed Odinshøi og Hornbæk Plantage giver Anledning til længere Ture.

AALSGAARD HOTEL

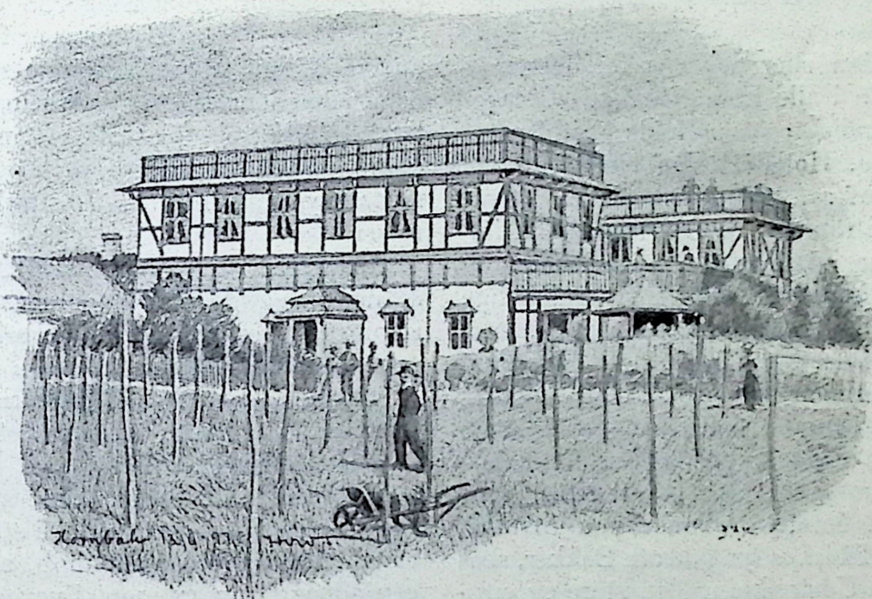
Den nye Del af Aalsgaard Badehotel er opført i en smuk Stil med et høit Udsigtstaarn og slutter sig ret harmonisk til det gamle Hotel. Af de mange Gjæsteværelser, som Bygningen nu indeholder, ere et større Antal i den nye Del forsynede med Balkoner ud mod Søen, ligesom der ogsaa i Stueetagen udenfor den store table d'hôte Sal strækker sig en hyggelig Veranda, næsten langs hele Søsiden. I Stueetagen findes foruden Spisesalen tillige en *à la carte* Sal, Billard-, Bade- og Læseværelse m. m.

Forlader man Hotellet og fortsætter Veien mod Nord igjennem Hornbæk Plantage, træffer man, umiddelbart bag denne, Fiskerleiet Hornbæk, som alt i en lang Aarrække har været et yndet Sommeropholdssted. Det skyldes sikkert vore fremragende Marinemalere, som Sørensen, Neumann, Locher o. Fl., der gjengav Naturen herude, at dette Sted allerede siden Midten af Aarhundredet er bleven mere og mere besøgt. Enhver, som opholder sig her i nogen Tid, vil ogsaa stadigt fængsles af de krydsende Seilere og Luftens og Søens bestandig skiftende Farvespil. Hvad enten Solen en Sommerdag kaster blendende Glans over det hvide Sand og spiller paa Vandfladen, med det mørke og alvorlige Kullen som Baggrund, eller Stormen sætter sine skumtoppede Søer fra Kattegattet ind i Hornbæksbugten, er Billedet lige tiltrækkende. At tage med Fiskerne, naar det kuler lidt fra Vest, og naar Vandfladen bølger i lette Krusninger til det ligeoverfor liggende Fiskerleie *Mølle,* er en baade smuk og fornøielig Tur; thi jo mere man nærmer sig Kullen, desto mere tiltrækkes man af de vældige Fjeldmasser med deres fremmedartede Charakter. Uagtet Hornbæk saaledes har nok at byde paa ved Stranden, har man dog til Afvexling den store Plantage tætved. De store Skrænter, hvorpaa den hæver sig terrasseformigt, indbyder til Besøg, især naar det blæser for stærkt ind fra Søen, eller Solen stikker for heftigt. De mægtige Graner skjærme godt, og Udsigten er lønnende, især fra Ørnereden, et høit Punkt, om hvilket det fortælles, at det var Kongefuglenes mest yndede Opholdssted. Midt inde i Skoven findes en velbevaret Kæmpehøi, i hvis Nærhed Skovens Vildt undertiden søger Ly. Større Udflugter til de nærliggende Bøgeskove, Risby Hegn og Klosterris Hegn, ere ogsaa værd at tage med under Opholdet derude. Der findes mange Kæmpehøie i Risby Hegn, endog tre store, tæt ved hinanden.

De Besøgendes Antal i Hornbæk er Aar for Aar steget ganske betydeligt, endog saa stærkt, at det i Ferien undertiden har været umuligt at faae Plads, uagtet det ene Badepensionat er oprettet efter det andet. Derfor er her nu ogsaa opført en ny og tidssvarende Kro, som forresten med Rette fortjener Navnet „Badehotel". Den ligger paa samme Sted som den tidligere og dens Have gaaer umiddelbart ud til Stranden. Stedet er dog neppe til at gjenkjende. Midt imellem de gamle, lave Fiskerhuse kneiser Bygningen, som forhen var utilladelig lav, med sine stilfulde Façader, og paa Tagene, som ere tilgængelige ad magelige Trapper, kan man promenere fra det ene til det andet og nyde Udsigten til alle fire

Verdenshjørner. Man kan, naar Veiret er gunstigt, nyde Forfriskninger deroppe, samtidig med et styrkende Sol- og Luftbad. Det hele Anlæg gjør baade i det Indre og Ydre et yderst tiltalende Indtryk, paa Grund af rig Anvendelse af Farver, som giver det et let og sommerligt Udseende. I Stueetagen findes foruden den store Festsal, Restaurationslokaler og Verandaer, og i de øvre Etager er der saavel større som mindre Gjæsteværelser, der kan rumme henved et halvthundrede Besøgende.

Ved at følge Veien fra Hornbæk nordpaa mærker man snart, at Landskabet skifter Charakter. Veien bliver mere og mere sandet, og den brede Strandbred viser tydeligt, at Bølgerne her ofte slaa høit ind over Kysten. Træernes Antal mindskes, og Krattet bærer stærke Spor af Kattegattets Storme, ligesom ogsaa Flyvesandet breder sig, og Bakkerne dækkes af Lyng. Men har man naaet *Villingbæk,* bliver Alt atter for en Stund mere smilende, navnlig ved det lille Badehotel *Hulerød.* Skuespiller *Zangenberg* skal være den Første, som fandt denne Oase, og Opdagelsen gjør ham Ære. Paa denne Egn ligger ogsaa det nyopførte Lyststed *Dronningemølle,* i hvis Nærhed den gamle Esrom Kanal endnu flyder svagt, for lidt efter at udmunde i Kattegat. Herfra dreier Veien ind i Landet til Sjællands nordligste Pynt, *Gilleleie,* med sit forrige Aar nyanlagte Badehotel, som baade ved sit ydre Udstyr og paa Grund af Omgivelserne maa regnes for et Badested af første Rang. Fra Restaurationsbygningen og Pensionatsbygningen, hvor Hotellets Badegjæster have deres Værelser, samt fra den store Plads foran og ved Siderne af disse Bygninger er vid Udsigt over Kattegat og rig Leilighed til at bruge Bade, da den smukke Strand strækker sig umiddelbart nedenfor Bygningskomplexet. Badningen foregaaer fra pyntelige rød- og hvidstribede Badevogne, som føres ud i Vandet ligesom ved Udlandets større Badesteder. Den herlige Udsigt over Havet brydes mod Nord atter af *Kullen,* hvis smukke Formationer begrænse Havhorisonten. Et andet, maaske endnu smukkere Perspektiv afgiver den brede Strand ud til *„Nakkehoved“*, der kun ligger 20 Minutters Gang fra Gilleleie. Oppe fra de steile, maleriske Skrænter, hvor Fyrene staa for at angive Indseilingen til Sundet, er en prægtig Udsigt, baade over den dybt nedenunder liggende Strandbred og ud over Sundet. Ved Fyrinspektørens Bolig er af den tidligere afdøde Inspektør Faber, med megen Smag og god Benyttelse af Terrainet anlagt en herlig Spaserevei langs Skrænterne. Hist og her udvider den sig til den lille Have, for atter i Bøininger at føre videre sydpaa. Ved Enden af Veien overraskes man paany af et Haveanlæg, hvor der er opreist en monumental Dekoration, som Minde om Anlægets Skaber. Fra Gilleleie Badehotel til den modsatte Side langs Stranden, altsaa mod Vest, omtrent i samme Afstand som Nakkehoved mod Øst, er der ogsaa en smuk Spaseretur til Gildbjerghoveds Klitter med Udsigt over Sjælland og Havet til Hesseløen. En interessant og smuk Udflugt er ogsaa Turen til Søborg med dens nu udtørrede Sø, paa hvis betydelige og frodige Engareal Nordsjællands Kreaturer ligge paa Landet. I Nærheden deraf er Landsbyen Søborg, hvor man endnu seer Ruinerne af det fra Middelalderen saa berømte Slot af samme Navn.

HORNBÆK HOTEL

Ved sine billige Taxter giver Gilleleiebanen ogsaa Adgang til længere Udflugter f. Ex. til Esrom, Gribsø og Nøddebo. Som allerede bemærket maa Gilleleie Badehotel regnes for et i alle Henseender komfortabelt Opholdssted. Alt er indrettet hensigtsmæssigt og smagfuldt. I Stuen findes foruden den store, rigt dekorerede og lyse Festsal, som gaaer igjennem begge Bygningens Etager, endnu en anden Spisesal, et stort Café Lokale, Selskabsværelser og hyggelige Verandaer. I den anden Etage er komfortable Gjæsteværelser samt Adgang til en omkring Festsalen løbende Balkon, saa at dette Lokale, hvad Pladsen angaaer, vil kunde rumme et betydeligt Antal Personer ved større Aftenunderholdninger o. desl. Pensionatsbygningen ligger for sig, saa at de derboende Badegjæster kan trække sig tilbage til de lyse og luftige Værelser eller til disses Bal-

GILLELEIE HOTEL

koner. Naar Vinden eller Solen er for stærk, er der ud imod Søen i alle Etager lukkede Glasverandaer, hvis magelige og smagfulde Meublement indbyder til Hvile. Hotellets Værelser vil kunne optage et Antal af ca. 100 Pensionærer.

Veien langs Stranden fra Gilleleie over Gildbjerghoved bliver i Længden let ensformig, og man gjør derfor bedst i at følge den almindelige Færdselsvei, som desuden er noget kortere, naar man vil til *Tisvilde.* Dog ogsaa ved Valget af denne Vei vil det snart vise sig, at der langtfra er saa meget at beundre, som paa den tilbagelagte nordøstlige Side langs Sundet. Til Gjengjeld bliver man desto mere overrasket, naar man kommer til Maalet. Allerede paa Afstand, bag Sognebyen Tibirkes lyngklædte Bakker, sees næsten i hele sin Udstrækning den store og eiendommelige Fyrre- og Naaletræesskov, som kaldes Tisvilde Hegn. Skoven strækker sig over ca. 4000 Tdr. Land og er en af Danmarks mærkeligste Naaletræesplantninger. Det var i forrige Aarhundrede, efter at Flyvesandet ganske havde tilintetgjort det gamle Adserbo Kloster og Tibirke By og næsten begravet Kirken, at der blev taget alvorligt fat paa Skovanlæget for om muligt at redde den stærkt truede Egn fra Undergang. Paa en af de derværende mange Kæmpehøie er da ogsaa 1738 reist et pyramideformet Monument til Minde om de Mænd, hvem det lykkedes at bekæmpe Sandflugten. Efterat være kommet igjennem Tisvilde By, hvor det lille gamle Hotel findes, høiner Terrænet sig, indtil Toppen er naaet af de høie, tildels græsklædte Brinker ved Havet. Fra disse overskues paa een Gang Strandbredden, Fiskerleiet og Havet, ligesom ogsaa den mægtige Skov, og man fængsles af den storslaaede og maleriske Natur.

Med rette Blik paa disse Omgivelser er da ogsaa i 1895 det anselige i Empirestil byggede Hotel opført paa ovennævnte Brinker. I den forreste store Bygning er der i Stueetagen høie og rummelige, med megen Smag udstyrede Restaurationslokaler med Billardværelse og Veranda, medens Gjæsteværelserne ligge i Etagerne ovenover. Denne Bygning er forbunden med en anden, endnu større Pensionatsbygning. Forbindelsen imellem disse tilveiebringes ved den mellemliggende høie og luftige Spisesal, med Vinduer baade ud imod Vandet og Landet. I Pensionatsbygningen findes 70 smukt monterede Værelser.

Naar man en Stund har ladet sig paavirke af den mægtige Poesi, som Landskabet derude rummer, ledes Tanken uvilkaarligt hen paa Helgeninden St. Helene. Hendes Kilde findes paa en Terrasse ved Strandens Skrænter, kun nogle faa Minuters Gang fra Hotellet. Dets stensatte, firkantede Kumme, hvis Vand tilsyneladende er stillestaaende, er overdækket af et Træskur. Et Stykke fra Stranden, inde i et Krat, omgivet af et Gjærde, ligger en Stenhob, som betegner Helgenindens Grav. Stenen, hvorpaa den fromme og gudsfrygtige Prinsesse, ifølge Sagnet, flød i Land som Lig, vises endnu nede ved Kysten. Baade til Kilden og til Graven valfartes endnu St. Hans Aften af Syge i Haab om Helbredelse. Spaserture i Tisvilde Hegn, som ved Siden af sine Eiendommeligheder i zoologisk og botanisk Hen-

TIDSVILDE HOTEL

seende tillige rummer saa uendelig megen Naturskjønhed, kan man ikke foretage for ofte. Selv om Veiene er noget sandede, lønner det sig at opsøge de mange forskjellige Punkter, hvorfra der haves Udsigter til Arresø, Issefjorden, Hesseløen og Kullen. Adserbo med sine historiske Minder og sine Ruiner fra det ellevte Aarhundrede er beliggende i den sydligste Del af Hegnet. Af Kjælderrummene sees endnu en Del, ligeledes en Kjældertrappe og nogen Brolægning. Bygningen, som under Ærkebiskop Absalon var Kloster, havde 4 Fløie og var omgiven af Grave. I Sommeren 1849 lod Kong Frederik den Syvende Ruinen udgrave, og det viste sig da, at Klosteret først havde været hærget af Ildebrand og siden af Sandflugten. Paa Stedet er i 1874 af Egnens Mænd og Kvinder reist en Mindesten over Kongen. Fra Tisvilde bør man ogsaa aflægge et Besøg i Frederiksværk.

Theod. Stuckenberg.

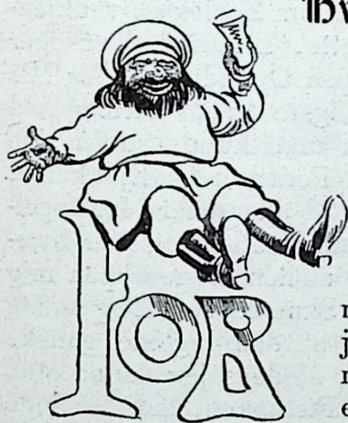
Hvordan jeg lavede „Kwass“

EN TRIST HISTORIE,

FORTALT AF

KANDARIUS

For nogen Tid siden læste jeg i et Ugeblad en grumme varm Anbefaling for en russisk Drik, der kaldes „Kwass“. Jeg havde aldrig før anstillet synderlig indgaaende Betragtninger over, hvad Kwass var for noget, jeg havde bare saadan en nogenlunde taaget Forestilling om, at det var en Slags Brændevin, der, nydt i tilstrækkelige Kvanta, skal besidde den Egenskab at kunne bibringe de russiske Bønder et betydelig gemytligere Syn paa Livet i denne Jammerdal, end de under almindelige Forhold siges at have. Men nu kom som sagt dette Ugeblad og oplyste mig om, at jeg var rent vild paa Karethen. Ikke Spor af Brændevin, tvertimod, det var en mild, undergjæret eller overgjæret Drik — jeg husker ikke saa nøie hvilken af Delene, men det gjør for den Sags Skyld heller ikke noget, eftersom jeg ikke har Skygge af Mistanke om, hvad de to Ord betyder. Nok sagt: det var efter Beskrivelsen en mild og velsmagende Lædskedrik med en Masse for Sjæl og Legeme lige velgjørende Egenskaber, en Drik, som en Good-Templar uden mindste Betænkelighed kunde drikke med sine Børn, og som daglig konsumeredes i Strømmevis af de mest forskjelligartede Undersaatter indenfor det russiske Riges vidtstrakte Grænser.

Det kan saamænd godt være, at den har alle disse udmærkede Egenskaber, Gud bevares, det tvivler jeg aldeles ikke om, siden det har staaet paa Tryk, og skulde det engang lykkes mig at komme til at smage den, er jeg fuldstændig belavet paa, at jeg aldrig i Resten af mine Dage drikker andet end Kwass. Men saameget troer jeg med temmelig Sikkerhed at kunne forudsige, at faaer jeg nogensinde Leilighed til at gjøre dens nærmere Bekjendtskab, saa bliver den neppe af mit eget Fabrikat. Jeg mener nemlig at have gjort den Erfaring, at der maa fattes mig visse indre eller ydre Egenskaber for med Held at kunne producere mig som Brygmester paa det Omraade.

Naa, i Ugebladet stod der endvidere en saare anskuelig og letfattelig Anvisning til at frembringe denne velsmagende og hjertekvægende Drik, og den gjorde strax et mægtigt Indtryk paa mit Gemyt. Saa tilbragte jeg et Par Dage og Nætter i dyb Grublen over dette Emne, og omsider gik det op for mig, at her havde jeg fundet det ubestemte Maal for mine Længsler, som saa længe havde foresvævet mig og saa ofte havde ladet mig føle ligesom et tomt Rum i min Tilværelse.

Følgelig tog jeg en Eftermiddag en kraftig Beslutning, anbragte mig selv i en mere bekvem end egentlig praktisk Stilling ude paa Kjøkkenbordet og foretog nu en meget indviklet Beregning for at udfinde det rette Kvantum af de forskjellige Bestanddele, som i Forening skulde frembringe den „hjertekvægende“. Da jeg syntes, at de foreskrevne Kvantiteter vare noget vel rigelige, tog jeg det Parti at dividere med To over hele Linien, og det var uhyre viseligt gjort af mig, for hvis jeg havde taget den fulde Portion, er det aldeles uberegneligt, hvilke Katastrofer der kunde være brudt ind over mig og de uskyldige, intet anende Væsener, der udgjøre min Husstand.

Endelig var jeg da færdig med de indledende Beregninger, og nu beordrede jeg Pigen til at sætte en mægtig Gryde Vand paa Komfuret, og udkommanderede Karlen med en Torvekurv og og en nøiagtigt udfyldt Liste for at indkjøbe Ingredienserne. Det var ikke nogen stor Driftskapital, jeg behøvede at anlægge i Foretagendet, saadant noget som 50 Øre troer jeg, og det var jeg glad over, for jeg var ingenlunde blind for, at det muligvis ikke vilde svare Regning, og skulde Uheldet være, saa kunde jeg da nok bære det Tab.

I min Utaalmodighed syntes jeg, at det varede en evig Tid, inden Karlen kom tilbage, men imens morede jeg mig med at se Vandet begynde at koge, saa Ventetiden gik endda saa nogenlunde. Endelig stak han da atter sit fornøie-

lige Fuldmaaneansigt ind af Kjøkkendøren og læssede Indkjøbene af sig, og nu gik det løs med at skjære en forskrækkelig Masse Rugbrød i Stumper, jeg kan ikke huske, hvor meget der gik til, men den fornødne Viden i saa Henseende vil neppe være vanskelig at erhverve for ærede Lysthavende. Disse — jeg mener Brødstumperne, ikke de Lysthavende — skulde nu efter Recepten heldes i det kogende Vand sammen med noget Hvedemel, hvilket Arbeide udførtes med al den Omhu, som Situationen krævede, og derefter begyndte jeg med velvillig Assistance af Pigen at kjøre rundt i denne Blanding med en stor Træslev. Pigen syntes, at det var noget voldsomt, saa det kom til at ligne Øllebrød, hvilket jo i og for sig ikke var saa underligt, al den Stund denne populaire Lørdagsret nok saavidt mig bekjendt, omfatter noget nær de samme Bestanddele.

Omsider formodedes Massen at have opnaaet den rette Konsistens, og nu blev den, efterat være bleven forsødet ved Hjælp af en større Pose Puddersukker, baaret i Triumf hen paa Kjøkkenbordet for at staa der og svale sig. Denne Afsvalingsproces tegnede imidlertid til at blive en overmaade langvarig Historie, og for at anvende Mellemtiden paa en passende Maade gav jeg mig først til meget samvittighedsfuldt at putte tre Rosiner i hver af de femten renskyllede Flasker, der stode opmarcherede og ventede paa at fyldes med den herlige Drik, og dernæst røg jeg et ikke ubetydeligt Antal Piber, under hvilket Arbeide der gik hele to Knopper af min Pibespids i Løbet som Følge af den Sindsbevægelse, hvori Forventningen om Foretagendets Udfald efterhaanden havde sat mig. Endelig viste Pigen sig og meldte, at nu blev „Øllebrødet“ vist ikke meget koldere den Gang, og atter begav Processionen sig ud i Kjøkkenet med det foreløbige Maal for Øie at lade Grydens Indhold løbe gjennem en Sie. Denne Bedrift udførtes da ogsaa ved forenede Kræfter med et efter Omstændighederne ret tilfredsstillende Resultat, efter at jeg først havde gjort et ikke helt mislykket Forsøg paa at tildele Pigen et Douchebad med det øverste Lag af Grydens Indhold. Derefter sattes, om jeg saa maa sige, Toppen paa Kransekagen ved at hælde noget udrørt Gjær i det afsiede Fluidum, som i Forbigaaende bemærket fremdeles befandt sig i en noget tykt flydende Tilstand, og endelig skred vi med megen Høitidelighed til at hælde den hjertekvægende Drik paa Flaskerne og tilproppe disse, hvilket forløb uden noget nævneværdigt Uheld. Stolte som Spanioler bar vi derefter samtlige Flasker ind i Spisekammeret og overlod dem der til deres Skjæbne, hvorefter jeg lagde mig til Hvile i den velgjørende Stemning, som Bevidstheden om et vel udført Dagværk altid fremkalder, og i Forudfølelsen af den udsøgte Nydelse, der forestod mig, naar den efter alle Kunstens Regler bryggede „Kwass“ to Dage senere klar og skummende skulde strømme ud af Flaskehalsen.

Den første Del af Natten forløb uden Forstyrrelse, men det stod skrevet i Skjæbnens Bog, at Enden ikke skulde blive Begyndelsen lig. Klokken kunde vel være henad tre om Morgenen, da der pludseligt lød et Brag, som fik Pigen til at trimle ud af Sengen, og umiddelbart efter slog hun Allarm paa Sovekammerdøren og berettede, at enten maatte der være skeet en Explosion et eller andet Sted i Byen, eller ogsaa havde en af Husets Beboere faaet et Slagtilfælde. Denne foruroligende Melding havde en hurtig Udrykning til Følge for mit Vedkommende, og i en forholdsvis luftig Paaklædning stormede jeg ud i Kjøkkenet. Det første, der her mødte mit forbausede Blik, var en høist mærkelig firbenet Skabning, som foer omkring og nøs, saa dens Hoved var nærved at gaa af Led, medens den samtidig slog den ene Saltomortale efter den anden hen ad Kjøkkengulvet. Det viste sig ved nærmere Undersøgelse at være vor Kat. Til daglig Brug er den sort, men nu maatte den nærmest kaldes zebrafarvet. Jeg veed ikke, om Zoologien vedkjender sig zebrafarvede Katte, hvis ikke, ansøger jeg herved om Patent paa Opfindelsen, for Mis havde virkelig de nydeligste hvide Striber ned ad sit sorte Skind, som man kunde se for sine Øine. Ligesom jeg satte Foden ind i Kjøkkenet, unddrog den sig imidlertid alle nøiere Iagttagelser, idet den med et Kæmpeluftspring foer hvæsende og spruttende ud mellem Benene paa mig og forsvandt sporløst fra Skuepladsen. Dog mente jeg at have bemærket, at den lugtede ganske forbausende af Øllebrød. Medens jeg endnu stod og grundede over dette Fænomen, lød der inde fra Spisekammeret et Knald, som fik mig til at fare helt op til Loftet, og da jeg nu, greben af mørke Anelser, stormede derind, lykkedes det mig at glide og sætte mig ned i en klæbrig, til udvortes Brug absolut ikke egnet Vædske, som bedækkede Gulvet i cirka en Tommes Høide, medens samtidig to Flasker af den „hjertekvægende“ bevidnede mig deres Glæde over min uventede Ankomst ved at salutere, saa Proppen røg op mod Loftet, og to tykke, skummende Bifloder udsprang fra deres respektive Halse for umiddelbart efter at forene sig med Oceanet paa Spisekammergulvet.

Nu stod Situationen mig klar i sin fulde Rædsel: hele Lokalet flød af mousserende Øllebrød. Og som om de resterende Flasker blot havde ventet paa mig for at vise, hvad de kunde, naar de bare vilde, begyndte det i samme Sekund at knalde løs over hele Linien. Du store Chineser, sikken en Kanonade! Man kunde godt bilde sig ind, at der stod en hidsig Fægtning en halv Mils Vei udenfor Byen. Og samtidig steg Oceanet om mine Fødder høiere og høiere. Stillingen var ab-

solut uholdbar, jeg maatte blæse „Retirer“ ligesom den ulykkelige Kat, der øiensynligt, medens den var ude paa en mindre tilladelig Fourageringsexpedition, var bleven saa ilde tilredt af det første Skud, der var faldet, og i vildeste Flugt styrtede jeg nu ogsaa bort fra Valpladsen, stadig forfulgt af en livlig Skydning.

Aandelig og legemlig nedbrudt naaede jeg endelig Sovekamret, og efter at have foretaget en paatrængende nødvendig Omklædning, segnede jeg omkuld paa Sengen og faldt i en rolig Søvn, under hvilken jeg uafbrudt martredes af gyselige Drømme, hvori Stormfloder af skummende Øllebrød truede med at opsluge mig, medens et sandt Uhyre af en zebrastribet Kat gjorde fortvivlede Forsøg paa at frelse sig fra Ødelæggelsen ved at kravle op paa Skulderen af mig, hvorfra den hver Gang plumpede ned i de oprørte Vover, hvilket dog ikke gjorde den mere forknyt, end at den strax begyndte Opstigningen paa en Frisk. Det var kort sagt den elendigste Morgenstund, jeg har tilbragt i mit Liv.

Omsider vaagnede jeg badet i Sved og komplet ødelagt. I Løbet af en halv Times Tid kom jeg dog saameget til Hægterne, at jeg kunde staa op, hvorefter jeg iførte mig lange Vandstøvler og begav mig ud til Aastedet for at foretage en Synsforretning over Ødelæggelsens Vederstyggelighed. Det var et rædselsfuldt Skue. Spisekammergulvet var fuldstændig skjult af en graabrun, skumbedækket Sø, paa hvis nu rolige Overflade, en hel Eskadre af Propper seilede afsted i dobbelt Kjølvandslinie, og af samtlige femten Flasker, der om Aftenen havde staaet paa Bordet, fyldte til Halsen med den „hjertekvægende“, var der nu to — siger og skriver to — der havde holdt sig i Skindet og ikke i Løbet af Natten havde slaaet bagud.

I det Samme kom Karlen ind i Kjøkkenet, og øieblikkelig satte jeg ham i Virksomhed. „Søren!“ sagde jeg. „Nu tager Du lige paa Minutet disse her to Flasker, og saa gaaer Du ned i Kjælderen og sætter dem i den mørkeste og svaleste Krog, Du kan finde. Saa er der dog kanske en svag Mulighed for, at de To kan overstaa de Børnesygdomme, som deres Sødskende er bukket under for. Men pas endelig paa, at de ikke futter af for Dig underveis, for dette her er meget værre at have med at gjøre end baade Dynamit og Melinit og alt det andet Djævelskab, hvad det nu hedder.“

Forsynet med disse Leveregler begav Søren sig nu ud paa den ikke særlig lange Vei fra første Sal til Kjælderen, medens jeg selv blev staaende i Spisekammeret for at dirigere de forskjellige Opdæmnings- og Afledningsanlæg, som Pigen var ifærd med at udføre for atter at tørlægge Gulvet og de omgivende Hylder. Men inden jeg endnu var rigtig færdig med Planerne til disse Foretagender, opskræmmedes jeg af et halvkvalt Vræl ude fra Kjøkkentrappen, efterfulgt af en Larm, der mindede om et rullende Tordenbrag i det Fjerne. Forberedt paa det Værste styrtede jeg ud af Døren og kigede over Bolværket, og nu saae jeg Søren forsvinde med Iltogsfart ned af den underste Del af Trappen, rutschende afsted paa sin Hale, medens hans Trætøfler holdt Væddeløb foran ham for at se, hvem af dem der først kunde naae ned i Kjælderen. Og fra de to Flasker, som han krystede i sin Favn, strømmede to skumhvide Kaskader ud over ham selv og Trappen, medens den lifligste Lugt af Øllebrød trængte helt op til mig paa mit ophøiede Stade.

Et Øieblik blev jeg staaende som forstenet af Rædsel ved dette Syn. Saa foer jeg afsted ned af Trappen med en Hastighed, som jeg ikke mindes nogensinde tidligere at have udviklet paa denne Strækning, og naaede i to Sekunder ned i Kjælderen. Her sad Søren midt paa Gulvet, snøftende og hvæsende som Hvalfisk, der uforvarende er kommen paa det Tørre, og ude af Stand til at mæle et eneste Ord til Forklaring om, hvorfor hans Nedkomst var gaaet saa pludseligt for sig. Det var nu for den Sags Skyld ogsaa temmelig overflødigt, eftersom de tomme Flasker, som han endnu fremdeles holdt kjærligt omfavnet, i Forbindelse med hans eget Udsende afgav mere end tilstrækkelig Forklaring om den Ting. Han saae mildest talt gyselig ud. Ved første Øiekast maatte man tro, at han havde havt isinde at barbere sig selv over hele Hovedet og i det Øiemed baade sæbet sig ind med en ligefrem uforsvarlig Ødselhed, og saa duftede han — puh! — som et helt Ølbryggeri.

Hurtigst muligt fik jeg nu tilkaldt Pigen og et Bybud, hvem jeg til alt Held i det Samme saae gaa forbi ude paa Gaden, og ved forenede Anstrengelser i Forbindelse med Vand, Svampe og Haandklæder lykkedes det os efter en rum Tids Forløb at gjengive Søren et efter Omstændighederne menneskeværdigt Udseende. Øiensynlig lettet oplod han endelig sin Røst og udbrød: „Ptøi—i—i! Ded var dou ded mest krakilskeste Tyvetøieri, je' i min Daue har havt med at gjøre!“

Og til denne hans Udtalelse kan jeg i Et og Alt slutte mig. Det var med en ligefrem befriende Følelse — saadan omtrent som om nogle Centner Dynamit vare transporterede bort fra mit umiddelbare Naboskab — at jeg tænkte paa, at nu havde de sidste to Flasker af den „hjertekvægende“ udspillet deres Roller. Og da jeg atter steg op af Trappen, gav jeg mig selv det høitidelige Løfte, at det skulde vare Noget inden jeg igjen indlod mig paa en saadan Letsindighed som at brygge Kwass.

Kjære Læser! Hvis Du nogensinde skulde føle Dig fristet til at forsøge at frembringe denne diaboliske Drik, saa assurer for Alt i Verden først

Dig selv, din Husstand og hele dit Hus for den Skade, som kan flyde deraf, og betænk Dig saa alligevel adskillige Gange, inden Du tager fat — eller indforskriv ialtfald en russisk Brygmester, der kan staa i Spidsen for Foretagendet, for ellers kan hverken Du eller noget andet dødeligt Menneske indestaa for Følgerne.

Mouraview og Hanotaux

Med usvækket Interesse vil til ethvert Tidspunkt Europas Opmærksomhed følge enhver Handling, enhver Udtalelse af de to Stormagtsministre, hvis Billeder her bringes, og det med Rette, forsaavidt det er de To, der sammen med de Statsoverhoveder, de ere knyttede til, staaer i Centrum af den fransk-russiske Forstaaelse, der er en af de Hovedtapper, hvorom Europas Storpolitik dreier sig.

Uendelig stor Forskjel er der imidlertid paa de to Statsmænds Personlighed og Stilling. Forskjellen hænger nøie sammen med den uhyre Kløft, der skiller Ruslands Statsvæsen fra det franske.

Mouraview er en ukjendt Mand. Det saas, da han blev Ruslands Udenrigsminister ved Begyndelsen af dette Aar. Storpressen ønskede at kunne fortælle meget om ham, men fandt kun saare faa paalidelige Kendsgjerninger. Spalterne fyldtes med Gisninger og løse Paastande. Man kunde skildre hans Ydre, som det her kan sees; man kunde opregne biografiske Data og nævne Trinnene i en regulær diplomatisk Løbebane, der over Konstantinopel og Berlin havde ført Greven til Kjøbenhavn. Men herved stoppede man. Den Videbegjærlighed, der vilde have Besked om Statsmandens politiske Synspunkter, Sympathier og Antipathier blev ikke tilfredsstillet. Der kom Rygter frem om, at Enkekeiserinde Maria Feoderownas Indflydelse havde bevirket, at Keiser Nikolaus' Valg var falden paa Gesandten ved det danske Hof, og i god Samklang med de almindelige Konstruktioner skulde Mouraview derfor være særlig tydskfjendtlig. Hastig dementeredes dog denne Fremstilling fra anden Side, og tydske Blade fremstillede Greven som speciel tydskvenlig. Man vidste med andre Ord om den forbeholdne Diplomat intet Andet end, at han havde været vel anseet i sine forskjellige Stillinger, og hans Valg lod formode, at hans Czar i ham fandt en duelig Udfører af sine Befalinger, en habil Leder af Ruslands Politik. Og det var jo korrekt, at man om en russisk Udenrigsminister ikke vidste mere. Ruslands Regering er Czarens Sag og vedkommer ikke Offentligheden; hans Ministre er hans Tjenere. Det er nok, naar han kjender dem forlods, saa faaer Andre lære dem at kjende efterhaanden ved deres Handlinger. Til en offentlig Virksomhed, hvorigjennem man kan lægge sin politiske Personlighed blot for Alverden, har en russisk Statsmand, særlig en Diplomat aldeles ingen Leilighed.

Ganske anderledes er Forholdet, om man vender sig til Frankrigs Udenrigsminister *Gabriel Hanotaux*. Det er en Mand, om hvem der vides Noget; da han blev Minister havde han et Navn, han har vist Europa sine Interesser og sine Ævner, han er en Politiker, der betyder Noget ved sig selv. Han er som Mouraview en moden Mand, født 1853. Han blev Akademiker og uddannede sig til Historiker. 1879 traadte han ind i det franske Udenrigsministerium og blev Chef for dets historiske Afdeling. 1885 blev han ansat ved Legationen i Konstantinopel og fik meget at gjøre med Ordningen af de urolige bulgarske Forhold.

GREV MOURAVIEW

HANOTAUX

1886 var han imidlertid atter i Frankrig og traadte da ind i det politiske Liv som Deputeret. Fra nu af vandt han Navn i den indre Politik som Medlem af de moderate Republikaneres, Opportunisternes, Parti. 1889 kom han atter ind i Centraladministrationen som Medlem af Departementet for de franske Protektoratlande. Han brugtes jevnlig til særlige og vigtige Hverv, saaledes i 1892 til at afslutte en Handelstraktat med Rusland, og i Mai 1894 havde hans Anseelse modnet ham til at blive Medlem af Dupuys Ministerium som Udenrigsminister. Hanotaux blev i denne Stilling, da Dupuys Kabinet gik af i Januar 1895 og afløstes af Kabinettet Ribot. Men da de Radikale havde Magten under Bourgeois fra Oktober 1895 til April 1896 veg han Pladsen, dog kun for atter at tiltræde, da Mèline i April 1896 paany dannede et opportunistisk Kabinet. Med Rette siges det derfor, at han er en af de Hovedhjørnesten, hvorpaa Frankrigs nuværende Udenrigspolitik hviler. Og hvad er dette andet end Kampen for at bevare den intime Forbindelse — Alliance om man vil — med Rusland?

Men Hanotaux har desuden andet end en politisk Fortid at vise hen til. Han er en af det moderne Frankrigs bekjendteste historiske Forfattere og det ikke i Kraft af Mængden af sine Værker men i Kraft fremfor Alt af eet betydeligt Værk. Han har ikke kunnet være meget produktiv, hans praktiske politiske og administrative Gjerning har røvet hans Tid, men, som han selv har sagt, har han offret Historien „enhver Fritid i et Liv, der ikke alene er helliget Studiet“. Desto lødigere er da det Værk, hvoraf han efter 19 Aars Arbeide kun har naaet at gjøre to Bind færdige: hans Bog om Kardinal Richelieu. Vi skal ikke her gaa ind paa dette Hovedværks Betydning. Det skal blot siges, at Hanotaux' dybtindtrængende Interesse for sin store Forgænger i Ledelsen af fransk Udenrigspolitik har ladet ham fremføre en eiendommelig Opfattelse af Richelieus Personlighed og Betydning, der har vakt stor Opmærksomhed, har fremkaldt Bifald som Modsigelse og givet Anledning til betydningsfuld Modsætning til andre Forskere.

Hanotaux' Udenrigspolitik er her et nærmereliggende Emne. Han skabte ikke Forbindelsen med Rusland, der var grundlagt, da Freycinet var Premierminister, og Czar Alexander i Juli 1891 i Kronstadt staaende paahørte Marseillaisen ved den franske Flaades Besøg. Men det har været under Hanotaux, at Forbindelsen er bleven befæstet; han var Minister, da de russiske og franske Eskadrer i Juli 1895 laa sammen i Kielerbugten, da Keiser Wilhelm aabnede Kanalen der, og det var ham og Præsident Faure, der sidste Oktober modtog Czar Nikolaus i Paris under de straalende Fester. Til ham var det da ogsaa, at Grev Mouraview nu i Vinter lige efter sin Udnævnelse reiste, og som i sin Tid Fyrst Lobanow Rostopschin og Hanotaux søgte Veie til at forbinde fransk-russiske Interesser, saaledes skulde Hanotaux' store Veltalenhed introducere den nye russiske Minister i det aargamle Venskab.

Det er en overordentlig vanskelig Sag at klare, hvorledes det i Virkeligheden hænger sammen med dette Venskab, og det er ikke formeget sagt, at ikke en Eneste udenfor den snevre Kreds, der virkelig veed Noget men absolut Intet siger, har formaaet at give positiv Oplysning om Arten eller Styrken af den Forbindelse, der er imellem de to Lande. Har de Ret, der hævder, at der existerer en fast ubrydelig Alliance støttet paa skrevne Overenskomster og med en nøiagtig Afmaaling af Fordelene til hver af Forbundsfællerne? Eller er det korrekt, naar det paastaaes, at intet Papir er beskrevet men Alt beroer paa de løseste Ord, og at det eneste reelle i Forholdet er de ganske vist betydelige faktisk existerende Interesser, der lader Frankrig-Rusland afbalancere Triplealliancen? Vi skal lade dette usagt, men vist er det, at Frankrigs Udenrigspolitik faktisk under Hanotaux har sat sig til Formaal at vinde Czarmagten og ialtfald har opnaaet stærkere Tilkjendegivelser om, at dette var lykkedes, end tidligere. Czar Nicolaus' Ord i Paris i Efteraaret røbede utvetydig de to Staters nære Forhold.

At Hanotaux har en stor Andel i denne nuværende Situation lader sig ikke betvivle, og ligesaa lidt er der Grund til at tvivle om, at Mouraview er hans Meningsfælle foreløbig. Spørgsmaalet bliver imidlertid, om de to Ministres Politik har Fremtiden for sig. En Drøftelse deraf

vilde her føre for vidt. Det skal kun nævnes, at netop nu reiser der sig ogsaa i Frankrig Opposition mod Hanotaux' hidtil saa enstemmig beundrede Udenrigspolitik. Hvad har Frankrig opnaaet ved Alliancen med Rusland? spørger man bittert.

Fornylig har en fremragende fransk Historiker, Ernest Lavisse, i „Revue de Paris" i en Række Artikler drøftet dette Spørgsmaal og udformet Drøftelsen til et hvast Angreb paa Hanotaux' hele Politik. Lavisse anerkjender Nytten af en „entente cordiale" med Rusland, men hævder, at Hanotaux har betalt denne, — hvis Soliditet endda er tvivlsom — med den franske Politiks slaviske Underkastelse under den russiske. Istedetfor at hævde de franske Særinteresser og kun bringe Offre, naar tilsvarende bringes fra russisk Side, har Frankrig efter Lavisses Opfattelse paa alle Punkter rettet sig efter Czarmagtens Krav og undladt at varetage Frankrigs sande Interesser. Især gjelder dette i det orientalske Spørgsmaal. Her hugger Lavisse ind for Alvor. Hanotaux har svigtet Frankrigs Traditioner ved at støtte Rusland i den usle Politik, der har været valen og eftergivende overfor Sultanen og ikke har tvungen denne til forlængst at gjøre Ende paa Skandalerne i Armenien og paa Kreta. Derved bærer Frankrig sin Del af Skammen for de sidste Maaneders Ulykker, for Elendigheden paa Kreta og den græsktyrkiske Krig. Frankrigs Interesser og Traditioner burde have ladet det uden Tøven støtte de Christne imod Osmannerne, Kong Georg imod Sultanen, men af Hensyn til Rusland, hvis nærværende Interesse er at støtte Tyrkiet, har man svigtet alle Traditioner og Interesser.

Og da det nu faktisk er bleven Keiser Wilhelms Politik, der senest har domineret de europæiske Magters Holdning til Grækenland og Tyrkiet, saa kan Lavisse bittert bebreide Hanotaux, at hans Politik har ført til, at Frankrig af sygelig Rædsel for at gjøre Czaren imod har ladet sig kommandere af den tydske Keiser.

Angreb som dette kommer nu og vil sikkert komme med stigende Styrke i Fremtiden. Men endnu staaer det fransk-russiske Venskab officielt i sit fulde Flor, og hvis Hanotaux, hvad endnu ikke bestemt vides, kommer med Felix Faure til Rusland nu i Sommer, vil han og Mouraview endnu engang intimt kunne drøfte den mystiske Alliances Hemmeligheder.

F.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(37. Fortsættelse).

Han pinte sig selv næsten mere end hende, men Grusomhed og Selvpinsler er Kjærlighedens to store Attributter, inden den er gammel nok til at blive fornuftig. Det var Geralds første Lidenskab, og den greb ham med hele sin Magt.

„Gerald! — Gerald!" udbrød hun, nu rede til at sige Alt, til at bryde ethvert Løfte, fremfor at lade ham gaa. Men han var borte.

„Hvad er der, Cora!" spurgte en høi blød Stemme, der kom etsteds ovenfra, „hvad er der iveien? Dit stakkels lille Barn — skrig dog ikke saadan", og hun mærkede, at en Arm lagde sig om hendes Liv. „Man skulde tro, at Du havde en Hjertesorg. Der er da ikke tilstødt Oscar Noget?"

„Olympia, som aldrig havde givet eller modtaget et Kjærtegn, siden Gerald var et lille Barn, drog den unge Piges guldlokkede Hoved ind til sit Bryst og lod det hvile der, medens Ildfluen hulkede, som om hendes Hjerte virkelig var knust. Ildfluen havde ikkeheller — undtagen en eneste Gang — givet eller modtaget et Kjærtegn, undtagen af Oscar, og den ukjendte Ømhed fik hende kun til at græde endnu mere.

„Hvad er det, Cora?" spurgte Olympia, da hun troede, at Taarerne maatte være standsede. „De maa ikke græde Dem en Sygdom til — der er ikke Noget at græde saadan for, De faaer mig til at græde med, og det gik ikke an. Siig mig, hvad det er, nu er jeg Deres Kjæreste, veed De nok, og De maa fortælle mig Alt."

„Jeg — jeg kan ikke fortælle Dem Noget. Jeg troer, at jeg døer."

„Sniksnak, Folk døer ikke saadan, ellers var jeg allerede død. Er det Deres Fader — er det Oscar — er det Kanariefuglen?"

„Det — det var ham."

„Ham? Jeg er kjed og led af Ham'er! Hvem er det nu? De græder da vel ikke Deres blaa Øine ud for en Mands Skyld? De mener da ikke —"

„Han har været her — og han elsker mig — og jeg har sendt ham fortørnet bort; jeg har gjort ham ulykkelig, og jeg faaer ham aldrig at se mere!"

„Cora! De vil da ikke fortælle mig, at Gerald har været her igjen! Han har været her? Aa, hvad skal jeg gjøre! Naar kom han? Hvad har han sagt til Dem?"

„Jeg — han — han vilde slaa op med den anden unge Pige og vende tilbage til mig; og jeg —"

„Aha!“ udbrød Olympia i en bitter Tone, hvori der dog blandede sig en vis Triumf. „Nu, da hun ikke vil have ham, kommer han tilbage til Dem. Han er en saa fornuftig ung Mand at have to Strenge paa sin Bue. Han kan ikke faae Penge, altsaa maa han tage tiltakke med Kjærlighed. Hvad sagde De?“

Ildfluen tog pludseligt og heftigt Hovedet til sig.

„Aa, men hun vilde alligevel have ham! Han er endnu bunden til hende — ti Gange mere, sagde han. Han vilde slaa op med hende — det er ikke hende, der har slaaet op med ham.“

„Det er ikke hende, der har slaaet op med ham? Hvad — han har endnu isinde at gifte sig med hende og have Dem ved Siden af? Han vover at komme og knuse deres Hjerte, naar han troer sig bunden til en anden ung Pige? Hvad har han fortalt Dem om den anden unge Pige?“

„Ingenting.“

„Slet ingenting?“

„Ikke Andet, end hvad jeg har sagt. Aa, De maa virkelig ikke være vred paa ham! Han holder saa meget af mig, og det er saa haardt.“

„Cora, De er et lille Fæ. Det er Dem, jeg er vred paa. Han er en Mand. Kommer han her igjen? Jeg antager, at De lod ham mærke, at De elsker ham, De stakkels, dumme Barn?“

„Veed han det ikke, uden at se det? Men nei — jeg veed, at han aldrig kommer her mere. Jeg har mistet ham, og hvad skal der nu blive af os?“

„Cora, hvis han nogensinde taler til Dem igjen, saa siig ham — siig ham — nei, De skal ingenting sige. Hvad har De sagt til ham idag?“

„Jeg har ikke sagt Andet, end at jeg troede, han vilde gjøre Noget, som han vidste ikke var rigtigt — det er det Hele.“

„De er en god Pige, Cora, jeg er kun bange for, at De ikke sagde det som om det var Deres Mening.“ „Nei“, tænkte hun, „jeg vil ikke have denne stakkels Pige gjort til et Legetøi for en Mand, der vilde sælge hende for Penge og faae hende til at tro, at han handlede overmaade smukt. Hvis jeg sagde hende, hvilken Skurk han er, vilde hun blot hade mig; men han skal ikke komme til at tale et Ord mere med hende, om jeg saa skal holde Øie med hende i et helt Aar.“ „Se saa, Cora, nu kan det være nok. Vær nu en god Pige og græd ikke mere, og jeg skal nok vaage over Dem, det kan De stole paa.“

„Mademoiselle — maa jeg fortælle ham, hvem De er?“

„Nei — Ingen maa vide, hvem jeg er.“

„Men han troer, at jeg er forelsket i Dem.“

„Aa, det er udmærket! Det var altsaa Grunden til jeres Uenighed? De er ganske sikker paa, at De ikke sagde Noget? Nei, Cora, jeg er glad — bedrøvet over, mener jeg — at jeg ikke kan lade Dem fortælle det. Ligemeget, skjøndt — hvis jeg er den eneste Aarsag, saa klarer det blot Sagen“ — „for bestandigt“, tænkte hun ved at se en Maade, hvorpaa der kunde opstaa et ulægeligt Brudd mellem Gerald og den unge Pige, som hun vilde frelse for en saa foragtelig Mand. „Naa, kjære Cora, De vil en af Dagene le ad det Hele, og hvis Gerald er den, De troer, vil han le med. Maaske vil jeg lade ham faae Alt at vide. Stol kun paa mig.“

Hvorfor Ildfluen skulde stole paa hende, vilde Olympia selv have fundet temmelig vanskeligt at forklare. Hun var kun klar over, at denne uendelig tillidsfulde og elskende unge Pige ikke maatte vederfares noget Ondt. Men hun talte som altid, naar hendes Følelser ilede forud for hendes Tanker, i en saa tillidsfuld og modig Tone, at Ildfluen, som nu havde følt Behageligheden ved at støtte sig til Nogen, greb den svage Trøst, der laa i hendes Ord. Det var Ildfluens Rolle at adlyde, selv naar hun blev befalet til at haabe, ligesom det var Olympias Rolle at befale.

Den Aften fulgte Olympia Ildfluen hen til Phønix, ikke blot som en Selvfølge, men som hendes Beskytter mod nye og ukjendte Farer, og holdt sig i Nærheden af hende, indtil Forestillingen var forbi. Alt gik glat, indtil de forlod Theatret og Ildfluen, som sædvanligt, tog hendes stærkere Arm for at gaa hjem.

Det var ikke meget mørkt den Aften, men Indgangen til Theatret var netop tilstrækkelig oplyst til at gjøre den Del af Gaden lige udenfor taaget og mørk. Da de To kom udenfor, faldt Lyset paa dem bagfra, saa at deres Ansigter laa næsten fuldstændigt i Skygge. Men det faldt klart paa et andet Ansigt, som mødte dem, og Olympia befandt sig Ansigt til Ansigt med Den, hun mest af Alle ønskede at undgaa — Gerald.

Han var kommen for at se Sandheden med sine egne Øine; det var ikke til at vente, at han, selv i et bedre Lys, ligestrax vilde have gjenkjendt Olympia i hendes Forklædning. Man venter ikke at træffe unge Damer forklædte som Mænd, undtagen i Noveller og Skuespil. Men det var et skrækkeligt Øieblik for hende, og alle de Følelser, som vare tilstede, kogte op og kogte over. Han var kommen for at forfølge Ildfluen igjen — for sin egen Skyld og for Ildfluens maatte hun bestandigt være Charles Seaward for ham — og hun var opfyldt af Vrede imod ham. Han var en Løgner, en Pengejæger, en Hykler, en Forræder, en Kryster. Hvad vilde en Mand gjøre ved en saadan Leilighed — hvad vilde hun selv gjøre, hvis hun virkelig var en Mand?

Hun gjorde ikke sig selv dette Spørgsmaal, men hun besvarede det — hendes Svar vare tilbøielige til at komme først, og hendes Spørgsmaal bagefter. Inden Gerald kunde sige et Ord, eller blot vende sit Blik fra Ildfluen til

hende, løftede hun sin Stok og gav Gerald et heftigt Slag over Øinene. Dette Angreb kom saa pludseligt og uventet, at inden han kunde gjenvinde sit blændede Syn, eller blot blive klar over hvem der havde rettet Slaget, havde hun sat Ildfluen ind i en Vogn, der ventede paa Andre, var sprungen ind efter hende og forsvunden.

❦

SYVENDE KAPITEL

Da det endelig lykkedes Olympia, den første Aften hun tilbragte i London, at slippe bort og blive alene paa det Værelse, Majoren havde anvist hende, satte hun sig ikke hen for at tænke over Begivenhederne og deres Følger. Hun gik iseng og lagde sig til at sove og vaagnede den næste Morgen saa ulykkelig, forladt og hjælpeløs som nogen ung Kvinde i det ganske London. Hun kunde knap formaa sig til igjen at iføre sig de skrækkelige Klæder, som havde vist sig ude af Stand til at dølge hendes Kjøn for den første Fremmede, med hvem hun havde mere end et Øiebliks Samtale. Levede Mænd i disse uhyggelige, smaa Værelser og omgikkes med Folk som Drouzil, der drak altfor meget Spiritus og spillede Kort i Skjorteærmer. Hvad skulde hun gjøre med en Fører som Major Sullivan? Og dog, hvad hun havde hørt af Ildfluen viste hende, hvor fuldstændig rigtigt hun havde handlet i at løbe hjemmefra, blot for at undgaa at blive gift med En, der elskede en Anden, medens han kun nærede et kjøligt Venskab for hende. Og nu begyndte tillige hendes mindre Sorger. Hun maatte sige til Pigen, hvad hun vilde have til Frokost og om hun vilde spise tilmiddag ude eller hjemme. Sullivan vilde besøge hende og hun maatte skaffe sig nogle Klæder.

Hun maatte skaffe sig Besked om, hvordan Malere bar sig ad og hvordan hun skulde komme ind i Kunstens Laug. Alle de store og smaa Ting, som enten havde været Intet eller Bagateller for Drømmeren i The Laurels Ensomhed kom over hende som en kold Regnbyge, der gjorde hende næsten fortvivlet. Hun var sandelig en rar Heltinde, naar hun ikke kunde bede om en Kop The uden at have Lyst til at synke i Jorden! Hun havde aldrig før følt sig saa lidt som Mand og saa fuldstændigt Kvinde.

Og dernæst var der den ydmygende, skrækkelige Opdagelse fra sidste Nat, at intet Liv, som herefter kunde komme til hende, selv om hun vandt al den Berømmelse og Hæder, Verden og Kunsten kan give, vilde kunne maale sig med det Liv, hun havde forladt i Gressford St. Mary. I sin ophidsede Stemning var hun flygtet for Geralds og hans Moders Intrige, men hun var tillige flygtet fra Den, der, som hun nu vidste, var Herre over hendes Hjerte.

„Jeg bryder mig ikke om, at han er gammel og rig,“ tænkte hun i sin Skam. „Der gives ikke en anden Mand i hele Verden, som jeg bryder mig om at tale med. Han kunde hade mig, om han vilde — skjøndt jeg er sikker paa, at han ikke hadede mig, trods alle sine Særheder, og jeg elsker ham ikke, som de elsker i Bøger; men hvis jeg blot havde vidst alt dette forud, kunde jeg endnu have været sammen med ham og havt et Liv at se tilbage paa, medens jeg søgte at gjøre mig god og forstandig nok til ham. Og nu vil jeg aldrig mere kunne se ham ind i Øinene. En ung Pige, som er løbet bort i Mandsklæder og som har gjort alt det, jeg har gjort — han vilde vende sig bort fra mig paa sin kolde Maner, der vilde faae mig til at dø af Skam. Mon han tænker paa mig — mon han bryder sig om hende, hvem han gjorde sig saamegen Umage for at lære at være god og fornuftig, og som har vist Flugten af hans Lærdom. Fra Barn af har jeg ønsket en kjær Ven, og nu har jeg kastet ham bort. Aa, havde jeg blot vidst — havde jeg blot gjennemskuet deres Intrige noget før. Men jeg vil ikke give fortabt, jeg vil finde Veien til at blive stor og berømt og god tillige, og saa maaske,“ vedblev hun, med sin gamle Hang til at bygge Luftkasteller, „naar jeg døer, vil jeg lade ham vide Alt, hvad jeg har stræbt efter; og hvorfor — hvorfor er jeg ikke bleven hans Hustru, eller Datter, eller Paarørende? — Saa vilde jeg snart have fundet al den Berømmelse og det Liv, jeg altid har ønsket mig. Naa, jeg er kommen ind i Verden paa en sær Maade, og det har været en sær Verden for mig; og det var en daarlig Tjeneste, Majoren gjorde mig, dengang han samlede mig op paa Valpladsen. Jeg burde være ham taknemmelig, men jeg troer ikke, der er en god Blodsdraabe i mig. Jeg er enten gal eller slet — men nu er det Altsammen forsent. Jeg vil alligevel slæbe Livet hen,“ sagde hun. „Naar jeg ikke kan være Kvinde, vil jeg være alt det, han vilde synes om hos en Mand.“

Og hun gjorde Alvor af det. Hvilke Sullivans Motiver end maatte være — og de vare vist temmelig sammensatte — saa bevarede han hendes Hemmelighed og hjalp hende saameget som muligt ud over de ellers uovervindelige Vanskeligheder ved den Rolle, hun havde paataget sig. Det er høist sandsynligt, at hun i Virkeligheden ikke var tilstrækkelig taknemmelig imod den Mand, der dulgte sit Hjerte under en saa eiendommelig utiltalende Maske. Der kunde ikke være nogen Tvivl om Eventyrerens næsten pathetiske Hengivenhed for den unge Pige, der, ifølge hans egen Fortælling, havde været som hans eget Barn. Han var for hende, hvad Oscar var for Ildfluen, og gjorde sig til hendes beundrende Slave. Ved hans Hjælp omdannede hun sine Værelser til et Atelier og arbeidede ener-

FRA KUNSTUDSTILLINGEN VED CHARLOTTENBORG — KNUD LARSEN: AALEFISKERE

gisk hele Dagen lang, for at blive en anden Forsyth. Hun forlod dem aldrig undtagen for at følge den lille Danserinde, som hun havde taget under sine Vinger, til Theatret. Hun havde altid lige siden Pluto var en Hvalp og Gerald en lille Dreng, følt en dyb Trang til at elske og beskytte Nogen eller Noget, og her var En, der trængte til al den Kjærlighed og Beskyttelse, hun kunde skjænke. Siden sin store Opdagelse angaaende Forsyth kunde hun ikke længer have nok i sig selv eller leve ganske alene.

Saaledes var hendes Liv indtil den Aften, da hun, ansporet af en af de uimodstaaelige Impulser, der vare en Del af hendes Natur, gav Gerald det Slag, som bagefter gjorde hende mere forskrækket end det forbausede ham. Hun var dog ikke bedrøvet over, hvad hun havde gjort; han fortjente det i fuldt Maal, og det var ikke sandsynligt, at han nu vilde fortrædige Ildfluen mere. Hvad Ildfluen tænkte om Sagen, kunde hun ikke faae Rede paa — den stakkels Pige syntes helt sønderknust og forskræmt. Det var Altsammen foregaaet saa hurtigt, at hun ikke var istand til at sige, om det var til Angreb eller Forsvar, at Olympia havde brugt sin Stok. Ialtfald takkede hun ikke sin Kavaler for hans Ledsagelse og sagde „Godnat" med en Kulde, der ellers ikke lignede hende. Olympia arbeidede den næste Morgen ved sit Staffeli, mere flittigt, skjøndt mindre optaget af sit Arbeide end sædvanligt, da hun modtog Besøg af Major Sullivan.

„Imorgen skal Maleriet sendes til Akademiet," sagde han. „Jeg skal naturligvis nok besørge det for Dem. Apropos, her er en Lap Papir, som De maa sætte Deres Navn under — Deres virkelige, Olympia Westwood. Det er paatide, at De faaer Fingre i de Penge, De har arvet fra Amerika, og jeg har været henne paa Sagførernes Kontor, og det er Altsammen i Orden, og hvis De vil sætte Deres Navn under dette her, som de kalder en Fuldmagt, kan jeg trække Renterne, som om jeg var Dem selv."

„Pengene? Aa, det er sandt — det, som Gerald — nei, jeg rører ikke ved de Penge. Hvem der vil kan tage dem."

„Men kjæreste Barn! Det er tyvetusinde Pund, — sexhundrede om Aaret — hundredeoghalvtreds hvert Kvartal — og dem bryder De Dem ikke om?"

„Jeg vil selv tjene Brødet og ikke lade Nogen finde mig. Hvad skal jeg gjøre med tyvetusinde Pund?"

„Hvad De skal gjøre med dem? Hvad kan De ikke Altsammen gjøre med dem! De behøver ikke at bekymre Dem om Noget og De kan reise med Deres gamle Fader-og-Moder hele Jorden rundt, om De lyster. Jeg skal nok sørge for at De ikke bliver snydt for saameget som en Penny af dem."

„Ah!" udbrød hun, greben af en udmærket Ide, „De har været saa god imod mig — jeg skriver under paa Papiret, og De skal have det Hele. De veed bedre, hvad De skal gjøre med Pengene, end jeg. De skal ikke sige at have tabt Noget ved at handle vel mod en døende Kvinde og hendes lille Barn."

Majoren stirrede forstenet paa hende, og for anden Gang havde hans Øine den samme Glans, som hun havde bemærket, dengang han havde kysset hende paa Panden.

„Aa, Kjære, troer De, at Danny vil have Betaling af Molly Brown?"

Der var Noget i hans Stemme som rørte hende. „Naa," sagde hun hurtigt, „jeg mente det virkelig ikke paa den Maade. Jeg troer, at De alligevel er den Bedste af dem Alle. Men tag De nu Papiret og Pengene, gjør det — jeg vil være lykkelig; og gjem dem eller giv dem ud, lad mig blot aldrig se dem — gjør det Danny, saa vil jeg være saa glad."

„Saa vil jeg minsandten ogsaa," sagde han. „Men nei — jeg maa finde nogle flere Ben at gnave, og jeg troer nok, at jeg gjør det. Farvel, Kjære, og Gud velsigne Dem — De har forlængst lønnet mig for det Lidet, jeg har gjort for Dem, da De første Gang smilede til mig — men nu er det gamle Dage. Jeg skal nok sørge for Maleriet imorgen — Kom ind!"

„Der er en Herre, der vil tale med Mr. — "

Pigen fik ikke Tid til at tale ud, da Herren var i Hælene paa hende og stod i Værelset, næsten før Sullivan var kommen ud. Olympia saae op og blev som forstenet. Hun havde frygtet for, at det var Gerald, men det var endnu værre — det var Jarlen af Wendale.

Det var et Held, at hun ikke fik det Indfald at springe ud ad Vinduet fra to Etagers Høide, da hun saa absolut vilde have gjort det. Hun stod lamslaaet, selv hendes Tunge var lammet.

Men Jarlen røbede ikke den ringeste Forbauselse, han bukkede kun høfligt og talte endog med mere end sin sædvanlige Utvungethed. Var det muligt, at han virkelig ikke gjenkjendte hende i hendes Forklædning? Og hvad Ærinde kunde han ellers have her i dette Hus og denne Del af Byen?

„Jeg antager, at jeg maa præsentere mig selv", sagde han saa lidt forlegen, som om hun ikke ligesaa tydeligt var Olympia Westwood som han var Lord Wendale. „Jeg er Lord Wendale", og han smilede umærkeligt. „Jeg veed, hvad der foregaaer imorgen, og hvor travlt De maa have, men det er ogsaa en af mine travle Uger — jeg gjør det til min Opgave at opdage Alt selv, inden Udstillingen begynder. De vil maaske undre Dem over, hvorledes jeg har opdaget En, der er saa fremmed i Kunstverdenen som De; men jeg er en formelig Opdager af mulige Genier og har en Næse for Sligt som en af mine egne Hunde. Jeg vilde føle mig beskæmmet for bestandig,

hvis Andre skulde fortælle mig om et godt Maleri. Det var mig, der opdagede Forsyth. Jeg er overbevist om, at De vil undskylde mit Besøg, der er gjort af Interesse for Deres Kunst."

Selv nu lod han ikke til at bemærke at der var noget besynderligt ved hendes Taushed, eller Maaden, hvorpaa hun holdt Hovedet bøiet og Ansigtet bortvendt. Han gik hen til hendes Staffeli, mens han talte hele Tiden.

„Mr. — Mr. Seaward, jeg gratulerer Dem. Det er guddommeligt! Selv Forsyth er aldrig naaet saa vidt — jeg har sandelig Lykke med mig! Det er Signorellis Tegning, Bandinellis Farver og Beccafiumis *chiaroscuro*." Han sørgede altid for at nævne de mindre Mestre; det viste Originalitet i Kritiken, og en Uafhængighed af populære og konventionelle Traditioner. „Det vil blive Aarets Maleri — det vil det sandelig blive. Forsyth udstiller ikke iaar. Han har skuffet mig forfærdeligt i den senere Tid. Han har, mellem os sagt, Mr. Seaward, malet sig ud. Vi trænger til en ny Kunstner. Vil De opgive mig Prisen og fra dette Øieblik af betragte dette Maleri som mit og Dem selv som Fremtidens — Mand."

„Min — min Agent —" begyndte stakkels Olympia hviskende, men han afbrød hende.

„Naa, Miss Westwood", sagde han med Noget, der skulde være et beroligende Smil, „nu har vi Begge spillet vore Roller. De er da ikke bange for mig? Jeg mente, hvad jeg sagde om Deres Maleri, hvert Ord. Det er fuldendt — det er genialt. Men hvad skal jeg sige om Maleren? De er en sand Heltinde. Ja, det var fuldkommen rigtigt efter Alt, hvad jeg sagde om Sympathien mellem Dem og mig. Jeg kan forestille mig, hvad det maa være for en Kvinde med Geni at være lænket til et Sted som Gressford. Jeg føler, at De var knuget af Livet som Kvinde ligesom jeg er det ved uheldigvis at være en rig Mand og Peer. O, det er storartet velgjørende, i disse gyselig konventionelle Tider, at finde en Kvinde, som trodser Alt og Alle og kaster sig ud i Verden uden Andet end sin Enthusiasme og sit Geni og tillige foragter de Klæder, som er en Slaves Dragt. Lad Folk sige, hvad de vil, men jeg høiagter Dem. Det er Geniets Lod at blive bagtalt af lave Sjæle, men jeg kan kun skatte en stor Sjæl."

For kort siden vilde hun have fænget Ild ved en saadan Roes af en saadan Mand, men nu havde hun ingen Ærgjerrighed mere.

„Aa, De veed ikke, hvilke Kampe, jeg har maattet bestaa for Deres Skyld, siden De forsvandt! Jeg væmmes ved det Sneversyn, som dukker op overalt; det bringer En, der gjør sit Bedste for at forbedre Verden, tidt næsten til Fortvivlelse. Og jeg vilde fortvivle, hvis jeg ikke kjendte En, der ikke er som Andre. Jeg seer, at De er fortrydelig over, at jeg har opdaget Deres Hemmelighed, men det har De virkelig ingen Grund til. Jeg vil ikke røbe Dem for nogle sneverhjertede Sladdermunde. Gressford er nu intet Sted for Dem."

Hun formaaede endelig at faae Tungen paa Gled. „Hvad veed de — hvad siger de om mig? Troer de, at jeg er død?"

„Nei. De er ikke saa kjærlige. De troer, at De er løbet bort med en Irlænder og forudsætter naturligvis det Værste, og De har mistet Deres gode Navn. Saameget desbedre for Dem. De vil vinde et Navn, der veier hundrede Gange mere end det gamle. Et Navn — det er en anden af disse foragtelige Traditioner — som om Geniet havde et Kjøn og skulde maales med en gammel Jomfrues Alen. Jeg behøver ikke at sige, at Alt dette har været langt fra mine Tanker, men man kan ligesaa godt tale Chinesisk som nævne Ordet Geni til de gode Folk i Gressford St. Mary. Nu har De fuldstændigt afskaaret Dem fra disse Mennesker, og jeg ønsker Dem oprigtigt til Lykke. De er herefter saa fri som Luften."

„Store Gud, hvad har jeg gjort? Jeg kan ikke forstaa — og — og — troer han — troer Mr. Forsyth —?"

Hun havde aldrig tænkt derpaa, og Ordene syntes at brænde hende i Struben.

„Forsyth? Han er den Værste af dem Alle. Det Menneske har en vis teknisk Dygtighed, men han er ingen Kunstnersjæl. Naa, man kan ikke lave Silkepunge af Svineører. Det var ham, jeg talte om, da jeg sagde, at jeg havde havt en Kamp at bestaa for Deres Skyld. Han er et sjælløst, lavttænkende Menneske, som vilde gjøre det Meste for en halv Guinea og Alt for en hel."

„Og han troer om mig — aa, jeg veed det; havde jeg vel fortjent Andet? Men, aa, det er altfor skrækkeligt at høre! Hvorfor er De kommen — hvorfor lod De mig ikke være alene?"

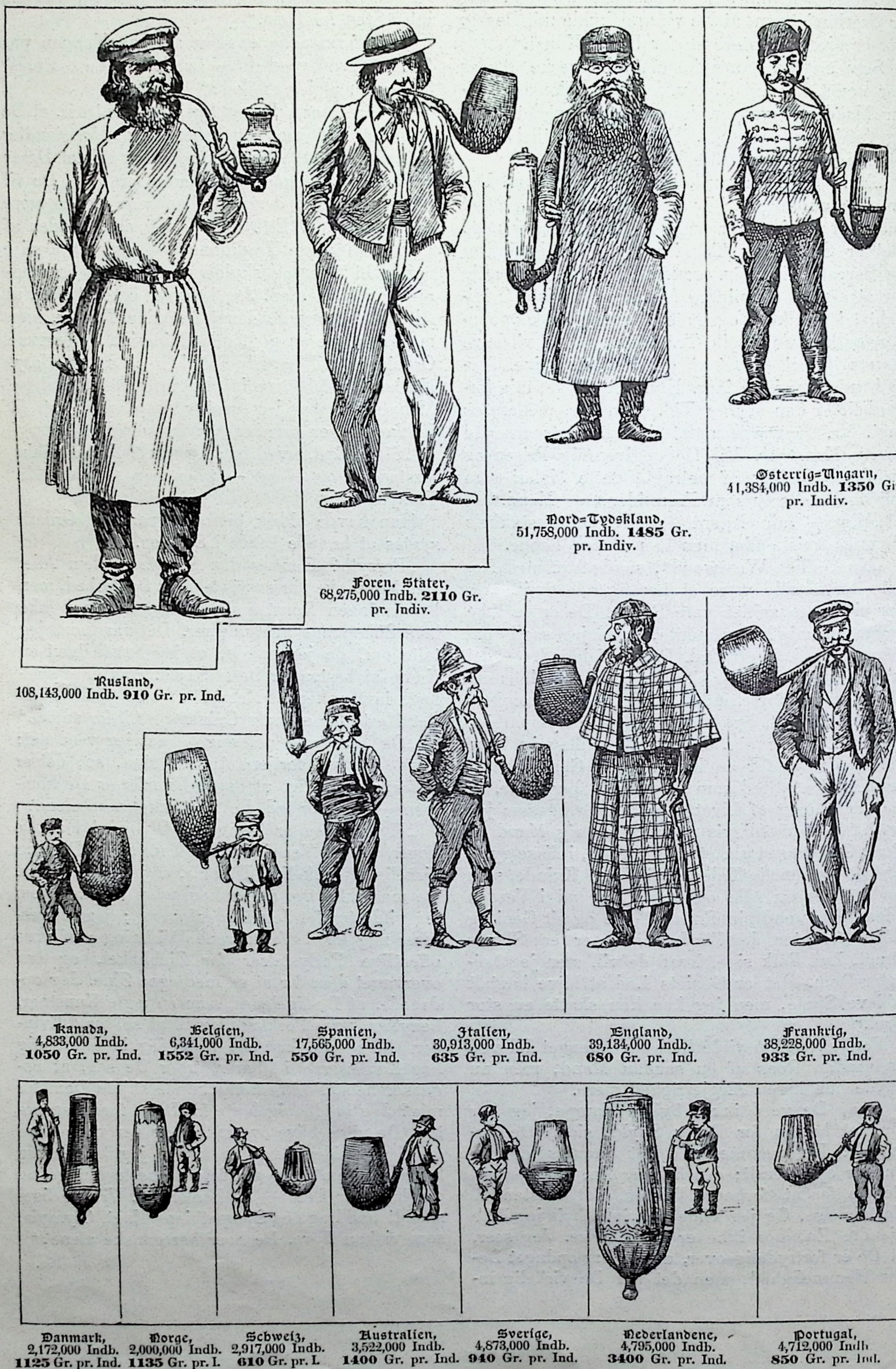
„Hvorfor jeg er kommen? Olympia! Har De nogen anden Ven i Verden end mig? Det var virkelig et lykkeligt Tilfælde, at jeg fandt Dem. De maa ikke tro, at jeg kom uden at vide hvem jeg vilde træffe. Jeg færdes overalt; jeg interesserer mig for de fornedrende Virkninger af vore offentlige Forlystelser for Øieblikket, og har overværet dem for at se med egne Øine. Jeg opdagede, at De ligeledes, som en ægte Kunstner, benytter Deres Forklædning til at se, hvad Kvinder ellers ikke kan se. Naar jeg indfandt mig bag Koulisserne i Phønix, troer De saa, at nogensomhelst Forklædning kunde skjule Dem for mig? Jeg holdt mig borte fra Dem, fordi jeg antog, De vilde blive overrasket og der vilde blive en Scene. Men hvordan kunde jeg holde mig borte fra Dem? Jeg gjorde det eneste Mulige og gik bagefter Dem — og her er jeg. Vi kan ligesaalidt unddrage os Sympathiens Magt, Olympia, som vi kan flyve. De boer her ganske alene?"

(Fortsættes.)

Hvad de forskjellige Folk ryge

Sidste Gang, vi bragte en lignende grafisk Fremstilling, der illustrerede Forbruget af Alkohol, kom Danmark ind som en mer eller mindre smuk Nr. 1. Denne Gang maa det stikke Piben ind og nøies med det mere beskedne Nr. 7, medens Holland er en rygende Nr. 1.

Rusland, 108,143,000 Indb. **910** Gr. pr. Ind.

Foren. Stater, 68,275,000 Indb. **2110** Gr. pr. Indiv.

Nord-Tydskland, 51,758,000 Indb. **1485** Gr. pr. Indiv.

Østerrig-Ungarn, 41,384,000 Indb. **1350** Gr. pr. Indiv.

Kanada, 4,833,000 Indb. **1050** Gr. pr. Ind.

Belgien, 6,341,000 Indb. **1552** Gr. pr. Ind.

Spanien, 17,565,000 Indb. **550** Gr. pr. Ind.

Italien, 30,913,000 Indb. **635** Gr. pr. Ind.

England, 39,134,000 Indb. **680** Gr. pr. Ind.

Frankrig, 38,228,000 Indb. **933** Gr. pr. Ind.

Danmark, 2,172,000 Indb. **1125** Gr. pr. Ind.

Norge, 2,000,000 Indb. **1135** Gr. pr. I.

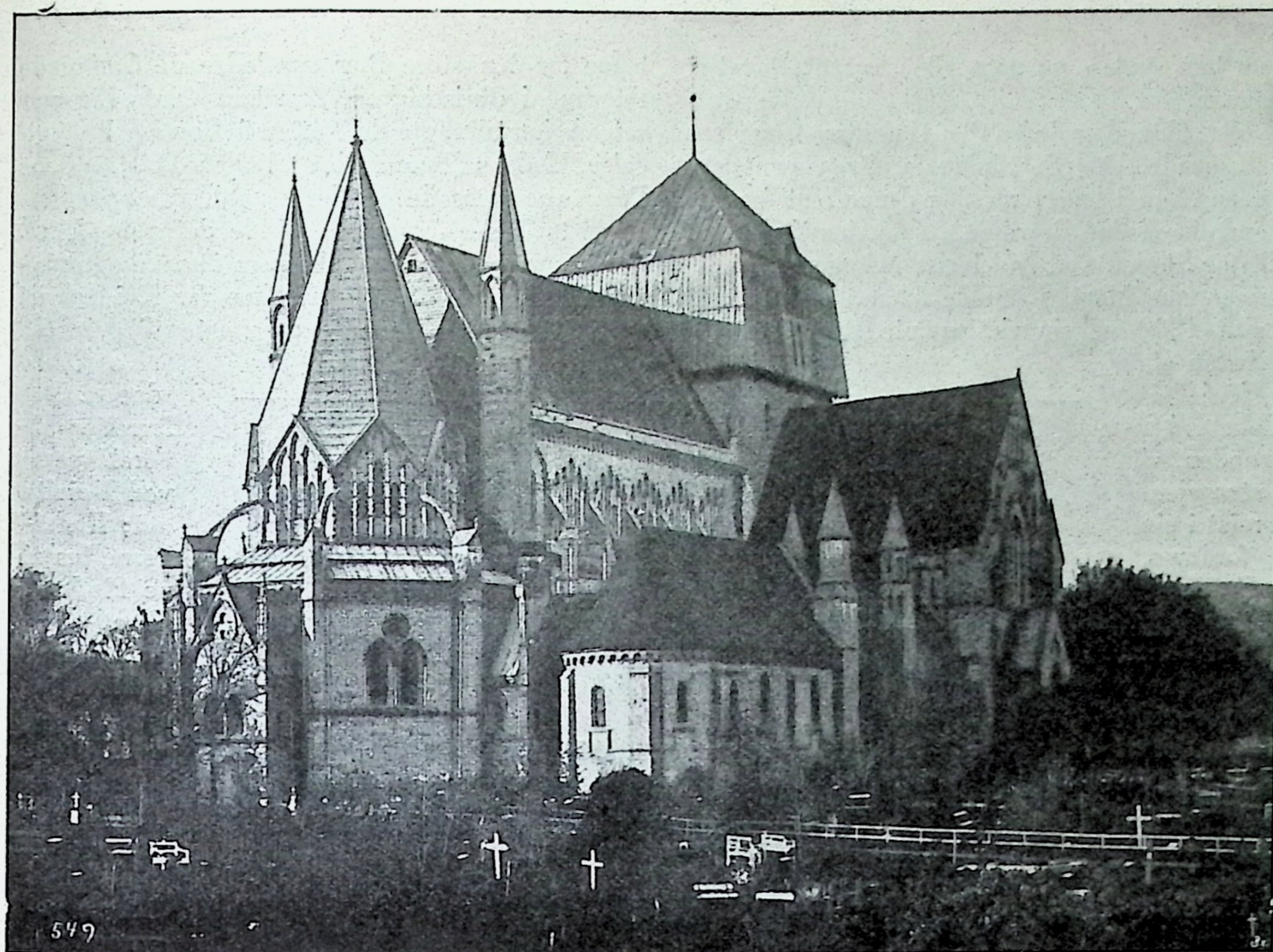
Schweiz, 2,917,000 Indb. **610** Gr. pr. I.

Australien, 3,522,000 Indb. **1400** Gr. pr. Ind.

Sverige, 4,873,000 Indb. **940** Gr. pr. Ind.

Nederlandene, 4,795,000 Indb. **3400** Gr. pr. Ind.

Portugal, 4,712,000 Indb. **850** Gr. pr. Ind.

TRONDHJEM — DOMKIRKEN

Trondhjems 900=Aars Jubilæum

(FRA VOR KORRESPONDENT)

NORGES tredie største By, de norske Kongers Kroningsstad, Middelalderens indflydelsesrige Nidaros, Byen med Skandinaviens herligste Bygværk, feirer den 18. Juli, Dagen for Norges Tusindaarsfest i 1872, 24-Aarsdagen efter den regerende Konges Kroning, sin 900-aarige Bestaaen med storartede Festligheder, som overværes af Kongen og Kronprinsen. Vi vil i et følgende Nummer bringe Meddelelser fra disse Festligheder. Idag vil vi foruden en Række Billeder meddele en kort Udsigt over den gamle Stads Historie.

„Kong Olaf drog med sit Folk ud til Nidaros; da lod han Huse reise der paa Nidaabakken og bestemte, at der skulde være Kjøbstad; der gav han Folk Tomter til at bygge Huse og lod Kongegaarden gjøre op fra Skepakrok; did lod han om Høsten flytte alle Fornødenheder, han behøvede til Vintersæde og havde der saare mange Mænd om sig“. Med disse Ord beretter *Snorre Sturlassön* i Heimskringla om det Kjøbstadsanlæg paa Nidarnes, som Olaf Tryggvassön bestemte sig for i 997; men hvorom vi veed saare lidet mere end, hvad Snorre her beretter. Derimod ved vi, at allerede før Olaf anlagde en Kjøbstad ved Nidaros, var det just her, at de 8 trønderske Fylker maa have havt sit Thingsted, og med dette Thing — Ørethinget — har der visselig været forenet et Kjøbstævne.

Efterat Olaf Tryggvassön var omkommet i Slaget ved Svolder i Aaret 1000 fik hans Byanlæg i nogle Aar meget liden Betydning; det svandt ind til at blive, hvad det før havde været, en Markedsplads under Thingtiden. Da derfor Olaf Haraldssön kom til Landet for at blive Konge og for som saadan at fortsætte og tilendebringe Olaf Tryggvassöns Værk — at kristne Norge —, fandt han sin Forgængers By i en skrøbelig Forfatning, og under de Kampe, Olaf Haraldsson havde at udkæmpe med de mægtige trønderske Høvdinger, blev Byen ved Juletider 1015 afbrændt; men i Løbet af den følgende Høst (1016) havde Olaf det travlt med at gjenreise Byen; han lod bygge en Kirke og en Kongsgaard til den hellige Klemens; „han merkede til Gaarde og gav dem til Bønder og Kjøbmænd eller andre,

som han syntes, og som vilde bygge", beretter Sagaen.

Men fik end saaledes Olaf Haraldssön, medens han levede, stor Betydning for Byen som dens anden Grundlægger, var dog denne rent forsvindende mod den Betydning, som den døde Olaf fik for Staden ved Nidelvens Munding. Sin dominerende Magt i Middelalderen — specielt indtil 1300 — sin vidtberømte Dom, der vel, inden et Fjerdedels Sekel er henrunden, vil staa gjenreist i sin fordums Pragt og Glans, skylder Nidaros alene ham, som engang reiste det af Asken og senere fandt Heltedøden ved Stiklestad. Thi efter hans Død skete der jo, efter hvad Sagaen beretter, Undere ved hans Lig, hvilket bevirkede, at Biskop *Grimkell* erklærede Olaf Haraldssön for sandt og vist at være hellig, og strax begyndte der at strømme Skarer Pilgrime til hans Stad, og Thorarin Lovtunga kunde kvæde:

„Der kommer krybende
Krøblingeskarer
til Kongens Grav,
gaar karske tilbage.
Blinde og Stumme
søger der Hjælp,
Syn og Tale
strax dem gives."

St. Olafsdagen — Olsok — var 29. Juli. Store Skarer indfandt sig til den Tid i Byen, der da var Vidne til en storartet Handelsomsætning. Aftenen før den store Dag samledes de fremmede Pilgrime i Christkirken, hvorhen Olafs Lig var sat, og her tilbragte de Natten i Bøn og Paakaldelse. Medens Hymnen lød til Olafs Pris, medens Præsterne messede og Korene faldt ind, medens Orgelets Toner forsøgte at fylde det store Rum, laa de mange saavel norske som danske og svenske Pilgrime andagtsfuldt i Knæ for Hvidechrist og St. Olaf. Men Hovedgudstjenesten finder Sted selve Olafsdagen. Da forretter Erkebispen ved Høialteret; Kannikerne har sine Pladser i Koret — den nu som Sognekirke benyttede Del af Kirken. *Gaudeamus* afsynges, og den høitidelige Messe begynder. Saasnart denne er tilendebragt, foregaaer den høitidelige Procession. Først kom Erkebispen, iført en Korkaabe af gyldne Stykker, dernæst Kanniker og Præster med Klerker, som bare Voxlys, Kalke, Monstranser, Processionsstave og Lignende. Derefter bares af 60 Mand St. Olafs Skrin, indelukket i to Trækister, den yderste dækket med Guld og Sølv og med smaa Poser, hængte rundt omkring; i disse blev Offeret lagt, og ovenpaa Kisten stod Poenitentiarius, der udraabte Pavens Aflad til dem, der offrede. Kisten blev baaret fra Høialteret nedigjennem hele Kirken og ud gjennem den vestlige Portal. Mængden fulgte efter, og saasnart Kisten sattes ned, kappedes Pilgrimene om at trænge sig frem til Kisten for at berøre den. — I 7 Dage varede saa Festlighederne, hvorefter Pilgrimene brød op.

TRONDHJEM — HØIKORET I DOMKIRKEN

TRONDHJEM — MUNKEGADEN (HVORIGJENNEM PROCESSIONEN GAAER)

Det var i 1152, at Nidaros blev Erkebispesæde. Paven (*Eugenius* den tredie) havde sendt en Legat, Kardinal *Nikolaus Breakspear* op til Norge, og under et stort Rigs- og Kirkemøde i Nidaros 1152 bestemte han, at Norge skulde faae sin egen Erkebiskop; Erkebispestolen skulde være knyttet til Kristkirken i Nidaros; thi der hvilede jo Kong Olafs Ben. Herved voxede Byens Anseelse selvfølgelig end yderligere, Kirkernes og Klostrenes Antal forøgedes stærkt, milde Stiftelser oprettedes, og omkring Aar 1300 naaer Byen sin største Høide i Middelalderen. Men allerede før den Tid tydede Et og Andet paa, at Byen var paa Retur. Det gavnede ikke Byen, at Konge og Erkebisp ikke kunde forliges. Store Ildsvaader hjemsøgte Byen; Ulykker og Mandedøden Landet. Denne Farsot lammede paa Grund af dens voldsomme Hergning alle Forhold.

Men mer og mer sank Byen i Magt og Anseelse, Kongerne kom sjeldnere derop; flere af Kirkerne forsvinde, nye Ildsvaader hjemsøge Byen, og snart maa ogsaa Helgendyrkelsen og alt dens Væsen forsvinde for den nye Tro, som Landet efter Kongens Bud skulde antage.

De hyppige Krige mellem Danmark-Norge og Sverige bevirkede, at Trønderlagen ofte var udsat for fjendtlige Indfald, og i 1658 blev det Trondhjemske ved Freden til Roskilde afstaaet til Sverige, men kom atter ved Freden til Kjøbenhavn 1660 tilbage til Norge. Byen Trondhjem var haardt hjemsøgt under disse Krige, men paa Grund af sin heldige Beliggenhed lige ved isfri Fjord og med rigt Opland paa alle Kanter kunde den trods megen Modbør dog aldrig knækkes.

Det er imidlertid nødvendigt, at vi fatter os i Korthed. Vi vil derfor kun minde om, at det var i Trondhjem, *Tordenskjold* saae Dagens Lys; det var her *Thomas Angell* skjænkede hele sin uhyre Rigdom til Stiftelser, der siden har været til saa megen Velsignelse; det er her *Suhm* vinder sin Rigdom, den lærde Biskop *Gunnerus* virker, det er her det første norske *Videnskabsselskab* stiftes.

Kaster vi et flygtigt Blik paa Trondhjem, som det er i vore Dage, da maa vi sige, at Byen ved sit stadig stærkt voxende Indbyggerantal (nu ca. 32,000) sikkerlig gaaer en lys Fremtid imøde. Trønder — det betyder „de som voxer og trives“ — og visselig vil det, om Byen faaer feire en Tusindaarsfest, vise sig, at Byen fra nu af indtil da er voxet og trivets.

Det ske!

TRONDHJEM — ARSENALET

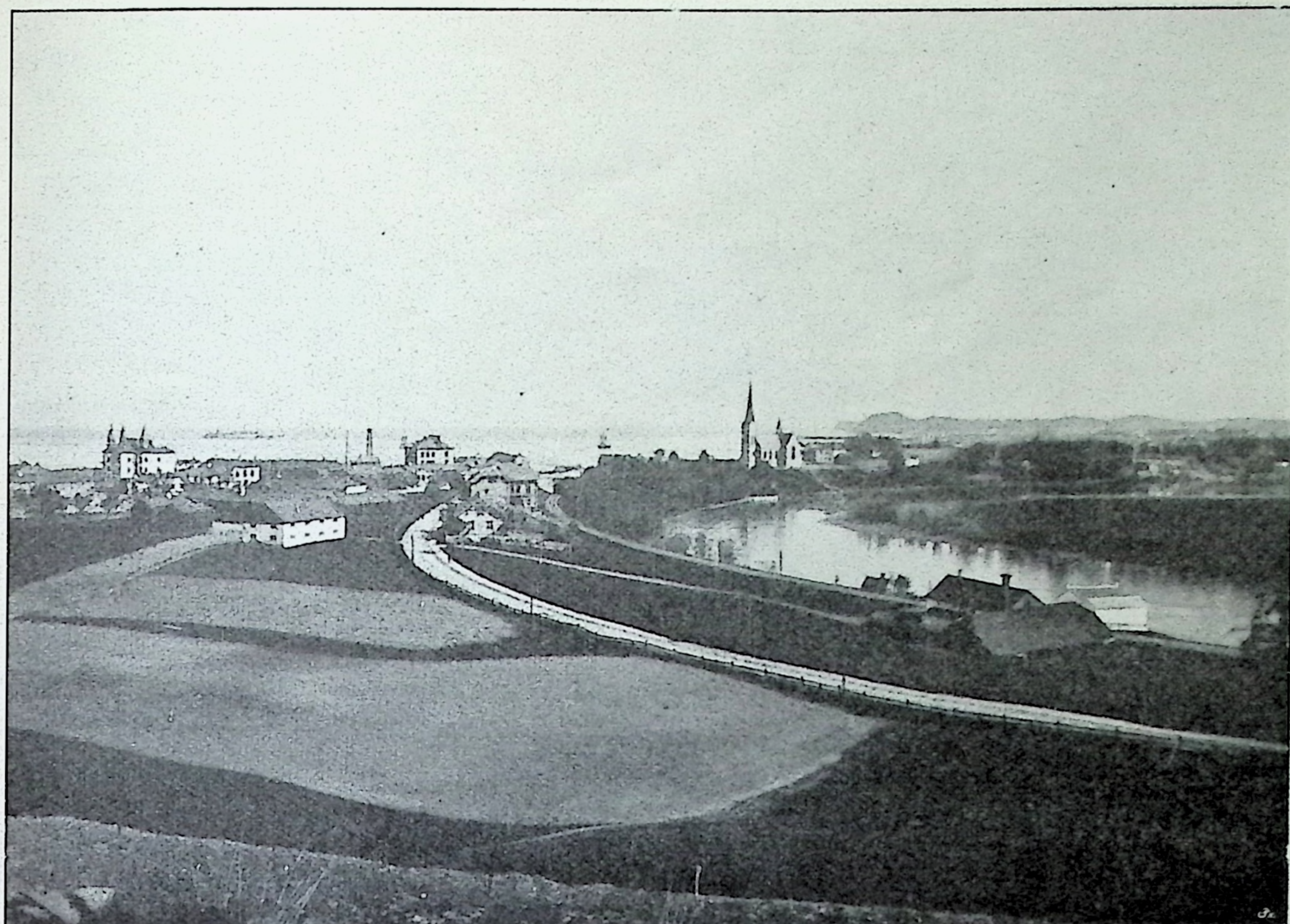
Vore Billeder taler for sig selv; de viser tilfulde, at saavel Trondhjem som dens Omegn er vakkre. Mod Syd og Øst indrammes Byen af rigt dyrkede Marker, der tildels ligger i Bakker; i Nord har vi det bekjendte Lade, der nu ligger et Stenkast eller to fra Bygrænsen, og mod Nord og Vest Fjorden, hvor vi har Munkholmen lige ud for de storartede Kaianlæg. Længere oppe i Fjorden sees Tautra, Steinviksholm og Frosten, alle rige paa historiske Minder. Af Elgesæter Kloster, nu lige inde i Byen, er Intet tilbage.

Man vil finde det underligt, at en saa gammel By har et saa pas moderne Udseende; men de hyppige store Ildsvaader, som har overgaaet Byen lige indtil vore Dage, er Aarsag heri. Alene Domkirken, vor Frue Kirke, Erkebispegaarden, der nu er Arsenal, vidne om fordums Storhed. Domkirken vil, som allerede nævnt, maaske være gjenreist om en 20—30 Aar. Det er mange Nordmænds Haab, at den maatte staa der fuldt færdig, naar Landet 17. Mai 1914 feirer 100 Aarsdagen for sin Selvstændighed. Det høie, slanke Spir over Tværskibet vil imidlertid allerede om en to—tre Aar kneise over Olavernes Stad.

I Anledning af Jubilæet er der præget en Erindringsmedaille. Paa den ene Side sees Olaf Tryggvassön, der just sammen med sine Mænd er stegen iland fra sit Skib og med sin opløftede Høire udpeger Stedet for Byanlægget. Paa den anden Side sees Domkirken. Medaillen, hvortil Architekt K. Norum (Trondhjem) har givet Tegningen, og som er udført af Møntgravør Throndsen (Kongsberg), er meget tiltalende, om end Domkirkens Taarn desværre har faaet en mindre Bøining, som baade kunde og burde være undgaaet.

Og saa — paa Søndag er Festens Dag kommen. Koralmusiken gjennem Gaderne forkynder, at „dagr er runden“. I den høithvælvede Domkirke samles Konge og Folk til Tak og Lov for 900 Aars Velgjerning. Men om denne Fest, der skal vare „tri heile Dage tilende“, derom vil vort næste Nummer indeholde Meddelelse.

—r.

MUNKHOLM
KATHOLSK KIRKE
LADE
STENKIRKE

TRONDHJEM — PARTI VED ELVEN

Breve fra Stockholm

5. Juli.

Reisen

Mod Nord gaaer Reisen, afsted mod Solen, der nu er paa Gjæsteri langt deroppe, hvor man ikke saae den i den lange Vintertid, og hvor den nu til Gjengjeld skinner hele Døgnet om. Solen selv naae vi vel ikke. Til Gellivare i Lapland er ingen Springvei. Der skal baade Tid og Taalmodighed til at naae derop, selv om man kjører med Jernbane, hvad man ganske vist kan. Veien fra Stockholm derop er vel omtrent dobbelt saa lang som Afstanden mellem Malmø og Stockholm, og den er dog over 70 Mil.

Igjennem Skaane falde Omgivelserne hjemlige nok, det er jo kun en Nuance fra Sjælland. Kornmarker og Smaaskove og store Roemarker, Byer og Gaarde og smaa Landsbykirker med passende Mellemrum. Lidt mørkere, lidt mindre smilende er Præget maaske nok, Bebyggelsen lidt mindre tæt. Mellem anden Klasses Passagererne er Tonen fornem, stiv, hver holder sig strengt for sig. Der gjøres ingen Bekjendtskaber. Det synes som om disse Mennesker mene, at al overflødig Snak er af det Onde. De mange Titler og Formler, det svenske Omgangssprog med Omhu vaager over, skal jo heller ikke gjøre Veien kortere imellem Mennesker. Det svenske Sprog har et udmærket Ord for Indesluttethed; at være indesluttet hedder paa Svensk „at vara indbundet".

Saa faaer man da dyrke Landskabet, Naturomgivelserne. Hvor taust og indesluttet et Landskab end er, det taler altid til den, som forstaaer det. Alt som vi fjerne os mer og mer fra Kysten, forandrer det efterhaanden Charakter. Kornmarkerne blive færre og færre, Agerlandet trækker sig mer og mer tilbage og giver Plads for Skov, hvor Naaletræer og Birk danne Hovedbestanden. Hist og her stikker Klippen en Knythaand frem mellem det bløde Græs og synes truende at spotte Mennesket, der vil være Jordens Herre.

Langs Strækninger af Skov passerer man, og sjelden Andet, smaa Stationer svirre En forbi og forsvinde i Tausheden. Man føler det uvilkaarligt, hvordan Naturen her gjør sig til Selvhersker og tager Landet i Besiddelse. Selve Jernveien med dens Drøn synes En en Anakronisme midt i disse Omgivelser, hvor Menneskene har sat sig saa lidet Spor, at de ligesom synes at bo tilleie hos Naturen. Ikke saaledes at forstaa, som om den var vild eller barsk, den er blot fattig og gold. Smaa Stumper af Agerland flyve forbi, en lille

KALVSKINDET DOMKIRKEN KRISTIANSTEN DEN GL. ERKEBISPEGAARD ELGESÆTER

PARTI AF TRONDHJEM

Kirke har samlet en halv Snes Huse til Andagt om sig. Det er Træhuse alle, smaa rødmalede Træhuse med hvide Vinduesrammer. Anden Type for Huse kjendes ikke her. Malerisk tage de sig ud, hvor de titte frem mellem Træerne og synes at se sig saa langeligt om i Ensomheden. De er saa smaa, saa fabelagtigt smaa, at man vanskeligt kan forstaa, de kan tjene som menneskelige Boliger, og dog fortæller vor Medreisende, den jovialt udseende Carlshamner-Fabrikant os, at de ofte maa huse op imod en halv Snes Mennesker, og da vort Ansigt formodentlig udtrykker en vis Mistro, tilføier han til Forklaring „de ligga naturl'gtvis all' i hop".

Imidlertid begynder Maven at gjøre sine Krav gjeldende. Hvad mener Jernbanebestyrelsen om dem. Opholdene ved Stationerne ere ganske korte, utilstrækkelige til en virkelig Fodring. Vi spørge os for hos den statelige, uniformerede Konduktør, der er stillet anden Klasses Passagererne til Betjening, men som derfor sikkerligt ikke føler sig ringere end dem, og erfare til vor Glæde, at i Alvesta vil der blive givet en noget rigeligere Frist. Og i Alvesta strømmer Alting ud og Restaurationssalen fyldes hurtigt af en tætpakket Vrimmel, der som graadige Fugle kaste sig over de udstillede Retter. Her som saa ofte i Sverige er det i Virkeligheden en staaende Sexa; Retterne ere satte frem, Knive, Gafler og Tallerkener staa til Tjeneste, men Enhver maa sørge for sig selv, saa godt Tiden og Pladsen tillader det. Det er en af Livets mange mærkelige Modsigelser, at den ellers saa stive svenske Tone tillader en saadan Kamp for Tilværelsen. For en dansk Samvittighed synes det heller ikke ganske retfærdigt, at den, der maaske for blot Tidsfordriv nyder et Par Mundfulde maa betale den samme Pris, som den, der maaske tilfredsstiller en længe opsparet Appetit. For den Sidste betaler Maaltidet sig udmærket, mens det for den Første vil være en noget tvivlsom Forretning. Ved Betalingens Erlæggelse faaer hver Passager overrakt et Kontrolmærke, der giver ham Ret til — at forlade Lokalet. Dette virker lidt pudsigt. Der holdes altsaa Kontrol med, at Enhver, der betræder Restaurationslokalet, nyder Noget og betaler derfor, medens der ingen Kontrol er med, hvad han nyder.

Klokken ringer ud, Fristen er udløbet. Atter fyldes Kupeerne af mætte og tilfredse Mennesker, som dog ikke derfor ere blevne mere meddelsomme, og nu begynde Mange at tænke paa Hvilen.

Det bliver sent, men ikke Nat. Natten er ikke her, den er sydpaa, langt dernede i de Lande, Solen har forladt. Her oppe er endnu Aftenhim-

TRONDHJEM — MUNKEGADE MED STIFTSGAARDEN

lens vidunderlige Farvepragt Solnedgangens Rosenbrand. Og selv da Solkuglen forsvinder, straaler Himlen endnu som et blankt og vaagent Øie ned over de stille Skove, der svøbe sig i Aftenens Skygger og speile sig i de stille Søer. Hvor der nu og da forekommer et Engdrag, driver det tæt med rygende hvide Taager.

Det er ikke muligt at tænke paa at sove midt i al denne vaagne Deilighed, der lokker for En. Vi stille os udenfor paa Platformen, bagved Vognen, hvorfra man har fri Udsigt til begge Sider. En anden Reisende har allerede fundet Vei derud for der at ryge sin Cigar i Ro, nu da det ikke længere er tilladt inde i Sovevaggonen. Vi forsøge at faae en Samtale i Gang, men det er umuligt, Ordene drukne i Bulderet fra det rullende Tog. Dog selv en Tunghør overhører sjeldent en Kompliment, og jeg opfangede da ogsaa i Farten en Bemærkning af Svenskeren, der gjaldt min kjære Fødestad, og som jeg, hvor forsigtig man ellers i denne Verden bør omgaaes Komplimenter, troer at turde indkassere som oprigtigt ment. Da han hørte, at jeg var fra Kjøbenhavn, udbrød han i Lovtaler over denne. „Stockholm är mycket vackrare, förstås; men det är bara sten — Köpenhamn är långt, långt trefligare". Det vilde være ubilligt at forlange, at alle Svenskere skulde underskrive denne Udtalelse; men Ingen vil med Rette kunne fortænke os i, at vi indkassere den og hjembringer den som et dyrebart Trofæ.

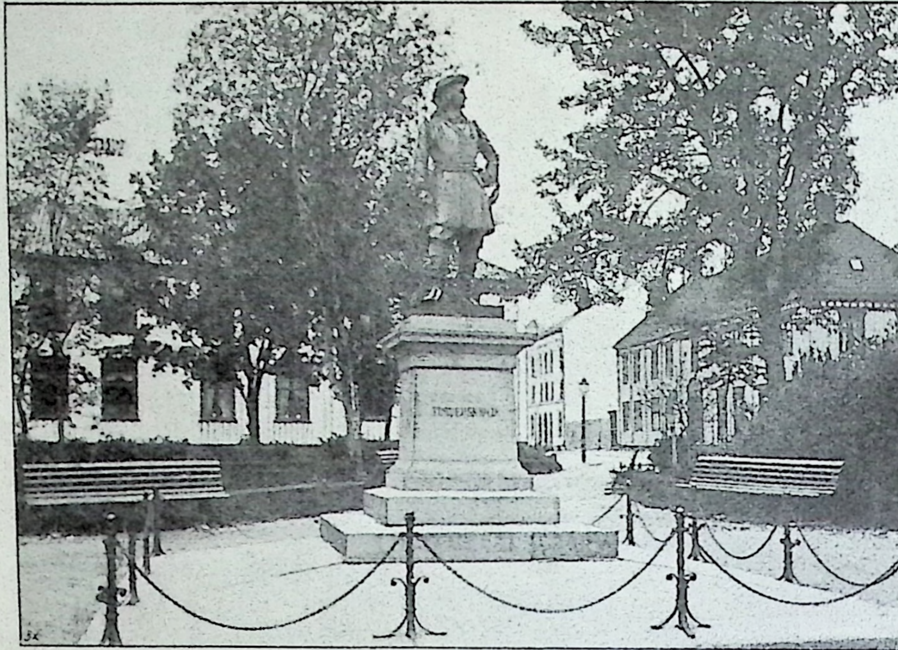
Tilsidst er Svenskerens Cigar røget ud, og han gaaer ind i Kabyssen. Endnu en halv Times Tid holder jeg Stillingen herude, skjøndt det fyger med Støv og Sten fra Skinnerne. Saa følger jeg hans Exempel. Klokken er da henimod to. Om en god halv Time vil Solen være oppe. Her staaer den op Klokken halv tre ved Midsommertid.

Da vi vaagne og skynde os at trække Gardinerne fra Ruderne, straaler Solen høit paa Himlen. Vi ere flyttede fra Smaaland ind i Østergøtland, men endnu er Landskabsomgivelserne uforandret de samme. Skovklædte Smaafjelde med Fyr og Birk og El og Bøg i en Uendelighed. Og hist og her, spredt med lange Mellemrum, nogle røde Træhuse med hvide Vinduesindfatninger. Eller maaske man skimter langt borte et hvidt Herresæde eller Spiret af en Kirke, der hurtigt forsvinder i Skoven.

I Kathrineholm standses der et Øieblik. I Restaurationen — en graamalet Træbygning, der ligger et lille Stykke fra Stationen — venter den dampende Morgenkaffe.

Og saa afsted igjen. Skjøndt vi nu nærme os stærkt til Hovedstaden, er der Intet, der tilkjendegiver en stor Bys Nærmelse uden maaske de talrigere og større Opslag, der smykke Stationsbygningerne, blandt hvilke *Van Houtens Cacao* selvfølgelig indtager en fremtrædende Plads.

Hyppigere og større blive Søerne her i det

TRONDHJEM — TORDENSKJOLDS-STATUEN I FRUE PARK

vandrige Sødermanland. Blanke og blaa dukke de frem af Skovene, kløfte sig ind mellem de granklædte Skær, svinde for atter at dukke frem, favnes. Af og til slukkes Dagslyset pludseligt ud og efterlader os uden Spor af Erstatning. Toget ruller igjennem en Tunnel. Man tæller Sekunderne, de er ikke saa ganske smaa disse Tunneller, der er huggede igjennem Klippen.

Medens vi indtog vort Morgenmaaltid i Katrineholm, har Betjeningen gjort Sovekupeerne i Orden og fjernet Sporene af Nattens Benyttelse. Og nu begynder Folk at tumle med Bagagen, pakke og ordne til den forestaaende Ankomst. Skjøndt man endnu ikke kan se Hovedstaden, aner man den. Man kan jo ligefrem aflæse dens Nærhed i de synkende Kilometerangivelser paa Stationsbygningerne.

Pludseligt skimtes et langt spidst Spir forude over Skoven. Det gaaer igjennem En som en glad Fornemmelse efter de sexten Timers Jernbanekjørsel: Stockholm!

Endnu en Tunnel, en Svingning af Banen, og vi befinde os som med et Slag midt i Hovedstaden med dens Skibsmaster, Fabriker, Skorstene og Kirkespir. Ad Broer og Gader vrimler det med travle Mennesker. Over Södermalm løber Toget, svinger derpaa om ad en Bro over Riddarholmen, af hvis ærværdige Bygninger man i Forbigaaende fanger et Glimt. Riddarholmskyrkan med sit spidse, gjennembrudte Spir sætter En i den rette historiske Stemning.

Et Øieblik efter holder Toget ved den anseelige Centralstation. Reisen er tilende.

Alfred Ipsen.

Cæcilia-Foreningens Madrigalkor

Den overordentlige Lykke, det af 35 Damer og Herrer bestaaende Madrigalkor gjorde ved den i Stockholm nys afholdte 2den store nordiske Musikfest, giver Anledning til at dvæle nogle Øieblikke ved denne af vor Hovedstads Musikliv affødte, interessante og eiendommelige Specialitet.

Medens vi med god Grund stadig have betragtet vore svenske Naboer som Nordens udkaarne Eiere af Stemmer og Sangens Gaver, medens Stjerner af første Rang som Jenny Lind, Lovisa Michaëli, Christina Nilsson og mange andre Sangens Kunstnerinder og Kunstnere, medens mange prægtige svenske Sangerkor af Studenter og Andre have vakt vor Beundring, vare vi ikke uden Frygt for, at vor vokale Deltagelse i den Stockholmske Musikfest skulde

FR. RUNG

falde lidt tarvelig ud. Naar Resultatet i sin Helhed desuagtet blev over Forventning, skyldes dette ganske særlig „Cæcilia-Foreningens Madrigalkor". Der ligger nu ogsaa større Arbeide bag ved disse eiendommelige Præstationer, end man i Reglen tænker paa. Der er udaf den Kjærlighed til en ældre Vokalmusiks Blomstringstid, hvormed Cæcilia-Foreningen nu snart i 50 Aar har arbeidet paa at gjøre os fortrolig, fremgaaet en Udvikling, der har dannet sig en Tradition, som nu bæres af dette flinke Madrigalkor, der saa smukt hævdede vor Ære i Stockholm.

MUSIKFESTEN I STOCKHOLM — CÆCILIA-FORENINGENS MADRIGALKOR

For 3—400 Aar siden, da al Musikdyrkelse hvilede paa Sang, da alle Deltagere i musikalske

Øvelser og Opførelser vare syngende, kom al den Tid, som nu ødsles paa Oplærelsen i at spille paa Instrumenter, Sangundervisningen tilgode. Komponisternes Fordringer til de Syngendes vokale Færdighed, til Intonation og Træfsikkerhed vare derfor ofte meget store, hvorpaa adskillige i Cæcilia-Foreningen hørte meget indviklede mangestemmige Kor afgive gode Exempler.

Hr. *Fr. Rung* har nu i 20 Aar, fra sit 23. Aar paa det af Faderen skabte Grundlag stadig bygget videre med en Fordybelse i Opgaven og en Dygtighed som Instrukteur og Dirigent, der har bragt udmærket Resultat. Dette Elitekorps af Cæcilia-Foreningens i det Hele af udvalgte Kræfter sammensatte store Dame- og Herrekor, dette saakaldte Madrigalkor har i Nutiden, medens Instrumentalmusiken har tiltvunget sig et uanet overvældende Herredømme, formaaet at erhverve sig en vokal Virtuositet, ved hvis Hjælp det vækker Beundring for den fremmedartede, flere hundrede Aar gamle, af Komponisterne forlængst forladte Kunstform.

Om Oprindelsen til Ordet Madrigal haves ingen Vished, men det er sandsynligvis kommet fra Provence til Italien, opstaaet af Ordene *mandre* (Hyrde) og *gal* (Lyd, Sang). Madrigal var først et lyrisk Digt, især af erotisk Indhold, men efterhaanden anvendtes Navnet paa de med det 16. Aarhundredes Kunstsang opkomne tre- til sex-, dog overveiende femstemmige verdslige Sange, som rhythmisk og kontrapunktisk hævede sig over de mindre kunstmæssige Former med Navnene Canzonetta, Villanelle, Frottole o. A.

Madrigal var, medens Instrumentalmusiken endnu stod paa et høist primitivt Standpunkt, sin Tids Kammermusik. Den enstemmige Sang med Ledsagelse var endnu ikke kjendt, og Madrigalet synes at have været Gjennemgangspunktet til Enkeltsangen med Ledsagelse og derved til Instrumentalmusiken, idet man fandt paa at indrette Madrigaler, der havde vundet stor Popularitet, til at spille paa Luth, senere paa Clavecin saaledes, at en enkelt Stemme blev sunget, medens de andre Stemmer spilledes paa Instrumentet. Med Solosangens Udbredelse tabte Madrigalerne Terrain, efterat en Mængde talentfulde Komponister med Forkjærlighed havde dyrket denne Kunstform.

Efterat hos os Cæcilia-Foreningen har vakt Opmærksomheden for en svunden Tids Frembringelser paa Musikens Omraade, og Kapelmester Fr. Rung med stor Energi og Kjærlighed til Opgaven har uddannet et Elitekorps, ved hvis Hjælp han har gjenoplivet denne Fortidskunst og afnødt os Beundring for en Række af dens eiendommeligste Perler, har vi i den Lykke, hans ypperlige Madrigalkor nylig har gjort i Stockholm, et Bevis for, at det er mere end en hjemlig, en lokal Interesse, der knytter sig til dette kjøbenhavnske Sangkor og dets smukke Præstationer.

De fra Musikfesten hjembragte Laurbær ville sikkert kun anspore Kapelmester Rung og hans trofaste Kampfæller til nye Seirvindinger, som vi Andre kun kunne glæde os til at være Vidner til.

H. V. Schytte.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(38. Fortsættelse).

„DET er altfor forfærdeligt!“ sagde hun, bestyrtet over sine egne Tanker. „Alene? Ja — ganske alene.“

„De maa forlade dette usle Sted — strax — med det Samme. Jeg skal selv finde et Atelier, hvor De kan arbeide i Ro og Hygge, som et Geni bør, og De skal ikke savne Noget. Og jeg skal sørge for, at ingen Anden end jeg veed af Dem.“

„Hvorfor taler De ilde om Mr. Forsyth? Er han ikke Deres Ven?“

Han trak paa Skulderen.

„Jeg taler ilde om Forsyth, fordi han taler ilde om Dem. De skal sætte Foden paa hans Nakke. Jeg har draget ham frem, jeg kan atter støde ham tilbage; Forsyth existerer ikke mere. Lad ham male for Bomuldsvævere, om han vil; han og jeg er færdige. Nu er De min Maler. Vi To vil sammen beseire Universet; De skal inspirere mig til Alt, og jeg vil gjøre Alt for Dem. Jeg vil være Deres høire Haand, og De skal være min Sjæl.“

„De vil da ikke igjen bede mig om at gifte mig med Dem?“

„Jeg vilde ikke fornedre en Kvinde som Dem til en Grevindes Niveau. Hvorledes kan en Grevinde være Kunstner? Jeg kjender altfor godt den knugende Vægt af verdslig Rang. Hvad jeg mener, er et høiere Giftermaal — et Giftermaal mellem Sjæle.“

„Det gaaer over min Forstand — min Sjæl er min egen. Nei, jeg veed ikke, hvad De mener“, sagde hun, sørgmodig, men stolt, „og jeg bryder mig ikke om at vide det. Det er venligt af Dem at komme, men lad mig leve paa min egen Vis. Jeg ønsker intet Andet end at være alene.“

„Tænk paa, Olympia, at hvis De ønsker at blive stor, hvormeget der saa afhænger af et Ord af mig.“

Hun kunde blot se forbauset paa ham; han talte et Sprog, hvoraf hun ikke kunde forstaa et Ord. At Forsyth foragtede og hadede hende var nu Alt, hvad hun vidste eller brød sig om at vide.

„Vilde De sige alt dette til mig, hvis jeg var en Mand?“ spurgte hendes Instinkt, som forstod mere end hendes meget ringe Forraad af sund Fornuft tillod hende at forstaa.

„Nei, det er en Selvfølge. Men De vil da ikke bevare denne Forklædning overfor mig?“

„Jo — baade overfor Dem og Alverden. De er en Gentleman, og vil altsaa ikke røbe mig, og De vil være Gentleman nok til ligeledes at respektere mig.“

„Olympia! Jeg —“

Han blev afbrudt af en Banken paa Døren. „Her er et Brev til Mr. Seaward; det haster.“ Hun modtog Brevet og brød ængstelig Seglet.

Hvem kunde skrive til hende?

Men inden hun havde gjennemløbet Brevet, maatte hun støtte sig til Bordet for ikke at falde om. Der drog sig en Taage over hendes Øine, næsten ligesaa mørk som den, der havde leiret sig for hendes Blik, dengang hun stod ved Veien og ventede paa Majoren. Neppe vidende hvad hun gjorde, holdt hun det aabne Brev frem for sig og lod det falde paa Gulvet.

„Med Forlov?“ spurgte Lord Wendale, idet han tog det op for hende, og med virkelig Bekymring i sin Stemme. Hendes Taushed gav ham Tilladelse, og han læste Følgende:

„Min Herre. Som Officier i Hans Majestæts Tjeneste og som Gentleman har jeg kun en Vei at gaa efter Deres fornærmende Angreb paa mig siste Aften udenfor Phønix-Theatret, idet det gør mig ondt, at Deres feige Flugt ikke lod mig faa Leilighed til at gi Dem en god dragt Prygl. De maa enten bede mig om Forladelse i Overværelse af alle, der saae hvad der foregik eller give mig en Gentlemans Satisfaksjon — De veed vel nok, hvad jeg mener. Ellers kommer jeg op til Dem og giver Dem en Overhaling, saa De skal forstaa min Mening. Jeg venter hele Dagen i Hotellet, Covent Garden, paa Deres Sekondant.

Gerald Westwood,
forhen af den Kgl. Marine.“

„Hvad i Alverden skal det sige?“ spurgte han. „Gerald Westwood — Deres egen Fætter? Naa, man maa haabe, at han forstaaer sig bedre paa at fægte end paa Retskrivning og Grammatik.“

„Men hvad *skal* jeg nu gjøre?“ jamrede Olympia. „Er det en Duel, han mener? Jo — jeg slog ham, og han fortjente det ogsaa.“

„Og han kjendte Dem ikke? Nei, naturligvis“, sagde han med et Smil. „Hvad vil De gjøre? Sige ham hvem De er?“

„Aldrig!“

„Saa vil De lade Dem blive kaldt en Kryster? Det er tølperagtigt, hvis De virkelig vil optræde som Mand. Men apropos, hvorfor slog De ham?“

„Spørg mig ikke om Noget — fordi han er slet og simpel i enhver Henseende. Aa, hvad *skal* jeg gjøre?“

„De vil ikke lade ham vide Noget, og De vil ikke kaldes en Kryster? De tænker da ikke paa at duellere med ham? De maa nok spørge om, hvad De skal gjøre. Det er en gal Historie — det indseer jeg godt — ah! en god Ide! De var vred paa mig for lidt siden, hvorfor veed jeg ikke. Men jeg vil gjøre Noget for at vise Dem, at De kan stole paa mig. Der seer De, hvad der kommer ud af at være en Mand, overfor mig og Alverden. Er De sikker paa, at han ikke kjendte Dem? — dette Brev beviser det jo. Naar jeg nu bringer Dem ud af denne Klemme uden at røbe Dem og uden at De kan kaldes en Kryster — hvad siger De saa?“

„Kan De — vil De virkelig det? Saa vil jeg sige — Tak, tusinde Gange!“

„Og det er det Hele?“

„Hvad kunde jeg sige Andet?“

„For Øieblikket kun Farvel.“ En saadan Situation syntes skabt for Lord Wendale. Han havde været overmaade ridderlig og følte, at han kunde opnaae Noget ved sin Ridderlighed.

FEMTE BOG

FØRSTE KAPITEL

I et Atelier, der var meget forskjelligt fra Olympias, sad Forsyth en Morgen kort efter at hans Patron var taget fra Beckfield til London. Han arbeidede ikke, men søgte at forsone sig med sig selv, og det lykkedes ham ikke.

Da han var en ganske fornuftig Mand, vidste han naturligvis, at Ingen har Ret til at give sig selv Martyrnavnet. Det havde han aldrig gjort før, og det agtede han heller ikke nu. Og dog var det virkelig meget haardt ikke at udgyde sig i Klager. Ikke et Øieblik fortrød han det Offer, hvorved han havde fordømt sig selv til en mere end eremitagelig Ensomhed; skjøndt han kjendte hele Bitterheden af dets Følger, vilde han ikke have tøvet, hvis han skulde have gjort det samme Valg om igjen. Som han havde handlet dengang, vilde han handle nu. Han havde heller ikke gjort Krav paa Tak for hvad han havde gjort, men det skar ham dog i Hjertet at mærke ubevidst Utaknemmelighed hos Den, for hvis Skyld han ikke alene havde opgivet Retten til at leve et frit og aabent Liv men tillige Retten til at løfte sit Hoved blandt retskafne Folk. Det var kun ved Hjælp af En, der troede at han var en Forbryder, at han havde været istand til at optræde for Verden som en Mand med et uplettet Navn. Men den Byrde at maatte spille en dobbelt Rolle var Intet i Sammenligning med den Misstemning, der var opstaaet mellem ham og Jarlen, siden

REGERINGSJUBILÆET I ENGLAND — GUDSTJENESTEN FORAN PAULSKIRKEN
— FOTOGRAFERET TIL „HVER 8. DAG“ —

REGERINGSJUBILÆET I ENGLAND — PROCESSIONEN PASSERER PARLAMENTSBYGNINGEN

— FOTOGRAFERET TIL „HVER 8. DAG“ —

denne havde beskyldt Maleren for at være ude af Stand til at forstaa en Gentlemans Følelser. Hans Neveu var for ham det eneste Baand, der havde knyttet ham til Samfundet, og han havde ofret ham al den Taknemmelighed, som han selv ikke kunde fordre, tilfreds med at finde sin Løn deri, at det er en større Velsignelse at give end at modtage. Og nu, fordi han ikke kunde formaa sig til at være en Slave af sin Beskytters Indfald, var han ikke Andet end den interessante Forbryder, der var samlet op af et Lune og saa kastet tilside igjen, med ligesom en Bebreidelse for, at han kunde bilde sig ind, at der kunde være andet Forhold mellem Falskneren og Jarlen end den underdanige Protegés overfor den ædelmodige Beskytter. Han forbausedes over, at Vanen havde sat ham istand til at bevare sin Hemmelighed under en saa smertelig Prøvelse.

Det havde ikke været saa vanskeligt at bevare Tausheden af Hensyn til En, hos hvem han var besluttet paa at finde alle gode Egenskaber under Solen; men det var virkelig haardt at maatte bære sin selv paatagne Byrde udelukkende af Hensyn til det, han utvivlsomt antog for det abstrakt Rigtige, og for En, hvis Dyder syntes at fordampe i Sofisteri, saasnart den første virkelige Fristelse mødte ham. Det var for En, der nu viste sig uværdig til det Offer, han havde bragt.

Men hvis han vilde, kunde han med et eneste Ord afkaste sin Byrde. Fristeren var nær og hans Ord overbevisende. For det Første, sagde han, Ret er Ret og Uret er Uret, Du er en levende Løgn, siig Sandheden. Du skylder dit Navn, at intet Uhæderligt maa være knyttet til det, selv om Navnet er ukjendt. Dit Hoved er mere værdigt til at bære din Faders Krone og dine Hænder til at raade over hans Formue end din Neveus Hoved og Hænder — Du handler urigtigt imod Tusinder ved ikke at gjøre din Pligt paa den Plads i Livet, hvortil Du er kaldet. Din Neveu ønsker bestandigt at blive befriet fra den Stilling, som drager ham ned — han vil ikke have Ret til at beklage sig. Du, som hans Slægtning og Familiens Hoved, vil kunne benytte din Indflydelse til hans Bedste, istedetfor at lade ham, af Mangel paa Kontrol, bilde sig i et egenkjærligt Selvbedrag, der kun kan blive til Fortræd for ham og hundrede Andre. Din egen Lykke er et Pant, som Du bør svare til. Endelig, hvem er Du, at Du tør anlægge din egen Maalestok for hvad der er Ret, og, for et Indfalds Skyld, som sund Fornuft vilde le ad, stille Dig op paa en Selv-Martyrdoms Tinde over den Ret, der er god nok for Folk, som er klogere og bedre end Du?

Fristelsens Bæger syntes fuldt; men der var endnu mere tilbage.

Du elsker Olympia, vedblev Fristeren, hvad Du end siger til Dig selv, hvad Du end siger til Andre, i din inderste Sjæl kan Du ikke tvinge Dig til at tro, at hun ikke er tro og ren i Hjertet. Hendes Navn betyder for Dig den tabte Leilighed til Fred, og Hvile, og menneskelig Sympathi, og fornyet Haab — En at veilede og frede om, en beslægtet Sjæl. Selv nu holder Du Dig borte fra hende, fordi Du er bange, fordi Du veed, at dit Hjerte har optaget hende uden at spørge din Villie om Forlov. Du har engang kastet din Ungdom bort; vil Du lade den vende tilbage paa en vidunderlig Maade og atter vise den fra Dig? Tænk, hvad der vilde være skeet, hvis alt dette var gaaet op for Dig, mens Du endnu var sammen med hende, og hvis Du havde opdaget, at Du, hvor besynderligt det end maa synes, var gjenelsket. Vilde Du have offret en Virkelighed som denne for en Drøm om Ære? Vilde Du have berøvet hende hendes Rettigheder, og maaske eders ufødte Børns, for en ung Mands Skyld, der vilde svigte Dig for at tilfredsstille et Lune? Unge Piger have før elsket Mænd, der var langt ældre og grimmere og mere sære end Du. Selv om Du var rede til at berøve din Hustru og dine Børn deres Rettigheder for at tilfredsstille din egen egoistiske Samvittighed, vilde Du ikke være saa grusom imod dem at løbe den Fare, at de en Dag skulde faae at høre, at deres Fader var en dømt Forbryder. Nei — saa vilde Hemmeligheden være røbet, og hvad Du nu kalder et Offer for Ærens Skyld er i Virkeligheden en modløs Resignation i Fortvivlelse over ikke at finde den Lykke, dit Hjerte længes efter. Find Olympia; se, at Du ikke har taget feil af hende, opdag, at hun elsker Dig. Gjør hun det ikke, slaa Dig saa tiltaals og slid som en Træl til din Død. Men, hvis hun gjør det, gjør saa Du, hvad der er rigtigt.

Det er umuligt i faa Ord at udvikle, hvorledes, tiltrods for hendes utallige Feil og Forsyths fulde Kjendskab til dem, den døde Kjærlighed til Olympia Sanchez var gjenopstaaet i Olympia Westwood. Jeg, som fortæller Historien, har gjort mig al Umage derfor, men det er ikke lykkedes mig. Fra det Øieblik af, at den modtog det første Stød, stod denne Mands hele Ungdom stille. Han forlod sin Ungdom, hvor han lagde den, og, som han antog, havde jordet den, og saa paatog han sig den næsten umulige Opgave ikke længer at være sig selv. Fra en varmblodet Mand forvandlede han sig til en neppe levende Maske og levede et Skyggeliv. Hans Navn var godt kjendt, men selv det var falskt, og overfor Alle, undtagen Lord Wendale, var han kun et Navn. I de bedste Aar af sit Liv havde han spillet en Rolle uden et Øiebliks Støtte eller Hvile. Af Frygt for at fristes til at tage en Ven, behandlede han hele Menneskeheden som sin Fjende; han havde været en Misantrop, fordi han higede efter Venskab, og havde levet som en Gnier, fordi han ikke havde Brug eller Sans for Guld. Han havde med Magt forandret sin Charakter,

men sin Natur kunde han ikke dræbe. Og saa, naar paa engang Venskab, Støtte, Hvile — nei, selve Kjærligheden blev nydt i et fuldt og uventet Drag, hvor kunde han da Andet end i Dybet af sit Hjerte at optage hende, som havde givet ham Alt, hvad der var værd at eie i hele Verden? Og nu var alt dette borte — med mindre, som han tænkte med bitter, mistroisk Frygt, han manede det tilbage igjen med en Krone paa sit Hoved og en Formue i sin Haand.

Men forudsat, at Olympia endnu var fri og uskyldig, forudsat, at hun endnu var skjult etsteds i Verden, hvad Udbytte vilde han have af alle disse Goder, naar han skulde kjøbe dem? Han kunde elske som Walter Forsyth, men gifte sig kunde han kun som Jarl af Wendale. Fristeren hed nu Kjærlighed. Alt Andet havde fristet ham, og forgjæves — Sult, Hjemve, Kjærligheden til Friheden, Frygten for Skam, Ensomhed, Stolthed, Harme, Fornuft, Træthed, Alt undtagen Kjærlighed, og nu var Touren kommen til Kjærlighed. Han var ikke saa døv og blind, at han ikke gjenkjendte denne Fristers Røst trods den sofistiske Forklædning.

„Gud ske Lov, at jeg mistede hende — at hun er borte!“ udbrød han endelig heftigt, ikke længer den Forsyth, hvem Ingen endnu havde seet røbe et Tegn paa, at han var Andet end den den kolde, ufølsomme Maske, han syntes at være. „Hun vilde have fristet mig at gjøre for hendes Skyld, hvad jeg ellers fandt det umuligt at gjøre. Et helt Livs Beslutning vilde være bleven feiet bort af en Kvindes Ord. Hvad har jeg at gjøre med Kjærlighed? Det er en Fristelse og intet Andet. Ja: Ret er Ret og Uret er Uret, men Ret betyder ikke Rettigheder, og Uret betyder ikke at gjøre Uret. Og at gjøre Krav paa mine Rettigheder for en mulig Hustrues og mulige Børns Skyld — Bah! Det er altid for sine Børns Skyld, at en Mand virker, naar han særlig vil gjøre Noget, der er lavt eller uhæderligt for ham selv; det er Undskyldningen for Begjærlighed og Egenkjærlighed hele Verden over. Hvorledes kunde jeg se dette stakkels unge Menneske ind i Øinene, naar jeg efter i alle disse mange Aar at have ladet ham betragte sig som en af de største Mænd i England, saa, fordi det passede i mit Kram, roligt fortalte ham, at han er en Bedrager og fremtidig maatte være afhængig af mig? Jeg troer, at det vilde dræbe ham — han har aldrig lært at taale og lide, saaledes som jeg — og give til Gud, at han aldrig maa det. Nu troer jeg nok, at jeg har baaret det Værste. Det er det Sidste af Kalken, og det er bittert nok. Hvad skal jeg gjøre med Resten af mine Dage? Arbeide — naa ja; vedblive at smøre Farve paa Lærred for at dække andre Folks Vægge. Det er et ædelt Liv at dyrke Kunsten for at slaa saamange Timer ihjel, som man kan, det er omtrent ligesaa ophøiet som at glo ud ad et Klubvindue. Men mine egne nøgne, sorte, iøinefaldende Vægge — dog ligemeget med dem. I min Alder føler man sig med hvert Skridt henad Veien nærmere ved Enden. Da jeg var Barn, maa jeg sikkert have spurgt om, hvad jeg var skabt til. Og jeg formoder, at De har svaret: ‚Det vil Du nok faae at vide, naar Du bliver stor‘. Gud tilgive dem denne Løgn! medmindre jeg har Ret i at tro, at jeg blev skabt til at være en gammel Nar. Alting er godt for Noget, siges der — hvorfor skulde gamle Narre ikke ogsaa være det? Gud, jeg kan bære mine egne Byrder, men jeg vilde dræbe mig selv, hvis jeg virkelig kunde tro, at Hun ikke er ligesaa sanddru som hendes Stemme og ren som hendes Øine! Kunde hun ikke føle, at hun var min Datter, ialtfald hvis hun ikke kunde være mere? Selv om hun ikke føler, at jeg var Idiot nok til at optræde som Rival af unge Mænd! Hvad er det, som drager Alle, som kjender hende, til hende — hun, som ikke eier en eneste Dyd, paa hvilken jeg kunde anbringe en Naalespids, undtagen sin Stemme, og et aabent Hjerte og et rent Sind, og ædle Følelser, og sin Moders Øine? Og hvad har det at sige for saadanne to Drenge? Hvilket ganske andet Værelse kunde det ikke være blevet — hvor hun, netop fordi hun er sig selv, med sine Feil og det Hele, kunde have faaet mig til at arbeide paa en anden Maade, faaet mig til at arbeide med Haab, og Ærgjerrighed, og Sympathi, og faaet mig til at blande Hjerte i mine Farver istedetfor Hjerne! Nei, jeg vil ikke arbeide, jeg vil ikke være en saadan tredobbelt Bedrager. Jeg vil være en legemliggjort Hemmelighed, og naar Døden løfter Masken, kan de sige om de vil: han var en daarlig Maler og en gammel Nar — men een Ting skal de sige, og det er: han var en Calmont og en Gentleman og kunde holde Tand for Tunge.

Han gik hen til sit Staffeli og løftede Klædet, som bedækkede det og ikke var bleven fjernet siden hans Tilbagekomst. Han trak foragteligt paa Skulderen, idet han lod Klædet falde ned igjen. „Den udmærkede Maler Forsyth, eller hvad det er de kalder mig, vil ikke blive repræsenteret paa Udstillingen iaar — jeg troer, det er den sædvanlige Form. Nei, heller ikke næste Aar, eller næste igjen, om jeg har nogen Spaadomsgave. Lad mig se, hvor i Verden kan man bedst dølge sig selv? Hvis jeg var et Par Aar yngre, vilde jeg igjen tage Bøssen paa Nakken, men jeg er bange for, at Don Miquel Flores y Matamoras vilde blive lidt forbauset, hvis jeg nu tilbød mig som Rekrut. At gaa paa Løvejagt i Syd-Afrika er den traditionelle Udvei for slagne Romanhelte — men jeg er ingen Helt, og, selv om jeg var, hvad har Syd-Afrikas Løver gjort mig, at jeg skulde skyde dem for mine egne Dumheder. Naa — jeg kan ikke staa her og forelægge mig selv Gaader. Jeg maa ikke sætte

mig hen og gruble, og det vil jeg ikke — jeg maa gjøre Noget, og det vil jeg. Er jeg ikke en Helt, er jeg heller ikke en slagen.

Han gik ud i Gaderne, fordi han, som han havde sagt, ikke kunde sætte sig hen og gruble. Skyggen af den dobbelt tabte Olympia — hans ulykkelige Mare af umuligt Haab og Fred — sad der og hviskede om Alt, hvad der kunde være skeet og aldrig kunde ske. Hvis han ikke havde malet et eneste Billede for Verden, havde han malet et for sig selv, og han havde lagt hele sit Hjerte i Farverne, som blegnede under hans Haand.

Han var blot gaaet ud, uden anden Hensigt end den, at gjøre sig selv ligesaa ubetydelig som en Draabe i Havet. Atmosfæren fra Massen var Livets Pust for En, der ikke vilde blande sig med Menneskene undtagen som Masse: Iagttagelse var hans sørgelige Erstatning for Sympathi. Ikke fordi han nu havde Lyst til at anstille Iagttagelser, men det var en vis tarvelig filosofisk Trøst at føle, at han alligevel kun bar sin Del af de fælles Byrder, og at hans Liv kun var et af Millioner Liv. Han var gaaet ud for at styrke sig ved at tænke nøie over Nutiden og Fremtiden og var instinktmæssigt flygtet fra sig selv for at finde, hvad han søgte, i det travle Liv og Vognhjulenes Larmen. Medens hans Tanker vare i uafbrudt Arbeide, drev hans Legeme henad den stærkeste Strøm i Menneskefloden. I en Mængde er den Enkeltes Byrde til en vis Grad baaren af Alle, ganske som en lille Flod, ved sit Udløb i Havet, kan bære en Vægt, som dens egen Styrke ikke vilde være tilstrækkelig til at holde oppe.

Pludselig blev han revet ud af sine Drømmerier ved at en tung Haand lagde sig paa hans Skulder. Ved at se op, saae han til sin Ærgrelse, at han stod Ansigt til Ansigt med en af disse geniale Folk, der ere en Skræk og Rædsel for Enhver, som engang imellem ønske at være alene — som oversætte Nei med Ja, og overfor hvem den mest spottende Reservation ikke er noget Værn. At lægge en fortrolig Haand paa den bekjendte Misantrop, der ikke havde en eneste fortrolig Ven i hele Verden, var Noget, som kun eet Menneske i hele Verden var istand til at gjøre; og ham var det.

„Heida, Forsyth!“ sagde han i en gemytlig Tone, „hvor har De været henne? Alle Kammeraterne har svoret paa, at De var død og begravet. Det er en Skuffelse for adskillige af dem! De har sagtens været nede hos Deres Jarl? Haaber De har moret Dem — skjøndt jeg maa sige, De seer ikke ud til det. Hvoraf kommer det, at De ikke har Noget paa Udstillingen iaar? De har naturligvis seet mit Billede? Hvad synes De om det? Naa, nu skal De ikke komme med en af Deres kolde Straaler —“

„Jeg skulde med Fornøielse give Dem en varm Straale, men det træffer sig saa, at jeg hverken kan opvarte med Varmt eller Koldt. Jeg har slet ikke seet det. Jeg har travlt, saa De maa undskylde mig —“

„Hvad — har De ikke seet mit Maleri? Saa er det intet Under, at De har travlt — Alverden har talt om det i de sidste fjorten Dage. Hvorledes kan De have overseet det?“

„Grumme let; jeg har ikke seet Deres, eftersom jeg overhovedet ikke har seet noget.“

„Hvad? — Ah, saa er De lige kommen til Byen. Og nu er De naturligvis paa Veien derhen, Jeg skal ogsaa derhen, saa faaer jeg Deres første Indtryk. Men hvordan kan det være, at der ikke er Noget fra Dem?“

„Hvordan kan jeg vide det? Det kan jo være bleven kasseret.“

„Pokker heller, Forsyth, hvor De er en lun Fyr! Man skulde have en Tunge som en Østerskniv for at tale med Dem. Apropos, der er en Bunke nye Folk iaar — skjøndt det ikke er sandsynligt, at nogen af dem vil sætte Ild paa Themsen. Der er dog En, som har lavet Noget, der ikke er saa galt — skjøndt De vilde være af en anden Mening.“

„Jeg, hvorfor det?“

„Fordi Efterligning er den oprigtigste Form for Smiger. Jeg synes det ikke selv, men jeg har hørt Snese af Folk sige, strax de saae det: ‚Det er en Forsyth‘, inden de tænkte paa at se i Kataloget. De kjender maaske Navnet?“

„Hvilket Navn?“

„Har jeg ikke sagt det? Seaward.“

„Nei.“

„Saa er mit sidste Haab ude — jeg har spurgt Alverden, og Ingen kjender det. Hvad mener De om En, der fuldstændigt efterligner Dem og gjør det saa godt, at de Halve af Kammeraterne troer, at De alligevel har udstillet.“

„Det glæder mig. Men jeg opholder Dem —“

„De har da vel ikke udstillet under et *nom de guerre*, har De? Det kunde sandeligt ligne Dem. Det er mærkeligt, at jeg ikke har tænkt paa det før. Nu er vi der. Nei — De maa gaa med, jeg maa have Deres første Indtryk af mit Billede, De var jo paa Veien herhen? Ikke? Godt, De mest tilknappede gamle Fiffikus, hvis De ikke følger med, hænger jeg mig fast ved Dem, indtil De gjør det.“

Forsyth, som kjendte sin Mand, vidste, at den eneste Maade til at blive ham kvit var at føie ham, give ham hans Dosis Roes og saa slippe bort i Mængden, eller ogsaa at føie ham, rakke ned paa hans Billede og gjøre ham til sin Fjende for en Time, hvad der maaske var endnu bedre. Han gav altsaa efter og fulgte med.

Han slap lettere bort end han ventede. Hans Ledsager besørgede selv alle Lovtalerne og tillod kun Kritiken at spille den tause Tilhørers Rolle. Da han endelig foregav et presserende Ærinde, lod Selv-Trompeteren, som imidlertid havde faaet fat i en anden Tilhører, ham villigt gaa. Han

var paa Veien hen til Udgangen, medens han lod sit Blik streife ligegyldigt fra Væg til Væg, da han pludseligt blev tvunget til at standse.

Han var en forfulgt Mand. Han var bleven forfulgt af en Gjenganger fra La Plata til Gressford, og nu fra Gressford til London; og dens Billede, ikke længer taaget og skyggeagtigt, som en Fantoms, men med Livets Form og Farve, stirrede paa ham fra Væggen.

Dersom han var ved sin fulde Fornuft — hvad han tvivlede om — saa var det et Mirakel. Den Skjønhedstype, hvortil Olympia Sanchez havde hørt, var almindelig og national. Men dette var intet typisk Portræt — det var hende selv og ingen Anden. Hvis han havde vovet selv at fæste paa Lærredet det Ansigt, han havde søgt at gjemme, og hvis hans Haand havde arbeidet sammen med hans Erindring, vilde han have udført det paa samme Maade. Han betragtede Billedet længe og alvorligt, søgende at overbevise sig om, at enten en tilfældig Lighed havde fremkaldt en Illusion eller at han drømte. Hvis det var et Sammentræf, vilde det være det største af alle Mirakler.

Der var kun een levende Maler foruden ham selv, der kunde male dette Ansigt. Hvis det ikke var et ubevidst Arbeide af Forsyth, var det et Værk af Olympia. Var det muligt, at hun virkelig havde udført sin forfløine Plan om at begynde som Maler i London, og at hendes hemmelighedsfulde Flugt derved kunde forklares — at hun, med sin absolute Uvidenhed om, hvorledes hun skulde bære sig ad, ikke alene havde udført sin Plan, men tillige udført den med Held? Men, saa umuligt alt dette kunde synes, var det Intet i Forhold til Umuligheden af, at Portrætet af Olympia Sanchez kunde tilskrives nogen Anden end Olympia Westwood.

Han stod saa længe hensunken i Tanker, at han glemte Muligheden af, at han igjen kunde falde i Kløerne paa sin geniale Ledsager. Men hans geniale Ledsager glemte ham ikke. Haanden lagde sig igjen paa hans Skulder.

„Aha, jeg tænkte nok, at jeg skulde træffe Dem her. Men — siig mig nu ærligt, vær nu skikkelig — er det af Dem eller ikke?“

Det var det samme Spørgsmaal, han gjorde sig selv, hvortil han ikke kunde finde Svar.

„Hvem er det?“ spurgte han pludseligt. „Hvad var det, De sagde, at han hed?“

„Naa! De har alligevel faaet et Anfald af Jalousi. Han hedder Seaward. Her er Kataloget — Charles Seaward, Nr. 14, Little Minster, Westminster. Jeg har aldrig hørt hverken Stedet eller Navnet før. Et skjult Geni. Jeg har altsaa Ret, og det er ikke af Dem?“

„Jeg seer, at Maleriet er solgt. Veed De — “

„Om jeg veed? Naturligvis. Det bragte mig ogsaa paa den Tanke, at De maaske vidste mere — “

„Jeg veed Ingenting. Hvem har kjøbt det?“

„Naa, Deres egen Lord Wendale. Vil de virkelig sige, at De Ingenting veed? Jeg troede, at denne vildledte unge Mand var Deres Karl den Femte, og at De var hans Titian. Den Tanke, at han kjøber det, naar — “

Men Forsyth hørte ikke mere. Olympia, med hans Neveu som Beskytter; det var nu tydeligt nok. Han havde altsaa udført sin Trudsel og opdaget hende: han gjorde det mest mulige ud af sit nye Legetøi.

„Det maa jeg frelse hende fra“, tænkte han. „Jeg vilde frelse enhver ung Pige — selv om det nødsager mig til at se hende igjen“.

Hvordan han vilde frelse hende, tænkte han ikke paa. Den Dæmning, som i mangfoldige Aar havde modstaaet Øieblikkets Indflydelse, var paa engang brudt igjennem. Selv de nye Bolte og Bjælker, hvormed han om Morgenen i sin Ensomhed havde styrket den, reves sønder, som om de havde været Spindevæv, og maaske de ogsaa var det. Han sagde ikke et Ord, men vendte Udstillingen Ryggen og gik.

„Seer De?“ sagde den geniale Maler til en anden Bekjendt, som stod ved hans Side.

„Hvilket?“

„Hvilket? Naa, Lord Wendales Lakai-Maler. Han har mistet sin Plads, min Ven; han er bleven gal af Jalousi — og, ved Jupiter, jeg er glad over det! Det er, hvad der kommer ud af privat Beskyttelse, og der gaar en udpeben Bedrager. Nu kommer Touren til os To. Blev han ikke baade gul og grøn, da han hørte, at hans Lord havde kjøbt et Maleri, som ikke var af ham og uden at spørge ham tilraads!“

„Nei, nei“, sagde den Anden, „Forsyth er en ussel Karl, med et slet Hjerte og en hvas Tunge; men vi slaar ikke en slagen Mand. Hvem er Seaward?“

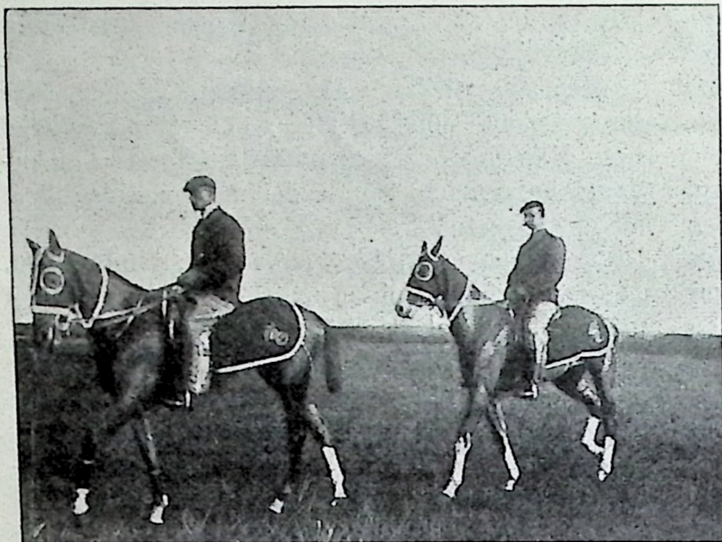
„Det er netop, hvad jeg gjerne vilde vide. Vi maa ikke lade disse Lorder gjøre ham Hovedet kruset. Jeg skal nok finde Little Minster Street og sende ham et Kort. Man kunde træffe selve Lord Wendale der — hvem kan vide det?“

Imidlertid skyndte Forsyth, den formodede døende Løve, sig til Westminster, saa hurtig Vognen kunde føre ham derhen. Han gjættede kun altfor vel, hvordan et saadant Forhold mellem hans Neveu og Olympia tilsidst maatte ende, og det koste, hvad det vilde, selv om han skulde røbe sit Livs Hemmelighed, vilde han frelse hende. Kjærligheden havde alligevel ikke vist sig at være den endelige Frister. Der var ingen Grund til at gruble over, hvad der var muligt eller ikke, naar han stod paa Nippet til at faa Alt at vide.

(Fortsættes.)

Væddeløbene ved Odense og Eremitagen

COLLAPSE — ØIEBLIKSBILLEDE FRA VÆDDELØBENE

Ved Odense

Har man ikke været i Odense i de sidste femten Aar, tænker man, naar Navnet nævnes, paa den venlige Kirkeby med den slyngede Aa og de gamle Haver. Men det er ikke saaledes mere; Idyllen er forbi, saa grundigt, at den gamle Digter selv vist ikke kunde kjende sin By igjen. Der er gaaet Væxt i Odense, som i saa mange danske Byer i de senere Aaringer; men ikke saaledes som i Dit- eller Datkjøbing, hvor Østergade har faaet syv, otte Huse mere ud mod Landet og Vestergade sat en Etage til paa nogle ældre Eiendomme; nei, Odense er ved at sprænge sine gamle Gaderammer, Indbyggernes Antal er i femogtyve Aar voxet fra 17,000 til 35,000. Et stort Raadhus, en af Danmarks smukkeste Jernbanestationer og nu forrige Aar det originale Grand-Hotel; desuden er der talrige smukke Privatbygninger og Fabriker, selvfølgelig mindre smukke end praktiske.

Foretagsomhedsaand har der altid været i Odense; trods Indbyggernes strengt konservative Tænkemaade, har Byen i dette Aarhundrede kunnet glæde sig ved en mønsterværdig Kommunebestyrelse, der maaske har været den dygtigste her i Landet; som ofte gjentaget, roser Odense sig af at være den første By, der fik Gasbelysning og en ordnet Theaterscene, og der afholdtes ogsaa de første moderne Heste-Væddeløb i Danmark, arrangerede af „Fyens patriotiske Selskab" i 1867.

Skjøndt Løbene kun var for Heste fra Fyens Stift, skal Interessen for dem have været uhyre stor og Tilstrømningen af Mennesker henimod 25,000. Formanden, Sehested-Juel til Ravnholt, havde arrangeret Alt paa det bedste, og Fyens Adel udfoldede en nobel Pragt med firspandede Kjøretøier og rige Toiletter. Fyens Adel kaldtes rig fra denne Dag.

Søndag den 4. Juli 1897 ledte Odense for anden Gang Blikkene paa sig som gammel Hesteby, og, lad Resultatet denne Gang være mindre — det var det nemlig, — denne Begivenhed giver Haab om, at Interessen for al Hestesport saavel Væddeløb som Distanceridt maa voxe herhjemme; thi Danmark er et Land, der som faa andre egner sig til Hesteavl. Det varsler godt for Fremtiden, at man andet Steds i Landet end ved Kjøbenhavn har havt Trang til Væddeløb, og selv om Arrangementet i mange Maader var yderst mangelfuldt og muligvis skuffede de Forventninger, man havde næret til Ensemblet, maa man ønske, at flere Danske ad Aare igjen vil støtte dette fornyede Liv i vor Hestesport med deres Deltagelse.

Eremitagesletten har jo i Aaringer været vor eneste Væddeløbsplads, og selv disse Løb have kun i ringe Grad fundet Forstaaelse hos vore Hesteopdrættere, og selve Publikum synes i de sidste Aar at være overmætte af de Par aarlige Løb. Til Gjengjeld lader dette Publikum sig forbausende nok byde en Ride-Forestilling som den i Circque-du-Nord, hvis halvfærdige Præstationer staa ganske under en Hovedstads tilladelige Niveau. Grunden er alene den, at Pressen har rost det *danske* Aktieselskab, hvad der iøvrigt er uforstaaeligt, *næsten* uforstaaeligt.

Vore Naboer og da særlig Englænderne have i lange Tider dyrket Væddeløbssporten med største Iver; de har nemlig havt den fulde Forstaaelse af, at det var den eneste Maade, hvorpaa de kunde konstatere deres Hestes Styrke og Værdi som Avlsdyr.

Den engelske Fuldblodshest er et Produkt af Væddeløbene og Træningen, det er Jordens ædleste og mest energiske Hest; thi den stammer fra en Slægt, der Generation efter Generation er bleven prøvet i Løbenes Skærsild, før den blev anvendt til Avl. Enhver Hest, der paa Grund af sin Bygning var for langsom, træg eller svag, blev skudt ud eller brudt ned, og kun den, der i Opløbet paa Banen havde Kraft og Energi nok til at være mellem de Første, havde Værdi.

Alt dette forstaar de allerfleste Hesteopdrættere herhjemme ikke. Snæversynede seer de skjævt til Væddeløbene, kalder dem unødvendigt Dyrplageri og harmes med samme Betegnelse over Rytterne, der i Opløbet presser deres Heste frem for at vinde blot et Hestehovede. De forstaa ikke, at et Væddeløb er og maa være yderst anspændt,

OIEBLIKSBILLEDE FRA VÆDDELØBENE

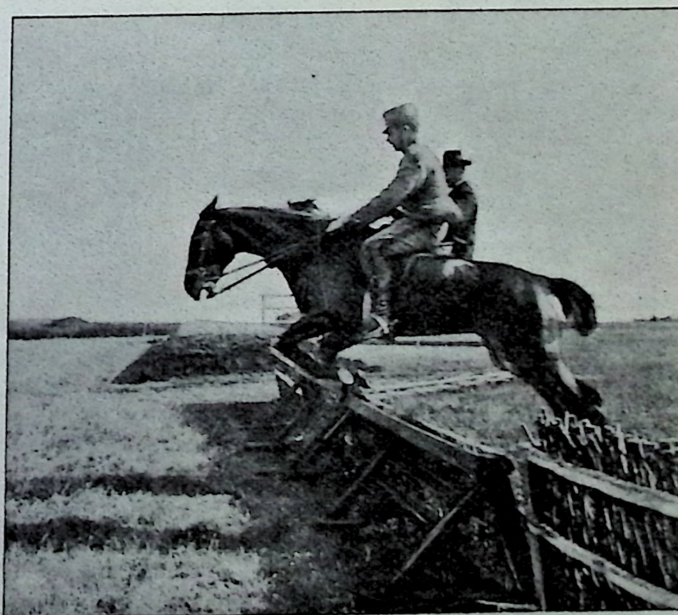
et Ridt paa Liv og Død, hvis det overhovedet skal have nogensomhelst Betydning. De burde tænke en Smule efter, saa veed de jo godt, at enhver god jydsk Hest — Danmarks berømteste og uvurderlige Hest, — skal kunne føres tilbage til den berømte Hingst „Oppenheim", i hvis Aarer der ogsaa flød engelsk Blod. Frederiksborghesten, Hannoveraneren, Trakheneren, Anglonormannen og den efterspurgte svenske og irske Halvblodshest, alle ere de opstaaede ved Forædling af Landrace med engelsk Fuldblod. Derfor er det engelske Ord overordentlig træffende: „Uden Væddeløb intet Fuldblod, uden Fuldblod intet Halvblod til alle mulige Brug." —

Banen, hvor Løbene afholdtes, var anlagt ude paa „Heden" bag ved Fodfolkskasernen, hvor Militæret afholder sine daglige Øvelser. Søndag Middag ved Tretiden var Veien derud opfyldt af Fodgængere og Kjørende, medens en stor Del dog befordredes med Svendborgbanen, der gaaer lige tæt forbi. Himlen saae noget graa ud og havde aabenbart ved et mærkeligt Feilsyn opfattet Begivenheden som en Afholdsfest, saadanne hidsige Vandmasser nedsendte den. Vi gik ilsomt gjennem alenlangt Græs mod vort Maal og tænkte under den ufrivillige Kneippkur paa høisalig Sjahen, der nok ikke var saa hel persisk endda, da han erklærede ikke at ville til Væddeløb: han vidste i Forveien, at der var een Hest, der kom først.

Forpjuskede unge Damer, der indhyllede deres mulige Toiletter i Overstykker fra Odense Gummikompagni, trippede i Klynge foran Tribunen; men troede de at finde Ly der, kom de kun fra Regn under Tagdryp. Tribunen var nemlig utæt og desuden stuvende fuld af Mennesker, da Herrerne mærkværdig nok ogsaa ønskede Ly mod Veiret og trængte sig paa med den Brutalitet, der skal være Pariserselskabets Særkjende. Brædde-skurets — undskyld, Tribunens hele Habitus var klodset, og Udsigten derfra noget vanskelig; værre i denne Henseende var dog Saddelpladsen, der laa meget lavt og langt daarligere end f. Ex. Kronepladserne, som næst efter Dommertaarnet og Orkestertribunen var det bedste Sted at følge Løbene fra.

Da Veiret stilnede lidt af, kom det høitidelige Øieblik, hvor Toiletpragten skulde vise sig; men det maa siges, at Blomsterne vare yderst sparsomme, selv om nogle Indforskrevnes Duft var stærk. Det odensianske Bourgeoisie havde ikke magtet den vanskelige Opgave at repræsentere ved et Væddeløb; ingen fine Dragter, ingen stilfærdig Fornemhed. Nogle Mødre sad med 3, 4 Døttre paa Rad, stive som paa Stilke med alle et Tulipanbeds Farver, ellers var det lutter Bomuldshæderlighed, noget støiende, noget for provinsielt bevidst — ellers Intet. Hvor var Adelen? Adelen fra 67 med de firspandede Ekvipager? Vi kiggede om bag Tribunen efter Vognene, der var høist to, tre med bemærkningsværdigt Seletøi; nogle grosserermæssige, fedladne unge Mænd fraKjøbenhavn, der spillede for Fa'rs Penge ved Totalisatoren, vare omtrent de eneste, paa hvis Pande, der stod „noblesse oblige". *Deres* Seletøi var i ulastelig Stand. Af Kjøbenhavnere var der i det Hele taget ikke faa, men de Indfødte stak saameget desto mere af. Naa, Danmark kan jo kun præstere Premiérepublikum paa et Punkt af Landet og det knebent nok; jevnfør en Førsteforestilling i det kongelige Theater.

Der var naturligvis kjøbenhavnske Journalister derovre; de udgjøre en integrerende Del af alle Væddeløb. En mager Gul, en fed Mørk og en

OIEBLIKSBILLEDE FRA VÆDDELOBENE

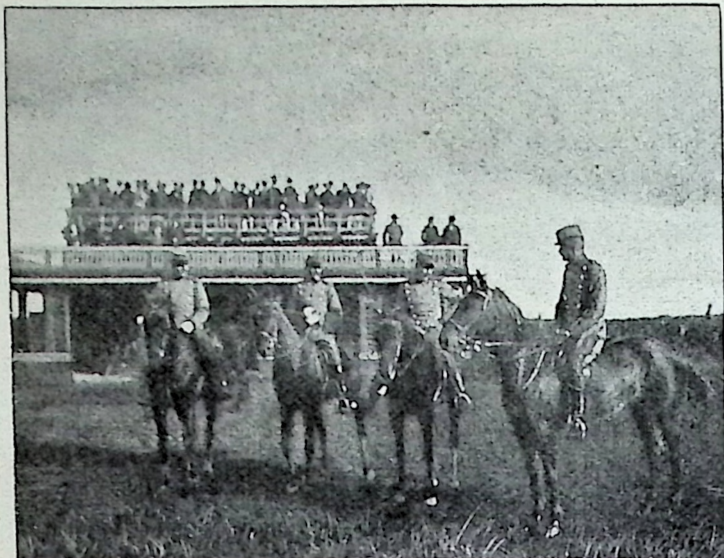
FRA JERNBANEULYKKEN VED GJENTOFTE STATION

— FOTOGRAFERET TIL „HVER 8. DAG“ —

FRA JERNBANEULYKKEN VED GJENTOFTE STATION

— FOTOGRAFERET TIL „HVER 8. DAG“ —

ØIEBLIKSBILLEDE FRA VÆDDELØBENE

middelsvær Rødblond. Den Mørke skriver udelukkende interessant, den Gule tilforladeligt lige ud af Landeveien, den Rødblonde overlegen ondskabsfuldt, og dog græsse de Side om Side paa Marken. Damerne sende dem de sødeste Blikke, Mængden kjender dem ikke; en Baron skjældte dem ud. Men vi vende os mod Rytterne; der var mødt ikke faa op; alle danske Ryttervaaben var repræsenterede og flere smukke Typer fandt man imellem dem; men en saa udpræget Rytterrace i Legeme, Holdning og Façon-d'être som den hos de tilstedeværende svenske Officierer, præsterer den danske Hær ikke. De enkelte virkelig dygtige Ryttere, vi har, indrømme i Almindelighed gjerne deres Underlegenhed overfor Svenskerne, men sikkert er det, at de allerfleste tarvelige Ryttere mellem vore Officierer ere af den Opfattelse, at de ride ulasteligt. Men man kan nu engang ikke ride en Hest, fordi man har taget Artium eller Primierløitnantsexamen, hvad der maaske desuden forleder til en Selvfølelse, der finder ihærdig, udholdende Trænen unødvendig. At ride en Hest er et medfødt Anlæg; det hører der Tradition, Slægt til. Og hvor vanskeligt at finde det her i Landet! Alverdens Rideskoler kan ikke lære et Menneske uden Anlæg at ride med Sikkerhed, elegant Smidighed og fuldt Herredømme over sin Hest. Men selv om mange Ryttere mangle det medfødte Anlæg, maa man i hvert Fald have Lov til at forlange, at de skal kunne sidde korrekt paa Hesten.

Med Rette kan det beklages, at der paa Odenses Væddeløbsbane optraadte enkelte Ryttere, hvis *eget* Skoleridt næppe tør betragtes som afsluttet.

I „Officiers Hurdleløb“ var det en Fornøielse at se Vinderen, Premierløitnant Jøhnke, ride „Orange“; han og Baron Gregers Wedell ere absolut vore bedste Rytterofficierer. I femte Løb, Odenseløbet, præsterede en enkelt Rytter først et i høi Grad uskjønt og ukorrekt Ridt, og siden i Opløbet udfor Tribunen udstødte han Raab og Hyl for at animere sin Hest; det synes mindre passende for en Dragonofficier end for en Cow-Boy i en Wild-West-Pantomime.

I sidste Løb, Fyensløbet, deltog kun to, Premierløitnant Bredahl-Møller paa „Survivor“ og Premierløitnant Rørdam paa „Chicago“; de laa hele Tiden Side om Side, og Opløbet blev meget flot; „Chicago“ seirede med kun een Halslængde. Damernes Ærespris, det andet Løb, var Dagens smukkeste Øieblik. Det blev helt igjennem fint redet, saaledes førte den svenske Løitnant Hagström paa „Torquade“ Løbet med stor Elegance. Hr. Otto Scavenius, vor dygtigste yngre Rytter, vandt paa „Collapse“; men Løitnant Hagström havde paa Grund af den Overlegenhed, hvormed han førte ofte med fem eller sex Hestelængder, fortjent at vinde Løbet, hvad han ogsaa vilde have gjort, hvis han ikke havde trættet sin Hest ved det skarpe Tempo, han anslog lige fra Starten. Da Hr. Scavenius kom ind paa Sadlepladsen med sin Hest og omringedes af jublende og klappende Mennesker, var der over Stemningen noget af den nødvendige Bouquet chevaleresque.

Takket være de langsommelige Mellemrum mellem Løbene, var Klokken otte, før — om man saa maa sige — det sidste Hovslag hendøede. I en Forvirring, der ikke var mindre end under Løbene, styrtede Folk afsted til Byen; de mindre velhavende stormede et ventende Jernbanetog, de mere velhavende besteg Drosker, og den omtalte elegante fyenske Adel sine respektive Karosser.

Og Kjøbenhavnerne ilede om Morgenen længselsfulde hjem — til Eremitagen.

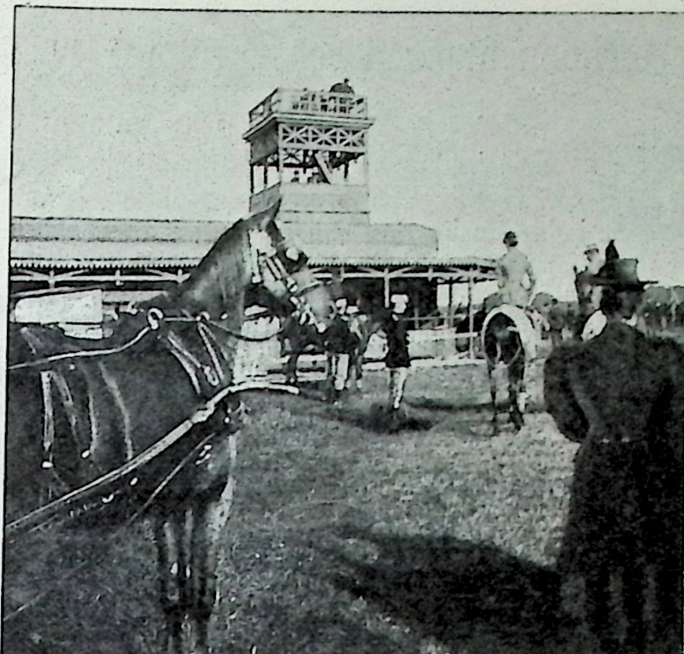
Ved Eremitagen

Tog Kjøbenhavnerne med Forventning om noget Bedre fra Odense hjem til Hovedstaden, maa det gamle Ord siges at slaa til, at man nemlig har den største Glæde forud. Eremitageløbene Fredag den 9. og Søndag den 11. Juli vare gjennemgaaende i samme hippologiske Niveau, som Odenseløbet Søndagen forud; Fredagsløbet maaske lidt lavere, Søndagsløbet maaske lidt høiere; men Fredagsløbet kom iøvrigt Odense nærmest paa Grund af den uendelige himmelske Væde.

Aldrig har vist Eremitagesletten været saa øde, tom og mørk paa en Væddeløbsdag som i Fredags; Tribunens tomme Bænke, der var stribede af Regn, saae ud som om de skiftede Farve af Skam over deres Nøgenhed, der neppe dækkedes af et eneste lille Blomsterblad. De danske Officierer stode hyllede i Regnkapper og sjattede Vanddraaber af deres pæne Ridestøvler med Pisken,

medens Svenskerne bandede det „ruskiga vädret“ og opfangede en ikke ringe Del af Regnen i deres posede Hammonbuxer. De „ædle Dyr“ var mismodige over at mangle den sædvanlige Stimulans: Massens Beundring, hang med Ørene og saae saa mismodige ud, som de ventede med det Samme at degraderes til Droskeheste. Hvilket for blaat Blod er det Samme som Selvmordstanker.

De faatallige Mennesker indenfor Snorene — udenfor var der nemlig ingen — delte deres Tid mellem Nimbs Restauration (Læseren bør dog ikke her fantasere sig op til ret mange Champagnepropper) og Løbene, af hvilke særligt det andet Løb, Bernstorffløbet, hvor tolv Heste startede, vakte Interesse. Det er det første Fladløb for Gentlemenryttere herhjemme. Resultatet blev en Skuffelse for de Danske, da Løbet blev vundet af „Santa Rosa“, en svensk Hest, der redes af Løitnant v. Platen. Man havde nemlig haabet paa Grev Reventlows „Samson“, der skulde have været redet af en Tydsker, men blev det af Baron Wedell. Men „Samson“ naaede end ikke at blive placeret, efter al Sandsynlighed, fordi vor ujevne Bane ikke er heldig for Heste, trænede paa Tydsklands Stuegulvsbaner.

ØIEBLIKSBILLEDE FRA VÆDDELØBENE

I Løbet om Kongens Ærespris gled Favoriten „Estandart“, redet af Prmløitn. Grønbech, og brækkede begge Forkoderne; i Løbet om Krigsministeriets Æerespræmie red Wedell „Iwan“ og fik den ved et overordentlig dygtigt Ridt ind som Nummer to.

Fredagsveir gav for en Gangs Skyld ikke samme Søndagsveir. Solen straalede i sommerlig Glans, og Toiletterne nede paa den fyldte Sadleplads konkurrerede med den gjennem alle Spektrets Farver lige til den mondaine Violette. De fine Pladser var besatte af Alt, hvad der har Raad til at kjøre og ride, og de tarvelige rummede Masser af alt Krybende og Kravlende. De brede kjøbenhavnske Lag boltrede sig som sædvanlig ved en Søndagsforlystelse, og den fine Verden var mødt talrigere end ellers paa Grund af Fredagens daarlige Veir. Den tvivlsomme Bestanddel af Hovedstaden var svagere paa Spindesiden end forrige Aar, hvor den som bekjendt vakte Furore; men til Gjengjeld var der en Del Mænd, som samlede Bons op, der var henkastet i et Løb, hvor der blev nedlagt Protest mod Resultatet.

Af Interesse var Hjortekjærsløbet, 4. Løb, hvor fem fortræffelige Heste startede, og som blev vundet af Grev Königsmarck (paa „Mascaret“), en af Tydsklands ypperste Ryttere, efter en haard Konkurrence med „Aptitude“, redet af sin Eiermand, Løitnant Gravenhorst-Lövenstjerna. I Totalisator-Steeple-Chase faldt Normanden Hr. Tanberg med „Chrysoprose“. Hr. Tanberg, der hører til de dygtigste fremmede Ryttere og ved alle vore Løb viser sin statelige Rytterskikkelse, havde om Fredagen faaet tre Heste placerede. I det Hele taget er hans Heste som Regel enten blandt de vindende eller placerede paa vore Baner.

Sidste Løb, Jægersborgløbet, tolv Heste, førtes af Prmløitn. Bredahl-Møller paa „Aleppo“ og vandtes af Prmløitn. Martens paa „Noureddin“. Prmløitnt. Nyholm af Husarerne faldt med „Gipsy“ uden at komme til Skade, og dette Uheld gav Anledning til Dagens muntreste Scene. Det mærkværdigt begavede Dyr maa være i Besiddelse af en ualmindelig Ærekjærhed. Den kom hurtigt paa Benene, nikkede trøstende til sin afsatte Rytter og gallopperede energisk videre, tog lystig sine Forhindringer og kom ind før flere af sine Kollegaer. Hvorefter den modtog sin Rytter med rolig Bevidsthed om, at Æren var reddet.

Fredagen var udelukkende Svenskernes; saaledes vandt Baron Cederstrøm ikke mindre end tre Løb. Og Søndagen blev ogsaa Udlændingenes, idet Svenskerne delte med Tydskerne. Baade Fredag og Søndag vandt dog de danske Officierer nogle Løb, — Officiersløbene.

Saaledes var Æren ogsaa reddet der.

Tips & Odds.

Jernbaneulykken ved Gjentofte

13. Juli 1897.

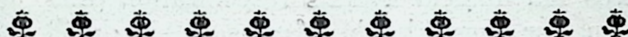
Den Katastrofe, som i Søndags fandt Sted ved Gjentofte, er heldigvis enestaaende i de danske Statsbaners Historie. Dels er Banematerieltet fortrinligt, dels fungerer Driftspersonalet med fuld Forstaaelse af sit store Ansvar. De overhængende Katastrofer, der gjentagne Gange ere indtrufne, bleve afværgede udelukkende ved Lokomotivførernes Mod og Konduite. Vi bringer ingen Billeder af selve Ulykken, da saadanne kun vilde skyldes en Tegners mere eller mindre frodige Fantasi; til de Fotografier, vi have ladet optage paa Ulykkesstedet, skal vi knytte de foreliggende faktiske Oplysninger vi have modtaget fra Generaldirectoratet.

Klokken var ca. $11\frac{1}{2}$, det ordinære Tog 36 fra Holte holdt ved Gjentofte Station, da Extratog 834 fra Helsingør, der efter Planen ikke var bestemt til at holde ved Gjentofte, med fuld Kraft kom kjørende ind paa Stationen. Kort efter skete Sammenstødet. Extratogets Lokomotiv borede sig ind i den agterste Del af Tog 36, fem à sex Vogne bleve mer eller mindre ødelagte og de deri værende Passagerer kvæstede. 32 antages at være døde og ca. 80 ere mere eller mindre alvorligt saarede. Hvad Sammenstødet skyldes, er endnu ikke fuldt oplyst: Om Vacuum-Bremsen har svigtet, Lokomotivføreren har bedømt Signalerne feil eller ikke bremset i rette Tid? givet er kun, at Stationen var dækket af Signaler, med rødt Lys („Hold udenfor") fra Semaforen. Det kan bemærkes, at begge Togene vare forsinkede. Lokomotivføreren paa Tog 834 kunde ikke være overtræt, hvad der jo let kunde tænkes ved sædvanlig stærk Søndagstrafik; han tiltraadte først Kjøretjeneste $5\frac{1}{2}$ Eftermiddag.

Assistent Steenberg, der fungerede paa Stationen, sendte umiddelbart efter Ulykken Bud efter Stationsforstander Dahl og Trafikinspecteur Stockfleth, som strax kom tilstede. Til alt Held vare flere Læger tilstede, da Ulykken skete. Disse anlagde den foreløbige Forbinding, medens der afsendtes Telegrammer til Nabostationerne og Kjøbenhavn om yderligere Hjælp. Ved Ilbud var tilkaldt Gardister fra Bernstorff og Husarer fra Jægersborg. De første hjalp de Reisende ud af de ødelagte Vogne, Husarerne fungerede som Sygebærere. Kl. $1\frac{1}{2}$ om Natten indtraf Hjælpetoget fra Kjøbenhavn med Læger og Ingenieurer (fra Hellerup) under Premierlieutenant Wagner, som i Forening med Maskininspecteur Rambusch's Arbeidspersonale ryddede Banen. Allerede Kl. $2\frac{1}{2}$ afgik de Saarede med et Tog, sammensat af de ubeskadigede Dele af det forulykkede Tog, til Kjøbenhavn; det var ledsaget af to Læger, og en Husar holdt Vagt i hver Kupé.

Ulykken har spredt Sorg i mangfoldige Hjem, men Deltagelsen har ogsaa været almindelig; hele Byen var igaar i Sorg, der taltes ikke om Andet, medens Bladenes Løbesedler bleve revne bort. Kongehuset var blandt de Første, der viste deres Deltagelse, ikke alene ved Besøg paa Ulykkesstedet og Hospitalerne, men tillige ved at tage Initiativet til at der hurtigt ydes de Forulykkede Hjælp og drages Omsorg for de Efterladte.

Al. Schumacher.

I Klosterhaven

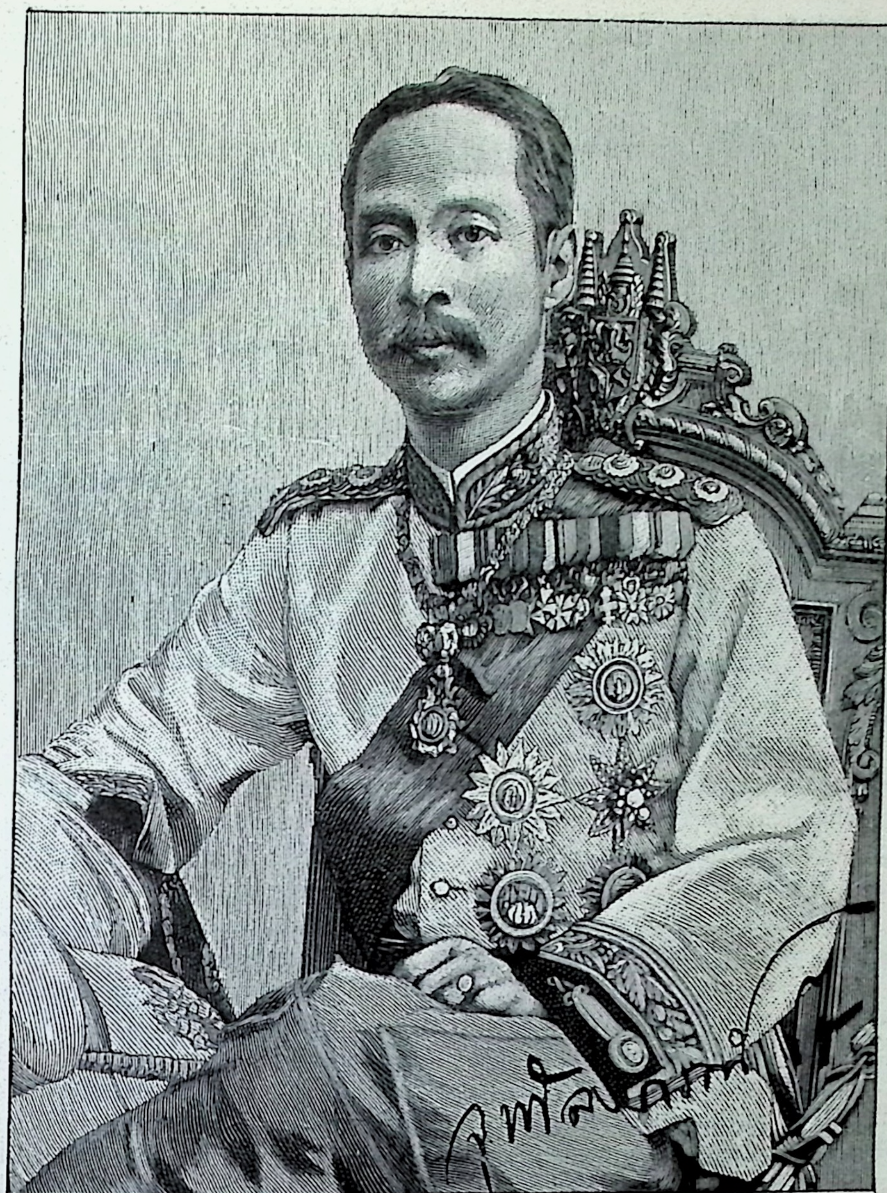
Over Gitret Vedbendgrene
slynger sig i tætte Knuder;
mod Kapellets grønne Ruder
dirrer Aftensolens Guld.
Slidte Fliser, sunkne Stene
smuldrer hen i Støv og Muld.

Marmorhugne Inskriptioner,
falmede i Sol og Væde,
svundne Tiders Sorg og Glæde
stirrer frem af hver en Krog:
og de dunkle Lindekroner
hviske paa et sælsomt Sprog.

Gjennem Klosterhaven toner
Bedeklokkens klingre Kimen;
kun en Fugl i Skumringstimen
stryger gjennem Kvældens Blaa:
mens de gyldne Inskriptioner
langsomt smuldre og forgaa . . .

Edvard Søderberg.

KONG CHULALONGKORN

Kong Chulalongkorn

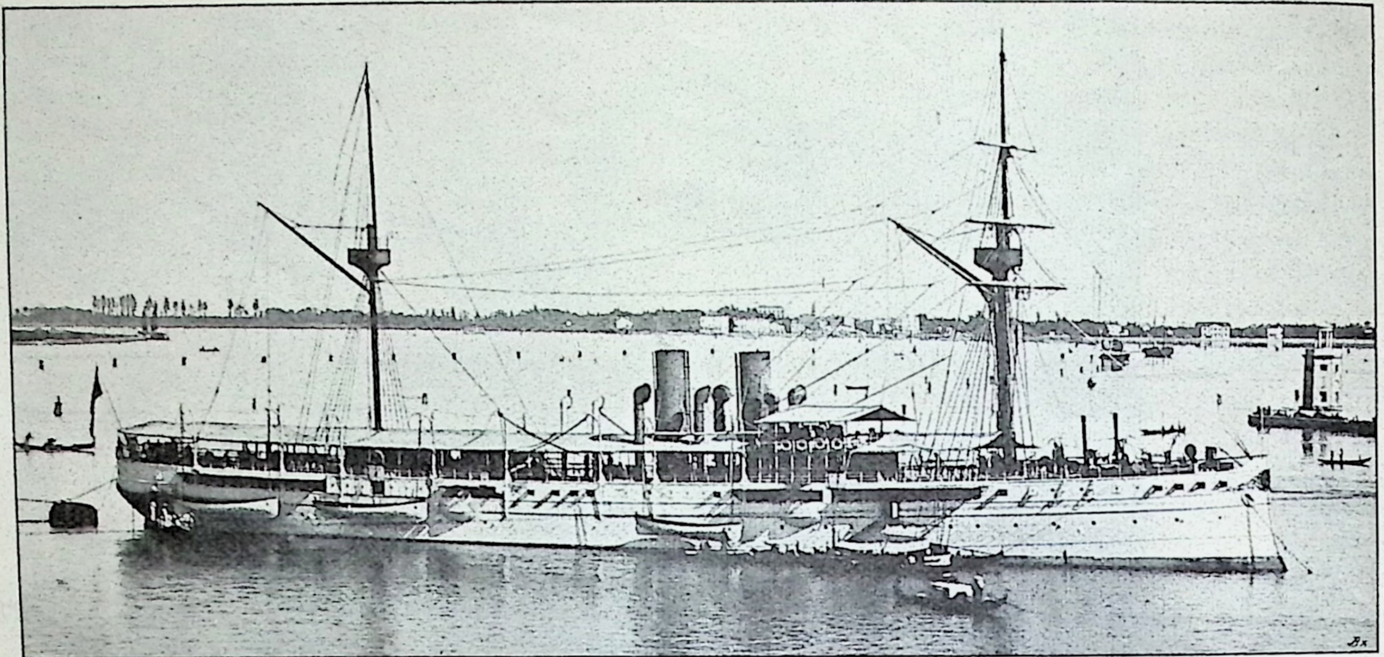
Kong Chulalongkorn er den første siamesiske Souverain, der sætter sin Fod paa europæisk Grund.

Hans Rige hører til dem, der længst kunde unddrage sig Vestens fremstormende Civilisation, afsides som det ligger fra de Søfarendes brede Vandvei, rundt For- og Bagindiens sydligste Kyster.

De Forsøg, som Middelalderens dristige hollandske og venetianske Sømænd gjorde paa at aabne det rige Siam for Handel og Skibsfart, ere alle faldne uheldigt ud. Kun enkelte Glimt af Elefanternes og Templernes Land møder Øiet under Studiet af Opdagelsesreiser i Ostindien, men altid faldt atter Forglemmelsens Slør dækkende over det mystiske Land, Siam, „de frie Mænds Hjemstavn."

Men vort Aarhundrede taaler ingen Mysterier paa Klodens Landkort, og Siam staaer nu for os med rene Konturer; vi kjende tilstrækkeligt til Landets Geografi, Folkeliv, Sæder og Skikke til at kunne indrangere det indenfor Skolernes populære Undervisningsomraade; Landet ligger aabent for Handel og Skibsfart, rede til at modtage den Del af Vestens Kultur og Civilisation som Forholdene kunde gjøre ønskeligt.

Det uhyre Skridt, Siam har gjort ud af Orientens Halvmørke, skyldes hovedsagelig Landets nuværende Hersker, som i den nærmeste Fremtid paa sin Yacht *Mahachakri* vil gjæste vor Hovedstad, og det turde være af Interesse ved denne Leilighed at give en kort Fremstilling af Siam og dets Selvhersker, ubetinget den mest oplyste blandt Asiens Monarker.

MAHACHAKRI, KONGEN AF SIAMS LYSTYACHT

Indeklemt mellem Birma, Tonking, og Cambodia — mellem engelske og franske Kolonier — strækker Siam sig fra Havet nordefter mod Himalayas mægtige Bjærgkjæde.

Den sydlige Halvdel af Landet er fladt og sumpet, gjennemstrømmet af mægtige Floder og disses Arme og Kanaler; men mod Nord hæver Siam sig skovbevoxet og vildt, et mægtigt Høiland, omkranset af isdækkede Bjergtinder.

Som Landet, saa Befolkningen. Siameserne mod Nord ere kraftige, uafhængige Mænd, der drive Jagt og Skovhugst, tæmme den vilde Elefant og lade den slide som trælbundet Husdyr. Men mod Syd er Livet let at leve, Jorden er rig. Det myldrer med Orientens deiligste Frugter, den hvide Ris bugner paa de flodvandede Marker. Ingen sulter. Men Folket bliver derved blødagtigt, det taber Modstandskraften, og lader sig drive ud af Handel og Industri af de nøisomme, haardt arbeidende Kinesere, der i Millionvis strømme ind i Landet.

Ikke langt fra Menamflodens Udløb i den siamesiske Havbugt ligger Landets Hovedstad, Bangkok, en By paa henved en halv Million Sjæle, af hvilke Størsteparten bo i lave Bambushytter, tækkede med Palmeblade, opbyggede paa Stolper og Pæle; thi ofte skylle Flodens Vande ud over de lave, lerede Bredder og forvandle store Strækninger af Byen til Indsøer.

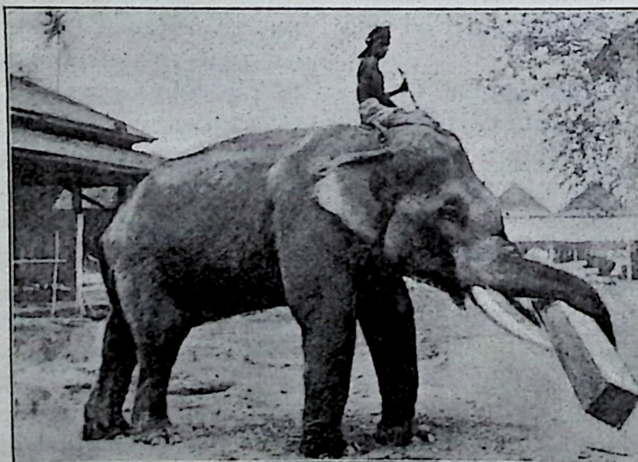
Talrige Kanaler og Bifloder gjennemskjære Bangkok, og Tusinder af Huse, byggede paa Pramme og gamle Lægter, flyde paa Floden fortøiede til Bredderne.

Ensformig graa og brun er Tonen over den hele By, kun Kongens Paladser, Buddhas Templer og Europæernes hvidtskinnende Villaer og Bungalows bryde, velgjørende for Øiet, Sletteby-ens udviskede Linier.

Kongen af Siam boer i sin Hovedstad i den kjølige Vintertid, medens han ved Sommerens Begyndelse seiler ned ad Floden og ud paa den blaa Golf til sit Yndlingsopholdssted Øen *Koh-Si-Chang*, hvor den friske Monsam frit kan blæse gjennem Slottets luftige Rum.

Imponerende er det Komplex af Paladser, Templer, Skatkamre, de hellige hvide Elefanters Stalde, Haver og Soldaterkaserner, der udgjøre den kongelige Residents i Bangkok. De fleste af disse Bygninger ere holdte i den gamle siamesiske Bygningsstil, vistnok en af de originaleste, der overhovedet findes i hele Østen.

Kongens private Palads er overordentlig skjønt bygget, uden dog at Stilen er gjennemført siamesisk. Det Indre bugner af Kostbarheder. Kunstgjenstande af alle Slags, hentede baade fra Østen og Vesten, Tæpper, Drapperier, sjeldne Vaabensamlinger, Mosaiker af Marmor, Guld og Sølv bedække Gulve og Vægge. Under Slottet findes uhyre Hvælvinger, hvor enorme Værdier af Guld- og Sølvbarrer, Ædelstene

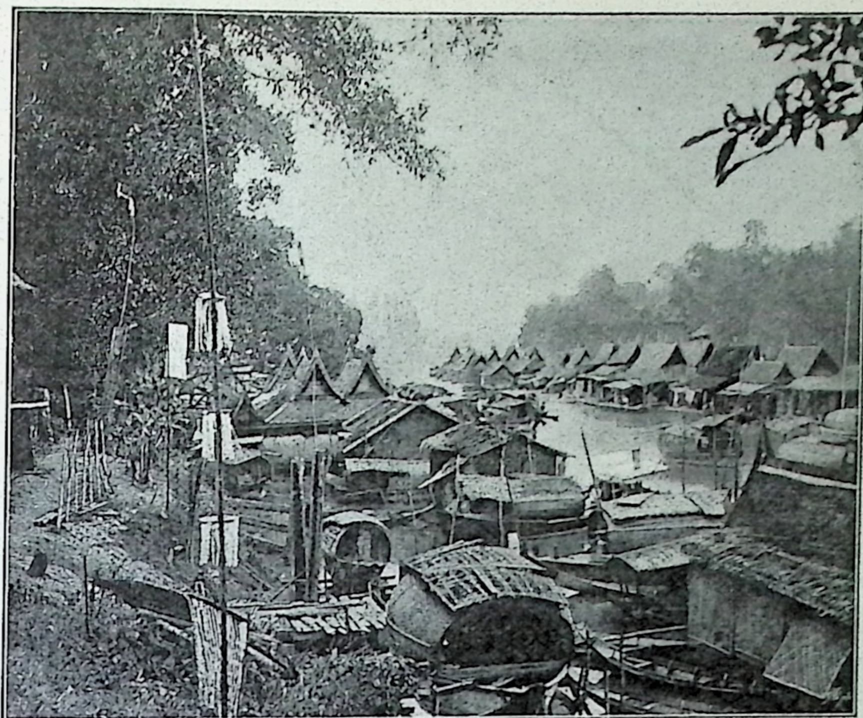

ARBEIDENDE ELEFANT

og Smykker ligge ophobede, en død Skat paa Hundreder af Millioner — en svær Fristelse for graadige Nabomagter.

Adskilt ved en Mur fra den øvrige By og stødende tæt op til Paladserne ligger det nødvendige Appendix til ethvert østerlandsk Hof, Haremet.

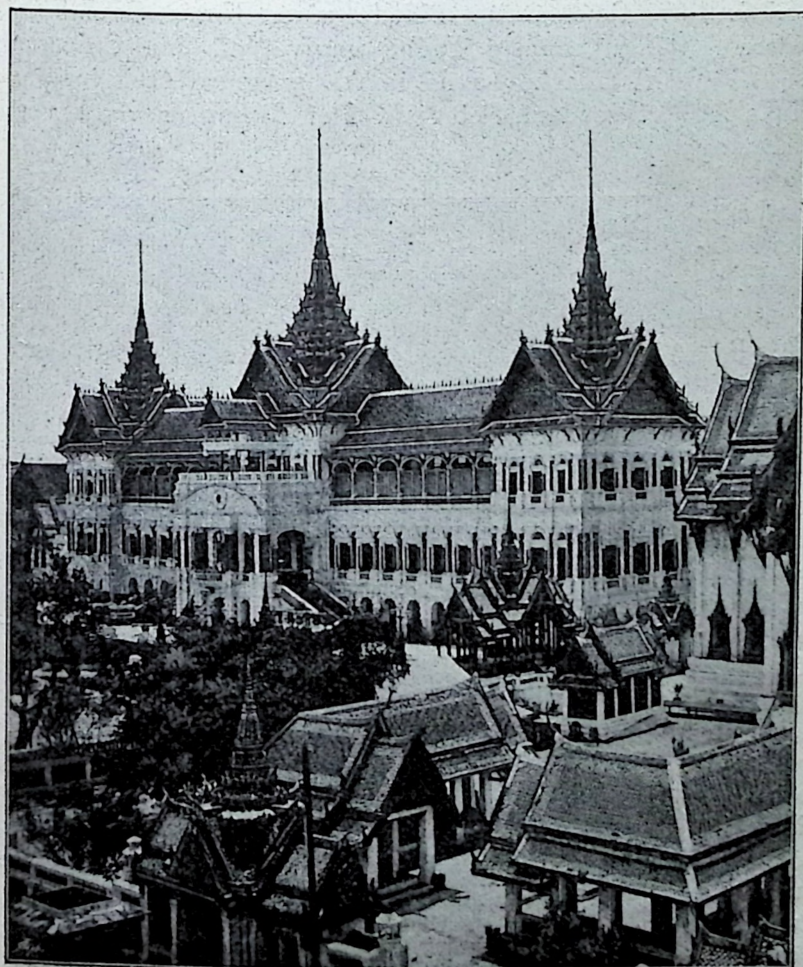
Af Omfang som en af vore mindre Provindsbyer strækker Haremet sig ned til Floden med sine Smaaslotte, Villaer og Huse. Flere tusinde Kvinder bo her, de fleste dog som Dronningernes og Medhustruernes Tjenestetyende. En talrig Amazon-Garde vaager strengt over, at ingen Mand, uden Kongen, betræder dette fredlyste Sted. Og ve den Frække, der vover at liste sig ind paa disse Enemærker, Amazonerne give ikke Pardon!

FLODBILLEDE FRA BANGKOK

Med største Kjærlighed og Omhu leder Kong Chulalongkorn sine talrige Børns Opdragelse, mange af disse sendes til Europa for at uddannes til forskjellige militaire og civile Stillinger, saaledes at de senere kunne udnytte deres Kundskaber til Fordel for deres Fædreland.

En stor Støtte for Kongen er Siams Førstedronning, den kloge og statskyndige *Somdet Wattana,* der ved sit personlige Initiativ har oprettet store europæisk indrettede Opdragelsesanstalter for siamesiske Børn.

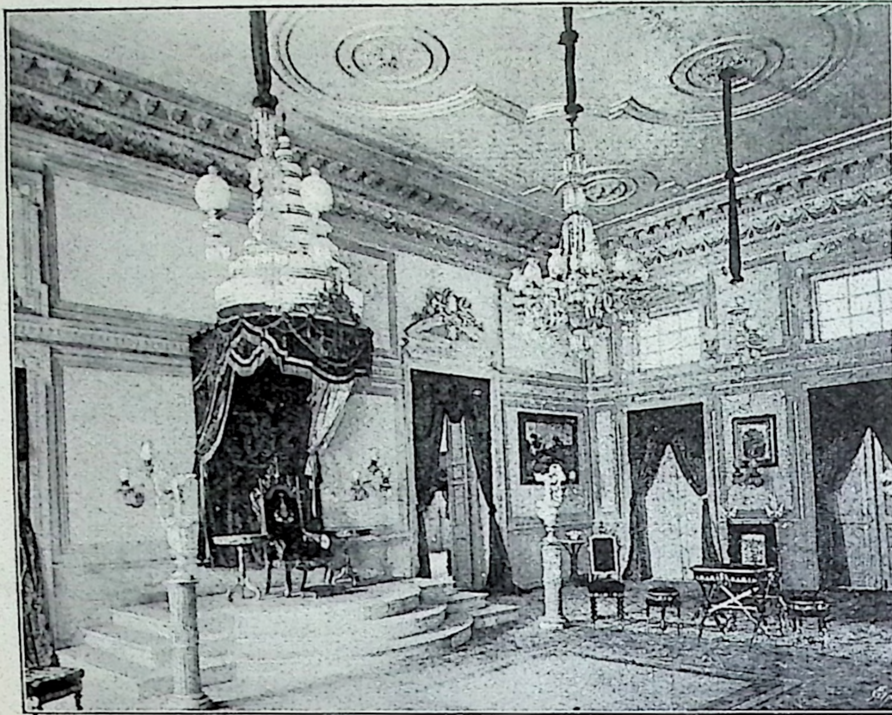
DEL AF DET KONGELIGE PALADS

❦

Kongen af Siam er en af de faa endnu existerende absolute Selvherskere. Parlament findes der end ikke Antydning af, eiheller nogen Forsamling, der kan genere ham med sine gode Raad. Endog en Grundlov er det lykkelige Land fri for. Kongen er Staten, hans Ord er Lov.

Landets Indtægter flyde lige ind i den kongelige Chatolkasse, Skatkammeret; og Kongen kan efter Forgodtbefindende uddele større og mindre Summer til Landets Bedste — hvis han har Lyst, han behøver det ikke.

For en Mand med en saa uindskrænket Magt som Kongen af Siams er Sans for liberale Reformer ret overraskende, og at det ikke er noget platonisk Sværmeri viser bedst den Mængde Forbedringer, der under Kongens Regeringstid er indført i

KONGENS AUDIENSGEMAK

Tid have de taget. Men Kongen møder da ogsaa nu i alle Retninger forberedt til under de heldigste Auspicier at kunne modtage og frugtbargjøre de Erfaringer, som Herskeren over et gammelt orientalsk Kulturrige kan høste under en Studiereise til vor fin-de-siècle Dele af Jordkloden.

De fornemste Medlemmer af Suiten ere Prindserne *Swasti* og *Chira,* Kongens Broder og Søn, og disse ere særlig skikkede til at chaperonnere hans siamesiske Majestæt gjennem Evropa, kjendte som de ere med Forholdene overalt i denne Verdensdel. Prinds Swasti har altid været den af Kongens naturlige Raadgivere, der har havt Øiet mest aabent for Landets Brøst, og som har været strengest i sin Dom over uduelige, griske Evropæere i Kongens Tjeneste. Han forstod først af Alle, at var Materiellet i Siam slet paa mange Omraader, saa var Personellet det i nok saa høj Grad.

Omstaaende Billede viser Kong Chulalongkorn paa sin Yacht omgivet af sine Officerer. Vi Danske havde tænkt os andre Ansigter paa et saadant Fotografi. Det forbauser os at se,

alle Administrationens Grene og ikke mindst i Befolkningens Vilkaar. Alene den Omstændighed at Kong Chulalongkorn uden nogen ydre eller indre Pression, kun ledet af humane Bevæggrunde, ophævede Slaveriet i sit Land, vil indskrive hans Navn i Historien mellem de store og gode Monarker.

Ikke altid har Kongen været heldig i Valget af de Evropæere, han indkaldte til sit Land, og som han hævede til høiere Stillinger, end de efter deres Kundskaber og Uddannelse fortjente. Og bittert maatte han sande dette ved hin Katastrofe for fire Aar siden, da et Par franske Krigsskibe forcerede Indløbet til *Menam,* trodsende den siamesiske Flaade og samtlige Forter langs Floden.

Den Affaire kostede Siam en Trediedel af sit Territorium, og afslørede den skandaløs slette Forfatning, Landet Søforsvar befandt sig i.

En haard og ufortjent Ydmygelse var det i Sandhed for Kongen, der havde offret store Summer paa sit Lands Forsvarsvæsen, at se Siams Hovedstad værgeløs udsat for Fjendevold, fordi en fremmed Magt sendte to Træ-Krydsere op ad Floden; men det aabnede Kongens Øine for mangt og meget.

Efterhaanden modnedes den Beslutning hos ham ved Selvsyn at overbevise sig om, hvad Europa kunde præstere af nyttige og specielt for Siam gavnlige Opfindelser og Fremskridt. Kongen følte, at han saa ofte var bleven ført bag Lyset, at kun egen Erfaring kunde bringe Klarhed over hvorledes hans Rige burde udvikles, og han bestemte sig til den lange og besværlige Reise, han nu har foretaget til det fjerne Evropa.

Grundige have Forberedelserne været og lang

DRONNING SOMDET WATTANA

NISSEN LUND BOECK DR. REYLER PRINS PHEEN MATHIESEN CHANNG HALD
JOHNSEN CAPT. CANNING H. M. KONGEN SANTERS NIELSEN
ABAKARA

KONGEN AF SIAM PAA SIN LYSTYACHT, OMGIVEN AF SINE OFFICIERER

at Kongens egne Yachtkapitainer ikke have faaet det Hverv at lede deres Herres allervigtigste og længste Udenlandsreise, men at deres Pladser optages af tilfældigt engagerede engelske Søofficerer.

Men vore danske Hjerter glæde sig ved Synet af Skibets brave Næstcommanderende, Capitain *Hald*, og over det danske Maskinpersonale med Maskinmester *Johnsen* i Spidsen.

Ganske særlig vil Kjøbenhavnerne glæde sig ved at gjense Prins *Pheen*, der ligeledes gjør Tjeneste paa Kongens Yacht. Denne danske Siameser blev under sit Ophold i vor Hovedstad en af de populæreste Personligheder, og han mindes mellem danske Søofficerer som en brav Kammerat og dygtig Kollega.

Lad os lykønske Kongen af Siam til hans Beslutning at gjæste Europa, og lad os haabe at „den nye Kurs", han paa saa mange Maader synes at være slaaet ind paa, maa føre hans Land ud over de farlige Skjær og ind i Fremskridtets og Civilisationens dybe og rolige Farvande.

Walter Christmas.

MEDLEMMER AF DEN KGL. FAMILIE

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(39. Fortsættelse).

Det var imidlertid ikke uden betydelig Vanskelighed, at han udfandt Charles Seawards Adresse. Men den blev endelig funden; og Forsyth skyndte sig op i Huset, indtil han naaede den smudsige Dør, paa hvilken Nummer *14* lige var synligt. Hvilket Sted at møde Olympia, hvis det virkeligt var hende! Han bankede paa og spurgte —

„Boer Miss Westwood her?"

„Jeg kjender ikke det Navn, Herre," svarede Enepigen, der var bleven instrueret til at afvise alle Besøgende til Mr. Seaward.

„Nei? Maaske jeg tager feil af Navnet. Boer her ikke en ung Dame?"

„Jo, Herre — hvis De vil tale med Miss Drouzil —"

„Hun har naturligvis forandret Navn", tænkte han. „Jo, det er nok Navnet. Er Miss Drouzil hjemme? Kan jeg faae hende itale?"

„Jo, Herre — De træffer hende i Mr. Seawards Atelier, hvis De vil komme denne Vei."

Han fulgte Pigen op ad den smalle Trappe og bankede paa den Dør, der var opgivet ham.

„Kom ind!" lød en mandlig Stemme, som ikke var ham ubekjendt. Han traadte ind — og en mærkelig Gruppe mødte hans Blik. Han var

midt inde i Westminster og dog stod han paa Grønningen i Gressford St. Mary og lænede sig op til Grovsmedens Dør.

Der var Bjørnetrækkeren, endnu med hans Fløite og Tromme, hans broncefarvede Ansigt, blaa Hage, gustne Kinder og røde Næse. Og der var Bjørnen, staaende paa Bagbenene med Snuden iveiret, ligesom parat til at danse; og der, istedetfor det alfeagtige Barn med blaa Øine og guldgult Haar, en ung Pige, som ikke var mindre lig en Alf, hvis Haar ikke var mindre guldgult og hvis Øine ikke mindre blaa. De dannede en kunstnerisk arrangeret Gruppe; og foran dem, med Ryggen til Døren, stod en ung Mand ved et Staffeli og malede dem Allesammen. Henne i Krogen var Tilskuerne repræsenteret af en anden Bekjendt fra Gressford — den uundgaaelige Major Sullivan, der betragtede Forestillingen med sine graablaa Øine lysende af Beundring. Naar undtages Mangelen af den friske Luft og det klare Oktober Solskin var det en Gjentagelse af hele Scenen paa Landsbyens Grønning.

Landstrygeren, nu den berømte Maler, tænkte, hvis han tænkte Noget, at han virkelig var bleven forrykt. Den unge Maler var altfor optaget af sit Arbeide til at vende sig om; men Sullivan saae ham, og den gullokkede unge Pige, faldt pludselig ud af sin Stilling, stirrede et Øieblik paa ham, fløi hen og greb hans Haand.

„Mon Dieu! — C'est lui! — Det er ham, jeg gav et Par Pennyer, og som gav mig Guld!"

Monsieur Drouzil saae sløvt og langsomt op, blinkede til ham med sine rindende Øine og nikkede alvorligt — og saa vendte den unge Mand sig om — lod Penselen falde — og saae paa ham med Olympias Øine.

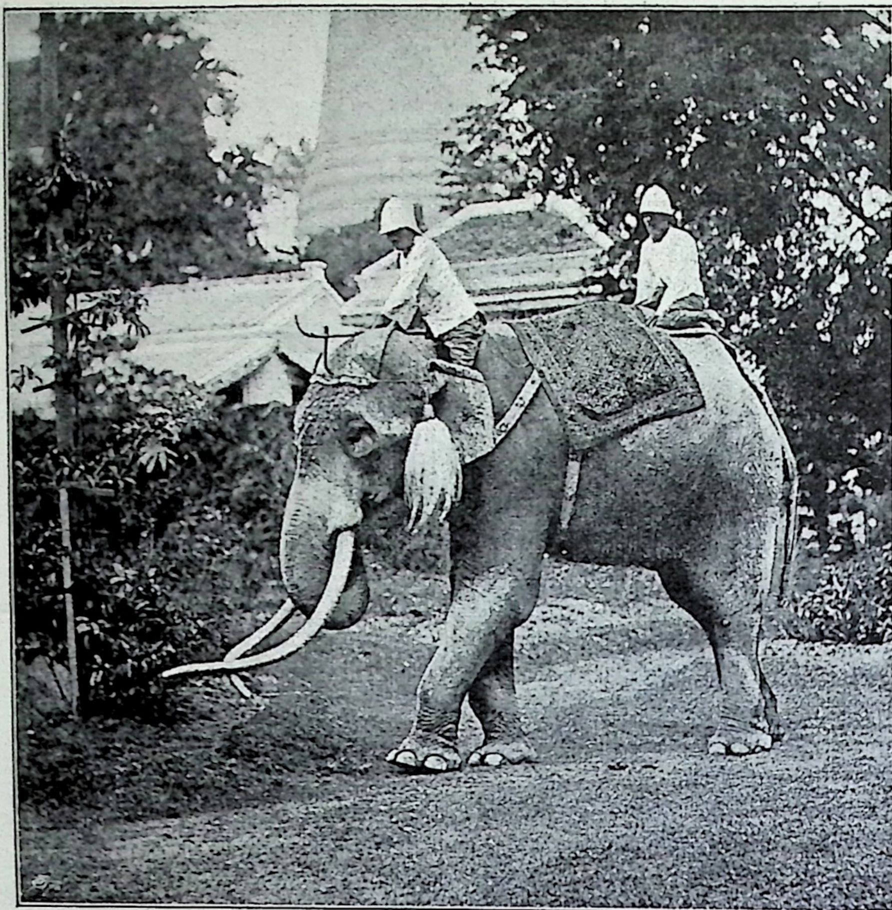
ANDET KAPITEL

Imidlertid bør det ikke glemmes, at Jarlen af Wendale har et vist Krav paa at faae Sagerne bedømte noget fra hans eget Synspunkt. I Sagen mellem Falskneren og Værten i den Sorte Prins havde han vist sig som en saa retfærdig Dommer, at vi maa tage fuldt Hensyn til hans udmærkede Hensigter. Hvis han udenvidere skulde stemples som Skurken, vilde der begaaes høilig Uret imod Halvparten af de veltænkende Folk, som denne sammensatte Verden rummer. Han handlede altid i den bedste Mening; og naar tilfældigt hans gode Hensigter altid faldt sammen med hans egne personlige Ønsker, kunde han ikke gjøre for det: han var ganske simpelt en lykkelig ung Mand. Han havde aldrig isinde at gjøre noget Urigtigt, af den meget fortrinlige Grund, at han aldrig havde isinde at gjøre Noget, som han ikke havde isinde at gjøre. Dette Overblik over hans Charakter er ikke mindre nøiagtigt, fordi det er en Smule dunkelt.

Han sad ligeledes hjemme i sit Hus i Byen den Dag, Forsyth blev fristet. Det var nu sent paa Eftermiddagen, og han adspredte sig, ikke paa nogen almindelig, frivol Maner, men ved at udsende Drømme om filantropisk Ære fra en Cigar. Selv Cigarer vare ikke almindelige i de Dage, ellers kan man være vis paa, at han ikke

PRINS CHIRA

HVID ELEFANT

vilde have røget dem. Dersom han lever endnu, ryger han slet ikke. I de Dage brugte Folk Snustobak, derfor røg han; efter al Sandsynlighed gaaer han nu med en Snustobaksdaase, netop fordi man nu sjeldent seer den Slags. Han var meget lykkelig og meget stolt. Æren af at forvandle en Forbryder til en berømt Maler var forlængst begyndt at blegne: det laa Aar tilbage, og selv om det endnu havde været nyt, vilde det være svundet ind til en ren Ubetydelighed ved Opdagelsen af en ung Pige som Olympia Westwood. Hun var en ny og stor Sensation. Hun var smuk, og hun gik omkring i Mandfolkedragt; hvad kunde en saa lidenskabelig Elsker af det Usædvanlige ønske mere? Hvis han blot ikke havde været bundet paa Hænder og Fødder af den Krone, han altid betragtede som Tegnet paa sit Slaveri, kunde han have giftet sig med hende; han agtede ikke at gaa saavidt som til at gjøre saa exentrisk en ung Dame til Grevinde af Wendale, og derfor vilde det være urigtigt. „Kunde jeg blot blive mit Grevskab kvit!" tænkte han, i den trygge Bevidsthed om, at hans Ønske var umuligt. „Blot jeg kunde ophøre at være Slave!" Men, Jarl eller ikke Jarl, maatte man være en Kryster, hvis man ikke forfulgte et saadant Eventyr til det Sidste. Var der en Rolle, han foretrak fremfor nogen anden, saa var det den farende Ridders, og nu havde han en udmærket Leilighed til at optræde som Olympias Forsvarer. Han vidste godt, at han havde den bedste Leilighed til at staa i hendes Øine som Den, der vovede Liv og Lemmer i Ærens og sin Dames Tjeneste. Saasnart han havde røget sin Cigar ud, gik han hen til sit Skrivebord og skrev som følger:

„Sir, — De lever i en Misforstaaelse, som det er min Pligt som Gentleman at oplyse Dem om. Jeg alene er ansvarlig for den Tugtelse, De modtog, og som De nu beklager Dem over. En af mine Venner vil overbringe Dem dette og har bestemte Instruxer om ikke at tilbyde nogen Undskyldning. Hvis De efter denne Erklæring fra min Side endnu føler Dem angreben, kan De forlange hvilken Satisfaction, De vil; saafremt det er en saadan, som en Gentleman er berettiget til at give, skal den ikke blive negtet Dem. — Deres ærbodige

Wendale.

Til Gerald Westwood, Esq."

Han havde ikke gjort et Øieblik Ophold, medens han skrev, i Modsætning til Gerald, hvis Forsøg paa at forene Værdighed med Grammatik og Retskrivning aabenbart havde kostet ham over en Times Arbeide med Haand og Hjerne.

„Det vil klare Situationen for ham", tænkte Jarlen ved sig selv. „Han er ung og Sømand, og vil ikke holde sig tilbage, naar der er Udsigt til en Bataille; og han vil ikke føle sig mindre fornøiet og smigret ved at se, hvem det er han skal vexle Kugler med. Det er at være en ægte Romanhelt, hvis der nogensinde har existeret en saadan. Jeg har endelig fundet et Eventyr, som jeg er sikker paa, aldrig før har mødt Nogen; og at værne om denne storartede unge Pige og kæmpe for hende er tillige en Pligt. Sandelig, Antipathier er dog en mærkelig Ting! Fra det første Øieblik jeg saae denne Fætter Sømand, følte jeg, at vi maatte staa i tyve Skridts Afstand fra hinanden, selv om det ender med et Par Skud i Luften."

Det faldt ham ikke ind, at en fortørnet ung Mand som Gerald kunde tage bedre Sigte.

Det er maaske nyt for mange Læsere, naar de hører, at der var en Tid, som dog ikke ligger saa grumme langt tilbage, da Mænd hengav sig til en mærkelig Kombination af Mord og Selv-

mord, uden dog paa nogen Maade at ophøre at være Gentleman i Ordets høieste Forstand. Ganske vist var denne Skik ved at dø ud, som Følge af den offentlige Mening, der betragter et Menneskeliv som saa helligt, at det bør beskyttes mod Alt, undtagen den mest videnskabelige og fuldstændige Ødelæggelse. Pistolens Herredømme veg hurtigt Pladsen for Torpedoens og Mitrailleusens. Men endnu havde en Æressag mellem et Par Urtekræmmersvende ikke gjort Duellen til Gjenstand for den offentlige Menings Haanlatter. Duellen var umoderne nok til at blive billiget af Lord Wendale, uden at forpligte ham til at gjøre sig latterlig, og selve Ordene „en Æressag“ var Musik i Geralds Øren. Bortseet fra Jarlens Maade at se Sagerne paa, var der ondt Blod nok imellem disse to unge Mænd til at anbefale en Aareladning som yderst heldig. Det var ikke ganske ædelt, at glæde sig ved den Tanke at skyde paa den unge Sømand, der ikke havde gjort sig skyldig i Andet end at staa ham iveien; men — tænkte han ved sig selv — han var ædel, derfor var det ædelt, og det var hans Pligt, og derfor maatte det gjøres. Han havde aldrig før duelleret, og derfor var det alene en Fristelse for ham. Ifølge hans Theori burde en Mand prøve Alt og holde fast ved det, der er godt i hans egne Øine.

OVERINGENIEUR S. A. ANDRÉE

Da denne lille Sag var bleven besørget, tændte han en ny Cigar og satte sig ned for at vente paa en Ven, hvem han havde tiltænkt den Ære at være hans Gesandt. Det varede heller ikke længe, før det blev meldt, at en Herre ønskede at tale med Lord Wendale om en meget vigtig Sag, der ikke tillod Opsættelse. Han var, som Regel, ikke meget tilgængelig, da hans gode Navn som almindelig Filantrop forpligtede ham til at holde Flertallet af sine Medmennesker i tilbørlig Afstand; men han var saa dybt optaget af at vente paa en Besøger, at det ikke faldt ham ind, at Manden med den vigtige Sag, skjøndt han var meldt uden Opgivelse af Navn, kunde være nogen Anden.

Han blev derfor ikke lidt skuffet, da den Indtrædende, efter det Ydre at dømme, viste sig at være en af de Spekulanter i Filantropi, som han saa omhyggeligt søgte at holde sig fra Livet. Han kjendte strax de lurvede Klæder, det skaldede Hoveds falske Værdighed og den plumpt underdanige Optræden. Hans Blik søgte hen til de rummelige Lommer, fra hvilke Papirerne snart skulde trækkes frem. Han var dels ærgerlig og dels morede det ham at tænke paa, hvor snildt han endelig var bleven overlistet, og han lovede sig en vis Morskab af at krydsforhøre En, der var en fuldkommen Type paa en hæderlig Skurk. Han satte sig mageligt tilrette i en Lænestol, gjorde en let Bøining og ventede paa, at den Fremmede skulde begynde.

„Jeg har den Ære at tale med Mylord Wendale?“ spurgte den Sidste.

„Det er mig; hvad er Deres Ærinde? Hvis det er Noget, der ikke kan afgjøres skriftligt, maa jeg bede Dem om at fatte Dem saa kort som muligt! De veed sagtens, at min Tid er kostbar og —“

„Jeg er stolt og lykkelig over at gjøre Deres Bekjendtskab, Mylord. Jeg opgav ikke mit Navn til Deres Fyr — Deres Tjener, vilde jeg sige — fordi jeg agtede at præsentere mig selv — mellem Verdensmænd, som De og jeg, ere saadanne Narrestreger overflødige. Mit Navn er Sul-

livan, Mylord — Major Dionysius Sullivan, det er hvem jeg er; til Sullivan Castle i Irland, hvad jeg burde være."

„Sullivan? Var det ikke det Navn — De er da ikke den irske Herre, jeg har hørt saa meget omtale i Gressford St. Mary?"

„Aa, De har hørt tale om den gamle Soldat? Ialtfald har De ikke hørt noget Ufordelagtigt om ham."

„Og det er den Fyr", tænkte han, „som de beskylder for at være løbet bort med Olympia! — Han seer snarere ud til at være stukken af med deres Sølvskeer. Ved Jupiter — der falder mig Noget ind — den Fyr skulde da aldrig være unge Westwoods Sekundant? Men det gik aldrig an. Hvis han ikke har en mere præsentabel Ven, maa jeg laane ham en af mine egne. De er altsaa i Hæren? Maa jeg spørge om til hvilket Regiment De hører?"

„Aa, til en hel Mængde — mest spanske. Jeg er nemlig en fægtende Major og ikke en af jeres Soldater, der kun er til Stads. Men Deres Herlighed vil maaske vide Grunden, hvorfor jeg kommer?"

„Det er meget rigtigt. Og hvis det passer Dem, vil De maaske sige det strax."

„Det skal jeg. Det kan naturligvis være mig ligemeget, om De faaer det at vide nu eller om De venter en Stund — men maaske vil det være bedst for Dem. Jeg hader Krogveie."

„Jeg skal være lutter Øre, men maa bede Dem huske paa, at min Tid er knap."

„Gud bevares, Tid er Penge — det er soleklart."

„Siden De agter at gaa lige til Sagen, har jeg Ret i at formode, at Deres Besøg paa en eller anden Maade staaer i Forbindelse med fem Pund?"

„Deres Herlighed behager at spøge! Ikke fordi fem Pund er Noget at kimse ad, især for en gammel Soldat, det er en given Ting. Der har sandelig været den Tid, da jeg gjerne havde givet en 50 Punds Seddel for en halv Krone. Det var i Chile, dengang —"

„Jeg interesser mig ikke for Chile. Men, eftersom De er en fægtende Major, kommer De maaske i Anledning af en Affaire —"

„En Duel? Ikke denne Gang, skjøndt Deres Herlighed godt kan tænke paa Bataille, naar De er i samme Land som Denis Sullivan."

„Men hvad kommer De saa for?" udbrød Wendale, idet han blev virkelig utaalmodig. „Jeg vil give Dem et Minut. og saa —"

„Et halvt Minut kan gjøre det, Mylord. Jeg har fundet Deres Onkel, det er det Hele."

„Min Onkel? Jeg er Dem virkelig meget forbunden. De taler, som om jeg gik med et Par Onkler og Tanter i mit Nøgleknippe og havde tabt en af dem. Nei — jeg har ikke savnet en Onkel. Han tilhører maaske en Anden? Jeg har aldrig havt en Onkel — undtagen een, og ham kan ingen Anden end Graveren finde. Se saa — nu er Minutet gaaet, og jeg har ikke Tid længer."

„Jeg maa sige, Deres Herlighed er en Mand, der tager Tingene let! Men det er sandt. Jeg har fundet ham, og han er en svær løierlig Fisk."

„Jeg kan tænke det! Hvis han er i en af Deres store Lommer, saa lad ham bare blive der." Han ringede. „Nu maa jeg virkelig bede Dem undskylde mig, Mr. Sullivan — hvis De ikke har mere at sige —"

„Vent lidt, Mylord — jeg er en ældre Mand end De og lidt mere sendrægtig. Jeg er kommen til Dem af rent Venskab, ganske som om jeg var Fader til hele Familien. De kan forlade Dem paa, at jeg har seet løierligere Fiske end den, jeg vil vise Dem nu. Hvis De ikke vil høre paa mig, gaaer jeg hen til Onkelen, og det vil De maaske fortryde."

„Mr. Sullivan, jeg forstaaer ikke et Muk, undtagen at De maa have været til en bedre Middag. Har De fundet en Onkel, saa behold ham; jeg har ingen Brug for ham."

„En bedre Middag? Jeg har ikke nydt en Krumme uden en Beuf til Frokost. Der er mangen en gammel Soldat, der vilde have udfordret en Hertug for de Ord; men jeg er ikke af den Slags, der strax vender det Lodne ud. En Spøg er en Spøg —"

„De kan finde det mærkeligt, men jeg har den største Aversion for Spøg."

„Men hvem kommer med den? Ikke jeg. Vent lidt — har De nogensinde hørt tale om en lille Skolemester, som de kalder Forsyth? Det er ham."

„Hvilken *ham*, De gamle — Slyngel? Enten har De gjort en mageløs Opdagelse eller ogsaa vil De true mig til at kjøbe Dem. Forsyth min Onkel, hvordan skulde det gaa til —"

„Se, De kan ikke angive en Grund for, at han ikke er det — og jeg skulde virkelig give Dem en hel Snes Grunde for, at han er det, naar De ikke var saa rask paa at skjælde Deres gode Venner ud."

Lord Wendale blev pludselig alvorlig. Majoren, som udentvivl opdagede, at hans Ord havde gjort Virkning, antog atter den rolige Mine, som var bleven lidt forstyrret.

„Skal jeg gaa", spurgte han, „eller skal jeg fortsætte?"

„Fortsæt bare. Hvilke Grunde har De til blot at formode en saadan Taabelighed, som at Forsyth og min Faders ældre Broder skulde være En og den Samme?"

„Ah, nu er De mere medgjørlig. Det skal jeg sige Dem. Jeg havde det Altsammen i Hovedet, dengang jeg kom, og jeg skal fortælle Dem det, som om jeg læste det op af en Avis. Seer De, Lord Calmont reiste til Buenos Ayres, hvor jeg

selv har været Masser af Gange. Jeg behøver ikke at fortælle Dem, at man aldrig hørte Noget fra ham fra den første Dag, han kom dertil, undtagen da han sendte Bud til et Hotel efter en Vadsæk, som blev overgivet til en gammel Fyr, der var godt kjendt som en pengeudlaanende gammel Skurk ved Navn Sanchez, som, da han blev spurgt, ikke vidste Besked om Noget, og hvis Datter var løbet bort med — lad os sige, Ingen veed hvorhen."

„Hvad saa? Det kjender jeg Altsammen bedre end De — det blev i sin Tid Altsammen oplyst."

„Ja, Mylord, der var en Ende paa, hvad der blev oplyst. Jeg har fortalt Dem Deres Onkels Historie, som Alverden kjender, nu vil jeg fortælle Dem Historien om Forsyth, som De kalder ham. Veed Deres Herlighed, hvor han stammer fra — hvem der var hans Fader og Moder, og kjender De alle hans Familieforhold?"

„Jeg? Nei."

„Men jeg skal fortælle Dem en Ting — han har været paa alle de Steder i Sydamerika —"

„Han? Det har han aldrig omtalt."

„Deres Herlighed kjender en ung Dame, Miss Olympia Westwood, ikke sandt? Naa, han har fortalt hende det, og hun har fortalt det til mig."

„*Hun* har fortalt det til Dem? Hvad har hun at gjøre med Dem?"

„Vent lidt, Mylord — De vil ialtfald tro, hvad hun siger, og De kan spørge hende selv, hvis De troer, at jeg lyver. Naa, ialtfald kom han derfra, og første Gang jeg saae ham var hos Peter Pigot i Gressford — i den lille Kro, som Deres Herlighed saa godt kjender. Jeg har nemlig en lille Forretning, som fører mig til Gressford hvert Fjerdingaar, naar Capitainen faaer sine Penge — hvad jeg vilde sige, for at besøge min Ven og Vaabenbroder fire Gange om Aaret, og han er saadan en læk Fustage, maa De vide, som det ikke er nogen Skade til at pumpe lidt. Naa, Mylord, denne Master Forsyth, for at give ham hans *Aliasser,* som Prokuratorerne siger, blev voldsomt overrasket over et Billede i en Tegnebog —"

„Jeg var tilstede. Videre."

„Jeg skal skynde mig. Altsaa, kort og godt, hvad gjør Forsyth, for at give ham hans *nong de ploom:* han gaaer hen og testamenterer Alt, hvad han eier og har, til den lille Pige, som havde lavet Billedet —"

„Hvad! — Forsyth har testamenteret sine Penge til Olympia — Miss Westwood?

„De kan jo spørge min Ven, Capitainen, eller Mr. King, Sagføreren i Lincolns Inn Fields, hvis De troer det er en Løgn. De maa vide, at min Ven og Vaabenbroder, Capitainen, ogsaa har været i Buenos Ayres, og han har seet Deres Herligheds Onkel der, den første Dag han kom, og han har god Grund til at huske ham. Altsaa lagde vi det Ene sammen med det Andet, jeg og han, og han saae lidt nøiere paa Forsyth, for at give ham hans *nong de gare,* efter den Pengeaffaire, og ‚Ved George!' siger han, ‚jeg skulde tage mærkeligt feil, hvis det ikke er en gammel Ven af mig, der er bleven ældre!' ‚Hvordan det?' siger jeg, og han vilde først ikke ud med Noget, men jeg pumpede og pumpede ham, indtil den lække gamle Fustage var ligesaa tør som jeg af at snakke. Og De maa vide, at den lille Pige er Datter af en gammel Flamme af Forsyth — Deres Onkel, mener jeg. Moderens Navn var netop Olympia Sanhez, Datter af den gamle Aagerkarl, og det er hendes Portræt, der i disse Dage er udstillet i Akademiet. Den Capitain veed mere, end man skulde tro, naar man seer ham, kan jeg fortælle Dem, og hvis han vilde fortælle Alt hvad han veed — *Caramba* — vilde der ligge et syndigt Hus. Men det kommer ikke Sagen ved — og jeg siger ikke mere, end hvad der gjøres behov."

„Er det det Hele? Deraf følger altsaa, at min Onkel og Forsyth begge have været i Buenos Ayres — at Sporet af den Ene tabtes, da den Anden blev funden — at Forsyth gjenkjendte Portrætet af en ung Pige, som min Onkel var forelsket i, og testamenterede Penge til hendes Datter — og at Capitain Westwood saae eller indbildte sig at se Lighed mellem de to Mænd?"

„Kort og godt — ligesom en Advokat!"

„Saa maa De ikke have meget Kjendskab til juridiske Beviser, naar De troer, at en Række blotte Tilfældigheder er tilstrækkelige til at bevise en ligefrem Taabelighed. Vent et Øieblik — Capitain Westwood er Miss Westwoods Onkel — hvoraf kommer det, siden De er saa nøie underrettet om andre Folks Familieaffairer? Hvoraf kommer det, at Capitain Westwood, ved at have været i Buenos Ayres bliver Onkel til en ung Pige, hvis Moder opholdt sig der? Hvis De havde sagt Fader —"

„Capitainen var der og hans Broder Charley ligesaa. De kan jo spørge ham, og hans graa Lady, om Charley Westwood, som De kalder ham, ikke var Navnet paa den lille Piges Fader. Jeg kjendte dem beggeto, baade Jack og Charley, og det var nydelige Mennesker."

„Og det er det Hele?"

„Vent lidt — der er en lille Smule tilbage. De veed nok, hvordan Sladderen gaaer i saadanne Ravnekroge, og saadan hørte min Ven Peter af en ung Mand, at Deres Herligheds egen Kammertjener havde hørt af Deres Herligheds Husbestyrerinde, Hvadhunnuhedder, hvordan hun troede, da hun første Gang saae Mr. Forsyth, for at give ham det Navn han gaaer under, at Deres Herligheds egen salig Bedstefader var staaet op af Graven —"

Lord Wendale studsede — han vidste, at Mrs. Dawis' Tro støttede sig til mere vægtige Grunde

end dem, Majoren havde anført, og den Lighed, Lady Anne Calmont havde bemærket, paatvang sig hans Erindring. Han huskede tillige, hvordan Forsyth havde søgt at lede Talen hen paa andre Ting og modtaget Yttringen om Ligheden, som om det var en alvorlig Beskyldning, han var forpligtet til at imødegaa.

„Bliv ved“, sagde han, „man skal ikke ændse Tjenestefolks Sladder. Hvis der er mere endnu, saa kom frem med det.“

„Som Deres Herlighed vil se, mangler der netop et Led for at knytte Deres Herligheds Onkel og Forsyth sammen — og det manglende Led er netop den samme Onkel, jeg har fundet! Det kom i Morges: og skjøndt det kun er mig, der kjender Midten og Enden — og maaske Capitainen — er der en Mængde, der kjender Midten foruden han og jeg. De maa vide, og Capitainen veed det — De kan spørge ham, hvis De ikke vil tro mig paa mit Ord — at da Deres Herligheds Onkel var skudt i Miss Sanchez, kaldte han sig John Francis, og ikke Lord Calmont eller som nu Walter Forsyth.“

„Gode Gud! — John Francis?“

„Hvorfor ikke det? Det er jo et meget godt Navn.“

Det var virkelig Opdagelsen af et længe manglende Led. Moralsk Overbevisning begyndte at træde i Stedet for Vantro, og han, som altid længtes efter at nedlægge sin Krone, rystede ved at mærke, hvordan den af sig selv gled ned af hans Hoved. Men hvis Sullivan virkelig havde fortalt Alt hvad han vidste, var der endnu et nødvendigt Led i Beviskjæden, som fattedes. Sullivan havde sagt Alt, hvad der var nødvendigt, i Forening med tusinde Smaating, som nu dukkede op i hans Erindring, for at overbevise Lord Wendale, men han havde ikke sagt tilstrækkeligt for at overbevise Verden. Sullivan og Capitain Westwood havde sat John Francis i Forbindelse med hans Onkel, men Forbindelsen mellem John Francis og Walter Forsyth var den Hemmelighed, det mest af Alt kom an paa.

„Men nu kommer det Vigtigste, i Forbindelse med hvad jeg før sagde“, yttrede han, i en kold og rolig Tone, skjøndt Sveden perlede paa hans Pande. „Min Onkel opholdt sig i Buenos Ayres under et paataget Navn — John Francis eller John Jones, det kommer ud paa Et. Hvad saa?“

„Hvis jeg kunde vise Dem, at John Francis er Walter Forsyth, vilde det være ligesaa klart, som to og to er fire“.

„Vis det — og vi faaer at se“.

„Altsaa Mylord — hvis jeg maa kalde Dem saa — der var en Ven af mig, Joe Drouzil, som saae Forsyth i Formiddags, og vidste ham død som Falskneren John Francis, hvem de vilde give en Dukkert den Dag i Gressford, da Deres Herlighed gav ham et Pund — og Joes lille Pige, Miss Ildflue fra Phønix, kjender ham, og det har hun god Grund til. Jeg var ikke selv tilstede, men det var de. Og saadan har vi udfundet, hvad der forbausede dem, hvorfor John Francis skrev Deres Herligheds Navn — og det havde han Ret til, eftersom det var hans eget. Og nu er det sagt, og jeg er færdig, og jeg formoder, at Deres Herlighed vil være fornøiet.“

At Forsyth var bleven gjenkjendt af Monsieur Drouzil og hans Datter betød Intet for Lord Wendale, som kjendte Forbindelsen mellem Maleren og Falskneren bedre end de To. Han kunde ikke nære Tvivl om Sandheden af Sullivans Historie i Hovedsagen, eftersom den faldt fuldstændigt sammen med hvad han selv vidste. At en Mand som Forsyth kunde have været en virkelig Forbryder havde altid været et uigjennemtrængeligt Mysterium for ham. Familieligheden, skjøndt værdiløs i og for sig, fik Betydning nu, da den blev sat i Forbindelse med saa mange andre Omstændigheder; han var selv Vidne til Forsyths besynderlige Venskab for Olympia, og han huskede enhver Omstændighed, der stod i Forbindelse med Opdagelsen af Portrætet i Marians Tegnebog, som om det var skeet igaar. Kjæden var sammensat og indviklet, men hvert eneste Led af den var stærkt. Han havde faaet sit Ønske opfyldt — han var nu slet og ret Arthur Calmont, der selv skulde bryde sig en Bane i Livet.

Men den store Gaade var alligevel uløst — hvis Forsyth var Lord Wendale, hvorfor havde han saa ikke gjort Krav paa sin Ret? Hvorfor havde han frivilligt foretrukket at tage Straffen som en Forbryder, fremfor at staa frem, ikke alene som en stor Jarl men som en hæderlig Mand? Denne Gaade var Lord Wendale, trods al sin Skarpsindighed, ude af Stand til at løse. Det var ligefrem ubegribeligt. Sagen kunde være den, at hans Onkel maatte handle saaledes af Mangel paa Beviser til Støtte for sit Krav; men det var endnu mere sandsynligt, at der klæbede en eller anden Plet ved hans Fortid, som han vilde dølge. Men hvad vilde der ske, hvis alle de forskjellige Traade bleve samlede og holdte i et Par samvittighedsløse Hænder?

Lord Wendale blev helt syg ved den Udsigt, der aabnede sig for ham. Navnet Arthur Calmont, fattig og dethroniseret havde langtfra samme Klang, som da det var en blot Fantasiforestilling. Han vilde ikke længer have den Tilfredsstillelse at klage over en Byrde, fordi han havde den endnu større Tilfredsstillelse at være ude af Stand til at afkaste den. Et Fald som dette vilde være altfor skrækkeligt at udholde; før han blev opfordret til at kaste sig ned fra sin Tinde, havde han aldrig tænkt paa, at han kunde indaande en lavere Luft. Nei — det var umuligt, og som sædvanligt kom Fornuften ham til Hjælp.

(Fortsættes.)

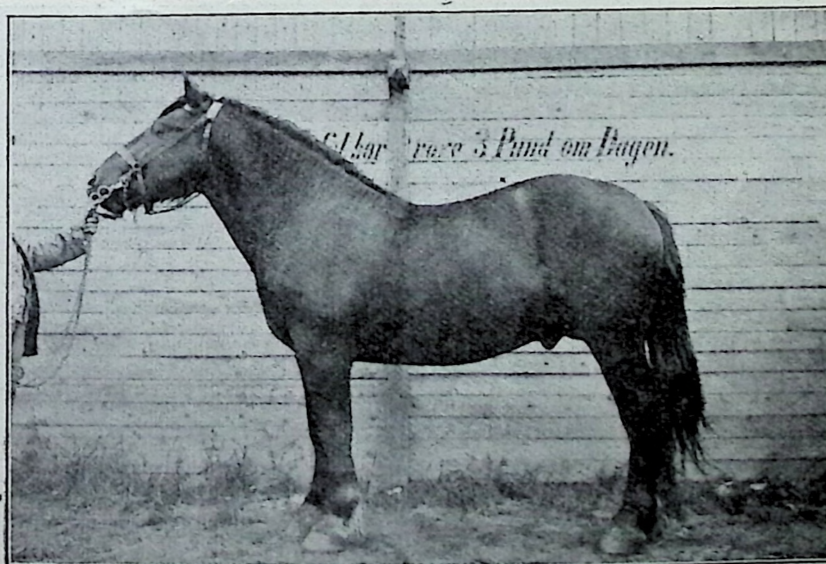
FRA JUBILÆUMSDYRSKUET I AARHUS

Jubilæumsdagene i Aarhus

(Fra vor Korrespondent)

Det store Jubilæumsskue, som sent i Mandags Nat slukkede sit sidste Lys efter fire Dages Festligheder, begyndte under de mørkeste Udsigter. Den Regn, som efter en Landmands Kalender bør komme i Juni Maaned, ventede iaar til den Julidato, som faldt sammen med Jubilæets Aabning. Og da den ene Ulykke stedse rækker den anden Haanden, skete det, at de Aarhus Vognmænd vedtog Streike i Jubilæumsdagene, fordi Byraadet ikke vilde sanktionere den forhøiede Taxt, som de ønskede indført.

PRÆMIEREDE DYR I.

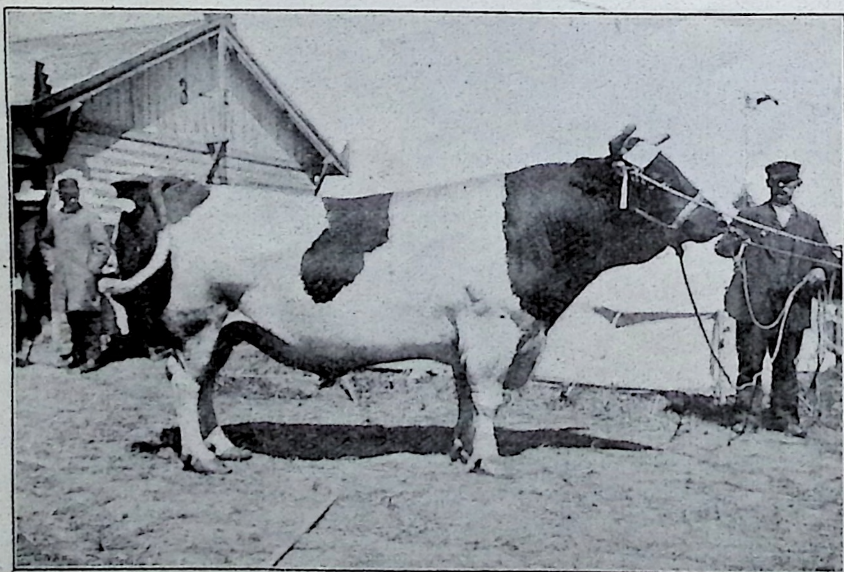
-- --- Det blev en Fredag uden Feststemning, Skuets første Dag, med stride Regnbyger, som viskede ud paa Jubilæumsbygningernes smukke Dekorationer, strømmede gjennem Telttagene og dannede Moradser over det Hele. Der vovede sig dog henved 2500 af de mest interesserede Mennesker ud paa Pladsen med Paraplyer og Galocher og Alt det, som *ikke* hører Sommeren til . . . De Tusinder af Flag, som burde have smældet lystigt i den friske Solskinsbrise, hang melankolske fra deres Stænger. Og hele Aarhus blev grebet af

FRA JUBILÆUMSDYRSKUET I AARHUS

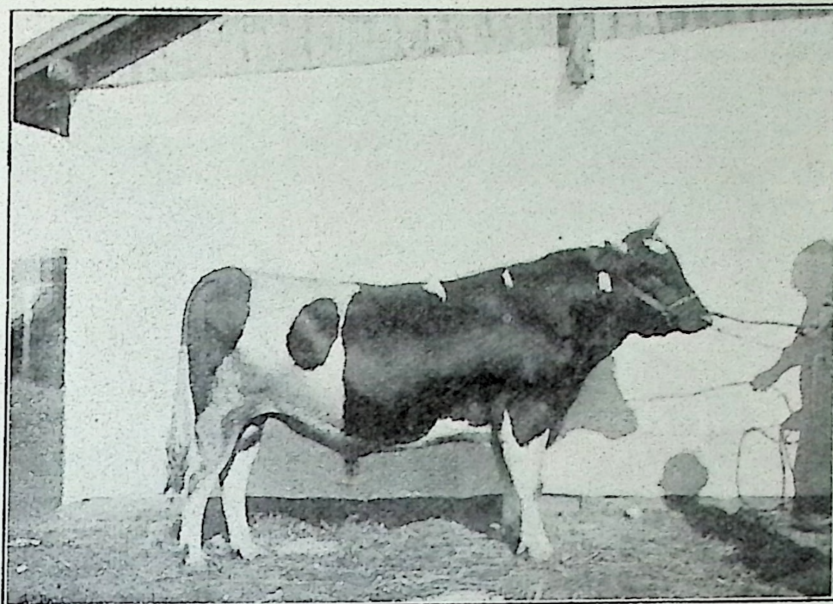
den samme Melankoli. Fra de største Hoteller til den mindste private Værelseudleier og Frugtsælgeren paa Gaden, der Alle havde haabet, at en større eller mindre Del af Millionstrømmen skulde finde Vei over deres Dørtærskel, bredte sig Skuffelsen, og alle lyse Haab skyllede bort som Rendestenenes Vand . . . Priserne blev nedsatte. Til Indkvarteringskomiteen, som residerede i Raadhussalen, var anmeldt 3000 Værelser, og kun nogle faa Hundreder var der lagt Beslag paa. Den, der havde forlangt 4 Kr. for en Seng, slog af til 2, og saa fik han endda Lov til at beholde dem i Fred hin Nat mellem Fredag og Lørdag — —

Men Lørdag Morgen kom som bestilt en munter Vestenvind. Førde 750 Dyreoppassere, som bivouakerede i de vaade Telte, havde faaet Søvnen af Øinene, var Himlen feiet ren for hver eneste Sky. Luften blev høi og blaa, og Flagene kom op og Humøret med dem. I et Nu var der Feststemning, den, der hos Jyderne er stille og faamælt men derfor lige begeistret. Med Minuters Mellemrum sendte Extra- og ordinære Tog en Syndflod af Gjæster op gjennem Hovedgaderne, lange Vognrækker rullede ind fra Landet, Hundreder af Cyclister kom i Flok og Følge . . . Millionen havde sat sig i Bevægelse mod Aarhus. Og kunde Besøget om Lørdagen skrives med Tallet 25,000, saaledes som det blev opgivet fra Bureauet, saa naaede det om Søndagen vel en halv Gang mere. Den store Udstillingsplads til Trods var der flere Steder en stuvende Trængsel — — især hvor man morede sig. Søndagen var Fornøielsernes og Udflugternes Dag. Tidlig om Morgenen drog et Selskab paa 70 Mennesker ud

PRÆMIEREDE DYR II.

paa Heden under Ledelse af Moseingenieur *Claudi Westh,* et andet stort Selskab var Gjæst paa Generalkonsul *Pontoppidans* smukke Gaard „Constantinsborg“, som ligger en Mil fra Aarhus, og endelig seilede en tredie Afdeling af de udflugtende Gjæster til Marselisborg Skove. Men Resten hentede sine Glæder mellem Udstillingens Telte og Taarne, drak Mælk hos det arbeidende Meieris rød- og hvidklædte Piger, saae de stoute Dyr blive foreviste i „Ringen“, spurgte forgjæves efter de udsolgte „Platter“, trak Nitter i Tombolaen og hvad ellers der hører til for at more sig paa et Jubilæums-Dyrskue.

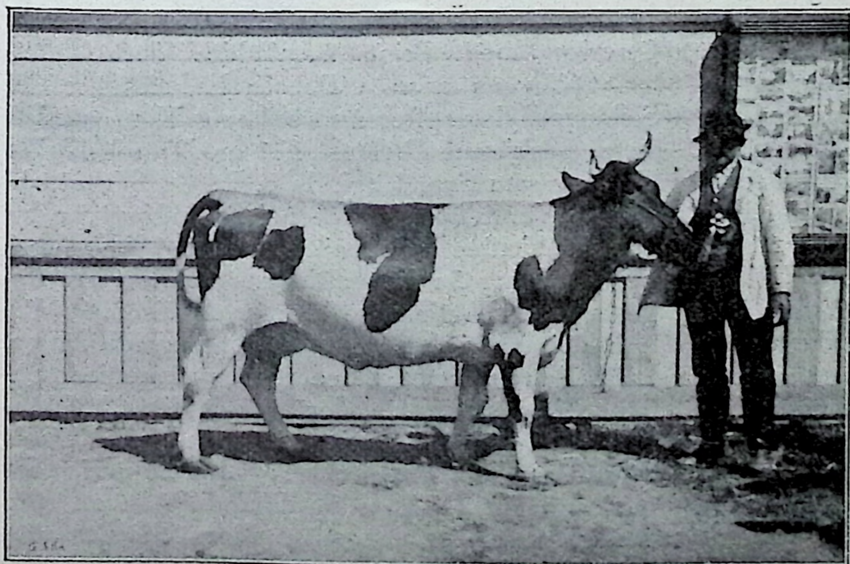
PRÆMIEREDE DYR III.

Men den halvfulde Maane, som Søndag Aften skinnede lavt over Horizonten i Øst, saae med Forbauselse ved Midnatstid, at hele det Aarhus, der ellers respekterer den borgerlige Sengetid, sad høirøstet mellem „Vennelyst“s Træer og drak Dus med Invasionen — —.

Søndagen var Glædernes Dag, Lørdagen det alvorlige Arbeides. Flertallet af de 25,000 Gjæster, som om Lørdagen var tilstede paa Udstillingspladsen, var reist til Aarhus for at lære Noget af det mægtige Anskuelses-Undervisningsapparat, som Danmarks hidtilværende største Skue var og burde være. De var reist dertil for at se de indvundne Fremskridt paa Landbrugets, særlig Husdyravlens, Omraade, for at mærke sig den Retning, Udviklingen har taget siden Landmandsforsamlingen i Randers for 3 Aar tilbage, og for at høre de interessante Foredrag, der denne Dag bleve holdte af Statskonsulenterne *Appel* (om Kvægudstilingen) og *J. Jensen* (om Udstillingen af Heste) samt af Godseier *Harald Branth,* Sønder Elkjær (om det jydske Kvægs Udvikling i de sidste 25 Aar). Ved alle disse tre Foredrag var Salen fyldt til sidste Plads, og Udtalelserne bleve hørte med dyb Interesse. Begge Statskonsulenterne betegnede Skuet som det største og bedste, der er holdt i Jylland, og Hr. *J. Jensen,* der nylig har været paa Rundreise til forskjellige europæiske Landbrugsstævner, føiede endogsaa til, at vi herhjemme med Hensyn til Dyrskuearrangement i Almindelighed, Bedømmelsesmaade, og sidst, men ikke mindst, med Hensyn til selve de udstillede Dyr stod fuldt paa Høide med Udlandets Kulturstater . . .

Lørdagen sluttede med en animeret Vennelyst-Middag, hvori Hs. Excellence Landbrugsminister *Alfr. Hage* samt Folkethingets Formand Hr. *Sofus Høgsbro* deltog.

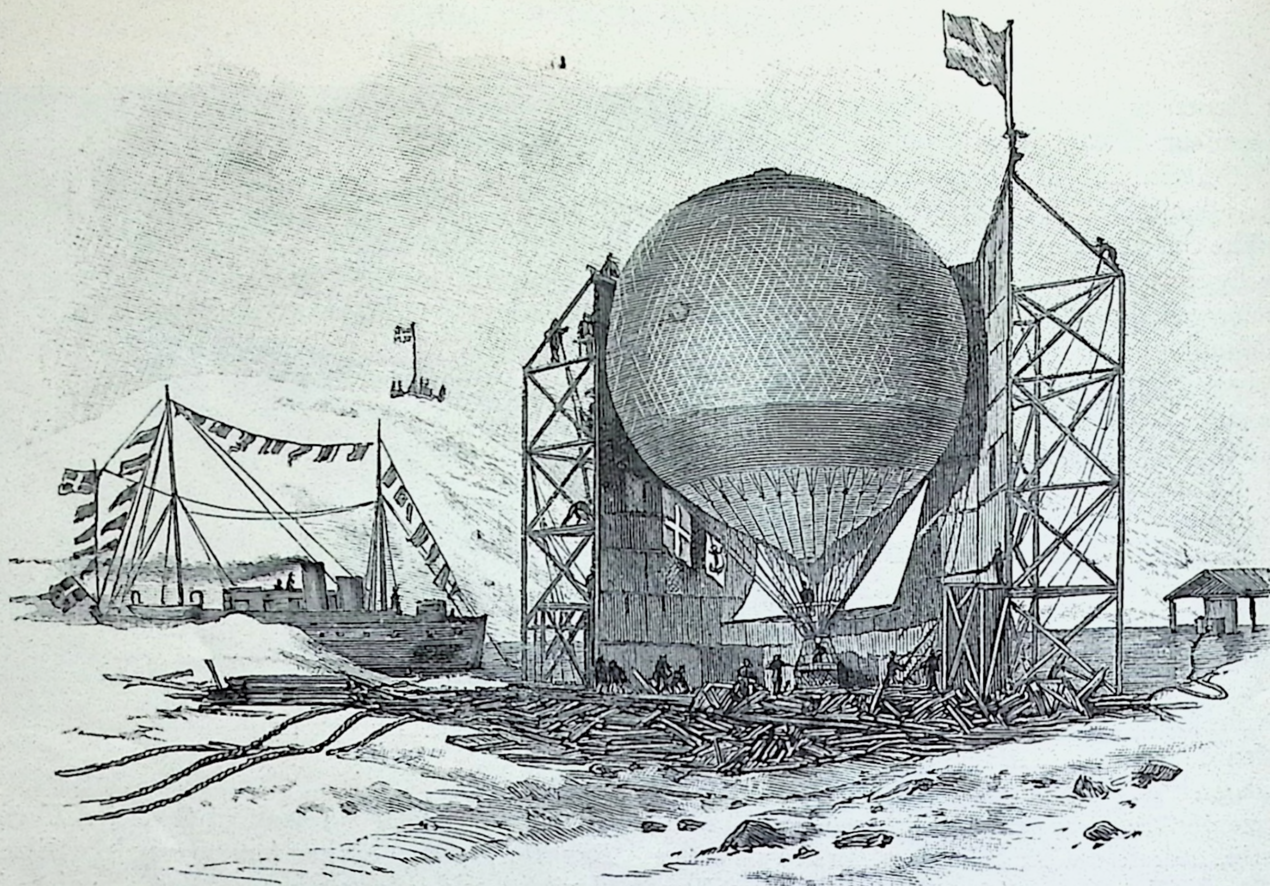
Igaar, Mandag, var Skuets sidste — og vellykkede — Dag. Forhaabentlig — for at det store Skue kunne faae Ballance i sit Regnskab uden at skulle blive nødt til at skrive en kedelig Underskuds-Konto paa Indtægtssiden. Derom vides intet sikkert i Øieblikket. Men saa meget tør man allerede nu sige, at i den store Regnskabsbog, hvor det jydske Landbrugs Fremskridt eller Tilbagegang noteres, Gevinst og Tab opføres — der vil Jubilæumsskuet i Aarhus den 9.—12. Juli kunne skrives med et Plus paa den gode Side.

PRÆMIEREDE DYR IV.

Aarhus 13/7.

K. Hansen.

BALLONHUSET PAA DANSKØEN. (BALLONEN GJØRES KLAR)

J Luftballon til Nordpolen

TELEGRAFEN bragte nylig Efterretningen om, at det dristigste Vovestykke, som den arktiske Forsknings Historie endnu har at opvise, Søndagen den 11. Juli 1897 Kl. 2½ Eftermiddag har taget sin Begyndelse, idet nemlig den svenske Overingenieur S. A. Andrée denne Dag sammen med sine tvende Ledsagere, ere stegne tilveirs med deres Luftskib under gunstige Vindforhold, for at naae den i Aarhundreder saa ivrigt eftertragtede Nordpol.

Man vil erindre, hvorledes Andrée ifjor Sommer traf alle Forberedelser for dengang at foretage sin overordentlige Opdagelsesreise, men som han imidlertid paa Grund af ugunstige Vindforhold maatte opgive for atter at forsøge Lykken Sommeren efter. I denne Anledning lod han det til Ballonens Fyldning bestemte „Ballonhus“ blive staaende, for saaledes senere at indvinde den Tid, som der ellers medgik for paany at opføre dette.

Paa samme Tid, som Dr. Fridtjof Nansen ifjor feirede sin triumferende Hjemkomst, vendte Andrée tilbage fra Danskøen ved Spitzbergen hvor han havde truffet alle sine Forberedelser og hvor han Aaret efter agtede at fortsætte for at realisere sin Plan.

I Mai Maaned iaar tiltraadte han atter Reisen til Spitzbergen, hvor han i Dagene fra den 19. til den 22. Juni foretog Fyldningen af sin Ballon, der rummer henimod 130,000 Kubikfod Vandstofgas (Brint). Nogle Turister, som besøgte Spitzbergen for at overvære hans Opstigning meddeler, at Andrée var særdeles elskværdig, og med stor Imødekommenhed forklarede han hele sin Plan. Han var meget fortrøstningsfuld, talte livligt og var i det Hele taget i godt Humør.

Da Ballonen var fyldt, blev Gondolen og Alt, hvad der skulde medføres paa Reisen, stillet saaledes, at hele Luftfartøiet med kort Varsel kunde gjøres klart til Afgang.
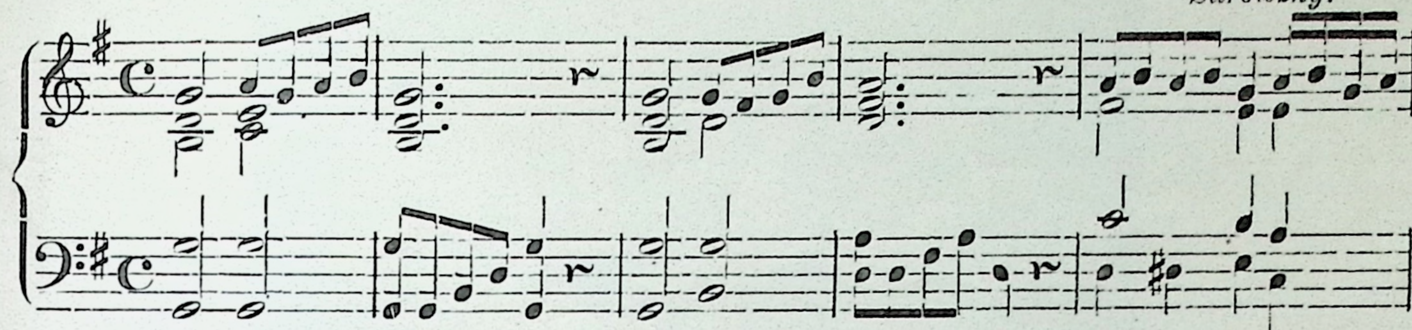
Fyldningen af Ballonen lededes af en Nevø af Ballonfabrikant, Ingenieur H. Lachambre i Paris. For at blive eventuelle Utætheder vaer, blev Ballonen overdækket med Lærred, som var imprægneret med Blysukker og som ved at komme i Berøring med Brint fremkaldte sorte Pletter. Ballonens øverste Del er bedækket af et Seildugs-Hylster efter Andrées egen Konstruktion for at beskjerme Ballonstoffet mod atmosfærisk Nedslag som Sne, Hagl, Is o. L. — For at observere Vindretningen i de høiere Luftlag var der paa forskjellige Bjerghøider opstillet Veirhaner til Veiledning for Expeditionens Medlemmer angaaende den betimelige Tid for Afreisen.

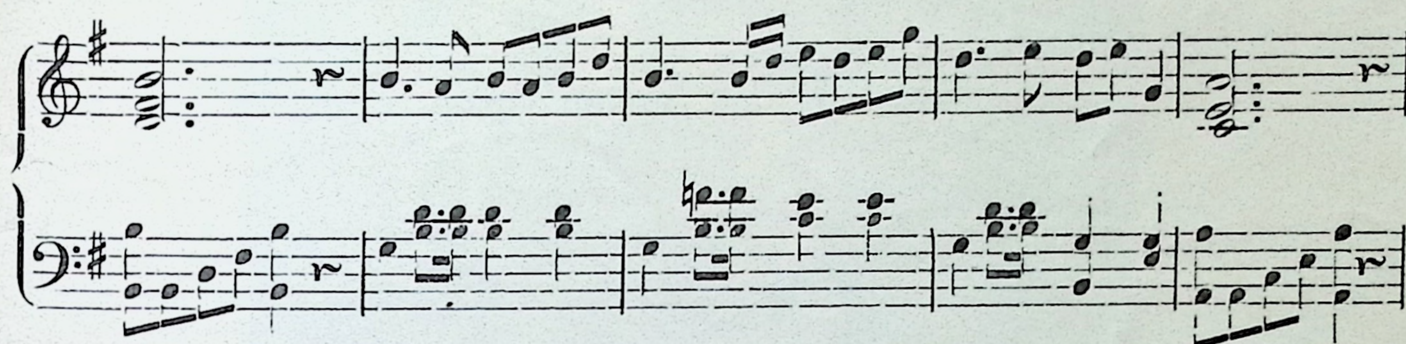
Deltagerne i den svenske Polarexpedition pr. Luftballon er, foruden Lederen Overingenieur Salomon August Andrée, der er født den 18. Oktober 1854, tillige den 25-aarige cand. phil. Niels Strindberg, som Meteorolog, og den 27-aarige Ingenieur Knut Hjalmar Ferdinand Frænkel, som Stedfortræder for den siden ifjor tilbagetraadte Dr. phil. Nils Ekholm.

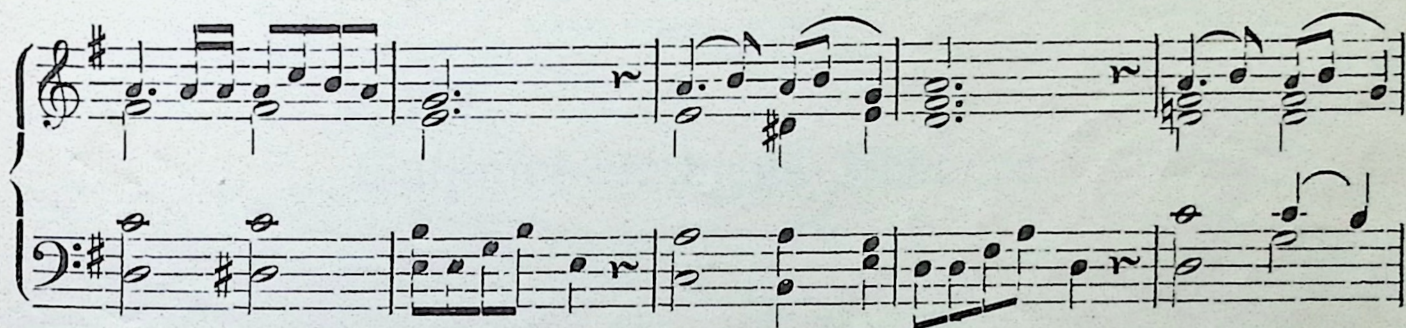
Ved *P. C. L. Christiansen-Skødstrop.*

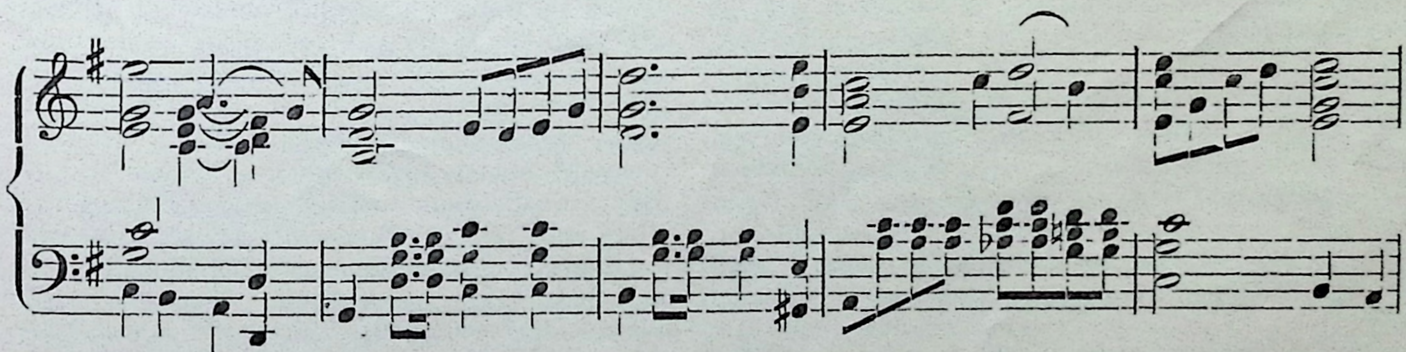
Siamesisk Nationalsang.

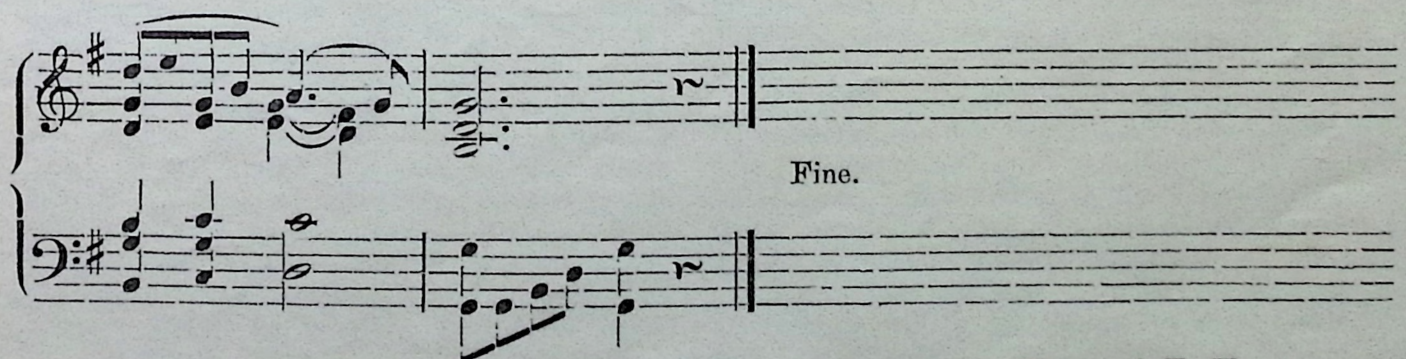
Surowzky.

Arrangeret for Klaver af *F. Hemme.*

GAMMEL-SERBISKE BØRNETYPER

Gammel=Serbiens Beboere

(FRA VOR KORRESPONDENT)

De færreste Læsere turde være paa det Rene med Begrebet „Gammel-Serbien“; thi i dette Tilfælde dreier det sig faktisk kun om et geografisk Begreb af ubestemt Begrænsning. Det var nemlig Kongerigets Serbere, som først kaldte det af deres Landsmænd, Syd for Serbien beboede tyrkiske Omraade for „Gammel-Serbien“, fordi det havde dannet Kjernen i det gamle serbiske Keiserdømme. *Skoplje* (tyrkisk *Usküb*) var Hovedstaden i hint Rige under dets Glansperiode, medens *Prizren* var det ved dets Undergang. I *Pec* (tyrkisk *Ipek*), residerede den serbiske Patriark, medens den makedoniske Patriark havde sit Sæde i *Ohrid*.

Grænserne for dette „Gammel-Serbien“ vare dog ligesaa ubestemte som for Begrebet „Makedonien“. Efterat det i Aaret 1888 var lykkedes mig at bestemme de ethnografiske Grænser for den serbisk talende Befolkning paa Balkanhalvøen, foreslog jeg at reservere Navnet „Makedonien“ for det antike Landskab af dette Navn, men at betegne alle Nord for dette liggende Landsdele med Navnet „Gammel-Serbien“. Efter denne Inddeling vilde følgende Byer komme til at ligge tætved Gammel-Serbiens Sydgrænse: *Gorica, Bitolj (Monastir), Kavadarci, Strumica, Petric, Melnik* og *Nevrokop*. (Forøvrigt skal det her bemærkes, at ogsaa Makedonien i egentlig Forstand for Størstedelen er beboet af *Serbere*, og at ægte Bulgarere kun findes i Rhodope-Bjergene).

Man skulde ikke tro, at det først er i de sidste otte Aar, at Europa kjender Befolkningens Nationalitet i et Land, der støder op til Østerrig, Montenegro, Serbien og Bulgarien og er let tilgængeligt med Jernbanen! Man forbauses endnu mere over dette Faktum, naar man hører, at Gammel-Serbiens Beboere selv ikke ere ganske paa det Rene med deres Nationalitet.

Læseren vil finde Sligt aldeles uforstaaeligt; derfor skal jeg nu forklare Forholdene og tillige fortælle, hvorledes jeg kom til at opdage den virkelige Nationalitet hos Gammel-Serbiens Beboere.

Indtil 1888 var hele Europa overbevist om, at Gammel-Serbien og Makedonien hovedsagelig vare beboede af Bulgarer, og det fordi de Reisende Bouc, Lejean, Hahn og Barth havde paastaaet det. Lejean og Konsul Sax udgave ligeledes ethnografiske Kort over Balkanhalvøen, paa hvilke det bulgariske Element udstrakte sig over hele Makedonien og den største Del af Gammel-

Serbien, tilmed langt ind i det nuværende Kongerige Serbien. (Den sidste Omstændighed maa føres tilbage til den Reisende Kanitz, som hverken forstod Serbisk eller Bulgarisk og derfor var ude af Stand til at bestemme Grænserne mellem de to Folk). Disse Reisendes Feiltagelse er let tilgivelig: ingen af dem havde nemlig Spor af Ide om de slaviske Sprog og kunde derfor heller ikke dømme om, hvilket Sprog Gammel-Serberne og Makedonierne talte. De hørte blot, at disse fordetmeste kaldte sig selv for „Bugari", og det var tilstrækkelig for dem til glatvæk at erklære dem for Bulgarere. Bulgarerne selv droge sig naturligvis denne Feiltagelse tilnytte og gjorde alt muligt for at give den den videste Udbredelse. Serberne havde ganske vist havt Interesse af at slaa Allarm, men af Ladhed og Dumhed tænkte de ikke paa det. Først da Ignatijev ved Freden i St. Stefano udvidede Bulgariens Grænser til Albanien, tog de sig sammen og rykkede frem med et ethnografisk Kort, som Ignatijev kun modtog med Spot. „Nu er det forsent!" sagde han til Veselinovic; „I har havt Tid nok til at gjøre jeres Krav gjeldende, men *ikke* gjort Noget, saa at jeg ikke vidste, hvad I vilde. Nu er der ikke Tid til at undersøge jeres Krav!"

Lektionen var bitter, men vel fortjent! De forskjellige Magthavere i Serbien havde i Virkeligheden altid baaret sig ad, som om de vare bulgariske Agenter! Hvad de præsterede i den Retning, skal jeg senere komme tilbage til. Først vil jeg i Korthed skildre Opdagelsen af Gammel-Serbernes Nationalitet.

I Begyndelsen af 1888 kom en bulgarsk Kjøbmand fra Konstantinopel, Dimitrij Petrov, til mig og foreslog mig paa hans Bekostning og sammen med ham at foretage en Reise gjennem Gammel-Serbien og Makedonien. Hensigten med den skulde være at konstatere de derværende Nationaliteter og udarbeide et korrekt ethnografisk Kort. Thi der havde allerede mellem Serbien og Bulgarien udspundet sig en heftig literair Feide om Nationaliteten af den slaviske Befolkning i Gammel-Serbien og Makedonien. Jeg var selv vildledt af Beretningerne af de ovennævnte Reisende, som jeg antog for uangribelige Autoriteter, og derfor traadte jeg skarpt op imod mine Landsmænds (formentlige) Chauvinisme. Petrov tvivlede heller ikke om Makedoniernes bulgariske Oprindelse, og da han vidste, at jeg uhildet af nationale Fordomme udelukkende havde stillet min Pen i Sandhedens og Retfærdighedens Tjeneste, troede han at gjøre et Mesterstykke, naar han ved mig, altsaa ved en Serber, lod konstatere, at mine Landsmænds Krav vare *ubegrundede*.

Jeg forlangte Betænkningstid og forhørte mig hos mine Venner i Serbien, om ikke en eller anden Paalidelig og Upartisk havde bereist Makedonien og givet Meddelelser om dens Befolkning. En meget paalidelig Ven svarede, at han var fuldkommen overbevist om, at jeg i Makedonien vilde finde det serbiske Element fremherskende, jeg skulde derfor blot slaa til og overbevise mig selv.

Som Følge deraf sluttede jeg med Petrov en skriftlig Aftale, efter hvilken jeg forpligtede mig til *sanddru* at offentliggjøre Resultatet af vor fælles Undersøgelsesreise, selv om det skulde være i Disfaveur af mine Landsmænd: Jeg fandt intet Anstødeligt deri, fordi Chauvinisterne blandt mine egne Landsmænd ere mig ligesaa forhadte som Udlandets, og jeg anseer det for en patriotisk Pligt at bekæmpe Chauvinismen og de deraf udspringende uberettigede Krav.

Medens Petrov begav sig tilvands til Saloniki (hvor vi skulde mødes og fortsætte Reisen i Fællesskab) tog jeg med Jernbanen dertil. Allerede paa denne Jernbanefart fandt jeg til min grænseløse Overraskelse, at lige til Saloniki talte Alle *Serbisk*, men Ingen Bulgarisk. Og dog havde jeg benyttet det lange Ophold (10 Minuter Minimum!) paa hver Station til at indlade mig i Samtale med de Personer, som stode paa Banegaardene og de, der stege ud af Waggonerne! De Opdagelser, jeg derved gjorde, gav Anledning til, at jeg sluttede specielle Aftaler med Petrov, hvori det nøie præciseredes, i hvilke Tilfælde Folkene skulde henregnes til den serbiske og i hvilke til den bulgariske Nationalitet. Disse Tilfælde refererede sig til alle de Kjendetegn, hvormed disse to Nationaliteter utvivlsomt adskille sig fra hinanden.

Vor flere Maaneders Reise førte os gjennem alle Dele af Gammel-Serbien og Makedonien og tillod mig at udarbeide et stort ethnografisk Kort i 5 Blade og 15 Farver (Maalestok 1,300,000), foruden en Stedsstatistik, som indeholder 5003 Steder, af hvilke der ved 4418 tillige er angivet Antallet af de paa hver Nationalitet faldende Huse og Skatteborgere. Begge Dele, foruden de øvrige Resultater af min Reise udgav jeg i 1889 i Værket „Makedonien og Gammel-Serbien", hvoraf der i 1891 ligeledes udkom en serbisk Oversættelse.

Allerede efter kort Tids Forløb erklærede Petrov sig for overvunden, og ved Slutningen af Reisen maatte han indrømme, at Gammel-Serbiens og Makedoniens slaviske Beboere ikke høre til den bulgariske, men til den serbiske Folkestamme og ovenikjøbet alle der levende Albanesere og Grækere, samt Gegerne (Øvre-Albanesere) nedstamme fra Serbere, der i Tidens Løb have opgivet deres Nationalitet. Endnu den Dag idag frembyder Egnen ved Gjakovica det Skuespil, at Aar for Aar den ene serbiske Landsby efter den anden opgiver sit Sprog og sin Nationalitet — ofte tillige sin Religion — og albaniserer sig. Paa den anden Side arbeider den bulgariske Propaganda med Dampkraft paa Bulga-

riseringen af andre Egne af Gammel-Serbien og med det bedste Udbytte; den anvender ogsaa de virksomste Midler: Penge, Overtalelse, Skoler og Præster, medens den tillige sørger for at fjerne eller forfølge alle Serbisksindede ved Denunciationer hos de altid mistroiske tyrkiske Øvrigheder.

Gammel-Serbernes (resp. Makedoniernes) serbiske Nationalitet fremgik af følgende Omstændigheder:

1. Deres *Sprog*, som endnu den Dag idag svarer ganske til det, hvori de gamle serbiske Dokumenter ere affattede og fremviser alle hine Kjendetegn, ved hvilke det Serbiske adskiller sig fra det Bulgariske. Paa den anden Side fattes det netop de Kjendetegn, ved hvilke det Bulgariske adskiller sig fra det Serbiske. Det bedste Bevis herpaa er det Faktum, at jeg ikke alene uden mindste Besvær kunde tale med Folkene (og disse fandt selv „at jeg talte næsten ganske som de selv") men at de ikke forstod Petrov, men ovenikjøbet lo ad ham, naar han vilde tale Bulgarisk med dem; Bulgarisk forstod kun enkelte Individer, hos hvilke vi kunde konstatere, at de først senere havde lært dette Sprog i bulgariske Skoler.

2. *Folkeviserne*, som ere ganske overensstemmende med de serbiske, behandle serbiske Helte eller Episoder af den serbiske Historie og ere affattede i en utvivlsom serbisk Mundart, medens Bulgarerne fuldstændigt mangle Folkeviser. Hvad de hidtil have udgivet som saadanne, ere ganske simple Forfalskninger af serbiske Folkeviser, hvad der er blevet paavist af kompetente Philologer og af mig selv i mit Værk.

GAMMEL-SERBISKE FOLKETYPER

3. *Dragten*, som er aabenbar serbisk og ikke har Noget tilfælles med den bulgariske. Betegnende er tillige det Faktum, at ogsaa den vestlige Halvdel af Donau-Bulgarien (Vest for Isker) i Dragt, Sprog og Skikke adskiller sig i den Grad fra den østlige Halvdel, at kun et uvidende Menneske som Kanitz kunde tage feil deraf! Thi hint „Vestbulgarien" (med Sofija) er ikke Andet end det fordums Branicevo i det serbiske Rige, og dets Befolkning, som af Bulgarerne kaldes „Schoper", Serbere, der før 1878 ikke vilde vide Noget af Bulgarien! Nutildags have de ganske vist forsonet sig fuldstændigt med det bulgariske Herredømme og allerede mistet deres Nationalitetsfølelse.

GAMMEL-SERBISKE FOLKETYPER

4. *Folkeskikkene*, som svare nøie til de serbiske og afvige fra de bulgariske. De bulgariske Fester ere ubekjendte i Gammel-Serbien (og Makedonien), derimod har man der alle de Skikke, som man ogsaa finder i Serbien, som: Slava, Preslava, Dadole, Lazarice, Koleda, Moba, Pobratinstvo. Den bulgariske Hora finder man intetsteds!

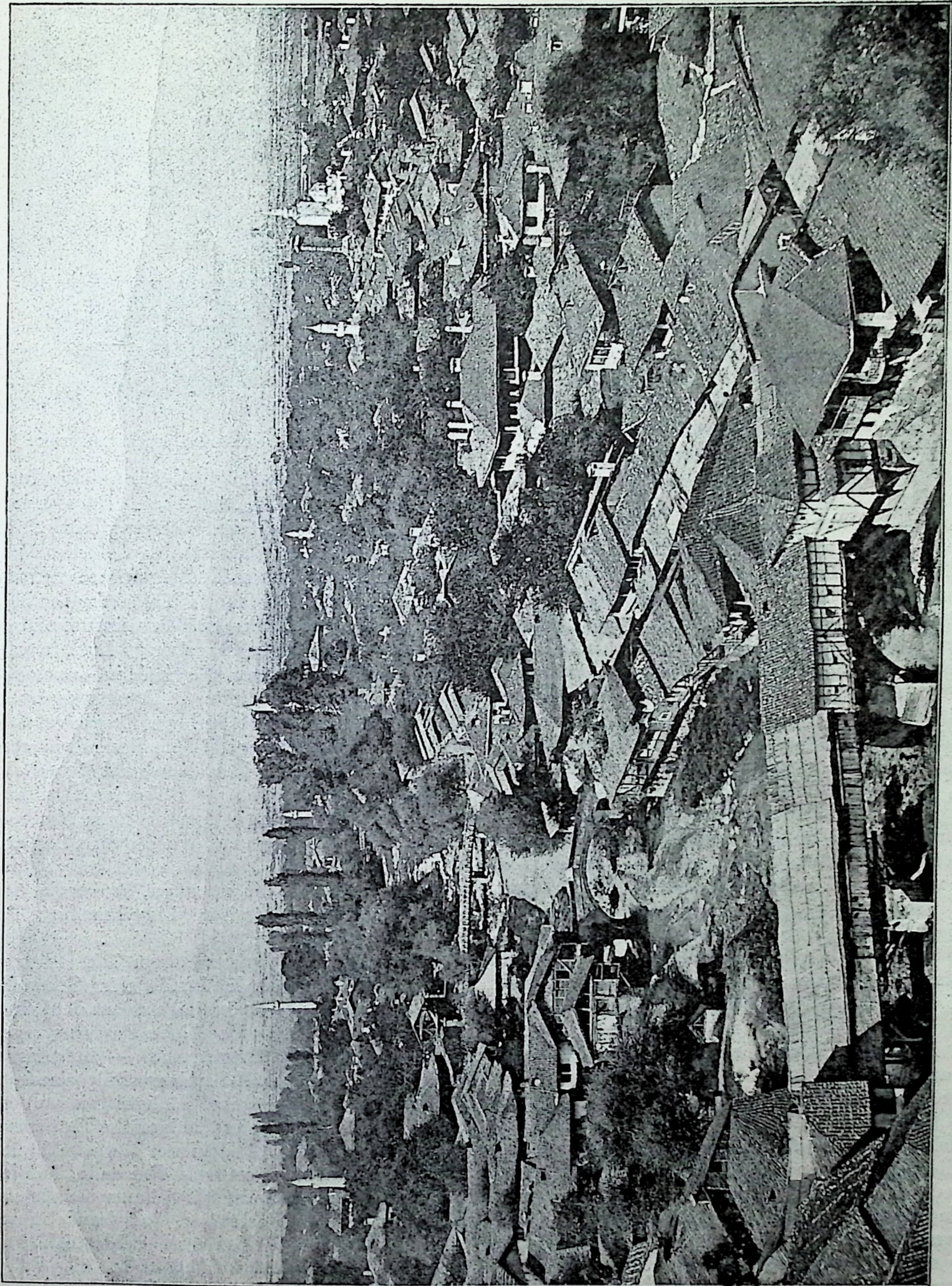
Af disse Skikke er det især „Slava'en" (eller „Krsno ime") som er afgjørende for den serbiske Nationalitet. Enhver Serber har nemlig sin egen Familiepatron — „svetac" — som hvert Aar feires paa særlig Maade. Fordetmeste er det den Helgen, paa hvis Festdag den paagjeldende hedenske Familie i sin Tid for første Gang modtog Daaben. Denne „Slava" er en saa *udelukkende serbisk* Skik, at selve Ordsproget siger: „Hvor Slava'en er, der er en Serber!" Nu er det betegnende, at alle Gammel-Serbere (og Makedoniere) feire Slava'en — til stor Ærgrelse for Bulgarerne, der hverken spare Penge eller Overtalelser for at formaa Folket til at opgive den forræderiske Slava — under Paastand af, at det er en hedensk Skik.

Men nu vil Læseren spørge: „Men hvordan er det mulig, at der overfor saa vægtige Beviser saalænge kunde herske Uvished om Gammel-Serbiens Nationalitet?"

I første Række var det den Omstændighed,

VARDAR-BROEN VED SKOPLJE (ÜSKÜB)

PRIZREN

at Gammel-Serberen selv, adspurgt om sin Nationalitet svarer: „ja sam Bugarin“, hvad der paa *Serbisk* betyder „jeg er Bulgarer“ (Paa *Bulgarisk* vilde det hedde: „az sum Bolgarin.“)

Om de Aarsager, der bevægede Gammel-Serberne til at kalde sig „Bugari“, gives der forskjellige Formodninger; en Vranjaner forklarede mig Sagen paa følgende Maade: I Aarhundreder vare de tyrkiske Serbere Portens uroligste Vasaller, altid rede til Opstand, medens Bulgarerne aldrig rørte sig. Med enhver østerrigsk-tyrkisk Krig fulgte der serbiske Opstande, som i det 17. og 18. Aarhundreder gav Anledning til, at Hundredetusinder af tyrkiske Serbiske udvandrede til Ungarn. For at sikkre sig mod Tyrkernes Raseri, udgave de Tilbageblevne sig for Bulgarere, fordi disse vare Tyrkernes kjæreste Rajah. Tyrkerne lode sig enten virkelig føre bag Lyset, eller det passede i deres Kram, da Gammel-Serberne derved i Tidens Løb maatte tabe Følelsen af Slægtskabet med deres nordligere Brødre. Det skete ogsaa virkelig, da Opstandene fremtidig indskrænkede sig til Bosnien og Serbien. Hvad Grækerne angaaer, saa gjorde de ingen nøie Forskjel og sammenfattede alle Balkanslaver under Fællesnavnet „Vulgari.“ Dette Ord vil Mange aflede fra det latinske „vulgaris“, hvormed det simple Folk betegnedes, Andre fra det franske „bougre“, et Skjældsord for Kjætterne, altsaa ogsaa for de serbiske Bogumiler, men det er høist usandsynligt. Faktisk er det, at Gammel-Serberne (og Makedonierne) *før* det tyrkiske Herredømme aldrig havde betegnet sig som „Bugari“, og den sidste Betegnelse altsaa først skriver sig fra det 17. og 18. Aarhundrede. At alligevel Flertallet af Folket indtil 1878 ikke helt havde glemt sin serbiske Nationalitet, viser de utallige Bønskrifter fra alle Dele af Gammel-Serbien (ogsaa fra det nuværende Vestbulgarien — Schopernes Land), som i Anledning af Berliner Kongressen forlangte at indlemmes i Serbien og modsatte sig Tilslutningen til Bulgarien. I alle disse Bønskrifter blev der henvist til Afstamning, Sprog, Sæder og Skikke, som godtgjorde Folkets serbiske Nationalitet, medens man skarpt frasagde sig ethvert Fællesskab med Bulgarerne.

Men nu maa jeg komme til en mærkelig, for den tænkende Læser helt ufattelig Omstændighed, der kan forklare meget.

Bulgarerne ere i Modsætning til de (altfor indolente) Serbere uhyre Chauvinister, og skjøndt de ellers ere voldsomt gjerrige, i politisk Henseende rede til ethvert Offer; (aldeles som Grækerne); de udfolde ligeledes i den Retning en beundringsværdig Virksomhed, og deres Førere ere kloge, beregnende og raffinerede Hoveder, som ikke vrage noget Middel, naar det blot fører til Maalet. Serberne derimod ere uendelig indolente, karrige, utilbøielige til ethvert Offer i politisk Øiemed, ude af Stand til enhver Opoffrelse, og deres Førere venter i deres Ladhed paa, at de stegte Duer skal flyve ind i Munden paa dem. Under disse Forhold er det ikke til at undres paa, at Bulgarerne snart og i enhver Henseende fik Forspringet for Serberne. Saalænge Fyrst Michail levede, vedligeholdt Serbien i Gammel-Serbien 100 serbiske Skoler; men efter hans Død skete Intet mere, og de uduelige Mænd, som dengang kom til at styre det serbiske Statsskib, arbeidede ligefrem Haand i Haand med Bulgarerne! Skulde man f. Ex. anse følgende Tilfælde for mulige: Den daværende serbiske Undervisningsminister, blev af Borgermesteren i Landsbyen Lukovo ved Kursumlija (i det nuværende Serbien!) anmodet om Skolebøger, men udtalte sin Forundring over, at Lukoverne vilde være Serbere. Forgjæves forsikkrede Borgermesteren, at hele Egnen var serbisk; men Ministeren blev haardnakket ved sin Paastand, at Lukovo laa i — Bulgarien! Da Borgermesteren antydede, at han og hans Medborgere vel bedst maatte vide, om de vare Serbere eller Bulgarere, gav Ministeren det naivt-klassiske Svar: „Lukovo, Kursumlija, Prokuplje, det er nu Altsammen bulgarisk; vi har kun Brug for lidt omkring Prilep!!“

GAMMEL-SERBISKE FOLKETYPER

Naar en saadan Ignorant, som ikke engang kjendte de tilgrænsende Landsdeles Geografi, kunde være Undervisningsminister, kan det heller ikke undre os, naar den serbiske Regering leverede den bulgariske Propaganda — bulgariske Skolebøger til Gammel-Serbiens Bulgarisering, lod Forfalskningerne (resp. Bulgariseringen) af de serbiske Folkeviser ved bulgariske Falsknere trykke paa sin Bekostning i det serbiske Statstrykkeri, negtede den serbiske Reisende, Milojevic, enhver Understøttelse, fordi han vægrede sig ved at udgive de Folkeviser, han havde medbragt fra Gammel-Serbien for — sloveniske; at Belgrad illuminerede, da Bulgarerne fik Exarchatet, hvorved de bedst bleve istand til at bulgarisere Gammel-Serbien; at Serbien var en rolig Tilskuer, og ovenikjøbet behjælpelig derved, da Bulgarien i Gammel-Serbien oprettede bulga-

riske Bispestole, Præsteembeder og Skoler, at det lod de serbiske Skoler gaa ind, negtede Bidrag til nye, og overhovedet negtede enhver Dinar til Modarbeidelse af den bulgariske Propaganda, som dog hvert Aar udgiver 3,700,000 Francs til Makedonien og Gammel-Serbien! Hvor lurvet den serbiske Regering bestandig er optraadt, fremgaaer bl. A. ogsaa af det Faktum, at den negtede 360 Francs, som Vaisenhuset i Vranja udbad sig til de Efterladte efter en Mand, der, fordi han havde samlet Underskrifter til en Adresse om Indlemmelsen i Serbien, d. 16. Juni 1878 var bleven *parteret* af Tyrkerne ved Skoplje!

Overfor denne oprørende Omstændighed kan det endnu mindre forbause En, naar man hører, at en Anden, der havde sat sit Liv paa Spil i Gammel-Serbien for Serbiens Interesser, til Belønning herfor blev narret af alle serbiske Regeringer, idet Minister Mijatovic afsluttede en Overenskomst med ham, og affattede den saa snedigt, at baade han og alle følgende Ministre kunde bedrage den Umistænksomme, der havde paataget sig en livsfarlig Mission i det beroligende Haab, at den serbiske Regering i værste Tilfælde vilde sørge for hans Efterladte! Hvor Lavhed og Dumhed i den Grad gaaer Haand i Haand, kan man ikke være i Tvivl om Resultatet: *Gammel-Serbien* vil tilsidst blive forvandlet til *Ny-Bulgarien*, og Ingen vil beklage Serberne; thi ethvert Folk har den Regering, som det fortjener.

Spiridion Gopcevic.

Breve fra Stockholm

5. Juli.

Byen.

Et forunderligt Indtryk gjør det at se denne store Stad saa at sige paa engang uden Forberedelse dukke frem af Skoven. Det er, som om det fattige og folketomme Land i den har villet udfolde hele sin Pragt, vise Verden, hvad det formaaer paa Kulturomraadet. Hvilken Afstand mellem Skovhuggernes smaa, beskedne Træhytter og de stilfærdige Landsbygder derude og disse overdaadige Paladser; Ingen, der har kastet blot et Blik paa Byen, er i Tvivl om, at her har svensk Civilisation sat sit Kronskud, sin feireste Blomst. Et stort og folkerigt Land har vanskeligt to saadanne Steder, et mindre Land som Sverig umuligt.

Den, der vælger at tage det første Overblik fra Mosebakkens Elevator eller fra Operaens Terrasse, vil let faae Mindelser om en By som Paris. Mälaren kan paa sine Steder minde lidt om Seinen, der dog ikke paa langt nær frembyder et saadant Liv, og „Staden" derovre paa Øen kan for et Øieblik gjenkalde *la Cité*. Længe vil dette Indtryk dog ikke holde sig. Man behøver kun en kort Tid at have færdedes i Stockholm, før man stærkt vil have følt Mangelen af Parises stærkt pulserende Liv, dens menneskemyldrende Boulevarder, dens mægtige Dimensioner.

Det er netop charakteristisk for Stockholm, at den skuffer En en Smule ved at udfolde hele sin Glans og Storhed for et første Blik. Thi hvilken anden Verdensby byder vel saadanne Oversigtspunkter, hvorfra man seer hele Byen udfoldet for Beskuelsen saa at sige som en Vifte med alle sine Herreblade ordnede i Forgrunden, medens Baggrunden dannes af mere almindelige Husmasser, der fortone sig i et svindende Perspektiv.

Paa den ene Side Gustav Adolfstorvet med den kongelige Rytterstatue, der vender Fronten ud mod Strømmen og det kæmpemæssige, graagule Slot lige overfor. Torvets ene Side flankeres af Arveprinsens Palads, et Slot, som i Følge testamentarisk Bestemmelse altid skal beboes af den Prins, der i Alder følger nærmest efter Kronprinsen. Paa Torvets anden Side kneiser den nye Operabygning, reist paa den Plads, som før 1892 indtoges af Gustav den III.s minderige Theater. Bygningen, der endnu ikke er fuldendt, og som gjør sig stærkt gjeldende ved sin lysegule Farve, vender sin Forside med sin Søilerække, sin aabne Loggia, sine Statuer og Ornamenter ud mod Gustav Adolfs Torv. Baggrunden for dette dannes af en Række anseelige Hoteller, blandt hvilke Hotel Rydberg hævder Forrangen, ikke saa meget ved sin overlegne Størrelse som ved sin luxuriøse Udstyrelse og sine Traditioner.

„På Hotel Rydberg äter man bäst i hele Stockholm", sagde min Værtinde. Hvorvidt dette forholder sig rigtigt, har jeg ikke Sagkundskab til at dømme om. Saa meget er vist, at naar man sidder i Hotellets smukke Spisesal, har man en tryg Følelse af at befinde sig i selve Byens Centrum, i Midtpunktet for dens Liv.

Det skulde da være, at man ved at forlægge Scenen over paa Operaterrassen opnaaede denne Følelse i en forhøiet Grad. Her samles om Aftenen Byens fashionable Verden om de smaa Borde, hvor den gule Punch blinker i Glassene, der hurtigt fyldes paany, og her nyder man ikke blot Slottets statelige Gjenboskab, men ogsaa Udsigten ned over Strømløbet med dets Master og hele bevægelige Liv, hvor de muntre Smaadampere hvert Øieblik løbe til og fra, krydsende hverandre, førende Folk til Djurgården, til Udstillingen og en Mængde andre Steder, hvor det lønner sig at øve Strandhugst.

Fra Gustav Adolfs Torvet strækker „Strøget" sig i en bugtet Linie ned over Kungsträdgården — denne statelige Park midt i en By — forbi Berzelii-Parken og langs ad Strandveien ud ad

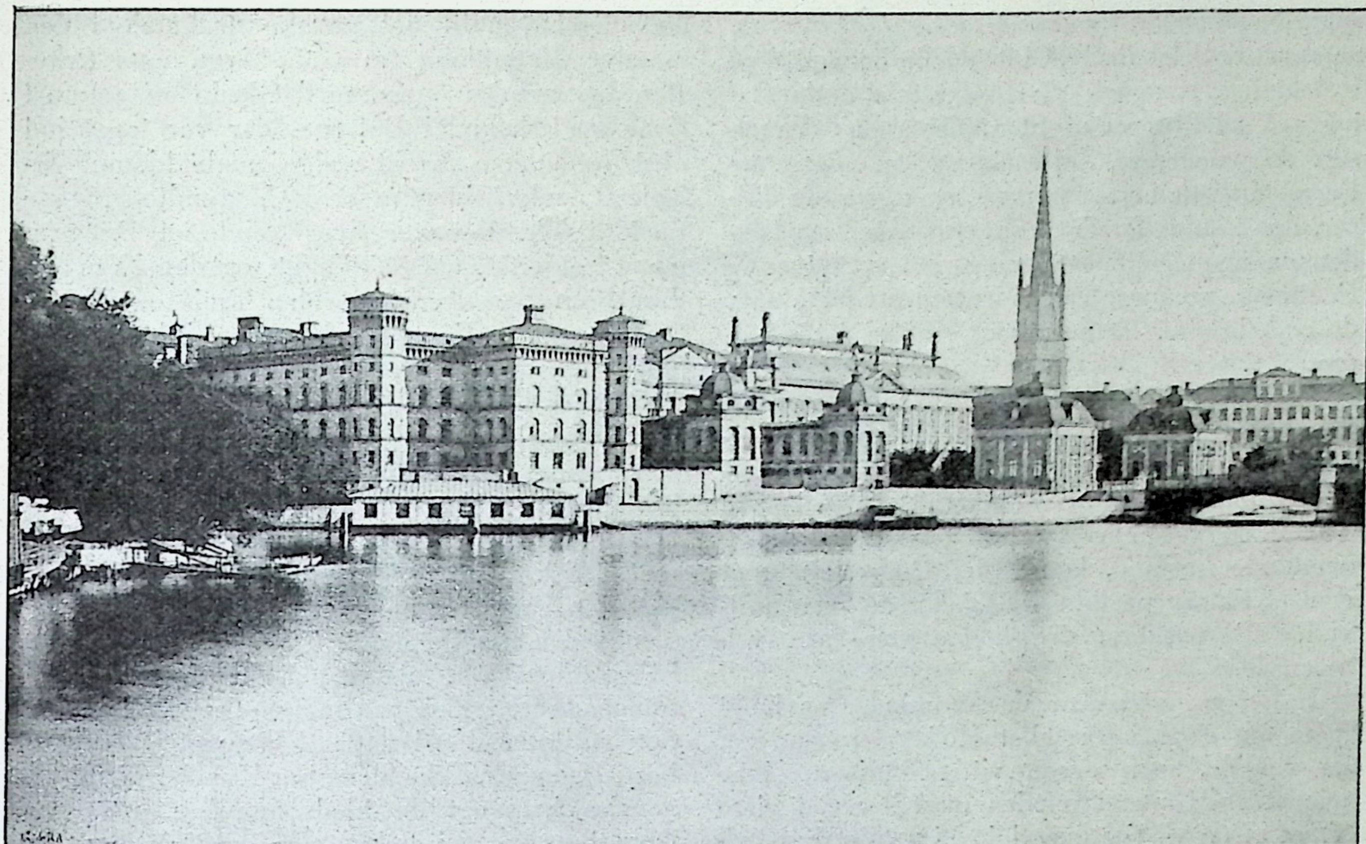
Djurgårdsøen til, hvor Udstillingen ligger, og som en uhyre Svamp suger Tusinder af Mennesker til for atter at udspy dem sent paa Aftenen, naar Gongongen har gaaet og Musiken er standset. Her paa denne Strækning ligge Blanches og Bärns vældige Saloner med deres lange Rækker af Smaaborde, hvor Folk samles i Tusinder Aften efter Aften for at lytte til Tonerne fra de mandstærke Orkestre, som spille her fra fire til elleve. Her rasle Vognene afsted i en uafbrudt Strøm, Drosker, Ekvipager og Sporvogne, svingende fulde af Mennesker, der sidde forlænds og baglænds paa Træbænke i de aabne Vogne, mens den blaat uniformerede Kondukteur, der her fører Titel af „Vaktmästere", gaaer frem og tilbage paa et Sidebrædt og i sin tunge Bøsse modtager de Kjørendes Skjærv, en Tiøre — Normaltaxten for al Sporvognskjørsel her i Stockholm.

Har man først gjort sig bekjendt med dette Strøg og de Bugter det slaaer, har man ladet sig glide med dets Strøm og studeret dets Boutiker, saa kan man den for Leiligheden nødvendige Geografi, især naar man dertil føier en Afstikker op ad Drottninggatan, en meget fin, meget lang, men mærkværdig smal Gade, som lidt tilvenstre for Gustav Adolfstorvet løber mod Nordvest igjennem Byens største Længde op til Observatoriet, der som sig hør og bør ligger paa en Banke. I denne Gade, hvor Kunst-Galanteri og Modeboutikerne slaaes om Pladsen, udfolder Byen sin udsøgteste Luxus og Elegance, og Den, der vil kjøbe, gaaer ikke feil, naar han gaaer ind i en af disse statelige Boutiker.

Men Den, der søger Historien og Fortiden, skal vende Rydbergs Hotel Ryggen og følge med os ad Norrbroen — eller, om han foretrækker det, ad Wasa-Broen over Helligaandsholmen over i „Staden" — *la cité* — det uforfalskede gamle Stockholm med Kongeslottet og Ridderhuset, med dets mærkværdig snevre Gränder, der bugte sig ud og ind, op og ned ad Klipperne, og som omgives af mærkværdige gamle Huse, der nok kan fortælle en Historie for Den, som medbringer lidt Fantasi. Dog, som en uddød Stad, maa man ikke tænke sig den, tvertimod pulserer her et kraftigt Liv; thi hele Øen er omgivet af lange, stenlagte Kaier, hvor Skibe ligge tæt som en Skov, ladende og lossende, Skibe, hvis Navne og Afgangsbrædter gjenkalde En fjerne nordlige Steder, og give et imponerende Indtryk af Mälarstadens Søfart. Stockholms Skibsliste for 1896 omfattede 142 Dampskibe paa over 10,000 Hestes Kraft foruden et meget stort Antal mindre Dampbaade.

Forbunden med Staden ved en Bro og selv en Del af denne er Ridderholmen med den navnkundige Ridderholmskirke, der gjemmer Støvet af Sveriges Konger ligefra den ærværdige Magnus Ladelaas, der hviler i en forsvarlig Stensarkofag i Koret, og ned til Bernadottes Descendenter. I et særskilt Kapel, som er senere tilbygget, og hvis Stil derfor harmonerer slet med Kirkens gotiske Architektur, seer man bag et Gitter Carl den Tolvtes Kiste med et forgyldt Løvehoved paa det sorte Marmorlaag. Kirkens Vægge ere prydede med Serafimerriddernes Vaabenskjolde, blandt hvilke vi bemærke Frederik den Syvendes, og, om vi ikke feile, ogsaa Prins Ferdinands, mens en Sky af erobrede Faner og Trofæer vaie over vore Hoveder. Gulvet er et Mosaik af gamle, massive Gravsten; men ingen Stol eller Bænk findes i Kirken. Her holdes ingen Gudstjeneste mer. Kun Kongernes Kroning foregaaer her, og til Efteraaret vil Kong Oskars Regeringsjubilæum blive indledet med en Gudstjeneste paa dette historiske Sted.

Paa det rummelige Torv udenfor Kirken mellem Kammerretten, Svea Hofret, Rigsgjældskontoret og Rigsarkivet, staaer en Statue af Birger Jarl, Stockholms Biskop Absalon. Det var ham, der i Erkjendelse af Byens fremtidige Betydning som Handelsstad, lod den forsyne med grove Kampestensmure. Dens Udvikling gik dog langsomt fremad, ialtfald maalt efter Folketal, og det skjøndt Byen hele Middelalderen igjennem var Skuepladsen for Begivenheder, der vare af saa indgribende Betydning for Sveriges Historie, at at man næsten kan sige, at Landets Historie falder sammen med Hovedstadens. Det er overflødigt for Danske at nævne dem. Staden, som under Johan den Tredie skal have havt 7000 Indbyggere, var i Aaret 1635 voxet til 16,000 og i Slutningen af det syttende Aarhundrede til 40,000. Et Aarhundrede efter, 1760, var det steget til det for den Tid betydelige Tal af 69,000. Men ved dette Aarhundredes Begyndelse var det kun øget med nogle faa Tusinde. I 1856 talte Byen henved 100,000 Indbyggere — altsaa omtrent Gøteborgs nuværende Indbyggertal — men i de fyrgetyve Aar, som siden da er forløbet, har Udviklingen taget en rivende Fart, og Stockholms Indbyggerantal har næsten tredobblet sig, idet Byen 1. Januar 1897 ansloges til 275,000. Helt nye Bydele have reist sig, saaledes Staden paa Kungsholmen foruden store Dele af Nørre- og Østermalm. Og denne Udvikling er saa langt fra sluttet, at den tvertimod stadig synes at befinde sig i Fremgang. Rundtom seer man mægtige Bygninger under Opførelse, der har endog været Planer oppe om at rive hele Byen ned, d. v. s. dens ældre Dele og opbygge den paany i en tidssvarende Skikkelse. Denne dristige Gründerplan, der er kalkuleret til at skulle koste henimod 100 Millioner, vil forhaabentlig støde paa saa store Vanskeligheder, at den aldrig vil blive realiseret. Lad ogsaa være, at der kan være Gader og Kvarterer, der nok kunde trænge til en Afløsning, man veed, hvor pietetsløst, der gaaes tilværks, naar først Byggeraseriet griber

STOCKHOLM — RIDDARHOLMEN

om sig, og de praktiske Fordele, som kunde opnaaes ved et saadant mathematisk Anlæg, vilde let kjøbes for dyrt, naar de maatte betales med Tabet af de historiske Træk, det Præg af Tilblivelsens Tilfældighed, som dog alene gjør en By til noget mere end en Stenhob.

Den Befolkning, som færdes i denne By, som fylder dens Restauranter og Gader, er i sit hele Fysiognomi og sin Maade at leve paa ikke saa lidt forskjellig fra vore gode Kjøbenhavnere og er ved en første Betragtning ikke saa let at faae fat paa. Paa den ene Side synes Livet her at have et flottere, et mere glimrende Præg end i vor jevne, bestandig borgerlige Hovedstad; men ved nærmere Eftersyn kan det ikke negtes, at Stockholmerbefolkningen i mange Henseender gjør et temmelig provinsielt Indtryk paa os.

Nordens Franskmænd har man kaldt Svenskerne, og skjøndt vel alle den Slags Fraser, som oftest udtrykke en temmelig haltende Sandhed, kan neppe nogen være usandere end den, ja det forekommer os endog rent ubegribeligt, hvad der har givet Anledning til den. De skulde være Franskmænd, disse tunge, tause Svenskere, hvis Sprog er saa afmaalt, saa pedantisk omstændigt, at det neppe en Gang egner sig for lettere Samtale! Disse Mennesker, som kan tilbringe en hel Aften sammen over deres Punch uden at der vexles et Ord imellem dem ud over det strengt nødvendige! Sidst af Alt.

Af Nordens tre Nationer synes Svenskerne, deres øvrige gode Egenskaber ufortalte, os den stiveste, og Omgangstonen, saa vidt vi have havt Leilighed til at iagttage den, synes os overalt at savne Lethed og Frihed. Alene den besværlige Tiltaleform med „Herran“ forekommer et Nutidsmenneske, der tilfældigvis ikke er svensk, halv middelalderlig, og har ikke den fjerneste Lighed med Franskmændenes muntre „Monsieur“ eller Englændernes simple „Sir“, der glider med i Samtalen som en umærkelig Del af denne.

Skulde nogen af Nordens Nationer sammenlignes med Parisere, synes det os, at det langt snarere maatte være vore Bysbørn, de stedseglade Kjøbenhavnere, uden at vi forøvrigt i mindste Maade vil gjøre en saadan Lighed gjeldende.

Naar man alligevel har villet skjænke Svenskerne — og vel altsaa særligt den svenske Hovedstads Beboere — dette Epiteton, maa det formodentlig bero paa et af to. Enten paa den Mængde franske Udtryk og Vendinger, som det svenske Sprog allerede i længst forsvunden Tid (formentlig i forrige Aarhundrede) har optaget i sig, som dog ingenlunde er større end den, Hollænderne benytte sig af i deres Selskabssprog og som forsaavidt altsaa i endnu høiere Grad vilde berettige dem til denne Titel, eller paa den udprægede *point d'honneur*, som vistnok er ægte svensk, men som neppe under den Form er fransk.

Ægte svensk er derimod Nationens udprægede Smag for det Pompøse, det Statelige, et Træk, som paa hundrede Maader giver sig Udslag i deres Liv. Pompøst er Sproget med dets brede Pas-

sager og klippede Hækker *à la Louis Quatorze*, pompøst er Selskabslivet i dets hele herskabelige Udfoldning, pompøse ere Husene med deres statelige Vindeltrapper af Sten, deres høie Værelser, de panelerede Spisesale og de høie runde Porcellainskaminer, pompøse er ogsaa de Priser, der betales for dem, pompøse er Hovedstadens mange offentlige Bygninger, dens Statuer og Fontæner, pompøse er Studenternes Gjeld, naar de endelig efter en Aarrække afslutte deres Studier . . .

Det er let forstaaeligt, at Svenskerne, naar de hengive sig til Betragtning af deres sydlige Gjenboer, maa finde os meget formløse. I Virkeligheden finder man hos Svenskerne af den bedste Klasse en usvigelig Velopdragenhed, en aldrig svigtende Anstand, kun at den sidder lidt tungt som et Panser og ikke let tillader de smaa ufrivillige Bevægelser, der kunne være saa velgjørende.

Nationens adstadige Væsen minder os langt mere om Englændere eller Hollændere end om de vindige, men ogsaa vittige Parisere. Ikke mindst om Holland mindes man her ved visse Træk af en vis Stormægtighed i den huslige Indretning og Levemaade, ligesom ved en vis Konservatisme paa mange Omraader. Men er Hollænderen end ogsaa tung ligesom Svenskeren, saa finder man dog sikkert hos ham mere Djervhed og Jovialitet — et Udslag af det nedertyske Element.

Vi spiste under vort Ophold i Stockholm ikke saa sjeldent paa en Husholdningsskole, hvor mange hundrede Mennesker af den velstaaende Middelklasse spiste Dag efter Dag for en i Forhold til Retterne mærkværdig billig Pris. Der var aldrig tomt om Bordene i de tvende rummelige Spisesale, ofte kunde det falde vanskeligt at faae en Plads. Men hvad der var forunderligt for en Dansk at iagttage, var den synderlige Taushed, hvori Enhver især indtog sit Maaltid og den hardtad ubegribelige Stilhed, som herskede i Salene, selv naar de var bedst besøgte. Ofte maatte jeg her, som ogsaa andetsteds, mindes en Udtalelse af en moderne svensk Forfatter: „Det er Svenskens Ulykke, at han ikke kan tale".

Kun i Tonernes Sprog gjør Svenskernes Natur sig fri, i Folkesangens smeltende Inderlighed og kvidrende Spøg viser den, hvad den gjemmer, en hel Verden af Følelser, som ellers gjemme sig under Overfladen. Men det er ogsaa hos de af Befolkningens Lag, der staa Naturen nærmest, hos Landboeren og de jevnere Folk, at den svenske Charakterer aabenbarer en Oprindelighed, der ellers ofte synes at gjemme sig under en vis stereotyp Maner.

Munter var Dalkarlenes og Dalkullernes Ringlege og Danse oppe paa Skansen om Aftenen, hvor det lille Bellmann-Kapel sad og fidlede sine Melodier af, indtil det ganske druknede i den massive Malmklang fra Göta-Livgardens Orkester. Jeg mindes ogsaa med Glæde en gammel Kone fra Leksand i Dalarne, der var taget ind til Hovedstaden for at sælge nogle hjemmevirkede Haandarbeider, mest de bekjendte brogede Lædertasker. Der var over hende et Præg af noget trohjertet, ægte folkeligt, og den Nationaldragt, hun bar — en husarblaa Trøie og Hovedtøi af samme Farve — bar hun ikke som et Theaterkostume, men som en naturlig Indfatning for hendes brede, gode Bondekonetræk. Paa en Forespørgsel, om hun selv havde tilvirket de Arbeider, hun forhandlede, svarede hun, at det havde hendes Mand.

Dette bringer os til at tænke paa et nyt, charakteristisk Træk i det svenske Samfundsliv, saaledes som det udfolder sig i Hovedstaden, nemlig den fremtrædende Rolle Kvinderne spille i Forretningslivet, en Rolle, der trods Kvindernes tiltagende Indgriben paa mange Omraader ogsaa hos os, dog endnu langtfra har noget Sidestykke her i Danmark. Ikke alene har Kvinderne næsten ganske fortrængt de kjedsommelige, mandlige Opvartere, som vi endnu maa trækkes med hos os, men ogsaa paa Postkontoret, paa Udstillingens Bureau, ikke at tale om i Boutiker og Udsalg træffer man saa at sige udelukkende Damer. Ja, selv paa Badeanstalterne forfølge de En, og en dansk Musiker, der nylig deltog i Musikfesten, beklagede sig bittert over, at han end ikke her kunde undvige Forfølgelsen af det allestedsnærværende Kjøn, der styrtede sig over ham for at „frottere" ham, i det Øieblik han steg op af Badet. Ja, selv i Bygningshaandværket have Kvinderne trængt sig ind og optræde ved Mændenes Side paa Bygningsstilladserne som Murhaandlangere og Stenbærere.

Selv om de gode Stockholmere — thi det er egentlig kun dem, vi tage Sigte paa, naar vi i denne Artikel tale om Svenskerne — ikke tage sig Livet altfor let — saa gjør Samfundslivet her i Stockholm dog i mange Henseender et velordnet Indtryk, og man har Indtrykket af, at der i Samfundets Spidse maa være en Autoritet, som forstaaer at gjøre sig respekteret. Selv nu i den travle Udstillingstid, der ellers er egnet til at bringe mange tvivlsomme Elementer op paa Overfladen, mærkede vi end ikke det svageste Spor af Bondefangeri, og det eneste, der tilnærmelsesvis kunde betegnes som Optrækkeri, var de kolossale Priser, der forlangtes paa nogle af Udstillingens store Restauranter, der dog formentlig maa søge deres Undskyldning i de uhyre Leier, disse Forretninger maa betale.

Det stockholmske Politi, der i Uniformering minder om det tydske, bestaaer af udsøgte Stadskarle, af hvilke de fleste vilde være en Pryd for Frederik den Førstes berømte Grenaderregiment. De optræde desuden med en udsøgt Takt og In-

telligens, der ofte bragte os det engelske Politi i Erindring. Vi havde stor Lyst til at tage en Haandfuld af dem med os hjem til Pryd for vore Gader, der just ikke ere forvænte med Politihøflighed.

Hvorledes egentlig Sædelighedsforholdene ere i en fremmed By, er det ikke saa let under et kortere Ophold at komme paa det Rene med. Vist er det, at der paa Overfladen iagttages et streng Decorum i Forholdene mellem Kjønnene, langt strengere end hos os, hvor den demimondæne Side af Samfundet i senere Aar ret ugenert har trængt sig frem. Det turde dog vise sig her som saa ofte, at Skinnet bedrager. Alligevel skal man ikke undervurdere Betydningen af en offentlig Tone, der kræver Velanstændigheden overholdt udadtil. Den Resoluthed, hvormed den svenske Rigsdag fornylig har gjort Ende paa det opblomstrende Varietévæsen ved at forbyde Udskjænkning paa saadanne Steder, staaer ialfald som et glorværdigt Exempel til Efterfølgelse for os, der kun altfor valent have fundet os i dette.

Alfred Ipsen.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(40. Fortsættelse).

Hvorfor skulde han med Magt forstyrre sig i det Liv, hans Onkel frivilligt havde valgt og maaske drage en vanærende Hemmelighed frem for Dagens Lys? Hvis han ikke havde været Falskner, havde han høist sandsynligt gjort det, der var værre; han vilde ikke have ladet sig straffe for Noget, han ikke havde begaaet, undtagen for at dølge noget Andet. Dernæst maatte man ogsaa tage Hensyn til England. Det vilde være et Tab for England, maaske for Verden, naar en ung Mand med ideale Formaal og overlegen Aand skulde overgive sin Indflydelse og sine Midler til en Mand, som var ud over den bedste Alder, blottet for Ridderlighed, høi Aand, ideale Formaal, fortrykt af Fattigdom og Vanære, og med Hænder, hvorved der maaske klæbede en Forbrydelse — der havde saa liden Æresfølelse, at han foretrak at trælle for sit daglige Brød fremfor at kæmpe for et Grevskab, og hvis nedværdigende Liv i London, under Navn af John Francis, Hundreder havde været Vidne til. Det var hans Pligt at lade Sagen forblive som den var — og han vilde gjøre sin Pligt, selv om det skulde koste ham Bevarelsen af sin Krone. Men han følte sig ved Randen af en Afgrund, og han tøvede endnu.

Han tog et hurtigt Overblik over hele den farlige Stilling, medens Sullivan stod foran ham i ubevægelig og taalmodig Alvor.

„Det er en mærkelig Historie“, sagde han langsomt, „en meget mærkelig Historie. Der er Folk, der vilde have kastet Dem ud af Vinduet for Forsøg paa Pengeafpresning ved at true dem med Løgne. Det vil jeg ikke; jeg vil tro, at De troer paa Deres egen Fortælling. Hvor meget af det troer Capitain Westwood?“

„De tager det minsandten med Ro! Jeg troede, at jeg selv var den roligste af Alle, jeg har kjendt, men De stikker mig. Hvor meget Capitainen veed? Naturligvis saa meget som det behager mig.“

„Veed han, at Forsyth og Falskneren Francis er En og den Samme?“

„Fanden heller. Troer De, at jeg vilde lade ham vide Hemmeligheden i hele Hemmeligheden, inden jeg havde givet Dem en venskabelig Advarsel? Han har en Kone, min Gut — Mylord, vilde jeg sige — og hvad han veed, veed hun ogsaa, og hvad hun veed, veed hele Sognet. Den Evne, den Capitain har til at fortælle, er ganske mærkværdig.“

„Jeg takker Dem for Advarslen, Major. Sladder er værst, naar den er bygget paa Løgne. Man kan aldrig gjendrive en Løgn. Jeg formoder, at hvis man fortalte Capitain Westwood — lad os sige, at De fortalte ham det — at Forsyth, saa langt fra at være en mulig Jarl, kun er en virkelig Forbryder, vilde han saa nære Mistanke længer?“

„Jeg kunde lide at tale med ham, det er det Hele; og hvad den graa Lady angaaer, vil hun ligesaa lidt tro paa, at en virkelig Lord kunde have siddet i Fængsel som at en virkelig Straffefange kunde vise sig at være en virkelig Lord. Ja, hvis en Lommetyv vilde sværge paa, at han var Konge af Spanien og begge Indier, vilde hun ikke tro det; hvis han viste hende sin gyldne Krone, vilde hun sige, at den var stjaalen.“

„Det forekommer mig altsaa, at vi ved at lukke Munden paa Westwoods vil lukke Munden paa Verden.“

„Nei, ikke helt — det vilde blive kjendt fra Cork til Cuba, at Master Forsyth havde siddet i Weyport, og jeg dømmer som saa, at selv om han svoer høit og dyrt, vilde han ikke faae andre end Tosser til at tro paa sig.“

„Det er det jeg mener.“ Han tav; thi han stod overfor en Fristelse, mod hvilken Forsyths havde været den rene Barneleg. Manden, der ikke besad sund Fornuft, havde kun tænkt paa, hvad han betragtede som et Brudd paa et Løfte, han havde gjort sig selv, hvorimod Manden med Forstand og Samvittighed tænkte paa en Synd.

Det var imidlertid ingen Forbrydelse: han var fuldkommen berettiget til at lade Alle, hvem det angik, eller kunde angaa, vide, at Maleren For-

syth var en Mand, som havde været straffet for Bedrageri efter egen Tilstaaelse. Han kunde sige det og holde sig bogstaveligt til Sandheden. Der var kun den Omstændighed ved det, at han nu vidste, at den Straffede var uskyldig. Medens han antog ham for skyldig, havde abstrakt Filantropi ført ham til at fremstille Forsyth for Verden som skyldig. Hvis han ikke havde havt sin eiendommelige Evne til at rette Fornuften efter Omstændighederne, maatte selv Lord Wendale have havt en Mistanke om, at han var fristet til at gjøre Noget, som var galt.

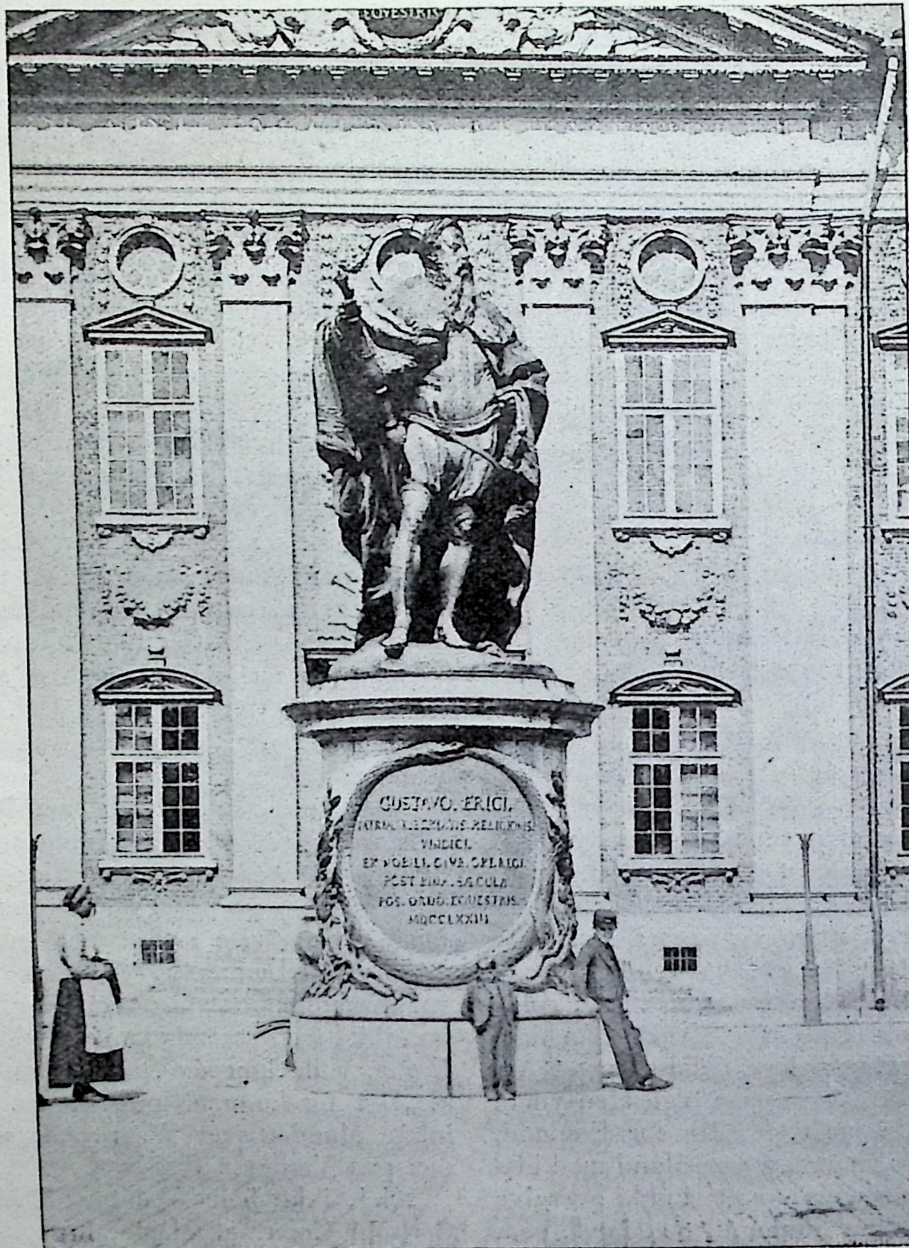
„De maa anse mig for meget ugjæstfri, Major Sullivan — og jeg har ladet Dem staa op hele Tiden; jeg beder Dem, tag Plads. Jeg vil sende Bud efter Vin."

„Tak, Mylord — jeg siger ikke Nei. Drikkevarerne er nok gode her."

„De er en Gentleman og Soldat, Major Sullivan, jeg tænkte ikke et Øieblik, at De sagde Noget, som De ikke selv troede paa, skjøndt jeg tilfældigt veed, at De har taget ganske overordentlig feil. Jeg veed Alt om Falskneren Francis; han er ikke mere min Onkel, eller beslægtet med mig, undtagen ved Adam, end De er. Men Tosser vil stadigt snakke, og han kan blive fristet til at benytte sig af deres Dumhed — en Mand, der har begaaet een Forbrydelse, vil ikke vige tilbage for en ny — og man maa lukke Munden paa Tosserne. Jeg beklager, at De har sagt saa meget til Capitain Westwood, men det er der nu ikke Noget at gjøre ved. Det gjør mig ondt — meget ondt, at være nødsaget til at sige hvad jeg veed om en Mand i Forsyths Stilling —"

„Nød bryder alle Love, naturligvis — det er sandt."

De forstaaer vel nok, at jeg ikke troer et Ord af Deres Historie?"

STOCKHOLM — GUSTAV VASAS STATUE UDENFOR RIDDARHUSET

„Nei, naturligvis, Mylord; det kunde aldrig falde mig ind at vente det af Dem."

„Det er altsaa klart. Og nu er jeg bange for, at jeg ikke kan tale mere med Dem. Man har ventet paa mig, det er langt over Tiden —"

„Deres Herlighed vil maaske vide, hvorfor jeg er Dem saa venligsindet, inden jeg gaaer?"

„Og Grunden er?"

„Ja, seer De, Mylord, det er en snavs Stilling at være Soldat — Ære har jeg faaet nok af, men den fylder Pokkers lidt i Pungen. Derfor har jeg tænkt —"

„Hvad — De venter, at faae Betaling for at have fortalt mig en Bunke Løgne?"

„Det er netop, hvad jeg gjør."

Lord Wendale trak paa Skulderen. „Jeg lader mig aldrig Noget binde paa Ærmet. Farvel."

„Godt, Mylord. Maaske har De Ret og jeg Uret. Men det maa jeg først have Vished for, til min egen Beroligelse. Jeg vil drøfte Sagerne endnu engang med min Ven Capitainen, og viser det sig saa, at jeg har Ret, som jeg troer jeg har, saa er Majoren ikke den Mand, der vil se

STOCKHOLM — GUSTAV ADOLFS TORV, UDSIGT FRA HOTEL RYDBERG

en uskyldig Onkel lide Uret og ikke give sit Ord med i Laget. Hvis Deres Herlighed er utaknemmelig, er den anden Hans Herlighed det vist ikke — og jeg antager, at hvis han trænger til Beviser, vil han give et godt Vederlag for det, jeg kan forsyne ham med — og hvis han ikke gjør det, saa lader Capitainen Munden løbe — og saa bliver det forsent at sætte Laas for den."

„Jeg be'er om Forladelse", sagde Lord Wendale, ydmyget over at se sig i Hænderne paa saadan et Menneske. „Jeg glemte, det indrømmer jeg, at det er Verdens Skik at give Noget for Noget. Hvis Deres Meddelelse har nogen Værdi — jeg mener, hvis De venter at blive betalt for den Tjeneste, De er saa ivrig for at gjøre mig — er det ikke Andet end rimeligt, at De skal have Deres Tid og Uleilighed betalt. De kjender Veien til Gressford — tag derned og gjør strax Capitain Westwood bekjendt med denne Forsyths virkelige Charakter: at han kun er en løsladt Fange, en Falskner — altsaa, en professionel Bedrager. Hvis han tvivler, kan det let bevises. Hvor store vil Deres Udgifter være frem og tilbage? Hvad jeg betaler, vil være Deres Udgifter i min Tjeneste — forstaaer De?"

„Det vil blive en lang Reise, Mylord. Der er Vognen frem og tilbage — og en Seng og en Smule Frokost i den Sorte Prins — det er en skammelig dyr Kro — og lidt Forfriskninger underveis og Drikkepenge — jeg kan minsandten ikke gjøre det under ettusind Pund, og det er endda voldsom billigt."

„Godt — De skal faae Femhundrede strax og Femhundrede til, saasnart det første Rygte naaer mig om at Forsyth er afsløret. De vil undskylde, at jeg behandler dette som en simpel Forretningssag og vil sikkre mig, at Pengene ere tjente. Jeg haaber, at De er fornøiet."

Majoren betænkte sig — han havde sagtens ikke ventet, at man saa hurtigt var gaaet ind paa hans Betingelser. Men naar han havde udspredt Lord Wendales Version af Historien, kunde han ikke længer drage Fordel af sin egen. Det var nødvendigt at slaa Hø medens Solen skinnede.

„Lad os sige et Tusind til for Tidsspilde —"

„Godt?"

„Og et Tusind som Tillæg til de femhundrede, der skal erlægges siden —"

„Jeg seer, at jeg maa nævne en Sum. To Tusinde nu og tre Tusinde siden, og hvis De forlanger en Penny mere, kommer De paa Porten."

„De er minsandten en Gentleman, Mylord — det er let at se med et halvt Øie, at det er Dem, der er den rigtige Jarl af Wendale. Og De vil ikke komme til at fortryde det — De skal aldrig blive uleiliget mere."

„Hvis det skeer, skal jeg nok forsvare mig selv, det kan De være overbevist om. De vil

endnu iaften tage til Gressford og lade Capitain Westwood vide Alt, hvad han behøver at vide."

„Det er bedre strax at sige det til den graa Lady — saa vil Alverden vide det, inden De kan blinke med Øiet, og min Ven Capitainen vil ikke vove at sige, at hans Sjæl er hans egen."

„Fortæl hende det saa."

„Og der er ingen Grund, nu jeg tænker over det, til at øde Pengene paa Vogne og Hoteller. De er her i Byen."

Og saa gik den gamle Soldat med sin Anvisning paa totusinde Pund overladende det til Lords Wendales Fornuft og Samvittighed at udfægte hele Sagen imellem sig som de bedst kunde. Det maa være lykkedes dem at blive enige paa en eller anden Maade, men deres Overenskomst fik ham ikke til at imødese sin Vens Besøg med fuld saa megen Iver, som han havde vist for en Time siden, og hans ridderlige Følelser for Olympia vare kjølnede.

TREDIE KAPITEL

„Klokken fem imorgen tidlig, Tom — glem det nu ikke."

„Nei, Westwood, Du kan stole paa mig. Hold Humøret oppe, gamle Dreng — gaa tidligt iseng, og Du vil være saa frisk som en Fisk."

„Maaske død som en Sild, Tom."

„Naa ja, saa vil Du ialtfald dø paa en pæn Maade. Jeg vilde ønske, at jeg hver Dag var med til en Duel — at tænke sig en Duel med en Jarl! Og glem ikke at ransage Hjerte og Nyrer —"

„Jeg er parat, Tom. Du veed, hvad Du Altsammen faaer at gjøre, naar det skulde gaa galt."

„Du vil besøge min Familie, og Du glemmer ikke —"

„Den lille Balletpige fra Phønix? Jeg veed det — din Elskede og saa videre."

„Jeg har skrevet et Par Breve — ligger i min Lomme — Du glemmer ikke at se i den, vel?"

„Du kan stole paa mig. Godnat, gamle Dreng."

„Godnat Tom."

Efter Alt, hvad der har passeret imellem dem, vil man ikke strax gjætte paa, at Tom var Tom Harris, og at Westwood var Gerald. Og dog var det Tilfældet. Uenighed er ikke livsvarigt i enogtyve Aars Alderen: Gerald kunde ikke bære Nag, og Tom var velsignet med en tyk Hud og en Natur, som gjorde det grumme let for ham at tilgive Alle, som han havde fornærmet og at glemme, at han nogensinde havde fornærmet Dem. Det første tilfældige Møde, efterat Gerald igjen var kommen til Penge, var nok til at bringe ham tilbage under den Indflydelse, han havde været vant til fra den Dag af, han var gaaet tilsøes — maaaske ikke af et saa tillidsfuldt Hjerte men altid villigt. Det er en Selvfølge, at han henvendte sig til den verdenserfarne Tom Harris, da han trængte til en „Ven", i dette Ords tekniske Betydning.

Der fandtes Ingen i hele London stoltere end Gerald Westwood, da han fandt sig indviklet i en virkelig Duel med en virkelig Jarl. Han gjorde intet Forsøg paa at forstaa, hvorfor Lord Wendale paatog sig en Andens Sag, men saameget desto bedre; det gav hans første Affaire des større Prestige. Han længtes efterat sige Farvel til Ildfluen, inden han stod overfor sin Modpart, til Trods for hendes Opførsel imod ham: det var kun en tarvelig Nødhjælp for en elskende Part at tilskrive hende et langt Brev, som han haabede skulde gaa hende til Hjertet i Tilfælde af, at det virkelig stod skrevet, at han skulde dø for hende. Saa vilde hun blive bedrøvet.

Han tænkte ikke alvorligt paa, at han vilde blive dræbt, ikke mere end om han skulde hen og spillle Cricket. Men han havde altid hørt, at Folk gjorde deres Testamente, førend De „tog ud"; han sendte derfor Bud efter et stort Ark Papir og skrev Følgende:

„Jeg, Gerald Westwood, hjemmehørende i The Laurels, Gressford St. Mary, forhenværende Midshipman ombord paa H. M. S. *Lapwing*, testamenterer til min Fader, Capitain John Westwood, Esquire, min gamle Huggert og Dolk, og til min Moder, Mrs. Caroline Westwood, alle mine andre Ting, undtagen min Skrivepult til min Søster, Miss Caroline Pender, og mine Skjorteknapper til min Søster, Miss Marian Pender. Mr. Thomas Harris, Lieutenant i den kgl. Marine, skal have mine nye Pistoler, og vær saa god at sende mit Gulduhr og min Ring til Miss Miséricorde Drouzil, ved Phønix Theatret, som jeg haaber vil bære dem. Naar min Cousine, Miss Olympia Westwood, bliver funden, lad hende saa faae min Blyantsholder. Tom Harris har faaet et Brev til dem Alle. Betal min Hotelregning, og hvis jeg har Penge hos mig, giv dem saa til Folkene. Farvel, og Gud velsigne Jer Allesammen.

Gerald Westwood,
fh. i den kgl. Marine."

„Codicil: Hvis De —"

„Halløi!" udbrød han og vendte i en Fart sin sidste Villie om paa Klatpapiret, „Fader — Du her?"

Det var Capitainen, som var gaaet igjennem den lange Café, indtil han havde naaet det Bord, hvor Sønnen sad og skrev.

„Ja, min Dreng, jeg er i Byen og din Moder ogsaa."

„Min Moder — i Byen? Hvad skal hun her? Hvor er I taget ind?“

„Tag din Hat paa og følg med mig. Vi har faaet Logis ikke langt herfra, og hun sendte mig herhen, forat jeg skulde faae fat i Dig. Er der noget Nyt?“

„Om Olympia, mener Du? Ikke et Ord.“

Han ansaae det for unødvendigt at forklare, hvor usandsynligt det vilde være, at der var noget Nyt at fortælle, i Betragtning af hvordan han havde spildt sin Tid og sine Kræfter. Han tog Hatten paa, lagde sit Dokument sammen og stak det i Lommen, og forlod Hotellet med Capitainen.

Idet de traadte ud paa Gaden, løb de imod en ung Pige, som i Halvmørket stod paa Fortovet tæt op til Døren. Hændelsen var ganske almindelig, men Gerald maatte se to Gange efter Skikkelsen, som skyndte sig afsted, inden han havde faaet Tid til at bede om Forladelse. Hun syntes at være forsvunden, saa pludseligt var hun borte.

Paa Veien fortalte Capitainen, saa godt han kunde, hvorfor de vare komne til Byen, og hans Fakta vare klare, skjøndt hans Forklaringer vare mere svævende end ellers. For Øieblikket er det titstrækkeligt at vide, at Mrs. Westwood var der. Capitainen søgte at forklare, at hun var kommet paa Grund af Sæsonen, og skjøndt den Meddelelse, at hans Moder var reist op til Maanen, ikke vilde have været mere forbausende, kunde Gerald ikke tvivle om, hvad hans egen Fader sagde.

Men vi er aldeles ikke forpligtede til at tage Capitain Westwoods Ord for gode Varer. Det var ikke saa let at finde sig i Tabet af en rig Arving, eller saadan uden videre at overlade hende til en irsk Major. Da hun gav sig til at tænke mere roligt over Sagen, blev hun greben af Samvittighedsnag over at have forhastet sig i sin Dom, og forbausede en Dag Capitainen ved pludseligt at sige:

„John, jeg har aldrig kjendt en Mand som Dig. Du lader din Niece gaa, som om hun var et Fattighusbarn.“

„Min Kjære, Gerald leder jo efter hende af alle Kræfter.“

„Hvad kan Gerald gjøre? Hvis Du var blot et Stykke af en Mand, vilde Du gjøre Dig gode Venner med den Major, istedetfor at sidde og glo her.“

„Jeg vil gjøre Alting, min Kjære, naar blot jeg vidste hvad.“

„Hvad? Du skal naturligvis tage til London. Der er de, det kan Du stole paa, ellers havde jeg nok for længe siden hørt fra dem, medmindre de er taget til Udlandet. At han staaer bagved, er jeg ligesaa sikker paa, som at jeg sidder her. Du kjender hans Adresse i Byen, antager jeg. Du er intim nok med ham til at kjende den, og hvis han er reist, er det en Sag, Politiet maa tage sig af. Din egen Broders Barn! — Jeg siger, det er skjændigt. Hvad vilde Du gjøre, hvis Nogen løb bort med Marian? Mindre endnu, antager jeg — skjøndt Du da ikke kunde gjøre mindre end Ingenting.“

Og saaledes, ved Anvendelse af hele sin diplomatiske Kunst, lykkedes det hende, ikke alene at opdage, at hendes Mand kjendte den Adresse, under hvilken Breve vilde komme Majoren ihænde, men ogsaa at stramme ham op, saa han paatog sig at handle som en Mand med Energi.

Gerald vilde, tiltrods for sit Mandsmod, have givet meget for at have undgaaet denne Familieforsamling. Han vidste, hvordan hans Moder tilbad ham af hele sin Sjæl, og Tanken om at mødes med hende kort før en forestaaende Duel, lod det gaa op for ham, at han spillede Plat og Krone om mere end sin egen Hjerne. Hans Død kunde være værre end Døden for Andre, selv om det var Sport for ham. Der var imidlertid ikke Andet for at gjøre end at sætte et smilende Ansigt op ved det „Godnat“, der kunde betyde „Farvel“ og at være mere livlig end ellers, for at dølge hvad han troede at bære skrevet paa sin Pande: „Imorgen skal jeg duellere med Lord Wendale.“

De naaede Capitainens Logis i et af de halvt fashionable Kvarterer, hvortil Mrs. Westwood følte sig dragen af naturlig Tilbøielighed, og troede at træffe hende ventende paa dem i stivnet Ensomhed. Hvad de fandt, var Major Dionysius Sullivan, roligt holdende en Kop frem, hvori Mrs. Westwood skjænkede The med sit mest straalende Smil.

Det var den løierligste Kombination, som det saakaldte Tilfælde nogensinde havde tilveiebragt. Majoren og Mrs. Westwood drikke The sammen! Det var et Møde mellem Nordpolen og Sydpolen!

„Naa, der er Capitain Westwood“, sagde Fruen. „John, jeg tilgiver Dig aldrig, at Du ikke har præsenteret Major Sullivan for mig. Jeg forsikkrer Dem, Major, De er en sand Menneskeæder? Hvor er Gerald? Kan Du se, vi kunde finde *Dig*, min Kjære. Det er min Søn, Major Sullivan — den lille Dreng, hvis Liv, De reddede, som De nok husker.“

„Jo vist, Madame, De vil da ikke fortælle mig, at den nydelige unge Mand er Deres Søn — det er Deres Broder, mener De. I er sandelig en nydelig Familie; og det undrer mig ikke, at Capitainen ikke bryder sig om at udstillle Jer for en gammel Soldats beundrende Blikke. Jeg haaber, at De har det godt, Capitain — og De ogsaa, Mister Ger'l. Det undrer Dem maaske, at se mig her? Jeg vilde besøge Dem, og Mrs. Westwood var saa venlig at bede mig blive og drikke The.“

Mrs. Westwood var poleret, den gamle Soldat var upoleret, men der var alligevel noget vist beslægtet imellem dem. Den maatte maaske være blind, der antog Majoren for en djærv og

brav Gentleman; men han stammede fra den samme Esse som Hendes Naade. Ialtfald havde Major Sullivan til Sullivan Castle gjort et godt Indtryk paa En, der var meget vanskelig at stille tilfreds.

„John", sagde hun, „Du har aldrig sagt mig, at Major Sullivan er en god Ven af vor kjære Ven, Jarlen af Wendale! Jeg skammer mig virkelig over, at Major Sullivan har været saa tidt i Gressford og vi har ladet ham bo i en simpel Kro — for den Sorte Prins er ikke Andet — det er ligefrem Ugjæstfrihed. Næste Gang, De kommer til Gressford, maa De tage ind i The Laurels, medmindre De er nødt til at tage til Beckfield. De maa anse os for meget ugjæstfrie Folk i Gressford, Major Sullivan, men Capitain Westwood er undertiden saa tankeløs."

„Det skal jeg, Madame; man siger ikke Nei til et godt Kvarter."

„Hvad vil De have, Major?" spurgte Capitainen, forlegen for hvad han skulde sige. „Majoren vil bestemt gjerne have lidt Whisky, min Kjære —"

„Whisky? Tak, ikke til mig. En Kop af Deres elskværdige Frues The overgaaer al Whisky, der nogensinde er destilleret. Jeg nyder aldrig den Slags, og jeg har lige drukket Champagne hos Mylord Wendle."

„John!" sagde Mrs. Westwood, „hvor kan det falde Dig ind? Jeg vilde ønske, at alle Mennesker var af samme Mening om Spiritus som Major Sullivan; jeg haaber, at Gerald vil følge Deres Exempel. Maa jeg ikke skjænke Dem en Kop The til?"

„Naar De nøder mig saadan, saa Tak. Denne Spiritus er en Forbandelse for Landet, som min Ven Lord Wendle har sagt til mig Masser af Gange. Mens vi taler om Mylord Wendle, kommer jeg i Tanker om, at der er en Ting, jeg maa fortælle Dem — en voldsom kilden Sag er det, men Sandheden maa frem, om den saa skal ud gjennem Sidebenene, siger jeg. Jeg vilde selv ikke være glad, hvis en Mand saae, at jeg nærede en Slange ved mit Bryst og ikke gjorde mig opmærksom paa Faren. Og derfor vil jeg give en lille venskabelig Advarsel, som De vil være mig taknemmelig for."

Gerald havde sine private Grunde til at nære Mistro til Majoren, og hvad han nu havde seet og hørt tjente ikke til at gjøre ham mere tillidsfuld.

„Jeg antager, Moder", sagde han, „at Du er overbevist om, at jeg havde Ret, og at Major Sullivan ikke veed Noget om Olympia?"

„At *Du* havde Ret? Hvem har nogensinde tænkt paa det? Jeg ikke. Troer Du, at Major Sullivan vilde være her i dette Øieblik, hvis han ikke havde givet sit Ord som Gentleman paa, at han ikke veed mere om Olympia end Manden i Maanen? Men han har lovet at være behjælpelig med at finde hende, og det er mere end Du kan, eller din Fader. Men Major Sullivan er

STOCKHOLM — BELLMANNS STATUE PAA HASSELBACKEN

en rigtig Soldat, og de Folk veed, hvad de skal gjøre."

„Moder! Du vilde have det —"

„Aldrig, Gerald. Det var din Fader og Mr. Forsyth, som ikke lod mig faae et Ord fremført."

„Det er det, Madame — det er Forsyth — som De kalder ham — der staaer bag det Hele, det vil jeg sværge paa. Det er ham, jeg er kommen for at advare Dem imod. Han har faaet Foden indenfor Deres Hus, den gamle Ræv i Faareklæder! De vilde ikke tro det, ved at se ham, den gamle Skurk af en Skolemester, men det er kommet for Dagen, at han er en løsladt Fange fra Weyport Fængsel. Jeg tænkte nok, at De vilde gjøre store Øine."

„Barmhjertige Gud!" udbrød Mrs. Westwood. „Naa, af Alt i Verden —"

„Ja, De maa nok sige det, Madame. Han har siddet der for Bedrageri, den drevne Karl, i tre eller syv Aar, saavidt jeg veed. Og hans Navn er ikke mere Forsyth, end det er Westwood eller Sullivan."

„Den Usling — den uforskammede Karl, at bilde En ind, at han var Maler — og Capitain Westwood er endda Øvrighedsperson! Og at tænke sig, at man har omgaaedes ham — jeg vil aldrig vove at se Folk i Øinene mere. Jeg har nok syntes, at der var noget Muggent ved ham — selv kunde jeg ikke udstaa ham, og jeg har altid sagt det, men Ingen vilde høre paa mig. Maaske man vil gjøre det en anden Gang. Det er ialtfald en Trøst at vide, at Jarlen er bleven narret ligesaavel som jeg. Aa, Major Sullivan, det er virkelig en lumpen Verden!"

„De siger — at — Mr. Forsyth er en Fange fra Weyport?" spurgte Capitainen.

„Ja, det er hvad jeg gjør."

„Men hvad er da hans rigtige Navn? Hvad har han gjort?"

Majoren saae ham lige ind i Øinene og sagde dristigt: „Hans Navn er Francis, hvis De vil vide det — ham, som engang før har søgt at snyde Mylord Wendle. Nu vil De maaske ikke tvivle mere — hvad?"

„Francis? Det er altsaa bevist?"

„Til Punkt og Prikke, Capitain."

„Men — ved George, Major, De vil da ikke sige, at De har glemt Francis? Nei, af alt Mærkeligt —"

„Det er fuldkommen sandt: De kan jo forhøre Dem i Fængslet. De kan jo bede Forsyth eller Francis tage med dem over til Weyport, naar De er paa Inspektion, og saa se, om han gjør det."

„Og — men — hvordan, ved George, naar Forsyth er Francis — og — naar Francis var —"

„Forsyth er Francis, og Francis er Francis, Capitain. Det antager jeg, vil være tilstrækkeligt for Mrs. Westwood og Dem. Det er tilstrækkeligt for mig."

„Tilstrækkeligt!" sagde Mrs. Westwood, hvad vil Du mere? — og vi har havt en almindelig Fange siddende ved vort Bord og behandlet ham, som om han var en Lord."

„Men veed Lord Wendale da?"

„Troer De, at jeg vilde lade Mylord Wendle trække rundt med en Bedrager? Naturligvis fortalte jeg ham det, ligesom jeg fortæller det til Dem. De har altsaa ikke Andet at gjøre end at tage Sagen, som den er, og sende Skurken Pokker ivold."

Capitainen var ikke vanskelig at gjøre konfus, og skjøndt han sjelden var heldig i sine Anstrengelser, holdt han af at lægge Alting tilrette, indtil det stod klart for hans sendrægtige men ærlige Forstand. Han havde gjort sig svær Umage med Deligence-Spørgsmaalet, og han gjorde det Samme nu. Gerald følte ikke særlig Interesse for Forsyth, men hørte efter, da han ikke af Naturen var stundesløs. Mrs. Westwood var altfor vant til ikke at tage videre Notits af hans Streiftog efter Lys, og Majoren kom ham ikke til Hjælp.

„Major", sagde han endelig, „jeg havde nok Lyst til at høre lidt Nærmere om den Sag. Maaske De vil blive og ryge en Pibe med mig?"

„Tak, Capitain — men tidligt iseng og tidligt op; det holder jeg paa."

„Lad ikke Capitain Westwood føre Dem paa Afveie", sagde Fruen. „Er der Noget, der skal siges, kan det godt siges i min Nærværelse. Det er Nyt at høre, at jeg er iveien."

„Man skulde næsten tro det, Madame! Hvad er det, Capitain?"

„Hvis jeg var i Deres Sted, Sullivan, vilde jeg fortælle Lord Wendale Alt hvad jeg vidste. Det er det Hele."

„Maaske jeg ogsaa har."

„Aa — og hvad sagde han?"

„Han sagde ‚Tak, Major' og sendte Bud efter Champagne."

„Saa — saa, ved Jupiter, saa har De bestemt glemt det Halve af Historien. Det er en meget vigtig Omstændighed, Major — en Fandens vigtig Omstændighed — og, ved George, hvis De har fortalt ham Alt hvad jeg veed?"

„De er minsandten for høi for en jevn gammel Soldat som mig. Hvad er det, De veed?"

„Hvad — veed De ikke det? — At jeg vil vædde tusinde Pund om, at Forsyth er den Francis, jeg har kjendt i Amerika — det er det Hele."

„Det er nok muligt. De har truffet mange loierlige Exemplarer der. Og hvad var det for en Francis, De traf i Amerika? Fortæl mig det, min Gut — Capitain, mener jeg."

„John! Du har kjendt den Skurk i Amerika, og det har Du aldrig fortalt mig?"

(Fortsættes.)

TH S. HERMANSEN, AARHUS, FOT.

FRA KAPSEILADSEN VED AARHUS

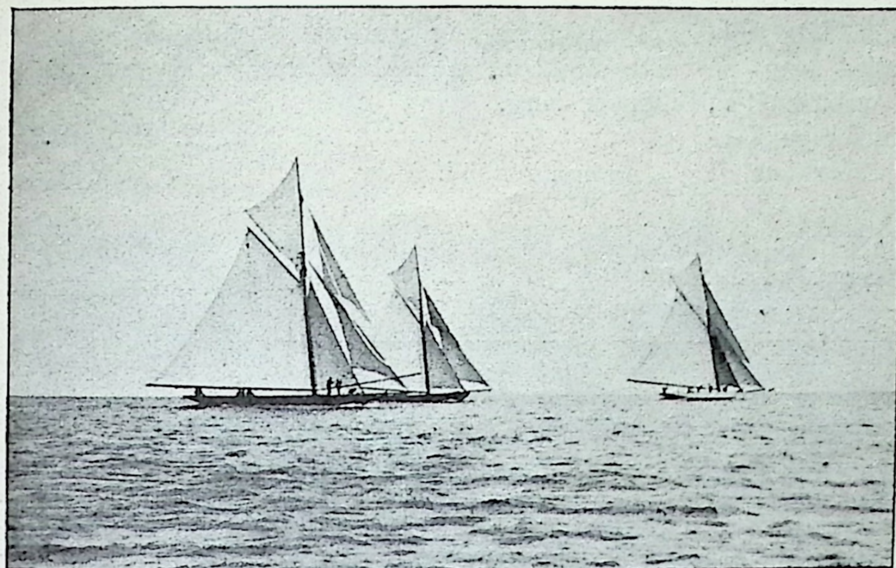
De internationale Kapseiladser paa Aarhus-Bugten

(Fra vor Korrespondent)

Hvis man nogensinde er berettiget til at tale vidt og bredt om Veiret, maa det være i Forbindelse med Kapseiladser, og blandt de mange lyst- og kapseilende Fartøier, som i de sidste Dage har ligget fortøiede i Aarhus Havn, er Passiaren om Vind og Veir ogsaa gaaet særdeles livligt. En tidlig Vandrer, som Lørdag Morgen promenerede paa Molerne, vilde hvert Øieblik kunne se solbrændte Ansigter stirre bekymrede op mod en overtrukken Himmel, hvis vaade Skyer hang ganske stille. Det var en bedrøvelig Modsætning til Torsdagens og Fredagens Seilluft, som havde givet klodsrebet Kuling paa Veien til Aarhus, men heldigvis blev det bedre, end det tegnede til. Ved 9-Tiden Lørdag Formiddag, da Dommerskibet, Opmaalingsdamperen „Marstrand", hvis Chef, Capitain *Grove*, fungerede som Kampdommer, stod ud af Havnen, friskede det en Del op. Men Vindstyrken blev dog ikke paa noget Tidspunkt under Kampen større, end at selv de mindste Baade kunde bære deres Ballon-Topseil. Med en diset Himmel som Baggrund tog denne stærke Seilføring sig glimrende ud, da Baadene Klokken 10 samledes rundt om Dommerskibet, klar til Start, naar Kanonskudet lød. De talrige Flag langs Havnen og de Tusinder af Tilskuere paa Molen gav hele Billedet en festlig Relief.

De første Baade, der gik i Løb, var *Hertugen af Lyksborgs* 29-Tommer „Veneta" og den nøiagtig ligesaa store „Johanne", tilhørende Hr. *Carl Frisch*, Hamborg. Begge Baade havde engelsk Besætning ombord og mentes at være hinanden temmelig jevnbyrdige, men det varede ikke længe, før det viste sig, at „Johanne" var den overlegne. Seiladsen foregik i en Trekant, og Banen, som var 10 Kvartmil, skulde seiles 2 Gange rundt af Fartøier over 5 Seiltons. Allerede efter første Omgang blev „Veneta" betydelig i Baghaand, og Afstanden mellem de to Konkurrenter øgedes yderligere paa anden Omgang. Resultatet blev, at „Johanne" kom ind som en smuk Seirvinder, og det Samme gjentoges ved Søndagens Kapseilads.

Ulige mere spændende var Kampen om Førstepladsen mellem „Elly" ($19,_8$ Tons) tilhørende *C. F. V. Siemens*, Berlin, og „Volante" ($19,_6$ Tons), tilhørende Generalkonsul *P. Wessel* og Kammerjunker *Lindholm*, Kjøbenhavn. Der startede to andre Baade i dette Løb, men hele Interessen samlede sig hurtigt om „Elly" og „Volante", der udkæmpede en formelig Duel. De to Fartøier har tidligere prøvet Kræfter sammen og er som Regel skiftevis gaaet af med Seiren, og det Samme gjentog sig her. Om Lørdagen blev „Volante" Nr. 1 med 1 Min. 14 Sek. Forspring

TH. S. HERMANSEN, AARHUS, FOT.

FRA KAPSEILADSEN VED AARHUS

i Præmietiden, men om Søndagen blev den slaaet af „Elly“ med 30 Sek.

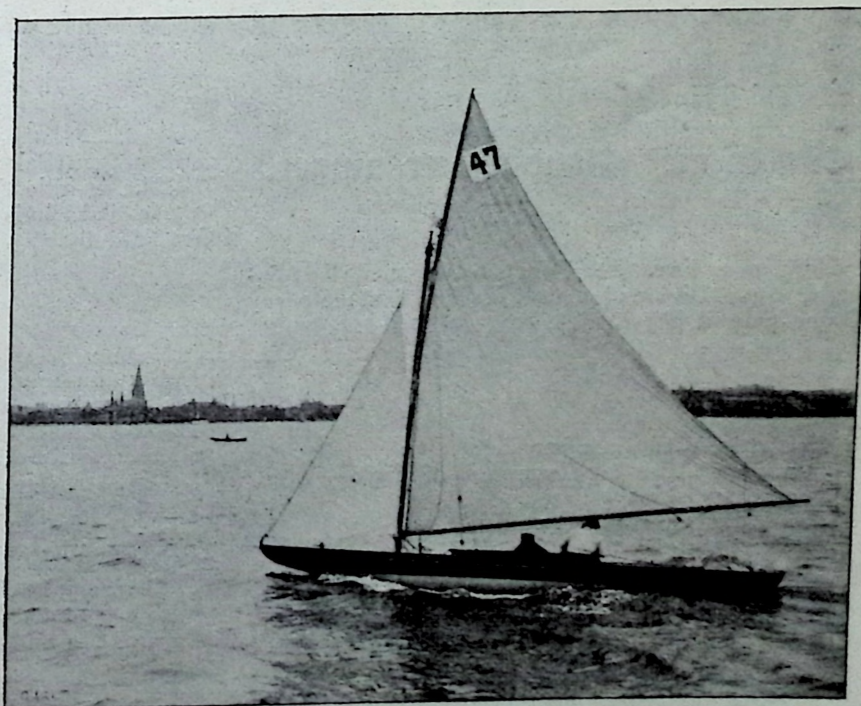
Blandt de udenlandske Fartøier, der konkurrerede om Ære og Præmier, maatte man forøvrigt særligt lægge Mærke til „Borgila“, tilhørende Hr. *Dan. Brostrøm*, Gøteborg, og Kielerofficiererne *V. Hassels* 4-Tommer „Tümmler II.“ „Borgila“, som er et fuldstændigt nyt Fartøi paa 12,5 Seiltons, tog hver Dag en 1. Præmie, og „Tümmler“ gjorde det Samme i *sine* Løb. Blandt de danske Baade samlede Opmærksomheden sig især om den lille „Karen Johanne“, tilh. Tømrermester *Christensen*, Kjøbenhavn. Den hidtil næsten uovervindelige „Leif“, som tilhører Apotheker *Daugaard* i Veile, og som i de sidste Aar har taget vistnok 34 første Præmier, blev iaar stærkt distanceret af Tümler II“ og maatte hver Dag nøies med en anden Præmie. Provinsens Nybygninger, Redacteur *Funch-Thomsens* „Dog“ og Redacteur *Boesgaard-Rasmussens* „Psyche“, som der var næret en Del Forhaabninger til, kom ikke op i de Præmietagendes Rækker. „Dog“ knækkede første Dag sin Top og maatte gaa ud af Løbet. Om Søndagen kom den sidst ind i sit Løb.

Foruden de ovenfor nævnte tog følgende Fartøier 1. Præmier: „Betty“, *Robert E. Loesener*, Hamborg, „Lily“, Brygger *V. Hansen*, Svendborg, „Sybelle“, Rhederiet *Sybelle*, Kjøbenhavn, „Vivat“, Grosserer *Bendix*, Kjøbenhavn, „Ellen“, Baron *Blixen Finecke*, Næsbyholm ved Malmø, „Linda“, Proprietær *Bogh*, Middelfart, og „Maria“, Brødrene *Christensen*, Horsens.

Kapseiladsen var hver Dag forbi Klokken lidt over 3. Om Søndagen blev Kulingen frisk sydlig, hvorved de 9 Løb (med gamle Fartøier imellem) kunde expederes ligesaa hurtigt som Lørdagens 6 Løb. Søndag Aften afsluttedes Kapseiladsen med en festlig Middag i Ris Skovs Pavillon. Kgl. dansk Yachtklubs Formand, Commandeur *Tuxen*, præsiderede, med Hertugen af Lyksborg ved sin høire Side.

Efterat Kampdommeren, Capitain *Grove*, havde uddelt de nydelige Sølvpræmier, takkede Hertugen paa egne og Landsmænds Vegne for den smukke Modtagelse og udtalte sit Ønske om et vedvarende godt Forhold mellem danske og tydske Seilsportsmænd. Og da de officielle Skaalers lange Række var tømt til Bunden, gik Sportsmændene i Dans med Aarhus unge Damer til den lyse Dag.

Om Kapseiladsernes gode sportslige Udbytte herskede der kun een Mening. Lidt mere Luft kunde der have været, men der var dog nok til, at Tilfældigheder ikke kom til at øve nogen syn-

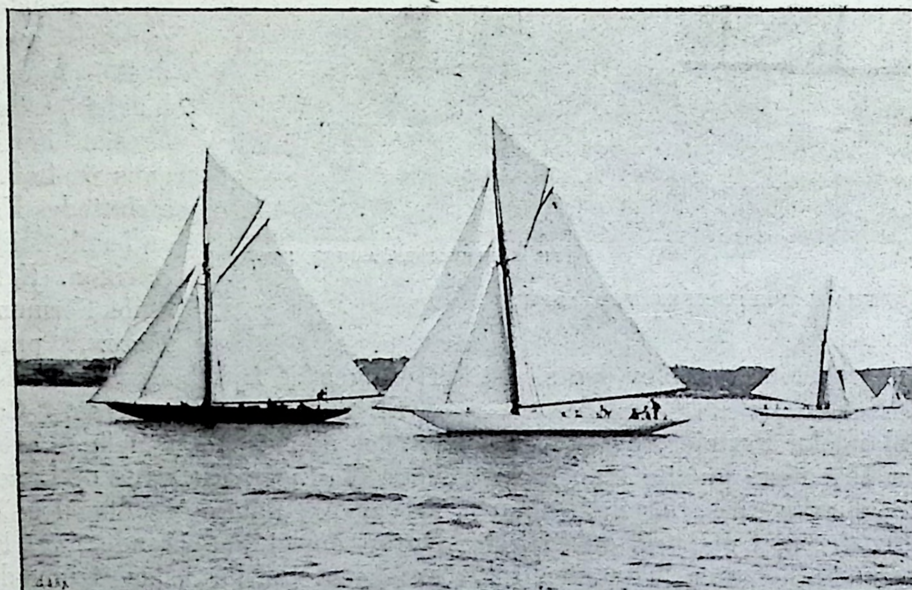

TH. S. HERMANSEN, AARHUS, FOT.

FRA KAPSEILADSEN VED AARHUS

derlig Indflydelse paa Resultaterne. Og alle Sportsseilerne, saavel vore hjemlige som de fremmede, der første Gang pløiede Aarhusbugten, var enige om, at en bedre Trekant for en Kapseilads kan ikke lægges end den, der har sit Toppunkt udenfor Aarhus Havnemole og sine Ben strakt ud mod Molshoved og Kysten under Marselisborg.

K. Hansen.

Aarhus, 26. Juli.

TH. S. HERMANSEN, AARHUS, FOT.

FRA KAPSEILADSEN VED AARHUS

Citater med Randbemærkninger.

„Man maa bære det Uundgaaelige med Værdighed“, sagde Diplomaten stolt, da han fæstede en ny Orden paa sit Bryst.

Kokkepigen (til sin Kjæreste):
„Du, igaar Aftes tog Herren feil af mig og Fruen.“
Kjæresten (skinsyg):
„Naa, han gav dig vel et Kys!“
Kokkepigen:
„Næ, han gav mig Grovheder.“

Han (paa Bal):
„Ikke en lille Forfriskning, Frøken, om jeg tør —“
„Aa Tak! hvis De vil lade mig være alene i en fem Minuter.“

Paa Kafeen

„Gaa nu hjem, kjære Ven; Klokken er tolv; ellers troer jeg, at Din rare Kone vil vise Tænder.“
„Saamænd gjør hun ei; paa denne Tid ligger de allerede i Etuiet!“

„Fra det Latterlige til det Ophøiede er der kun et Skridt“, sagde Clownen, da han efter Forestillingen klædte sig paa for at gaa i Selskab.

Fra Trondhjems-Jubilæet

(FRA VOR KORRESPONDENT)

Først naar den hele Fest, saavel den officielle Jubelfest som de halvt private Efterfester var tilende, kunde der være Tale om at sende „Hver 8. Dag" det korte Brev om disse Festligheders Gang. Det skal siges til en Begyndelse, fordi det tjener til Trondhjems Ære, at Festen løb udmærket heldigt af. Ingen Misstemning herskede, saalænge den varede; Høire og Venstre gik sammen som Brødre; Folket var i den brillanteste Stemning, og Folkets Monark kunde ikke noksom udtale sin største Tilfredshed med de Dage, han tilbragte her. Man feirede i og med Trondhjems Jubilæum en national Høitid, og for alle dem, der havde den Lykke at være her i disse Dage, vil de staa skrevet i Erindringen med Lueskrift.

Det var skjønne Dage ogsaa hvad Veiret angaaer, og det var jo saa meget heldigere, som Glanspunktet i Festen for de mange Tusinder var de tre Dages Folkefest paa den gamle Slagmark, Ilevolden. Her var der ogsaa gjort overmaade meget for at faa en festsmykket Plads. Et af vore Billeder viser dette. Vi seer paa det Olaf Tryggvessöns Statue i Forgrunden. Den er endnu kun at regne som en Dekorationsfigur, der vil forsvinde med Festen, thi man er desværre endnu ikke kommet saa langt, at man har faaet støbt den i Malm. Men om den havde været i Bronce, den havde ikke kunnet være skjønnere end den, der stod. Med denne Statue som Indledning er der saa reist to vakkre med Kranse, Flag og Vaabenskjolde smykkede Æresporte, og fra Alleer af Flagstænger vaiede vort smukke Flag. Dansegulve var lagte for med Dansen at more de unge Mænd og Kvinder, Idrætslege var foranstaltede til de Yngres Underholdning, og ved Pavilloner, opreiste for Anledningen, kunde man faae slukket sin Tørst i Øl eller Mineralvand fra Trondhjem. Her paa Ilevolden, hvor de 30—40,000 Mennesker var samlede, gik det livligt til, efterat først en Række Taler var holdte, af Byens Magistrats Ordfører, H. M. Kongen og af et af Festkommiteens Medlemmer. Kongens Tale var en særdeles fin og stemningsfuld Hilsen til Trønderne, og den greb Sindene dybt. Vi er begyndte med at skildre Folkefestens 3 Aftener, fordi det var ved den, den store Masse fik Leilighed til at feire dens Byes 900-Aars Fest.

Vi vil imidlertid nu søge i kortest mulige og kronologiske Træk at samle Indtrykkene fra de Fester, hvor kun de Hundreder fik være med.

Med Gudstjeneste i Domkirken begyndte Festlighederne. H. M. Kongen og Hs. kgl. Høihed Kronprinsen indfandt sig til samme og modtoges ved Døren af Biskoppen og Præsteskabet. Biskop J. N. Skaar prædikede over Dagens Evangelium, Johs. 1. 35—52, idet han udviklede, at til de lykkeligste Erindringer i Menneskelivet hørte særlig Mindet om det første Møde med Frelseren. Men med Frelseren mødtes man i hans Kirke paa Jord. Kirkens Grundlæggelse i Norge skyldtes Olaf Tryggvessön. Paa denne Dag maatte det erindres; men foruden ham og hans Værk ogsaa alle de Fædre, som med Dygtighed havde arbeidet Byen op i denne eller hin Retning; men man skulde mindes dem saaledes, at vi byggede videre paa den lagte Grundvold. „Bygge og böte med Bot som duger". De 900 Aar manede til Lovprisning af Herren, uden hvis Hjælp Byen ikke havde været, hvad den er. Men Takken skulde ogsaa ske i Gjerning og Sandhed, Kjærligheden burde øges, Had og Avind fjernes. Festens Glans øgedes ved de Kongeliges Nærværelse. For 25 Aar siden var Oscar II bleven Konge. „Tung er Kronen", havde en berømt Digter sagt, og den norske har ikke altid været saa let. Men havde vi da gjort, hvad vi formaaede for at gjøre den lettere. Hvis vi maatte svare

Nei, gid da Festen maatte tjene til at samle os om vor Konge til Byrdens Lettelse.

Prædikenen gjorde et mægtigt Indtryk paa Kongen og alle Tilstedeværende, og mangt et vaadt Øie hævede sig op mod de høie Hvælv i Tak og Pris, — mon tro i Løfter for Fremtiden?

Efter Gudstjenesten blev et større Festoratorium med Text af Sognepræst *Sigv. Skavlan* og *Ole Olsen* afsunget. Oratoriets Text er overmaade stemningsfuld; den skildrer i korte, malende Træk Trondhjems Historie ned gjennem Tiderne og ender med et jublende Halleluja. Musiken slutter sig fortrinlig til Texten, ja forhøier den paa sine Steder.

Umiddelbart før Folkefesten gik der et Folketog paa 5—6000 Mennesker gjennem Gaderne. Vi seer det paa et af vore Billeder, idet det passerer forbi H. M. Kongen, der har Plads paa Stiftsgaardens Trappe.

Mandag holdtes Turnfest og stor Borgermiddag, ved hvilken H. M. Kongen overraktes en stor Pokal i Sølv fra Trondhjems Damer. Majestæten takkede med en overmaade vakker Tale. Omkring 500 Mennesker deltog i Middagen og end flere i det derpaa afholdte Bal.

Tirsdag defilerede Tropperne forbi Kongen. Vi seer dem paa Vignetten marchere op til Defileringen med Brigademusiken i Spidsen.

Hermed var den officielle Fest egentlig forbi; men en Række andre Festligheder var forbundne hermed. Vi nævner en Dejeuner, Kommunen holdt for sine Gjæster og for Pressen. Endvidere bør nævnes den danske Konsul, Hr. *Finnes*, Souper og Korvetten Dagmars Dejeuner.

Det vakte almindelig Glæde, at den danske Stat sendte et Krigsskib herop i Anledning af Jubilæet.

Og nu forsøger Byen at komme i de vante Folder igjen, men det tager vel Tid. I Minderne vil disse Julidage leve længere end den værende Slægt, og ikke bare her i Byen, men udover det hele Land. Og til Trondhjem siger vi med Oratoriets Forfatter:

Trondhjem, i din lyse Julinat
naar der aander Duft af Lyng og Krat —
Trondhjem! i Snekaabens hvide Dragt,
Jo — Krystaller, Nordlyskronens Pragt —
Trondhjem, du, som fostred djerve Børn —
sid der, bred og vaagen, Dalens Ørn!
Speid i Vest og Øst — det er vor Tro,
hvast er Næbet, skarp er end din Klo!
Sid der, Trondhjem, i din Sommernat
med Aarhundredernes Mindeskat!

—*r*.

Skiftingen

Der var gaaet syv Aar, siden den rige Møller havde holdt Bryllup; hans Hustru var det stateligste og flinkeste Kvindemenneske paa hele Egnen, men Børn havde de ikke. Endelig kom der dog et. En af Naboerskerne havde foreslaaet Møllerkonen at offre Gudsmoders Billede i Landsbykirken et lille bitte Svøbelsebarn af Sølv. Det maa have hjulpet, thi et Aarstid efter blev Møllehjulets dundrende Klappren helt overdøvet ved Brølet af et rigtigt levende Svøbelsebarn.

En Gut til Dreng, som den lille nyfødte Møller, havde Verden i mange Aar ikke seet, og den hjertensglade Fader gjorde et saadant Barselgilde for sine Bekjendte, at de Færreste af dem kom hjem igjen derfra paa deres egne Ben.

Desværre blev Glæden snart igjen ødelagt for Mølleren og hans Hustru. Drengen blev nemlig Dag for Dag grimmere. Hans Hoved svulmede op som et Græskar, Mundvigene kom til at gaa lige op til Ørene, og i Øinene var der ikke mindste Gnist af Forstand. Desuden peb Rollingen Dag og Nat som en Gris, og, hvor meget man fyldte i ham, blev han dog aldrig mæt.

„Det Barn er der En, som har seet paa med onde Øine", beklagede Moderen sig, og Naboerskerne rystede betænkeligt paa Hovedet.

Nu levede der i en By paa den anden Side af Floden en gammel, klog Kone, som mangen Gang havde hjulpet, hvor gode Raad vare dyre. Mølleren spændte for sin fine Kurvevogn og kjørte selv efter hende. Først fik hun et godt Maaltid Mad, derefter bad man hende komme ind i Barnekammeret. Den kloge Kone tog Barnet ud af Vuggen og betragtede det nøie; saa kaldte hun Forældrene ud af Kammeret og endnu et Par Stuer længere bort.

„Ja, det er sikkert nok", hviskede hun dem i Øret, „at Jert Barn er blevet forbyttet. Rimeligvis have I engang ladet Natlampen gaa ud, og deraf har Troldtøiet benyttet sig til at lægge Jer den Skifting i Vuggen."

Ved at høre det brast Møllerkonen i Graad, og hendes Mand satte et Ansigt op, som om han var falden ned fra Maanen.

„Aa ja, tænkte jeg det ikke nok!" klagede den stakkels Moder sig, „at det ikke kunde være mit Kjød og Blod. Hvor var min yndige Dreng dog et Englebarn med sine søde, klare Kigøine, men hvad er det for en afskyelig Unge, den derinde i Vuggestuen?"

„Tys", hviskede den Gamle, „siig det ikke saa høit, og fremfor Alt sørg for at behandle Skiftingen godt, thi saadan som han faaer det hos Jer, faaer Eders Barn det hos de Underjordiske, der have stjaalet det. Det er desuden ikke helt umuligt, at I kan faae Jer egen Søn igjen.

Fra min Bedstemoder veed jeg, hvad der hændte i et ganske lignende Tilfælde. En Kone, der havde faaet sin lille Datter forbyttet, tog Skiftingen med sig ud i Kjøkkenet og gjorde Ild paa under Bryggerkjedlen. Saa stillede hun et Dusin halve Æggeskaller op og lod, som om hun vilde brygge Øl i dem. Da Skiftingen saae det, slog den af Forbauselse Hænderne sammen over Hovedet og udbrød:

Jeg er saa vissen og gaaet i Frø,
som den allerværdigste Pebermø;
men hvem skulde tro, om saa Himlen falder,
at Øllet kan brygges i Æggeskaller.

Derpaa foer Skiftingen ud af Huset, og istedetfor den havde Moderen sit eget Barn siddende paa Armen."

Saaledes fortalte den kloge Kone, og man besluttede at forsøge det samme Middel. „Men vent til sent ud paa Eftermiddagen", raadede den Gamle; „ved den Tid, at Aftenklokken ringer Solen ned, har Troldtøiet ingen Magt."

Det gjorde de saa, men enten har Rollingen ingen Skifting været, eller ogsaa har den havt for ondt i Maven til at forundre sig over at se Øl blive brygget i Æggeskaller; den stirrede blot med sine glasagtige Fiskeøine ind i Ilden og vrælede op, saa der ikke var til at nære sig i Huset.

Forsøget var altsaa mislykket. Den kloge Kone tog hjem igjen, og i Møllen var Sorg og Bedrøvelse.

Alligevel fulgte Møllerkonen den Gamles Raad ikke at lade Skiftingen mangle Noget, men saasom hun selv var led ved at se paa den grimme Tingest, overlod hun for høi Løn dens Pleie til en ung Tjenestepige, som var i Besiddelse af megen Taalmodighed.

En Aften sad Pigen under Lindetræet udenfor Møllen; ved Siden af hende laa Troldungen i en Kurv med Puder. Da kom hen til hende en af Møllersvendene, en kjøn, godmodig, stærktbygget Karl. Han havde ikke hvide, støvede Klæder paa, men sin lyseblaa Søndagsfrakke, thi han havde været til Marked inde i Kjøbstaden. I Haanden holdt han forsigtigt et stort Honningkagehjerte, hvorpaa der med Sukker var skrevet nogle pæne Ord. Hvad der stod, kunde han rigtignok ikke læse, men det gjorde ogsaa ligemeget.

„Godaften Lene", sagde han til Barnepigen, „her har jeg Noget til Dig."

Pigebarnet blev lidt rød i Hovedet og tog Honningkagehjertet.

„Mange Tak", sagde hun.

Møllersvenden saae lidt slukøret ud og spurgte saa:

„Er det det Hele?"

„Ja, det er da."

„Har Du da maaske ikke for længe siden lovet mig et Kys, og nu kunde Du saa godt give mig det. Der er Ingen, der seer paa det, uden Utysket der i Kurven, og han hytter sig da nok for at sladdre videre. Kom nu bare!"

„Rør mig ikke, ellers skriger jeg."

„Naa, det skal vi da nok faae Dig til at lade være med", lo Svenden, slog sin Arm rundt om Skuldrene paa Lene og vilde lukke hendes Mund med et Smækkys. Men Lene forstod Uret; hun rev sig løs og raabte Mord og Brand.

I Døren kom den dydigt opbragte Møllerkone tilsyne. og for hendes straffende Blik luskede Karlen afsted.

Men da skete der et Vidunder. Skiftingen reiste sig op i sin Kurv, slog Hænderne sammen over Hovedet og udraabte:

Nu er jeg bleven en gammel Mand,
saa stiv som en Pind og saa tør som Sand,
men det har jeg aldrig seet mellem Piger,
at En, der faaer et Kys, ogsaa skriger.

Dermed smuttede han som en Vandrotte ud af Kurven og ned i Mølledammen. Men hvor Troldungen før havde ligget laa nu en prægtig lille, blaaøiet Dreng, som strakte sine smaa Arme ud imod Møllerkonen.

Nu kom der Lys paa Møllen, saa det kunde blive til Noget, og Lene, der havde skreget saa bravt op, fik til Foræring af Mølleren en hel Pose blanke Dalere. Saa holdt hun Bryllup med Møllersvenden og skreg for Fremtiden ikke mere, naar han kyssede hende.

Efter *Rudolph Baumbach*
ved *Thor Lange.*

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(40. Fortsættelse).

„Jeg vidste det ikke ligestrax, min Kjære. Det — faldt mig ind — og saa blev jeg sikker i min Sag — og Navnet stemmer. Og, ved Jupiter, ligesaa sikkert som jeg hedder John Westwood, hvis Forsyth er Francis, saa er Forsyth Lord Wendale, det er det Hele."

„Kjære Gerald", sagde Mrs. Westwood, „troer Du ikke, det vilde være bedst, at Du fik din Fader iseng? Aa, det er gyseligt at tænke sig — og i Fremmedes Nærværelse —"

„Carry, min Kjære", sagde Capitainen i en usædvanlig skarp Tone, „jeg er ikke mere fuld end Du er. Det er grumme indviklet, men hvis Forsyth er Francis, er Forsyth Lord Wendale, og det er en given Ting."

FRA TRONDHJEMS-JUBILÆET — PAA ILEVOLDEN

FRA TRONDHJEMS-JUBILÆET — FOLKETOGET

Majoren trak Øienbrynene iveiret. „De har nok faaet fat i en gal Ende! Maaske vil De være saa god at forklare Dem nærmere, for Madame er ikke paa det Rene og jeg ikkeheller."

„Enhver veed, at jeg som ung Mand reiste til Amerika. Du veed det, Caroline. Og der saae jeg den Mand, som nu kaldes Forsyth, ligesaa sikkert som jeg lever — og skjøndt han dengang var en ung Mand, har jeg god Grund — Major —"

„Det er en alvorlig Sag, Capitain. Maaske De vil lade Mrs. Westwood her, og Ger'l med, vide Deres gode Grund. Mig kan det være ligemeget, som De nok veed."

„Og han var Lord Calmont — det vil sige Lord Wendale — ligesaa sikkert, som jeg staaer her."

„Puh! De drømmer. Det er latterligt, at en Mand, som var Jarl, skulde være Straffefange. Ikke sandt, Madame? Jeg vil raade Dem, Capitain, til at beholde Deres Snak hos Dem selv. Jeg vil raade Dem som Ven. Et Nik er ligesaa godt som et Vink, veed De nok —"

„Hør nu, Major, enten jeg nu har Ret eller ikke — jeg veed det ikke — men den Sag maa klares. Jeg er ikke Jurist, men jeg er Dommer, og jeg anseer Ingen for en Forbryder, før det er bevist. Det gjør vi aldrig i vore Møder, og jeg gjør det heller ikke her."

„Men det *er* bevist", sagde Mrs. Westwood. „En Bedrager er en Forbryder — og min Fader *var* Jurist og salig Sir Samuel var Øvrighedsperson ligesaavel som Du."

„Og hvad vil De gjøre, Capitain, om en gammel Soldat maa være saa fri at spørge?"

„Jeg vil — Jeg vil imorgen gaa hen til Lord Wendale —"

„Naa, det vil De. Saa gaaer jeg med. Han er Fredsdommer, veed De nok, og eftersom De ogsaa er det, kan I jo drøfte Sagen. Men De gjorde maaske bedst i at tage en Sagfører. Nei — jeg har ikke fortalt ham, at De har truffet Francis, den Skurk i Buenos Ayres, men maaske har De Ret, og det er bedst, at han faaer Alting at vide, hvad De og jeg veed. Men hvis De tænkte Dem lidt om, vilde De maaske betænke Dem to Gange, inden de fortalte en Ammestuehistorie, der vilde faae Dem til at staae som et Fæ."

Gerald knyttede uvilkaarligt Haanden. Hvorfor gik hans Fader ikke hen og slog den Fyr til Jorden? Der var Noget i Majorens Tone, der lød som en Trudsel; hans Moder lagde maaske ikke Mærke til det, men det gjorde han.

Capitainen sprang op fra sin Stol, men langtfra at kaste sig over sin Gjæst, begyndte han at gaa op ned ad Gulvet. Han holdt Hænderne paa Ryggen, og Gerald, hvis Opmærksomhed var vakt, saae, at Fingrene arbeidede nerveust. Hvad Majoren end vidste eller ikke, saa vidste han, hvad han gjorde — det var klart.

„Det er bedre at staa som et Fæ end at være en Skurk", sagde Capitainen endelig i en ynkelig Tone.

„Sandt nok, skjøndt det er bedre at staa som en Skurk end at være et Fæ; og De vil gjøre begge Dele; jeg raader Dem som Ven til at betænke Deres Stilling. De undskylder nok, Madame, at jeg taler saa frit, men jeg er en gammel Soldat, og jeg hverken tager mine Ord i mig igjen eller veier dem."

„Major, jeg vil ikke se en Uskyldig hidset tildøde. Det kan aldrig være Bedrageri af en Mand at underskrive sit eget Navn."

„Som De vil, Capitain. Og jeg vil ikke se en Skyldig opsporet — det er klart; og De veed, hvad det skal sige. *Caramba!* Der er det, der er værre end at skrive falsk Underskrift, og derfor vil jeg raade Dem til at tænke Dem vel om, hvorvidt De ikke har taget feil. Det *raader* jeg Dem til, Capitain — det vil være klogt handlet."

„De, Slyngel!" udbrød Capitainen. „Troer De, at jeg er saadan en Slyngel, at jeg vil offre et uskyldigt Menneske for selv at slippe for Galgen? Nei, Fanden tage mig om jeg gjør!"

Majoren var snild, men han havde udeladt en vigtig Faktor af sin Beregning — at Capitain Jack Westwood, hvor moralsk en Kryster han end var, dog var en Gentleman. Det var dog maaske ikke saameget af Uagtsomhed som af Ukjendskab til Forholdene, at Majoren tog feil.

Hvad dette lidenskabelige Udbrud betød, var kun han og Majoren vidende om. Det var anden Gang siden hans Bryllupsdag, at man havde hørt ham bande saaledes; og den Forbauselse, der foraarsagedes af hans første Ed, var Intet imod Forbauselsen nu. Gerald sprang op, og Mrs. Westwood blev maalløs.

„De er gal!" sagde Majoren, saasnart han gjenvandt sin Fatning. „Maaske er De nysgjerrig, Madame —"

„Jeg har været gal, men jeg er det ikke længer. De har spændt Buen for høit, Major Sullivan. De troer, at fordi jeg har givet Dem alle mine Penge for at faae Dem til at tie, skulde jeg ogsaa lægge min udødelige Sjæl med i Bøssen, som om det var en anden Penny. Caroline, min Kjære — Gerald, min stakkels Dreng —"

Han kastede sig ned i en Stol og begravede sit Ansigt i sine Hænder.

„Hvad er det, John? — Siig mig det strax", udbrød Mrs. Westwood og blev ganske bleg.

„Hvad er det, Fader?" spurgte Gerald og lagde sin Haand paa Capitainens Skulder. „*Jeg* vil ikke tro, at Du har gjort noget Urigtigt."

„Caroline — Olympia er min Datter. Jeg — jeg var gift — jeg havde en Hustru i Live, da jeg ægtede Dig."

Gerald løb hen til sin Moder — hun vilde være besvimet, hvis hun ikke havde været altfor overrasket.

„Jeg vidste det dog ikke, ved George: — jeg troede, at hun var død — jeg har ialtfald aldrig troet Andet. Jeg maatte forlade hende, da min Fader laa for Døden, og jeg hørte aldrig fra hende siden. Du husker nok den Dag, jeg fortalte Dig, at stakkels Charles var død? Stakkels gamle Charley — saavidt jeg veed lever han endnu. Det var den Dag, at den Slyngel der opsnusede mig og bragte mig Barnet og sagde til mig, at hvis jeg ikke tog imod hende og betalte ham for at holde Mund, vilde han fortælle Dig det Hele — og det kunde jeg ikke tillade, som Du nok kan indse. Altsaa betalte jeg ham en Gang, og en Gang var det Samme som altid. Jeg har aldrig sagt Noget til min Broder George. Aa, det var sandt Altsammen om min Hustru og Olympia — jeg saae mine egne Breve og andre Ting desuden. Se saa, nu er det sagt, Caroline, og imorgen reiser jeg til Amerika, og gaaer tilsøes ligesom stakkels Charley, og I skal aldrig faae Besvær af mig."

Mrs. Westwood sad endnu maalløs. Men Gerald talte baade for sig selv og for hende.

„Fader", sagde han, „naar Du troede, at Olympias Moder var død, dengang Du ægtede min Moder, gjorde Du jo ikke noget Urigtigt. Hvorfor har Du ikke sagt alt dette før?"

„Fordi jeg ikke vilde knuse din stakkels Moders Hjerte, min stakkels Dreng, efterat Du var født. Det var Grunden."

Han mente hvad han sagde, men hvis han havde sagt „Fordi jeg var bange for husligt Vrøvl og vilde leve et roligt Liv", vilde det have været ligesaa sandt. For at kjøbe Sindsro havde han betalt med Sindsro — en Fremgangsmaade, der, skjøndt ulogisk, ingenlunde er ualmindelig. Det havde været den gamle Historie — de, som erindre Jack Westwoods nu fjerne Ungdom, vil ikke have vanskeligt ved at forstaa, hvordan han kunde gifte sig anden Gang, uden at have overbevist sig om, at hans første Hustru var vel forvaret. Der var han, og der var hans Skrædder-Regning — der var en rig Enke, som vilde gifte sig med ham, og der stod han. *Sicut in principio, in sæcula sæculorum.*

Imidlertid var Majoren stukket af uden at sige Farvel. Han havde været saa snild at spolere sin Forretning med Capitainen og havde ikke fortjent sin Løn af Lord Wendale, trods al den Dygtighed, han havde pralet af. Han kunde endnu ikke forstaa, hvad der kunde have bevæget Capitain Westwood til at buse ud med i et Øieblik, hvad han i mange Aar havde betalt dyrt for at dølge. Han havde alligevel ingen Grund til at være misfornøiet med sin Dag — han havde tjent totusinde Pund, skjøndt han ikke var fuldt saa sikker paa Resten af de fem.

Det var en bedrøvelig Ende paa Mrs. Westwoods Theselskab. Hun sad endnu indefrossen i Taushed, medens Capitainen lænede Ansigtet mod Bordpladen. Gerald følte sig som en Forbryder ved Tanken om, at han var forpligtet til at udsætte sig for at forlade Skibet The Laurels, naar det var ved at lide Skibbrud. Om en sex Timer vilde Tom Harris komme og hente ham, og han vilde staa i tyve Skridts Afstand fra den samme Lord Wendale, som der nys var talt saa meget om. Han vovede ikke at lægge sin Arm om hverken Faderens eller Moderens Hals som til Beskyttelse, naar han følte sig som Deserteur. Men hans Hjerte var ikke helt optaget af denne huslige Elendighed. Hvis blot hans Fader strax havde talt rentud, hvis det blot aabent var bleven sagt ham, hvilket Forhold han stod i til Olympia, hvormegen Sjælekval var han saa ikke bleven sparet for! — og nu var det forsent. Alle disse ulykkelige Hemmeligheder kunde ende med at koste ham hans Liv; og det var ingen Krysters Tanke, da Livet nu for ham betød den stakkels Pige, som han havde forladt i skinsyg Harme.

Det var Mrs. Westwood, som først brød denne pinlige Taushed.

„Capitain Westwood", sagde hun langsomt, „maa jeg spørge om, hvad Du nu agter at gjøre?"

„Caroline —"

„Undskyld, jeg er ikke Caroline for Dig. Jeg er Lady Pender. Og jeg ønsker at vide, hvad Du nu vil gjøre. Aa, det er rædsomt, at være saaledes bedraget — at have giftet sig med en simpel Bigamist — som kan have tyve andre Koner, uden at jeg veed af det."

„Caroline, jeg vil dræbe mig, hvis det kan være Dig til nogen Trøst."

„Politiet kommer nok med det første for at føre Dig til Fængslet. Hvilken Skandale! — Hvordan skal jeg kunne se Folk ind i Øinene mere?"

„Farvel, Gerald, min Dreng — jeg kan ikke se Dig ind i Øinene, men jeg vilde gjerne trykke din Haand. Jeg reiser til — til — Amerika, ligesom stakkels Charley."

„Til din første Kone, formoder jeg — til den Tøs Olympias Moder. Jeg har altid troet, at der stak mere under dit Fiskeri, end Du vilde ud med — og nu veed jeg det. Nei, Du reiser ikke til Amerika. Troer Du, at jeg saadan uden videre finder mig i den lidte Krænkelse og Skandaler? Du vil ogsaa tænke lidt paa mit gode Navn og Rygte og hvad Folk vilde sige i Gressford, hvis jeg kom alene tilbage. Og hvad de vilde sige i Taunton — og — Clifton — og de vilde nok skaffe sig Underretning. Og derfor, siden alle Mennesker troer, at vi ere rigtigt gifte, maa de ogsaa vedblive at tro det. Det er det eneste Rette, Du kan gjøre nu, og jeg vil have det gjort. Og hvad mere er, jeg vil ikke skubbes tilside for nogen første Koner, hvem de saa er. Første eller anden, jeg har erhvervet mine Rettigheder, og jeg vil beholde dem. Jeg har faaet

min Stilling, og det er, som jeg har hørt min Fader sige de hundrede Gange, ni Tiendedele af Loven."

„Kjære Caroline, jeg vilde lade mit Hoved hugge af, hvis Du forlangte det. Enten jeg skal blive eller reise, er for mig ganske det Samme. Det er ikke Politiet, jeg er bange for nu — Sullivan vil ikke sige Noget, hvis man betaler ham for at holde Mund. Men det vil koste mange Penge. Hvis han troer, at Du ønsker at holde det skjult, vil han falde over Dig. Det var for at dølge det for Dig, at jeg betalte ham, og ikke af Frygt for Øvrigheden, det skal Gud vide. Hvis det blot havde været for dens Skyld, var jeg for længe siden reist til Amerika —"

„Amerika! John — Capitain Westwood, hvis Du nævner Amerika mere, maa jeg absolut tro, at Du gjerne vil dertil. Saa bliver vi vel nødte til at betale denne Major Sullivan", sagde hun med et dybt Suk. „Jeg vil ikke dø af Skam — jeg vilde blive afsindig, hvis Clifton fik det at vide. Min stakkels Dreng — mine stakkels Pigebørn — at deres Moders Penge skal bruges til redde en lumpen Bedrager fra Fængslet —"

„Fader — Moder!" udbrød Gerald, „jeg kan ikke holde det ud. Du veed naturligvis hvad der bør gjøres, men jeg veed nok, hvad jeg vilde gjøre."

„Hvad vilde Du da gjøre, om jeg maa spørge?"

„Tænk ikke paa mig, det er det Hele. Det er en Ulykke, men jeg bryder mig ikke om det, saalænge Fader ikke har gjort noget Urigtigt — og det har han ikke, det er givet. Tom Harris siger, at det ikke er Bigami, naar man i syv Aar har været uvidende om at Ens Hustru er levende — og det er Tilfældet her; saa hvis jeg var i Jeres Sted, vilde jeg ganske roligt gifte mig igjen i London. Og hvis denne Sullivan truer Jer med det første Ægteskab, saa bed ham blot om at passe sig selv. Men I kan være sikker paa, at han ikke siger et Muk, naar I blot sætter et dristigt Ansigt op, i Betragtning af den Rolle, han har spillet; og gjorde han det alligevel, vilde jeg prygle ham, til han ikke kunde staa paa sine Ben. — Og saa vilde jeg fortælle Lord Wendale hele Historien. Han er formeget af en Gentleman til at ville røbe Jer; og vi maa ikke glemme, at Du talte for at beskytte en Uskyldig. Lord Wendale vil takke Dig, fordi Du har forhindret ham i at begaa en Uretfærdighed, og hvis Forsyth virkelig er Den, Du antager ham for, er det din Pligt at oplyse Lord Wendale om Forholdet."

„Ved Jupiter, min Dreng", sagde Capitainen, idet han endelig saae op, „hvis det ikke er et graat Hoved paa grønne Skuldre, vil jeg være en Hollænder. Naa, Caroline, hvad siger Du til det, min Kjære? Ved George, Du skulde have været oplært til Jurist!"

„Capitain Westwood, jeg vil ikke have et Ord sagt til Lord Wendale. Hvad vilde han tænke om mig? Maa jeg spørge, hvad kommer det Dig ved, hvem Mr. Forsyth muligt er? Efter Alt, hvad der er skeet, havde jeg troet, at Du vilde tænke paa mig og ikke blande Dig i andre Folks Sager, som ikke kommer Dig ved."

„Men Moder!" begyndte Gerald. „Tænk paa —"

„Jeg har tænkt, og jeg vil ikke have det. Alt hvad Du ellers siger, er netop, hvad jeg selv havde tænkt paa, hvis Du havde givet mig Leilighed til at udtale det, men jeg vil ikke staa til Skamme for Lord Wendale. John, jeg tilgiver Dig det aldrig, hvis Du gjør noget Saadant. Jeg vil ikke have Opreisning, naar det kun er for at blive beskæmmet overfor Aristokratiet og blive omtalt bag min Ryg til alle Lord Wendales Bekjendte. Nei — jeg vil ikke have det. Hvor der er Røg er der ogsaa Ild, og selv om Du ogsaa har Ret med Hensyn til Forsyth, følger deraf ikke, at Major Sullivan har Uret. Hvad kommer Forsyth mig ved? Og derfor, naar han ikke kommer mig ved, kommer han heller ikke Dig ved."

„Naa ja, Gerald", sagde Capitainen, som lugtede Forsoningens søde Duft, „plag nu ikke din stakkels Moder. Vi skal nok finde en Maade. hvorpaa vi kan give Lord Wendale Underretning om Forsyth, vær Du kun rolig — Altsammen i rette Tid."

Gerald rystede paa Hovedet — han vidste, hvad Faderens rette Tid betød. Hvis det gik galt den næste Dag, var han sikker paa, at den rette Tid, under hans Moders Indflydelse, vilde opsættes *ad calendas graecas*.

„Jeg skal nok klare det, Fader, og sørge for, at Ingen faaer Noget at vide om Jer, naar Moder ønsker det. Godnat, Fader — Godnat, Moder." Han kyssede sin Moder og trykkede Faderens Haand. „Alt skal nok blive godt", sagde han freidigt, skjøndt han mærkede Taarerne i sine Øine. „Gud velsigne jer Begge, og jer Allesammen."

„Gud velsigne *Dig*, min Dreng", sagde Capitainen. „Siig, at Du tilgiver mig — det er Alt, hvad jeg forlanger."

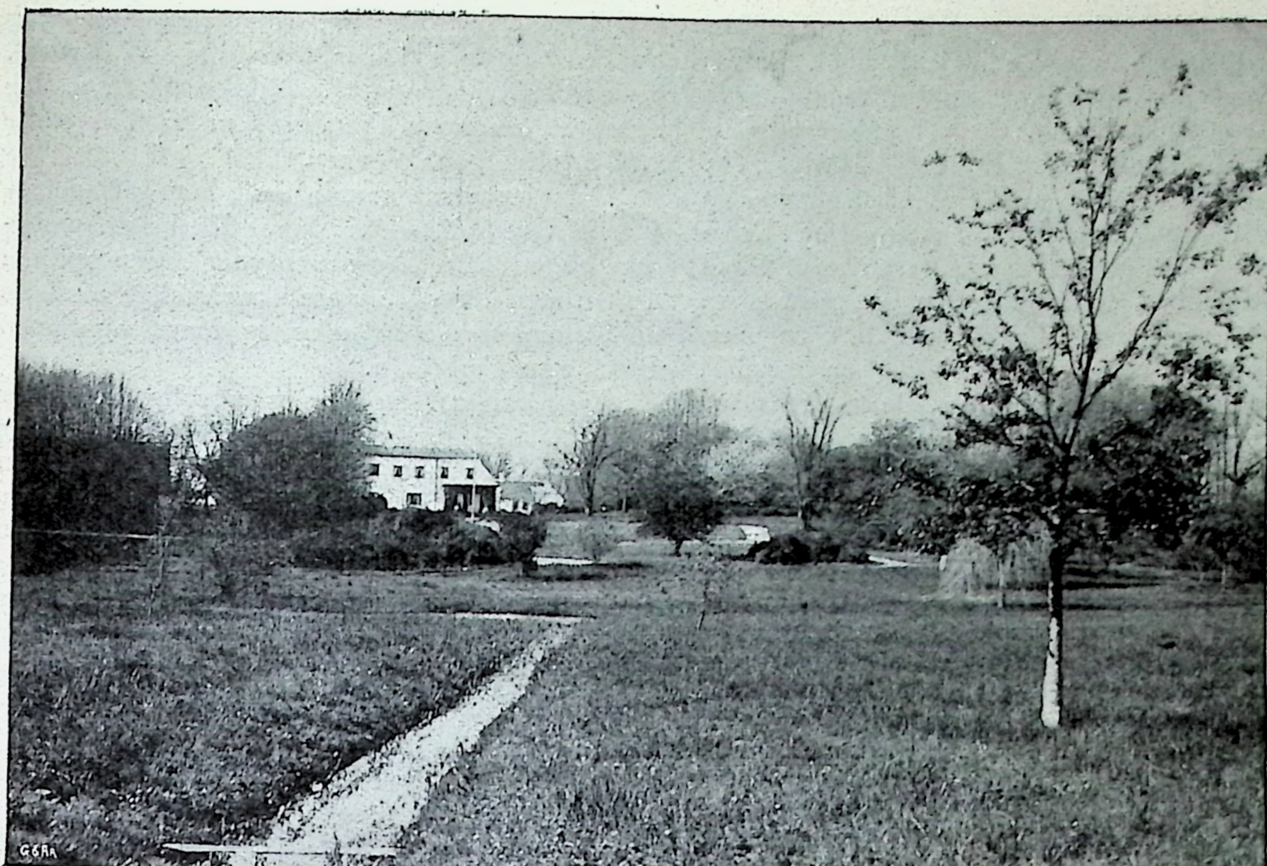
Gerald følte, at det var ham, der trængte til Tilgivelse. Men han kunde ikke formaa sig til at sige mere og skyndte sig afsted for at bestille Frokost til Tom Harris næste Morgen og at skrive et nyt Farvel til Ildfluen.

Stakkels Olympia syntes forglemt af Alle — ligesaa fuldstændigt som den ubekjendte unge Pige, Gerald var løben imod udenfor Døren til Hotellet.

FJERDE KAPITEL

Lord Wendale var den Første paa Pletten — ikke fordi Gerald Westwood havde tabt Modet, men fordi Tom Harris, uvant med at staa op Klokken fire om Morgenen, var lidt doven.

TH. S. HERMANSEN, AARHUS, FOT.

MARSELISBORG VED AARHUS

Dette Gods, der sidst tilhørte afd. Trafikminister Ingerslev og nu eies af Aarhus Kommune, er et af de Steder, der konkurrere om Æren at tjene Prins Christian som jydsk Sommerbolig.

Det var til en øde Egn i Londons far West, bedækket med Krat og Gyvel, at Jarlen var kommen for at affyre sin Pistol i Luften. Han var saa langtfra at føle nogen Harme mod sin Modpart, at han med Glæde vilde have trukket sig tilbage fra det Hele, som nu var blevet ham ligefrem en ubehagelig Pligt. I Gaarsdagens Bekymring havde han næsten glemt Aarsagen, og han medbragte ikke det lette Hjerte, der havde forledt ham til at tage Sagen paa sig.

Han var første Mand, men Gerald og Tom Harris lod ikke vente længe paa sig. Efter at de sædvanlige Høfligheder, der ere brugelige ved en saadan Leilighed, vare udvexlede, sagde Gerald:

„Mylord, jeg har Noget at sige Dem privat, inden vi begynder. Nei, Tom, det har ikke Noget at gjøre med det, hvorfor vi ere komne her, og det vil ikke tage fem Minuter — vi skal Begge være parate, saasnart Du har maalt Afstanden."

„Det er ganske udenfor Reglerne", sagde Mr. Harris, der holdt paa sin Værdighed som Sekundant. „Hvad Du har at sige til Jarlen af Wendale burde gaa igjennem mig."

„Sniksnak — har jeg ikke sagt, at det ikke har Noget at gjøre med denne Affaire? Vil Deres Herlighed give mig et Minuts Samtale med Dem om en meget privat Sag?"

„Med Fornøielse", sagde Lord Wendale. „Og ender den med en Udjevning af denne dumme Affaire, vil jeg ikke blive bedrøvet, det forsikkrer jeg Dem for. Vi kan gaa hen til den Gyvelbusk der og tilbage igjen, og saa kan De sige mig det paa Veien. Har jeg Ret i at formode, at det angaaer Deres Cousine, Miss Westwood."

„Nei, Mylord. Men det er Noget, De burde vide, og jeg kunde ikke lade der tilstøde mig Noget, uden at lette mit Hjerte. Jeg hører, at Mr. Forsyth efter Sigende skal være en Bedrager. Jeg har tilfældigt faaet at vide, at der efter al Sandsynlighed er en Omstændighed ved Mr. Forsyth, som vil overraske Dem."

Lord Wendale blev bleg. „De har fuldkommen Ret — Mr. Forsyth er Falskneren Francis. Tak fordi De fortæller mig det, Mr. Westwood, hvis det skal være en Advarsel, men jeg veed det forud, og jeg kan ikke sige Dem, hvor det har bedrøvet mig, at der er gjort en saadan Opdagelse om en Mand i hans Stilling og — og — min egen Ven."

Det var klart, at Sullivan havde fortjent sine tretusinde Pund.

„Saa vil Deres Herlighed blive desto gladere, hvis det skulde vise sig — at — kortsagt" — Gerald var ikke god til at fortælle lange Histo-

rier — „det lader til at Folk troer, at Mr. Forsyth kunde være den Lord Calmont, der var forsvunden i Amerika og nu var vendt tilbage under et andet Navn".

„Folk? Hvilke Folk? Er det Deres Alvor, Mr. Westwood? Forsyth skulde være den forsvundne Lord Calmont! naa, det vilde være et helt Eventyr. Jeg veed godt, at naar en fremragende Mand forsvinder, er der altid en Mængde Mennesker, der troer paa hans Tilbagekomst. Det Samme er, saavidt jeg veed, ogsaa Tilfældet paa Beckfield — man snakker Noget derom. De erindrer udentvivl, at efter Sagnet er Frederik Barbarossa, Sebastian af Portugal, Karl den Dristige af Burgund, Vilhelm Tell — ja, selv Kong Arthur, ikke døde, men kan, hvad Øieblik det skal være, atter optræde i Verden. Men at Forsyth skulde blive antaget for min forsvundne Onkel — jeg vil skrive en Afhandling om Udviklingen af de større Myther, for at kunne anbringe et saa eiendommeligt Exempel. Det er høist interessant, og jeg takker Dem, Mr. Westwood, endnu engang for at have føiet et saa pudsigt Stykke Mythologi til min Samling. For at kunne føre Mythen tilbage til dens Kilde, maa jeg spørge Dem om, hvem de ‚Folk' er, der har fortalt Dem denne Historie?"

„Ja, Mylord, jeg burde have sagt, at jeg har faaet det Indfald ved at lægge forskjellige Omstændigheder sammen."

„Aha, De fortæller mig det altsaa paa eget Ansvar?"

„Fuldkommen, Mylord."

„Det er meget sindrigt af Dem, Mr. Westwood", sagde Jarlen, stadigt i den samme lette Tone. „Hvilke Omstændigheder har De saa lagt sammen? Det er endnu mere pudsigt."

„Blot ved at høre, at min Fader i sin Tid har kjendt en Mand ved Navn Francis i Sydamerika, hvor Lord Calmont reiste hen, og at Forsyth har været Francis og har været straffet for at have skrevet Lord Calmonts Navn, tænkte jeg, at Deres Herlighed kunde ønske at undersøge den Sag nøiere."

„Jeg veed virkelig ikke, Mr. Westwood, hvordan jeg skal udtrykke min Taknemmelighed for den Interesse, De er saa venlig at nære for mine Anliggender. Veed Deres Fader, Capitain Westwood, om Deres Skarpsindighed eller om, at De har gjort mig delagtig i den?"

„Nei, Mylord, det er min egen Ide. Fader kunde ikke fortælle mere."

„Mr. Westwood, jeg er Dem virkelig meget forbunden. De har vist mere end almindelig Ridderlighed ved at tænke paa Deres Modparts Sager ved en Leilighed, da de fleste Mennesker have nok at gjøre med at tænke paa deres egne. De er i Marinen, saavidt jeg veed? I Tilfælde af, at vi Begge slipper helskindede fra denne Historie — og jeg er aldeles overbevist om, at De vil det — kan jeg maaske være Dem til nogen Nytte. Jeg har den høieste Agtelse for Capitain Westwood, og jeg udstrækker samme Agtelse til Dem. Jeg troer, at saadanne Fjender som vi To, ender med at blive gode Venner."

„Hvis der altsaa skulde tilstøde mig Noget — eller i hvert Fald — vil Deres Herlighed undersøge Sagen? Mr. Forsyth bryder sig neppe om Titlen, men det vilde være skrækkeligt at sætte en Skamplet paa en uskyldig Mand og tilmed Deres egen Farbroder."

„Kjære Herre! De kan være rolig. Jeg siger Dem, at Historien er den rene Taabelighed. Jeg vilde skamme mig ved at fæste Lid til saadan Kjærlingesnak. Som om Mennesket ikke vilde have fortalt sin Historie for længesiden, hvis han havde Noget at fortælle — og ovenikjøbet en Straffefange. Kom nu — jeg seer, at Pladsen er opmaalt — de vil tro, at vi forsøger paa at knibe ud, naar vi ikke begynder."

„Deres Herlighed vil altsaa ikke anstille Undersøgelser?"

„Bah! Kom nu! Det er Taabelighed og Tidsspilde. Jeg vil ikke offre det en Tanke."

„De har maaske Ret, Mylord, men jeg kan ikke føle mig overbevist derom. Jeg indrømmer, det kan forekomme Dem taabeligt, men det vilde dog bedrøve Dem, hvis det en skjønne Dag viste sig ikke at være taabeligt. Man burde undersøge den Sag — det vilde være skrækkelig at tænke sig, at man lod en uskyldig Mand miste sit gode Navn. Jeg vil selv undersøge Sagen, og underrette Deres Herlighed, blot for at være sikker paa, at der øves Retfærdighed."

„Hvad? De mener, at hvis jeg ikke undersøger denne Dumhed, vil De gjøre det?"

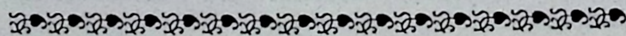
„Jeg maa, Mylord. Hvis De troer, at det er saadant Nonsens, at De ikke vil tage Dem af Sagen, er det det eneste, jeg kan gjøre."

Lord Wendale smilede besynderligt, han havde en Følelse af, at den unge Mands ærlige Øine gjennemskuede ham. Men det gjorde de ikke.

„Og hvad vil De gjøre?"

„Jeg vil se at faae Alt at vide, hvad Fader veed. Jeg maa komme tilbunds i den Fyr til Sullivan, hvem jeg raader Deres Herlighed til ikke at stole for meget paa. Jeg maa skaffe mig alle Oplysninger om Forsyth. Det er Alt, hvad jeg kan gjøre."

(Fortsættes.)

Tiggeren: „En lille Skilling til en fattig Mand, Herre!"

Herren: „Hvad, til saadan en stærk Karl med raske Lemmer, som De er?"

Tiggeren: „Troer De maaske, at jeg vil gjøre mig til Krøbling for et Par lumpne Skilling?"

GENERAL BONAPARTE — EFTER EN TEGNING AF GUÉRIN

Napoleon paa Vrangen

De sidste Aars Napoleonsdyrkelse bringer stadig nye og interessante Ting frem for Dagens Lys. Man søger tilbage til Memoirer fra Napoleonstiden, man fremgraver af Arkiverne gamle Breve, og Folk, der er Lærde eller troer, at de er det, fremstiller den store Keiser hver paa sin Maade. For et Par Aar siden saae saaledes *Barras'* Memoirer for første Gang Lyset, og disse yderst slet skrevne, men utrolig ondskabsfulde Optegnelser af Direktoriets mest fremtrædende Personlighed virkede midt under Napoleonsbegeistringen som en kold Straale. *Frédéric Masson* skildrede i *Napoleon og Kvinderne* en Napoleon, der næsten kun var optaget af og tænkte paa Kvinder, og *Arthur Levy*, en rig Bankier, der havde trukket sig ud af Forretningerne, sammensatte i en Bog, der gjorde stor Lykke, *Napoleon i hans Privatliv*, en hel ny Napoleon, en skikkelig og elskværdig Napoleon, en god Familiefader og trofast Ven, der indtil Svaghed lod sig misbruge af sine Omgivelser.

Et helt andet Indtryk vil man faae ved at læse efternævnte Breve, der er oversatte efter en lige udkommet Brevsamling i to store Bind, *utrykte Breve fra Napoleon I.*, udgivne af *Louis Lecestre.*

Denne Brevsamling har allerede vakt stor Opsigt og vil vække mere. Den bestaaer nemlig af alle de Breve, man tidligere ikke har villet udgive. Der existerer iforveien en Udgave af *Napoleon d. I.s Korrespondance*, men den blev besørget under Napolen III. af en Kommission, som denne Keiser nedsatte, og som han senere ændrede, da han var misfornøiet med dens Arbeide. Napoleon III. vilde nemlig ikke have, at de Breve, der paa nogen Maade kunde kompromittere hans store Onkel, kom med i Udgaven. Derfor blev alle de Breve, der kunde stille Napoleon i et uheldigt Lys, enten lemlæstede eller helt udeladte. Der er paa den Maade blevet 1200 Breve tilovers, som *Louis Lecestre* nu har samlet og udgivet.

Det kan ikke negtes, at naar man gjennemlæser dem, tegner der sig for Ens Fantasi en hel anden Napoleonsskikkelse end den, man er vant til at tænke sig; men man maa saa huske paa, at heller ikke denne Skikkelse er ganske rigtig,

JOSEPH BONAPARTE — EFTER ET SAMTIDIGT STIK

og en Bedømmelse af Napoleon ud fra disse Breve alene vilde ikke være retfærdig.

Man maa stadig supplere de Oplysninger og de Træk, som det efterfølgende Uddrag af *Lecestres* Brevsamling yde, med det, man andetsteds fra veed om den store Keiser. Kun derigjennem kan man naae til en nogenlunde retfærdig Bedømmelse af denne mærkelige Mand, der i Tidernes Løb har været udsat for saa mange indbyrdes modstridende og lige fanastiske Domme.

De *utrykte Breve*, udgivne af Louis Lecestre, begynde i Aaret 1799, kort efter at Bonaparte var kommet hjem fra Ægypten og ved Stats-Kupet den 18de Brumaire havde bemægtiget sig Herredømmet i Frankrig, og de gaaer lige til Aaret 1815, da Napoleons Magt definitivt blev brudt.

Til General Lefebvre,
Øverstbefalende over 14., 15. og 17. Division

Paris 25. Pluviôse Aar VIII. (15 Febr. 1800)

De har nylig givet Ordre i Orleans til, at der skulde sendes 4—500 Mand til Nogent-le-Rotrou. Giv General Béthencourt Ordre til, at han skal forene alle de disponible Tropper i sit Departement med disse 4—500 Mand og deraf formere Kolonner paa 400 Mand hver, og at han dernæst skal drage rundt i Departementet Sarthe og splitte alle de bevæbnede Bander, han træffer paa . . . Gjør General Béthencourt opmærksom paa, at der ikke skal parlamenteres, men at det gjelder om at slaa ned paa alle de væbnede Bander, der gjør Departementet Sarthe usikkert. For at udføre dette Hverv paa rette Maade maa han, naar han har splittet Banden, have nogle gode Spioner, foretage Streiftog om Natten og overraske Oprørernes Førere ved Daggry i de Slotte, hvor de søge deres Tilflugt.

Til Borger Joseph Bonaparte,

Paris 28 Ventôse Aar VIII. (19. Marts 1800)

Hr. de Staël lever i den største Fattigdom, og hans Hustru giver Middage og Baller. Hvis Du stadig seer hende, vilde det saa ikke være rigtigt, om Du opfordrede hende til at give sin Mand et Tilskud paa 2000 Frcs. om Maaneden. Eller skulde det allerede være kommet saa vidt her i Landet, at man ikke blot kan trampe paa al Sædelighed og Moral, men ogsaa bryde de helligste Pligter? . . . Lad i Guds Navn Fru de Staël leve som om hun var en Mand, men hvis en Mand, der havde arvet Hr. de Neckers Formue, lod sin Hustru leve i Fattigdom, medens han selv levede i Overflod, vilde det saa ikke være en Person, man ikke kunde omgaaes?

Til General Lacuée,
midlertidig Krigsminister

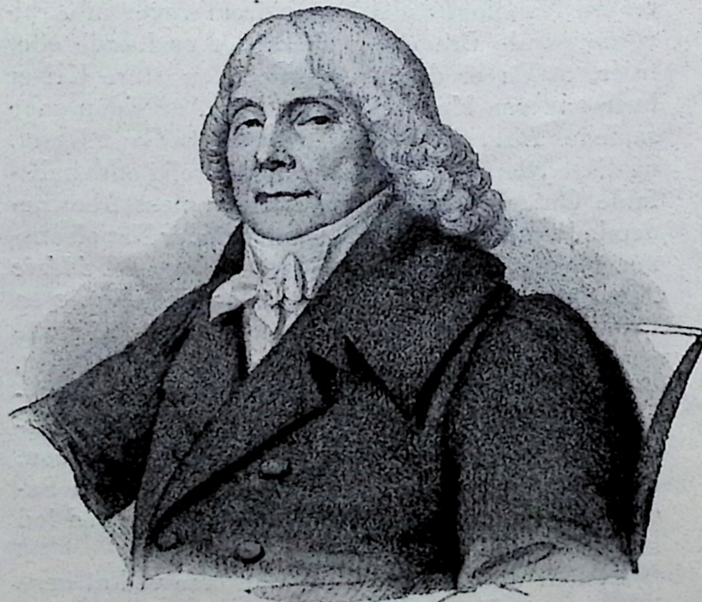
Lausannne, 25. Floréal Aar VIII. (15. Mai 1800)

General Peyron, som var ved Pyrenæerhæren under General Dugommier, er en uduelig Officier. Derfor billiger jeg heller ikke den Bestemmelse, De har truffet med at anbringe ham i Reservehæren. Det er meget simplere at afskedige ham med Pension. Han duer ikke til det bitterste.

Til General Berthier,
Krigsminister

Paris 27. Pluviôse Aar IX. (16. Febr. 1801)

Vær saa venlig at underrette General Brune om at jeg er yderlig misfornøiet med General Cléments Opførsel i Livorno; han har ved sin Forsømmelighed bragt Fregatten Regulus i Knibe, han har ladet engelske Parlamentærer komme ud

TALLEYRAND

i Havnen, har inviteret dem til Middag og ladet dem blive flere Dage i Byen, hvilket er tvert imod alle Befalinger; jeg har med Sorg seet, at franske Generaler har glemt den skammelige Behandling, som Englænderne stadig lader vore Fanger være Gjenstand for.

Til Borger Talleyrand,

Udenrigsminister

Paris 13 Prairial Aar IX (2 Juni 1801)

Hoslagt vil De finde den Note, som Hr. Caleppi har overleveret General Murat. De vil deraf se, at man vanskelig vil kunne naae Hr. de Kolytchef i Uforskammethed og Dumhed. Det lader til, at denne Note ogsaa er blevet meddelt i Neapel. Skriv Deres Svar og en lille historisk Fremstilling af Sagen til Borger Alquier, for at han kan underrette det neapolitanske Ministerium derom. De skal dog ikke tro, at vi er oplagte til at lade os sjofle.

Til Borger Lucien Bonaparte,

Gesandt i Madrid

Paris, 28. Prairial Aar IX. (17. Juni 1801.)

Jeg har lige modtaget Deres Brev af 19. Prairial. Jeg har ikke sagt Dem min Mening om Deres Fredstraktat, fordi jeg ikke holder af at sige ubehagelige Ting. Men Joseph, som var hos mig, da den kom, kan fortælle Dem hvor pinlig jeg blev berørt. De gaaer altfor hurtigt til Værks. I en saa vigtig Sag som denne er fjorten Dages Forhandlinger ingenting. . . . .

En ganske ufattelig Paragraf i Deres Traktat er den, hvori De garanterer Partgivernes Besiddelser i de andre Verdensdele. Det var akkurat det modsatte De skulde have opnaaet . . . .

Portugal er gaaet ind paa at betale 16 Millioner. De har fastsat, at de skal betales i Madrid, og derved tabe vi paa Grund af Kursen henved en Million, og ved at gaa ind paa, at Summen bliver betalt i maanedlige Afdrag, har De opnaaet, at disse Millioner ikke ere til Spor af Nytte for Statskassen . . . .

Hverken Traktatens Stil eller dens Form er diplomatisk rigtig. Det er mod Skik og Brug at sige, at Fjendtlighederne først skal høre op, naar Traktaterne er ratificerede. Man kan heller ikke sætte ind i en definitiv Traktat, at den skal bortfalde, hvis der andetsteds er truffet andre Bestemmelser. Saa maatte man meget hellere vente . . . .

Alle Deres Breve giver mig det Indtryk, at De ikke har Kraft og Energi nok til at lede en diplomatisk Forhandling. De kan være overbevist om, at det engelske Hof, naar man der faaer Deres Traktat at se, meget hurtigt vil opdage Deres Mangel paa Rutine; den er maaske undskyldelig, men i saa Fald bør man spørge Folk til Raads og ikke være saa rask til at træffe Afgjørelser.

LETITIA RAMOLINO, NAPOLEONS MODER — EFTER MALERI AF GÉRARD

Til Borger Dubois,

Politipræfekt

Paris, 3. Vendémiaire Aar IX (25. Sept. 1802)

Jeg ønsker, at De skal passe paa en Mand ved Navn Rochebrune, der er Bogtrykker i Marseille og for Øieblikket er i Paris. Naar De i nogle Dage har iagttaget ham, saa at De veed Besked med hans Forbindelser og det Selskab, han søger, saa lad ham arrestere og beslaglæg hans Papirer.

Til Borger Régnier

Overdommer, Justitsminister

Paris, 1. Frimaire Aar XII (29. November 1803)

Jeg har opmærksomt læst Brevet fra Præfekten i Departementet Côtes-du-Nord. Lad Gendarmeri-Capitainen faae at vide, at jeg er tilfreds med ham. Sig til ham, at jeg før jeg belønner ham, venter at høre, at Debar er arresteret. No-

taren Even er skyldig, han veed, hvor Debar er. Han maa arresteres, hans Papirer maa beslaglægges, og han selv holdes i Fængsel, indtil han røber Debars Opholdssted.

Til General Soult,

Kommandant over Lejren ved Saint-Omer

Malmaison, 23. Pluviôse Aar XII (13. Febr. 1804)

Lad paa Stedet den Fisker, som har staaet i Forbindelse med Englænderne, arrestere. Han burde have været anholdt for længe siden. Se at faae ham til at tale og lov ham Benaadning, hvis han kommer med nogle Afsløringer; og hvis han tøver dermed, saa kan De godt lade Tommelfingrene paa ham klemme lidt i en Geværhane, saadan som det er Brug overfor Folk, der er mistænkte for Spioneri.

Til Keiserens Moder

Slottet Slupinigi, 2. Floréal Aar XIII (22. April 1805).

Hr. Jérome Bonaparte er ankommet til Lissabon med den Kvinde, han lever sammen med. Jeg har givet denne forlorne Søn Ordre til at begive sig til Milano. Jeg har ladet ham vide, at han vilde blive arresteret, hvis han ikke reiste direkte derhen. Frk. Patterson, der lever sammen med ham, har været saa forsigtig at lade sig ledsage af sin Broder. Jeg har givet Ordre til, at hun skal sendes tilbage til Amerika. Jeg vil behandle den unge Mand strengt, hvis han under den eneste Sammenkomst, som jeg agter at indrømme ham, viser sig uværdig til det Navn han bærer og vil fortsætte sin Liaison. Hvis han ikke vil aftvætte den Vanære, som han har tilføiet mit Navn ved at forlade Fanen for en elendig Kvindes Skyld, saa vil jeg slaa Haanden af ham for stadig. Hvis han begiver sig til Milano, saa skriv til ham; siig til ham, at jeg har været som en Fader for ham og at hans Pligter overfor mig er hellige. Faae ogsaa hans Søstre til at skrive til ham; thi naar jeg først har fældet Dommen er jeg ubøielig og hans Liv vil være forspildt for stedse.

GENERAL BERTHIER — EFTER MALERI AF GROS

Til Hr. Fouché

Politiminister

Milano, 2. Prairial Aar XIII. (22. Mai 1805)

Gazette de France er den Avis, der forekommer mig bedst redigeret og i den bedste Retning. Denne Avis er desforuden behændig nok til at skaffe sig gode Nyheder fra London og meget tidlig; den er besjælet af den rette fædrelandssindede Aand. Dens Titel er ganske udmærket, den fremkalder ikke ubehagelige Minder fra Revolutionen. Proteger dette Blad saa meget som muligt og ved at lade det faae alle mulige Oplysninger.

Jeg har allerede underrettet Dem om, at jeg har til Hensigt at udnævne en Censor ved *Journal des Débats.* Denne Avis gaaer meget tilbage . . . Ved den første daarlige Artikel i *Débats,* lader jeg den beslaglægge.

Lad der blive skrevet nogle Artikler om Prinsesse D., der i Rom fremkommer med alle Slags urimelige og latterlige Yttringer. Som De veed, har hun i lang Tid boet sammen med en Operasanger; hendes Diamanter, som hun gjør saa meget Væsen af, stammer fra Potemkin og er Betalingen for hendes Vanære. De kan sagtens skaffe Dem nogle Oplysninger om hende og gjøre hende latterlig. Hun vil gjerne gjelde for at være aandrig; hun er meget lieret med Dronningen af Neapel, og, hvad der er ligesaa mærkeligt, med Fru de Staël.

Munkekongen

Et Blad af Aragoniens Historie

I det gamle Kloster ved Narbonne,
hvor de brede Ege giver Skygge,
hvor de fromme Fædre bo og bygge
og i Fred og Stilhed drager Aande,
er idag der Uro overalt.
„Broder Pedro har forladt sin Celle,
i et prægtigt Optog kom Magnater
med Herolder, Pager og Soldater“ —
derom vigtigt Brødrene fortælle —
„til Huesca blev Ramiro kaldt.“

Himlen skjænked ei Alfonso Sønner,
Aragonien paa sin Hersker venter,
derfor Granderne fra Klostret henter
Munken trods Protest og alle Bønner,
Kongekronen alt de smeddet har.
Som Alfonsos Broder maa han komme,
fra sit Løfte er han løst af Paven,
ei han drømme tør om Bispestaven,
Ottesang og Vesper er nu omme,
lukt er Bønnebog og Breviar.

Munken er han endnu i Manerer,
Hjelmen sidder som en Bispehue,
Lansen i hans Haand som Lys at skue,
ynkelig han Gangeren regerer.
„Munkekongen“ raabes der med Spot. —
Maurer trænger over Landets Grænse,
ei de Store agter paa hans Raaben,
de er med at klippe Kongekaaben,
ogsaa her maa gjøres Poenitense.
Alle tænker paa sit eget blot.

I sin Nød han gaar til Klostret atter,
over Adel bittert sig beklager.
Taus Prioren ham ved Haanden tager,
fører ham til snirklede Rabatter,
hvor der pranger tæt en Blomstergaard.
Over Andre Nogle Ho'edet hæver,
dem af Stilken hugger han med Stokken,
saadan tyndes efterhaanden Flokken.
Munkekongen nikker kun — og bæver,
hvad der nu skal gjøres han forstaar.

„Selv en Kæmpeklokke snart jeg støber,
som skal lyde hele Landet over,
vække alle dem, som gaar og sover.
Bud derom igjennem Riget løber,
i Huesca bliver Festen holdt.
Did Magnater nu med Følge iler,
rider aarle alt fra deres Slotte
for at kunne være med og spotte
„Munkekongen“ — koldt han smiler,
staar i Kongeskrudet rank og stolt.

Og i Tanken mindes han med Smerte,
da i Kampen Værget faldt af Haanden,
han blev haanet — ingen hjalp i Vaanden.
Ingen! — og det isner om hans Hjerte.
Nu til Støbning Klokken er parat.
Til en anden Sal da aabnes Døren,
gjennem den de mægtigste forsvinder
en for en — mens Solen munter skinner —
ei af Vogterne den lukkes, førend
der er talt den femtende Magnat.

Langsom glider lydløs den tilside,
og et grufuldt Skue Øiet møder,
thi i Hallens Baggrund endnu bløder
femten Hoveder i Pyramide,
der „Huescas Klokke“ ligger støbt.
Klagende dens Toner vidt om trænger,
alle Riddere tilfode falder,
ei forgjæves han paa Hjælpen kalder,
„Munkekongen“ spottes ikke længer.
„Klokkesalen“ bliver Stedet døbt.

H. Vilh. Martensen.

Modebrev

London i Juli.

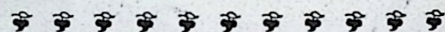
Sommerferien nærmer sig og Folk begynder at forlade London. Store Omnibusser, forspændte med to eller fire Heste rulle ud ad Landet til med Familiens Bagage paa Toppen og selve Familien indeni, Postillonen blæser en munter Melodi paa sit Horn, og de lykkelige Mennesker drømme, om en kjølig skyggefuld Park, Ride-, Kjøre- og Fisketure og alle de andre Glæder, en stor engelsk Herregaard byder paa. Men før Byen forlades, maa Toilettet fornyes, og her er nok at vælge imellem. Alle Butiker har nu begyndt deres Sommerudsalg til nedsatte Priser, Vinduerne bugne af Silke, Fløil og Kniplinger, Hatte af alle Façoner og Variationer, Damelinned, saa fint og luftigt, at man næsten kan blæse det bort, Handsker og Strømper i alle Længder og Farver, kort sagt Alt, hvad Hjertet begjærer. Man maa opbyde al sin Charakterstyrke for at slippe nogenlunde helskindet ud af en saadan Fristelseshule. Kjøber man en Ting, kan man være sikker paa, at den unge Dame i Butiken haler tyve andre frem, ikke for at man skal kjøbe dem, nei, Gudbevares, blot for at spørge: „Om den Rest Silketøi ikke vilde blive en henrivende Bluse“ eller „Her skal De se, Frøken, sorte Silkestrømper to Shilling Parret, har før kostet fire“. Og selvfølgelig trænger man baade til det Ene og det Andet; godt er det, at min Pung er ganske tom, jeg vilde ellers blive

fristet til at bringe den halve Butik med hjem. Man siger, at de smukkeste Ting er de, der hurtigst døer: en Ferskens Rødmen, Støvet paa en Sommerfuglevinge, Alt, hvad der er fint og luftigt, værdsættes høiest, i hvert Tilfælde i denne Saison. De fineste Kjolestoffer er nu en vogue, Mousselin, gjennemsigtigt Barêge og Grenadine, Rucher og Kniplinger, kort sagt, Alt, hvad Extravagance og kvindelig frou-frou har kunnet udspekulere. Fabrikationen af Vaskestof har iaar naaet Høidepunktet, men en Kjole, syet af Vaskestof, maa helst stryges ud hver Morgen, den taber sin Friskhed, naar den er krøllet og forkrammet. Mousselin findes i alle Dessins, ensfarvet, stribet eller med en lille Bouket paa graa, blaa eller lyslilla Grund. Chine er stadig Mode, enten til Bluser eller som Besætningsstof. Coats bruges ligesaa meget nu, som i Foraaret, men Mange foretrækker Bolerotrøien. En kortlivet Dame bør ikke bære en Eton Trøie, hun vil tage sig langt bedre ud i en kort Zouave med en Bluse af blødt Silke eller Chiffon. Graat er stadig Yndlingsfarven, og en graa Dragt er sikkert det mest praktiske man kan klæde sig i, naar det er varmt og støvet. Dragten, som vor Skitse viser, er af graat Cashemir, nærmest musegraat, Livet af Chiffon, lagt i fine Læg fra Halslinningen ned til Taillèn med en Zouave af grovt Kniplingsslof, kantet med olivengrønt Fløiel. Bæltet og de tre smaa Piber paa Nederdelen er ligeledes af grønt Fløiel. Hatten er af graat, grovt Fantasistraa, pyntet med Grønt, og en graa Chiffon-Parasol med smaa grønne Strøbuketter fuldender dette smagfulde Toilette.

Naar jeg stiger ned af min Pegasus, som for Tiden er Toppen af en Omnibus, standser jeg altid udenfor et Vindue i Oxford Street. Langt ind i Butikken, saa langt Øiet rækker, er strøet Kamme, lyse og mørke, ægte og uægte, og paa Ruden er malet med store Bogstaver: „Fin de Siècle Kammen“, „Hvorledes man sætter sit Haar uden Haarnaale“. Ved Vinduet sidder en ung Dame med en Blok med langt Haar foran sig, Mage til dem, der findes i Frisørens Vindue, og den ganske Dag friserer hun denne Blok ved Hjælp af Kammen, medens en beundrende Skare seer til ude fra Gaden. Jeg har selvfølgelig kjøbt Kammen, for at „Hver 8. Dags“ Læserinder kan være de Første, der hører om dette Vidunder. Den bruges paa følgende Maade: Haaret redes ud og samles, men istedetfor at bindes, aabnes Kammen og sættes fast om Haaret, som derpaa snoes eller flettes og dreies rundt om Kammens fremspringende Punkter. Med lidt Øvelse kan man variere Frisuren i det Uendelige.

Ellis.

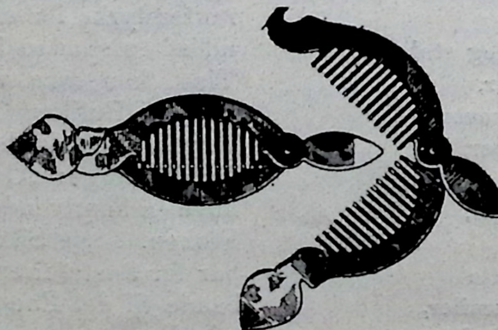

En yndet Taler, der netop befandt sig paa en Foredragstournée i de Forenede Stater, blev en Dag tiltalt af en ung Mand, der meget begeistret takkede ham for den Nydelse, han havde beredt ham ved sit Foredrag den foregaaende Aften. Smigret trykkede Taleren hans Haand og sagde: „Det glæder mig meget, at De har syntes om mit ringe Foredrag.“

„Ja“, sagde den unge Mand, „De har gjort mig en stor Glæde. Jeg er nemlig forelsket i en ung Pige her i Byen, og da hele hendes Familie vilde høre Deres Foredrag, kunde vi uforstyrret være sammen hele Aftenen. Jeg vilde være Dem hjertelig taknemmelig, hvis De snart vilde holde et nyt Foredrag.“

Mange Mennesker vil ikke tro paa et Helvede i den anden Verden, men Ingen tvivler om et Helvede paa Jorden.

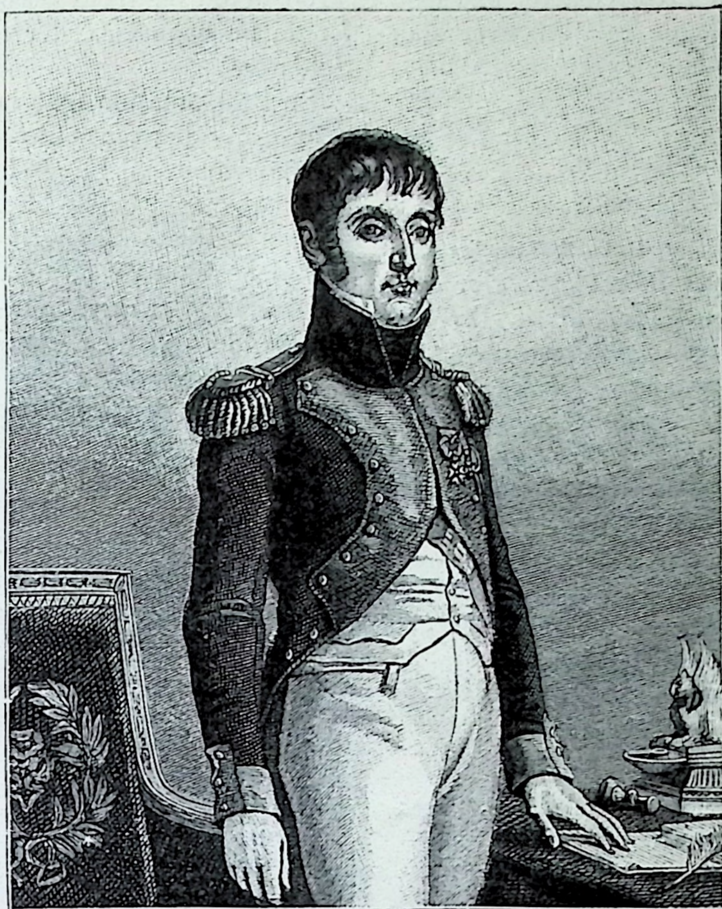

Livet er et Sahara og Mennesket en Kamel.

Læreren: „Nævn mig et uigjennemsigtigt Legeme, Tommy.“
Tommy: „Det existerer ikke, siden man har opdaget X-Straalerne.“

LOUIS BONAPARTE, KONGE AF HOLLAND

Napoleon paa Vrangen

EFTER NAPOLEONS UTRYKTE BREVE, UDGIVNE AF LEON LECESTRE

II.

Til Hr. Fouché

Politiminister

Leiren ved Boulogne, 11. Fructidor Aar XIII (27. Aug. 1805.)

Tillad mig at sige Dem, at jeg ikke forstaaer et Muk af Deres Opførsel. Enten har De meget ringe Menneskekundskab eller ogsaa søger De at interessere mig for Ting, som ikke angaaer mig det bitterste. General *Lecourbe* er i Paris; det maa han ikke; han er den falskeste og skurkagtigste Person af Verden. Inden 12 Timer maa han være ude af Paris og aldrig mere komme igjen. Naar man blot har det mindste Begreb om Administration, maa man vide, at Lecourbe aldrig maa være mindre end 100 Mil borte fra Paris. De skulde aldrig have raadet ham til at komme.

Saa er der Fru *de Staël*. Hun foregiver, at jeg har tilladt hende at komme til Paris, og nu vil hun blive der. Lad hende tage til Coppet; jeg er ikke saa dum, at jeg vil lade hende blive i Paris .... Alle urolige Elementer maa fjernes fra Paris. Naar jeg selv er 2000 Mil borte, i en hel anden Ende af Europa, kan jeg da ikke godt lade disse ildesindede Mennesker have fri Raadighed til at sætte min Hovedstad i Oprør.

Til Hr. Fouché

Politiminister

Leiren ved Boulogne, 14. Fructidor Aar XIII (1. Sept. 1805.)

Gazette de France aftrykker en fransk Skrivelse til Preussen, som er falsk og som i alt Fald ikke burde være trykt uden Ministerens Tilladelse. Det er min Villie, at Bladet skal suspenderes indtil d. 1ste Vendémiaire, da det er første Gang. Næste Gang vil det blive forbudt.

Til Prins Eugen

Vicekonge af Italien

Paris, 21. Februar 1806.

Hoslagt finder De en Erklæring fra General Solignac. Sørg for, at de 5 Millioner fra Venedig kommer ind. Se at faae Summen op til 7 Millioner. Træf alle mulige Foranstaltninger for at af-

hjælpe Misbrug. Jeg har givet General Massena Ordre til at tilbagebetale de to Millioner, som han har stukket i Lommen.

Til Louis Napoléon

Konge af Holland

Berlin, 6. November 1806.

De har givet Befalinger i Frankrig; gjør mig den Tjeneste ikke at gjøre det oftere. De har ikke Begreb om den civile Administration, og det gaaer ikke i Frankrig. Jeg er f. Ex. meget overrasket over, at De har fundet paa at forbyde Udførslen af Korn fra Departementet Roër, og General Loison har gjort meget forkert i at udføre Deres Befaling. Den militære og den civile Styrelse har ikke noget med hinanden at gjøre. Hvis det er paa den Maade, at De styrer Deres eget Rige, saa bliver det et rent Kaos...

Til Louis Napoléon

Konge af Holland

Posen, 15. Dec. 1806.

— — —

De skal ikke sende nogen Ordre til de Tropper, De har ved Storarméen. Det er mig, der befaler den; De maa henvende Dem til mit Hovedkvarter. Det er besynderligt, at De har kaldt et Artillerikompagni, der var i Stettin, tilbage; De tænker kun paa Dem selv. Det er hverken rigtigt eller nobelt. Det er Dem fuldstændig ligegyldigt, at jeg er midt i Polen! De bryder Dem ikke om andet end at finde Bifald hos Deres Kræmmere i Holland, og det, der virkelig er af Vigtighed, interesserer Dem ikke! Hvis De ikke viser mere Energi, vil der ske Ting, som vil faae Dem til at fortryde Deres Svaghed. Først og fremmest beder jeg Dem om ikke at tale om Pengemangel. Foreslaa hvilke Forholdsregler, De vil; hvis det er nødvendigt, skal jeg støtte Dem. Jeg har engang bedt Dem om at lade 6000 Mand besætte Embden og at give dem Ordre til i fornødent Fald at støtte Hamburg. Energi! Energi!

P. S. Man kan kun skabe sine Undersaatters Lykke, naar man trodser de Svages og de Dummes Meninger.

Til General Lagrange

Guvernør i Cassel

Warschau, 13. Jan. 1807.

Jeg sender Dem Detaillerne ved den Forbrydelse, der er blevet begaaet i Hessen og som De aldeles ikke omtaler i Deres Breve. De maatte jo dog vide Besked dermed og burde have sendt mig en Rapport.

Det lader til, at Indbyggerne i Hersfeld ere skyldige. Der maa sendes en mobil Kolonne paa 4000 Mand og Byen plyndres i Bund og Grund for de Forhaanelser, der ere tilføiede 60 af mine Soldater.

En Proklamation maa befale at overgive Vaabnene og erklære, at enhver Mand, der bliver grebet bevæbnet, vil blive straffet med Døden.

Byen Wacht er skyldig. Den maa overlevere de fire vigtigste Førere for Oprøret eller ogsaa skal den stikkes i Brand.

I Eschwegen, som har været Hovedsædet for Urolighederne, maa man ogsaa overlevere de Skyldige eller Byen maa brændes. Paa hvad Maade det end skal ske, maa den Kapitain, der har været Fører, tages til Fange og skydes.

— — —

Der maa være tydelige Spor for at skræmme de Ildesindede i Tyskland. Paa den Maade bevarede jeg i Aaret 10 Roligheden i Italien ved at brænde Landsbyen Bignarea.

— — —

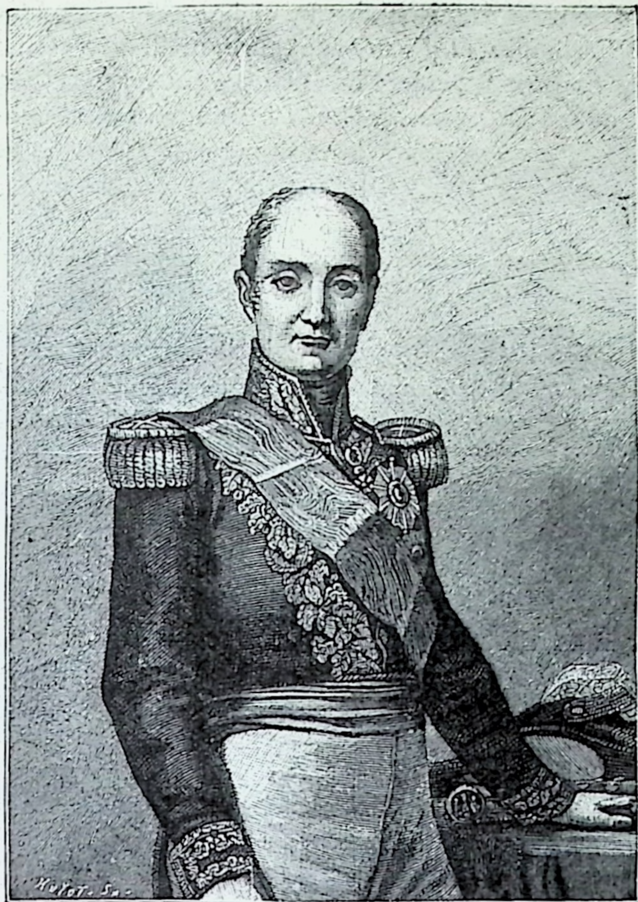
Jeg seer med Beklagelse, at De har til Hensigt at sende mig de Tropper tilbage, som De har. De maa tvertimod have flere. Ingen af mine Tropper maa forlade Cassel, før den Forhaanelse, der er tilføiet mine Vaaben, er hævnet. Jeg kan i Øieblikket undvære 15,000 Mand; senere maaske flere. Jeg venter, at De vil vise Dem virksom og fast. Der passerer hver Dag en af mine Kurerer gjennem Cassel. Send mig en Rapport med hver af dem. Send ogsaa, om fornødent, extraordinære Kurerer. Jeg længes efter høre, at mine Ørne er blevne hævnede.

Til Hr. Fouché

Politiminister

Finkenstein, 21. April 1807.

Vi maa se at faae Bladene, især Provinsaviserne i Bretagne, Piemont, Vendée og Belgien til at raabe saa meget som muligt op om de Forfølgelser, som Katholikerne i Irland maa lide fra den anglikanske Kirkes Side. Vi maa se at samle alle de Smaatræk, som kan skildre denne Forfølgelse i de kraftigste Farver. Jeg vil bede Hr. *Portalis* om at træffe hemmelig Aftale med nogle Biskopper om at der, naar alle disse Artikler har gjort deres Virkning, i Kirkerne skal læses Bønner for at disse Forfølgelser maa ophøre. Men det hele maa gjøres meget forsigtigt fra Regeringens Side, og Aviserne maa bruges uden at de faae Mistanke om, hvor man vil hen. Vi maa fremhæve Englands Grusomhed og skjændige Opførsel mod Katholikerne i Irland, der i de sidste hundrede Aar har levet som under en fortsat Sanct-Bartholomæus-Nat. Men husk paa at sige *den anglikanske Kirke* og ikke *Protestanterne* vi have nemlig ogsaa Protestanter i Frankrig, men ingen anglikansk Kirke.

JÉROME BONAPARTE, KONGE AF WESTPHALEN

(Efterfølgende Brev er skrevet paa samme Tid, som Kjøbenhavn kapitulerede til Englænderne).

Til Hr. de Champigny

Udenrigsminister

Rambouillet, 7. Sept. 1807.

Det lader til, at Englands Angreb paa Kjøbenhavn er mislykkedes, eftersom de engelske Tropper endnu den 28de August, 12 Dage efter Udskibningen, ikke havde udrettet noget, men havde givet Garnisonerne i Kjøbenhavn og Kronborg Tid til at befæste de to Byer og Kronprinsen Tid til at træffe sine Dispositioner. Men selv om England havde Held med sig, vilde den største Ulykke derved være Tabet af den danske Flaade, som Englænderne vilde ødelægge.

England lader til at have begyndt sin Operation meget slet. Det har troet at kunne faae Kjøbenhavn uden Modstand og endog uden at erklære Krig, da det lige indtil 1ste Sept. har ladet de danske Skibe seile i Fred. . . . .

Til Marskalk Berthier, Prins af Neufchatel

Generalmajor ved Storarméen

Rambouillet, 7. Sept. 1807.

Vil De være saa venlig at sende Ilbud til Marskalk Soult og underrette ham om den Begivenhed, der er forefaldet i Königsberg, hvor to Skuespillere, der viste sig paa Scenen i franske Officiersuniformer, er blevet udpebne, Underret Marskalk Soult om, at jeg har fordret Opreisning af den preussiske Konge for denne Fornærmelse og at jeg har forlangt, at de to mest skyldige skal skydes.

Til Hr. Fouché

Politiminister

Rambouillet, 7. Sept. 1807.

— — —

Giv Ordre til, at Hr. *Kuhn*, Amerikas Konsul i Genua, skal arresteres, da han bærer et Malteserkors, som Englænderne har givet ham, og er engelsk Agent. Hans Papirer skal beslaglægges og undersøges, og han selv holdes i Fængsel, indtil De har sendt mig en Rapport desangaaende. Da denne Person har modtaget en fremmed Dekoration, er han ikke mere Amerikaner. Forresten er jeg kjed af, at De har forhandlet med de Forenede Staters Gesandt. Mit Politi har ikke noget med Gesandten at gjøre. Jeg er Herre i mit eget Hus. Naar en Mand er mig mistænkelig, lader jeg ham arrestere. Jeg vilde, om det skulde være, ogsaa lade den østerrigske Gesandt arrestere, hvis han indlod sig i Komplotter mod Staten.

— — —

Jeg seer i Deres Indberetning af 26de en Rapport fra Politikommissæren i Bordeaux, hvoraf det fremgaaer, at Adelen ikke mødte paa Senator Lamartiniéres Bal. Jeg ønsker Detailler desangaaende og jeg ønsker at vide Navnene paa alle de Familier, dette angaaer; det kan jo være, at de paa Grund af den gode Aarstid ikke ere i Bordeaux og i saa Fald vilde det være forkert af Generalkommissæren at lægge dem det til Last. Men hvis derimod nogen af disse smaa Adelige har tilladt sig ikke at vise Senatoren den skyldige Høflighed, er det bedst, at jeg faaer Navnene paa tre—fire af de vigtigste af dem at vide, for at Politiet kan forvise dem fra Bordeaux.

Til Louis Napoleon

Konge af Holland

Fontainebleau, 23. Okt. 1807.

Dengang De kommanderede min Hær i Holland, udtog De af mine Regimenter de Tropper, De ønskede. Det er ikke et Aar siden, og nu har De allerede givet en Del af disse Folk Afsked. Det havde været mest passende at underrette mig derom i Forveien og ikke tiltage Dem Ret til at hjemsende mine Soldater. Det overrasker mig, at De opløser Deres Hær, lige efter at jeg har skrevet til Dem, at der endnu ikke er sluttet Fred og at min Armee endnu befinder sig ved Weichsel. Saaledes giver De Ordrer og Kontraordrer og udviser i Deres Beslutninger den største Letsindighed. Hvad vil Følgen blive?

Den, at De om en Maaned bliver nødt til at bringe Hæren paa Benene igjen og give en Mængde Penge ud. De handler før De tænker. Forstærk Deres Hær; det er nødvendigt, hvis De vil beholde Deres Land. Thi De maa endelig ikke tro, at jeg vil sende Dem Franskmænd til at forsvare Holland, naar Hollænderne ikke vil forsvare sig selv; og hvis jeg, for min egen Sikkerheds Skyld, sender franske Tropper til Holland, bliver det ikke nogen Besparelse for Holland, som bliver nødt til at betale dem. De foretager Besparelser, som vil komme Deres Land dyrt til at staa. Jeg gjentager det: Foretag ingen Hjempermitteringer i Deres Hær, og specielt ikke af Franskmænd. De vil paa den Maade med megen Møie kunne spare et Par Millioner og De vil gjøre Deres eget Land forsvarsløst. De har nogle besynderlige Ideer i alle Anliggender. Det er en stor Gunst for Deres Folk, hvis Englænderne tager Amsterdam, saaledes som de tog Kjøbenhavn, eller hvis en General ankommer med 25,000 Franskmænd til Holland og giver sig til at styre Landet militairt. Medens jeg forstærker min Hær og staaer i Begreb med at foretage en ny Udskrivning, svækker De Deres Armee. De opfører Dem, som om De var gal.

FRU DE STAËL-HOLSTEIN

Til Hr. de Champigny

Udenrigsminister

Fontainebleau, 9. Nov. 1807.

Hr. Bourrienne taler om at lade Trave spærre; det maa han selv sørge for, da han er min Minister i Lübeck. Giv ham Befaling til at træffe alle nødvendige Forholdsregler desangaaende. Giv ligeledes Befaling til at man skal huske paa at standse alle Postforsendelser fra Holland og udtage og brænde alle Breve fra og til England. Skriv til Hr. Bourrienne, at han skal sørge for at forhindre al Korrespondance mellem Sverige og Tydskland; alle Forsendelser fra Sverige bør standses og ogsaa Posten fra Danmark skal aabnes og de engelske Breve tages ud.

Til Jérome Napoleon

Konge af Westphalen

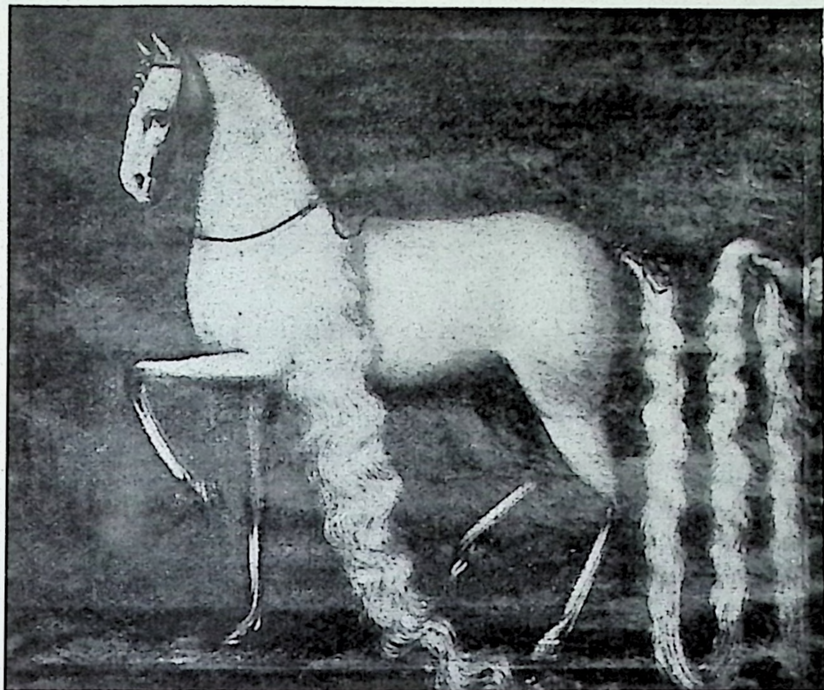
Paris, 4. Januar 1808.

Jeg modtager Deres Brev af 28. Dec., hvori jeg seer, at De har til Hensigt at give Hr. Lecamus Godset Fürstenstein og 40,000 Francs om Aaret. Jeg kan ikke godt tænke mig noget mere vanvittigt end denne Foranstaltning, som er imod Deres egne Interesser, uheldig for Staten og særlig uheldig for Dem selv. Hvad har Hr. Lecamus gjort? Han har ikke gjort Fædrelandet nogen Tjenester; han har maaske gjort Dem personlig nogle. Men er det en Belønning, som staaer i nogetsomhelst Forhold til de Tjenester, han har gjort Dem? Jeg har i hele min Regering ikke tænkt mig Muligheden af en saa vilkaarlig Handling. Jeg har mere end ti Mand, der har frelst mit Liv, og som jeg ikke giver mere end 600 Francs i Pension. Jeg har Marskalker, som har vundet ti Slag, og som ere bedækkede med Saar og som ikke har faaet den Belønning, De skjænker Hr. Lecamus. . . .

Hvis Hr. Lecamus skal have 40,000 Francs om Aaret, hvad skal jeg saa give til Marskalkerne Berthier, Lannes, Bernadotte og tyve andre, som ved alle Slags Saar har kjøbt den Throne, De nu sidder paa. . . .

Hesten Cranich

HESTEN CRANICH. EFTER ET MALERI PAA ROSENBORG

Paa Trediveaarskrigens Tid blev det, som bekjendt, Mode at bære langt Haar, og efterhaanden bares det længere og længere, saa at tilsidst de Færreste selv kunde præstere den Haarfylde, som Tiden krævede; man maatte da tage sin Tilflugt til Parykkerne, til hvilke Kvinderne maatte afgive deres længere Hovedhaar, og det er kun undtagelsesvis, at man i Paryktiden træffer Mænd, som kunde nøies med deres eget Haar. Blandt saadanne kunne, foruden Kong Frederik den Tredie af Danmark, nævnes Kong Carl den Ellevte af Sverig, om hvem Sorenskriver Mathies Skaanlund i sin Autobiographi beretter, at han saae ham i Malmø den 10. Juli 1674, og at han „brugte sit eget Haar"; det samme fortæller han om Griffenfeldt (Norsk Historisk Tidsskrift, 1. Række, 3. Bind S. 102, 107). Det kan nu ikke vække Forundring, at man i hin haarfagre Tid ogsaa lod de høie Herrers Yndlingsdyr, Hestene, følge den almindelige Mode, men det er vistnok en enestaaende Haarfylde, som den Hest, hvis Billede er gjengivet her, har opnaaet. Denne Hest, der hed Cranich, tilhørte den berømte Hesteopdrætter, det hellige romerske Riges Staldmester, den sidste Greve af Oldenborg og Delmenhorst Anton Günther, der døde 1667. Oplysninger om Cranich findes i et stort historisk Værk: Oldenburgische Chronica, der er trykt i Bremen 1721, og som er forfattet af Johan Just Winkelmann, der i sin Tid var i oldenborgsk Tjeneste og senere blev hessisk Historiograph; han er tillige Forfatter af en lærd Afhandling om det nu paa Rosenborg opbevarede oldenborgske Drikkehorn, hvilket Arbeide er trykt i Bremen 1684. Winkelmann beretter om Anton Günthers Forkjærlighed for Dyr, paa hvilke Greven synes at have udøvet en næsten magisk Indflydelse (Wan Er durch das Land einer Meyerey reiszete, kenneten die gleichsam vernünftige Thiere alsobalt seine Person und Stimme, liefen allesamt, alte und jungen auf Ihn zu, folgten freudig nach bis and en Schlagbaum, schäumten, schnauften und schrien Ihm nach, gleich ich selbst mit Verwunderung gesehen). Men det var dog især for Heste, at Anton Günther havde Interesse; han berømmes som en ivrig Rytter og Hestekjender, der ved første Øiekast formaaede at se, hvad en Hest duede til, „ja welches wundermerklich, so hat Er die Natur Geheimnisse der Pferden dermassen ergründet, dasz Er den Pferden, gleichsam, wie Jacob Labans Lämmern, allerhand Farben in Mutterleib geben können". Hvorledes det nu end forholder sig med disse mærkelige Fortællinger, er det sikkert, at Anton Günther ifølge Winkelmann i Aaret 1612 anlagde et stort Stutteri i Rastede (en lille By nu paa noget over 5000 Indbyggere, bekjendt for sine Teglværker og Pottemagerier, ved Jernbanelinien Oldenburg-Wilhelmshaven); han byggede her en Sommerresidents og anlagde en Lysthave sammesteds. I sit hippologiske Arbeide: Die Pferdezucht des Herzogthums Oldenburg 1583—1884, Oldenburg 1885, beretter L. Hofmeister, at Anton Günther i Rastede havde indrettet en Rideskole, hvorfra mange baade adelige og uadelige Ryttere ere udgaaede, og at han i bemeldte sin Sommerresidents havde en stor Sal med mange Malerier af smukke Heste, især af den smukkeste af dem alle, „der apfelgraue Hengst Kranich", hvis Manke var 7 Alen lang, medens Halen havde en Længde af 9 Alen. Det var, som Winkelmann beretter, paa denne Hest, Anton Günther red, da han 1635 holdt sit Indtog ved sin Formæling med sin Gemalinde Sophie Catharina af Slesvig-Holsten-Sønderborg*.

* Et interessant Minde om Ridderspillet ved denne Formæling findes paa Rosenborg, nemlig et stort Sølvbæger, som i Henhold til den i Texten senere nævnte Indstilling fra Conferentsraad Thomsen af 16. December 1858 er afgivet fra det daværende Kunstmuseum til den chronologiske Samling. Dette Bæger har daværende Ærkebiskop i Bremen Frederik, senere Kong Frederik den Tredie af Danmark, ladet forfærdige af de Penge, som han vandt i Ridderspillet ved bemeldte Leilighed; det er forsynet med forskjellige Turneringsscener i Relief og med følgende Indskrifter med Initialer:

Anno 1635 den 7. Juni auff dem grafflichen Beilager zu Oldenburgh habe ich das Gelt wor uon dieser Becher gemacht im Ringrenneen gewunnen.

Den bekjendte døvstumme Maler Wolfgang Heimbach, der har arbeidet baade for Grev Anton Günther og for Kong Frederik den Tredie, af hvem der findes adskillige Malerier paa Rosenborg**, har fremstillet Greven ridende paa Cranich. Ifølge velvillig Meddelelse fra det storhertugelige Museum i Oldenburg findes Cranichs Manke, der har en Længde af 2 Meter 10 Centimeter, i bemeldte Museum. Winkelmann beretter under Aaret 1663, at baade Halen og Manken dengang vare at se i Oldenburg, men naar Hofmeister mener, at Halen nu forevises i Kjøbenhavn, da er dette neppe rigtigt; jeg har idetmindste ikke kunnet opspore den. I det gamle Kunstkammer opbevaredes i sin Tid „et Par forgyldte Stænger, som i forrige Tid er brugt til den berømte Oldenborgske Hest vilde Kranich" (Kunstkammerinventariet 1737, S. 865, Nr. 132); de gik senere over i Kunstmuseet, men bleve efter Indstilling fra Conferentsraad Thomsen af 16. December 1858 afgivne til Rosenborgsamlingen. Thomsen beskriver dette Stykke saaledes: „Et pragtfuldt, forgyldt Stangbidsel, prydet med Relief-Forziringer. — Ifølge ældre Beretninger skal Anton Günther af Oldenborg have brugt det ved sit Indtog i Kjøbenhavn paa Hesten Kranich". I Henhold til samme Indstilling afgaves endvidere til Rosenborg: „Et Par forgyldte Stigbøiler, der henhøre til det samme Ridetøi som det ovennævnte Bidsel". Disse Gjenstande findes endnu paa Rosenborg.

Med Hensyn til Cranichs Fødsels- og Dødsaar har man fra Oldenburg ikke kunnet meddele mig nærmere Oplysning, da der ikke existerer Stammeregistre fra den Tid; men ifølge det ovenfor Anførte maa Hesten have levet 1635, da Anton Günther benyttede den ved sin Formæling i bemeldte Aar, og forsaavidt det er rigtigt, hvad der anføres i den nysnævnte Indstilling af 16. December 1858 om, at Anton Günther har brugt Bidselet ved sit Indtog i Kjøbenhavn paa Hesten Cranich, maa den have levet endnu i 1647, idet Jørgen Brahe i sin Dagbog beretter, at Christian den Fjerde den 7. November i bemeldte Aar paa Rosenborg gav Audients bl. A. til Greven af Oldenborg (jvfr. mine historiske Efterretninger om Rosenborg I. S. 68). At Cranich er død før 1663, fremgaaer af Winkelmanns Beretning om, at dens Hale og Manke dengang vare at se i Oldenburg.

Paa Rosenborg findes flere Afbildninger af Cranich; det oliemalede Billede, som er gjengivet i vedføiede Afbildning, kom i 1813 til Kunstkamret, hvortil det var blevet afgivet af Overberider Schæffers Arvinger. Maleriet blev imidlertid tilligemed 237 andre afgivet til Frederiksborg Slot i Aaret 1827, men her blev det ikke længe, idet det i Trediverne blev indlemmet i Rosenborgsamlingen, til hvis chronologiske Ordning der i Henhold til Resolution af 4. Maj 1833 var blevet nedsat en Kommission under Overhofmarskal Hauchs Forsæde med Justitsraad, Inspektør Spengler, Kancelliraad, Inspektør Thomsen og senere tillige Kommandanten paa Rosenborg Oberstlieutenant Sommer som Medlemmer. — Et lille Billede af Cranich med Grev Anton Günther ridende paa den er erhvervet ved Kjøb til Rosenborg i Finantsaaret 1858—59; det antages at være en Kopi efter et større Maleri paa Frederiksborg, hvilket formodentlig er gaaet til Grunde ved Slottets Brand 1859. — Endelig er der i Finantsaaret 1892—93 af Commerzienrat H. Vogel i Chemnitz kjøbt en firkantet Sølvmedaille over bemeldte Hest; denne Medaille, der er præget paa Foranstaltning af Hertug Carl Vilhelm af Anhalt-Zerbst (1667—1718), er gjengiven i vedføjede Afbildning; paa den ene Side ses Hesten, og derunder følgende Indskrift med Initialer: *Dieses Pferdt ist e: wvnder von Natvr der ganze welt,* og paa den anden Side ses

Was ein Ander hat, das gön ich gern,
Was mein Got gibt, wer wil das wehrn.
Ich habs erhalten, wornach ich rentt.
Gott gebe in Alleim (sic) ein guts Endt.
Ich wunschs, Gott schickts wie es ihm gefelt,
Dem sey Alles weitter heimpgestelt.

Fridericvs og derefter Begyndelsesbogstaverne til hans Titler: Dei gratia archiepiscopus et episcopus Bremensis et Verdensis, Coadjutor Halberstadiensis, heres Norvegiæ, dux Slesvici et Holsatiæ, comes in Oldenburg et Delmenhorst.

Paa Rosenborg findes endvidere følgende Minder om Anton Günther: Et Portræt af Greven og hans Gemalinde paa eet Billede malet 1667 af Wolfgang Heimbach, afgivet 1870 fra det kgl. Billedgalleri til Rosenborg (Spenglers Katalog 1827 Nr. 805); to Brystbilleder af begge, malede af Heimbach, erhvervede til Rosenborg i Slutningen af Frederik den Sjettes Tid; Anton Günther, hel Figur, sammensat af lutter smaa Bogstaver, udført 1630 af Sebastianus Sachs, afgivet fra Kunstmuseet efter dets Opløsning 1866; et andet, broderet Portræt af Anton Günther, kommet til Rosenborg 1785 under Navn af Christian den Fjerdes Portræt, men af den nedsatte Kommission af 1833, hvorom se nærmere ovenfor senere i Texten, rigtig anført som Anton Günthers. Foruden det oldenborgske Drikkehorn, som blev afgivet til Rosenborg fra Kunstkamret 1824, mærkes ogsaa den Kaarde, som Keiser Rudolf den Anden benyttede, da han tildelte Anton Günther Ridderslaget, og som i 1858 af Thomsen blev foreslaaet afgiven til Rosenborg fra Kunstmuseet.

** Af Heimbach opbevares paa Rosenborg, foruden de allerede nævnte Arbeider, følgende Billeder: Arvehyldingen 1660, tre Natstykker, nemlig en Husknægt, som holder sin Haand for Lyset, en Tobakssmøger og en Bogholder, Sophie Amalie i Bondepigedragt ved en Hofmaskerade, Rustmester Jacob Jensen Nordmand samt to Portræter oprindelig angivne at fremstille Christian den Fjerdes Sønner Christian og Frederik, men af hvilke det ene aldeles sikkert maa fremstille Kong Christian den Femte som Barn, og det andet af Nogle formenes at være et Billede af Christian den Fjerdes Søn Ulrik.

de forskjellige Kunster, som Hesten var dresseret til at udføre; af den noget forvirrede Indskrift (ligeledes med Initialer) paa denne Side: *Wunder d: Natvr d: ein Pferdt: Latein verstehet: solches zv alle weldt: wissen hiermit ergehet: auch in alle kinsten was der Meinster befehlet bisteht* erfares det, at Cranich endogsaa blev anset for et Sproggeni, idet den forstod Latin; man kan vel iøvrigt dressere en Hest med Kommandoord i hvilketsomhelst Sprog.

Der existerer endnu en fjerde Afbildning af Cranich her i Kjøbenhavn, idet der paa den gamle Skræderkro „Stadt Breslau", Gammelmønt Nr. 39, i mange Aar har hængt et Oliemaleri fremstillende denne mærkelige Hest. Maleriet findes imidlertid ikke længere i denne gamle Bygning, som i Aaret 1867 af Skrædermestrenes Forening blev afhændet til Boghandler Rubin, hvis Børn endnu eie Stedet; den tidligere Indehaver af Beværtningen i Eiendommen, Værtshusholder Paulsen (nu boende Falkonerallé 98) solgte nemlig ved sin Fratræden for nogle Aar siden Billedet, som tilhørte ham, til Værtshusholder A. L. Andersen, i hvis Beværtning, Dronningens Tvergade 57, Kjælderen, det nu hænger; i Feltet læses følgende Indskrift:

Ich Heisze der weisze Krahn
Nein Ellen Ist mein Schwantz, Sieben Ellen Sindt meine mahn.

Dr. P. Brock.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(42. Fortsættelse)

„Det er ogsaa tilstrækkeligt," tænkte Jarlen; han følte, at det var ude med ham, hvis denne energiske unge Sømand, det eneste hæderlige Menneske, der vidste for meget, lagde sin Skulder til Hjulet. Capitainen kunde han være rolig for, saalænge man holdt ham uvidende om det manglende Led, og Sullivans Mund var lukket. Han indsaae, at her nyttede hverken Bestikkelse, Trudsler eller Mystifikation. Geralds udelukkende Hensigt var at frelse sin svaghjertede Fader fra at begaa noget Urigtigt, uden at drage hans Navn med ind i Sagen.

„Er De vis paa, at Deres Fader ikke har Noget at gjøre med denne Historie?" spurgte Lord Wendale i en Tone, der var ligesaa besynderlig som hans Smil.

„Ikke Andet, end hvad jeg har sagt Dem,"

„Mr. Westwood," sagde Jarlen efter en Pause, „Deres gode Villie skal ikke blive beskæmmet. Jeg vil forhøre mig om den Sag."

„Det vil De? Saa har jeg gjort min Pligt. Nu er jeg parat."

De To fik anvist Plads, og medens Geralds Nerver blev rolige, udbredte en Bleghed, der lignede Angst, sig over Jarlens Træk. Han var en af de bedste Skytter i England, og han stod nu, med en ladt Pistol i Haanden, i kun 20 Skridts Afstand fra det eneste Menneske, han var bange for. Hvis Gerald blev i Live, var han i en hæderlig Mands Magt.

Hans Sind var i Oprør. Det var en ærlig Duel, og han var i sin gode Ret til at dræbe. Han behøvede ikke at anstrenge sig for at være rolig han kunde trygt overlade det til Fristeren, der stod ved hans Side, at lede hans Blik og gjøre hans Haand sikker. Han og Gerald skulde skyde samtidigt. Tom Harris talte „En-to-tre", og Tegnet blev givet. Geralds Pistol var skjødesløst rettet og kun imod Jarlen, for at det ikke skulde faae Udseende af at han skød i Luften — Lord Wendales var rettet directe og lavt.

De to Skud faldt og efterfulgtes af et dæmpet Skrig. Ingen af Parterne vare faldne. Gerald og de to Sekundanter ilede til og løftede det uventede Offer for Lord Wendales Kugle op. Ildfluen var faldet ned fra Himlen i rette Tid for at være sin Helts Skjold.

„Gerald", hviskede hun, da hun, liggende i hans Arme, atter aabnede sine Øine, „nu vil Du ikke være jaloux mere!"

FEMTE KAPITEL

Vi forlode Olympia Ansigt til Ansigt med den Mand, hun mest af Alle vilde undgaa, overvældet af dette pludselige Møde og skamfuld over, at han skulde træffe hende i denne Forklædning. Hun var ikke længer stolt af at være en Mand, og overfor ham var hun saa fuldstændigt Kvinde, at hun, ved at afkaste sit Kjøn, havde berettiget ham til alt det Had og Vrede, hun var sikker paa, at han nærede til hende. Hendes Mod havde forlængst forladt hende, og nu fulgte hendes Stolthed bagefter.

Hun var ikke længer Løvinden, hvis første Indskydelse er at vende sig imod sine Forfølgere. Hun fulgte den jagede Hinds Instinkt ved at kaste Palet og Pensler og fare ind i sit Soveværelse, hvor hun aflaasede og stængede Døren efter sig, for at reise hele den Skranke, hun kunde, mellem sig og den Mand, hun frygtede og elskede mere end nogen Anden i hele Verden.

Olympia havde fundet sin Herre og Mester: hun havde været haard at tæmme, men hun var bleven tæmmet, og al hendes egensindige Herskelyst var borte. Hun kunde aldrig have følt varig Kjærlighed for en Beiler, der knælede for hende istedetfor at byde hende knæle for ham. Den Mand, der havde været stærk nok til at be-

tvinge sig selv, var den eneste Mand, der evnede at betvinge hende.

Men til hende som til Alle, der maa bøie sig for Kjærligheden, kom denne forklædt som Frygt og Skamfuldhed. Hun bød den ikke Velkommen, men kæmpede imod den, indtil hun ikke kunde kæmpe mere. Og selv da kunde hun kun kalde sig en Slave. Alt hvad hun nu higede efter var at blive irettesat, tilgivet og behersket, og istedetfor havde hun mellem sig og sin Herre reist en Skranke, som nu aldrig kunde brydes.

Hun hørte Lyden af mange Stemmer udenfor, men hun var bange for at lytte. Hun antog, at hele Historien om hendes Ugudelighed, som hun i sin Fortvivlelse valgte at benævne sin Daarskab, blev forelagt hendes strenge Dommer, og at hendes Dom vilde falde. Men det var først efter en Times Stilhed, at hun vovede at lukke Døren op igjen for at træde ind i det nu tomme Værelse, hvor hendes Skam var bleven afsløret. Hun tøvede endnu, da hun hørte en dæmpet Banken paa sin Dør.

„Det er ikke Andre end mig“, sagde Ildfluen. „De er Allesammen gaaede.“

Hun lukkede op og gik igjen ind i sit Atelier.

„Hvorfor blev De saa bange“, spurgte Ildfluen, „da den Monsieur traadte ind? Er det for hans Skyld, at De forklædte Dem som Mand — for at løbe bort? Er det maaske Deres Mand, og De er bleven uenige? Eller det er maaske Deres Fader? Men De behøver ikke at være bange — De løb altfor hurtigt til at han kunde gjenkjende Dem.“

„Hvad, talte han ikke om mig — ikke et Ord?“ og hun tænkte: „Han foragter mig altfor meget til at kjende mig, til blot at være vred paa mig. Aa, jeg maa virkelig være et slet Pigebarn!“

„Nei — ikke et Ord.“

„Hvad sagde han da — ikke Noget til Major Sullivan? Hvad kjender De til ham, at De pludseligt ilede frem og udbrød: Det er ham?“

„Han bukkede kun for Monsieur le Général, der er gaaet ud med Fader. Jeg kjendte ham, fordi han lignede en fattig gammel Mand, der engang gav mig et Guldstykke, da jeg var en lille Pige. Jeg laa og sov, men Fader saae ham gjøre det og tog Guldstykket. Det var meget besynderligt, Mademoiselle — jeg gav ham et Par Skilling, fordi han saae saa fattig ud, og han maa have været rig hele Tiden.“

„Cora — hvoraf kommer det, at De er saa alvorlig og seer saa bedrøvet og daarlig ud? Har jeg Skyld deri?“

„Nei, Mademoiselle — aldeles ikke. Jeg er hverken bedrøvet eller daarlig.“

„Og De har været saa besynderlig overfor mig — De ligner slet ikke Dem selv, Cora. Er De endnu stødt over, at De ikke maa fortælle Nogen, hvem jeg er — at De maa bevare min Hemmelighed — er det formeget for Dem?“

„Aa, nei, Mademoiselle — nu er der jo ingen Grund til at fortælle det.“

„Kjære Cora, lad os To være Venner — jeg har nu Ingen at tænke paa undtagen Dem, og De har ingen anden Ven end mig. De tænker da ikke længer paa den Dreng?“

„Aa, blot De vidste — blot De havde ladet mig fortælle ham —“

„Stakkels Barn, skal da enhver ung Pige være ulykkelig for en Mands Skyld? Slaa ham af Tankerne — lad ham fare — han er Dem virkelig ikke værdig.“

„Mademoiselle! Han er en Engel værdig!“

„De *skal* ikke være ulykkelig, Cora! Hvad vilde De sige, hvis den unge Pige, som De hader — for hvis Skyld han forlod Dem — ikke var en fattig Pige, der trængte til en Beskytter, men en rig Arving, til hvem han var knyttet ved hendes Guld, og som ikke for nogen Pris vilde have giftet sig med ham, naar hun havde vidst, at han elskede Dem? Hvis De vidste, at hun var saa langt rigere end ham som han var rigere end Dem? Hvis han var lumpen overfor Jer Begge? Hvad vilde De saa sige?“

„Jeg vilde ikke tro det, Mademoiselle.“

„Men naar den unge Pige selv fortalte Dem det?“

„Saa vilde jeg tro, at hun var jaloux og vilde fjerne mig fra ham.“

„Cora — jeg er den unge Pige. Og jeg vilde ikke gifte mig med ham for Alt i Verden. Hvis De endnu troer paa ham, saa behold ham, og til Lykke, mig er det ligemeget — men efter hvad jeg har fortalt Dem, antager jeg neppe at De vil.“

Ildfluen spilede forundret sine blaa Øine vidt op, som Blomster efter Regn.

„Mon Dieu!“ udbrød hun, men hendes Forundring varede ikke længer end hendes andre Stemninger. „De er den unge Pige, jeg har hadet saaledes?“ spurgte hun — og derpaa, idet hun sprang over alle andre Sager for at komme lige til Resultatet: „Altsaa, naar De giver Afkald paa ham, kan jeg nu fortælle ham det?“

„Du milde Gud, Cora — har jeg vel sagt det for Andet end for at frelse Dem fra at elske en Mand, der vil sælge Dem for et Par Pund?“

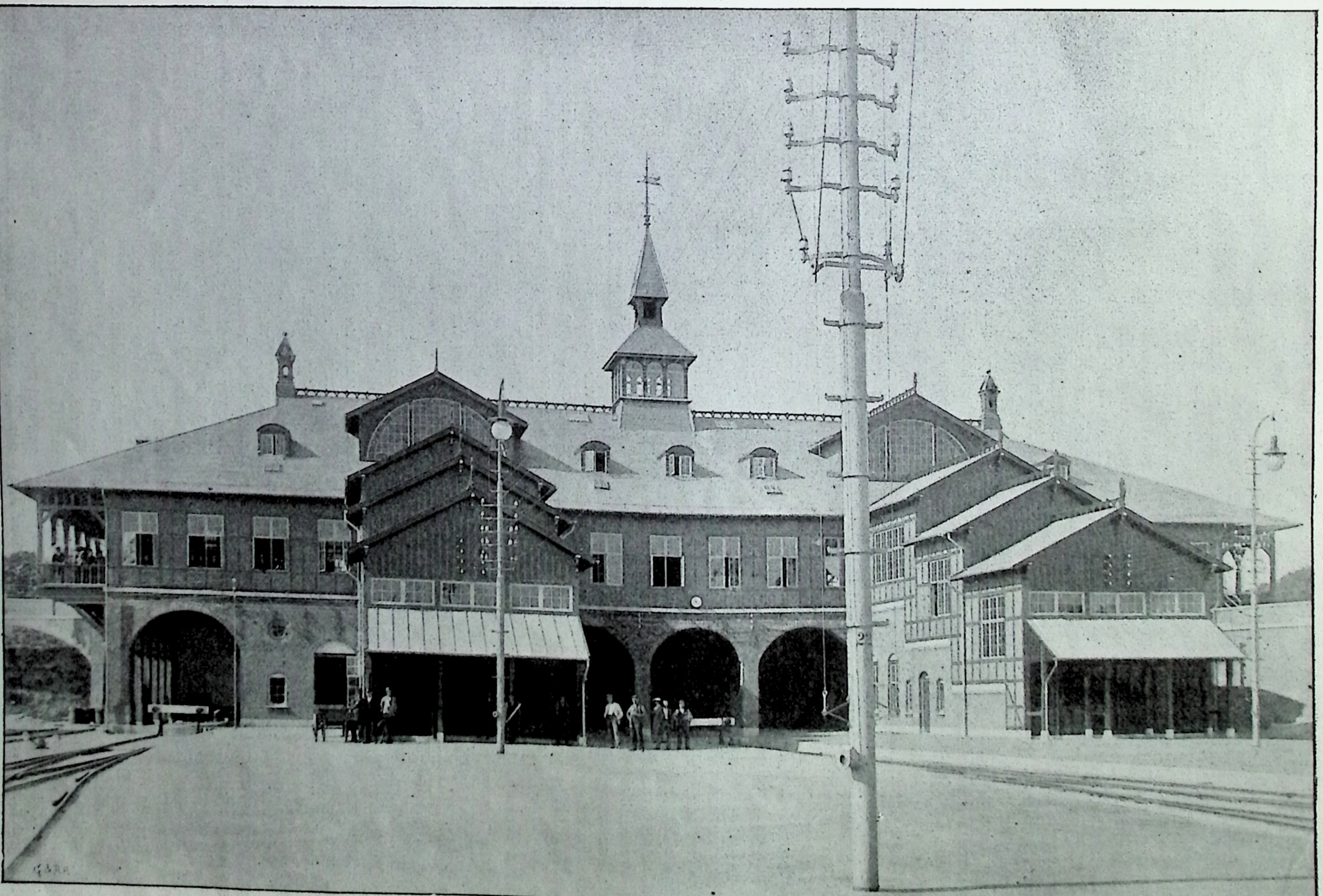
„Nei, han vilde ikke — De kjender ham ikke — det er indlysende, at *De* aldrig har elsket ham, Mademoiselle, ellers vilde De ikke sige det til mig.“

„Det nytter altsaa ikke? De vil alligevel tro paa ham, trods Alt?“

„Jeg elsker ham, Mademoiselle!“

„Cora, jeg troer, at De vilde lade den Mand, De elsker, dræbe Dem, og blot smile og sige Tak til.“

Og det Samme vilde Olympia nu; men For-

GALLE & AAGAARD FOT.

ØSTBANEGAARDEN

syth var heller ikke Gerald, og det gjorde, naturligvis, en Forskjel — for hende.

„Mademoiselle — ah!“ udbrød hun, med et nyt Blink i sine Øine, „De elsker ham — ja, De elsker ham, og det er Grunden til, at De kommer og siger mig alt dette. De er jaloux, Mademoiselle. De var bange for at miste ham, og derfor kom De i Deres Forklædning og søgte mit Venskab. De opdager nu, at han elsker mig høist, og saa intrigerer De for at faae mig til at hade ham og drage ham tilbage til Dem. De har løiet for mig, Mademoiselle; men det er mig, han elsker, og ikke Dem. De er en slet Kvinde, og jeg vil opsøge og fortælle ham Alt. *Mon Dieu*, De er en stor Forræder — som om nogen ung Pige kunde kjende min Gerald og tro noget Slet om ham. De gjør det ikke Mademoiselle: De elsker ham og De hader mig og jeg hader Dem.“

„Cora, Cora!“ udbrød stakkels Olympia — men Ildfluen var fløiet ud af Stuen og hun var alene og fortvivlet. Hendes Forklædning havde indbragt hende baade en Forbandelse og Vanære; men den Ydmygelse, der laa i den sidste Uretfærdighed, var for tung at bære. Hun satte sig hen og græd bittert.

Endelig havde hun udgrædt og var bleven lidt lettet. Men hun følte sig endnu meget ulykkelig og yderst skamfuld. Men alligevel, hun kunde udholde Alt, selv Uretfærdighed, men ikke, at hun stadigt var den forhadte Aarsag i sin Herres Vrede. Det var ikke mindst uudholdeligt, fordi han aldrig vilde se hende mere, hverken i denne Forklædning eller nogen anden Skikkelse. Hendes Klæder brændte hende ligesom Dejaniras Tunika.

Hun stod op og trak i Klokkestrengen.

„Jane“, spurgte hun, „hvor er Værtinden her i Huset? Nu har jeg været her saa længe, og jeg kjender hverken Værtinden eller Værten, eller veed hvad de hedder.“

„Mr. Brown, Herre. Her er ingen Værtinde, og Mr. Brown kommer kun sjeldent her. Han boer andetsteds, Herre, og har overdraget mig at sørge for Beboerne.“

„Har han været her i Huset, medens jeg har boet her?“

„Nei, Herre — jeg antager, at han har været omkring og krævet Husleie ind. Mr. Brown har saa mange Huse.“

„De er altsaa den eneste her i Huset, der kjender Noget til mig? Har De Lyst til at tjene fem Pund?“

„Herre?“

„Der har De dem. De maa gaa ud — strax — og skaffe mig et Shawl og en Kjole — af en eller anden Slags, blot jeg kan gaa paa Gaden med det og hente nogle af mine egne Klæder — det gjør ikke Noget, om de er ganske tarvelige, blot jeg kan faae dem strax. Forstaaer De? Jeg har forladt mit Hjem og tænker paa at vende tilbage igjen — og —“

„Aa, Herre — aa, Madam — aa, Miss — De er altsaa virkelig en ung Dame? Jeg har ogsaa været saa sikker paa det hele Tiden!“

Der var ingen Ende paa Olympias Ydmygelser den Dag. Hun skammede sig ikke alene over selve sin Forklædning, men hun eiede ikke engang den Tilfredshed at have været en god Skuespillerinde — hendes Forklædning lod til at have været gjennemsigtig for Alle og Enhver.

„Og De taler ikke et Ord om det?“

„Det vilde koste mig min Plads, Herre — Miss — hvis jeg tog Notits af hvad der foregaaer her — det er nogle eiendommelige Mennesker, der kommer her i Huset. Det Første, Mr. Brown spurgte mig om, da jeg søgte Pladsen, var, om jeg kunde holde min Mund. Folk kommer og gaaer, Udlændinge og alle Slags, og jeg tager dem som de er — De er hverken den Første eller Anden her, som har baaret Klæder, der ikke var deres egne. Men hvordan en ung Lady som Dem kan komme her — for at De er en ung Lady, det er jeg sikker paa“, tilføiede hun, da hun stak de fem Sovereigns i Lommen, „det har altid forbauset mig, og hvis jeg var i Deres Sted, Miss, vilde jeg ikke tænke paa at tage hjem igjen. Nu løber jeg.“

SJETTE KAPITEL.

Det var hverken en meget moderne eller elegant Dragt, Jane kom hjem med. Men ingen fornem Dame kunde gjøre Toilette til Hofbal med mere inderlig Tilfredshed end Olympia følte ved at aflægge sin mandlige Dragt og igjen forvandle sig til det engang saa foragtede Væsen, en Kvinde. Tilfredsheden var ikke mindre inderlig paa Grund af dens Bitterhed. Hun kunde nu, uden at hendes Manddom led et Skaar, hengive sig til Behageligheden ved Selvfornedrelse og Taarer.

Ikke destomindre, tiltrods for hvad hun havde sagt — som Undskyldning for sin Tilbagevenden til den kvindelige Skikkelse —, tænkte hun ikke paa at tage hjem. Hun kunde ikke formaa sig til at staa overfor Tante Car'line og faae sin Dumhed revet i Næsen i hele Resten af sit Liv. Hun kunde ikke vende tilbage til Gressford, som om Intet var hændt, og ikke modtage nogen Erstatning for Alt hvad hun havde lidt, hun kunde ikke mere blive den gamle Olympia. Hendes Mod var brudt, men hun havde lært mange Ting, og en af dem var, at hun herefter maatte leve og arbeide alene.

Den stakkels Pige havde alligevel et godt Hjerte, nu da hun igjen var istand til at vise sin Godhed som Kvinde; og hun var stadigt begavet med den udmærkede legemlige Sundhed, der ikke rokkes af nogen Sjælekvide. Selv om

hun ikke var et virkeligt Geni, havde hun dog Geniets Sind og Natur. Om ogsaa Forsyth hadede og frygtede hende, vilde han endnu være hendes Herre. Saavidt muligt vilde hun leve og arbeide saaledes, som han ønskede det.

Saaledes gik den Dag. Træt af at tænke gik hun til Ro et Par Timer over Midnat og faldt i en mærkelig tryg Søvn. Hun drømte, at hun endelig havde fundet sin rette Plads i Livet.

Det var en Søvn, hvoraf det ikke var sandsynligt at hun vilde vaagne, før hendes udmattede Hjerne var kommet til Kræfter igjen. Men tidligt om Morgenen blev hun brat vækket af Noget, der lød som marcherende Regimenter og en Klemten med Millioner af Klokker, efterfulgt af en Dundren paa hendes Dør.

„Aa, Miss," raabte Janes Stemme, „De maa endelig staa op, Miss Drouzil er kommet hjem og er dræbt!"

Olympia sprang ud af Sengen og tog i en Fart sine nye Klæder paa. „Hvad er det?" spurgte hun; men Pigen var altfor forskrækket til at svare og kunde kun vise Vei til Monsieur Drouzils Værelse.

Derinde stod en fremmed Mand, som naturligvis var Læge. Hun gik hen til Sofaen og saae Ildfluen — ikke død, som det var bleven sagt, men besvimet og bleg.

Lægen saae lidt nysgjerrig paa Olympia og forklarede saa hvordan det var gaaet til. Der havde den Morgen været en lille Affaire mellem to Herrer — som der ikke var nogen Grund til at nævne — og han havde været tilstede for at hjælpe, hvis det skulde gjøres behov. Pludselig kom den unge Pige imellem de to Modparter og fik en Kugle i Skulderen. Kuglen var bleven funden og taget ud, og han haabede, at hun ved lidt god Omsorg ikke skulde faae nogen Meen af det.

„De forstaaer nok," tilføiede han, „det er nødvendigt at tie om den uheldige Begivenhed."

„De mener en Duel? Stakkels, stakkels Barn, hvad havde hun at gjøre der? De er aldeles sikker paa, at hun vil komme sig. Hvem var det, der duellerede? Hvad —"

Olympias Stemme havde en elektriserende Virkning. Det gav pludseligt et Sæt i Ildfluen og hun aabnede sine Øine.

„*Mon Dieu, mon Dieu!* er den Kvinde her! Hun vil myrde mig — tag hende bort!"

„Hun er nok lidt forstyrret," sagde Lægen . . . „Det er naturligvis lidt Feber, men det gaaer snart over. Hun seer daarlig ud, men der skal meget til at slaa hende ihjel. Hvem er hun?"

„Det er Miss Drouzil, Skuespillerinde ved Phønix," hviskede Olympia, for at hendes Stemme ikke skulde høres.

„Og De — er De ogsaa Skuespillerinde? Er De i Familie med hende?"

„Nei — kun en Bekjendt af hende."

„Min Fjende," mumlede Ildfluen. „Tag hende bort."

„De gjør vist bedst i at gaa, saalænge hun er i denne Tilstand," sagde Lægen og saae endnu mere opmærksomt paa hende. „Dersom de To er Fjender," tænkte han maaske, „seer den kraftige unge Pige med det blege Ansigt og de sorte Øine ud til ikke at være til at spøge med." Altsaa maatte Olympia forlade Værelset som om hun, istedetfor at ville pleie den Saarede, var kommen for at gjøre Fortræd. Lægen bortfjernede sig ogsaa foreløbigt, overladende Patienten til den endnu forstyrrede Jane, som begyndte at tro, at Mr. Browns Leiere vare mere eiendommelige Folk end selv hendes forskjellige Erfaringer havde bragt hende til at antage.

Ildfluen havde ikke meget stærk Feber, hun sov et Par Timer og vaagnede helt fattet og rolig.

„Jane — hvor er Oscar?"

„Jeg antager, Miss, at han er i Stalden."

„Er Fader kommen hjem?"

„Endnu ikke, Miss. Hvordan gaaer det nu?"

„Langt bedre. Skal jeg dø?"

„Hvor kan det falde Dem ind, Miss, Doktoren sagde, at der skulde meget til at slaa Dem ihjel."

„Er Hun her? Den unge Pige, mener jeg?"

„Den unge Dame, som var Mr. Seaward? Nei, Miss. Doctoren troede, at De var bange for hende."

„Lad hende ikke komme herind. Er Han her?"

„Mr. Gerald? Herre Gud, han har ikke forladt Huset et Minut, siden Folkene kom med Dem."

„Jeg troer næsten, at jeg gjerne vilde dø — hvis det ikke var for Oscars Skyld. Jeg vil gjerne se ham. Bring ham herind."

„Bjørnen, Miss?"

„Nei — Mr. Gerald. Vær saa venlig, jeg maa tale med ham."

Pigen opfyldte hendes Ønske, og ikke et halvt Minut efter stod Gerald i Værelset.

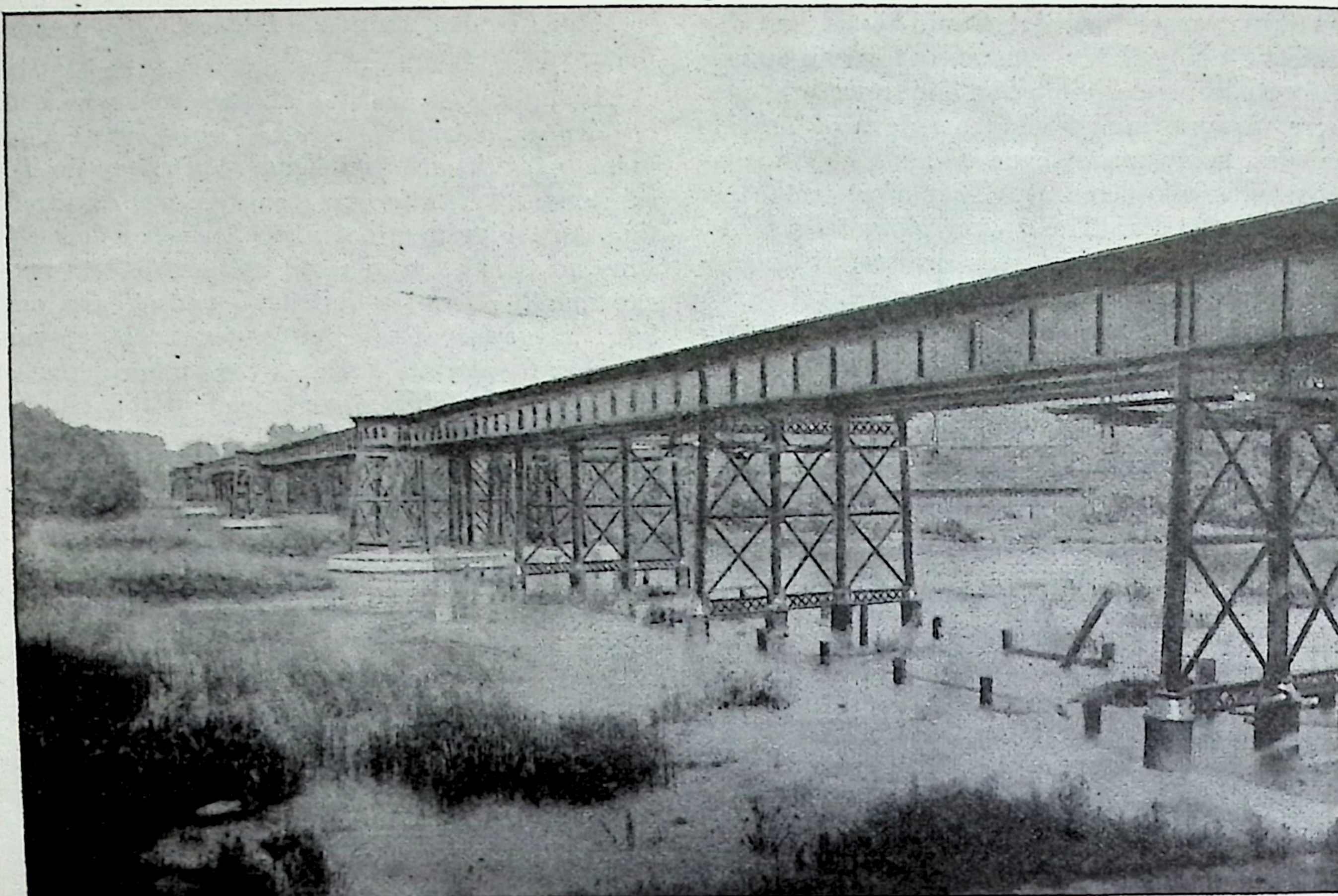
„Min egen Elskede!" var Alt, hvad han kunde finde paa at sige, da han kastede sig paa Knæ foran hendes Sofa og tog hendes Haand i begge sine.

„Aa, nu veed Du da, at jeg elsker Dig, ikke sandt?"

„Gode Gud! Hvis Du kalder det at elske mig, at Du vil dø for mig — veed Du da ikke, at jeg vilde have dræbt mig selv, hvis Du var død? Men, Gudskelov, Du vil ikke dø — vi vil nu leve for hinanden, indtil vi blive saa gamle som Methusalem — Doctoren er en Knop, Du Kjære!"

„Du elsker mig altsaa — endnu?"

„Om jeg elsker Dig? Det skulde jeg mene! Du troede ikke, at jeg elskede Dig, fordi jeg var dum nok til at være jaloux? Nu kan Du gjemme paa tusinde Hemmeligheder, om Du har Lyst,

GALLE & AAGAARD FOT.

BROEN OVER SVANEMØLLEDAMMEN

og jeg skal aldrig spørge Dig om en eneste af dem."

„Saa vil jeg leve, kjære Gerald — vær Du rolig. Du er min Doctor. Jeg er saa glad over, at Lord Wendale skød mig — jeg vil gaa hen og takke ham, naar jeg bliver rask — vil Du ikke ogsaa?"

„Men — tænk nu, hvis jeg havde skudt Dig, istedetfor Lord Wendale!" sagde han og blev bleg. „Den Skurk, han maa jo have seet, at jeg skød forbi."

„Aa, Gerald, det kunde aldrig falde mig ind, at *din* Pistol vilde ramme mig — det er umuligt. Hvordan kunde Du skyde mig?"

„Du har Ret — Noget vilde have draget min Kugle bort fra Dig. Men lov mig endelig, for min Skyld, Du Kjære, at Du aldrig mere vil stille Dig iveien for en Pistol."

„Det lover jeg — hvis Du vil love det Samme. Men hvis Du gjør det, vil jeg gjøre det Samme om igjen. Aa, Du elsker mig altsaa alligevel!"

„Af hele min Sjæl. Og Du?"

„Af al den Sjæl, jeg har faaet, og mere til. Men hvorfor duellerede Du, uden at fortælle mig det? Hvad Udestaaende havde Du med Lord Wendale?"

„Ja, seer Du, det veed jeg ikke, og faaer det heller aldrig at vide. Men naar en Mand siger, at Du skal duellere med ham, hvad er der saa at gjøre? Du vil da vel ikke have, at jeg skal sige Nei; det hører til de Ting, man ikke kan afslaa. Men hvordan opdagede Du det? Hvordan kom Du der? Jeg skal nok giftes med en lille Hex, men i gamle Dage vilde de have brændt Dig, Ildflue, — der er brændt mange Hexe paa Gressford Grønning. Hvordan i Alverden fik Du det at vide?"

(Fortsættes.)

Om Kleptomani

AF PROF. A. K. SCHRØDER

DET er, som bekjendt, meget vanskeligt at danne sig en klar Forestilling om, hvorledes det enkelte Organ virker i det indviklede System af Muskler, Sener og Nerver, som udgjør det menneskelige Legeme. Værst er det dog at følge Organets Virksomhed, naar det ikke fungerer normalt, især naar Sygdomme har hjemme i Legemets vigtigste Centralorganer, eller Dele deraf, f. Ex. i Hjernen, der jo er Bevidsthedens, Tænkningens og Villiens Sæde.

Man veed nu om Stunder nok, hvorledes Hjertet og Maven arbeider, men hvordan *Hjernen*

virker, er endnu en uoplyst Gaade. De forskjelligste Formodninger herom er blevne opstillede, men for ingen af disse er der ført et Bevis, hvis Rigtighed er bleven godtgjort, i det Mindste ikke saa absolut og skarpt, som den strenge Videnskab kræver det. Og hviler der endnu et hemmelighedsfuldt Slør over den sunde Hjernes Funktioner, hvor meget mere ubegribelig maa da ikke den syge Hjernes Virksomhed synes os!

Selv blandt meget dannede Mennesker hersker der temmelig taagede Forestillinger om Hjerneforstyrrelser; efterfølgende Skildring er da et Forsøg paa at bidrage til et klarere Begreb om enkelte anormale Hjernetilstande.

Som en af de interessanteste Sindssygdomme — paa Grund af Ordets almindelige Anvendelse, benytter jeg her denne videnskabeligt forkastelige Betegnelse, endskjøndt Hjernesygdom var det korrekteste Udtryk — nævner man sædvanligvis Kleptomani (Stjælesyge), der dog egentlig ikke er nogen Sygdom, men kun et Symptom derpaa. Kleptomanien, der er en Trang til at tilegne sig Andenmands Eiendele uden at være sig en saadan Handlemaades Ulovlighed fuldt bevidst eller uden at kunne bekæmpe sin bevidst strafværdige Tilbøielighed, optræder ikke som et isoleret Symptom paa Sindssygdom, men forekommer kun i Forbindelse med anden Art Hjerneforstyrrelse. Denne Forbindelse er dog som Regel saa vanskelig at konstatere, at der maa den nøiagtigste Undersøgelse og Agtpaagivenhed til for at kunne paavise den.

Her er et Exempel:

For nogle Aar siden kom en af mine Venner, en bekjendt Pædagog til mig og beklagede sig over, at den mest begavede Elev i hans Skole, en ellers flink og ordentlig Dreng, voldte ham en Del Bryderier og Sorg. Det viste sig nemlig umuligt at vænne Drengen af med en ulykkelig Hang til at stjæle, som han hyppigt laa under for. Min Ven havde gjentagne Gange overbevist Drengen om at have stjaalet Kammeraternes Penneholdere og Blyanter. Han havde først paa en lempelig Maade, men senere paa det alvorligste gjort ham opmærksom paa det forkastelige i hans Handlemaade. Drengen havde med Taarer i Øinene lovet ham at forbedre sig, men havde igjen brudt sit Løfte. Heller ikke hjalp det, at Drengens Moder, en Enkefru W., tugtede ham alvorligt for hans Rapserier og bad og truede ham, om at afstaa fra den stygge og farlige Last. Nu havde imidlertid Skolebestyreren besluttet at fjerne Drengen fra Skolen, for at han ikke ved sit slette Exempel skulde forføre de andre Elever. Kun med Møie havde min Ven, Drengens Lærer, opnaaet at faae den for Drengens senere Liv saa brændemærkende Bortvisning fra Skolen udsat, indtil jeg havde afgivet Erklæring, om Drengen kunde ansees for tilregnelig eller ikke.

Efter mit første Besøg i hans Moders Hus var jeg tilbøielig til at mene jo. Karl W., der den Gang var 12 Aar gammel, besad i Forhold til sin Alder usædvanlig mange Skolekundskaber og overgik i Intelligens, navnlig i hurtig Opfattelsesevne, langt Flertallet af sine Jevnaldrende. Undersøgelsen af hans Legeme frembød intet andet Paafaldende, end nogle ophovnede, røde Striber, der, efter hans Moders usminkede Erklæring, hidrørte fra nogle Slag med et Spanskrør, som hun for et Par Dage siden havde givet Drengen, fordi han paany kom hjem fra Skolen med Kammeraters Blyanter i Tornystret. Og hun tilføiede sukkende: „Men Knegten bryder sig saamænd ikke mere om Prygl, — han er jo saa vant dertil!“

Disse sidste Ord gav mig Noget at tænke paa. Efter hvad jeg nemlig ved Undersøgelse erfarede, var Enkefru W. en meget nerveus og stridbar Kvinde, der ofte ved ringeste Anledning tildelte sin Søn temmelig strenge legemlige Tugtelser. „Mange Gange er det, som om hun blot tærsker ham for sin Fornøielses Skyld“, sagde en i samme Hus boende Gartner, der ofte under sit Arbeide i Enkefru W.s Have havde været Vidne til grimme Pryglescener, hver Gang hendes Søn havde forset sig det mindste.

Da jeg ogsaa ønskede at undersøge Moderens Helbredstilstand og bad hende derom, satte hun sig derimod; og kun ved min Erklæring om, at en saadan Undersøgelse var af den største Vigtighed for min Bedømmelse af Drengens mentale Tilstand, altsaa hans Fremtidsskjæbne om at gjøre, indvilgede hun deri.

PROFESSOR J. J. ASK, DØD 6. AUGUST 1897

Jeg fandt da, hvad jeg havde formodet, at hun, uden selv at vide det, led af en Underlivssygdom, hvis Virkninger hidtil mere havde været af psykisk end af physisk Art. Det synes mig derfor utvivlsomt, at denne hendes Sygdom var forplantet til hendes tidligt udviklede Søn, om der end ikke hos ham lod sig konstatere noget direkte Symptom derpaa. Jeg tøvede nu ikke med at udtale som min Mening, at Drengen led af Kleptomani, der maatte være en Følge af Irritation af hans Underlivsnerver. Medfødte Anlæg hertil havde i Forbindelse med en forkert Behandling fra Moderens Side medført, at en, ganske vist vanskeligt paaviselig, men absolut tilstedeværende Underlivslidelse havde udviklet sig hos Drengen. Jeg tilraadede, at man anbragte ham i en Koldtvands-Helbredelsesanstalt til en fleraarig Kur, under stadig og omhyggelig Opsigt.

Mit Raad blev ikke fulgt. Moderen, der — trods Alt — holdt meget af sit eneste Barn, vilde ikke under nogensomhelst Betingelser skille sig af med ham. Og hun holdt kun i nogle Uger det Løfte, hun havde givet mig, om ikke mere at tildele Drengen legemlig Revselse. Under saadanne Omstændighder udviklede den af mig formodede Underlivslidelse hos Drengen sig selvfølgelig hurtigt, og nogle Aar senere maatte han bringes til en Anstalt for Aandssvage, hvor han snart faldt hen i fuldstændig Vanvid. Halvandet Aar efter døde han i Anstalten.

Jeg har saa udførligt fortalt dette Tilfælde, fordi dette slet ikke er saa sjeldent, som man er tilbøielig til at antage, og fordi det maaske et og andet Sted kunde tjene til Advarsel.

I Almindelighed optræder Kleptomani hyppigere hos Kvinder end hos Mænd. Dette forklares derved, at Kleptomanien meget ofte er en Følge af det hos Kvindekjønnet stærkere fremtrædende Hang til Hysteri. Kleptomani forekommer endvidere oftere hos Kvinder af de saakaldte høiere end hos dem af de lavere Stænder. Oprindelig troede jeg, at dette var et Bedrag, som var fremkommet ved den Omstændighed, der nok i Virkeligheden hyppigt skeer, at en Kvinde af tarvelig Stand altid bliver dømt og straffet for udøvet Tyveri, uden at Nogen gjør sig den Uleilighed at undersøge, om der ikke var Kleptomani tilstede, medens den fornemme Kvinde, som stjæler, oftere gjøres til Kleptoman end hun straffes.

Hysteri og hermed tillige Kleptomani træffer man i Virkeligheden hyppigst hos Kvinder af de bedre stillede Samfundslag, fordi den Slags Sygdomme mest er en Følge af et raffineret, nydelsesrigt Liv og let bliver til arvelige Dispositioner hos Mennesker, der ikke optages af stadigt og strengt Arbeide men har for megen Lediggang.

Hvor udbredt Kleptomanien er i mange Kredse, viser tydeligt den Omstændighed, at Indehaverne af de Forretninger i London, der navnlig besøges af Damer af den fornemme Verden, har udfærdiget Lister med Navn og Signalement paa de Damer, som lider af den ubehagelige Stjælesyge. Selvfølgelig hemmeligholdes Listernes Navne paa det strengeste. Vedkommende Forretningsmand lader ganske roligt den tyvagtige Dame tage de ikke kjøbte Varer til sig og konstaterer blot, naar hun er gaaet, hvad hun har stjaalet. Saa sender han Regning til Ægtemanden eller Faderen, som naturligvis øieblikkeligt betaler.

Et interessant Tilfælde af denne Art vil jeg anføre:

En Lord M. modtog nogle Maaneder efter sit Bryllup en saadan Regning. Han vilde slet ikke tro, at hans tilbedte unge Hustru var Kleptoman, og han sendte i sin Ophidselse Kjøbmanden et uforskammet Svar. Men Kjøbmanden henviste i et Brev Lord M. til Fruens Kammerjomfru, som aabenbart vidste Besked med Fruens Svaghed, og han tilføiede, at hvis Lorden foretrak Proces, vilde der øieblikkelig blive udtaget Stævning imod ham.

Uden at Fruen vidste deraf, udspurgte Lord M. Kammerjomfruen. Hun bekræftede tøvende Kjøbmandens Udsagn, og Lorden betalte. Tilfældet gjentog sig snart hos andre Kjøbmænd. Lorden betalte stadig, men blev efterhaanden ganske nedtrykt af Sorg. I et svagt Øieblik tilstod han sin Frue, hvad der trykkede ham. Men hun paastod trøstigt, at hun ikke havde frastjaalet Nogen det allerringeste. Saa henvendte han sig til en berømt londonsk Læge, der nøie undersøgte den unge Frue, og som tiltrods for, at han ikke paa Grundlag af denne Undersøgelse kunde stille nogen sikker Diagnose, dog intet Øieblik tvivlede paa, at der var Kleptomani tilstede, saa meget mere som Fruen selvfølgelig blev i høi Grad vred over hans Udsagn. Han kunde forøvrigt ikke give Lord M. andet Raad, end at han skulde tage sin Frue med paa en længere Reise.

Lord M. fulgte Raadet, men under Reisen gjorde han desværre endnu bedrøveligere Erfaringer om Fruens Kleptomani. I en Rhinby var hun lige ved at blive arresteret for Tyveri. Hun blev meget fortvivlet herover og yttrede Selvmordstanker.

Paa en Rhindamper stiftede han Bekjendtskab med en ung tydsk Nervelæge, der var Assistent ved en Universitetsklinik, og han talte da til Lægen om Fruens ulykkelige Tilstand. Lægen hørte Beretningen om Fruens Færd og udtalte snart, at han virkelig betvivlede, at Fruen var Kleptoman, og denne Tvivl grundede han væsenligst paa, at Lord M. jo aldrig nogensinde havde seet sin Frue være i Besiddelse af Gjenstande, hun beskyldtes for at have tilegnet sig. Lægen endte sin Diagnose med følgende Ord:

„Da det dog ikke kan antages, at Fruen, der jo har flere end tilstrækkelige Pengemidler til sin

Raadighed, er en almindelig Tyv, der lader en Hæler modtage det Stjaalne, og da det oftest er meget værdifulde Ting, hun skal have stjaalet, medens en Kleptoman sædvanligvis lige saa gjerne tager en Ring med imiterede Brillanter som en Ring med ægte Stene, saa drager jeg den Slutning, at de forsvundne Ting absolut ikke er gaaede gjennem hendes Hænder."

„Men hvem skulde da ellers have taget dem?"

„Sagde De ikke, at hendes Kammerjomfru stadig har været sammen med Fruen i Boutikkerne? Pas paa hende!"

Dette skete. Ved et paa Lordens Foranledning arrangeret Besøg i en Juvelerboutik forsvandt en værdifuld Naal. En Opdagelsesbetjent fra Berliner-Bureauet „Grib", som stod skjult i et Værelse bag Boutiken, holdt Øie med Kammerjomfruen og saae, at hun yderst behændigt tog og stak en Naal i sit Haar. En Undersøgelse af hendes Kufferter bragte alle de Ting for Dagens Lys, som man siden Afreisen fra London havde troet, at Fruen havde stjaalet. Det viste sig da ogsaa, at Pigen var adskillige Gange straffet for Boutikstyveri. Ved falske Anbefalinger havde hun skaffet sig Pladsen hos Lordens, og det var hende, som havde foranlediget Fruens Navn optaget paa Listen over kleptomanske Damer. Naturligvis fik hun sin velfortjente Straf.

Det er ofte vanskeligt at faae konstateret, om man har en virkelig Kleptoman eller en Simulant for sig. Den ovenfor nævnte tydske Læge fortæller, hvorledes han engang blev tilkaldt af en Kollega ved et Fængsel for at afgive sit Skjøn over en for Massetyveri anholdt Mandsperson, der teede sig som Kleptoman. Paa sin Tur ude i Arrestgaarden tog han endogsaa alle Slags værdiløse Ting som Sten, Søm og Pinde op fra Jorden og gjemte dem i sine Lommer. Selv strenge disciplinaire Straffe kunde ikke bringe Fyren til at afstaa fra denne latterlige Tilbøielighed. Spurgte man ham saa om, hvorfor han tog al den Slags Smaatteri til sig, erklærede han, at han ingen Anelse havde om, hvorledes Tingene var komne i hans Lommer, ja han begyndte tilmed, paa ukloge Simulanters Vis, at vise mange ydre Tegn til Sindssygdom, naar Talen var om hans Tyverier, medens han ellers talte roligt og fornuftigt. Han opførte sig, mente mange, som en ægte Kleptoman. Og dog var han Simulant! Lægen siger, at han fra første Færd var overbevist herom, men blot manglede et afgjørende Bevis for at erklære Fyren for fuldt tilregnelig. Saa benyttede Lægen en virksom List. En Dag, da han i længere Tid havde samtalet i Cellen med Fangen, sagde han ved sin Bortgang til den tilstedeværende Arrestforvarer:

„Jeg troer, Manden derinde er aldeles sindssyg. Vi maa sende ham til en Sindssygeanstalt, hvorfra han aldrig mere i sit Liv slipper ud!"

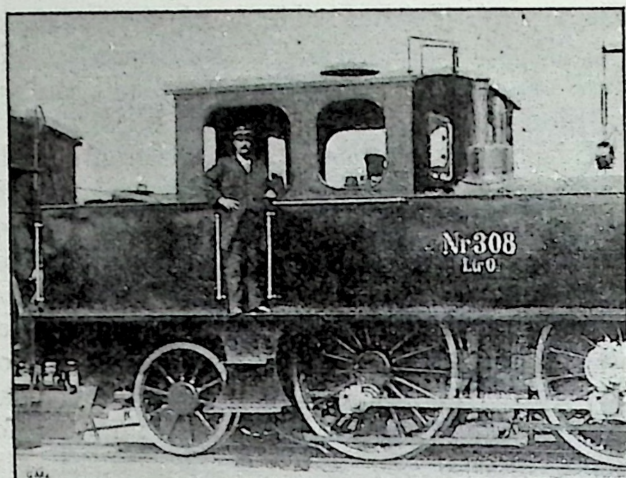
Det hjalp! Dagen efter overraskede Undersøgelsesdommeren Lægen med den Meddelelse, at Fyren havde tilstaaet, at han havde simuleret Kleptomani. Thi han vilde dog hellere finde sig i det Par Aars Fængselsstraf, som hans Tyverier kunde paadrage ham, end komme for Livstid paa en Sindssygeanstalt.

Ulige vanskeligere var Afgjørelsen af et andet Tilfælde. En forhenværende Embedsmand, Hr. B., havde taget sig sin Hustrues pludseligt opdagede Utroskab saa nær, at han blev drikfældig. Fra overdreven Nydelse af Vin og Øl forfaldt han til at drikke sig fuld i Brændevin, saa at han tilsidst kom udenfor alt godt Selskab og blev en ren Landstryger. Et Par Gange var han bleven straffet for Tyveri og stod nu atter for Skranken tiltalt for at have stjaalet. Den ofte nævnte tydske Læge fortæller, at han var tilstede i Retssalen for at lægge Mærke til Hr. B.s Optræden og skjønne over hans mentale Tilstand. De havde tidligere kjendt hinanden, og Hr. B. følte sig meget generet over Lægens Nærværelse. B. var aabenbart i saa høi Grad ødelagt af Alkohol, at jeg nærede Tvivl om hans Tilregnelighed, siger Lægen. Sagen dreiede sig kun om en Lommekniv til neppe 50 Øre, som han tilstod at have taget til sig, endskjøndt han godt vidste, at den tilhørte en af hans Arbeidskammerater. Paa lignende Maade var to andre kommen i hans Besiddelse. Jeg talte nu til Dommeren om mine Tvivl; men han henviste til, at Lovens Straffebestemmelser absolut omfattede B.s Forseelse. Saa henvendte jeg mig til en Advokat, der paatog sig B.s Forsvar. Han beviste, at den Anklagede gjentagne Gange havde kunnet stjæle meget værdifulde Ting, men at han ikke havde gjort det. Han led virkelig af Kleptomani, foraarsaget ved Sorg og Drik. Forsvaret endte med Mandens Frifindelse. B. tog sig derefter alvorligt sammen, fik en god Stilling, tilgav sin Hustru hendes Brøde og levede sammen med hende under ret lykkelige Forhold. Han er nu ikke mere hverken drikfældig eller tyvagtig. Som en Mindelse om sin Svaghedsperiode bevarer han en Samling Lommeknive — erhvervet paa redelig Vis.

Tilfælde af lignende Art, om end ikke slet saa tragiske, har jeg gjentagne Gange truffet hos ivrige Samlere, især hos Frimærkesamlere, hvis næsten sygelige Samlermani gjorde dem til Kleptomaner.

Kunde denne Artikel blot bevirke, at Forældre var varsommere og omhyggeligere i Behandlingen af deres Børns Tilbøielighed til Smaatyverier og Jurister og Læger mere indgaaende i Undersøgelsen af, hvorvidt en for Tyveri anholdt Person var virkelig Kleptoman eller Simulant, var Hensigten med de nævnte Exempler naaet.

Kystbanen

Lokomotivforer Rothe,
som førte det første ordinære Tog paa Kystbanen.

Den 1. August blev den nye Banestrækning mellem Kjøbenhavn og Helsingør aabnet efter den oprindelige Bestemmelse, og Publikum, som med Utaalmodighed havde afventet dette Øieblik, kunde nu foretage Farten langs Kysten, gjennem Skove, over Søer og Moser og langs det blinkende Sund, sikkert den smukkeste Jernbanefart i Danmark.

Den 8. Mai 1894 var dens Anlæg bleven vedtaget, den 22. i samme Maaned gav Ministeriet for de offentlige Arbeider Ordre til at begynde Udstikningen, og allerede i Slutningen af September havde Statsbanernes flinke Ingeniører udført de forberedende Arbeider og med Snildhed og Dygtighed overvundet de talrige Vanskeligheder, blandt hvilke Forstvæsenets Omsorg for Træerne i Dyrehaven ikke frembød den ringeste. Kom man ud i Skoven troede man sig henflyttet til *the far West* med Nybyggerboliger og Træskure ved ryddede Strækninger, hvor Arbeidere færdedes som Myrer, Maskiner hvæsede, Tipvogne hastede frem og tilbage, og Alt laa i et Kaos.

Men efterhaanden strakte Skinneveien sig længere ud, Viadukter hvælvede sig over den, Dæmninger førte den over Mose og Sø, pyntelige Stationer reiste sig, og endelig var Alt færdigt, forsent for de Utaalmodige, men alligevel i rette Tid.

For at give et Begreb om Arbeidets Omfang, skal anføres, at det samlede Jordarbeide var 120,000 Kubikfavne. der er bygget 12 Viadukter, sex *over* Banen, med Monierhvælvinger, sex *under* Banen, af Stenpiller med Jernoverbygninger, og over Svanemølledammen er lagt en 900 Fod lang Jernbro. Banen har ialt kostet henved 6 Millioner, foruden Grunderhvervelsen.

Kystbanen drives med Tog fra den nye Østerbro Station og Vesterbro Station. Fra den sidste udgaaer Iltogene til Helsingør, enkelte Lokaltog og alle Klampenborgtog. De øvrige Lokaltog paa Kystbanen udgaaer fra Østerbro. Men faaer vi engang den projekterede Boulevardbane, vil alle Kystbanetog kunne udgaa fra Hovedstationen ved Vesterbro, idet de blot skiftevis dirigeres over Østerbro og Nørrebro Station.

S.

Professor Ask

En af den sydsvenske Studenterverdens kjendteste Skikkelser, Professor Ask, er død.

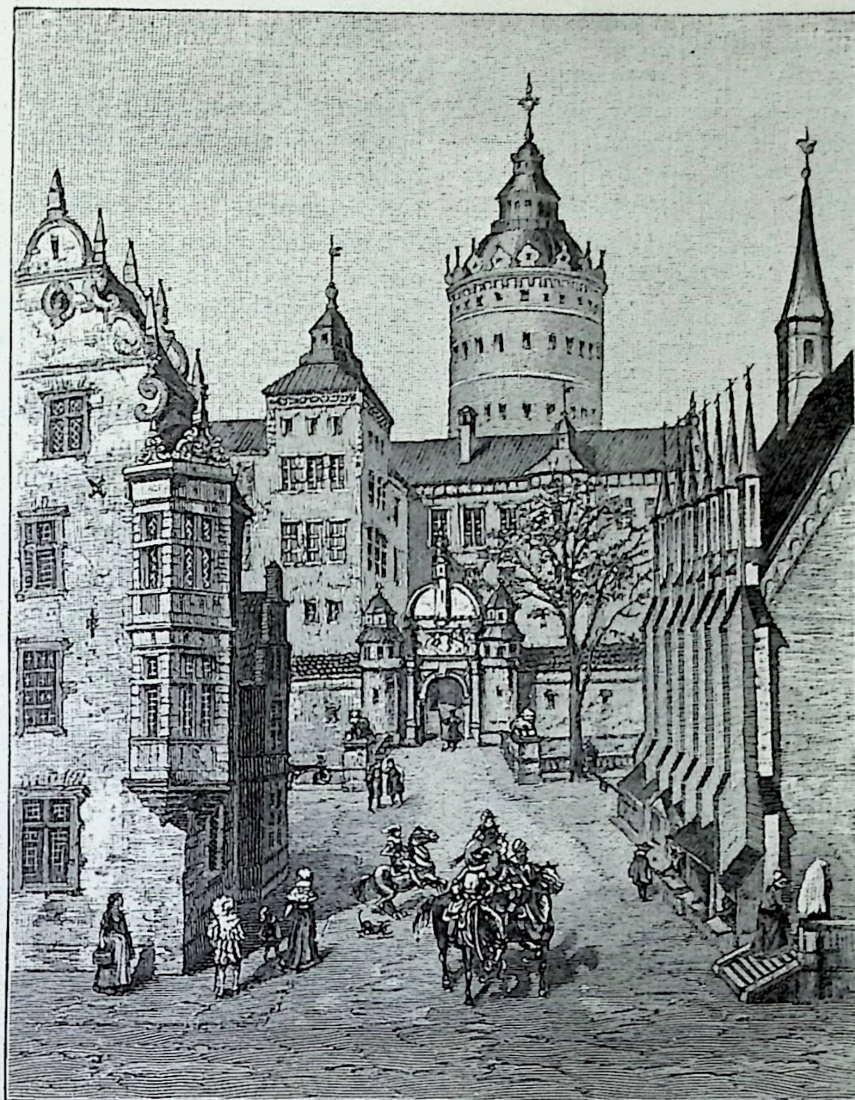
Enhver, der nogensinde har deltaget i lundensiske Studenterfester eller i Fællesfester mellem Kjøbenhavns og Lunds Studenter, vil ikke have undgaaet at faae et Indtryk af denne populære Figur, hvis ydre, lidt militaire Tilsnit afgav en saa karakteristisk Ramme for Personens uudslukkelige Verve og gode Humør, der gav sig Udtryk i Taler, som altid fangede Opmærksomheden. Selv Den, som slet intet kjendte til Manden ud over hans Navn og offentlige Fremtræden, vil dog have bevaret et Billede af ham som en af de evig Unge fra „Idealernes" gyldne Tidsalder.

For ham var Skandinavismen ikke et tilbagelagt Stadium, tvertimod den var stadig et vinkende Fremtidsmaal, og der var vel Faa, hvem de skarpe Rivninger mellem Norsk og Svensk berørte saa smerteligt som ham. Endnu for et Par Aar siden deltog han med straalende Humør i de lundensiske og kjøbenhavnske Studenters Fællesudflugt til Helsingør og Helsingborg og den hvide Studentermössa klædte hans endnu ranke Skikkelse med det hvide Haar fortræffeligt. Da han i Foraaret ved Medicinernes Vaarfest holdt sin sidste Tale for en Samvirken mellem Lunds og Kjøbenhavns Universiteter var det ham en oprigtig Smerte, at han var for svag til at tage med de Unge til Kjøbenhavn, han, hvis Sjæl endnu var saa ung.

Hvis Ask havde levet et Aar endnu vilde han kunne have holdt sit Fyrretyveaars-Jubilæum som Professor i Kirurgi og Fødselsvidenskab ved Lunds Universitet.

Dr. J.

GL. STOCKHOLM

Breve fra Stockholm

Udstillingen

BLANDT de mange Komplimenter, fremmede Journalister i den sidste Tid som Tak for udvist Gæstfrihed have ladet løbe i Pennen, er der ingen, der synes mig saa vel fortjent som dem, der have betegnet Stockholmer-Udstillingen som en Succes.

Den er i og for sig righoldig, vel ordnet, ligger paa et henrivende Terræn og har i Skansen og Hasselbackan en udmærket Retræte. Med Fornemhed og god Smag har man holdt alt det tarvelige Markedsgøgl borte, der ofte har bredt sig alt for meget paa moderne Udstillinger til Skade for det virkeligt seværdige, Her er ingen Sangerindetelte, ingen Varieteer, intet Tingeltangel. Derimod findes der god og rigelig Musik, store og gode Restaurant'er, tilstrækkelige Øludskænkninger og Schweitzerier. Desuden er her en Mængde Adspredelser med et vist teknisk eller æstetisk Præg, en Luftbane, hvori man — om man har Mod — farer himmelhøjt over Djurgårdsbrunnviken, Elevatorer, der i halvandet hundrede Fods Høide er anbragt over Industrihallens Kuppel, Experimenter med Røntgenske Straaler og en Ildfontæne, som Aften efter Aften spiller i skiftende Farver.

Man har bebreidet den store Industrihal dens Mangel paa national eller kunstnerisk Eiendommelighed, og maaske har man Ret. Det bør dog billigvis ikke overses som værdifulde Fortrin ved en saadan Bygning, at den frembyder gode Plads- og Lysforhold, og til Gjengjæld for dens mulige æstetiske Mangler findes der paa Udstillingsomraadet en Mængde andre karakteristiske og stilfulde Bygninger, saaledes det imponerende nordiske Musæum, der er bestemt til at blive staaende ogsaa naar Udstillingen er forbi for da at optage Dr. Hazelius' fortræffelige Samlinger til svensk Kulturhistorie, som da under et Tag vil sammen-

fatte om end i mindre Udvalg saadanne Gjenstande, som hos os ere fordelte paa oldnordisk Musæum, Folkemusæet og Rosenborgsamlingen.

Desuden findes her en hel Række større og mindre Pavilloner — Pavillonernes Stad kaldes de med et Fællesnavn. Nogle af disse Pavilloner ere henrivende, udførte i Rokokostil i skinnende hvid Gips, der for fleres Vedkommende er forsiret med Blomster i duse Farver. Det er dem maaske, som mere end noget andet af hvad nævnes kan paa Bygningernes Omraade give Udstillingen dens Præg, lette og fine som de er, henkastede med en Watteaus legende Lethed og genkaldende den saakaldte Hyrdestil, men i en idealiseret og forfinet Form. Man tror i dem at ane noget af det karakteristiske svenske, man savnede i den store Industrihal og de andre større Bygninger, hvor de praktiske Krav maaske nødvendiggjorde en mere almindelig Form. Prægtig er saaledes Stockholms Stads Pavillon — den største af dem. Med de høie Kirkeruder og den morsomme Fronton med de trompetblæsende Keruber virker den helt majestætisk, vel at mærke i gammel Stil. Heller ikke gaar man den lille Damernes Pavillon forbi uden et Fingerkys, og der er flere af dem, der fanger Øiet ved deres lette Chikhed og blive hængende i Erindringen.

Efter at have set sig mæt paa denne Flødeskums Arkitektur har man maaske lidt vanskeligt ved at være helt retfærdig mod de tungere Bygninger, af hvilke dog ogsaa nogle ere opfindsomme og udmærkede, saaledes begge Fiskerihallerne, den svensk-danske og den norske ligesom ogsaa Skovudstillingens Bygning, der er forsynet med tvende af Granstammer dannede Piller, beklædte med hvid Birkebark og dekorerede med Gran- og Fyrrekogler.

En hel lille By eller Bydel indenfor Udstillingen udgjør Gamle Stockholm og den, der første Gang faar Øie paa den fra Jærnbanen eller et andet udenfor Udstillingen liggende Punkt, vil intet Øieblik tvivle om, at det er et virkeligt Stykke Stockholm, han ser, da det ved sine Dimensioner ingenlunde staar i noget Misforhold til Byens andre taarnsmykkede Bygninger.

Et saadant gammelt Bykvarter, der som i en Extrakt reproducerer længst forsvundne Tiders Byggekunst, ja man kan vel næsten tilføie Gadeliv, er jo efterhaanden blevet en uundværlig Del af vore Dages store Udstillinger, og man maa tilføie: en af de mest tiltrækkende. Det viser sig ogsaa her i Stockholm, at Halvdelen af de udstillingsbesøgende hver Dag finder Vei hen til gamle Stockholm, skjønt Adgangen maa betales med en særskilt Entré. Men gamle Stockholm er ogsaa et Besøg værd! Arkitekten Frederik Lilliekvist har her med stor Kunst og Flid fremtryllet et troværdigt Billede af Mælarbyen, som den saa ud i Slutningen af det 15de Aarhundrede.

Ad en Træbro, hvis Adgang bevogtes af tvende baretsmykkede Hellebardister i Datidens karakteristiske Dragt, føres man fra Fastlandet over paa den gamle Helligaandsholm, der er omgærdet af solide Mure, forsynede med Hængetaarne og bestykkede med Datidens primitive Skyts. Her staar Helligaandshuset, det gamle Hospital for spedalske, i hvilket nogle Rum ere udstyrede med Sygesenge. Den øvrige Del af Holmen optages af Huse i middelalderlig og Renæssancestil.

Fra Helligaandsholmen føre tvende Broer over til selve Staden. Vi gaa igjennem Porten og naa igjennem den snurrige, krogede Smedegade med de kostelige gammeldags Haandværkerboder, der ere udstyrede med Skilte i Datidens Stil, og hvor man ser Kunstsmede i gammeldags Dragter arbeide for aabne Ruder, op til Torvet, hvis ene Side optages af Raadhuset, det navnkundige Raadhus, hvorfra Christian den anden — sørgelig Ihukommelse! — var Øienvidne til det stockholmske Blodbad. Vi drukne imidlertid disse bedrøvelige Minder i et Glas Nürnbergerøl, som serveres os af en blond Terne i en statelig Midaldersdragt med sirlige Pufærmer, mens vi hengive os til Betragtningen af de mange prægtige og afvexlende Taarnbygninger, som omgive Torvets andre Sider, og af Smedejærnsbrønden og Skampælen, som rejse sig paa dets Midte.

Saa slaa vi et lille Slag rundt paa dette, dvæle et Øieblik ved Teaterplakaten udenpaa „Then lustige Theater“, hvor man netop for Øieblikket spiller „Karrig Nidding“, der i svensk Oversættelse er bleven til „Snåljap“, titte indenfor i „spanska Drufven“ og gaa saa gjennem Skt. Laurentiigränden forbi Sortekunstnerens Bod ned til Slottet „Tre Kroner“, der med sit statelige runde Taarn og sin firfløiede Slotsgaard — alt i naturlig Størrelse — gjør et virkelig imponerende Indtryk. De gamle Interiører, som ere indrettede her saa vel i Stueetagen som paa Salen byde én en historisk Anskuelsesundervisning i stor Stil — en Række Interiører fra det gamle Stockholms Slot. Det er som om at læse et Kapitel i en god historisk Roman at betragte Vagtstuen med dens tarvelige Bohave eller det primitive Kjøkken, der peger tilbage paa Tilstande, der laa vort gastronomisk forvænte Aarhundrede meget fjærnt. Efter at være kommen ud af Slotsporten og over den Voldgrav, som omgiver Slottet, kaste vi til Afsked et Blik paa *Storkyrkan* for derpaa at aflægge et Besøg i Sancta Giertruds Gilla Stuwa, hvor man serverer Smöörgåås medh Tunga then oxan haft tilförene i mulan eller item medh Egg og thy små fiskar från Anjovien og mange andre lige saa herlige Retter.

Saa gaar Vejen over til Industrihallen, hvis imponerende Bygning med sin Midterkuppel og sine fire Minareter ganske dominerer Udstillingen.

Den er bygget udelukkende af Træ og Glas og bestaar af et Langskib, der er omtrent 300 Alen lang og 100 Alen bredt, medens Tværskibet vel har samme Bredde, men er betydelig kortere. Langskibet er optaget af svensk Industri, hvorimod Tværskibets ene Ende er forbeholdt Norge, den anden Danmark og Rusland, der saaledes ere komne i et ret intimt Naboskab.

Vi gjennemvandre flygtigt den svenske Afdeling, saa skynde vi os derhen, hvor de rødhvide Flag vaie. Sit Fædreland skylder man jo alt, hvad man kan udrette, og det mindste vi kan gjøre, er da vel at fortælle vore ikke-stockholmsreisende Landsmænd lidt om den danske Udstilling deroppe.

Det første, der møder os, er vore danske Porcellainsudstillinger. Den kongelige Porcellainsfabrik og Bing og Grøndahl kappes her som saa ofte om Prisen og om Kunderne. Blandt de paahængte Sedler over Kjøbere bemærke vi ret ofte Prins Eugens og en udsøgt Samling af det svenske Aristokratis fornemste Navne. Ogsaa Frøken Thornam har en lille Udstilling af haandmalet Porcellain. Tilvenstre for disse Grupperinger have vi Ipsens Terrakotta og lidt længere tilbage møde vi vore danske Guldsmedemestre P. V. Christensen og C. Michelsen. Blandt Udstillingerne her bemærke vi Gaverne til Kongens og Dronningens Guldbryllup saavel som til Kronprinsens og Kronprinsessens Sølvbryllup. Desuden findes her i Midterpartiet en Udstilling af dansk Keramik.

Skjøndt den danske Udstilling selvfølgelig omfatter en Mængde andre Frembringelser, saasom Jernindustri og Kunstsmedearbeider, Tøi-, Uld- og Silkestoffer, Møbel- og Snedkerarbeider, Musikinstrumenter osv. tør man dog nok sige, at det er de førstnævnte Frembringelser, der væsentlig beherske den og ligesom bestemme dens Karakter. „Ny Illustrerad Tidning“, der har ofret den danske Udstilling en ganske udførlig Omtale, begynder da ogsaa med at sige, at de Egenskaber, man i Reglen pleier at rose Danskerne for, en vis Borgerlighed og et uopslideligt Humør, mærker man forholdsvis kun lidt til i deres Udstilling, der tværtimod har et yderst udsøgt og distingveret Præg. Det svenske Blad har ganske Ret heri. En Sammenligning med den norske Udstilling, der findes i Hallens modsatte Sidesal, bekræfter i høi Grad denne Opfattelse. Den norske Udstilling bærer i sin hele Sammensætning langt mere Præg af Nykultur end den danske, og savner væsentlig den Karakter af forfinet Civilisation, som betegner vor. Med andre Ord: Luksusindustrien spiller en ganske anden Rolle i vor end i vore norske Naboers Udstilling.

Dette Præg fremhæves yderligere gjennem den danske Udstilling af Bøger og Boghaandværk, som er anbragt i Hjørnepavillonen, og som indtager en Særstilling i Ensemblet. Svenske Skribenter fremhæve, at den paa en smuk Maade betegner den ansete Stilling, som Aandsarbeidet indtager i det danske Samfund, en Kompliment som vi sikkert uden Betænkelighed tør tilegne os.

Ovenpaa „läktaren“ (Galleriet) har Kjøbenhavns tekniske Skole udstillet et rigt Udvalg af Skolearbeider og Skolemateriel, der til de mindste Enkeltheder give en Indsigt i Skolens Læremetode. I Galleriets Midterpavillon har Kjøbenhavns Kommune udstillet en Række Tegninger og Modeller af Institutioner, der sortere under den. „Studentersamfundet“ har ogsaa sendt en lille Udstilling af sit Undervisningsmateriel o. lign., som man ikke skal blive klog af, da det er aflaaset under Glasmontren — overhovedet synes det ikke noget egentlig Udstillingsstof. Derimod gjør de store, i Baggrunden ophængte kunstneriske Tegninger, der knytte sig til forskjellige af Studentersamfundets Virksomheder, et meget dekorativt og eiendommeligt Indtryk.

Den norske Udstilling anslaaer strax den rette Tone med to kolossale Fremvisninger af Pelsværker og præparerede Dyrehuder, der flankere Indgangen, og som give En et Indtryk af, at man er kommet Polen adskillige Breddegrader nærmere, end man var i den danske Afdeling. Man finder der udstoppede Bamser og mange andre Fjelddyr og herlige Pelse, i hvilke man med Glans maa kunne trodse den sværeste Vinterkulde. Det er C. Brandt (Bergen) og J. N. Bruun (Trondhjem), der byde en Velkommen i disse overdaadige Udstillinger. Baggrunden af Salen er smykket med en Dekoration af yderst elegante Skier, der ere anbragte i en halv rund Figur og omgivne af norske Flag. Nærved denne har Beyers Turistbureau en Udstilling af norske Landskabsprospekter, der ere tilsalgs, og hvor man tillige erholder Oplysninger. Sulitelmas Aktiebolag udstiller talrige Prøver af de norske Klippemasser, hentede op fra Selskabets Gruber. Her finder man kobberholdigt Svovlkis saavel som Kobber i renset Tilstand. Og et Sted i Nærheden seer man, hvorledes Tørv i Løbet af 8 Minuter forvandles til Kul.

Medens man forholdsvis uanfægtet passerer en Række Udstillinger af billige Manufakturvarer og andre Sager, der ikke ere særligt skikkede til at fange Opmærksomheden ialfald hos Ikke-Fagmænd, standser man betagen foran de beundringsværdige Marsipaner og Kakaopræparater, som Karl Kraft i Christiania har udstillet, og som vilde være tistrækkelige til at montere en Aladdins Hule med. Tro Efterligninger af de skjønneste Frugter, Kirsebær, Pærer, Druer og Blommer, nydelige Roser og Ferskener i Marzipan, der sandelig nok kan faa Tænderne til at løbe i Vand paa flere end Børn.

En enkelt Montre viser Prøver paa smukt emaillerede Guldsager fra Christiania, som for-

FRA KULLEN — UDENFOR HOTELLET I MØLLE

tælle en, at ogsaa den finere Industri finder Dyrkning i Norges unge Hovedstad. Den norske Haandværks- og Industriforening i Christiania har haft den ganske fixe Ide at udstille og arrangere et Værelse, møbleret og dekoreret af norske Haandværkere. Midten af Værelset optages af et langt, smagfuldt opdækket Bord med smukke Blomsteropsatser, Bordservice, Porcellain. Kun Maden manglede, saavidt vi kunde se. Til Gjengjæld har et trondhjemsk Dampbageri (Halseth) udstillet en Del Prøver paa norsk Brød og Bagværk.

Dog Tiden iler, og vi tør ikke dvæle her længere, saa meget mindre som vi ikke vil være istand til at danne os nogen begrundet Forestilling om de talrige Udstillinger af baiersk Øl, Sprit og Frugtvin, hvormed Nordmændene ere mødte frem, da der ikke finder Udskjænkning Sted. (Formodentlig har Restauranterne og Øludskjænkningerne, der maa betale kolossale Pladsleier, udtrykkelig sikret sig mod saadan Konkurrence). Desuden findes, vi havde nær sagt den betydeligste Halvdel af Norges Udstilling jo ikke her, men maa søges i den norske Fiskerihal, en imponerende Træbygning, der er bygget ud over Vandet oppe bag gamle Stockholm.

Her udfolder Norge hele sin Magt og Herlighed paa en i Sandhed storslaaet Maade. Allerede i det Øieblik, man træder ind i Salen og fra Trappen, der fører ned til det vældige Rum, overskuer dette i halvt Fugleperspektiv, har man en levende Følelse af Norges Betydning som Søfartsland og af dets intime Forhold til Søen. Det er ingen Præsentation blot til Lyst af Amatørseileres elegante Ekvipering; der er en lidt tung Tjære- og Saltvandsduft over det Hele, der fortæller en hel Del om Fiskeres og Skipperes møisomme og farefulde Liv paa Søen.

Den svensk-danske Fiskerihal er ogsaa nok værd at se. Den smukke Bygning er opført af Ekmans velkjendte Snickerifabrik efter Tegning af Architekten Thorburn og omfatter i Virkeligheden et mere end dobbelt saa stort Areal som den norske uden dog at gjøre et saa imponerende Indtryk. Den er indrettet i tvende Etager, hvoraf den nederste omfatter Beholdere af levende Fisk, Udstillinger af Fiskeyngel, Akvarier o. lgn. Paa de to rummelige Halvverandaer, som vende ud mod Djurgårds-Brunnviken er udstillet en Række mønsterværdige Baade, som sælges, forekommer det os, til en ganske rimelig Pris, og som da ogsaa have fundet rivende Afsætning.

Jeg burde naturligvis nu tage den ærede Læser med paa en Runde i den store Maskinhal, hvor hele Nutidens Gny og Bulder slaar En i Møde fra snurrende Hjul og hvæsende Maskiner, og hvor Danmark ogsaa har sin Udstilling, for

at præsentere Læsere for Statsbanernes Samling af Materiel, det helsingørske Skibsbyggeris smukke Prøver af Skibsmodeller, danske Centrifuger og mange andre Ting, men dels vilde jeg paa disse Felter afgive en temmelig slet Vejviser, da mine Forudsætninger ere altfor mangelfulde, dels tager denne Gaaen paa Udstilling virkelig paa Kræfterne, saa at jeg frygter for at udmatte Læseren yderligere, og endelig ventes jeg paa Haselbackan af et lille Selskab af elskværdige Landsmænd, der ikke vil spise før undertegnede kommer.

Jeg haaber derfor Læseren undskylder mig og tillader mig at trykke hans Haand, idet jeg til Afsked tegner mig som hans meget ærbødige

Alfred Ipsen.

FRA KULLEN — JOSEPHINE-GROTTEN

Fra Kullen

Det er ikke saa grumme mange Aar siden, at Kullen blev opdaget som et Sted, hvor Danske — og da navnlig Kjøbenhavnere — udmærket kunde ligge paa Landet. Nu er den overveiende Del af Sommergjæsterne *der* danske, og Alt deroppe er taget i Brug for at huse de Besøgende.

Reisen fra Kjøbenhavn til Kullen er meget nem; den tager vel en 5 Timer — og det endda med et ikke saa kort Ophold i Helsingborg, hvorpaa man gaaer nordpaa til Kattarp og saa ad en Sidebane til Höganäs; her holder der fuldt op af Vogne, som for en Krones Penge kjøre Passagererne dels til *Mölle,* dels til *Arildsläga,* omtrent lige lange Veistrækninger paa $1^1/_2$ danske Mile. Enten man vil til det ene eller det andet af disse Steder, er Veien i Begyndelsen den samme, og den er flad og grim; men i det Fjerne hæver sig Kullen som det lokkende Maal; naar man kommer det nogenlunde nær, deler Veien sig; forbi det stadselige ældgamle Herresæde *Krapperup,* der eies af Grev *Gyllenstjerna,* drager man til Fiskerleiet *Mölle,* som ligger ved Foden af Kullens sydlige Side; ad Veien mod Øst — Nordost kommer man gjennem Kirkebyen *Brunnby,* til Fiskerleiet *Arildsläga,* der ligger ved Foden af Kullens nordlige Side. Fra Mölle til Arild er der tvers over Kullen omtrent en Mil, næsten uafbrudt gjennem Bøgeskov.

Mölle er ubetinget det mest besøgte Sted heroppe; der findes nu tre store Hoteller, af hvilke det ene sees paa medfølgende Billede; desuden er saagodtsom hvert Fiskerhus og hver Skibskapitains Bolig leiet ud til Badegjæster. Om de Danske særlig vælge dette Sted, fordi de derfra kunne se deres „egne Vindeverrer", veed jeg ikke; men vist er det, at her hilses man stadig af Nordsjællands Kyster og af Øresundskongen Kronborg. Og deiligt er der i *Mölle,* men deiligst dog, naar man med noget Besvær er kom-

men op paa de høie Klipper, som strax i Byen begynde at løfte sig tilveirs; ad den saakaldte „Kapri-Vei“, som fører over Høidedragene, er der overordentlige maleriske Partier, og Mage til den Udsigt, som ved Enden af den, inden man dreier ind mellem Klipperne, breder sig for Ens Øine, skal man søge længe efter. Man seer ud over *Mölle* tilbage mod *Höganäs,* hvis mange Skorstene danne en lille Skov, ud over et stort Stykke Skaane og saa endelig over Havet med de mange Seilere Sjælland som Baggrund. Videre ad denne Vei kommer man ind i store Bøgeskove, forbi *Kullagaard,* som ogsaa er fuldt optagen af Pensionærer, og efter omtrent en Times Vandring naaer man ud til Fyrtaarnet, hvor man har Leilighed til at agere Gemse; thi der skal Behændighed til at klattre ad Klipperne *der* ned mod Havet. Stolt er der paa dette Sted, naar Stormen gaaer paa og med tordnende Brag og skummende Raseri kaster de vældige Bølger høit over de paalidelige, urokkelige Granitblokke. Langs Siderne af Kullens farbare Landeveie seer man mange Stier, som føre ned i de talrige Dale, der allevegne betegne Terrænet, og gjennem hvilke man — tidt meget besværligt — kan komme til Kysten. En af de smukkeste synes mig *„Josephinelyst“* at være — den, som findes gjengivet paa medfølgende Billede. Det maa indrømmes, at der er virket meget for at gjøre disse Nedgange fra Klipperne til Havet nogenlunde bekvemme, og det lønner sig i høi Grad at fordybe sig i Enkelthederne her. At man ogsaa i al Magelighed kan spasere ad Kullens Landevei, er vist, og *de,* der bo oppe paa Kullagaard, kunne uden Besvær færdes temmelig vidt omkring og let komme til Bænke, der skjule sig under Løvet, og foran hvilke Bøgeskoven bølger i mægtige Fald ned mod de blaanende Vande. At store Dele af Kullen er let passable fremgaaer vel ogsaa deraf, at Besidderen af det Hele, den af Befolkningen saa høit ansete Grev *Gyllenstjerna,* heroppe holder store Jagter, hvori selve Kongen af Sverrig har deltaget; og Udbyttet skal ikke være ringe; thi der er meget Vildt paa Kullen, og det er en Pryd for Egnen, naar et Daadyr eller en Hare springer hen over Klipperne. —

Fra Mölle er det en yndet Spaseretur til Krapperup, i hvis Have man — i alt Fald for nogle Aar siden kunde gjøre billige Indkjøb af god Frugt, eller til det under Krapperup hørende *Kockenhus,* hvor det Samme var Tilfældet.

Det hører ellers til Fornøielserne i Mölle at leie sig en stor Seilbaad og i Følge med nogle paalidelige Fiskere begive sig rundt om Kullen; men for Sikkerheds Skyld bør man — selv i godt Veir — vide, at man er søstærk; thi ude om de yderste Klipper er der en meget stærk Dønning, og man kan her i ganske stille Veir, komme til at overvære den sørgeligste Søsyge. Men for Søstærke er denne Seiltur udmærket lønnende; thi der er Storhed i Kullen, naar man seiler langs med den. Ofte maa man ind i de mange Grotter, der som Lysthuse aabne sig mod Havet, og af hvilke mange ere høist karakteristiske. Uden at svækkes i sin Beundring af Naturens Vælde kan man seile fra Mölle lige til Arildsläga.

Jeg har det Indtryk, at der mellem disse to Byer existerer et lignende Forhold som mellem *Capri* og *Anacapri:* de ere jaloux paa hinanden; i Mølle har man travlt med at spørge om, hvormange Gjæster der er i Arild, og i Arild søger de at hamle op med Hotellerne i Mølle. Jeg holder ikke af at sammenligne, da enhver Sammenligning i Kraft af alle Tings absolute Ulighed altid halter. Jeg skal derfor heller ikke udtale nogen Mening om, hvorvidt der er skjønnest og bedst i Mølle eller i Arild. Kun *det* veed jeg: Arild er mere stille, mere primitivt, mindre kultiveret, mindre anstrengende. Gamle Mennesker kunne lettere færdes paa de smukke Steder her, end i Mølle. Der er mange af Sommergjæsterne fra dette sidstnævnte Sted, som aflægge et kort Eftermiddagsbesøg i Arild, og saa kunne de ikke forstaa, at *det* skal være saa deiligt; nei — thi Arild hører til de Skjønheder, som ubetinget vinde betydeligt ved nærmere Bekjendtskab; man skal vandre rundt i Omegnen og gjøre Opdagelser; da aabenbarer sig dette Steds store Mangfoldighed med prægtige Klipper lige ud i Havet og op i Landet, hvor de ere klædte i Birke- og Bøgeskrud, med store Skove i umiddelbar Nærhed af Ens Bolig, med stenede Partier, hvis Oprindelighed er henrivende, med Kornmarker og Byer, med vide Udsigter og yndige Skjulesteder. Kommer man oppe fra Landet, skraaner Arild som et Montreux ned mod Havet, og i en stor, stolt Slyngning løber Veien fra Klipperne ned mellem de hyggelige Smaaboliger med Altaner paa. I Arild er der to Pensionater: det gamle, vidtbekjendte hos „Mo'er Cilla“, hvor nu næsten udelukkende Svenskerne tage ind, og det nye hos Fru *Troedson,* hvor de Danske have slaaet sig ned; sidste Sommer var vi en Tid her paa *Flundrarp* over 70 Danske, medens der kun var to Svenske. Paa begge Steder er det kun Faa, som kunne faae Bolig; man leier sig ind hos Fiskere og Skibskapitainer, men tager saa sine Maaltider hos en af disse to Fruer. „Mo'er Cillas“ Hus ligger indelukket nede midt i Byen, men har en stor Veranda med Udsigt over Havet, og foran Boligen reise sig yndige skyggefulde Træer, under hvilke man sidder meget hyggeligt. Hendes Reisebog viser, at hun har havt mange af vore nu midaldrende Malere i Besøg. Indtil for faa Aar siden var hendes Pensionat Byens eneste. Men saa forpagtede Troedson Maleren *Bernhard Middelboes* Marker og store grundmurede Bygning oppe oven over

Byen, og efter T.s Død driver hans elskværdige og dygtige Enke nu selv det Hele. Boligen ligger udmærket; foran er der en Have, hvorfra man har vide Udsigter over Byen og Havet, og bag ved den er der en Trægaard, der her passer godt til sit Navn, idet det er en stor Græsslette, som er beplantet med Frugttræer, og bag hvilken de stolte birkeklædte Klipper hæve sig høit som Baggrund. — For os Danske passe Spisetiderne i Sverrig ikke rigtig; om Morgenen Kl. 9 faaer man lidt Varmt, et temmelig tarveligt koldt Bord og Kaffe; hos Fru T. er der tillige altid fortræffelig Mælk i Masse og friske Æg. Saa spredes man vidt om; Mange søge Ensomhed i Skoven eller paa Klipperne, hvor der er værd at ligge oppe over Havet, men saaledes, at det skyller ind under Ens Leie. Mange — ja, de Fleste — tage sig et Bad, og ofte foregaaer dette — ogsaa for Kvindekjønnets Vedkommende — fra aaben Strand, men paa afsides, beskyttede Steder. Lige Øst for Byen er der nogle mægtige Klipper, hvor det i den tidlige Formiddag vrimler med Ynglinger og Drenge, der springe ud i Bølgerne og som atter efter en frisk Svømmetur komme op og som Sæler ligge og bade sig i Solen. Hver har sine Særpassioner, og disse dyrkes i Almindelighed mellem Morgenmaaltidet og Middagen Kl. 2—3. Luften er stærk og giver god Appetit, som ogsaa godt kan blive vakt ved livlig Samtale med mange af de elskværdige Mennesker, der findes paa Stedet. Det er derfor naturligt, at man, naar Middagstiden nærmer sig, bekræfter Sandheden af Byrons Ord i 6. Sang af „Don Juan“:

Blandt mange Ting, som taler til os (— ja,
jeg tilstaaer, fagre Ord og Guld er mægtig
og kan besnære faste Mænd endda —)
der findes Ingenting, som mere prægtig
vor mer og mere svage Tid kan „ta'e“,
end denne Lyd saa blød og dog saa vægtig,
en Lyd, som kan enhver Beslutning rokke,
Stormklokken for vor Sjæl — en *Middagsklokke.*

Det er en sjelden Præcision, hvormed Pensionærerne indfinde sig ved Bordet, hvor der opdækkes med to Retter Mad og Dessert. Kaffen drikkes i den forreste Have, og — ialtfald sidste Sommer — var det Skik, at de Allerfleste derefter begav sig over i Trægaarden, hvor der da en Timestid dyrkedes Croquet, Boccia og andre Spil, der meget fornøieligt samlede Børn, Unge og Ældre i venlig Samdrægtighed. Eftermiddagen gik tidt hen med Fællesudflugter. Det var meget yndet at søge over Klipperne op til det lille i Christian den Fjerdes Stil af *Meldahl* opførte *Stubbarp* Herresæde, hvis Haves rige Frugtmængde man havde den gjæstfrieste Adgang til. Det ligger deiligt mellem Skove og med en sjelden smuk Udsigt over Havet. Vi vare en stor Kreds, som en Dag bad en Dame i Haven om Lov til at se Udsigten foran Havestuen, hvor man netop drak Eftermiddagskaffe. Det viste sig at være selve Eierinden, Friherreinde *Sjökrona*, som strax efter var saa venlig at sende os Bud, om vi da ikke hellere vilde nyde Udsigten fra Taarnet, for hvilket Tilbud vi naturligvis takkede. Gjennem den private Leilighed blev vi førte derop, og aldeles pragtfuldt var det Rundskue, der her viste sig i Fugleperspektiv. Mange, mange Mile bort saae man til alle Sider, og hvor frodigt og rigt præsenterede sig ikke her et stort Stykke Skaane!

Kort fra Stubbarp ligger det hyggelige *Brunnby* med den gamle interessante Kirke og den store Kirkegaard, hvor *Gyldenstjernarnes* monumentale Gravsted findes. Her gik vi en Formiddag, da en ældre, intelligent Mand talte til os og spurgte, om vi ikke havde Lyst til at se Kirken indvendigt. Det viste sig at være „Kyrkoherden“, og, efterat vi havde været rundt i hans Kirke, bød han os ind i sin gamle Præstegaard, hvor Præsteparret viste os stor Venlighed og snart bænkede os ved alskens gode Sager under Gaardens gamle Lindetræer. Her fik vi endnu et Bevis paa den svenske Gjæstfrihed.

Af de mange Udflugter, man kan gjøre fra Arildsleie, maa ikke glemmes den til Hallands Væderø; man er en lang Dag om den, og den foregaaer pr. Seilbaad. Øen er malerisk smuk og kjendes af flere Danske, f. Ex. fra *C. Aagaards* kjønne Billede derfra. Denne Ø sees allevegne fra Kysterne om Arildsläga; den lokker og lover, og — hvad Mere er: den bedrager ikke. Den har sin store Betydning i Landskabet her; naar man henad Aften seer imod den, nynner man med Welhaven i hans Digt „Alfeland“:

Saa dybt i Vest, naar Solen gaaer ned
man finder med speidende Øie
den fagre Ø, hvis bølgende Høie
hæve sig mildt fra den glimrende Bred.

Saa blank som Guld er den rolige Sø,
og hist over Alfernes Rede,
er Himlen smykt med Roser, der sprede
Gjenskin og Duft paa den tryllende Ø.

Den begrænser et Stykke af „*Skelderviken*“, den Bugt, som skærer sig dybt ind i Landet, og over hvis noget ensomme Flade man fra Arildsleie har Udsigt mod et stort Stykke af Sverrig op til *Baastad* og i Bugtens Inderste til *Engelholm.* Man kan aldrig blive kjed af Udsigten fra Arildslägas Skraaninger med de bugtede Stier langs de maleriske Stengjærder.

Det er derfor ogsaa med et friskt Sind, fuldt af smukke Indtryk, at enhver Sommergjæst Kl. 8 giver Møde ved Aftensbordet. De Fleste søge tidligt Sengen, og, hvis det er sandt, hvad *Rousseau* siger, at den Seng er god, i hvilken man sover godt, saa maa det vist siges, at næsten alle Sengene paa Kullen ere udmærkede.

FRA KULLEN — ARILDSLEIE

Og saa er her billigt heroppe! Blot eet Exempel: Der byggedes sidste Sommer et Sted paa en af de allersmukkest beliggende Grunde, hvorfra der er en pragtfuld Udsigt. Stedets Grund er 10,000 □ Alen, og den har kostet 200 Kroner, hvilket vil sige 2 Øre pr. □ Alen. Da der tillige er fuldt op af Sten, koster Bygningen forholdsvis meget lidt.

Uforglemmelig er mig den sidste Aften, jeg tilbragte i Arildsläga. En dansk Mand havde i Forening med en hel Del Unge villet feire en Fødselsdag og i dette Øiemed faaet forskjellige brændbare Sager anbragt i en dyb Klippesænkning ud mod det aabne Hav. Da det blev mørkt, tændtes der Ild i alt Dette. Klipperne taarnede sig op til de tre Sider, og alle vare de dækkede af Menneskegrupper, rummende Hundreder af Mænd og Kvinder, alle belyste af det magiske Skær; op mod den fjerde Side dønnede det store Hav.

Sjeldent har jeg oplevet noget saa Malerisk og Stemningsfuldt. En Dansk gav sig da til med sin smukke Stemme at synge udover det Hele: „Du gamle, Du friska, Du fjellhøga Norr“, og de Svenske svarede med „Der er et yndigt Land.“ Nu vexlede Fædrelandssangene paa begge Sider af Sundet, og især udmærkede sig en Gruppe arildske Fiskerdøttre, som havde samlet sig paa en Skraaning, og hvis Toner, baarne af det svenske Sprogs Vellyd, strømmede yndigt ud fra deres Bryst. Tilsidst sang de ogsaa stedlige Kjærlighedssange om den unge Sjømand, som de elskede, men som var langt borte over Havene, og de sang skjælmske Sange, der i den Grad vakte deres Lattermildhed, at Stemmerne brast. Men saa hørtes der fra en afsides Klippe en Okarinos melankolske Toner; dette simple Instrument blev benyttet med stor musikalsk Sans og lød bedaarende. Der blev sagt mig, at det var en smuk Knøs paa Atten, der eiede denne Sans, for hvilken han ogsaa syntes at være bekjendt paa Stedet. Det var, som han i vemodige Toner udaandede hele Stedets Poesi og sin egen dybt deri. Da jeg henad Tolv kom hjem til min Bolig og gik ud paa min Altan under den stjernerige Himmel, var der atter stille; men gjennem denne Fred hørte jeg langt borte Okarinoens fine Toner, og de lyde endnu i mit Øre som et Bud fra noget meget kjært, fra et poesifuldt Drømmerige. Gid Du, der spillede dem ud, ikke maa blive skuffet i dine smukke Ynglingedrømme!

Nicolaj Bøgh.

MURAT

Napoleon paa Vrangen

EFTER NAPOLEONS UTRYKTE BREVE, UDGIVNE AF LEON LECESTRE

III.

Til General Caulaincourt,
Gesandt i St. Petersborg.

Paris, 2. Febr. 1808.

Jeg har modtaget Deres Breve. Det sidste, som jeg hermed svarer paa, er fra 13. Januar. De finder indlagt et Brev til Keiser Alexander. Jeg tvivler ikke om, at Hr. Tolstoi (den russiske Gesandt i Paris) skriver mange Dumheder. Han er kold og tilbageholdende overfor mig, men det er en daarlig Form for Konversation. For flere Dage siden sad han i Vogn sammen med Marskal Ney under en Jagt ude i Saint-Germain, og de kom saa temmelig op at skjændes. Man har særlig lagt Mærke til tre Yttringer, som i deres Konversation undslap Hr. Tolstoi: for det Første, at vi om kort Tid vilde faae Krig; for det Andet, at Keiser Alexander var altfor svag, men at hvis han — Tolstoi — var Keiser blot i 14 Dage, skulde det Hele komme til at se anderledes ud, og for det Tredie, at hvis Europa skulde deles, maatte Russernes høire Haand naae til Elben, og deres venstre til Venedig.

De kan nok selv tænke, hvad Marskalk Ney, der ikke aner, hvad der gaaer for sig og er ligesaa uvidende om mine Planer, som den ringeste Trommeslager i min Hær, svarede til det. Hvad Krigen angaaer, sagde han til Hr. Tolstoi, at han vilde være henrykt, hvis den brød ud lidt snart; Russerne var jo altid blevet slaaede; han kjedede sig i Paris, og hvad Fordringen angaaende Venedig og Elben angik, saa stemte det ikke ganske; hans Mening var at kaste dem tilbage til Djnestr. Prins Borghese og Prinsen af Sachsen-Coburg var i den samme Vogn; De kan tænke Dem det Indtryk, denne latterlige Diskussion maatte frembringe . . .

Jeg lader, som om jeg ikke aner noget af Alt det; jeg behandler Tolstoi meget godt, men taler ikke med ham om Forretninger; han forstaaer sig ikke derpaa og egner sig ikke dertil . . .

Siig til Keiseren, at jeg vil Alt, hvad han vil; at mit System uigjenkaldelig er knyttet til hans, at vi ikke kan støde sammen, Verden er stor nok til os begge . . .

Til Hr. de Champigny,

Udenrigsminister

Argus er en Avis, der blandt Folk gjelder for at være officiel. Den vaaser om Expeditioner til Afrika, og det kan kun gjøre en daarlig Virkning i Konstantinopel og skaffe os nogle Krigserklæringer paa Halsen. Det bliver nødvendigt enten at ødelægge den Avis eller at sørge for, at den bliver bedre ledet.

Jeg saae i Aviserne idag en Artikel om Hr. de Caulaincourts Modtagelse ved det russiske Hof. Artiklen kan skade Gesandten meget. Den er skreven med en saadan Mangel paa Takt, at man strax seer, at den maa stamme fra Udenrigsministeriet. Der er især et Stykke om Folk, der er meget kildne i Etikettespørgsmaal; Russerne vil føle sig krænkede derover. Det er lavet uden Spor af Omtanke.

Til Hr. Fouché,

Politiminister.

Paris, 10. Marts 1808.

Lad Redacteuren af *Journal des Débats* vide, at jeg er misfornøiet med de Dumheder, han trykker i sin Avis. Han maa være meget taabelig, naar han kan lade en Korrespondent fra Hamborg fortælle, at Sverrig med Englands Hjælp kan stille en Hær paa 100,000 Mand paa Benene. Lad ham lave en Artikel til Numret imorgen, hvor han gjør Løier med disse 100,000 Mand. Kongen af Sverrig kan ikke reise mere end 15,000 Mand, og Englænderne laaner ham ingen Soldater, høist nogle Regimenter Desertører. Det er altsaa latterligt at henlede Opmærksomheden paa denne Krig. Det er ganske klart, at Sverrig vil miste Finland. Vore Aviser er virkelig meget dumme, og denne Dumhed er ikke uskadelig, naar den giver Fyrster, som er aldeles betydningsløse, en moralsk Støtte.

Til Joseph Napoleon,

Konge af Neapel.

Saint-Cloud, 11. Marts 1808.

*Lucien** opfører sig aldeles usømmelig i Rom, han fornærmer endogsaa romerske Officierer, der tager Parti for mig, og er mere ultramontan end selve Paven. Jeg ønsker, at De skal skrive til ham, at han skal forlade Rom og trække sig tilbage til Florens eller Pisa. Jeg vil ikke have, at han bliver ved med at være i Rom, og hvis han siger nei til at drage bort, saa lader jeg ham føre bort med Magt. Hans Opførsel er aldeles skandaløs; han erklærer sig for min og Frankrigs Fjende. Hvis han bliver ved paa samme Maade, maa han reise til Amerika. Jeg troede, han var et godt Hoved; nu seer jeg, at han kun er en Nar. Hvordan kunde han blive i Rom, da de franske Tropper kom. Burde han ikke være reist paa Landet. Og nu stiller han sig ovenikjøbet i Opposition til mig; det er jo ganske uhørt. Jeg taaler ikke, at en Franskmand, og det en af mine egne Brødre er den første til at konspirere sammen med alt det Præsterak.

* Lucien Bonaparte var, som bekjendt, brouilleret med sin Broder paa Grund af sit Giftermaal.

Til Viceadmiral Decrès,

Marineminister.

Saint-Cloud, 26. Marts 1808.

Jeg sender Dem Instruktionerne tilbage. Hvad De der skriver, er overflødigt og kan siges mundtligt til den Agent, De sender. De skal kun skrive kort og klart: „De drager til Montevideo; der lander De, og saasnart der fra Spanien kommer Nyheder, som kan alarmere Kolonierne, eller saafremt De ved Deres Ankomst forefinder Uroligheder, præsenterer De Dem for de stedlige Myndigheder og meddeler dem, at de ikke har Noget at frygte, at vi er Spaniernes Venner og opfordrer dem til at opføre sig ordentlig og holde sig i Ro. Andet behøves ikke.

Til Hr. de Lavalette,

Generalpostdirecteur.

Saint-Cloud, 29. Marts 1808.

Det er nødvendigt at standse alle Breve fra de fremmede Ministerresidenter i Madrid; de skal holdes tilbage en fjorten Dages Tid og saa passere videre.

Det er under de forhaandenværende Omstændigheder af særlig Vigtighed at dechifrere alle de Depecher, som den preussiske Gesandt, Hr. Henry, sender fra Madrid.

Det er ligeledes nødvendigt at standse alle Breve fra Spanien, som ere adresserede til de spanske Tropper under Prinsen af *Ponte-Corvos* Kommando*. Sørg for dette og meddel mig, hvilke Foranstaltninger De træffer. Disse Breve bør holdes tilbage en tre Ugers Tid og sees omhyggeligt igjennem, forat alle de, der indeholder ondartede Udtalelser, kan blive taget væk.

Til Hr. Fouché,

Politiminister.

Bayonne, 23. April 1808.

Journal de l'Empire fremturer. Der er ikke sund Fornuft i Bladets Korrespondancer fra Rom, og der gaaer en daarlig Aand igjennem dem. De maa lade Redacteuren kalde og opfordre ham til at tie stille, naar der ikke staaer noget i *Monitøren*. Den unge Mand er under Indflydelse af nogle gamle Kjæltringer, der tidligere pleiede at

* De omtalte spanske Tropper laa dengang i Østersøprovinserne, senere rykkede de, som bekjendt, ind i Danmark.

gjøre denne Avis til en Splidens Fakkel i Staten. Det romerske Spørgsmaal kommer ikke nogen Avis ved. Vil De ikke særlig vaage over det! Naar der er Noget, der skal meddeles, staaer det i *Monitøren*.

Til Hr. Fouché,

Politiminister.

Bayonne, 25. April 1808.

Journal de l'Empire bliver værre og værre. Med hvilken Ret har denne Avis under Rubriken *Kjøbenhavn* aftrykt Hr. Cannings Tale. Har Redacteuren virkelig havt denne Tale? Burde han trykke den uden at vide, om det passede mig? Denne unge Mand er ondsindet eller dum; siig ham det fra mig af! Jeg forudsætter, at det er en Dumrian, der lader sig lede af Kliken.

— — —

Jeg havde ligeledes forbudt Bladene at tale om Præsterne og Religionen. Og alligevel indeholder *Journal des Débats* stadig Uddrag af Prækener og andre religiøse Artikler. Er det ikke naragtigt og ganske modstridende disse hellige Spørgsmaals Charakter at de bliver behandlede i Dagblade, der indeholde saa mange overflødige og usande Ting.

Sørg for at der bliver gjort Løier med de Artikler, der meddeler, at der er blevet fundet 400 Mill. hos Fredsfyrsten (ɔ: den spanske Kong Carls fordrevne Minister *Godoy*). Fortæl, at man ikke har fundet en Øre, og at hvis Regeringen (ɔ: den spanske) har fundet saa mange Penge, er det jo meget heldigt; saa kan den maaske betale sine Tropper. Det er et Faktum, at Fredsfyrsten Intet eier i England, Italien, Frankrig eller Genua; der er ikke hos ham forefundet Værdier til en Million.

Til Prins Murat, Storhertug af Berg,

Keiserens Repræsentant i Spanien

(den senere Konge af Neapel)

Bayonne 26. April 1808.

Jeg har lige havt Besøg af Fredsfyrsten, som jeg har underholdt mig med en Timestid. De maa sørge for at sende hans Børn og øvrige Familie samt hans Bagage til Bayonne. Jeg modtog ham elskværdigt, fordi han er ulykkelig og er blevet skjændigt behandlet.

Jeg skriver til Dem nu i Nat. Det er Tid nu at vise den nødvendige Energi. Jeg gaaer ud fra, at De ikke skaaner Madrids Pøbel, hvis den rører sig, og at De umiddelbart efter lader den afvæbne. Men, hvis der finder et Mytteri Sted, saa er det nødvendigt, at De arresterer og skyder ti af de Skyldigste.

Jeg modtager Deres Brev af 23. nu ved Midnat. De har forandret en dødsdømt Soldats Straf til fem Aars Tugthus; det har De ingen Ret til. Den Slags Ting kan De tillade Dem overfor Storhertugdømmet Bergs Tropper, men ikke overfor de franske. Hold vedkommende Soldat i Fængsel, indtil Geheimeraadet har udtalt sig derom. Hans Ansøgning om Benaadning har jeg sendt til Overdommeren.

Jeg meddelte Dem igaar, at De i *Madrids Gazette* skal lade Kong Karls Protest mod Regentskabet trykke. De kommer med den ynkelige Undskyldning, at De ingen Bogtrykkere kan finde! Jeg har jo skrevet til Dem, at De skulde tage Regeringen i Deres Haand. Naar man staaer i Spidsen for 50,000 Mand, skriver man ikke det, De har skrevet til Infant *Don Antonio*, og man indlader sig ikke paa Intriger. Da Kong Karl har protesteret, anerkjender jeg ingen Kong Ferdinand; Kong Karl er alene Konge i Spanien. Pas paa, at der ikke bliver trykt Noget, der kan forstyrre Statens Ro og benyt Aviserne til at bibringe den offentlige Mening de vigtige Anskuelser.

Deres Dagsbefaling til Soldaterne i Anledning af Affairen ved Burgos er ynkelig. Du godeste Gud! Det manglede jo bare, at jeg skulde give mig til at skrive fire Sider til Soldaterne for at sige til dem, at de ikke maa overlevere Deres Vaaben, og som et heltemodigt Træk anføre, at en Post paa 15 Mand har fyret løs paa Pøblen. Franskmændene ere altfor gode Hoveder til ikke at gjøre sig lystige over den Slags Proklamationer; det har De ikke lært i min Skole. Hvad vil De gjøre i et virkelig kritisk Øieblik, naar De saadan til daglig ødsler med Proklamation. Der behøvedes ikke mere end to Ord: Madrids Pøbel har reist sig og gjort Oprør. Den første Soldat, som overgiver sine Vaaben eller viger, vil blive erklæret for uværdig til at tilhøre Arméen.“ Og endda tvivler jeg om, at det var nødvendigt. De har begaaet en for Disciplinen skjæbnesvan-

LUCIEN BONAPARTE

ger Feil ved ikke at kassere den Officier, der overleverede to Soldater til Pøblen. Det var min Hensigt ved min Ankomst til Madrid at degradere ham for Fronten af Hæren, og det er høist urigtigt af Dem at benaadige ham. Deres Proklamation rødmede jeg ligefrem over. Til at bringe Ro og Orden tilveie i Madrid, behøves 3000 Mand og 10 Kanoner. Tre Dagsbefalinger af den Slags som Deres sidste, demoraliserer en Hær.

Til Hr. de Talleyrand,

Fyrste af Benevent.

Bayonne, 9. Mai 1808.

Prinsen af Asturien (Kong Karls ældste Søn, den senere Kong Ferdinand), hans Onkel Infant Don Antonio og hans Broder Don Carlos reiser paa Onsdag herfra, bliver Fredag og Lørdag i Bordeaux og er paa Tirsdag i Valencay.

Sørg for at være der paa Mandag Aften. Kammerherre Tournon reiser derhen pr. Post for at forberede Alt til deres Modtagelse. Sørg for, at der er Dækketøi og Service til dem. De skal have 8—10 Personer attacherede sig som Kavallerer og lige saa mange eller det dobbelte Antal Tjenere. Jeg ønsker, at de tre Prinser skal modtages uden ydre Pragt, men anstændigt og opmærksomt, og De maa gjøre alt muligt for at more dem. Hvis der er et Theater i Valencay og De lod nogle Skuespillere komme, vilde det ikke være afveien. De kunde ogsaa lade Deres Frue komme med 4—5 andre Damer. Hvis Prinsen af Asturien sluttede sig til en eller anden smuk Dame og man var sikker paa det, vilde det være ganske rart, fordi man saa bedre kunde passe paa ham. Efter den strenge Politiks Regler burde jeg egentlig kaste ham i Fængsel; men da han har kastet sig i Armene paa mig og har lovet ikke at gjøre Noget uden min Befaling og da Alt i Spanien gaaer efter Ønske, har jeg fattet den Beslutning at sende ham ud paa Landet og omgive ham med Adspredelser og Opsyn.

Hvad Dem angaaer, er Deres Mission jo ganske ærefuld; at modtage tre fremragende Personligheder for at more dem, ligger ganske indenfor Deres Stillings Charakter. En Uges Tid sammen med de tre Personer vil sætte Dem ind i Alt, hvad De tænker og kan hjælpe mig til at træffe den endelige Afgjørelse.

Prins Henris Duel

I Mandags Morges duellerede Prins Henri af Orleans i en Skov ved Vaucresson, ikke med General Albertone, som oprindelig bestemt, men med — Greven af Turin, som i sidste Øieblik havde meldt sig.

PRINS HENRI AF ORLEANS

Anledningen til Duellen var, som bekjendt, at Prins Henri, som flyvende Korrespondent for „Figaro“ og „New-York Herald“ i Breve fra Abyssinien havde beskyldt de italienske Officierer for Feighed under Kampen mod Kong Menelik, hvad der i Italien vakte en Storm af Indignation. Det regnede ned med Udfordringer fra italienske Officierer, indtil General Albertone paatog sig at forene Indignationen i sin Person. Der blev indledet flere Mæglingsforsøg, blandt Andet af Hertugen af Aosta, men da de alle strandede, synes man at have foretrukket at lade Duellen blive i Familien, og Greven af Turin optraadte paa Kamppladsen, saarede Krænkeren af Italiens Ære, trykkede hans Haand, og dermed var den Historie ude.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER AF R. E. FRANCILLON

(43. Fortsættelse).

„De vil ikke brænde mig, for jeg veed slet ingenting. Jeg vilde fortælle Dig Alting om — det vi blev uenige om, forstaaer Du. Igaar Aftes gik jeg hen til Hotellet i Covent Garden for at spørge efter Dig —."

„Pokker heller! Det skulde Du ikke have gjort, Kjære — det var blot at give Folk Noget at snakke om."

„Men, hvad brød jeg mig om Folk, naar jeg troede, at Du ikke brød Dig mere om mig og jeg ikke kunde faae Dig tilbage? De kunde blot sige, at jeg elskede Dig høiere end mig selv, og det gjør jeg."

„Men hvad sagde de til Dig i Hotellet?"

„Jeg talte ikke med Nogen — jeg gik ikke derind. Du kom ud derfra, i Følge med en gammel Herre, og jeg blev bange; Du kom ud saa hurtigt, og jeg vidste ikke, hvem det var, Du fulgtes med. Derfor gik jeg derhen næste Morgen ganske tidligt, for at være sikker paa at se Dig, naar Du gik ud, eller gaa derind, saasnart der blev lukket op. Men saa kom Du ud med en anden Herre, og jeg blev igjen bange — og jeg hørte Dig sige: Har Du Pistolerne? — *Mon Dieu!*"

„Din lille Stakkel! Hvor havde jeg mine Øine henne, at jeg ikke saae Dig?"

„Jeg stod bag en Pille i Kolonnaden. Men jeg havde Penge hos mig — jeg vinkede ad en Droske og sagde: ‚Jeg vil give Dem Alt hvad jeg har, hvis De vil kjøre hurtigt efter de Herrer der' — jeg maatte have at vide, hvad Du agtede at gjøre, og jeg maatte fortælle Dig Noget."

„Og saa?"

„Du forlod Vognen og sendte den bort, og jeg gjorde det Samme og fulgte bagefter Dig. Jeg er lille, og jeg kan krybe — Tjørnebuskene vare Allesammen store nok til at skjule mig. Saa gik Du afsides med den Mand, jeg engang har seet i Phønix — nu veed jeg, at det var Lord Wendale — og I talte længe sammen, og de andre to Herrer talte og lo og gik frem og tilbage. Saa vidste jeg, hvad der skulde foregaa. Saa stod I opstillede, og jeg hørte ‚En — To — Tre' — og ah, men jeg sprang frem, og det er det Hele."

„Det Hele! Du frelste mit Liv, Kjære! Det tilhører nu Dig. Gud maa vide hvordan, men Tom siger, at Lord Wendale sigtede, som om han skulde skyde til Skive istedetfor paa et Menneske, der aldrig havde gjort ham Fortræd og hvis Haand, han lige havde trykket som en Ven. Hvis Du ikke havde været saa lille, vilde Kuglen have ramt dit Hjerte istedetfor din Skulder — og det havde været det Samme som at ramme mit. Aa, hvad kan jeg gjøre for at vise, hvor fuldt jeg tilhører Dig?"

„Hold rigtig meget af mig — ikke Andet. Men har Du glemt, at vi er Uvenner endnu?"

„Vi? Uvenner?"

„Det er sandt! Du har ikke spurgt om hvad det var jeg vilde fortælle Dig."

„Det er ligemeget. Hvem bryder sig om alle Seawarder i Kristenheden? Skjøndt det var ham, den Kryster, der skulde have duelleret med mig istedetfor Lord Wendale."

„Gerald! Jeg har talt med den anden unge Pige; og jeg hader hende ligesaa meget som jeg elsker Dig."

„Hvad! Mener Du Olympia?"

„Hun er et nedrigt Fruentimmer, Gerald. Hun har gravet en Grav og er faldet i den. Hun opdagede, at Du elskede mig, og forklædte sig som Mand og kom her for at gjøre sig gode Venner med mig og gjøre Dig jaloux og skille os ad, saa hun kunde beholde Dig. Aa, Gerald! hvordan kunde Du dog tro, at Du brød Dig om hende? Hun er stor og høi, med sorte Øine og mørk Teint, og Haar som en Mand — ikke lille og lys, saadan som Du sagde, at Du sværmede for. Og jeg maatte ikke fortælle, at hun er en Kvinde — jeg maatte give hende mit Ord paa det, fordi jeg sagde hende, at Du ikke vilde have jeg skulde bryde et Løfte. Men jeg var ikke forpligtet til at holde det, da jeg fik Grunden at vide. Aa, Du er ikke længer knyttet til hende — og hun siger, at hun er rig."

„Du har talt med Olympia? Olympia et nedrigt Fruentimmer — Olympia rig — Olympia i Mandfolkeklæder — Olympia gravende en Grav for Dig — Olympia her! Min kjære Pige, det maa være en Drøm."

„Men nu har hun taget sine egne Klæder paa, siden jeg opdagede hende. Jo, det er Monsieur Charles Seaward; jeg opdagede, at hun var en Kvinde, første Gang jeg saae hende, men jeg troede, at hun var god, og lovede ikke at fortælle det. Jo, og jeg opdagede ovenikjøbet at hun var forelsket. Aa, jeg var saadan et lille Fæ! Men nu vil Du ikke elske hende?"

„Kjæreste Barn, Du gjør mig rent konfus. Men hvor er Olympia?"

Ildfluens Træk fik et lille Udtryk af Jalousi. „Tænker Du endnu saa meget paa det skrækkelige Fruentimmer?"

„Tænker? Ja, naturligvis. Jeg har aldrig elsket hende, det veed jeg nu, hun heller ikke mig, og det er intet Under. Jeg troede, at hun var min Cousine, og nu —"

„Er hun da ikke din Cousine?"

„Kjære Barn, jeg kan ikke tro, at vi taler om den samme unge Pige."

„Naar Du seer hende, Gerald, vil Du maaske faae Troen i Hænde."

„Hvad! Er hun her?"

„Det vil Du faae at se, naar Du gaaer opad Trappen og kalder paa Jane. Jane! Gaa ind til Mr. Seaward — *Mademoiselle* — og bed hende komme ned til mig."

„Men Doktoren sagde, Miss —"

„Jeg bryder mig ikke om Doktoren. Hun vil ikke gjøre mig Noget nu."

De sade tause, Haand i Haand, indtil Olympia traadte ind.

„Ved George!" udbrød Gerald. „Olympia!"

Hun sendte ham et haanligt Blik. „Cora", sagde hun, „det er ikke snukt af Dem. De veed ikke, hvad De har gjort. Maaske De nu vil indse, at jeg, langtfra at attraa Deres Tilladelse, ikke vil være i Hus sammen med ham eller tale et Ord til ham."

„Det er fordi De har mistet ham", sagde Ildfluen stolt.

„Olympia", sagde Gerald, der ikke forstod et Muk af det Hele, „hvorfor tog Du hjemmefra? Hvorfor efterlod Du ikke saameget som et Ord til mig? Hvad i Himlens Navn skal alt dette betyde? Og det var Dig, der slog mig i Ansigtet. Af hvad Grund hader Du mig, selv om jeg ikke kunde Andet—"

„Det var ikke, fordi Du ikke kunde Andet, Gerald, det var fordi Du ikke gjorde noget Andet. Du vilde, at jeg skulde give Dig din Frihed, og det gjorde jeg med det Slag. Dersom Cora vil have Dig, saa for mig gjerne."

Han begyndte at tro, at hun alligevel maatte være jaloux. „Olympia", sagde han, „dengang jeg sagde, at jeg vilde gifte mig med Dig, vidste jeg ikke, hvad jeg nu veed. Du husker nok, hvor mærkeligt Fader teede sig. Naa, igaar Aftes fortalte han mig at Du er hans Datter, ligesom jeg er hans Søn, vi staaer i samme Slægtskabsforhold til hinanden som jeg til Carey og Julia og Molly. Han var gift med din Moder før han ægtede min."

„Hvad! er det Onkel John, der er min Fader, og Fader, der er Onkel Charles?" udbrød hun, glemmende sin Vrede og følende en vis Skuffelse ved at den ubekjendte Fader, for hvis Skyld hun havde udfægtet saa mange Kampe med Tante Caroline, forvandlede sig fra en heroisk Skygge til Onkel Johns mindre heroiske men mere virkelige Skikkelse. „Men hvorfor sagde han det ikke? Og hvorfor vidste Tante Car'line det ikke?" Tabet af en Fader, som hun aldrig havde havt, var ligesom Tabet af En, hun havde kjendt og havt kjær. Hun kunde aldrig føle for den nye Fader, hvad hun havde følt for den gamle. „Sandelig, hele mit Liv har ikke været Andet end en Drøm. Fortalte han Jer noget om min Moder? Hvorfor lod han hende dø blandt disse Soldater? og hvorfor løb han sin Vej?"

Gerald spidsede Øren ved disse Ord. „Hvad veed Du om din Moder?" spurgte han ivrigt. „Naar døde hun blandt Soldater? — Hvem har fortalt Dig om hende?"

„Det var Major Sullivan, der har været mere en Fader for mig end din nogensinde har været. Maaske vil Du fortælle Onkel John, hvis han ikke veed det, at hun døde i det store Slag, hvorfra jeg formoder han løb sin Vei."

„Sniksnak, Fader har aldrig været med i noget Slag, og hvis han havde været det, vilde en Westwood aldrig løbe sin Vei. Men har den Fyr til Sullivan sagt, at din Moder døde? For Guds Skyld, Olympia, i hvilket Slag — naar — hvor?"

„Det var i et stort Slag i Amerika, ved et Sted, der hed Carabobo. Det var der, Majoren fandt hende og saae hende dø. Du kan fortælle Onkel John, og han maa skamme sig, at jeg er løbet bort med ham, der tog sig af mig, før jeg kunde tale, og var baade Fader og Moder for mig, fra jeg ikke var et Aar gammel."

„Ved George! Din Moder døde, da Du ikke var et Aar gammel? Det har den gamle Skurk fortalt Dig? Denne Gang er han kommen i en net Klemme! Du kunde jo løbe omkring og snakke, da jeg lige var kommen til Verden, og Du legede med mig, da jeg var et lille Barn, og Du var en stor Pige; Fader og Moder havde været gifte i over et Aar, om ikke mere, da Du kom i Huset. Og den Fyr fortalte Fader, at din Moder levede, og Dig, at hun var død! Naa, Løgnere maa have en bedre Hukommelse end Major Sullivan."

„Siig ikke noget Ondt om Major Sullivan i min Nærværelse. Han har et Hjerte af Guld."

„Jeg har ikke talt om hans Hjerte, Olympia, jeg talte om hans Tunge, der maa være af Messing, hvad hans Hjerte saa end er af. Major Sullivan skal tage sig iagt. Du havde gjort bedre i at spørge Fader om ham, og Du maa fortælle os din Historie, naar vi er hjemme igjen. Jeg er saa glad over, at vi skal være Broder og Søster, istedetfor Mand og Kone, Olympia, jeg følte mig saa ulykkelig ved Tanken om at være bunden til Dig. Jeg vilde have givet Alt, for at Du havde taget Lord Wendale. Jeg vilde have fortalt Dig det Hele, hvis Du ikke havde været saadan en prægtig Pige og saa trofast, og hvis Du ikke havde givet Afkald paa en Jarl for min Skyld og stolet paa mig som den Eneste, Du brød Dig om i hele Verden. Hurra! Nu behøver jeg ikke at gifte mig med Dig for at være Dig til Hjælp og Støtte. Alt, hvad jeg eier, skal være dit, og mere til. Du har altid været mere en Søster for mig end mine egne Søstre, og nu er Du ligesaa godt min Søster som de. Men hvordan i Alverden har Du kunnet leve her i London uden en Penny? For

mig var det drøit nok. Du vil da ikke fortælle mig, at dine Planer have svaret Regning? Trænger Du til Penge nu? Ved George, der bliver gode Nyheder at skrive hjem!“

„Du skriver Ingenting hjem. Jeg har sagt Farvel til Jer Allesammen, og jeg tager ikke paa nogen Maade hjem igjen. Din Fader er ikke bleven min Fader ved at sige det, og din Moder vil altid være Tante Car'line for mig.“

„Men Du maa da leve — Du kan ikke blive her ganske alene. Hvordan kan Du komme ud af det uden Penge og uden Venner?“

„Jeg har jo Majoren. Ham har jeg nok i.“

„Det var en rar Ven! Han er maaske ogsaa din Bankier?“

„Jeg veed ikke, hvad Du mener med at være min Bankier, men jeg tjener selv til mit Ophold, og naar jeg trænger til Penge, kan jeg blot henvende mig til ham.“

„Olympia! Du vil da ikke bede Major Sullivan om Penge?“

„Hvorfor ikke, naar det er mine egne Penge?“

„Dine egne Penge?“ spurgte han, idet han kom i Tanker om hendes temmelig sangvinske Begreber om, hvorlangt ti Pund kunde strække. „Du vil da ikke dermed sige, at den Fyr har faaet Dig til at give ham dine Penge? — skjøndt hvor skulde Du have faaet dem fra — “

„Hvad, Gerald! Saa Du veed virkelig ikke?“

„Jeg veed, at det løber helt rundt for mig, det er det Hele.“

„Aa, kunde jeg blot tro det, vilde jeg være den lykkeligste Pige i Verden!“ udbrød hun.

„Hvis det, at det løber rundt for mig, gjør Dig lykkelig, maa Du rigtignok være meget lykkelig.“

„Nei, det er er ikke fordi det løber rundt for Dig -- men fordi jeg ikke forstaaer det Hele. Hvis jeg blot var sikker paa —“ Hun brød pludselig af, ligesom hun søgte et Bevis paa hans Sanddruhed, og saa lyste det op i hendes Træk, som om Beviset var fundet. „Nu skal jeg sige Dig, hvad jeg vil gjøre“, sagde hun langsomt og alvorligt. „Jeg vil bede Major Sullivan om at udbetale mig tusinde Pund, og saa vil jeg give dem til Cora. Du skal alligevel ikke gifte Dig med en fattig Pige, Gerald.“

„Hvad i Alverden mener Du?“

„Jeg mener, hvad jeg siger. Jeg vil gjøre Cora rig og Dig med.“

„Er Du kommet til Penge, Olympia? Ved George! Hvad var det Moder sagde til Forsyth den Morgen — og Moder — spøger Du, Olympia? eller hvad —“

„Jeg vil gjøre Dig og Cora rig. Ja, Cora, og saa vil Du se, hvor langtfra det var min Agt at tage ham fra Dig. Du gjør bedst i at tage Pengene, Gerald. Jeg troer ikke, at din Moder vil lade Dig ægte Cora, naar man kjender hendes Anskuelse om Komediespil og deslige, medmindre hun er en rig Pige -- ligesaa rig som jeg. Du veed, hvad hun pleiede at sige, da jeg var fattig. Tag Pengene — jeg har ikke selv Brug for dem, og jeg skal nok gjøre det op med Major Sullivan.“

„Men hvordan er Du bleven rig, Olympia?“

„Naar Du ikke veed det, kan det være ligemeget hvordan. Jeg veed det ikke rigtig selv, undtagen at jeg har faaet Pengene fra Amerika, efter min Moder. Hvis Du ikke veed det, kan Du spørge Tante Car'line“.

Det begyndte at klare op for Gerald.

„Du er altsaa virkelig rig? Saa er det ikke underligt, at din Ven, Majoren, var saa villig til at tage sig af Dig igjen! Vi maa tage os af dine Sager saasnart som muligt. Men, Olympia, Du troer da vel ikke, at jeg ovenikjøbet vilde plyndre Dig? Jeg har isinde at gifte mig med Miséricorde, enten hun er rig eller fattig, og det Samme har hun. Hun har frelst mit Liv, og det vil være tilstrækkeligt for Moder —“ Han rødmede af Skamfuldhed; der syntes at falde et nyt Lys over hans Moders smaa Krogveie. „Vi vil ikke røre ved en Penny, som ikke er vor egen — vel, Ildflue? Du er rig nok for mig, naar jeg er rig nok for Dig.“

Der kom et ømt Udtryk i hendes Øine. „Du skulde betænke Dig to Gange, Gerald; maaske beder jeg Dig ikke mere. Jeg kjender Tante Car'line.“

„Tal ikke om Moder. Jeg har betænkt mig tre Gange.“

„Hvad siger De, Cora? Hvad siger De om en Mand, der løber Fare for at miste Dig, fordi han ikke vil modtage, hvad Ingen trænger til uden han og De?“

„Jeg siger det Samme som han, Mademoiselle“, sagde Ildfluen. „Ah, Mademoiselle, jeg har taget feil af Dem, men jeg havde Ret med Hensyn til ham. Det er ikke ham De elsker, Mademoiselle, men nu elsker jeg Dem!“

„Stakkels Cora! De veed ikke, hvor ulykkelig De gjorde mig, men jeg har aldrig været vred paa Dem. Jeg er ikke Tante Car'line. De skal være min Søster, rig eller fattig — Hertuginde eller Danserinde — det er mig det Samme. Jeg vil ikke bede Gerald mere — jeg vil give mine Penge til Dem.“

„Det gjør Du ikke“, sagde Gerald, næsten vredt. „Hvis Du gjør det, vil jeg opfordre hende til at give dem til den første den bedste Stiftelse eller kaste dem i Søen. Jeg vilde før lade mig gjøre arveløs, end hun eller jeg skulde tage en Penny af Dig.“

„Saa giver jeg dem til en Stiftelse“, sagde Olympia, „eller kaster dem i Søen.“

„Det bliver din Sag“, sagde Gerald. „Du kan gjøre med din Eiendom hvad Du vil. Naar Søen skal have Pengene, er det ligemeget, enten Du kaster dem deri eller jeg.“

„Kjære, kjære Gerald!“ udbrød hun og kastede sig om hans Hals. „Kjære, kjære Broder, Du er alligevel min egen Dreng. Tag Pengene eller ikke, det er mig ligegyldigt nu, da jeg veed, at Du hverken vilde have mine Penge eller mig!“

Saa sad disse tre dumme Mennesker og talte om, hvad Læseren kjender langt bedre end de, som om hver af dem havde tolv Tunger, af hvilke ingen havde været løst i et Aar. Men inden de endnu vare halvt færdige, kom Doctoren tilbage og blev ikke lidt forbauset over at finde sin Patient i saa betydelig Bedring. Derpaa vendte Olympia tilbage til sit Atelier for at underkaste sig den Nemesis af Reaktion, der fulgte efter den uegennyttige Høimodighed, hun havde vist. Lykken var meget let at opnaae, forekom det hende, for alle Andre end hende. Hun, der havde den mest brændende Tørst efter Liv og Kjærlighed og alle andre af Livets Goder, var fordømt til at nøies med den mindste Del og endda den bittreste, som Kalken indeholdt. Hun var ikke misundelig, men hun følte, at Skjæbnen var ligesaa uretfærdig som Tante Car'line.

SYVENDE KAPITEL

Capitainens Oprør havde ikke fremkaldt en Revolution. Hidtil havde han kun været regeret af sin Hustru — nu var han gjort til Slave.

Begjærlighed var ingenlunde den fremherskende Lidenskab hos Fruen i The Laurels, skjøndt den udgjorde en ret vigtig Bestanddel af det ikke overforfinede Ler, hvoraf hun var dannet, ved at give det Hele Charakter. Men den stod tilbage for Jalousi og endnu mere for den mærkelige Egenskab, der kaldes „sømmelig Stolthed“, der staaer i samme Forhold til usømmelig Stolthed som Spekulation til Spil, eller som Overdrivelse til Løgn. Hun var kommen til London for at føre Opsyn med deres Søgen efter Olympia; et meget fornuftigt Forsæt, saalænge Olympia var Capitainens Myndling og hun, hvis Alt gik godt, kunde blive et godt Parti for Sønnen. Men Olympia som hendes Mands Datter var en ganske anden Person end hendes Mands Niece og Myndling. Den Medgift, Forsyth havde givet Olympia, kunde ikke længer berige hende og hendes. Tvertimod, et rigt Parti i The Laurels vilde forstyrre Giftermaals-Chancerne for de tre Frøkener Penders i flere Aar og nødsage dem til at lade sig nøie med anden og tredie Klasses Ægteskabskandidater, hvis der overhovedet tilbød sig nogen. Dette Udslag af hendes Omsorg for sit Afkom vil meget Faa betegne med det krænkende Navn: Begjærlighed. Og dernæst var der den gyselige Opdagelse, at hendes Mands Hjerte ikke havde tilhørt hende; Opdagelsen af den virkelige Grund til, at den unge og godt udseende Officier havde ægtet den rige Enke med tre Børn, som forlængst var ude over sin Ungdoms Vaar. Paa Bunden af sit Hjerte — for hun havde et Hjerte — havde hun nok altid vidst det! men at vide og vide at man veed, betyder ingenlunde det Samme. Hendes skjulte Jalousi traadte nu aabenlyst frem. Olympias Nærværelse i The Laurels vilde være en bestandig Bebreidelse og Ydmygelse for hende — man kunne ikke vente, at den krænkede anden Hustru vilde taale sin Rivalindes Barn i sit eget Hus, som hun havde kjøbt for sine egne Penge.

Maaske Lord Wendale vilde indfinde sig som Beiler igjen, nu da han kunde opnaae baade Rigdom og Skjønhed, og at tænke sig sin Rivalindes Datter som Grevinde, der saae ned paa hende og hendes Børn, det var ligefrem oprørende. Hun var kommen til Gressford for at være dets fornemme Dame, og det vilde hun vedblive at være. Og hvem var Olympia? Datterdatter af en udenlandsk Aagerkarl, og Datter af et Fruentimmer, der var løbet bort med Mrs. Westwoods egen Mand; Selvagtelse forbød hende at lade et Pigebarn med et saadant Stamtræ komme indenfor sine pletfri Døre. Naar der indfandt sig Beilere til Olympia — og de vilde naturligvis myldre ind — vilde hendes rette Slægtskabsforhold til Capitainen snart blive bekjendt, og saa vilde der komme mere frem, og der vilde blive en Skandale, og Gressford, Melmouth, Taunton, Clifton, kortsagt hele Universet vilde blive rystet i sin Grundvold. Mrs. Westwood vilde blive beklaget af alle sine Bekjendte, og at blive beklaget betød for hende det Samme som at blive forhaanet. Naar hun tænkte paa alt dette hadede hun Olympia.

Hun vilde ikke engang indrømme overfor sig selv, at hun ikke var Capitainens retmæssige Hustru, indtil hun var klar over den sandsynlige Nødvendighed af at maatte lade sig vie paany. Foreløbigt maatte hun sørge for at faae Capitainen i god Behold tilbage til Gressford, paa det han ikke kunde træde i personlig Forbindelse med Lord Wendale eller blotte sig ved et nyt Udslag af hæderlig men selvmorderisk Dumhed. Det hastede ikke med den nye Vielse, eftersom Ingen var vidende om Nødvendigheden deraf. Altsaa benyttede hun sig af sin Mands slaviske og brødebetyngede Underdanighed til, saasnart Gerald havde sagt Godnat, at sige:

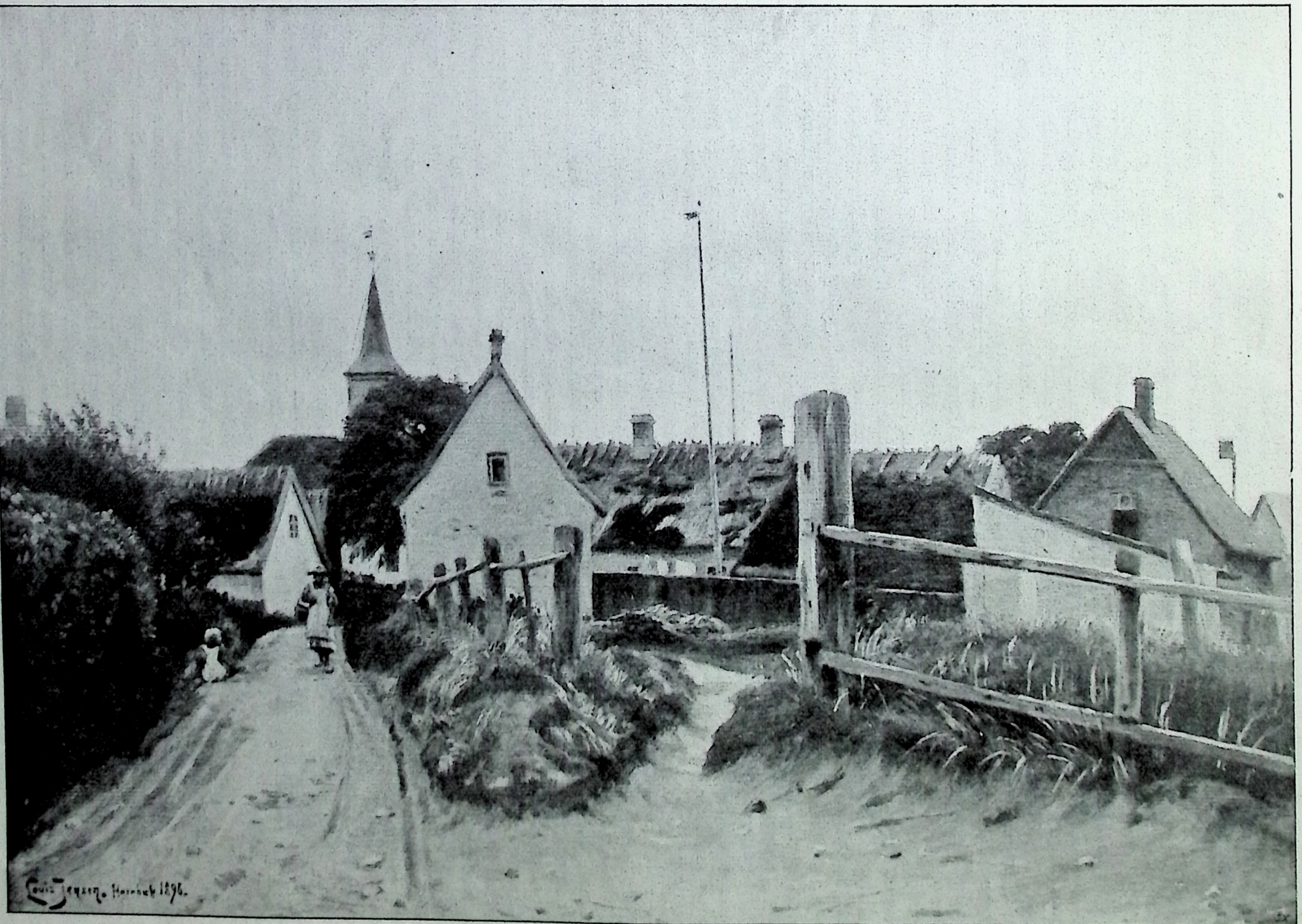
„John — imorgen tager jeg hjem til Gressford.“

„Imorgen min Kjære? Vi er jo først kommen hertil idag.“

„Det er mig lige kjært, om vi saa kom igaar. Vi tager hjem, og Gerald ogsaa.“

„Som Du vil, min Kjære. Der er blot Olympia — jeg troede, at Du vilde —“.

„John! Hvordan kan Du tale om Olympia efter Alt, hvad der er foregaaet? Naar Du taler saadan, maa jeg absolut tro, at Du bryder Dig

GADE I HORNBÆK

EFTER MALERI AF LOUIS JENSEN

mere om hende end om mig — Du vil hellere lade mig blive her i London, borte fra Hjemmet og mine Børn, end tage hjem uden hende. Det er grusomt af Dig, John, efter Alt, hvad der er foregaaet — og er der Noget jeg hader, saa er det Grusomhed. Jeg bliver syg, hvis jeg skal blive en Dag længer her, og, skjøndt Du ikke bryder Dig om mig, vil Du maaske alligevel savne mig, naar jeg er død og borte.“

Det er overflødigt at sige, at Capitainen, som, ialtfald den Aften, vilde have hængt sig, dersom hun havde betragtet hans Selvmord som en passende Erstatning for den Uret, hun havde lidt, øieblikkelig overgav sig paa Naade og Unaade. Der blev sendt Bud til Gerald, at han næste Morgen skulde møde sine Forældre ved Melmouth Diligencen.

Gerald kom ikke, hvad der ikke var saa forunderligt, eftersom han ikke var hjemme paa Hotellet, da Brevet kom, eller flere Timer efter, at Melmouth Diligencen var kjørt. Mrs. Westwood var ærgerlig, men der var ikke Noget at gjøre; og om Aftenen var Capitainen og Damen, som ikke vidste om hun var Mrs. Westwood eller Lady Pender, igjen hjemme, og han var i god Behold under hendes Vinger. Men ak, hendes Vinger vare ikke bløde. Capitainen var bestandig ydmyg men kjed af det — Freden var kjær, men Olympia var ham ogsaa kjær.

„Et Brev fra Gerald!“ sagde Marian Andendagen efter deres Hjemkomst. Mrs. Westwood skyndte sig at aabne det og læste — og medens hun læste, blev hun først høirød og derefter bleg. Da hun var færdig, lagde hun det sammen igjen, uden at sige et Ord.

„Naa, min Kjære?“ spurgte Capitainen.

„Det er vel ingen daarlige Efterretninger, Mama?“ spurgte Marian.

„I har knust mit Hjerte,“ sagde den stakkels Dame; og hun var virkelig bleven prøvet saa haardt, at hun godt kunde være bleven sparet for dette Slag.

Hun stak Brevet over til Capitainen, som læste — og medens han læste, blev han lang i Ansigtet. Men baade for Olympias Fader og for Gerald indeholdt det mere Balsam end for Geralds Moder.

„Covent Garden, London.

Kjære Moder!

Det glæder mig at kunne fortælle Dig, at Olympia er funden. Jeg fandt hende paa en meget mærkelig Maade, som er for vidtløftig at fortælle nu. Hun er i meget daarlige Hænder. Den Fyr til Sullivan har faaet fat i hende og hendes Penge. Hvorfor har Du ikke sagt mig, at hun var rig? Saa havde vi undgaaet mange Kvaler og Misforstaaelser. Hun maa hjem. Jeg er meget kjed af at I tog hjem saa hurtigt. Jeg gik hen til jeres Logis, og saa var I reiste. Jeg fik jeres Brev i Hotellet, men da var det forsent. Du og Fader maa endelig tage herned og faae hende hjem med Jer. Hun boer ganske alene og maler, og hun taaler ikke at der siges et ondt Ord om Sullivan. Det glæder mig at kunne fortælle Jer, at Sullivan er en større Skurk, end vi havde troet. Han har fortalt Olympia, at hendes Moder døde efter et Slag i Amerika som hed Carabobo, efter at hun var flygtet fra et Sted, der hed Caracas. Jeg fik Tom Harris til at hjælpe mig, og vi saae i et geografisk Lexikon, at det Slag havde fundet Sted mange Aar før jeg blev født. Hvis han har sagt hende Sandheden, og hvorfor skulde han ikke det, da han ingen Fordel havde af det, saa har han løiet for Dig, naar han sagde, at Olympias Moder levede dengang, Du giftede Dig med min, og hvis han har fortalt hende en Usandhed, saa siger Tom Harris, at Advokaterne nok skal faae ham til at rykke ud med Sandheden, Saa er jo Alting i Orden mellem Moder og Dig. Jeg haaber, at I kommer strax, for hun er saa stædig som en Kamel, og hun vil aldrig kunne klare den her. Og nu vil jeg fortælle Jer Noget, der vil overraske Jer og jeg haaber ogsaa glæde Jer. Det er saadan en lang Historie, at jeg ikke veed, hvordan jeg skal begynde, og mit Brev skal med Posten, saa jeg har ikke megen Tid. Da jeg forrige Gang var i London, gjorde jeg Bekjendtskab med en ung Pige, Miss Miséricorde Drouzil, som er meget smuk, og der gives Jngen bedre end hende i hele Verden. Jeg kunde ikke bede hende om at gifte sig med mig paa Grund af Olympia. Men nu tilhører mit Liv paa en Maade hende. Jeg haaber, at I vil tilgive mig, at jeg den Aften, jeg var hos Jer, ikke kunde fortælle Jer, at jeg skulde duellere med Lord Wendale. Jeg fortalte ham Alt om Forsyth — uden at blande Jer i det, men som om jeg havde det fra mig selv, og jeg troer nok, at jeg handlede med megen Takt. Han takkede mig saa mange Gange og sagde, at han vilde forhøre sig og ikke vilde, at der skulde ske Nogen Uret, saa at vi nu kan være rolige og overlade Alting til ham. Jeg skød forbi, men jeg veed ikke, hvordan det gik til, men han sigtede lige paa mig, og jeg vilde være død nu, hvis Miséricorde ikke var kommen imellem og havde faaet Kuglen i sin Skulder — hun vilde dø for mig. Hvis hun ikke havde gjort det, havde I aldrig seet mig mere. Saa aftalte vi naturligvis, at vi skulde gifte os, med jeres Samtykke, som I naturligvis vil give os, eftersom hun reddede mit Liv med Fare for sit eget. Jeg maa fortælle Jer, at hun er fransk og romersk-katholsk, hvis hun er noget, og Skuespillerinde, og hun har ingen Penge og ingen andre Slægtninge end en Fader, som man let kunde faae til at reise ved at give

ham en Sum Penge — men skjøndt I nok kunde have Noget imod hende for alt dette, saa er jeg sikker paa, at I ikke vil det efter hvad hun har gjort, og hun er en Engel. Olympia kjender hende og er af samme Mening som jeg. Olympia var en Knop — hun vilde give os alle sine Penge, for at vi ikke skulde have Noget imod hende, fordi hun ingen Penge havde, men det kunde vi naturligvis ikke tage imod. Hun er en fuldendt Dame, og naar I seer hende, vil I sige, at jeg har handlet klogt. Hvis hun ikke havde været, kunde jeg nu ikke have undertegnet mig, med mange Hilsener til Jer og Pigebørnene, som

Eders kjærlige Søn
Gerald."

Hvad skulde de nu gjøre?

„Min Kjære", sagde Capitanien, efterat de To havde trukket sig tilbage til hans Studereværelse for at pleie Raad, „vi maa strax tage derned — vi maa sørge for at faae Olympia hjem."

„John! Er Olympia dit eneste Barn? Jeg kan ikke have Olympia her, det er tydeligt. Vi kan faae hende anbragt et eller andet Sted, men her vil jeg ikke have hende. Det er Gerald, det dreier sig om — *vort* Barn."

„Naturligvis kan han ikke gifte sig med en Skuespillerinde, det er klart — medmindre hun virkelig er en god Pige; og hun har reddet hans Liv, som Du hører."

„Reddet en gammel Hat. Disse Skuespillerinder spiller altid Komedie — og ovenikjøbet en fransk Papist — maaske en forklædt Jesuit. Det skulde ikke undre mig, om ikke Paven stod bagved det Hele, paa en eller anden Maade. Jeg vil tale med Pastor Lee. John, Du maa skrive et alvorligt Brev til Gerald og sige, at han skal komme hjem — og jeg vil se Brevet, inden det bliver sendt afsted."

„Godt, min Kjære — imorgen."

„Nei, idag."

Der gik en Uge, inden der kom Svar fra Gerald paa det alvorlige Brev. Han skrev et bedrøvet Brev, fuldt af Argumenter, med hvilke han imødegik sine Forældres Indvendinger, en for en. Denne Gang var han for opfyldt af sin Miséricorde til at skrive et Ord om Olympia, og Capitainen turde ikke engang spørge Gerald om hendes Adresse, saa agtpaagivende var Mrs. Westwood, der nu var dobbelt hans Hustru, siden hendes Tvivl var blevne fjernede. Hun var ved at bringe ham saavidt, at han ikke vidste, om hans Sjæl var hans egen.

Saaledes fortsattes Korrespondancen, indtil Mrs. Westwood, ved at gjennemlæse den, i det første Brev fandt en Sætning, som lod gjætte mere end den udtalte. „Olympia var en Knop — hun vilde give os alle sine Penge, for at I ikke skulde have Noget imod hende, fordi hun ingen Penge havde, men det kunde vi naturligvis ikke tage imod."

Det kunde ligne Olympia, tænkte Mrs. Westwod — eller rettere sagt følte hun, da det at sætte Olympias Navn i Forbindelse med andet end Nederdrægtighed var mere end hendes Fornuft vilde indrømme. Hvis Gerald var opsat paa at gifte sig med dette Pigebarn, var det saa ikke muligt at forgylde Pillen? Ialtfald var det da værd at gjøre et Forsøg. Det lod til, at de tyvetusinde Pund laa grumme løse hos Olympia, og naar hun af Søsterkjærlighed vilde give sin Broders Brud en Medgift, hvem havde saa Ret til at sige Nei?

I Slutningen af den tredie Uge beredte Mrs. Westwood derfor sin Mand en ny og betydelig Overraskelse.

„John", sagde hun, „vi maa tage ned og opsøge Olympia. Det gaaer virkelig ikke an, at lade en ung Pige som hun være overladt til sig selv i London — man skulde tro, at hun ikke var dit eget Barn. Jeg vil skrive til Gerald og faae at vide, hvor hun er, og saa tager vi derned igjen."

„Tak, min Kjære!" sagde Capitainen. „Jeg skal nok skrive — endnu idag."

SYVENDE KAPITEL

Olympia havde ikke havt nødig at flygte for det blotte Syn af sin Herre, som om han havde været en Menneskeæder, der var kommen for at opsluge hende. Det havde sandelig ikke været hans Agt at gjenkjende hende i Nærværelse af et saadant Selskab, som det hvori han traf hende; og, oprigtigt talt, befandt han sig i en Tilstand af langt større Forvirring og Forbauselse end hun. Han havde temmelig sikkert ventet at træffe hende i Charles Seawards Person; men at træffe hende saaledes var det Samme som at træffe hende uventet. Og dernæst Ildfluens Gjenkjendelse af ham, skjøndt den sandsynligvis ikke vilde føre til Noget, kom yderst ubeleiligt, især i Nærværelse af en Mand som Majoren. Det var som om han tilfældigt var kommen ned paa den Del af Isen, der betegnes som „usikker".

Det var altsaa sandt. Olympia var løbet bort med Sullivan. Det var stadig ufatteligt, men det forholdt sig ikke destomindre rigtigt; hans første Indskydelse havde alligevel været korrekt. Naa, det kom ikke ham ved. Han havde kun været taabelig nok til at forelske sig i hende, det var det Hele; og han var om Morgenen kommet til det Resultat, at dette Hele betød det Samme som Intet. Hvis Olympia blot havde forvundet sin Skræk saameget, at hun havde lyttet til den Samtale, der fulgte efter hendes Flugt, vilde hun ikke engang have hørt sit Navn blive nævnet. Til en-

hver anden Tid vilde han have følt Interesse for Ildfluen; men som Sagerne nu stode, beholdt han sin Gjenkjendelse af Olympia hos sig selv; haabede, at Mr. Seaward ikke var bleven pludselig syg, yttrede, for en Forms Skyld, at han vilde se derop en anden Dag, og sagde saa Farvel og vandrede saa igjen henad den haarde, slagne Landevei, uden Interesser, Raststeder eller Fængsel, som herefter laa foran ham.

En Anden og mindre karrig end han vilde have tænkt paa de Penge, han havde kastet bort, i Betragtning af de Hænder, hvori de udentvivl vare faldne. Han gjorde det ikke. Han havde oprindelig skjænket dem som en Slags Aflad, og at fortryde dette vilde være det Samme som at glemme den eneste Drøm om Lykke, han havde oplevet siden han var ung. For et Par Maaneder siden, vilde han maaske have fortrudt sin Gave, men nu var han en anden Midas, som bad Fortuna om aandeligt Brød, og hun gav ham Guld. Der var ovenikjøbet en vis kynisk Tilfredsstillelse ved at se paa, hvordan Høgene og Kragerne sloges om Byttet. Han følte næsten Lyst til at søge tilbage til sine gamle Spillehuler for at lade Andre slaaes om Resten og more sig ved Synet deraf.

Han gjorde det dog ikke. Han vendte tilbage til sit Staffeli, ligefrem af gammel Vane, og rettede hver Dag det Spørgsmaal til sig selv: hvorfor han ikke gjorde Alvor af at forlade London. Siden alle Dele af Verden nu vare det Samme for ham, fandt han det maaske umuligt at foretrække et Punkt af Kompasset for et andet. Men det var ogsaa muligt, at der hvor hans Hjerte var, der var ogsaa hans Legeme — han kunde ikke ophøre at elske efter Behag. Og imens gik den ene Uge efter den anden.

Nu saae han aldrig Noget til Lord Wendale. For den Sags Skyld saae han overhovedet Ingen. Han Atelier havde aldrig været et Forsamlingssted for Venner og Kollegaer, men tilsidst fandt han det ogsaa, i sin selvvalgte Ensomhed, besynderligt, at han nu ikke som tidligere havde Besøg af Kjøbere. Kunsthandlere havde altid været ligesaa talrige i hans Atelier som Malere havde været sjeldne, og blandt Kunstvenner havde han havt et stort Klientel. Tilsidst ophørte han ogsaa at faae Breve, og saa gik der en Uge, uden at det bankede paa hans Dør. Han skjænkede det ikke videre Opmærksomhed, men han savnede de vante Afbrydelser og fandt, at en Passiar af og til med et andet Menneske ikke er saa let at give Afkald paa som de, der har forsøgt, men forgjæves, at undgaa deres Medmennesker, ere tilbøielige til at tro.

Saaledes blev han atter tvungen til at blande sig i Menneskemassen som Erstatning for de Enkeltes Selskab. Hver Dag forlod han sit Atelier for at blande sig i Myldret paa Gaden, ikke som en Rekreation men som en Nødvendighed. En Eftermiddag mødte han sin gamle Bekjendt, der pleiede at hilse paa ham ved at lægge sin tunge Haand paa hans Skulder. Denne Gang gloede han uforskammet paa ham og gik sin Vei.

Det havde maaske været tilfældigt, skjøndt det ikke var sandsynligt. Men kort efter mødte han en anden Maler af sit Bekjendtskab og derefter En, der havde kjøbt mange af hans Malerier, og de gik begge forbi ham. Saa oprørtes hans Stolthed, det var umuligt, at Tegnet paa hans Bedrageri nu skulde staa at læse paa hans Pande, og løs Sladder vilde han ikke finde sig i. Han brød sin Ensomhed ved at indfinde sig i en Malerklub, som han i mange Aar ikke havde besøgt, og ikke et Menneske der tog mere Notits af hans Nærværelse, end om han havde været en usynlig Gjenganger.

Han tog Tyren ved Hornene og gik lige hen til Formanden.

„Jeg kan ikke undgaa at mærke, at jeg ikke er velkommen her“, sagde han. „Jeg ønsker strax at vide, hvad det skal sige.“

„Jeg antager, at De selv bedst maa vide det, Mr. *Francis*“, sagde den Anden og fortsatte sin Samtale, som om den ikke var bleven afbrudt.

Forsyth, der stadig var nødsaget til at skjule sin Uskyldighed, som om han havde været skyldig, forlod Stedet uden et Ord. Han kunde ikke bebreide Folk, at de ikke vilde omgaaes med en Mand, der havde tilstaaet at være en Bedrager. Han gik hjem og skrev til Lord Wendale, for at lade ham vide, at hans Ædelmodighed havde været spildt. Han skulde ikke vente mange Timer paa Svaret.

(Fortsættes.)

Et italiensk Hjertesuk: Kjære Gud, lad mig ikke finde en Hustru — og skulde jeg finde en, lad mig saa ikke blive bedraget — og hvis jeg bliver det, lad mig saa ikke mærke det — og hvis jeg mærker det, lad det saa være mig i høieste Grad ligegyldigt.

Der gives to skjønne Øieblikke i det daglige Liv: Det ene, naar Børnene om Morgenen slaaer Øinene op, og det andet, naar de om Aftenen kommer til Ro.

Alfred sværmerisk: „Og er jeg virkelig den Første, Du elsker, Clara?“

Clara: „Javist, javist! Hvor I Mænd dog er komiske — det har de spurgt mig Allesammen!“

F. RIISE FOT.

PRINS CARL

PRINS AF SVERIGE-NORGE, HERTUG AF VESTGOTLAND

PRINSESSE INGEBORG

HERTUGINDE AF VESTGOTLAND, PRINSESSE AF DANMARK

FORMÆLEDE I KJØBENHAVN DEN 27. AUGUST 1897

Bilag til „Hver 8. Dag“

P. Petersens Bogtrykkeri

ROSENDAL

Ved D. kgl. Høiheder Prins Carls og Prinsesse Ingeborgs Formæling den 27. August 1897

af

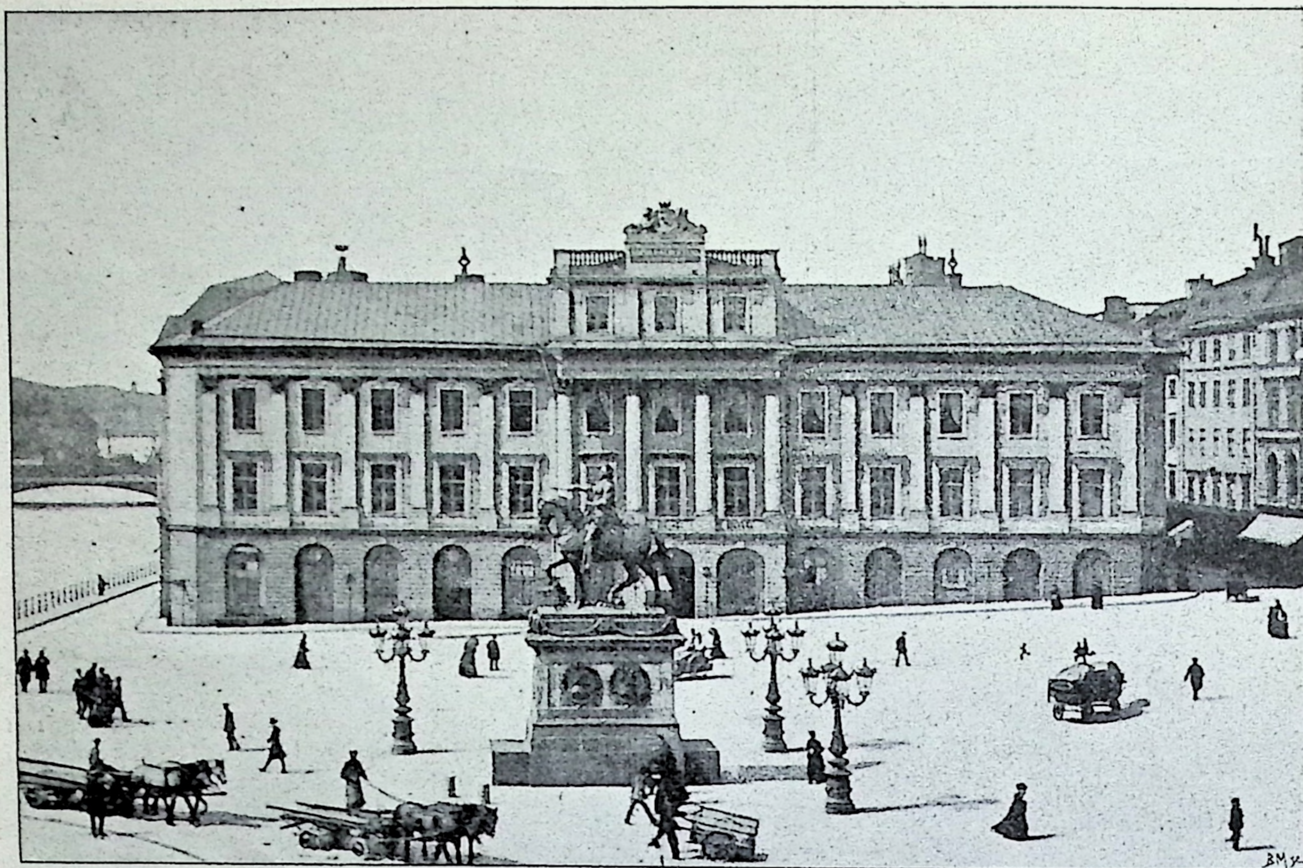
Alfred Ipsen

Det lakker alt ad Efteraar,
et Sus igjennem Luften gaar,
snart Trækfuglskaren letter,
en dansk Prinsesse gaar med dem
paa Trækfuglflugt bort fra sit Hjem
og Sjölunds fagre Sletter.

Dog ei mod Syd hun reise vil,
ei ad de varme Lande til,
hvor Solen altid gløder,
hvor Middelhavet ruller blaat
om Pinjelund og Marmorslot,
hun „längtar ei åt söder".

Nei, hendes Fart den gaaer mod Nord,
derop hvor Sveakungen boer
med Sønnerne de granna.
Derop, hvor hendes Mo'er kom fra,
där tyckar hon, där är så bra,
og der skal nu hun stanna.

Og derfor er idag der Fest
og Sveakungen selv er Gjæst
og Alt er Fryd og Gammen,
thi Ingeborg och sonen hans
idag vil træde Brudedans,
før bort de flyve sammen.

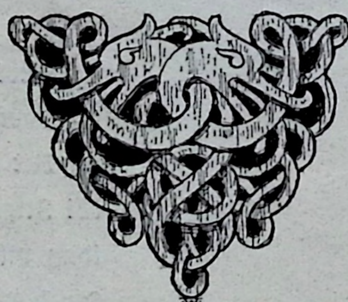
ARFFURSTENS PALÆ I STOCKHOLM

— Paa Djurgårdsöen staaer et Slot,
i Skoven gjemmer det sig godt,
og ei med Spir det pranger.
Man kalder det for Rosendal,
og har det ingen Nattergal,
saa har det dog sin Sanger.

Thi her i denne Lund engang
den svenske Digter Bellmann sang,
som han blot kunde sjunge.
Kan hænde toner end et Sus
af Sangen gjennem Skovens Brus
som Velkomst til de Unge.

Saa drag, Prinsesse, kun mod Nord,
did op, hvor Sangens Rose gror
i Sverigs hvide Nætter.
Knyt Baand paany imellem dem,
de tvende Nordens Kongehjem
og tvende Fyrsteætter.

Men glem ei derfor Øresund
og heller ei Charlottenlund,
thi det er kjønne Navne.
De lokke, naar det bliver Vaar
i Toner, den vel bedst forstaar,
der først har lært at savne.

Fra et Verdensbad

KURHUSET OG PARTI AF STRANDEN

Ostende i August 1897

I.

Som Regel pleier Livet ved Badesteder at være forholdsvis roligt i den tidlige Morgen.

Anderledes i Ostende. Allerede Kl. 7 er der Røre langs *la digue,* denne smukke, flisebelagte Promenade, der løber langs Havet i hele Byens Udstrækning. Her er det nemlig tilladt at kjøre paa Cycle indtil Kl. 9, og Tilladelsen benyttes fuldt ud. De fleste Damer og Herrer medbringer deres egen Cycle, hvad der er det mest fashionable, men de, der ikke har nogen Cycle, kan ikke blot leie, men ogsaa lære at kjøre. Og skjønnere Øvelsesplads kan vanskelig tænkes. Paaklædningen er yderst chic, navnlig seer man mange nydelige Dame-Costumer, hvor de vide Benklæder (culotte) absolut synes at have fortrængt Skjørtet.

Paa Slaget 9 er Cyclerne forsvundne alle som een, og skulde en enkelt Efternøler vise sig, er den altid høflige Politibetjent strax paa sin Post.

Nu kan man enten kjøre ud til den nærliggende smukke Park, hvor Vejene ere fortrinlige, eller ogsaa, hvad de fleste synes at foretrække, tage hjem til Hotellet for at klæde sig om og indtage det første Maaltid.

Paa dette Tidspunkt sees der derfor forholdsvis faa Mennesker paa Promenaden og ved Stranden, først henad 10 begynder Livet at pulsere igjen. Saa viser Mødrene sig med deres Børn og Bonner, der belæssede med Spader, Spande og Flag søger ned til Stranden for at tilbringe Formiddagen i Sandet — mens Fædrene studerer Bladene, som Avissælgerne skrige sig hæse for at anbefale.

Teltene reises, Flagene plantes og i Løbet af et Kvarter er der det livligste Røre overalt. Der graves og opkastes Volde, selv de Voxne gribe ofte Spaden for Motionens Skyld. Den glatte Strandbred har i et Nu forandret Udseende. Man seer Mødrene travlt beskjæftigede med at binde Skjørterne op paa deres Smaapiger, som utaalmodige skotter efter Drengene, der kan hjælpe sig selv og i en Fart har faaet Støvler og Strømper af og Buxerne opsmøgede til Underlivet. Selv Baby vil være med og under Skrigen og Raaben, iblandet med Hundenes Gjøen, fortsættes Legen med Havet, indtil en mægtig uventet Bølge jager alle paa Flugt.

En ligefrem Udstilling af barbenet Ungdom, der strutter af Sundhed og Glæde i den brunende Sol. Men ikke blot Børnene, selv de unge

DAMER VED STRANDEN
I BAGGRUNDEN HOTEL CONTINENTAL

BAD

Damer kan være med. Man studser uvilkaarlig første Gang man seer en saadan ung Pige paa 16 Aar eller derover, nok saa ugenert spadsere omkring og stille sine bare Ben til Skue i hele deres Længde.

Morsomme at iagttage er ogsaa Tilhængerne af Kneippkuren, der — ofte en hel Familie — med Strømper og Støvler i Haanden i Timevis vader omkring, til en lidt for næsvis Bølge tvinger dem ind paa det Tørre.

Længere oppe i Sandet, hvor man haaber at kunne være fritaget for Havets Tilnærmelser, spilles der Tennis, og bedre Bane end den Naturen her byder i det faste Sand, kan ikke ønskes.

Andre foretrække en Ridetour paa Hest eller Æsel, og for en Franc eller to kan Lysten hurtig blive styret.

PAA VEI TIL BADET

Imens er selve Badningen og den dermed følgende Flirtation i fuld Gang. Den mest fashionable og derfor ogsaa morsomste Tid at bade er ca. Kl. 11, men man maa da ogsaa ofte løbe den Risico at maatte vente en Time eller mere for at faa en Badevogn; thi vel er der i Hundredevis af Vogne, men alligevel kniber det ofte at komme til, og Anvendelsen af Drikkepenge er da ikke uden Betydning. Forudbestilling kan ikke finde Sted. Man kjøber sin Billet i de dertil indrettede Bureauer og tager da den første ledige Vogn, man træffer paa. Abonnementsbilletter kjendes nemlig heller ikke. De almindelige Vogne er meget tarveligt udstyrede, derimod findes de saakaldte Special-Vogne, der er yderst elegant indrettede med Linoleum paa Gulvet, Sophabænk, Lænestol, store Speile og anden Comfort, men at benytte disse Vogne koster til Gjengjæld saa ogsaa det tredobbelte. Badningen er i det hele taget dyr i Ostende. Billetten til et Bad i almindelig Vogn koster alene 1 Frc. (Specialvogn 3 Frc. pro persona), hvortil saa kommer 20 Cent. daglig for Opbevarelsen af ens Badedragt foruden Drikkepenge til den, der anviser Vognen og modtager Billetten, samt til den Kusk, der kjører en ud i Vandet, og til den, der henter en, samt til Rengjøringskonen, som Regel 10 Cent. til hver, saaledes at hvert Bad koster en ca. 1 Fr. 60 Cent. Vognene er enten Enkeltvogne eller Dobbeltvogne, og begge Slags benyttes i samme Udstrækning. Som bekjendt bader Herrer og Damer aldeles ugenert sammen i Ostende

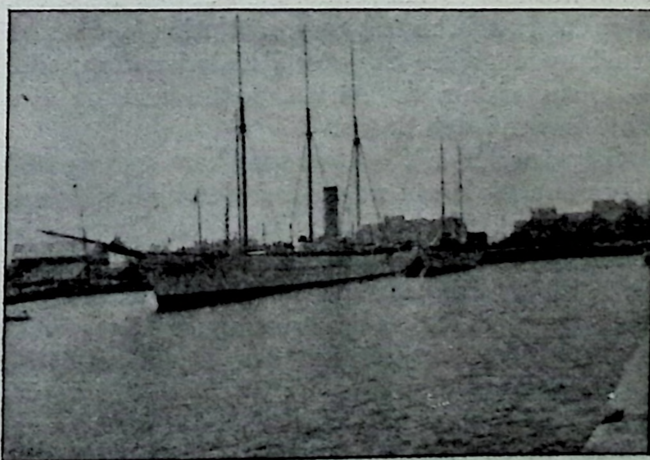
TENDE

— alle i Badedragt. For Herrernes Vedkommende bestaar denne som Regel i et tætsluttende, forskjelligfarvet Tricot (Trøie og Benklæder ud i et) saaledes at Arme og Ben er ubedækkede. Damernes Badecostumer varierer derimod meget, og der udfoldes ofte stor Opfindsomhed og Luxus paa dette Omraade. Det er jo en Kjendsgjerning, at Damer som Regel tager sig mindre godt ud i Vandet end paa Landjorden, men nægtes kan det ikke, at Valget af Costume kan spille en stor Rolle, og at man her i Ostende kan se aldeles nydelige badende Kvinder. Men Badedragter til et Par Hundrede Francs eller mere er da heller ikke ualmindelige, og man ser endogsaa flere Costumer helt af Silke, dog navnlig blandt Demimonden.

Demimonden er selvfølgelig stærkt repræsenteret ved et Badested som Ostende, og navnlig spiller *la grande Cocotte* en stor Rolle her som overalt hvor der findes Spillebank.

Mens Badningen staar paa, er der fuldt op af Tilskuere, man fotograferer og bruger sin Kikkert, og der forefalder omtrent daglig de morsomste Scener. Som naar for Ex. en krakilsk Kusk har taget Hævn over en Dame, der maaske har været kneben med Drikkepenge, ved at anbringe hendes Vogn saa langt fra Vandet, at hun maa gaa et godt Stykke under Mængdens nysgerrige Blikke, inden hun naar ud i Bølgerne. Eller naar en Badevogn ved en Feiltagelse er trukket paa Land, forinden dens Beseiddere er færdige med at bade, og disse saa efter en Tid lang at have streifet om blandt de utallige Vogne i Haabet om at finde deres egen, maa bide i det sure Æble at søge Vognen inde paa Land. Ofte hænder det ogsaa, at en Dame eller Herre har glemt Nummeret paa deres Vogn og nu staar hjælpeløse, da alle Vognene jo ser ens ud. Et saadant Tilfælde kan da tit give Anledning til de pudsigste Feiltagelser og Visiter, der har Smaahvin, Eder eller en gemytlig Latter til Følge. Som Efterkur tilbringes som oftest en Tid lang i Sandet, hvor man bader sig i Solen, converserer og gjør Damerne sin Opvartning.

LYSTFARTØI I HAVNEN

Henrik Hertz

(1797—1897)

AF

JULIUS CLAUSEN

Henrik Hertz' ydre Liv gaaer ud ad den slagne Landevei.

En borgerlig, stilfærdig Tilværelse indenfor det gamle Kjøbenhavns grønne Volde, hvor den ene Dag umærkeligt glider over i den anden, blot afbrudt ved den traditionelle Digterreise. Dette Milieu præger en stor Del af Hertz' Digtning. Der har været Tider, hvor han er stærkt lyrisk greben, da „Svend Dyrings Hus", „Kong Renés Datter" og de skjønneste af Digtene er blevne til. Og man tør maaske nok spaa, at han længst vil leve for den danske Nation i disse Arbeider. Men tænker vi paa Henrik Hertz' Navn, bringer Ideassociationen ikke saa meget Lyrikeren som den frugtbare Theaterdigter, den frodige Skuespilforfatter, der ved sine Dages Ende kan se tilbage paa omtr. 70 større og mindre dramatiske Arbeider, frem for os. Selv elskede Hertz at kjendes som Digter af den Række Samfundsbilleder fra den jevne Borgerklasses Liv, han har skjænket den danske Scene. „Flyttedagen", „Debatten i Politivennen", „Sparekassen", „De Fattiges Dyrehave", „Besøget i Kjøbenhavn" — for kun at nævne de betydeligste — illustrerer i høiere Grad end nogen anden samtidig dansk Forfatters Arbeider den *borgerlige Empire*, giver værdifulde Tidsbilleder fra Frederik VI sidste Dage. Med fin poetisk Ironi og med lun, stundom lidt bleg, Humor — Hertz kommer aldrig her paa Høide med Hostrup — har han tegnet et helt Galleri af honnette Spidsborgere med deres Madammer og Afkom, faaet baade Lys- og Skyggesiderne fortræffeligt frem; det er hjertensgode Mennesker, men de er grumme smaatskaarne, og de forstaar ikke ret at dølge deres Egoisme, der til Tider kan stikke Hestefoden lidt langt frem (Skaarups i „Sparekassen"). Men det kan ikke fragaaes, at Nutids-Mennesker bedst nyder disse Stykker i historisk Belysning — ellers virker de let en Smule mat og kan falde noget i det Brede.

Selv var Henrik — eller som han egentlig hed Heymann — Hertz udgaaet fra et kjøbenhavnsk Borgerhjem. Hans Fader eiede en Bagergaard paa Hjørnet af Klosterstræde og Ulfeldts Plads, og her blev Sønnen født — som han selv troede 25. August 1798, men som nyere Arkivforskninger tilfulde har godtgjort, den 27. August 1797. Det stærkeste Barndomsindtryk var Bombardementet, der lagde Hjemmet i Aske. I en utrykt Skizze til en Autobiografi har han fortalt, hvorledes han med Moderen, der imidlertid var bleven Enke, maatte flygte fra Gaard til Gaard, fra Kjælder til Kjælder for at undgaa de dræbende Granater, indtil de tilsidst sammen med Hundreder af andre Husvilde havnede ude paa Amager. Nu maatte der økonomiseres stærkt i det Hertzske Hjem, og naar Moderen kunde holde Sønnen i Metropolitanskolen, var det kun med Bistand af den kjendte Filantrop, den store Handelsmand M. J. Nathanson. Den begavede Dreng havde megen Fritid tilovers, og da først Familiens Bibliothek et Par Gange var gjennemgaaet, kom Turen til det i samme Hus værende Andersenske Leiebibliothek, som det ogsaa lykkedes ham at faae Bugt med. Vers skrev han tidligt og lod sine æsthetiske Tilbøieligheder faae frit Løb, da han var bleven Student. Han havde valgt Juraen til Brødstudium i Mangel af bedre, men det gik kun smaat med den, og først efter mange Aars Opsættelse og megen Overvindelse lykkedes det ham at knibe sig et Haud til. Guldmedaillen for Besvarelsen af en æsthetisk Prisopgave var det næste Aars Opmuntring, og fra nu af offrede Hertz udelukkende og i klar Bevidsthed om sit Kald sine Kræfter til Poesien. Han nærede en suveræn Foragt for de ikke ualmindelige Raad hos Slægt og Venner om „at komme i Vei". Et beskedent dagligt Brød skaffede han sig som Timelærer i den jødiske Skole, medens han skrev og skrev i sin Fritid. Stærkt interesseret som Hertz var i enhver Rørelse i den litterære Verden, opfattede han strax Heibergs Vaudeviller som Forsøg paa at gjenskabe det danske Lystspil, der kun havde givet en knap Høst siden Holberg, og besluttede at ville give sin Skjerv til den danske Komedies Gjenfødelse. Uheldig var dog hans Ide at ville benytte Holbergske Masker og Holbergs Tone i et Nutids-Stykke. Som flere andre vilde han satirisere over en af Datidens Skjødesynder, den tidsspildende Dilettantkomedie, der i „Borups Selskab" og anden Steds blev dyrket med en Iver, der var en bedre Sag værdig. Men „Hr. Burchardt og hans Familie" — som Komedien hed (1826) — tynges af den altfor bevidste Efterligning af det store Forbillede. I „Flyttedagen", som kom det næste Aar, gaaer han derimod sine egne Veie. Der er en stærk lokal, men ogsaa lidt indegjemt Duft over dette borgerlige Lystspil. Man skulde ikke tro, at et ungt Menneske var Forfatteren.

Ingen gjættede vel heller paa Henrik Hertz, der omgav sig med den strengeste Anonymitet, og ikke engang lod sig friste til at lade Sløret falde, da hans yndefulde og gratieuse „Amors Genistreger" næste Vinter næsten gjorde Furore

paa det kgl. Theater. Her viser Henrik Hertz sig for os fra en ny Side: som den store Mester i Formen, som den uovertræffelige Versificator, den kunstfærdige Rimsmed, som den elegante Digter, der ganske lader Tilhøreren glemme, hvor lidet interessante Sager der egentlig behandles. I „Gjengangerbrevene“, der ligeledes udkom anonymt 1830 og som det vægtigste Indlæg i den litterære Polemik mellem den Heibergske og den Oehlenschlägerske Skole ganske tog Sindene fangne, kulminerer Hertz som Formens Herre. Det var lykkedes ham saa fortrinligt at efterligne den afdøde Baggesens elegante Rythme og springske Stil, at han næsten hypnotiserede Læserne. Dermed var hans Ry fastslaaet; fra hans Haand var Intet halvfærdigt, han kunde være sine Værker bekjendt og præsentere sig for Publikum. Endnu manglede dog Et — han var jo Jøde af Fødsel, og Jøderne havde endnu megen Uvillie at døie fra enkelte Sider — det var kun tretten Aar efter Jødefeiden. Som flere af sine Jevnaldrende bragte han da det — for ham iøvrigt vistnok ringe — Offer til den sociale Fordom at lade sig døbe i 1832. Men man maa neppe sætte hans Daab i Forbindelse med religieuse Brydninger i hans Sind. Nu blev Anonymiteten aflagt, nu traadte den fuldmodne Digter frem.

Dette Aars Sommer tilbragte Hertz i Hørsholm, hvor han havde leiet Værelser sammen med sin æsthetiske Aandsfælle, J. L. Heiberg og dennes smukke unge Hustru, den feirede Skuespillerinde. Frugten af dette Ophold blev den henrivende Digtcyklus, „Erindringer fra Hirschholm“. Det er en hel Række smaa Genrebilleder, paa samme Tid vederhæftig virkelighedstro og baarne af den fineste poetiske Stemning, Hertz har tegnet af den lille By med dens skyggefulde Kastaniealleer og vemodigt øde Slotspark. Minderne om de svundne Tiders Storhed griber hans Sind:

Egnen er øde, Mathilde, hvor du
Flygtig har redet den flygtige Ganger;
Blot dine Lidelser mindes endnu
af den tungsindige Sanger.

Kun i Posthusets Reisestald er der Liv af kommende og bortdragende Extraposter og af truttende Postilloner. Her elskede Digteren at opholde sig og gjøre sine Studier over den større Verden, der i nogle Minutter nedlod sig til at passere Revue for den ganske lille. Men mest af Alt herude fængslede nok „Professorens Frue“ ham; for Johanne Luise sværmede han med en Trubadurs ægte ridderlige Galanteri. Mellem Ægteparret Heiberg og Hertz var der ogsaa Sammenknytningspunkter nok til et nydelsesrigt Samliv. Der var det fælles Syn paa Poesiens Opgave og Væsen, der var den store Kjærlighed til og Beundring for Bellmanns Sange, som først de skaffede Indpas i Danmark. I Afskedsdigtet „Hyacinterne“ mindes Hertz med Vemod den svundne Sommer med alle dens skjønne Timer, deres fortrolige Samtaler paa „Hannabjerget“ ved „Vallerødshøien“:

— — —
„Ak nei, om syvende
Christians Hof
Jeg med Fru Gyllemborg ei skal tale,
Ei med Johan Ludvig
om Form og Stof
Og om Poeter, der næsten er gale.
Ak Gud! og Fredmanns
Sange! ja hvem
Skal synge for mig den
deilige Vise
Om „Mor paa Tuppen“
og hver af dem,
Jeg hørte saa tidt af
Johanne Luise.“

Men de halvanden Aars Bortdragen fik ingen synlig Betydning for Hertz' Udvikling — han var jo ogsaa fuldmoden, 36 Aar, da han reiste — ei heller forandrede det hans Forhold til det Heibergske Hjem. Fru Heiberg er sikkert det Menneske, som har havt mest Indflydelse paa Hertz' dramatiske Digtning. Med hendes Fremstillingskunst og sceniske Evner for Øie skabte han, den kyndige Theatermand, en hel Række af kvindelige Hovedfigurer. „Ragnhild“ i „Svend Dyrings Hus“, Jolanthe i „Kong Renés Datter“, Ninon ere enkelte Vidnesbyrd blandt mange derom.

„Svend Dyrings Hus“ vil vel altid blive Hertz'

mest monumentale Værk. Fra Barndommen kjendte han fra Peder Syvs Samling af Folkeviser den rørende Sang om „Moderen under Mulde“, og fra andre Folkeviser hentede han Troen paa Runernes Tryllemagt. Over disse to Motiver blev Handlingen i det Drama bygget, hvis ægte danske Tone, i Slægt med Folkevisernes, hvis fuldbaarne Vers og hvis fine Psykologi — især i Ragnhilds dæmoniske Skikkelse — har gjort det til et Hovedværk i vor Litteratur.

I lyrisk Skjønhed kan vel kun „Kong Renés Datter“ tage Kampen op med det blandt den lange Række Tragedier, Skuespil, Lystspil og Vaudeviller, Hertz i henved 40 Aar berigede den danske Skueplads med. Det ligger i Sagens Natur, at Alt ikke kan være af første Rang i en saa frodig Produktion. Adskillige af Hertz' dramatiske Arbeider vil neppe mere blive spillede, maaske knap læste; men udover disse Rutinestykker, hvoraf flere vel kun blev til for at bøde paa de skammelig smaa Honorarer, Theatret betænkte Hertz med, vil der være en Kreds, som ikke vil gaa i Glemme, saalænge der er Sans for dansk Scene og for dansk Sprog. Heller ingen Tvivl kan der vist være om, at nogle af de Arbeider, Samtiden lod gaa mere upaaagtede hen, men som i Virkeligheden har stor poetisk Lødighed, f. Ex. „Kong Valdemar“ og Hverdagskomedien „Et Offer“ igjen vil komme til Hæder og Ære.

Henrik Hertz er fremfor nogen dansk Digter den Heibergske Skoles Discipel. Han mestrer Formen som kun Faa: han er betydelig baade som Lyriker og Komiker, et Lystspil og en Tragedie lykkes lige godt for ham, han behersker bunden og ubunden Stil lige elegant. Derfor kommer han i særlig Grad til at staa for os — ikke som Digteren af Guds Naade, som det ubændige Geni — men som Digteren par excellence, Digteren af Profession, om man saa vil, som det store og gjennemdannede Talent. Han hører ikke til Gjennembrudsmændene, til dem, der skabe Revolte i Litteraturen, men i de stille og rolige Tider passer han udmærket ind. Selv elskede han Fred og Ro — i hvor høi Grad det vaagnende politiske Rabalder var ham imod, kan man læse i hans Roman „Stemninger og Tilstande“. Det danske Milieu, det dengang endnu noget provinsielle Kjøbenhavn tilfredsstillede ham fuldt ud; han længtes aldrig efter de store Horizonter og de vide Syner. Her gled hans Liv roligt hen; her havde han sit Theater og sine kjære Skuespillere, her kunde han i Ro og Mag ved sit Arbeidsbord fuldføre det ene Stykke efter det andet, her kunde han imødekomme alle de Ønsker om Leilighedsdigte — „Uleilighedsdigte“ kaldte han dem spøgende —, der strømmede ind til ham, indtil han som den gamle, ansete Digter lukkede sine Øine i 1871.

❦

Olympia

ROMAN I FEM BØGER

AF

R. E. FRANCILLON

(44. Fortsættelse).

„Min kjære Forsyth“, skrev Jarlen, „det bedrøver mig dybt, at Deres Identitet er bleven kjendt — jeg veed ikke hvordan. Jeg kan kun forsikkre Dem om, at det ikke er skeet ved nogen Medvirkning fra min Side. Det er klart, at jeg nu ikke længer kan gjøre Noget for Dem. Den offentlige Mening er altfor stærk, ogsaa for mig. Jeg tager alligevel feil — jeg kan gjøre Noget for Dem. Jeg kan give Dem et godt Raad og Midlerne til at følge det. De maa forlade England, og De vil naturligvis igjen forandre Navn. Jeg er bange for, at De maa give Afkald paa Deres Virksomhed, eftersom De vil miste den Prestige, der knytter sig til Deres nuværende Navn, og der er ingen Tvivl om, at De i den sidste Tid er gaaet tilbage. Under alle disse Omstændigheder er England intet Sted for Dem. Jeg er imidlertid altid Deres Ven, og jeg skal med Fornøielse hos mine Bankiers anvise Dem en Sum, der er tilstrækkelig til, at De kan holde Dem i Ro og leve behageligt Resten af Deres Liv. Jeg vilde gjerne hilse paa Dem, men jeg er uheldigvis nødsaget til at forlade Byen og maa tage afsted i Løbet af en Time. Jeg forbliver, med den bedste Villie til at støtte Dem paa enhver Maade der staaer i min Magt, Deres hengivne

Wendale.“

„P. S. — De vil forstaa, at hele min Evne til at støtte Dem afhænger af, at De reiser. Hvis De ikke tager imod mit Raad, er jeg ikke berettiget til at hjælpe med til at ødelægge Dem selv ved at kæmpe imod Menneskenes usle, men ubetvingelige Fordomme.“

Han lod Brevet falde ud af Haanden.

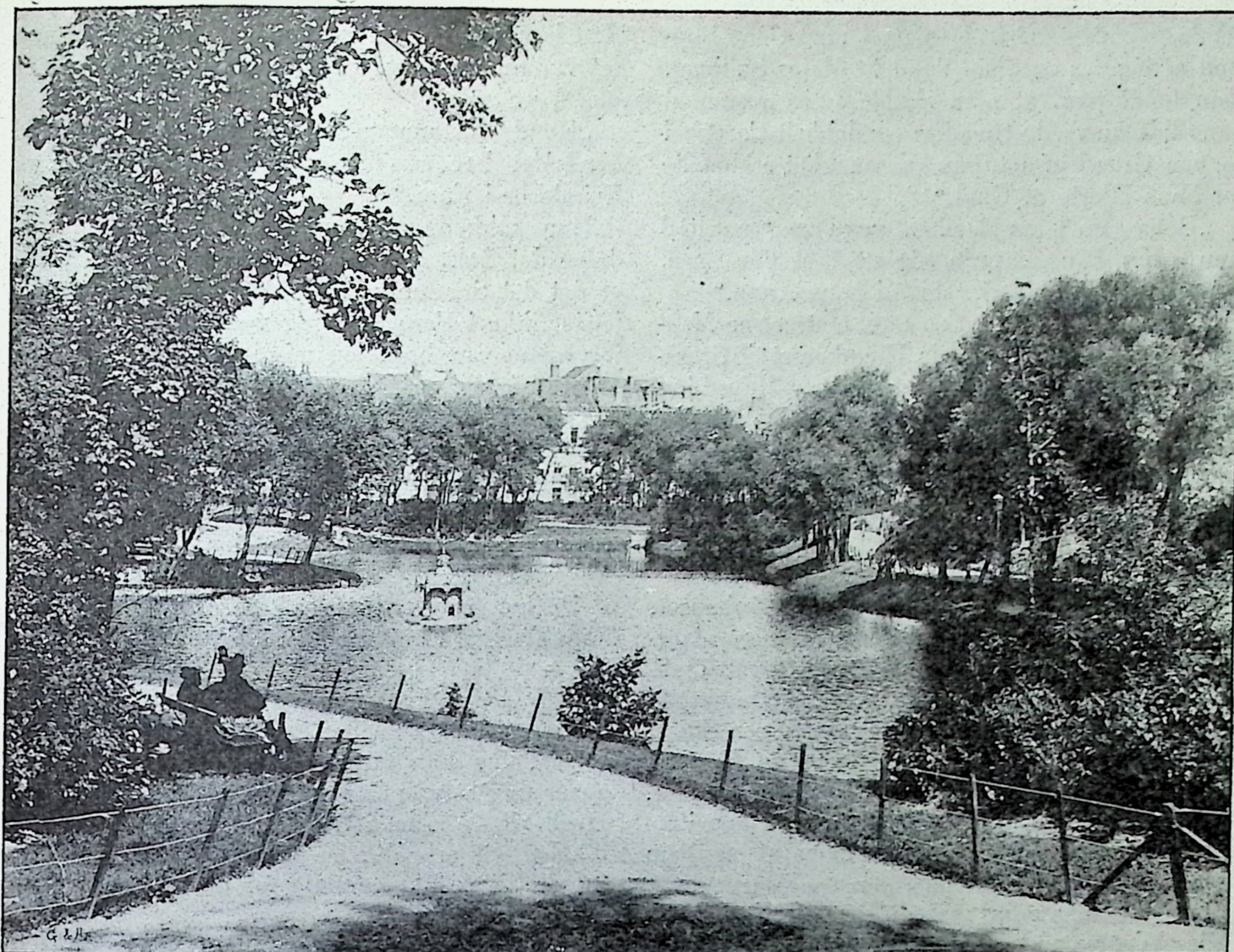
„Det er den Mand,“ udbrød han, „for hvis Skyld jeg taaler Alt! Naa, jeg maa ikke hævne mig.“

Han skrev altsaa:

„Mylord! — Jeg vil modtage Deres Raad men ikke Deres Hjælp. De har fuldkommen Ret — jeg er altfor træt til at kæmpe og jeg bøier mig. Jeg reiser bort.

John Francis.“

Og dermed vilde Historien om den forsvundne Lord Calmont være endt — maaske tillige Olympias — hvis der ikke havde været en vis lille

PARKEN VED OSTENDE

Mus, som paa Phønix-Theatrets Plakater blev kaldt Ildfluen.

Det var intet Tilfælde, saaledes som det skeer hver Dag og hver Time paa Dagen, der førte Ildfluen hen til Forsyths Dør. Siden Forsoningen med Geralds Søster kjendte den stakkels Piges Anger over sin skinsyge Uretfærdighed ingen Grænser, og hvad der betød mere, hendes blaa Øine, afrettede i en omfattende Iagttagelsens Skole, vare eiendommeligt skarpe. Det var ikke for Intet, som hun godt vidste, at Synet af Forsyth havde drevet Olympia paa Flugt. Hun lod sig ikke skuffe af hans Taushed, der stod i absolut Modsætning til det gjenkjendende Blik, hun havde læst baade i hans og Venindens Øine. Hun havde, under deres første lange Samtale, opdaget, at Olympia havde en Roman saavel som hun selv, og skjøndt hun langtfra bifaldt en saadan Smag, var det soleklart for hende, at Forsyth enten var Skurken eller Helten i Romanen. Hun hverken overveiede eller skaffede sig Vished; hendes første Tanke var hendes sidste, og hendes Instinkter vare Inspirationer. Naturligvis fortalte hun denne Hændelse til Gerald, og han kunde, efter hendes Beskrivelse, oplyse hende om det intime Samkvem mellem Forsyth og Olympia, medens han havde været borte. Han lo ad den Tanke, at en ung Pige som Olympia skulde være forelsket i en Mand som Forsyth — men for første Gang i sit Liv var hun overtydet om, at han tog feil.

„Der har været en Kurre paa Traaden imellem dem, ligesom mellem Dig og mig, Gerald. Men hun elsker ham, og Enhver vilde elske hende — undtagen Du, og jeg maa gjøre hende ligesaa lykkelig som jeg selv er."

„Men hvad kan Du gjøre, Kjære; hvilken taabelig Ide!"

„Du kjender ikke til unge Piger, ikke det Ringeste!"

Og saa gav hun sig ilag med sin Opgave: at søndergrave det Garn, der holdt Olympias Hjerte fangen.

NIENDE KAPITEL

Medens Gerald korresponderede med The Laurels, havde Olympia ikke skiftet Opholdssted og boede og arbeidede endnu alene. Men nu havde hun igjen faaet andre Interesser. Hun betragtede Gerald og Ildfluen som sine Børn. Hun søgte at vinde Glæde af deres Glæder, og tog uegennyttig Del i deres Sorger, og det lykkedes tildels for

hende. Hendes eneste Uenighed med Gerald opstod af hendes stædige Tillid til Major Sullivan. Hun holdt paa, at man skulde bære over med hans lidt snavsede Hænder — i dobbelt Forstand — paa Grund af det, hun haardnakket erklærede for hans Hjerte af Guld."

„Det er nu hans Maade at være paa," paastod hun, „og han plagede sig med et lille Barn, og min stakkels Moder døde i hans Arme."

Hun arbeidede flittigt en Dag, omtrent en Maaned efter Mrs. Westwoods Hjemkomst til Gressford, da Ildfluen stak sit guldlokkede Hoved ind ad Døren, lod den staa aaben, og løb sin Vei uden at sige et Ord. Det maa hun ialtfald have gjort i Virkeligheden, men tilsyneladende havde hun fra Olympias lærvillige Slave forvandlet sig til Olympias Herre og Mester. Der var alligevel Noget af en Hex ved hende.

Forsyth var denne Gang slet ikke forbauset. Han var mere sig selv end ellers — mere alvorlig og behersket end ellers. Hvad Olympia angaaer, havde hun saalænge ventet dette skrækkelige Besøg, at det nu ikke jog hende paa Flugt; hun var en Mand og ikke længer en Kryster. Hun var forberedt paa at blive traadt i Støvet, og dog var hun næsten glad over, at hun ikke skulde begynde sit nye Liv uden at se ham engang endnu.

„Jeg kommer for at bede Dem om Forladelse, Miss Westwood," sagde Forsyth koldt, men uden Spor af Sarkasme eller Foragt, som hun frygtede for. „Man kan kun dømme efter Skinnet — det gjør alle Andre, hvorfor skulde jeg det ikke ogsaa?"

Han lod til at vente, at hun skulde sige Noget; men da hun tav, fortsatte han.

„De har havt en mærkelig Historie. Næsten ligesaa mærkelig som min. Jeg skammer mig over, at jeg, som burde vide hvad det betyder at dømme efter Skinnet, vilde handlet imod Dem, som man har handlet imod mig. Det var min Agt aldrig at se Dem mere, og jeg kommer nu blot — som en Fremmed, der ønsker at faae Dem til at lytte til Fornuft — dersom det er muligt. Efter at have hørt, hvad den unge Pige, der lader til at have mere sund Fornuft i sin Lillefinger end De har i hele Deres Hjerne, sagde mig, var jeg nødt til at komme, skjøndt mod min Villie. Hun siger, at Deres Fætter ønsker, at De skal tage hjem, og det vil De, med Deres sædvanlige Stædighed, ikke. Jeg siger ogsaa, De *maa* tage hjem."

„Mr. Forsyth — jeg — jeg har aldrig ønsket, at De skulde komme, naar De helst vilde blive borte; er De ikke kommet for Andet! Jeg tager ikke hjem."

„Vi faaer at se. Af hvilken Grund?"

„Fordi jeg ikke vil," sagde Olympia, medens hendes Hjerte slog en hel Trommehvirvel. „Hvad angaaer det Dem, hvad jeg vil eller ikke vil?" Hun havde Lyst til igjen at løbe sin Vei, men det var nu umuligt, og hun var nødsaget til at staa for Skud.

„Hvad det angaaer mig? Ikke Andet end hvad det bør angaae enhver Mand, naar en Kvinde er i Fare."

Hun sukkede, og anstillede sig vred for at dølge det Suk, der var undsluppet hende. „Saa er det det Samme som Intet. Jeg er hjemme nu, jeg er ikke i Fare, det jeg veed af, og selv om jeg ogsaa var, brød jeg mig ikke om at modtage Hjælp af Alle og Enhver."

Hun udfordrede næsten med Overlæg til Strid, og Udfordringen blev modtagen.

„Miss Westwood," sagde han, med mere Varme i sin Stemme, „Mange vilde tro, at De var gal — men jeg kjender Dem bedre end alle Andre, maaske bedre end De selv, og jeg veed, at De kun er en Slave af Deres Indfald, uden Fornuft eller Klogskab til at lede Dem. Og derfor --"

„Og derfor kommer De for at erstatte, hvad jeg mangler?"

„Ja. Jeg kan fattes Klogskab, naar det angaaer mig selv, men ikke, naar det angaaer Dem. Hvad vil De gjøre i London, ganske alene?"

„Jeg vil arbeide, De har lært mig det — og jeg er Dem taknemmelig for det — og jeg har begyndt godt."

„De har malet et Billede, som er kjøbt af Lord Wendale, det veed jeg. Vi har for længesiden talt sammen om Deres Arbeide."

„Ja — og De sagde, at jeg aldrig vilde drive det til noget Stort. og hvis jeg gjorde det, vilde blive ulykkelig. Var det ikke Grunden til, at jeg —" „omskabte mig til en Mand", vilde hun have sagt, men istedetfor at sige det, blev hun rød. „Men jeg vil slet ikke blive stor. Jeg vil kun arbeide, saalænge jeg lever, Andet ikke, og vil ikke tage tilbage til Tante Car'line. Nu kunde jeg ikke udholde at leve i Gressford. Jeg har tabt alt mit Mod, og Tante Car'line vilde gjøre det rent af med mig."

„Du gode Gud, hvor De dog er et Barn! Er det, fordi De er bange for Skjænd, at De ikke vil tage hjem?"

De samme Erindringer dukkede op hos Dem begge paa engang — det var de samme Ord, han havde sagt til hende i Lyke Skov, efterat Gerald var bleven borte for hende, og hun virkelig var et Barn.

„Olympia," vedblev han, „første Gang, jeg saae Dem, sagde jeg, at De blot skulde være taalmodig og kjæk, saa vilde Alt ende godt. Det kan vare længe — meget længe," tilføiede han bittert; „men Alting faaer Ende. Tænk paa, hvor ung De er — vil De begynde Livet med at fortvivle? Og det, fordi De har en Tante, der skjænder paa Dem?"

Det var for meget at udholde. Hvis hun blot

kunde fortælle ham Alt, ligesom en Bodfærdig til sin Skriftefader! — at det var for hans Skyld, at den vide Verdens Luft nu var bleven Livets Pust for hende, og at hun, indespærret mellem Gressfords trange Havemur, med eller uden Tante Car'line, ikke vilde kunne gjøre Andet end sidde og ruste i tomt Intet lige til sin Død! Hun maatte leve sit eget Liv, naar hun ikke kunde leve sammen med ham, og Livet betød for hende det varme Blods fulde Spil, og frit Raaderum for det stærke Helbred, der ikke finder sig i at sidde roligt i en Stol, med foldede Hænder. Og saa at blive haanet med, at hun var bange for Tante Car'line!

„Man skal ikke le ad mig", udbrød hun ivrigt, „og jeg vil ikke behandles uretfærdigt. Hvis De blot vidste — men det er Altsammen Følelser, og De kan ikke føle med mig. Blot at jeg før vilde dø end vende tilbage til Gressford. Jeg har altid gjort mig Umage for at være føielig og blid som et Lam — men hvad nytter det; der er aldrig Nogen, der har brudt sig om det, undtagen de kunde have nogen Gavn af mig. Alt, hvad jeg gjorde, var forkert, og saadan har det altid været — jeg antager, at jeg er skabt anderledes end de Andre. Selv min egen Fader lod mig seile min egen Sø, inden jeg kunde tale, forlod min Moder og mig, og nu skammer han sig ved mig, og den eneste Ven, jeg nogensinde har havt, bliver kaldt en Løgner og en Skurk, for det, han har gjennemgaaet. Jeg mener ikke Gerald, stakkels Dreng; hvad kan han være for mig? Det er Grunden til, at jeg ikke vil tage hjem. Hvis jeg er nederdrægtig, og den stakkels Major er nederdrægtig, og Tante Car'line og Onkel John er udmærkede Mennesker, saa vil jeg holde mig til dem, der er nederdrægtige, og selv være nederdrægtig. Det er her i Verden de Gode, der er slette, og de Slette, der er gode. Jeg tager ikke hjem, netop fordi jeg vilde være en god Pige, naar jeg gjorde det, se det er Grunden."

„Hvad er det for forstyrret Tale? Hvad er det med Deres Moder? Jeg troede ikke, at De kjendte Noget til hende."

„Jo, nu gjør jeg det — jeg har alligevel havt en Moder ligesom alle Andre, takket være den stakkels Major."

„Olympia — De veed mere end jeg — antog, efter hvad De har fortalt mig. Hvem var det, der forlod hende?"

„Maaske vil De spørge mig, hvorfor jeg ikke tager hjem, naar jeg siger Dem, at det var Onkel John?"

„Capitain Westwood?"

„Han er min Fader, lader det til — desværre, siden jeg har troet, at min Fader var en brav Mand."

„Og han veed det?"

„Det har han vidst hele Tiden."

„Men hvorfor — hvorfor har han da skjult det?"

Hun trak paa Skulderen.

„Jo, han er det, hvad De sagde om mig — han var bange for at faae Skjænd af Tante Car'line."

„Men hvem har fortalt Dem alt dette?"

„Det har den stakkels Major. Det var ham, der fandt mig og bragte mig hjem; det var ham, der samlede os op, Moder og mig, i et Slag, som hed Carabobo."

Hun var stolt af Carabobo; det var en Udmærkelse at have været med i et rigtigt Slag, skjøndt kun som et Barn i sin Moders Arme.

„Hun døde ved Carabobo? Du gode Gud, og der var jeg!"

„Hvad — var De der?"

„At tænke sig, at jeg har været hende saa nær — at jeg maaske kunde have reddet hende og Dem med — at jeg alligevel kunde have fundet hende, om ikke for Andet, saa for at beskytte hende. Og det var med Capitain Westwood, at hun løb bort?"

„De har kjendt min Moder — aa, fortæl mig —"

„Om jeg har kjendt hende? Jeg elskede hende. Jeg skulde have været gift med hende, De husker vel vor Samtale om hint Portræt? Det var hendes, og det var dengang, jeg fik at vide, hvis Barn De var."

„Nu forstaaer De maaske, hvorfor jeg — jeg har næret saa megen Interesse for Dem; hvorfor jeg, som havde isinde aldrig at se Dem mere, ikke kunde forlade England uden at forsøge at hjælpe hendes Barn."

„De skulde giftes med min Moder? De kan da ikke være saa gammel — De skulde have været min Fader istedetfor Onkel John. Men, aa —"

Hun fuldendte ikke Sætningen: hun var allerede misfornøiet med sin Fader, og nu skulde hun ogsaa blive misfornøiet ved at gjenfinde sin Moder. *Hun* vilde ikke være løbet bort fra Forsyth for at gifte sig med Onkel John.

„Forestil Dem, at jeg er Deres Fader, Olympia — det er, hvad jeg engang ønskede at blive. Nu vil De høre mit Raad — lov mig, at De vil tage hjem, lad mig vide Dem i tryg Behold hos Deres virkelige Fader, inden jeg siger Farvel."

„Holdt De meget af min Moder?" Den gjenfundne Moder forekom hende tilmed mindre elskværdig end før.

„Jeg tilbad hende — men det skulde ikke saa være, og det var maaske ogsaa det Bedste. Lov mig nu, at De vil tage hjem. Skulde De nogensinde trænge til Hjælp —"

„Aa, bed mig ikke om at tage hjem! De er min virkelige Fader — lad mig blive hos Dem!"

„Olympia! Hos mig? Tal ikke saa taabeligt."

„Det er slet ikke taabeligt. Jeg vil forestille mig, at De var gift med min Moder, og jeg vil være en Datter for Dem og være saa god imod Dem, og saa god i alle Maader som Dagen er lang. Men jeg kan ikke være god, naar jeg er alene — og jeg vilde være alene med enhver Anden end Dem. — Den stakkels Major er ikke Dem. Jeg skal ogsaa hjælpe Dem — jeg kan male, og jeg vil lære Alt, og De maa skjænde paa mig, ligesaa meget De lyster, saa at det kan blive imellem os ganske som i gamle Dage. Hvorfor skulde det ikke? De pleiede at holde af at være sammen med mig, og naar jeg skal være saa god og føielig, hvorfor maa jeg saa ikke nu?"

„De veed ikke, hvad De siger, Olympia." Han blev helt bleg — der var Noget i hendes Ord, der fik ham til at skjælve. „De skal være min Datter — langt herfra — men —"

„Jeg hader *men!* Hvorfor langt herfra? Jeg tager ikke tilbage til Gressford — og det er mig ligemeget, hvor jeg ellers kommer hen."

„Men Gud maa vide, hvor jeg reiser hen — til Amerika, maaske til Afrika — til Indien —"

„Afrika — Indien? Er det derfor, De ikke vil lade mig følge med — blot fordi det er saa langt herfra? Som om hvert Sted i Verden ikke var mig lige kjært!"

„Kan De ikke forstaa? Veed De da ikke, at der kun er een Maade, hvorpaa De kan følge med mig?"

„Hvordan det? Har jeg ikke Lov til at vælge hvilken Fader jeg vil? Vil De ikke have mig?"

„Det vilde være en altfor stor Trøst, det skal Gud vide."

„Hvorfor maa jeg saa ikke følge med?"

„Fordi — fordi De maatte følge mig som min Hustru, Olympia — det er Grunden."

Atter bedækkede den blussende Rødme hendes Kinder. Hun var blevet reven saa hurtigt med af Strømmen, at hun i sin hovedkuls Fart næsten havde gjort et Ægteskabstilbud, inden hun vidste af det.

Han saae den blussende Rødme og følte i et Nu, at Alt hvad han havde drømt om, alligevel kunde blive til Virkelighed. Han vidste, at han kun behøvede at aabne sine Arme for at trykke til sit Bryst den høieste Erstatning for Alt, hvad han havde lidt, og mere til. Hvorfor skulde han fortsætte Kampen længere? Eller, rettere sagt, kun en Stok eller en Sten vilde negte at underkaste sig. Selvbeherskelse vilde nu kun vise en foragtelig Seir over et Hjerte af Is, som det ikke var værd at seire over. Han vidste, at han ikke kunde gifte sig med hende, men Elskovserklæringen maatte komme.

„Olympia — jeg elsker Dem! Det er fordi jeg elskede Dem, at jeg ikke turde komme."

„Aa!" udbrød hun glad, „De foragter mig ikke — De hader mig ikke? Det er det, jeg ønskede at høre af Dem, inden jeg døde, og nu —"

„Ja, jeg elsker Dem, af hele min Sjæl! Det vilde være Himlen paa Jorden at bede Dem komme til mig — men, o, min Elskede, hvorledes kan jeg sige det nu? Jeg kan ikke bede Dem om at ægte en Mand, hvem Verden kjender som en Forbryder — en Bedrager — en Straffefange, der er bleven gjenkjendt, og som kun kan bede Dem om at dele hans Vanære!"

„De? De en — hvad De end er, saa er De Indbegrebet af alt Godt og Ædelt, og selv om De var alt det, De siger, brød jeg mig ikke om det. Folk kalder den stakkels Major for en Prakker. Saadan er alle Onkel Johns og Tante Car'liner. Jeg vil ikke bede Folk om Lov til at elske, hvem jeg lyster, og jeg vil ikke skamme mig ved Deres Vanære. Hvis De er forfulgt, vil De trænge desto mere til mig — jeg vil ikke høre mere; De faaer mig ikke til at forlade Dem nu."

„Olympia! Kan De virkelig elske mig saaledes — De, som er saa ung og smuk, og jeg, som er — det jeg er? Jeg maatte være mere end gal — Gud være lovet! — for at kaste dette bort. Men jeg har ikke sagt, at jeg er det, jeg fortalte Dem — troer De, at jeg nogensinde havde vovet at se Dem ind i Øinene, hvis det var sandt, hvad der siges om mig? Men Skammen vil være den Samme for Dem."

„Naturligvis er det ikke sandt. Aa, det vil være storartet at være gift med en uskyldig Mand, som Ingen troer paa undtagen jeg! Det vil være bedre end at være Dronning — og saa tænke paa Æren, naar Sandheden kommer for Dagen!"

„Den vil aldrig komme for Dagen."

„Men jeg vil have det. Jeg vil arbeide og arbeide, til Alle og Enhver kjender Dem ligesaa vel som jeg."

Han drog hende til sit Bryst.

„Det er en Gave fra Gud," sagde han med dæmpet Stemme, „og en Gave fra Gud tør jeg ikke afslaa, ske saa hvad der vil." Og han tænkte — thi han kunde ikke aflægge saa mange Aars Vane — „jeg begaaer ingen Uret mod en mulig Arving, ved at give ham en Moder, der vil gjøre ham brav og trofast, istedetfor et Grevskab. Olympia, vi vil begynde dette Deres nye Liv under et nyt Navn der, hvor Mænd og Kvinder ere opdragne til at elske Æren og spotte ydre Ære. De er nu min Ungdom, og vi vil begynde Livet paany."

„Hvorfor under et nyt Navn? Stoler De ikke paa, at jeg ikke vil skamme mig over Deres? Jeg følger Dem, hvorhen De vil, men vi løber ikke bort."

„Det er ikke, fordi jeg skammer mig over mit, at jeg ikke herefter lader det være et Kjendetegn paa Vanære. De skal være min Hustru, og De maa vide Alt — hvis jeg tør vove at fortælle Dem det. Olympia — ved at gifte Dem med mig, bliver De stillet paa en forfærdelig Prøve — De maa vælge mellem at gifte Dem med en Mand,

hvem Verden foragter, fordi han har søgt at være sand imod sig selv, og en, hvem Verden hædrer, fordi han for Deres Skyld begaaer en Uret, som han hele sit Liv har stræbt at undgaa. Det er muligt, at mit Liv har været en lang Feiltagelse — skjøndt jeg ikke troer det — men jeg kan ikke formaa mig til — ikke engang for Deres Skyld — at blive min Beslutning utro. Hvadenten den har været rigtig eller urigtig, hvad jeg troede var rigtigt, ophører ikke at være det, fordi jeg elsker Dem. Men det maa De nu afgjøre."

„Jeg skal søge at træffe det Rette, hvis De vil fortælle mig — jeg vil aldrig opfordre Dem til at gjøre, hvad De anseer for urigtigt."

„Det er jeg sikker paa — men jeg nærede Tvivl: De er en Kvinde, og — jeg behøvede kun at sige et Ord for at gjøre Dem til Grevinde af Wendale."

„Aa, skam Dem!" sagde hun, idet hun næsten foer tilbage fra ham. „Kalder De det at elske mig, naar De troer, at jeg vilde vælge mellem Lord Wendale og Dem? Jeg sagde *Nei* til ham for Geralds Skyld — og naar jeg gjorde det, hvorfor skulde jeg saa forandre Mening nu. Jeg hadede Dem, fordi jeg troede, at De havde sammensvoret Dem med Tante Car'line for at jeg skulde tage ham."

„Olympia — jeg er Jarlen af Wendale."

„De?"

„Ja — jeg. De har vel hørt tale om Lord Calmont — det er vor anden Titel — som reiste udenlands og aldrig vendte tilbage? Han havde forvildet sig i Drømmenes Land, og da han kom tilbage, var det for at finde Andre paa den Plads, som hans egen Daarskab forbød ham at gjøre Krav paa. Han betragtede det som en Synd at kuldkaste Andres Forhaabninger og Lykke for egenkjærligt at tage tilbage, hvad han havde kastet Vrag paa. Ikke fordi dette Offer var tungt — uden hans Drøm betød Grevskabet ligesaa lidt for ham dengang, som det vilde gjøre det nu uden Dem. Han var bleven nedværdiget baade paa Legeme og Sjæl. Han blev en Dranker og Spiller — De seer, jeg fortæller Dem Alt. Tilsidst — De gjætter nok hvorledes og hvorfor — underskrev han med sit virkelige Navn istedetfor med det Navn han bar. Han havde nu Valget imellem at lade sin Nedværdigelse være Aarsagen til Andres Uretfærdighed eller at opgive sit virkelige Navn — og naar han ikke havde villet skade Andre ved at gjøre sin Ret gjeldende, hvorledes kunde han saa nu drage Fordel af sin Letsindighed? Jeg er denne Lord Calmont, nu Lord Wendale, og nu har jeg Valget — nu har De Valget — imellem at ægte en formentlig Forbryder eller en Jarl. Det ligger nu i Deres Haand. Tænk nu over det: Deres Valg har Betydning for Mange —"

Hun var forbauset, men ikke overrasket — Maanen var forlængst falden ned. Hun tøvede, men ikke af den Grund, han antog. Det stolte Syn, som engang før havde fristet hende til at være utro mod En, hun ikke elskede, var forsvundet for bestandigt, og kunde ikke vende tilbage. Hun havde allerede modtaget sin Krone af de Hænder, hun elskede.

„Og De vilde aldrig have gjort mig dette Spørgsmaal uden for min Skyld?" spurgte hun pludselig.

„Aldrig. Jeg har kun gjort det for Deres Skyld."

„Vil De blive glad, hvis jeg sagde, at jeg ikke vilde være Grevinde? Vil De være glad, naar jeg er mere stolt af Dem end hvis De var Konge?"

„Glad? Mener De, hvad De siger? Jeg vilde være mere end glad — jeg vilde være lykkelig. Gud være lovet, at jeg blot kan tænke de Ord."

„Saa vil jeg sige det Samme, som Cora sagde til Gerald, at De før maatte give Afkald paa mig end kjøbe mig. De skal ikke gjøre mig kostbarere end Deres eget gode Navn og Rygte."

„Jeg siger atter, Gudskelov, Olympia! Jeg har engang leet ad, at De vilde være en Heltinde, men nu eier jeg en Heltinde."

„Og jeg eier en Helt," sagde Olympia stolt. „Lad Lord Wendale beholde Alt, hvad han har faaet, naar jeg blot har Dem."

Naar man taler om Fanden. — Lord Wendale, som den unge Mand endnu maa kaldes, var kun et Menneske, men han viste sig. Han havde igjen faaet Stunder til at tænke paa Olympias Øine, og der var ingen Mening i, at han for Intet skulde have duelleret for hende, skjøndt Duellen i en Forstand var bleven en Fiasko. Man kan forestille sig, hvor glad han var over at træffe Forsyth der, hvor han naturligt havde ventet at træffe sin Protégée alene. For første Gang i sit Liv følte han sig noget trykket.

TIENDE KAPITEL

Mrs. Westwood var nu, som vi har seet, kommen til at hade sin Steddatter med en Styrke, der overskred Fornuftens Grænser. Hun vilde have hugget sin egen høire Haand af, hvis hun derved kunde have skaffet ud af Verden den Slange, hun, efter sin Mening, havde næret ved sin Barm. Men hun kunde ikke formaa sig til at hade sin Steddatters Penge, efter hvilke hun bestandigt higede, idet hun grundede sine Forhaabninger om at faae Part i dem paa den Sætning i Geralds Brev, som hun nu havde læst og atter læst de hundrede Gange. Gerald havde en moralsk Ret til ialtfald en Del af dem, om ikke til dem alle, eftersom Olympia havde faaet dem i Anledning af sit paatænkte Giftermaal med ham. Mrs. Westwood var fuldkommen ligesaa samvittighedsfuld som Lord Wendale og handlede aldrig uden efter de bedste Grundsætninger.

Gerald var kun altfor villig til at sende sine Forældre Olympias Adresse, og de kom, efterat have sendt deres Søn et fuldstændigt og endeligt Afslag paa at modtage Æren af en Forbindelse med Miss Miséricorde Drouzil. Hans Moder viste sin sædvanlige diplomatiske Dygtighed ved at forbinde sit Afslag med den Trudsel, at han maatte vælge mellem den unge Pige og sin tilkommende Arvelod i hendes femtenhundrede om Aaret, og en Forsikkring om, at hun aldrig brød sit Ord. Man bør, i Almindelighed, undgaa at appellere til Læserens Fantasi; men for en Gangs Skyld maa Læseren anmodes om at forestille sig Virkningen af en saadan Trudsel paa en saa indskrænket ung Mand, der endnu troede, at hans Moder mente Alt, hvad hun sagde, og at han ved at være hende ulydig i dette Tilfælde, gjorde hende en Tjeneste imod hendes Villie. Hun vilde, at han skulde blive lykkelig og godt gift, og hvad Andet havde han isinde.

Men dette har kun lidt at gjøre med Motivet til hans Moders Reise. Hun og hendes Mand befandt sig igjen i Hovedstaden, forsynede med Olympias Adresse. Capitainen havde i mange Aar ikke været saa lykkelig. Han havde en ren Samvittighed, Byrden var tagen fra hans Nakke, han skulde faae Olympia tilbage, hans Hustru lod til at have forsonet sig med Forholdene, og de vilde Allesammen leve et lykkeligt og enigt Familieliv for Resten af hans Liv. Han var en sangvinsk Natur.

Det var naturligvis nødvendigt at overrumple Olympia, da en saa vild Fugl ellers vilde løfte sine Vinger og flyve bort igjen. Mrs. Westwood, som kun kjendte lidt til London, følte sig betydeligt trykket af de Krogveie, der førte dem til Monsieur Drouzils Dør. Uden nogen egentlig Grund havde hun faaet den Tro, at Olympia levede i Herlighed, af Udbyttet af sine Penge, og blev lidt overrasket, da hun kom til Nr. 14. Jane, som udentvivl have modtaget sine Ordrer fra Gerald, gjorde sig ingen Betænkelighed ved at lukke dem ind; og de gik op ad Trappen, medens Mrs. Westwood holdt op i sin Kjole og for sin Næse.

De traadte ind i Olympias Atelier, uden at banke paa Døren, og befandt sig midt i et Selskab.

Foran et stort Staffeli stod Lord Wendale i en alvorlig og dæmpet Samtale med Olympia. Major Sullivan sad og saae dum ud i en Lænestol foran ved den kolde Kamin. Henne ved Vinduet stod Maleren Forsyth, med Ryggen til dem Alle. Dersom Mrs. Westwood havde besiddet malerisk Sans vilde hun have tænkt paa disse Samlinger af naturlig fjendtlige Dyr, som kaldes „Lykkelige Familier“, i hvilke Hunden ligger ved Siden af Rotten og Katten ved Kanariefuglen.

Men hun havde nok at gjøre med at samle sine Tanker, og det i en Fart. Der var den behagelige Mand, Majoren, som ikke vidste Noget om Olympia, og nu sad i hendes Værelse, han, der havde benyttet sig af hendes Mands Dumhed og havde opdaget, at Forsyth var en Straffefange — eller var det en Jarl? Der var Forsyth, som kunde være en Lord, men i Virkeligheden var en Bedrager. Der var, naturligvis, Olympia — og endelig, den utvivlsomme Jarl — ham var der intet Tvivlsomt ved, undtagen hvad han kunde sige til Olympia. Den vildledte unge Adelsmand tænkte da vel ikke mere paa saadan et Pigebarn? Men Jarlen var alligevel Jarlen. Idet hun moralsk undgik at komme i Berøring med *Canaillen*, gik hun lige hen i Midten af Værelset, neiede huldsaligt for Lord Wendale og lagde Armen om Livet paa sin Steddatter.

„Kjære Olympia!“

„Godmorgen, Tante Car'line!“

„Min Kjære! Er det den Maade, Du modtager mig paa, efter at have gjort os Allesammen saa forskrækkede? Seer Du ikke din — Onkel, min Kjære? Det er en uventet Glæde, Mylord. Jeg vidste ikke af, at De vidste Besked om vor stakkels Pige her, ellers havde jeg, naturligvis, følt mig betydeligt lettet. Olympia, mit elskede Barn, hvordan kunde Du have Hjerte til at sætte mig i saadan en Angst? Jeg kom hertil ligestrax, ligesom paa Vindens Vinger.“

„Det var rigtig pænt af Dig, Tante Car'line,“ sagde hun, uden at turde se paa sin Fader, der var saa forlegen, som om han aldrig havde seet hende før. „Hvad er Du kommen for?“

„Min Kjære! Naturligvis for at tage Dig med hjem. Tag nu dit Tøi paa — jeg har saameget at fortælle.“

„Det er forsilde, Tante Car'line. Jeg —“

„Miss Westwood mener“, sagde Forsyth, idet han traadte frem og saae forskende paa Capitainen, der i sin Tid havde været hans lykkelige Medbeiler og nu var hans tilkommende Svigerfader, „Miss Westwood mener, hvad jeg maa fortælle Dem og Capitain Westwood — og maa fortælle Dem nu, siden jeg aldrig mere faaer Leilighed til at træffe Dem. Om et Par Dage forlader jeg England,“ vedblev han med et Blik paa Lord Wendale, „og Deres Niece har lovet at følge mig som min Hustru. Jeg burde sagtens have anmodet om Deres Samtykke, men Gjerningen er nu skeet og staaer ikke til at ændre. De vil nok forstaa, hvorfor jeg ikke anmoder om en Sammenkomst eller Tilstedeværelse ved Bryllupet. For Deres Vedkommende skal Alt ende her. Jeg siger dette nu, fordi Alle, som her er tilstede, ogsaa Mr. Sullivan, har Ret til at vide Besked, og jeg efter al Sandsynlighed aldrig faaer Nogen af Dem at se mere.“

(Fortsættes.)

Chloroform

(EFTER DET FRANSKE).

Lolotte — hun hedder Clementine, men Poul, hendes Mand, siger, at hendes Profil ligner Charlotte Cordays, og kalder hende derfor Lolotte — Lolotte er meget daarlig.

Hun har en stor hvid Plet paa sin Lillefinger, og den gjør meget ondt og hendes nydelige lille Ansigt er saa blegt og fortrukket og hendes stakkels smaa Nerver ere spændte som Strengene paa en Mandolin.

Medens man venter paa Lægen — da en Operation ansees for nødvendig — søger Poul at trøste det stakkels lille Væsen.

Lolotte: „Siig mig engang, vil det ikke gjøre meget ondt?“

Poul: „Aldeles ikke, min Skat, aldeles ikke; et lille Stik med Lancetten — vips, saa er det besørget.“

Lolotte (gysende af Skræk): „Aa, det er græsseligt! Den blotte Tanke! . . . Men han bedøver mig da ikke, vel?“

Poul (ærgerlig): „Hvilken Taabelighed! . . . For en Smerte, der varer et Sekund! . . . Vær dog lidt modig!“

Lolotte (krænket): „Nei! jeg vil ikke være modig, slet ikke! Jeg er kun en stakkels lille Kone, og ikke Andet! Jeg er ikke en af Napoleons Grenaderer, der bare sagde „Uff“, naar en Kugle rev Hovedet af dem.“

Poul (alvorlig): „Hør nu engang, hvad jeg siger, min søde Pige; Du maa ikke lade Dig bedøve!“

Lolotte (grædefærdig): „Hvorfor det? . . . Du er maaske bange for, at Doktoren kunde tage sig Friheder?“

Poul (oprørt): „Men Lolotte!“

Lolotte: „Saa morer det Dig altsaa, at se mig lide og høre mig skrige? . . . Aa, Du er ondskabsfuld, grusom!“

Poul: „Hvor kan Du dog sige det! hvis det lod sig gjøre, vilde jeg lide i dit Sted!“

Lolotte: „Hvorfor vil Du ikke have, at jeg maa bedøves?“

Poul: „Naa, fordi der gives Patienter, som ikke kan taale Chloroform! . . . De faaer en forfærdelig Hjertebanken efter Operationen!“

Lolotte: „Men saa har de ikke havt Smerter under den!“

Poul: „Det kan ogsaa gaa langt værre; man har Exempler paa, at bedøvede Folk ikke er vaagnede mere.“

Lolotte (urolig): „Det siger Du blot for at gjøre mig bange?“

Poul (alvorlig): „Nei, jeg forsikkrer Dig, og derfor vil jeg ikke have, at man bedøver Dig!“ (Bliver sentimental). „Tænk dog paa! Jeg vilde være saa urolig! Jeg vilde hele Tiden tænke ved mig selv: ‚Hvis min lille Lolotte nu ikke vaagnede mere, hvis hun lod sin stakkels Poul ene tilbage i Verden! Hvad skulde der saa blive af Poul? Han vilde ogsaa dø!“

Lolotte (nerveus): „Aa nei, siig ikke det! Du er jo latterlig! Hvor kan det falde Dig ind, at tale saadan til mig! Forresten vil Du jo være tilstede, naar man bedøver mig, og naar Du seer, at jeg er syg, saa vækker Du mig; det er ganske simpelt!“

Poul: „Men, kjære Barn, naar jeg nu ikke kan?“

Lolotte: „Aa, det kan Du sagtens, men jeg vil chloroformeres!“

(Det ringer; Doktoren kommer.)

Doktoren (livlig): „Goddag, min lille Patient.“

Lolotte: „Aa, Doktor, ikke sandt, De vil give mig Chloroform?“

Doktoren: „Naar det kan more Dem, mit Barn.“

Lolotte: „Og De lover mig, at der ingen Fare er ved det?“

Doktoren: „Hvad Fare skulde der være ved det?“

Lolotte (triumferende til Poul): „Seer Du?“ (Til Doktoren): „Poul sagde nemlig, at jeg ikke vilde vaagne mere . . .“

Doktoren (tager en lille Svamp, Bind og Chloroform frem): „Aa! Det manglede bare!“

Poul: „Jeg sagde, at der tidt var indtruffet betænkelige Uheld . . .“

Doktoren: „Ja, hos Patienter, som Lægen ikke kjendte eller som led af et Hjerteonde, hvis Existens Lægen var uvidende om . . . Derimod hos Madame, som jeg saa at sige har sat i Verden og behandlet fra hendes Barndom af, og kjender lige saa nøie som mig selv . . .“

Lolotte (rødmende): „Men, Doktor!“

Doktoren (jovialt): „Naa, De skal ikke være bange; endnu igaar chloroformerede jeg en Patient . . . (til Poul). Vil De holde Svampen . . . Det var ovenikjøbet meget pudsigt! Vil De tænke Dem, det var en Enke, en gammel, snerpet Person, i hvis Nærværelse man ikke maa sige de uskyldigste Ting, uden at hun strax raaber Brand . . . Og da hun var chloroformeret, begyndte hun at fortælle.“

Lolotte: „Hvad! talte hun ganske høit?“

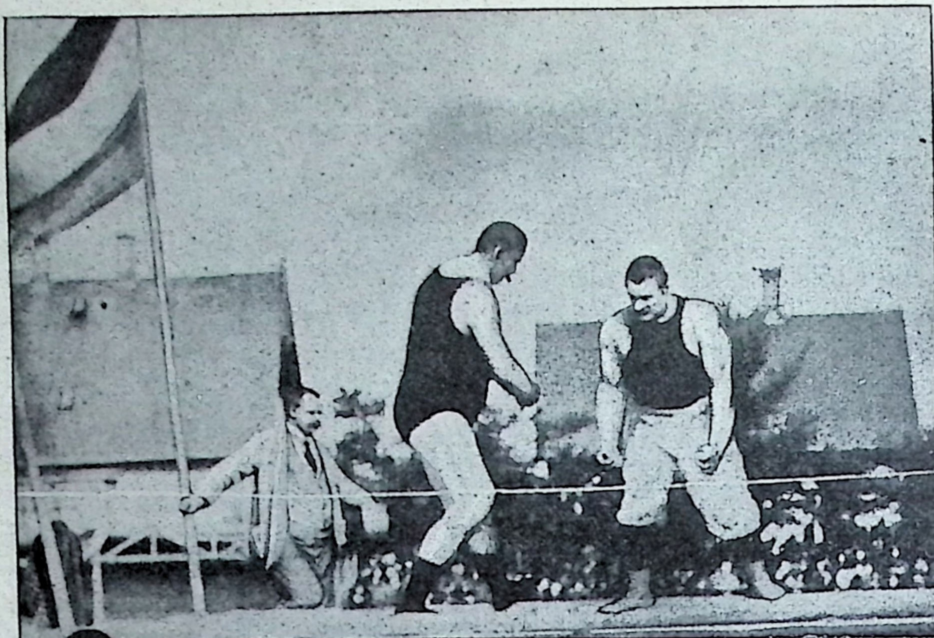
Doktoren: „Ja, det hændes undertiden!“

Lolotte: „Men hvad sagde hun da?“

Doktoren: „Hun gjentog uafbrudt . . . Giv mig et lille Kys til, Edgar!“

Lolotte: „Edgar? Det var vel hendes Mand?“

Doktoren (leende): „Aa nei! . . . Det var jo netop det Pudsige . . . Hendes Mand hed Ana-

BECH-OLSEN OG POSTÜMER

tole! . . . Ja, ja, det er de smaa Behageligheder, man har som Læge!"

Lolotte (mere og mere urolig): „Hun vidste, at kun De og maaske Deres Assistent var tilstede?"

Doktoren: „Aa, selv om hele Byen havde hørt det, det havde været ligemeget! . . . (Rækker Poul Svampen). Hvis De vil være saa god!"

Lolotte (forskrækket): „Mon Dieu . . . men . . . gjør det Stik med Lancetten da meget, meget ondt?"

Doktoren: „Paa ingen Maade! Hvis De skulde vælge mellem det og et Kys, vilde De ikke tøve . . . Heldigvis vil De ikke mærke Noget, jeg chloroformerer Dem jo."

Lolotte: „Men . . . naar . . . naar jeg nu kunde holde det ud uden Chloroform?"

Doktoren: „Det vil jeg ikke raade Dem til! De er for nerveus og kunde besvime . . ."

Poul: „Desuden indestaaer Doktoren jo for, at der ingen Fare er forbunden dermed . . .

Lolotte (med urokkelig Beslutning): „Nei! Nei! jeg vil ikke! Jeg vil være modig! De skal faae det at se, Doktor!"

Poul (bestyrtet): „Men, lille Lolotte, hvad gaaer der af Dig? . . . Nylig vilde Du jo absolut chloroformeres?"

Lolotte: „Ja, lille Mand; men jeg er kommen paa andre Tanker; . . . for din Skyld, eftersom Du var tilstede, medens jeg sov . . . (kjærligt) Du vilde blive altfor urolig!"

Xanrof.

Brydekampen i Ordrup

„Hver 8. Dag" bringer idag et Par Billeder fra Brydekampen i Ordrup, der fandt Sted i Søndags og havde samlet 5—6000 stærkt interesserede Tilskuere. Navnlig vakte den danske Kæmpe Bech-Olsens Kamp med Tyskeren Niemann stort Bifald, idet det en Tid lang syntes som om det vilde blive vanskeligt for Bech-Olsen at beseire sin næsten jevnbyrdige Modstander, der viste sig at være i Besiddelse af en usædvanlig Smidighed. Kampen varede ca. en halv Time, og da Niemann faldt, modtoges Bech-Olsen selvfølgelig med øredøvende Jubel og blev fremkaldt Gang efter Gang.

En sand Ven. „Hør, kjære Ven, Du maa laane mig tyve Kroner, jeg har glemt min Portemonnaie hjemme og har ikke en Øre hos mig."

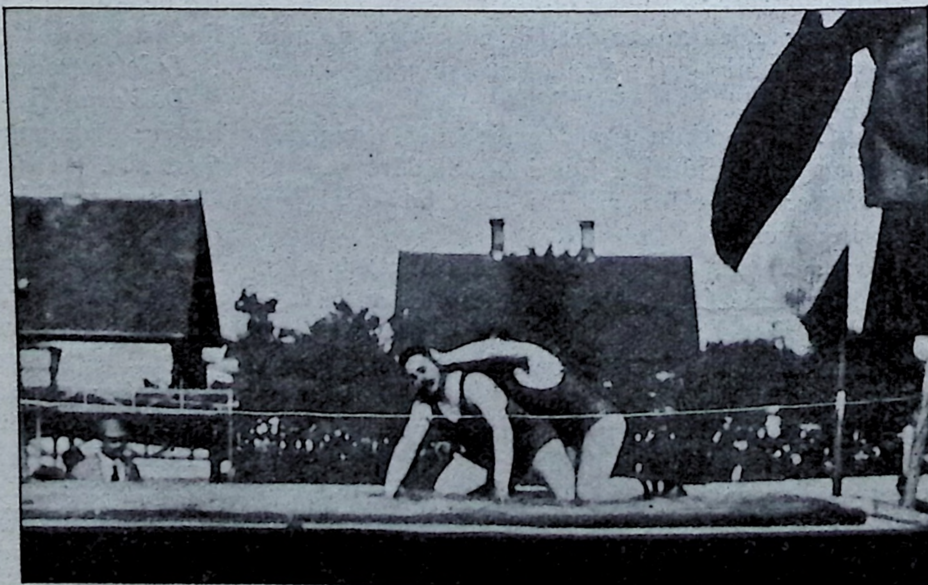
„Jeg kan i Øieblikket ikke undvære 20 Kroner, men jeg kan alligevel hjælpe Dig ud af Forlegenheden."

„Hvor det er smukt af Dig."

„Der har Du 10 Øre, tag hjem med Sporvognen og hent Portemonnaien."

Appetit er den mest utaknemmelige Ting i Verden: jo mere Du gjør for den, desto hurtigere forlader den Dig.

BECH-OLSEN OG NIEMANN

F. RIISE FOT.

DRONNING LOUISE AF DANMARK

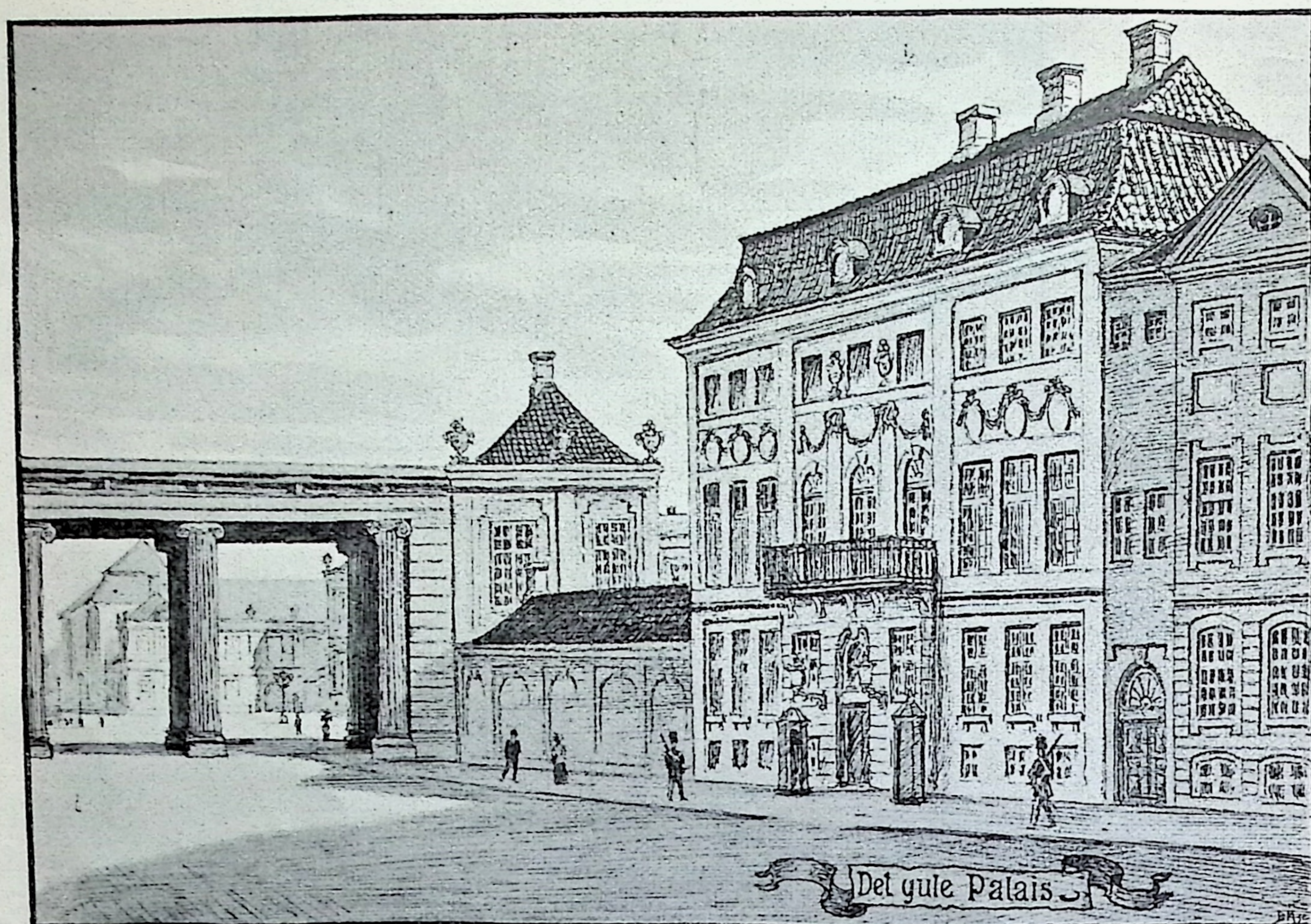
Efter Maleri af Prof. A. Schiøtt

DRONNING LOUISE (1842)

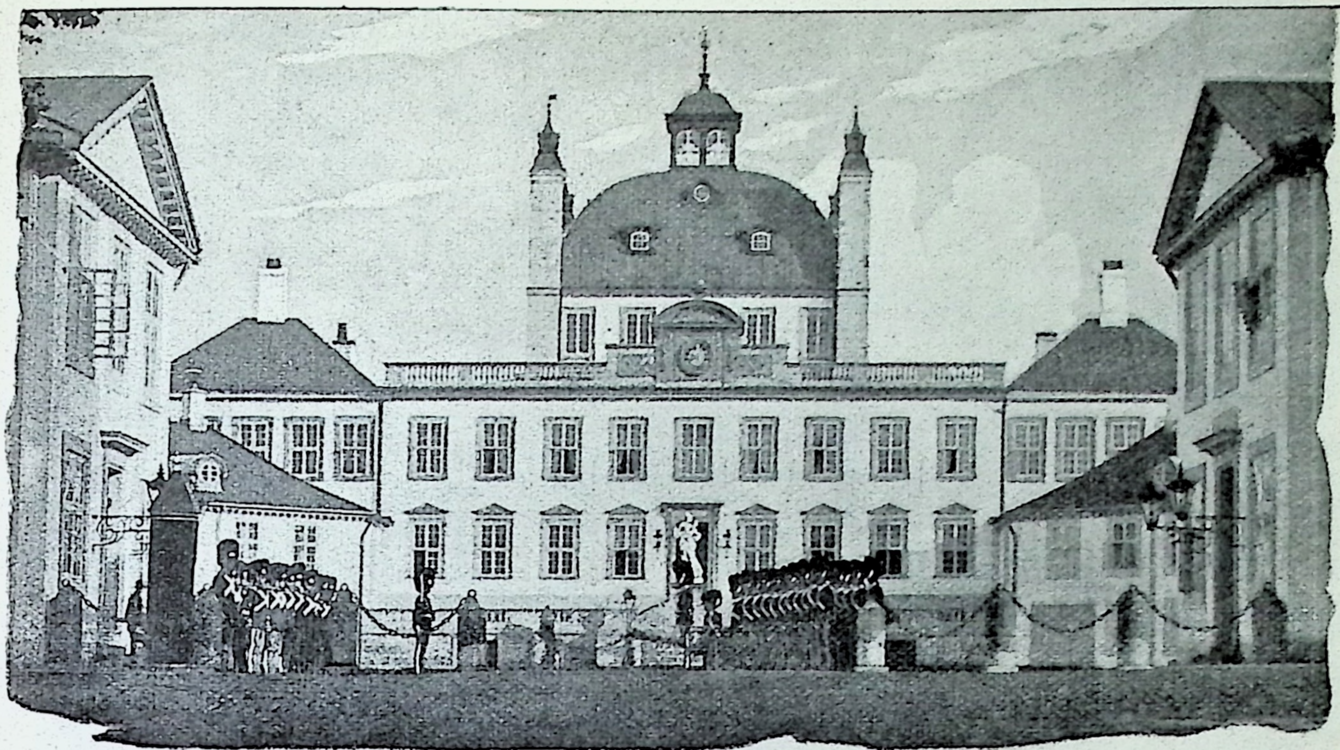
Dronning Louise

„Langt mer end Guld er Druen værd“,
Langt meer end Druen Kvinden
Med Troskab i sit Hjertedyb
Og Sundhedsglans paa Kinden;
Hun eier Lægedom og Trøst,
Hun Tankens Flugt bevinger —
Lyksalig den, som til sit Hjem
En saadan Perle bringer!

Lyksaligst dog er Du, o Drot,
Hvem Skjæbnen mildt lod finde
Til Støtte i dit høie Kald
En saadan Dannekvinde!
Som Dronning Thyra klog og snild,
Og from som Dagmar fletter
I Kronens Guld hun Gratiers Krans,
Mens Byrden hun Dig letter.

FREDENSBORG

HVER ædel Moder her er stolt
Og henrykt ved at lignes
Med hende, som af tusind Smaa
Trindt i vort Land velsignes;
Og hver en Dansk, der føler varmt,
— Det har vi tidt nok sandet —
Ved hende knyttes dobbelt fast
Til Kongen og til Landet!

H. P. Holst.

HVILE- OG REKREATIONSHJEMMET SØVANG

Dronning Louise som Velgjørerinde

AF

N. DALHOFF

REDAKTIONEN har bedet mig om at give en Skildring af H. M. Dronningen som Velgjørerinde i Forhold til de forskjellige Institutioner, for hvilke hun er Protectrice. Skjøndt Optagethed med mange andre Opgaver kunde byde mig at svare nei, kan jeg dog ikke lade denne Leilighed gaa forbi til nu ved vor høie Beskytterindes 80 Aars Fødselsdag at udtrykke noget af den Taknemmelighed, som ikke mindst Diakonissestiftelsen skylder hende. Kun maa man da ikke fortænke mig i, om jeg dvæler mest ved det, som jeg kjender bedst til. Meningen kan vel heller ikke saa meget være at faae en Opregning af *alle* de Anstalter, der have faaet Tilladelse til at kalde Hds. Majestæt Protectrice, som gjennem Exempler at skildre, hvorledes hun virkelig har taget Del i det Velgjørenhedsarbeide, som dette Aarhundredes sidste Halvdel har saa megen Ære af.

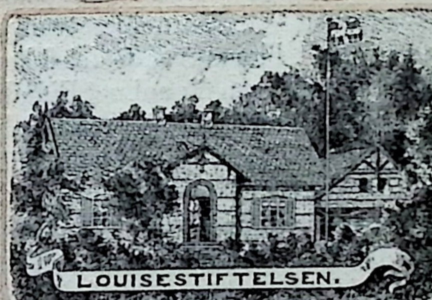
At fyrstelige Damer gaa i Spidsen for Velgjørenhedsværker, er vel ikke noget Nyt. Og her i Danmark have vi da især eet Exempel derpaa, hvis Forbillede har havt vidtstrækkende Indflydelse, nemlig *Enkedronning Caroline Amalie.* Naar den nuværende tydske Keiserinde yder et fremragende Arbeide i denne Henseende, er der ingen Tvivl om, at hun ligesaavel som Damerne i vort Kongehus seer hen til vor afdøde Enkedronning som det ædle, fromme, varmthjertede Forbillede. Pleieforeningerne, talrige Asyler og Asylskoler, det allerførste Børnehjem her i Danmark („Børnely“ ved Lyngby) skyldes hendes Initiativ. Men selv viste hun hen til sin Forgjængerinde paa Thronen, *Dronning Marie Sophie Frederikke,* som den, der havde givet hende et godt Exempel, og som bl. a. ogsaa har grundlagt det ældste Asyl i Danmark (nu i Sølvgade i Kjøbenhavn).

Saaledes er det en god Tradition, Dronning Louise har arvet fra sine høie Forgjængerinder, og som hun nu kan lade gaa videre med Renter — en Tradition af praktisk Hjælpsomhed, der ikke blot vil lade sit Navn staa som Skilt i tom Glans, men selv vil og kan være med, baade til at undfange Ideer og føre dem ud i Livet.

Dronning Louises første selvstændige Begyn-

DRONNING·LOUISES·BØRNEHOSPITAL.

LOUISESTIFTELSEN.

DIAKONISSESTIFTELSEN.

delse i denne Retning var vistnok *Louisestiftelsen* ved *Sorø*. Den nydelige røde Bygning ligger i Skoven lige ved Jernbanen, ret som man er kommet forbi Sorø Station, og i Fritiderne kan man ofte se en Skare Pigebørn tumle sig i Leg eller dele sig mellem forskjellige Friluftssysler med deres lille Haveplet, Hønsene eller den store Hund, der skal vogte dem om Natten og lege med dem om Dagen. Det er helt eller halvt forældreløse Børn, det er gode Børn og sunde Børn — en Fornøielse at se!

Anledningen til Oprettelsen var dog ikke saa fornøielig. Det var Choleraaaret 1853, som umiddelbart og strax blev Aarsag til Grundlæggelsen af „Børnely“ samme Aar, og det var dets Eftersmæk 1857 med Cholera flere Steder, bl. A., saa vidt erindres, i Korsør, der blev Aarsag til Grundlæggelsen af Louisestiftelsen. Endnu staaer der i dens Bestemmelser, at naar ellers alle Forhold ere lige, skulle de Børn have Fortrinsret til Optagelse, hvis Forældre enten begge eller en af dem ere døde af smitsom Sygdom. Det var netop Tanken paa saadanne Børns Skjæbne, der fik Prinsessen til at sammenkalde en Komite — Understøttelseskomiteen af 14de November 1857 — der talte Mænd som Konferensraad David, Jetsmark, Stæger, Pastor Varburg og blandt flere Damer Fru Mathilde Moltke, der stod Prinsessen nær. En Bazar i Christian den VIIs Palais i næstfølgende Februar Maaned skaffede Midler, der øgedes ved enkelte store Gaver, og 1ste Juli 1862 kunde Louisestiftelsen aabnes, Nr. 2 i Rækken af egentlige „Børnehjem,“ skjøndt selve dette Navn først blev anvendt det følgende Aar, da Geheimeraad Classen fik aabnet Fideikommissets første Børnehjem i Karleby paa Falster. Siden ere jo disse smaa Hjem, meget modsatte en tidligere Tids store Opdragelsesanstalter, skudt op i Mængde til Gavn for mangfoldige hjemløse og forsømte Børn. Og saa længe der findes Kvinder med et Moderhjerte til at tage sig af dem, ville de ikke undlade at bringe megen Velsignelse, selv om en enkelt sørgelig Undtagelse af og til kan skræmme Kritiken op.

1873 blev Louisestiftelsen, hvis foreløbige Bestyrelse opløstes, overdraget til Diakonissestiftelsen, der har ledet Børnenes (12 senere 20) Opdragelse dels ved Hjælp af 2 af sine Søstre, dels af en Lokalkomite, hvori Kordegn Kaysen i Sorø nu har virket i over 25 Aar.

Fra Louisestiftelsen falder Overgangen til *Diakonissestiftelsen* let, ikke blot for Tanken, men ogsaa for den historiske Følge. Een Erobring fører jo til en ny, eet vellykket Foretagende til det næste. Neppe var der heist Krans paa det lille Børnehjem ved Sorø, før et større Værk var under Udførelse. De sørgelige Forhold ved vort egentlige Kongehof gav i mere end een Henseende Anledning til, at Prins Christians Gemalinde kom til at udføre det.

Det var vist i Sommeren 1861, at Prinsesse Louise aflagde et ikke ganske kort Besøg hos Kong Frederik den 7des anden fraskilte Gemalinde, Prinsesse Marianne af Mecklenburg-Strelitz, der skal have været en meget elskværdig Person. Hun stod i Forbindelse og bragte ogsaa sin danske Gjæst til at gjøre Bekjendtskab med de Diakonisser, som arbeidede i Strelitz, udsendte fra Moderhuset i Ludwigslust. Ved sin Hjemkomst var Prinsesse Louise meget opfyldt af Tanken om, hvorledes denne Sag kunde overføres til danske Forhold, og da en Søndag Pastor *N. G. Blædel*, hvem de kongelige Herskaber havde hørt om Formiddagen i Garnisonskirken, var til Taffels, spurgte hun ham, om han kjendte nogen dansk Kvinde, der vilde være skikket til at tage en saadan Gjerning op herhjemme. Blædel, der ogsaa paa anden Maade har stor Fortjeneste af det christne Liv og dets Yttringer i vor Hovedstad, kunde med sit store Personalkjendskab strax nævne to Damer, som han maatte antage, egnede sig dertil. Prinsessen lod dem begge kalde og sendte dem sammen til Stockholm, hvis Diakonissestiftelse da alt havde bestaaet i en Aarrække. Da de kom tilbage, maatte de hver især baade skriftlig og mundligt forelægge hende, hvad de havde set, og hvad de havde syntes derom. Den Ene havde nogen Interesse, men megen Kritik. Den Anden opfattede det Sete som Virkeliggjørelsen af hendes Livs kjære stadige Tanke, det Ideal hun havde længtes efter siden sin tidligste Ungdom. Det var Frk. *Louise Conring;* paa hende faldt da Valget, og med hende og Geheimeraad Classen drøftede saa Prinsessen den nye Plan lige til dens Enkeltheder, dannede Bestyrelse og Indsamlingskomité og formede „den danske Diakonissestiftelse“ i Tanken, inden den kunde træde frem i Virkeligheden. Dertil hørte da fremfor alt, at Frk. Conring paa Prinsessens Bekostning blev sendt til forskjellige tydske Diakonissehuse, især til det ældste, det i Kaiserswerth ved Rhinen, hvor selve Grundlæggeren, Fornyeren af Diakonissesagen i vor Tid, Pastor *Theodor Fliedner*, indviede hende med Haandspaalæggelse som den første danske Diakonisse. Ved hendes Hjemkomst aabnedes saa Diakonissestiftelsen paa det kongelige Pars Bryllupsdag den 26de Mai — ogsaa et Bevis paa, hvor nøie Prinsessen gjerne vilde have denne sit Livs Hovedbedrift paa dette Omraade knyttet til sig. Og denne Tilknytning har heller ikke siden, heller ikke for *Dronning* Louise, været en blot formel, men Diakonissestiftelsen har faaet at mærke, at den eiede mange af hendes Tanker, som den har faaet mange af hendes Besøg lige fra de første Tider, da den indesluttedes i en tarvelig Femværelses-Familiebolig i en leiet Fløi af en Villa, til den fik sit store smukke Moderhus med de takkede Gavle og røde Mure, omgivet efterhaanden af en hel

Krans af nye Bygninger, til Pleie af alle Slags Syge og til Opdragelse af Børn og unge Piger. Og naar fra først af Diakonissesagen maatte kæmpe længe for at vinde Forstaaelse og Sympathi selv i de nærmeste Kredse, eller naar siden Diakonissestiftelsen var Gjenstand for Angreb, der af en ringe Aarsag — og hvor skulde der slet ingen Aarsag være? — kunde pustes op til en stor Sky af Anklager, da følte Dronningen det Samme derved som de mest Interesserede.

Diakonissestiftelsen er et Skud, der har sat mange Aflæggere, og det var i Virkeligheden ogsaa Meningen dermed fra Begyndelsen af. Den *forbedrede Sygepleie* med Overgang fra tilfældig Hjælp og Drikkepengesystem til oplærte professionelle Udøvere af en vigtig og vanskelig Kunst er den første af disse Aflæggere. Den omhyggelige Behandling af de *kronisk, uhelbredeligt syge*, for hvem der ikke kan gjøres mere end at lindre deres Smerter og forberede dem paa Døden, kunde maaske kaldes den anden. Omsorgen for *straffede og faldne Kvinder*, saa man ikke blot vil „lade dem ligge, som de have redet", men give ogsaa dem en Mulighed for et nyt og bedre Levnet, er vel den tredie. *Menighedspleien* med dens mangfoldige Virken i de fattigste Hjem, med at gjøre Hustruens og Moderens Gjerning under hendes Sygdom, med at holde det oppe, som ellers maatte forfalde og fortvivle, er den fjerde. Men den femte og vigtigste er selve den at give *Kvinder* Leilighed til at bruge deres Kræfter og Evner i en stor Ides Tjeneste, under umiddelbar Tilfredsstillelse af deres Trang til baade at være nydende og ydende paa det religieuse Omraade og saaledes føle sig fuldt lykkelige i den enlige Stand. Og naar alle disse Aflæggere ingenlunde ere blevne holdt indelukkede indenfor Diakonissehuset selv, men have bredt deres Ranker langt udenfor dets Mure, saa hører det netop ogsaa med til den frugtbare Tanke, hvis Forplantning til os skyldes vor Dronnings lykkelige Initiativ.

Det næste Foretagende, der har faaet Hds. Majestæts Navn, er, saa vidt jeg veed, „*Dronning Louises Børnehospital*". For den, der selv eiede en Rigdom i sine Børn, til hvis Pleie hun ogsaa har offret sig personlig i deres Sygdom, laa det nær at støtte en Bestræbelse, der gik ud paa at sikkre syge Børn en speciel og omhyggelig Pleie. Men paa den videre Udvikling deraf eller den indre Drift vides det ikke, at Dronningen har faaet Leilighed til at øve nogen særlig Indflydelse.

Saa er der *Hvile- og Rekreationshjemmet for Kvinder*, først paa Sophienberg ved Rungsted, siden paa Søvang ved Sletten. Tanken dermed — en Tanke, der vist ikke skyldes Dronningen, men har havt let ved at finde hendes Bifald — er at skaffe Adgang til et Sommerophold med Landluft og Strandbade, med veltilpasset Kost og et fornøieligt Samliv i smukke Omgivelser, for Mange, som ikke ad privat Vei have Leilighed til at opnaae dette store Gode: en Forfriskelse, ja næsten Fornyelse af Kræfterne hos dem, der ere udslidte af et langt og trælsomt dagligt Arbeide — og derom kunne vel Kvinder, der selv skulle tjene deres Brød, særlig tale med — eller nylig ere komne op efter et strengt Sygeleie.

Den sidstnævnte Side af denne Tanke virkeliggjøres jo i de saakaldte Rekonvalescenthjem, hvoraf det nyeste, bestemt baade for Mænd og Kvinder, blev indviet paa Dronningens Fødselsdag ifjor under Navn af *Helsebod* (ved Odense).

En eiendommelig Tanke, som ogsaa er bleven til under Hds. Majestæts Auspicier, ligger til Grund for „Dronning Louises Ungdomsforening for fattige Børn", nemlig den, at Ungdommen af bedre Stand og lykkeligere Kaar skulde slutte sig sammen, for dels ved Bidrag, dels ved personlig Virken at søge at lette Kaarene for Børn og Unge i de mindre heldigt stillede Klasser af Samfundet. Dersom denne Tanke kunde finde Udbredelse og Fremgang i alle Dele af Landet, vilde det utvivlsomt bidrage til at gjøre det lykkeligere og bedre ikke blot for disse, men ogsaa for hine.

De andre Foreninger og Institutioner, Dronningen er Protectrice for, ere dels en ligefrem Arv fra høie Forgjængerinder — som „det kvindelige velgjørende Selskab" fra Frederik den Sjettes Dronning og „den kvindelige Pleieforening" fra Christian den Ottendes — dels en Fortsættelse af, hvad der under dem var begyndt, saaledes navnlig Asylerne. Er først et eller to Asyler i Gang og have gjort deres Erfaringer, saa er Aabningen af de næste Asyler ligesaa nyttig for den paagjeldende Befolkning, men ikke ligesaa vanskelig for dem, der skulle oprette dem. Noget ikke uvæsenlig Nyt er dog kommet til i de „*Fortsættelsesasyler*", der ere knyttede umiddelbart til enkelte af Asylerne, eller som under Navn af *Friskolebørnsasyler* sætte sig en mere almindelig Opgave i større Lighed med de ældre „Arbeidsstuer for Børn".

Selv om Hds. Majestæt Dronningen ikke har taget lige virksom Del i alle disse Velgjørenhedsværker, saa betegner dog den Støtte, hun har givet dem ved sit Navn, og den Interesse, hun har vist dem i Gjerning, *en samlet Sum af Indflydelse i god Retning paa vort Folk*, som nok kan bringe en varm *Tak* frem for et Liv, der allerede omfatter otte Tiaar, og et levende *Ønske* om Velsignelse og Fred over dets Fortsættelse og Afslutning.

Olympia

ROMAN I FEM BØGER AF R. E. FRANCILLON

(45. Forts. og Slutn.)

Lord Wendale studsede — men han følte sig overmaade beroliget. Hans Hemmelighed var nu sikkret. Hvilken Grund hans Onkel end maatte have for at bevare Tausheden, var den aabenbart bydende nok til at faae ham til at forlade England fremfor at tale for Olympias Skyld — Lord Wendale var gaaet tabt af en Gemalinde, men han havde opnaaet Sikkerhed for Bevarelsen af sit Grevskab.

Capitainen stirrede vildt. „Ved George!“ begyndte han, „hvordan —“

Men Mrs. Westwood bragte ham til Taushed med et isnende Blik. Hun behøvede Tid til at tænke sig om — det vilde være skjønt at tænke sig Olympia gift med en dømt Bedrager, men var der ikke en vis Fare for, at hun kunde blive gift med en virkelig Jarl? Og dernæst, hvad Leilighed havde hun nu til at faae Andel i hendes Medgift?

Hendes Taushed gav Capitainen Tid til at gjenvinde Fatning og Mæle.

„Ved Jupiter, aldrig har en sølle Djævel været i saadan en Klemme som jeg. Veed Du hvad — ved Jupiter — ja, Caroline, min Kjære, der er ikke Noget at stille op nu, jeg vil lade mig hænge om der er. Det er nu klaret for os Allesammen. Jeg maa tale et Ord med En af Dem, ved Jupiter. Mylord, har min Søn Gerald, som jeg er stolt af, at De havde en Duel med — efter hans Sigende — sagde han Noget til Dem om mig?“

„Han opfordrede mig til at anstille en Undersøgelse i en meget pinlig Sag, Capitain Westwood. I Betragtning af hvem her er tilstede, troer jeg, at jo mindre De taler om det, desto bedre.“

„Vil Deres Herlighed tilstaa mig en Samtale i Enrum.“

„Det er overflødigt — aldeles overflødigt.“ Han følte, at han nu maatte lade det bero paa sin Onkels Taushed.

„Jeg be'er Dem, Mylord —“

Jarlen rystede paa Hovedet. „Intet skal formaa mig til,“ sagde han, „at afgive yderligere Vidnesbyrd mod de Ulykkelige, der har gjort Alt, hvad de kunde, for at gjenvinde deres gode Navn. Den Sag er nu i Orden, og jeg be'er Dem, Capitain Westwood, lad os ikke gjøre Ondt værre. Det er grusomt og — og — ufilantropisk, til det Yderste.“

„Mr. Forsyth,“ vedblev den stakkels Capitain, uden at ændse sin Hustrues Dolkeblik, „blot til min egen Beroligelse, seer De, og Mylords, har De nogensinde seet mig før?“

Forsyth tog igjen sin Maske paa.

„Javel, Capitain Westwood — i Gressford St. Mary, næsten hver Dag.“

„Jeg blæser ad Gressford St. Mary! Hedder De ikke Francis?“

„Stop!“ sagde Lord Wendale. „For Deres Nieces Skyld —“

„Jeg veed det,“ sagde Olympia stolt. „De kan ikke fortælle Noget, som jeg ikke veed.“

„Jeg har det Uheld at være døbt John Francis,“ sagde Forsyth.

„Har De nogensinde kjendt en Dame, som hed Olympia — Olympia Sanchez, mener jeg, i Buenos Ayres?“

„Aldrig. Een Olympia er mig nok.“

„De har ikke været i Sydamerika? De har aldrig kjendt Don Pedro? De har aldrig bragt Breve med fra Corbet & French, i Bristol? Saa maa jeg tage vældig feil, det er det Hele — og det er ikke sandsynligt, at De vilde sige, at det ikke var Dem, hvis De virkelig var — jeg vilde have svoret paa, at De var Fanden, hvis De ikke var —“

„Jeg er John Francis, Bedrageren fra Weyport Fængsel — og ingen Anden.“ Han saae paa Olympia, bedrøvet, men bestemt, som om han vilde sige: Det er haardt for Dig, men Du maa finde Dig i det. „Men De skal ikke faae Skam af Deres Svigersøn. Lord Wendale giver mig nok et godt Vidnesbyrd — og saa vil De aldrig mere høre Noget fra mig under mit ulykkelige Navn. Deres Niece veed bedst, om hun kan stole paa mig.“

„Det kan jeg,“ sagde hun og greb hans Haand overfor dem Alle.

„Saa maa jeg sige, Olympia, at Du har en løierlig Smag, naar Du vil gifte Dig med en almindelig Straffefange, som endda er stolt af det. Men det kommer der af at have en Døgenigt til Fa— Onkel, mener jeg. Det maa ligge i Blodet, og selv om Mr. Charles Westwood ikke er din Fader, saa burde han være det.“

Men Capitainen var et af disse sløve Mennesker, hvis Hjerne sjelden er modtagelig for Tanker, men naar de først ere der, neppe kan udryddes. Han kom tilbage til Sagen.

„Jeg har kjendt en Mand, der overfor Retten anklagede sig selv for Mord, som han ikke havde begaaet mere end De og jeg. Og da Olympia —“

„Jeg gjentager, Capitain Westwood — at jeg er Bedrageren Francis, og hvis De, som De før sagde, vil antage mig for Fanden, kan jeg blot sige, at De tager feil.“

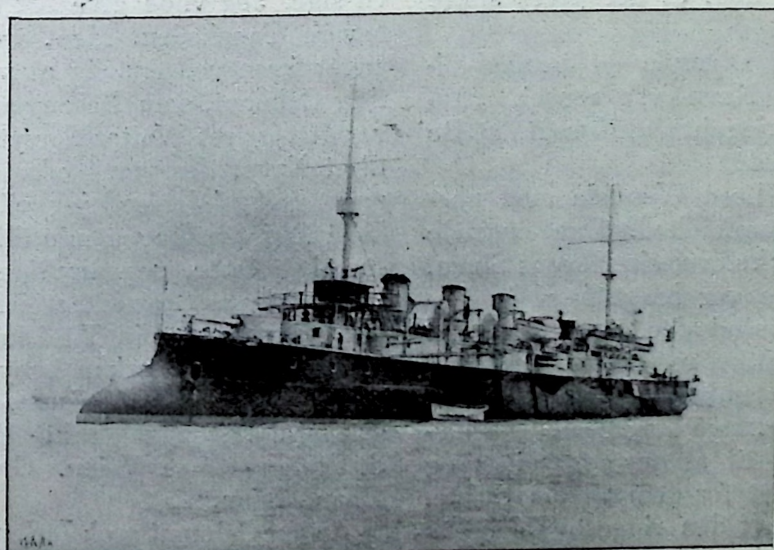
„Saa vil jeg bare sige, at De lyver!“ udbrød Majoren, idet han sprang op fra Stolen, hvori han havde siddet som en Statue, „Ok, at tænke

KEISER NIKOLAI II. ALEXANDROWITSCH AF RUSLAND

FELIX FAURE, DEN FRANSKE REPUBLIKS PRÆSIDENT

POTHUAU,
det franske Orlogsskib, som førte Præsident Faure til Rusland, og ombord paa hvilket den fransk-russiske Alliance blev proklameret.

sig, at Danny har snydt sin egen lille Molly Bawn! Jeg troede, at det var den anden Jarl, hun var skudt i, og ikke den lille, gamle Skolemester — Ok, *caramba*, hvis jeg havde vidst det! — Jeg vilde gjøre hende til Fru Grevinde, den kjære Pige, og saa har jeg solgt hende til den Forkerte -- aa, nu er hele Sandheden kommen frem! Og den kjære Pige skal være Grevinde — se saa, min lille Skolemester, siig nu, at De ikke er Mylord Wendle, om De tør! Og hvis De ikke gjør det, vil jeg spørge, om De vil have det raabt ud for Alverden, eller ogsaa sige mig, hvorfor De ikke vil — jeg gamle Fæhoved, som jeg er!"

Lord Wendale traadte frem. „De er gal," begyndte han, forglemmende sig. Forsyth saae hans Holdning og hørte hans Udbrud — i dette Øieblik gjennemskuede han sin Velynder.

„Vent!" udbrød han hastigt og holdt Hænderne iveiret. „For Guds Skyld, Sullivan, siig ikke mere. Lord Wendale, lad os tale et Ord sammen —"

„Nei, I gjør ikke. I har aftalt indbyrdes, at narre Molly, Olympia, min lille Pige, og det bliver der ikke Noget af. De er Lord Wendle, og Mylord Wendle veed det godt. Seer De, Mylord, jeg er et gammelt Fæhoved af en Soldat, og jeg trænger saa haardt til Penge som Nogen, og der er tre Tusinde fløiten -- men jeg vil blot spørge Dem, hvorfor De gav mig en Check, som de nok tager for god i Banken, udstedt for Major Dionysius Sullivan eller Ordre, og undertegnet Wendle. Og der er min gamle Ven, Capitainen, som kjender ham, og jeg, som kjender ham, og Lady Anne og Mrs. Davies og min gamle Ven Joe, og Fanden skal tage mig — de kan kalde mig en Skurk, hvem der vil, men Molly skal være Grevinde, og jeg troer nok, at der gives større Skurke end jeg."

Een Tanke opfyldte Olympia — hendes tilkommende Husbonds Navn var renset. „Aa, Danny!" sagde hun, „jeg har altid sagt, at De havde et Hjerte af Guld!"

Forsyth betragtede Lord Wendale med ubeskrivelig Sorg og Skamfuldhed. Han ønskede kun, at han kunde dække over sin Neveus Skam, som paa denne Maade var bragt frem for Dagens Lys. I lang Tid stod den unge Mand, et Midtpunkt for Alles Blikke, med bøiet Hoved og korslagte Arme. Han tænkte et Øieblik paa at kæmpe for Rettigheder, som lang Besiddelse næsten havde bragt ham til at anse for sine; og han vilde have kæmpet for dem til det Sidste, om han blot havde havt den ringeste Udsigt til en mulig Seir. Men der var ingen: at kæmpe var kun det Samme som at udstille de forræderiske Vaaben, ved hvis Hjælp han havde søgt at seire. Han var fanget i sit eget Garn: selv han, der troede at være saa retskaffen og klog, maatte tilstaa, at han havde begaaet en Dumhed, og indse, at han ialtfald havde gjort Noget, der ikke stod til at ændre. Ord ere ikke istand til at udtrykke Samvittighedsnag, der følger paa den opdagede Synd, naar det forenes med Selvbebreidelsen for Dumhed og Vægten af en unyttig Forbrydelse. Som en fornuftig Mand maatte han komme det visse Nederlag i Forkjøbet ved at nedlægge sine Vaaben, og som en stolt Gentleman maatte han gjøre det med Anstand. Han løftede Hovedet, og Ingen, der var kommen til i det Samme, kunde have seet, hvad der var foregaaet. En Calmont faldt ikke sammen overfor en Mrs. Westwood og en Major Sullivan.

„Der gaaer altsaa en Jarls Krone og Firsindstyvetusinde om Aaret fløiten," sagde han med bitter Freidighed. Jeg antager, Mylord — eftersom det lader til, at De ikke engang selv kan skjule hvem De er — at De troer, jeg har opført mig som en Skurk. Jeg har paa Ære ikke anet, hvem De var, indtil for et Par Dage siden —"

„Skal vi ikke sige Uger," bemærkede Majoren.

„Og jeg havde al Grund til at tøve, som De nok vil indse. Det gjør mig meget ondt, at Sagen er taget ud af mine Hænder. Hvorfor skjulte De hvem De var? Hvor kunde jeg tænke, at den Landstryger, jeg traf paa Veien, var en Onkel, som jeg aldrig havde seet?"

„De kan ikke være mere bedrøvet end jeg," sagde Forsyth. „De spørger om, hvorfor jeg dulgte hvem jeg var — det er en lang Historie — men De har været min Ven og Velgjører, Arthur — hvad vilde De have tænkt om mig, hvis jeg havde skadet Dem?"

„Gode Gud! Var det Aarsagen?"

„Siig nu ikke mere. Jeg veed, hvad Fristelse vil sige. Jeg vilde give Alt for endnu at kunne bevare Tausheden. Men, tro mig, De er ikke værst faren ved endelig at være slet og ret Arthur Calmont, som De engang ønskede det. Jeg var slet og ret Walter Forsyth, og jeg gjorde det til et Navn, der var hædret af Jarler. Jeg var mere stolt af det end jeg vil blive af nogetsomhelst Andet undtagen min tilkommende Hustrues sande, trofaste, uegennyttige Kjærlighed, og De vil altid have Grevskabet i Ryggen som om det var Deres eget. Min Titel kan jeg ikke give Afkald paa, men jeg kan benytte hele min Indflydelse — til Fordel for Dem, om ikke for Andet, saa fordi De engang rakte Haanden til en fattig Straffefange paa Veien. Giv mig den samme Haand igjen."

Arthur Calmont greb Jarlen af Wendales Haand og bøiede atter Hovedet.

Stakkels Mrs. Westwood! Askepot var alligevel bleven Prinsesse. Men den fremtidige Grevinde, skjøndt endnu Olympia, stod udenfor Kredsen af hendes Herredømme. Men det var alligevel en stor Ting for Pigebørnene at have en

saadan Halvsøster, og for Gerald med. Misundelse, Had og Ondskab lade sig meget vel forene med den mest ærbødige Hengivenhed, hvad Verden forlængst har opdaget.

„At tænke sig!“ — begyndte hun: „Har jeg ikke altid sagt — aa!“ hendes Spaadom blev afbrudt af et Skrig. Hun var ligeved at blive revet overende af en vældig, lodden Bjørn, som paa en eller anden Maade var sluppen ind i Stuen, med et iturevet Reb hængende ned fra dens Mundkurv. „John — vil Du bare se! — for Guds Skyld, faae den bort — den vil æde mig, og jeg døer!“

„Oscar — Oscar, min deilige Dreng — finder jeg Dig endelig her!“ udbrød Ildfluen, idet hun kom farende ind. „Jeg har ordentlig løbet Væddeløb for din Skyld! Kjære Gerald, her er han, det lille Pus — *Mon Dieu*, Olympia — jeg vidste ikke af —“

Hele London lod til at give Møde hos den ensomme Olympia. Men hun saae den gamle Herre der og smilede, idet hun søgte Beskyttelse mellem sine to Venner.

„Sikken Fart Du skød, Ildflue!“ sagde en Stemme udenfor. „Hvad, Moder! — Er Du her?“

„Nu er det Hele overstaaet, Olympia,“ sagde Ildfluen, opfyldt af en Lykke og Stolthed, som hele Verden maatte have Del i. „Og det vilde være gaaet saa godt — men vi havde tøiret Oscar i Stalden, og vi havde ikke været gift i et Minut, før de kom og fortalte mig, at han var løbet sin Vei — han kunde ikke være mig foruden, det kjære Barn, og vi kunde da ikke have ham med i Kirken — han travede afsted gjennem Gaderne, og vi maatte løbe — De skulde blot have seet Folk, hvordan de foer tilside — jeg er endnu helt forpustet!“

„Gerald!“ sagde Mrs. Westwood til sin Søn, der stod paa Gløder og saa rød som Ild indenfor Døren, „hvad skal det sige? Hvem er det Pigebarn med Bjørnen?“

„Det er min Hustru, Moder — vi bleve gifte imorges — det er den unge Pige, Du nok veed — det vil blive til Gavn for os Alle —“

„Det vil det“, sagde Olympia. „Du skal ikke være kjed af det, Tante Car'line — jeg er nu Grevinde og vil gjøre ganske som jeg lyster. Og jeg vil begynde med Cora. Du holder af Penge, veed Du nok, Tante Car'line, og hun skal blive saa rig, saa rig. Og Gerald skal blive Admiral. Og Carry og Julia og Molly, de skal faae Alt, hvad de ønsker, og mere til, og Danny skal ikke mere behøve at gnave Ben, som jeg er bange for ikke er ganske rene — og Onkel John skal have sine egne Penge — og Kirken skal faae et nyt Orgel — og Ingen skal sørge og Ingen være fattig — og —“

„Stop lidt“, sagde Forsyth. „Der bliver ikke Noget tilbage til mig!“

„Jo, der gjør, og til mig med — Du faaer mig, og jeg faaer Dig!“

Og saaledes endte Olympia Westwoods Roman, og Olympia, Grevinde Wendales Opdragelse begyndte.

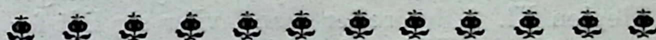

Selvhersker og Præsident

Som en ny Jason drog Frankrigs Præsident ud for at hente det gyldne Skind, og som Triumfator vender han hjem med den kostelige Skat: den erklærede Alliance mellem Monarki og Republik. Faktisk havde den alt længe bestaaet og givet sig tydelige Udslag; saasnart Rusland vinkede, var Frankrig altid rede, selv med Tilsidesættelse af egne Interesser, medens Rusland ikke var slet saa uegennyttig. Men denne hemmelige Alliance tilfredsstillede ikke den franske politiske Ærgjerrighed; den var som en høi Orden, uden Tilladelse til at anlægge og bære den; fra det monarkiske Parti lød det stadigt: Monarkiet kan umuligt knytte en Alliance med Republiken, det strider mod selve det monarkiske Princip. Disse Røster har Skaaltalerne ombord paa *Pothuau* nu bragt til at forstumme: Det gyldne Skind er draget frem til Skue for Alverden, Frankrig jubler, og kun de altid misfornøiede Radikale og Socialister søge med deres hæse og skurrende Røster at bringe Mislyd ind i Begeistringens Harmoni. For de chauvinistiske Drømmere vil Czarens Betoning af Opretholdelsen af Verdensfreden som Alliancens Maal ganske vist være en dyb Skuffelse, der slaaer alle Revanchetanker til Jorden, men til Gjengjeld har den franske Republik opnaaet den Prestige, den saa længe savnede, og Felix Faure, den jevne Borger, blev det forbeholdt at grundfæste Republiken ved Mødet mellem Selvhersker og Præsident.

S.

Tanker

Ak, Intet er fuldkomment . . . ikke engang Løgnene.

Principer ere Ting, som man benytter til at slippe for noget Ubehageligt.

Den heftigste Smerte yttrer sig i Sarkasme.

Den, der taler ringeagtende om sig selv, bliver ærgerlig, naar man troer ham, og rasende, naar man lader hans Ord gaa videre.

Multatuli.

DAMPSKIBET PASSERER BROEN PAA VEI TIL ENGLAND

Fra et Verdensbad

Ostende i August 1897

II.

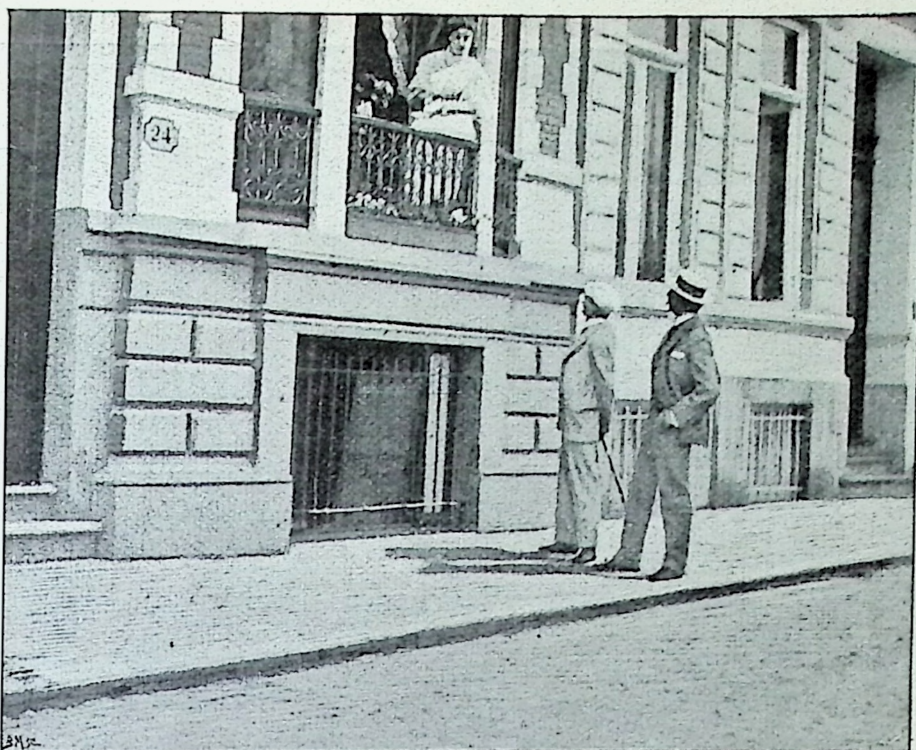
Efter Badet har man god Appetit, og Frokosten, der bestaaer af tre til fire Retter udmærket Mad foruden Frugt, indtages i Reglen Kl. 1, hvorefter man hviler sig lidt for senere at gjøre Visitter hos Venner og Bekjendte, og i denne Tid paa Eftermiddagen er der derfor næsten øde ved Stranden, hvor Bademestrene og Badekonerne benytter Leiligheden til at faae sig en Middagslur.

Kl. 4 finder den store daglige Koncert Sted i Kurhuset, denne elegante rummelige Bygning, der giver hele Badestedet sit Præg. Her findes foruden den store Koncerthal en Dansesal, Læseværelser, Restauration og *last not least* den mest besøgte af Spillebankerne, *le club privé*. Damerne har nu skiftet Toilette og optræder i elegante Promenadedragter, derimod gaaer de fleste Herrer i deres Floneller ligesom om Morgenen. Under Koncerten, der varer en god Timestid, nyder man en eller anden Forfriskning, som serveres ved Smaaborde. Orkesteret er stort og udmærket, og jevnlig er der tillige Sang eller Solospil af fremragende Kunstnere eller Koncertgiverinder. Efter Koncerten er det Koutume at spasere en Tur, og Promenaden er derfor nu igjen saa fuld af Mennesker, som Langelinie kan være det en Søndag Eftermiddag, naar Solen skinner. Maalet for Spasereturen er i Reglen den lange Bro, der ligger nærved Havnen og Jernbanen, og fra hvis Hoved man paa nært Hold kan iagttage de

EN KAPSEILER

store Dampskibe, der tre Gange daglig løber mellem Dover og Ostende, medførende Reisende fra og til England. Mellem syv og otte dineres der overalt i Hotellerne, og der er nu, som ved Frokosttid, Rift om Bordene langs med Vinduerne med Udsigt til Promenaden og Havet. Hotellernes Spisesale ere alle ensartet indrettede, idet de optager hele Stueetagen mod Vandet, for at Gjæsterne selv under Maaltiderne skal kunne nyde godt af den friske Luft og den herlige Udsigt. Aftenen tilbringes i Kurhuset, hvor der nu igjen er stor Koncert med efterfølgende Dans. Der danses nemlig hver Aften i Ostende. Herrerne møde nu saa godt som alle i *„Monte-Carlo"*, denne Mellemting mellem Kjole og Frakke, og bære sort Slips, hvorimod der ingen Grænser er for den Juvel- og Toiletteprag, Damerne udfolder.

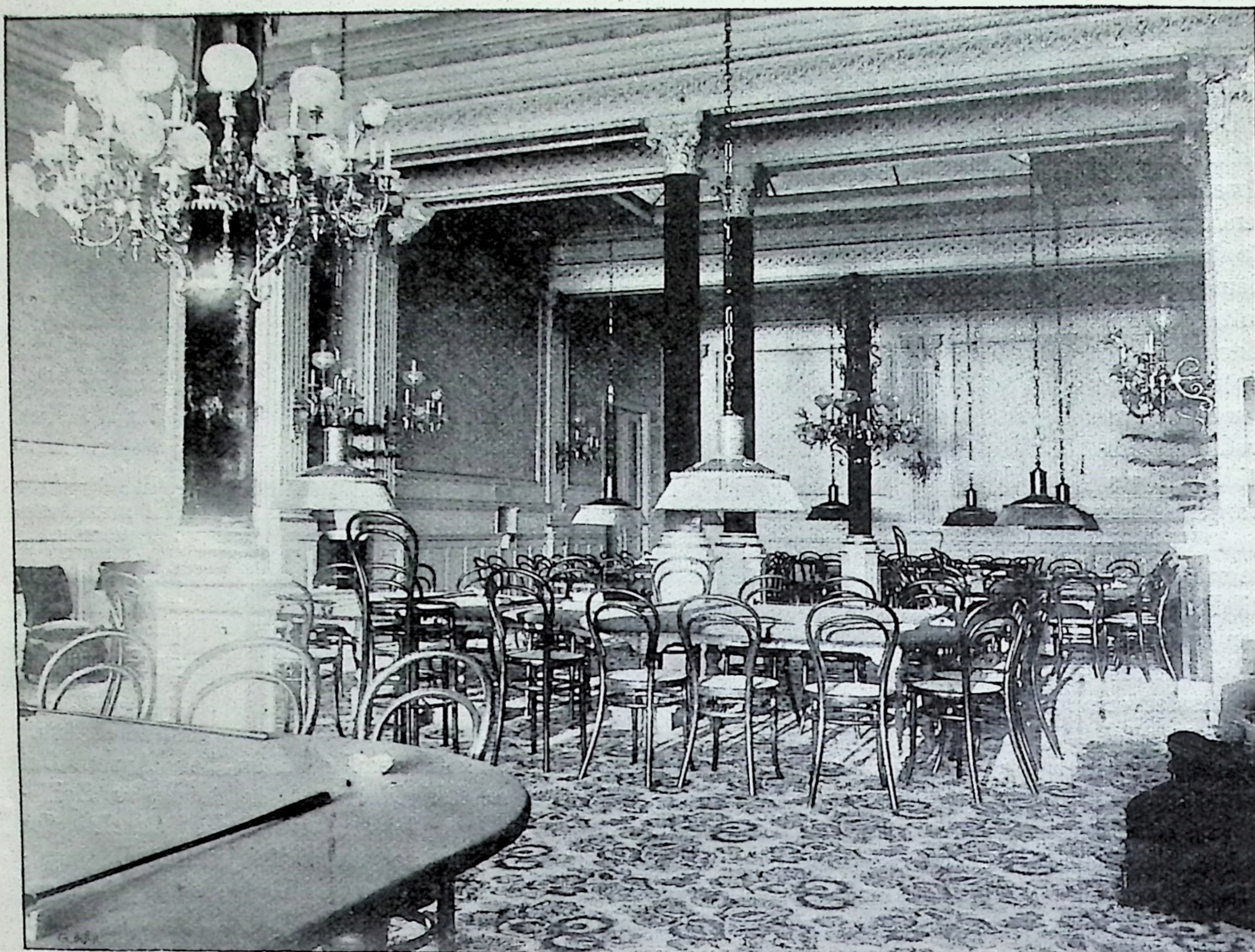

PAA FORMIDDAGSVISIT

Adgangen til Kurhuset betales med 3 Frcs. pr. Dag eller 30 Frcs. i Abonnement for 14 Dage. Vil man besøge Spillebanken, maa man være Medlem, hvilket koster 20 Frcs. og er man da Medlem et Aar. Banken holdes nemlig aaben hele Aaret. Det samme er Tilfældet med de to andre Spillebanker, hvoraf den saakaldte *Cercle des Etrangers* er den mest bekjendte. Der spilles omtrent paa samme Maade som i Monaco. Indsatsen varierer fra 5—12000 Frcs., og gaaer det her som der, det er lettere at tabe end at vinde. Navnlig om Aftenen er det interessant at

FRA VÆDDELØBSBANEN — OSTENDES TOTALISATOR

CERCLE DES ETRANGERS — PARTI AF SPILLESALEN

aflægge disse Banker et Besøg. Der er da propfuldt af Damer og Herrer, og Formuer tabes og vindes i et Øieblik. Vi seer saaledes en ung Mand i Trediverne udelukkende spille Maximum, d. v. s. vove 12000 Frcs. ad Gangen. I Løbet af en halv Time har han tabt mellem 130—140,000 Frcs. Han synes at tage sit Tab med forbausende Ro, forlader Bordet, skriver en Anvisning, faaer den honoreret ved Kassen, og et Øieblik efter kaster han paany 12000 Frcs. paa Rødt med samme Ligegyldighed som dreiede det Hele sig om en Tiøre. Hvorefter han tænder sig en Cigar, en af de store til 3 Frcs. Stykket, og afventer Resultatet. Han taber igjen, men det afficerer ham aabenbart ikke, han fortsætter. En Time senere erfarer man imidlertid til sin Forbauselse, at han nu ikke blot har gjenvundet sine tabte Penge, men ovenikjøbet i Øieblikket — staaer med en Gevinst paa 60,000 Frcs. Og han spiller fremdeles. Denne Mand optager Alle og er kjendt af de Fleste i Spillesalen. Han er Berliner, har tjent sin Formue i Transwaal og skal efter Sigende hovedsagelig interessere sig for to Ting: Spil og Væddeløb. Da vi hører, at hans Formue anslaaes til henved 100 Millioner Frcs., forstaaer vi, at Manden med Sindsro kan spille, som han gjør, uden at blive nerveus. En Englænder kommer ind, kaster 1000 Frcs. paa Roulettens Nr. 20 og taber. Han gjentager denne Proces fire Gange i Træk uden at sætte sig. Pludselig lyder Raabet Nr. 20, og vi seer nu Englænderen indkassere 35,000 Frcs., hvorefter han ganske stilfærdigt strax forlader Spillesalen for samme Aften igjen at være i London til stor Ærgrelse for Bankens Funktionairer. At spille paa et saadant enkelt Numer er meget hasarderet, men er Lykken med En, er Gevinsten som anført ogsaa stor.

Selv Damerne er ikke bange. Der er saaledes en ung, meget smuk Kvinde, der synes at spille høit og tabe meget. Hun er stærkt dekolleteret og bærer en Formue alene i Smykker paa den hvide Hals. Vi spørge hvem hun er og erfarer, at det er en bekjendt Cocotte fra Paris, og vor Meddeler tilføier med et Smil: „For hende er 1000 Frcs. af samme Værdi som en Svovlstik!“ — Det synes som han taler sandt.

Paa Adspredelser af enhver Art er der selvfølgelig ingen Mangel i Ostende. Folk kommer her for at more sig og bruge Penge, hvad der er rig Anledning til. Hver Søndag Eftermiddag er der Væddeløb paa den dertil fortrinlig indrettede Bane,

der ligger i Nærheden af Kongens Lystslot, ca. 10 Minuter fra Byen, og ogsaa her spilles der høit. — Saa er der Kapseiladserne mellem Dover og Ostende, og de deiligste Lystfartøier, store og smaa, sees til Stadighed i og udenfor Havnen. Hvad der ogsaa spiller en stor Rolle her, er den aarlige Dueskydning, der arrangeres af Spillebanken *Cercle des Etrangers* og strækker sig over flere Dage, med Pengepræmier, der som Regel andrager anseelige Beløb. Endvidere sees pragtfulde Blomster- og Fyrværkerifester foruden Basarer og Kostumeballer og andre Fornøielser af lignende Art. Paa Theatre og Varietéer skorter det selvfølgelig heller ikke, og selv de saa meget udskregne *Sisters Barrison* med deres danskfødte Directeur, Hr. Fleron, har ikke undladt at give Møde. I disse Dage er det dog navnlig den feterede *Otero* fra Paris, der henrykker Publikum med sin yndefulde Dans, og søger at overstraale den bl. A. for sin Skjønhed saa beundrede *Cleo de Merode,* der betragter Belgien som sit andet Hjem.

Ogsaa for Børnene sørges der paa det bedste, og Børnefester med Kapløb og Lege af enhver Art samt Børneballer finder næsten ugentlig Sted.

Hotellerne, der alle har den smukkeste Beliggenhed ud til Havet, er fortrinlig indrettede, men ogsaa meget dyre. Det mest ansete er *Continental,* der ovenikjøbet er saa fornemt, at det kun holder aabent de to Maaneder af Saisonen. Her kan man ikke faa noget Værelse under 25 Frcs. om Dagen uden Pension og alle Værelserne paa 1ste Sal med Udsigt til Vandet koster 100 Frcs. og derover pr. Dag. Alligevel er dette Hotel altid fuldt besat. En indisk Fyrste vækker saaledes for Tiden stor Opsigt ved for sig og sit Følge at have taget hele 1ste Sal, hvorfor han betaler ca. 4000 Frcs. om Dagen, og skal det være hans Hensigt at forblive i Ostende det meste af Saisonen, der varer til Slutningen af September. Han er europæisk klædt, kun optræder han næsten altid i lyserød Turban, hvad enten han viser sig paa sin Cycle om Morgenen eller danser i Kursalen om Aftenen, omgiven af de skjønneste Kvinder; thi Fyrsten lægger ikke Skjul paa at være en stor Dameven, og Kvinderne kappes selvfølgelig om at fetere denne indiske Krøsus.

Der findes dog ogsaa langt billigere Hoteller, men under 20 Frcs. pr. Dag faaer man vanskelig et Værelse med Pension. Som et saadant rimeligt 1ste Klasses Hotel kan nævnes *Grand Hotel du Littoral,* der ligeledes er særdeles kjønt beliggende paa den anden Side af Kurhuset. Endelig er der Hotellerne inde i selve Byen, hvor man naturligvis kan leve endnu billigere. Vil man imidlertid have Fornøielse af et Ophold i Ostende, maa man mindst beregne at bruge sine 30 Frcs. pr. Dag, hvilket vel ogsaa er en af Hovedgrundene til, at man kun undtagelsesvis træffer Danske ved dette Badested.

Ostende er dyrt — men Ostende er deiligt, og Den, der vil se, hvorledes Livet pulserer ved et Verdensbad, kan vanskelig vælge et skjønnere og mere fornøieligt Opholdssted.

G. C. G.

Nordpolens Martyrer

Opdagerens Tornekrone har tilføiet mangt et Hoved blodige Vunder, og Antallet af dem, der ere faldne paa den videnskabelige Æres Mark, ere Legio. Løsningen af et geografisk Problem har kostet Flaader og utalte Millioner, stakkels Menneskers Blod og sidste Suk. Nordpolen er en stor Kirkegaard, og rundtom sove mange kjække Mænd den evige Søvn, bukkede under for Kulde og Nat, for Sult, Bjørne og Fortvivlelse. Ingen Blomst smykker deres ukjendte Grav; mange ere glemte, og kun enkelte Navne lyse som Nordlysskjær gjennem Polarfarernes Historie.

Polens første „Døde“ — og det er længe, længe siden — var Portugiseren Corte Reale, som i Aaret 1500 var seilet ud for at opsøge sin Broder i Ishavet, og ikke kom hjem mere; hans Tragedie har fundet sin Afslutning i Grønlands Is. Et halvt Aarhundrede efter frøs Englænderen Hugh Willoughby med 65 Ledsagere ihjel i Lapland, et mørkt Forspil til Franklins Endeligt. 1580 gik Jackmanns Expeditionsskib sporløst tilgrunde i Karahavet, Europas berygtede Iskjælder. Hollænderen Barentz, Opdageren af Spitzbergen, hvorfra Andree har foretaget sin forvovne Luftseilads, fandt 1597 Døden paa Novaja-Semlja, og en af Deltagerne i hans Expedition, Gerrit de Veer, har efterladt en Dagbog, der nu opbevares i Barentz-Musæet i Haag, og som giver Oplysninger om den hollandske Sømands sidste Dage.

„Solen“, fortæller de Veer, „skjulte sig ganske, greben af Gru over den Nød, disse stakkels Mennesker maatte lide, og Himlen bedækkede sig sorrigfuldt med et sort Pandebaand. Og midt under en Polarnats tusindfold Rædsler, har William Barentz, for at opmuntre sine Folk — spillet paa Fløite“. Man veed ikke, hvad man mest maa beundre, Hollænderens Flegma eller den klassiske Ro hos Martyren, som i Videnskabens Tjeneste har fundet sin Grav i en Isspalte, med det bristende Øie hvilende paa en opslaaet Bog, den sidste Udgave af Chinas Historie af Mendoza. Elling Carlsen, en tapper norsk Fangmand og Broder til Olaf Carlsen, Ismester ved den østerrigsk-ungarske Polarexpedition, fandt den 9. September 1871 paa Novaja-Semlja under 76 Gr. 7 Min. nordl. B. Barentz' Vinterkvarter i

en frossen Grushob. Næsten paa samme Sted og samtidigt med, at man fandt det Barentz'ske Vinterkvarter, foer en Skare paa syv Mænd af Hvalfangeren Sivert Tobiesens Mandskab vild i Snestormen og maatte som Følge deraf gjennemgaa en flere Aars Sultekur i Samojedernes Land.

Det næste Offer for Polsfinzen var Englænderen Frobisher, der opdagede Eskimoernes Stamme men forsvandt tilligemed sin Broder paa sin tredie Nordpolsfart 1578. Hudson, efter hvem den store nordamerikanske Bugt har faaet Navn, fandt et skrækkeligt Endeligt. Han var allerede paa Hjemveien, da hans Folk gjorde Mytteri, udsatte ham og gav ham til Pris for Hungersdøden. I Aaret 1741 fandt Bering Døden, ene og forladt; for afkræftet til at hjælpe sig selv, blev han levende begravet i Sandet, som langsomt rislede ned over ham. Prontschitscheff fandt 1736 en lignende Skjæbne ved Laurentiusøen; udmattet af Anstrengelse sank han om og kunde ikke reise sig mere. 1740 led Chariton Lapteff Skibbrud ved Omseilingen af Asiens Nordspids. Krotoffs Expedition gik sporløst tilgrunde.

Franklin-Mændenes Endeligt er i Alles Erindring. Ethundredeogtyve Mennesker fandt deres Undergang i Kong Wilhelmslands Is, ikke En af dem gjensaae Hjemmet. Hvis Lægen havde kunnet konstatere Dødsaarsagen, vilde han have skrevet: Sultede og frosne ihjel! Hvad maa de stakkels Mennesker ikke have lidt! Efter det Forhør Mac Clintock og Schwatka underkastede gamle Eskimoer, fremgaaer det næsten med Sikkerhed, at enkelte af dem har tilbragt hele otte Aar i Isørkenen i uafbrudt Kamp med Kulde, Sult og Isbjørne.

I treogtredive Aar søgte man med Mod, Dygtighed og Energi efter de forsvundne Franklin-Mænd. Den dannede Verden forlangte at faae et Indblik i Slutningsakten af Franklin-Dramaet, og England og Amerika udrustede i dette Øiemed hele Flaader; men Skibene „Pioneer“, „Intrepid“, „Advance“ gik tilgrunde derved, Elisa Kent Kane hentede sin Død paa denne Søgen, og først Mac Clintock trak det store Lod og fandt Franklin-Expeditionen — som Lig, kun Lig.

Den uforfærdede Hayes mistede sin Astronom Sonntag ved Døden i Smith-Sund, og Hall ligger begravet i Polarisbugten, medens hans Skib „Polarisen“ ligger paa Bunden af Kane-Bækkenet. Det tydske „Hansa“ ligger velforvaret i Havet ved Østgrønland, „Tegethoff“ blev knust i Franz-Joseph-Landet, „Djimphna“ endte i Karahavet og „Jeanette“ ved de Nysibiriske Øer, og det sidste skal, efter Søfolks Sigende, være gaaet under med Mand og Mus.

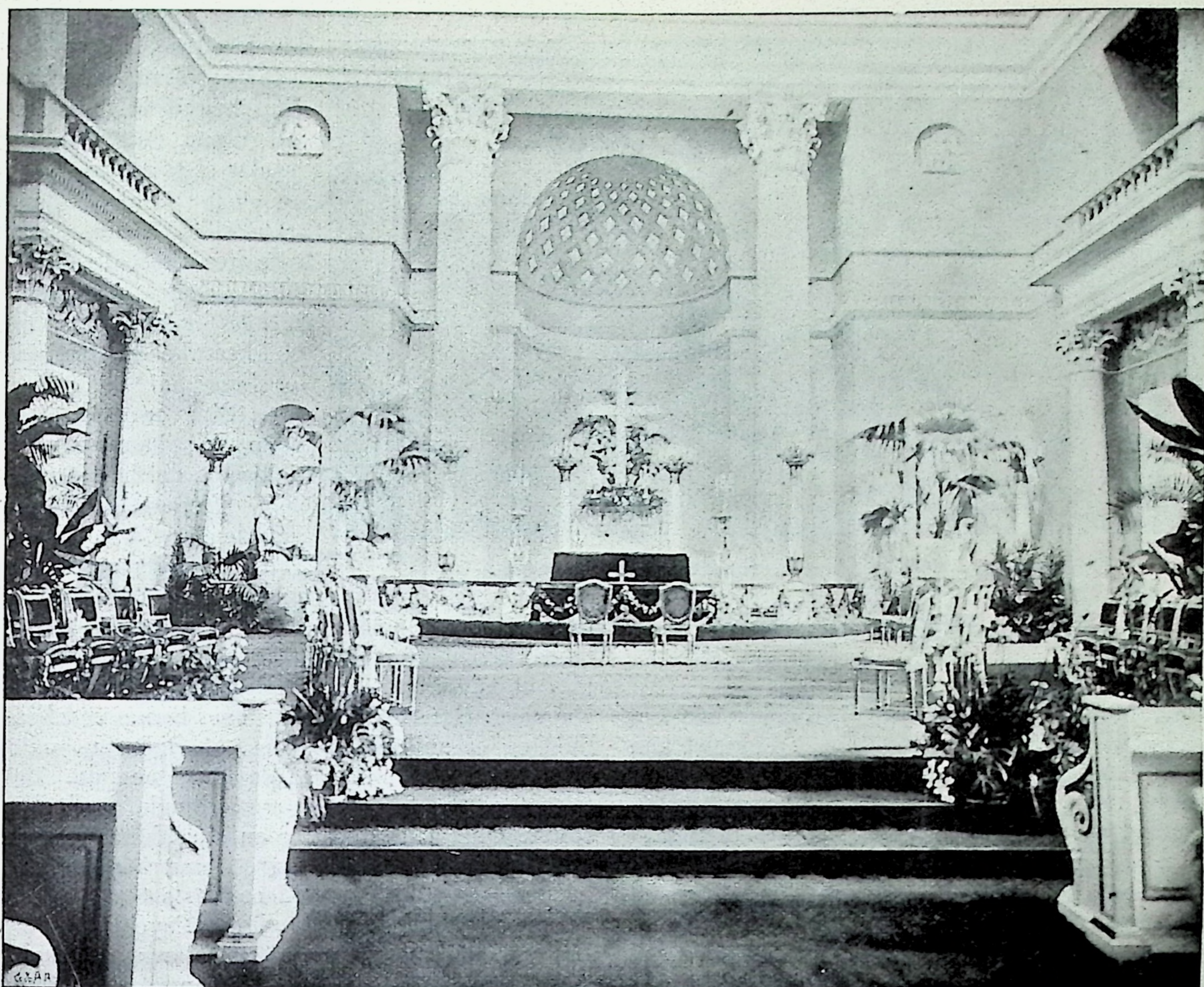
Nares har mistet en Mængde Folk i Repulse Harbour og omkring Halls Grav anlagt en Centralkirkegaard, der uden den heltemodige Lieutenant Beaumont, der, for at bringe Hjælp, ganske alene gjennemkrydsede Kennedy-Kanalen, vilde have antaget forfærdelige Dimensioner. Og Greely? To Trediedele af hans Mandskab døde af Sult ved Kap Sabine, To frøs ihjel, En druknede, Expeditionens Læge tog Gift og en Mand blev skudt for Tyveri af Fødemidler. Men „Proteus“, der skulde bringe de overlevende Stakler hjem, blev knust af Isen i Smith-Sund.

Vil Andree blive Isens og Nordpolens sidste Mohikaner? Andree er gaaet mere originalt tilværks og anderledes end alle sine Forgjængere. Under den korte arktiske Sommer, paa Midnatssolens Tid, da Dagens Begyndelse og Ende ikke bestemmes af Solens Opgang og Nedgang, men af Pendulens døde Slag og Stjernernes Stilling, agtede Andree at forcere, hvad tre Aarhundreders dristige Forskere havde sat en Evighed af Møie og Savn ind paa. Løsningen af Nordpolsgaaden skulde ske paa en kort Rundreise „Polen rundt“. Det er høist moderne, men naivt. Men selv om Andree og hans Mænd ogsaa skulde faae Nordpolen at se, ligesom Moses skuede ind i det forjættede Land, er det neppe sandsynligt, at de vender tilbage for at fortælle os, hvad de saae.

m—r.

En Edderkops Klogskab og Styrke

En Naturforsker og opmærksom Iagttager af Dyrelivet i sine Omgivelser fortæller følgende Exempel om en Edderkops Klogskab og den Styrke, som det lille Dyr udfolder paa sin Jagt efter Bytte: En Morgen fandt han en Skarnbasse liggende paa Gulvet lige nedenunder et Spindevæv, som om Natten var blevet fæstet til et Blomsterbord. Ved at se nøiere til opdagede han at den temmelig lille Edderkop om et af Benene paa Skarnbassen havde slynget en Traad, der naaede op til Spindevævet ved Blomsterbordet. Det varede ikke længe, saa firede Edderkoppen sig ned til Skarnbassen, slyngede en Traad om et andet Ben paa Skarnbassen og klattrede op til sit Skjul; dette gjentog sig, indtil efter flere Minutters flittigt Arbeide Offeret var lænket paa alle Benene. Nu blev Skarnbassen livlig og arbeidede af alle Kræfter for at befri sig fra sine Baand. Men skjøndt den var temmelig stor, lykkedes det den ikke — den filtrede sig tvertimod mere og mere ind i de Traade, som dens listige Fjende havde slynget omkring den, da den efter Sædvane strax havde anstillet sig død. Saasnart dens Kræfter begyndte at lammes, søgte Edderkoppen at heise den op fra Gulvet, skjøndt Vægten af dens Bytte vistnok oversteg dens egen med det Ottedobbelte. Men idet den først løftede Hovedet lidt og derefter Bagkroppen, og taalmodigt blev saaledes ved, lykkedes det den at holde Skarnbassen svævende et Par Tommer over Gulvet, i hvilken Stilling den snart maatte dø. Saa blev den trukket helt op og fortæret.

UDSMYKNINGEN AF SLOTSKIRKENS INDRE D. 27. AUGUST

D. kgl. Høiheder Prins Carls og Prinsesse Ingeborgs Formæling

Den 27. August oprandt med straalende Solskin og sommerblaa Himmel, der lagde yderligere Festskjær over den flagsmykkede By. Menneskestrømmen, som allerede fra den tidlige Formiddag bevægede sig gjennem Hovedgaderne, afgav et nyt Bevis paa den Deltagelse, hvormed Folket omfatter Kongehuset, en Deltagelse, der maaske er mindre „underdanig“ men til Gjengjeld mere ærlig.

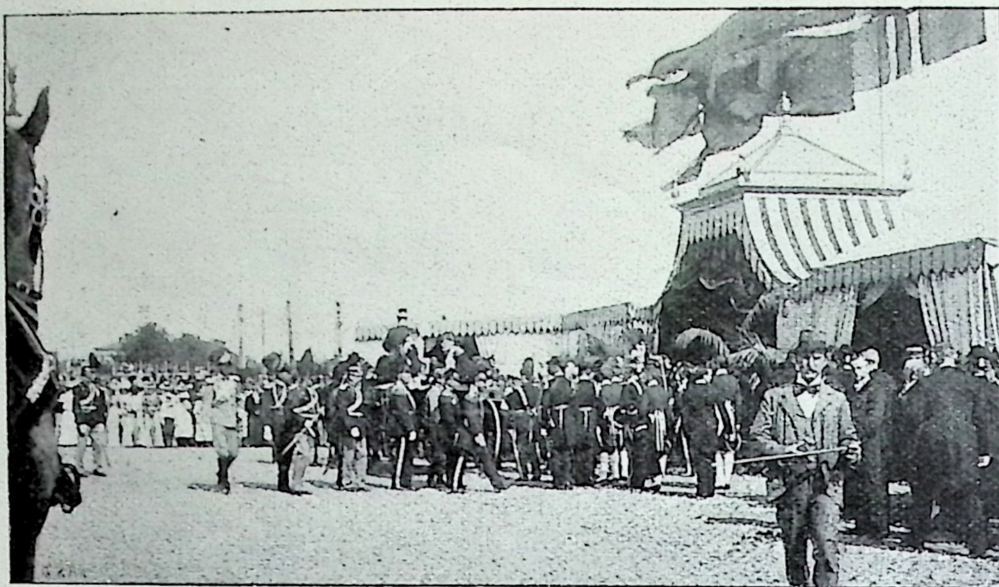
Og der var nok at se og beundre. Først „Sveakungens“ Ankomst til Toldboden, som Forspil til Festen, og dernæst selve denne med Ouverture fra Klokkerne, der sendte deres fuldtonende Klang ud over Staden, medens den ene Vogn efter den anden med røde Kuske paa Bukken rullede op for Slotskirken og — endelig Guldkarethen, den rigtige gamle Guldkareth, med Festens Dronning, lys og straalende.

Som Glanspunktet: den høitidelige Handling derinde i den smykkede Slotskirke, hvor Konfessionarius talte smukt og indtrængende til det unge Fyrstepar, og med Skriftordet „Ved Eders Bestandighed bevares Eders Sjæle“ manede dem til at blive bestandige i Tro som i Kjærlighed. Og det *Ja*, der lød fra Begge og det Kys, hvormed de beseglede Pagten, var som et hjertefølt Svar, at der var Villie som der var Kjærlighed.

Og saa den sidste Scene i den stille Aften ude paa Rheden, hvor Skibet laa rede til at føre det unge Par ud paa deres Bryllupsfærd, medens Skibenes Ildlinier tegnede sig skarpt af mod den mørke Baggrund og Stjernerne tindrede. Da Prinsessen ved sin Gemals Arm i det stærke Lysskær traadte hen til Rælingen, synlig for Alle, og viftede til den tætpakkede bølgende Mængde derinde, var der en saa dyb og inderlig Klang i dens Farvel, en dirrende Vemod, som naar man skilles fra Den man har kjær.

Og tusinde Øine fulgte Skibet, der gled bort med vor egen Prinsesse ombord.

S.

KONG OSKARS ANKOMST PAA TOLDBODEN D. 27. AUGUST F. RIISE FOT.

Henrik Ibsen hjemme

Ethvert nyt Bidrag til Kundskaben om Henrik Ibsens Privatliv og Levesæt kan altid paaregne almindelig Interesse, saameget mere, som Digteren jo lever meget tilbagetrukket og ængsteligt sørger for, at Verden skal faae saalidt Indblik som muligt i hans Digterværksted. De utallige, mest engelske og tydske Iagttagere og Interviewere, som have bragt Meddelelser om Digterens Levesæt og personlige Anskuelser, ere nu blevne forøgede med en Franskmand, Paul Ginisty, en Medarbeider af „Figaro", som bekræfter flere, allerede bekjendte Enkeltheder og tillige fortæller adskilligt Nyt. Ibsen lever, efter Ginistys Beretning, yderst tarveligt. Han lægger ikke meget Vægt paa det Ydre og bryder sig feil om Mode og elegant Snit. Det udtryksfulde Ansigt med dets ironiske Udtryk, de smalle, sammenpressede Læber fanger strax Opmærksomheden. Han taler langsomt og roligt; hans Øine ere kolde og uden Ild; han er altid høflig, og det baade mod sine Tjenestefolk som mod den fornemste Gjæst. Hans Arbeidsværelse er meget beskedent udstyret. Ved Væggen staaer en lille Reol med Haandbøger; ligeoverfor den hænger et ypperligt Portræt af Digteren, det eneste Kunstværk i hele Værelset. Hans Skrivebord staaer henne ved Vinduet og er anbragt saaledes, at Digteren, naar han arbeider, kan se paa de Forbigaaende. Alle Gjenstande paa Bordet ere ordnede med den største Omhu, da Ibsen er en stor Ven af Orden. „En mærkelig Fremtoning", bemærker Ginisty, „denne Digter, der saa lidenskabsløst analyserer det menneskelige Sjæleliv, denne Psycholog, hvis Liv er helliget til Studiet af stormbevægede, knuste Hjerter, og som lider af en sand Arkivarmani for at ordne, klassificere og samle Notitser paa en uendelig Række Sedler!" Saadanne Notitsblade ligge i smaa Pakker opstablede paa Bordet, foruden en stor graa Mappe fuld af Breve, der skulle besvares. Ibsen fører en meget udstrakt Korrespondance. Der gives neppe Nogen, der modtager flere Bekjendelser, flere indstændige Anmodninger om Raad fra Kvinder, der se op til ham som deres aandelige Fører, end „Noras" Forfatter. Han besvarer næsten alle saadanne Breve, tidt nogle faa Dage efter Modtagelsen. Hans Haandskrift, der før var næsten ulæselig, er nu regelmæssig og tydelig. Paa Bordet staa endvidere nogle mærkelige Smaafigurer — saaledes en Bjørn af Træ og en violinspillende Kanin af Bronce — Alt

PAA VEI TIL SLOTSKIRKEN D. 27. AUGUST F. RIISE FOT.

opstillet i den pinligste Orden, og Ibsen nærer den eiendommelige Forestilling, at han ikke kan skrive, uden at have dem for Øie. Spisestuen og Salonen ere i Modsætning til Arbeidsværelset meget kostbart udstyrede. Paa Væggene hænge franske Tæpper og en Del Malerier, mest af den franske og italienske Skole. Ibsen er en stor Kunstven og — Kjender; han har tidt erklæret, at han vilde være bleven Maler, hvis hans Fader ikke havde mistet sin Formue. Om de Værker, han netop har under Arbeide, bevarer han, som bekjendt, den dybeste Taushed indtil de ere færdige. Han arbeider langsomt og omskriver for det meste sine Stykker tre, fire Gange, inden han lader dem komme frem for Offentligheden. Enkelte Gange har han allerede overgivet flere Maaneders Arbeide til Flammerne, og hans Stykkers endelige Form er ofte vidt forskjelligt fra den oprindelige. Han arbeider om Morgenen; før Middagen, som han efter norsk Skik indtager Kl. tre, gaaer han en Tour. Efter Middagen gaaer han hen i den bekjendte Café i Universitetsgaden og læser Aviser. Der er han mere tilgængelig og indlader sig hyppigt i Samtale med sine Beundrere; han giver ovenikjøbet tidt selv Anledningen dertil, og benytter Leiligheden til at studere Mennesker. Tidt gribes Den, der taler med ham, af den uhyggelige Følelse, at hans Indre ligger som en aaben Bog for den rolige Mand med det mægtige Hoved, og han spørger sig selv, om han maaske ikke en skjøn Dag vil blive tildelt en Rolle i et af Digterens mægtige Dramaer.

F. RIISE FOT.

PAA KONGENS NYTORV D. 27. AUGUST — BRUDEN KJØRER TIL KIRKE

Overpostmester H. G. Petersen

DEN gamle røde Postgaard paa Kjøbmagergade vil fra Efteraaret ikke længere huse den Mand, der i en lang Aarrække har været Sjælen i den omfattende Virksomhed, der her udfoldes, idet Kjøbenhavns Overpostmester H. G. Petersen trækker sig tilbage fra sit ansvarsfulde Embede.

Naar Overpostmester Petersens Tilbagetræden har vakt saa megen Omtale, er dette ikke alene foranlediget ved hans Embedsstillings Betydning i og for sig som øverste aktive Chef for alle de kjøbenhavnske Posthuse og deres meget talrige Personale, men med ham mister Etaten en usædvanlig nidkjær og dygtig Embedsmand og Bæreren af Traditionen fra „den gode gamle Tid“. Overpostmesteren kan nemlig se tilbage paa en Embedsvirksomhed, der strækker sig over et Tidsrum af ikke mindre end 63 Aar. Fra Stillingen som Assistent og Kopist i Generalpostdirectionens Revisionskontor blev han 1850 Postkontrollør paa Toldboden, hvor dengang hele

F. RIISE FOT.

PAA VEI FRA SLOTSKIRKEN D. 27. AUGUST

OVERPOSTMESTER H. G. PETERSEN

CAPITAIN C. H. A. CARLSEN

Postudvexlingen med Udlandet foregik, og derfra avancerede han 8 Aar efter til den fremskudte Stilling som Postinspecteur, hvor ret hans Evner og Flid fandt deres Virkekreds.

Hele hans Embedsvirksomhed er nøie knyttet til vort Postvæsens Udviklingshistorie og det i en Tid, hvor den tager Fart. Et enkelt Tal vil charakterisere Forskjellen mellem dengang og nu: i 1860 bestod hele Postpersonalet af knap sexhundrede Mand, nu er Tallet godt paa Vei mod de sex Tusinde. De nye Kommunikationsmidler, der efterhaanden afløste Postvæsenets gamle Befordringer, eller, hvad der hyppig blev Tilfældet, stillede Postvæsenet Opgaver der, hvor det ikke før var naaet hen, medførte store Omformninger og Nydannelser af de postale Indretninger. Ved alt dette var Overpostmester Petersen i første Række. Med Opmærksomhed fulgte han Udviklingen i fremmede Stater, med rastløs Iver arbeidede han paa at bringe de hjemlige Postforhold paa Høide med de bedste fremmede, og alle Vegne var han paa Færde med skarpt Blik for Feil og Mangler og hurtigt Initiativ. Under Forhandlinger med andre Autoriteter eller fremmede Postbestyrelser var han ofte det danske Postvæsens Repræsentant, ligeledes deltog han i Ordningen af Forholdet til Tyskland efter Slesvigs Afstaaelse.

I sin sidste Embedsstilling som Overpostmester har han med kraftig Haand ledet det samlede kjøbenhavnske Postvæsen, men langt ud over dettes speciellere Omraade bevarede han en usvækket Interesse for alle fremkomne postale Spørgsmaal, og udenfor hans Livsgjerning i Postvæsenets Tjeneste har hans Virkelyst og Arbeidsevne fundet rig Anvendelse i Foreninger af økonomisk eller filantropisk Art.

P. Chr. Aarup.

Capitain C. Th. A. Carlsen

VICEBRANDINSPECTEUR, Capitain *C. H. A. Carlsen*, en af Kjøbenhavns populæreste Personligheder, døde som bekjendt den 27. August. Han var født 20. October 1834 ved Viborg, gik som ungt Menneske tilsøes, gjorde 1861 Tjeneste paa Fregatten „Niels Juel", turede derefter Verden rundt i Koffardifart et Par Aar, deltog som Næstkommanderende paa Kanonbaaden „Willemoes" i Krigen 1864, blev efter dens Slutning Ridder af Dannebrog, foer som Skibsfører 1865—70 over de store Verdenshave og fik 1870 Ansættelse i Kjøbenhavns Brandvæsen, der nævnte Aar gik over til at blive en kommunal Institution. Den 1. August blev han Assistent, 9 Aar senere Vicebrandinspekteur, udnævntes 1892 til Capitain og fik ved Brandvæsenets Jubilæum den 1. August 1895 Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Var en rask og pligtopfyldende Brandofficier, som Menneske meget afholdt paa Grund af sit gode Humør og sin store Elskværdighed. Svagelighed i den senere Tid havde modnet hans Beslutning om at trække sig tilbage fra Brandkorpset, men Døden overraskede ham forinden han fik taget sin Afsked.

H.

Et ublodigt Offer for Inkvisitionen i Spanien

Man veed, at Spanien blev Inkvisitionens klassiske Land. Dens Heros var den „uforlignelige Bøddel“ Thomas de Torquemada. Ved Tortur og Baal fik han Jøder og Maurer omvendte til den ene saliggjørende Kirke. I de 18 Aar, i hvilke den spanske Orthodoxis Hævdelse var ham betroet (1480—98) fik han 8,800 brændte i Virkeligheden; 6,500, der enten var døde i Fængslerne eller undslupne, blev brændte „in effigie“, 90,000 led Tab af Ære og Eiendom og evigt Fængsel, og 80,000 Jøder bleve jagede ud af Spanien.

Da Reformationens Indflydelse berørte Spanien, fik Inkvisitionen et svært Arbeide. Det er let at forstaa, at den maatte blive en Figurs som Filip den II. Kjælebarn.

Oldtidsstudierne, den græske og latinske Klassicitets Gjenoplevelse, Renaissancen, indgik efterhaanden i Spanien en særegen Forbindelse med Nationens fanatiske Temperament og katholske Rettroenhed. Vidnesbyrd derom er det saa berømte spanske Renaissancedrama, hvis Stormester, Don Pedro Calderon de la Barca, utvivlsomt med den reneste Samvittighed vilde have ladet lige saa mange Jøder, Maurer og Kjættere, det skulde være, brænde lyslevende. Dominikanerne, der selv ydmygt lod sig kalde „Herrens Hunde“ (Domini Canes) kunde spore den letteste Lugt af Kjætteri, og de var ikke sene til at halse og sætte Tand i Byttet. Det var sjelden, at det slap løs fra Biddet, men at det dog kunde ske, viser Følgende:

Luis Ponce de Leon, født 1528, Søn af en høi juridisk Embedsmand, studerede Theologi og Humaniora i Salamanca. Han blev greben af Katholicismen og den klassiske Oldtid, var en paa en Gang dyb religieus og klar Natur. Han traadte ind i Augustinerordenen. 1560 tog han Licentiatgraden i Theologien og blev kort derefter Doctor. 34 Aar gammel seirede han i Konkurrencen om et theologisk Professorat og sad nu paa et Katheder i Salamanca.

Hans Ry for Veltalenhed foer vidt omkring. Han kunde i lærde Disputationer holde Dominikanerne, der ansaae sig for den theologiske Lærdoms Forpagtere, Stangen. Dette kunde de ikke lide.

De fandt snart Anledning til at anklage ham for Inkvisitionens Domstol. Luis de Leon havde oversat det gamle Testamentes Høisang, i Form af et erotisk Digt, i hvilken Opfattelse ethvert fornuftigt Menneske i vor Tid giver ham Ret. Dertil kom, at den unge Professor i offentlige Diskussioner i Universitetets Læsesale havde erklæret den officielle latinske Oversættelse af Bibelen, den saakaldte Vulgata for feilfuld i Opfattelsen af den hebraiske og græske Grundtext, hvad Alle nu veed. Luis de Leon blev anklaget for at hælde til det lutherske Kjætteri og for Tilbøielighed til jødisk Fortolkning. Det sagdes endda, at han stammede fra jødiske Forfædre, og ikke havde rent kastiliansk Blod i sine Aarer.

Det var i December 1571, at han blev anklaget. Der syntes, at Skinsygen paa den unge Lærde havde samlet en Slags theologisk Sammensværgelse mod ham. I Salamanca blev 20 Vidner afhørte, men i dyb Hemmelighed, og med Iagttagelse af alle mulige Forsigtighedsregler, blev hans Sag undersøgt i Granada, Valladolid, Murcia, Cartagena, Arévalo og Toledo, ja der blev endog rettet Forespørgsler til Høiskolen i Peru.

Den 6. Marts blev han stævnet til Forhør for Inkvisitionens Domstol i Salamanca. Anklagen lød paa, at Fray (Broder) Luis de Leon havde oversat og bragt i Omløb „Salomons Høisang“ i Vulgærsproget.

Han svarede, at han havde gjort en saadan Oversættelse til en Nonne, at han personlig havde bragt hende den, og hun havde personlig leveret ham den tilbage. Siden var den, ham uafvidende, bleven afskreven af en Munk, som passede hans Celle. Han havde forgjæves søgt at stoppe den i Farten, havde senere opdaget, at de cirkulerende Afskrifter ikke havde holdt sig til hans Text, at kun Sygelighed havde hindret ham i at fuldføre en begyndt latinsk Oversættelse og Forklaring af samme Høisang, hvori han havde i Sinde at fremsætte fuldstændig kirkelig rettroende Meninger. I de ydmygeste Udtryk erklærede han sin Underkastelse under den hellige Ret, og at han til alle Tider vilde elske og forsvare alle den romersk-katholske Kirkes Dogmer.

Hans Fjender havde imidlertid udspredt, at Luis de Leon paa Grund af sin store Lærdom var bleven rasende og havde besmittet sig med luthersk Kjætteri. Forhørene blev strengere og strengere, og Sagen blev indstævnet fra Salamanca til den overordnede Ret i Valladolid. Luis de Leon blev sat i Inkvisitionens strengeste Fængsel, hvor Papir og Bøger var ham forbudte saavel som Brug af Kniv til at spise med.

Paa alle Spørgsmaalene svarede den Anklagede med Klarhed og ydmyg Ro. Han var i Forhør i 50 Timer; han forsvarede sig taalmodig og stille. Hans Forsvar indtog omtrent 200 Sider i Trykken, og han læste det op uden Afbrydelse.

Han sad omtrent 5 Aar i Fængsel. Man kunde ikke komme ham slet saa meget tillivs, som man havde Sind til.

Af de syv Dommere, der voterede den 28. September 1576 stemte fire for, at Fray Luis skulde lægges paa Pinebænken for der at fastslaae, hvad han mente om, hvad der var angivet og bevidnet imod ham, men af Hensyn til hans svage Helbred, maatte der anvendes Maadehold i „Skruernes Brug". To vilde have den Anklagede tugtet i den hellige Inkvisitions Sale for i saa farlige Tider at have behandlet Materier, der stilede mod Forargelse, at han i Nærværelse af Alle, der hørte til Universitetet, skulde bekjende, at en Del Sætninger, der vare plukkede ud af hans Skrifter, vare mistænkelige og tvetydige, og at al offenlig Undervisning skulde forbydes ham. Et Votum forblev enten hemmeligt eller blev ikke bekjendt.

Professormunken havde under hele Processen teet sig fromt og som Kirkens ydmyge Tjener.

Heldigvis for ham havde Sagen endnu en Instans at gaa igjennem i det øverste Inkvisitionsraad i Madrid. Denne Domstol tog ikke ringe Afstand fra Treforbundet i Valladolid; hvad Grunden var dertil, kan vel nu ikke blive oplyst. Den 7. December 1576 erklærede den Luis de Leon for frikjendt, „efterat han forud er bleven alvorlig tilholdt at vise stor Forsigtighed med, hvorledes og hvor han vilde behandle saadanne kildne Materier, som havde givet Anledning til denne Proces", og det fordredes, at hans verdslige Behandling af Høisangen skulde udryddes af Verden. Saa maatte han, før han blev løsladt, love ikke at nære onde Følelser mod Nogen, han kunde mistænke for at have vidnet imod ham, og, under Straf af Bandlysning, at holde Alt, hvad han havde hørt og seet under Proceduren, i dyb Hemmelighed.

Fray Luis bøiede ydmygt sit Hoved og erkjendte, at der var faret retfærdigt frem imod ham.

Den 30. December 1576 besteg han sit Katheder. Salen var propfuld af Tilhørere, der vistnok ventede at høre pikante Yttringer om Broder Luis's Gjenvordigheder. Men han begyndte saaledes:

— Som vi bemærkede, da vi sidst saaes — og saa fortsatte han sin sidst holdte Forelæsning, som om Intet var sket i Mellemtiden.

1580 udgav han en Kommentar til Høisangen med den sædvanlige tredobbelte Fortolkning af hver Passus: den ligefremme, den symbolske og den mystiske. Det var al ønskelig theologisk Snakken Sort.

Men indvendig har han sagt: „Jorden gaar alligevel rundt". Blandt hans Papirer fandtes en Oversættelse af Høisangen i Ottaverim, rent poetisk og utheologisk. Men den blev først trykt 1806.

Som Professor maatte han værne om sin Rettroenhed ved at udgive tykke theologiske Bøger. Men den milde, religieuse Lyriker levede inden i ham. Han kan efter Tidens Skik blive bred og prosaisk baade i bunden og ubunden Stil.

Det er ikke saa let for vor Tid at sætte sig ind i en spansk lærd Munks Psykologi fra Filip IIdens Tid: En troende Katholiks, en lærd Humanists, en Skolastikus, en Poets!

Der er ingen Tvivl om, at Luis Ponce de Leon har bøiet sig oprigtig og sønderknust under Orthodoxiens Aag. Han har siddet krummet over Bøgerne i sin lavt hvælvede Celle, har sikkert hvert Øieblik havt Øiet fæstet paa Krucifixet og Dødninghovedet. Han har fra sit Katheder sikkert ikke udslynget en eneste kættersk Tanke blandt de unge Studenter, er ikke kommen de mulig oprørske Tendenser hos dem imøde. Der var Gjæring i Aanderne i de Tider; der kom fra Tyskland, Frankrig og Italien Luftninger, som forargede den opskræmmede, forbitrede, i Anger og Ruelse, i syfilitiske Smerter sig vaandende kongelige Bøddel i Escurial.

Luis de Leon har vel stræbt at være sit Lydighedsløfte mod Kirken tro. Men han har været lokket og draget ud mod Steder, hvor han kunde aande fra Celleluftens Tryk, lade sin Tanke røre sig, fri for den middelalderlige Skolastiks, for en Thomas af Aquinos theologisk-logiske Svøbe og læske sig i den græske og romerske Oldtids klare Forstands Kilde, lytte til naturlige Menneskers Tale, træt, som han var af knortet Munkelatin og snørklede Vridninger af Tanke og Sprog.

Vor Tid vil neppe finde stor Trøst i Ciceros Biedermanns-Filosofi og Eklekticisme. Men den Gang var „de finibus bonorum et malorum" og „Quæstines Tusculanæ" ikke alene godt Latin, hvad det endnu er, men i Sammenligning med, hvad en middelalderlig Theolog maatte banke ind i sit Hoved, var det fin og lys Tænkning af en dannet og fri Verdensmand. Den spanske Lærde er bleven tvungen ud paa de farlige Veie, men har maattet gjøre sine Udflugter i Smug, ligesom andre Munke, for hvem Kyskhedsløftet

var umuligt at overholde, dreves ud til erotiske Eventyr.

I saadanne Stemninger skrev da Luis de Leon Oder som „den klare Nat", om hvilke en flygtig Gjengivelse i Prosa kun kan give et tarveligt Begreb:

„Storheds-Hjem, Tempel for Lys og Skjønhed! vor Sjæl var født til at huse i dine storartede Høider: hvilken ulykkelig Skjæbne har smeddet dig fast til dette lave og mørke Fængsel?

Hvilket uheldsvangert Sansebedrag fordunkler i den Grad Viden om Sandhed, at den blinde Menneskehed opgiver Omsorgen for de guddommelige Velgjerninger og fæster sig til en tom Skygge, til det bedrageriske Skin af det Gode?

Mennesket lever for at være Søvnens Bytte, uden at kymre sig om sin Skjæbne, medens Himlen ved en umærkelig Bevægelse fuldender sit Omløb og røver ham hans Livs Timer.

Vaagn dog til Live, I Dødelige! Tænk paa Eders egen Ulykke! Skabt til saa høi en Bestemmelse, som den udødelige Sjæl er, bør den da ei kjende andet end Mørke og Skuffelse?

Løft Øinene op mod den himmelske, evige Sfære, og I ville le af dette Livs lokkende Lænker, af al dets Frygt, al dets Haab.

Hvad er dog en Prik i Verdensrummet, denne lave og usle Verden sammenlignet med dette store Billede af det Uendelige, hvor det som er, vil være og har været, lever og forædler sig..."

Digtene er skrevne i det ædleste Kastiliansk, og Munken haandterede Rythmerne som en Mester, som en ægte Kunstner.

I Timer, han stjal fra Andagtsøvelser og Forelæsninger, hvilede Luis de Leon ud hos Horats — og Pindar, skrev saa underlige bløde, religieuse Digte, der røber en med Brorsons eller Ingemanns noget beslægtet Fromhed. Saaledes „Himmelfarten", en Ode til Christus: — Ak, du drager fra os, guddommelige Hyrde! I denne mørke, dybe Dal efterlader Du den ensomme og sukkende Hjord, mens Du selv hæver dig til Udødelighedens Hjemstavn, mens Du med sikkre Vingeslag kløver de lyse Luftlag.

Nys saa lykkelige, nu saa sørgmodige og nedslaaede, staar de Disciple, som du nærede ved din Barm, nu berøvede deres Fader . . . hvor skulle de gaa hen og finde Noget, som de kunne elske?

Hvad skulle nu deres Øine, der var vante til dit Aasyns Fagerhed, se paa, som ikke er dem hæsligt? Hvilken Tone vil ikke synes dem klangløs og skjærende? . . . de har jo hørt din Røst. Hvem vil dæmme op mod dette Hav i Vrede? Hvem vil fælde Stormens frygtelige Raseri? Dit Aasyn er tilsløret. Hvilken Magnet skal lede Skibet i Havn?

— O, misundelige Sky — hvorfor har du ikke undet os vor Lykkes korte Øieblikke? Hvorhen styrer du din rappe Gang? Hvor synes du os rig, mens du fjerner dig! — ak for at lade os tilbage her . . . i, hvilken Fattigdom, i hvilket Mørke!"

Luis de Leon havde ikke Spor af literair eller digterisk Ærgjerrighed. Han siger, at han samlede sine Vers for at gjøre en gammel Ven Glæde.

Stille gik Resten af hans Liv hen. Han sendte et Brev med nogle skrevne Digte til en Ven Puertocarreno, som var i Statstjeneste hos Filip II. „I Gammelkastilien, hvor jeg har levet fra min Ungdom, kan jeg neppe sige, at jeg har været i inderligt Venskab med ti Mennesker".

Men Venner og tidligere Fjender søgte hans Raad. Der foregik Intet ved Salamancas Universitet, uden at man havde forespurgt sig hos den blide Luis de Leon. Han valgtes til Præsident for sin Munkeorden og tog Del i at udarbeide Regler for dens Reform. Han døde 1591.

Han var ikke som saa mange af sine Landsmænd bygget af det Stof, hvoraf der bliver Martyrer og Overbevisningshelte. I et af sine theologiske Værker *„Nombres di Cristo"* (Christi Navne), er det smukkeste Stykke det, der handler om Christus som Fredens Fyrste — Blot nogle Linier:

„Disse Hærskarer af Stjerner, ordnede og fordelte indenfor deres særegne Bælter, skinne med fortrinlig Glans, og hver en af deres Mængde holder ukrænkelig fast ved sin særskilte Plads og trænger aldrig ind paa sin Naboes Omraade, de forstyrrer aldrig hinandens Bevægelser eller glemmer hver sin; ei heller bryder Nogen den evige og hellige Lov, som Gud har paalagt den, men snarere finder de sig alle bundne til et Broderskab, tjenende hinanden og meddelende hinanden deres Lys, — ja de fremstille sikkerlig en gjensidig Kjerlighed, idet de mildne hinandens Klarhed og Styrke i fredelig Enighed og Magt, hvorved alle deres forskjellige Indflydelser samles til een hellig og mægtig Samklang, der strækker sig over Alverden og varer i al Evighed. Og derfor kan det vel med Sandhed siges, at de ikke alene tilsammen danne et skjønt og fuldendt Mønster paa Freden, men at de alle udtale og forkynde i klare og yndefulde Ord, hvilke herlige Ting Freden bærer i sit Skjød og spreder om, saa vidt dens Magt rækker".

Er det ikke en underlig Blanding af Lyrik og Skolastik?

Luis de Leon gjorde som sagt ikke store Anstrengelser for sit literaire Eftermæle. Sine poetiske Arbeider lod han ikke trykke. Det skete først 40 Aar efter hans Død, da den store Lyriker Quevedo bragte den frem og fremstillede dem som Mønstre paa Poesi, som Modvægt mod Smagens Fordærvelse. De findes nu i det mægtige Samlerværk „Bibliothek af spanske Forfattere" i 37. Bind.

Dr. *S. Schandorph.*

POLITIMINISTER FOUCHÉ

Napoleon paa Vrangen

EFTER NAPOLEONS UTRYKTE BREVE, UDGIVNE AF LEON LECESTRE

IV.

(Sidste Artikel).

Til Jérome Napoleon,
Konge af Westphalen.

Bayonne, 16. Juli 1808.

De skylder Amortisationskassen 2 Millioner. De har ladet Deres Vexler blive protesterede; det gjør en Gentleman ikke. Jeg finder mig ikke i, at man ikke opfylder sine Forpligtelser imod mig. Sælg Deres Diamanter og Deres Bohave, og hold op med den vanvittige Ødselhed, som gjør Dem til Latter for hele Europa, og som Deres Undersaatter tilsidst ikke finder sig i mere. Sælg Deres Møbler, Smykker og Heste og betal Deres Gjæld. Æren fremfor alt! Det seer meget ilde ud, at De ikke kan betale Deres Gjæld, naar man seer, hvilke Foræringer De kan give bort, og hvilken uhørt Luxus der hersker hos Dem. De er ung og letsindig og tager aldeles ikke Pengene i Betragtning, og det paa et Tidspunkt, da Deres Undersaatter lide forfærdeligt under Krigen!

Til Marskalk Soult,
Chef for Storarmeens 2den Kommando, i Stettin.

Saint Cloud, 23 Aug. 1808.

— — —

Imorgen eller iovermorgen vil de Papirer vistnok blive underskrevne, ifølge hvilke Preussen skal rømmes af de franske Tropper. Det vil finde Sted i Slutningen af Oktober. Men forinden synes jeg, det vilde være hensigtsmæssigt, om De sprængte *Spandau* i Luften, men hemmeligt og hurtigt, saa at der ikke bliver Leilighed til Protester. De maa jo have Minearbeidere hos Dem. Det maa være skeet i Løbet af 5 Dage, uden at man aner noget i Berlin. Bagefter kan De sige, at det er et Krudtmagasin eller nogle underjordiske Hvælvinger, hvor der laa Krudt, der tilfældigt er exploderet.

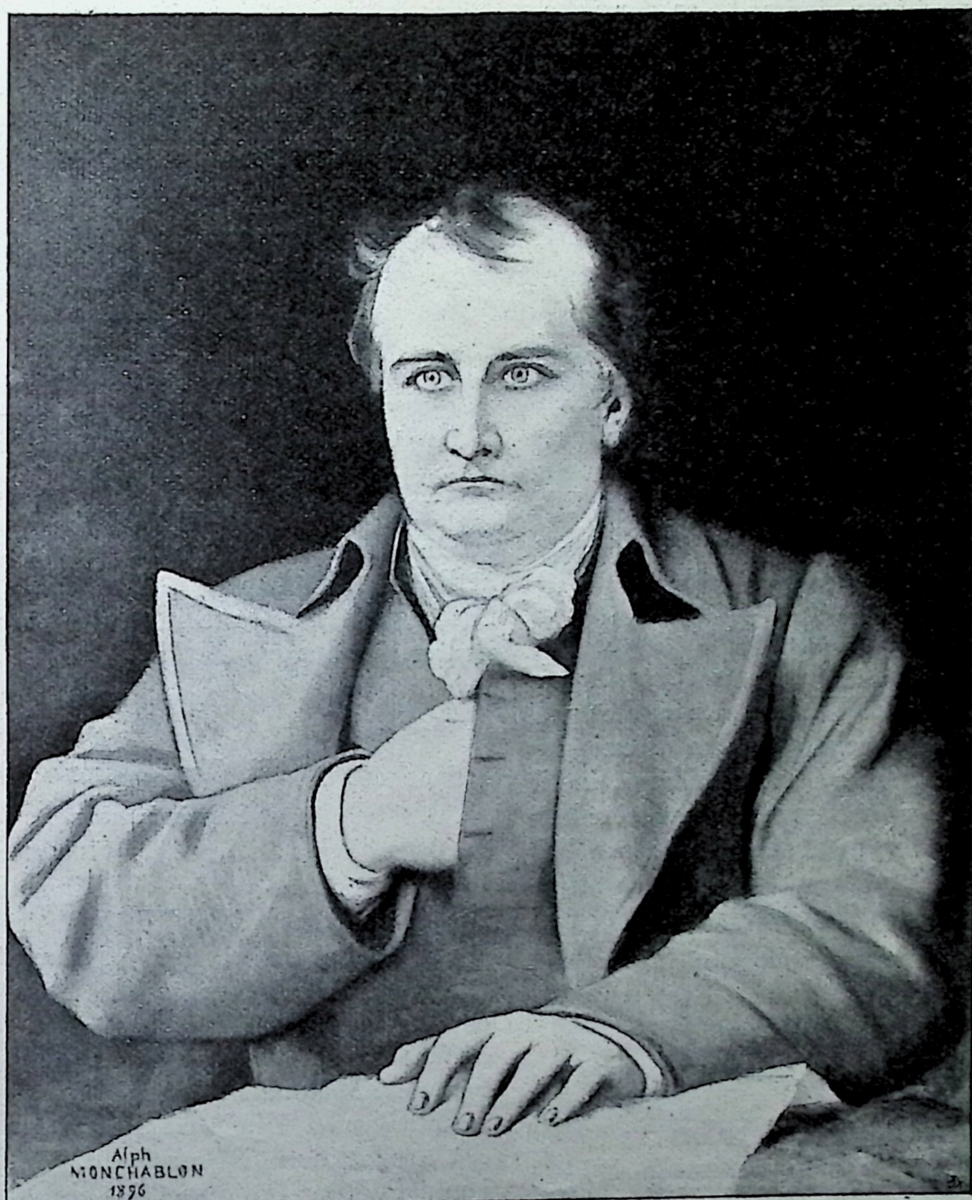
Til General Menou,
Guvernør i Storhertugdømmet Toscana.

Aranda, 28. Novbr. 1808.

De faaer hermed sendt en Bekjendtgjørelse, som De ikke skal lade offentliggjøre, før den er bragt til Udførelse. Lad Byen afvæbne og arrester 30—40 Personer af dem, der er mest kjendt for at have taget Del i tidligere Oprør, uanseet hvilken deres nuværende Opførsel end er. Denne Befaling maa udføres strax; 48 Timer efter Modtagelsen af mit Brev maa disse 30—40 Mennesker være arresterede. Lad mig faae en Liste over deres Navne, Familie, Formue og den Rolle, de

har spillet ved tidligere Leiligheder. Hvis nogen undslipper, saa læg Beslag paa deres Eiendom. De skal saa lade dem føre til Kastellet i Fenestrella. Det er nødvendigt for Roligheden i Italien at statuere et Exempel paa Arezzo. Denne By trænger til det.

dem den Tro, at hele Toscana staaer i lys Lue! Er det ikke meget simplere at marchere afsted med to—tre Kolonner paa 3—400 Mand hver, nedsætte en militær Kommission, lade de vigtigste af Oprørerne skyde, tage Gidsler rundt om i de Byer, der opfører sig daarligst, og afvæbne de mest ondartede Kommuner. Saa var man hurtig færdig med det Hele.

NAPOLEON I. PAA ST. HELENA
EFTER MALERI AF A. MONCHABLON

Til General Menou,
Guvernør i Storhertugdømmet Toscana.

Aranda, 28. Nov. 1808.

Jeg modtager fra Paris en af Dem undertegnet Proklamation fra 3. November. Hvad skal den til? Hvad kan det nytte at true? Det er meget bedre at slaa løs! Alle disse Proklamationer tjener kun til at glæde vore Fjender og bibringe

Til Hr. Fouché,
Politiminister.

Benavente, 31. Dec. 1808.

Jeg hører, at der er flere Emigrantfamilier, der holde deres Børn i en mislig og utilladelig

Ørkesløshed. Det er ganske naturligt, at de gamle, rige Familier, som staa udenfor det nuværende System, er Modstandere deraf. Jeg ønsker, at De skal lave en Liste over disse Familier, 10 for hvert Departement og 50 for Paris med Angivelse af hvert Medlems Alder, Formue og Stilling. Det er min Agt at udstede en Bekjendtgjørelse om, at alle de unge Mennesker mellem 16 og 18 Aar, der hører til disse Familier, skal sendes til Militairakademiet i Saint-Cyr. Hvis der bliver gjort Indvendinger derimod, er der ikke Andet at svare, end at det er min Villie. Den næste Generation bør ikke lide under den nuværende Generations smaalige og hadefulde Stridigheder.

Til Grev Fouché,

Politiminister.

Paris, 23. Marts 1809.

Alle østerrigske Kurerer til eller fra Hr. v. Metternich og hans Hof skal arresteres. Arrestationen skal finde Sted midtveis mellem Paris og Strassburg. De Depecher, der forefindes, skal bringes til Dem, og en Rapport optages i følgende Udtryk: „I Betragtning af den Krænkelse af Folkeretten, der i Braunau er blevet udøvet mod en fransk Officier, der skulde overbringe nogle Depecher, og hvem disse Depecher er blevet frataget med Magt, tiltrods for hans Protester og til Trods for det franske Vaaben, der fandtes paa Pakken, skal alle Depecher fra den østerrigske Regjering beslaglægges og holdes tilbage, indtil de omtalte Depecher er blevne tilbageleverede."

Disse Arrestationer maa ske paa en saa lidt opsigtsvækkende Maade som muligt, for at de kan holdes skjulte saa længe som muligt, og vi komme i Besiddelse af saa mange desto flere Depecher.

Til Joachim Napoleon,

Konge af Neapel.

Schønbrunn, 20. Juni 1809.

Jeg faaer netop i dette Øieblik Underretning om, at Paven har sat os Alle i Ban. Det bliver en Banlysning, der vil ramme ham selv. Nu ingen Hensyn mere! han er jo splittergal og maa spærres inde! Lad Kardinal Pacca og Pavens øvrige Tilhængere arrestere!

Til Grev Fouché,

Politiminister.

Schønbrunn, 26. Juli 1809.

Jeg sender Dem et Nummer af *Gazette de France,* hvori der er en ny Artikel fra Berlin. Giv strax, naar De modtager dette Brev, Ordre til, at Redaktøren skal arresteres og kastes i Fængsel en Maanedstid, og indsæt en Anden i hans Plads.

Lad mig faae at vide, hvorfra disse Artikler stammer. Aviserne bliver i det Hele taget frygtelig daarlig ledet. I to Maaneder er Fastlandet blevet opskræmmet af Meddelelser om en stor engelsk Expedition. Man skulde virkelig tro, at Politiet ikke kan læse.

❦

[De følgende 4 Breve er af en ret kompromitterende Natur. De viser os den store Napoleon i Begreb med intet mindre end at begaa Falskmøntneri i stor Stil.]

Til Grev Fouché,

Politiminister.

Schønbrunn, 5. Sept. 1809.

Jeg har i sin Tid givet Dem forskjellige Ordrer med Hensyn til østerrigske Pengesedler. Jeg har ikke senere hørt noget derom. Jeg antager, at De har arbeidet paa denne Sag. Jeg ønsker, at De skal sende mig herhen alle de existerende Sedler, og at De med største Iver udfører de Ordrer, jeg har givet.

Til Grev Fouché,

Politiminister.

Schønbrunn, 6. Sept. 1809.

Maret sender Dem en Samling af alle forskjellige Slags Banksedler. Hoslagt finder De en Instrux desangaaende. Jeg ønsker, at De skal begynde en Fabrikation af alle disse Sedler, indtil et Beløb af 100 Millioner. Det er vel nødvendigt at faae en Maskine, som kan fabrikere for ti Millioner om Maaneden. Østerrig har kunnet føre Krig med mig ved Hjælp af Papirpenge, og det vil det ogsaa kunne i Fremtiden. Det ligger altsaa i min Politiks Interesse, i Krig som i Fred, at ødelægge disse Papirpenge og tvinge Østrig tilbage til Guld- og Sølvpengene, hvorved det ifølge Sagens Natur vil blive nødt til at reducere sin Hær og de umaadelige Udgifter, hvorved det har bragt mine Staters Sikkerhed i Fare. Det er min Hensigt, at denne Operation skal ske ganske hemmeligt. Mit Maal er ikke saa meget Fortjenesten som et politisk. Sagen er overordentlig vigtig. Der er ingen Ro at haabe i Europa, saa længe Østerrig ved sine Papirspenge kan skaffe sig Forskud paa 3—400 Millioner.

Send en forstandig og behændig Agent hertil, for at han, medens vi ere her, kan faae alle de Oplysninger, der ere nødvendige for at give denne Sag den Udstrækning, som jeg ønsker.

Til Grev Fouché,

Politiminister.

Schønbrunn, 23. Sept. 1809.

Maret sender Dem det Forlangte. Jeg gjentager endnu en Gang, at jeg i Krig som i Fred lægger den største Vægt paa at faae Sedler til et Beløb af 100—200 Millioner. Det er en politisk Operation. Naar Østerrig ikke mere har sine Papirpenge, kan det ikke mere føre Krig med mig. De kan indrette Værkstedet, hvor De vil, f. Ex. i Vincennes, hvor man saa maatte trække Soldaterne bort fra og ikke lade Nogen komme ind. Denne strenge Afspærring kunde motiveres ved Statsfangernes Nærhed. Eller et hvilketsomhelst andet Sted. Men det er paatrængende nødvendigt, at De alvorligt tager Dem af deres Sag. Hvis jeg tidligere havde ødelagt det Papir, havde jeg ikke faaet den sidste Krig.

Til Hr. de Champigny, Hertug af Cadore,

Udenrigsminister.

Saint-Cloud, 24. Juni 1810.

Skriv et Svar til Hr. v. Metternich og lad mig se Udkastet dertil. Siig deri, at jeg under mit Ophold i Wien havde ladet nogle Banksedler fabrikere i Paris, da jeg var i Besiddelse af den største Del af Landet og man vedblev at fabrikere den Slags Sedler i Ungarn, men ingen af disse Sedler er kommet Omløb, fordi jeg fik den Ide lidt sent, og den første Emittering skulde først ske, da Freden blev sluttet; senere hen ere alle disse Sedler naturligvis blevne brændte og tilintetgjorte.

Til Prins Eugen Napoleon,

Vicekonge af Italien.

Paris, 3. April 1810.

Jeg hører, at Kardinal Oppizoni ikke mødte ved mit Bryllup. Det var hans Pligt i hans tredobbelte Egenskab af Kardinal, Senator og Biskop i en af mine vigtigste Byer. Send Bud efter ham og meddel ham, at han inden iaften har at indgive sin Demission som Ærkebiskop i Bologna.

Gjør ham bekjendt med min Forbittrelse over hans skændige Opførsel, ham, som jeg har overøst med Velgjerninger, gjort til Kardinal, Biskop og Senator, som jeg har protegeret, og hvis skændige Udskeielser jeg har dækket ved min Autoritet overfor Kriminalretten i Bologna.

Sørg for at indsende hans Demission endnu i iaften og pas paa, at Kapitlet vælger en ordentlig Vikar.

Lad ham vide, at han gjør vel i ikke at tøve, og at han helst ikke skal prøve paa at vedblive at være Ærkebiskop mod min Villie.

Til Prins Lebrun,

Skatkammerkansler, Keiserens Repræsentant i Holland.

(Efter Kong Ludvigs Thronafsigelse havde Napoleon indsat Lebrun til Regent i Holland. De følgende Breve ere skrevne i Anledning af nogle Uroligheder i de to hollandske Byer *Emden* og *Aurich).*

Saint-Cloud St., 3. Mai 1811.

Præfekten i Emden er en meget svag Mand; jeg venter paa en Rapport fra Grev Réal, før jeg tager min Beslutning. Det er min Hensigt, at de 500 Mennesker, der lavede Opløb og pryglede Præfekten, skal sendes til Frankrig og gjøre Tjeneste paa Flaaden. Skriv derom til Statsraad Réal. Jeg forstaaer ikke Spøg i den Slags Sager; Præfekten repræsenterer mig; ogsaa de, der har forholdt sig ligegyldige, er skyldige. Jeg skulde maaske ovenikjøbet være disse to Byer Tak skyldig, fordi de har været saa venlige at lade sig afvæbne, da mine Tropper kom. Det er nødvendigt, at de Personers Huse, der er flygtede, blive brændt, deres Slægtninger arresterede, deres Eiendom konfiskeret og de selv dømt tildøde *in contumaciam* af en militair Kommission. Det er nødvendigt at skyde de Værste af dem. Send en Kopi af mit Brev til Réal. Blod og Straf er nødvendig for at afvaske den Forhaanelse, der er tilføiet Regeringen.

Til General Savary, Hertug af Rovigo,

Politiminister.

Saint-Cloud, 3. Mai 1811.

Skriv til Réal for at indprente ham mine Befalinger. Det er min Hensigt, at de 500 Sømænd, som tog Del i Affæren d. 11. Marts i Aurich, skal arresteres og føres til Frankrig for at gjøre Tjeneste i Toulon, Brest og Lorient; en hel Del af dem skal stilles for en militair Ret og skydes, de Skyldigste af dem, der er flygtet bort, skal dømmes tildøde *in contumaciam,* deres Fædre, Mødre, Hustruer, Brødre og Søstre arresteres, og al deres Eiendom beslaglægges. Den Forbrydelse, der er blevet begaaet, er uhyre; Præfekten, den øverste civile Embedsmand, er blevet pryglet, jeg vil ikke være lige saa svag som Skatkammerkansleren. Réal maa træffe sine Forholdsregler, for at det skeer, som jeg vil.

Den lange Vei til Retten er hyppigt den korte Sti til Armod.

Formen er hyppigt et svagt Væsens stærke Panser.

Et Besøg

FORTÆLLING AF MATILDE SERAO

I.

Guido saae idag ud som et lykkeligt Menneske; Mund og Øine lo, hans Gang var ensartet og spændstig. Han kom fra en politisk Banket — Ordet „Middag" lyder i dette Tilfælde for prosaisk — han havde der ved Desserten forelagt Vælgerne sit Program og udviklet sine Anskuelser for dem. Bifaldet havde været storartet; det gode Kjøkken, den skummende Champagne og Kandidatens glimrende Tale havde gjort stort Indtryk; Valget var saa godt som sikkert. Om Aftenen vilde Guido gaa paa Bal, der vilde han træffe Baronesse Stephanie, en grusom Skjønhed, som allerede i en hel Maaned havde ladet ham sukke forgjæves; maaske vilde der ved Tonerne af en Straussisk Vals eller under en poetisk Samtale ved Buffeten frembyde sig en Leilighed til at blødgjøre hende. Efter at han saaledes i Tankerne havde ordnet sine offentlige og private Interesser paa bedste Maade, gik Guido fornøiet hjem, for at udhvile sig en Timestid, ligesom Napoleon før et afgjørende Slag.

Men Joseph, en gammel tro Tjener, som de nutildags ere sjeldne, blev staaende i ærbødig Stilling foran sin Herre, og man kunde se paa ham, at han endnu havde noget Vigtigt paa Hjerte.

„Naa?" spurgte Guido, som strax forstod ham.

„Undskyld. . . . Herre . . . jeg vilde blot sige . . ."

„Siig det saa, i en Fart."

„Husker De da ikke, Herre, hvilken Dag det er idag?"

„Nei, Joseph."

„Idag er det jo Deres Fødselsdag, Herre!"

„Ja, det er det jo ogsaa," sagde Guido, og hans Blik formørkedes.

„Før — da det var helt andre Tider — saa stod der den Dag Blomster allevegne."

„Ja før, nu ikke mere," bemærkede Guido tankefuld.

„Ogsaa nu, ogsaa nu, Herre." Og den gamle Tjener tog en stor Bouket frem bag en Konsol.

„Fra hvem er den?" spurgte Guido forbauset; men ved Synet af Josephs beskedent smilende Ansigt forstod han det strax. „Fra Dig, Joseph?"

„Herren maa tilgive mig . . ."

„Der er ikke Noget at tilgive, Joseph. Tak, Du har gjort mig en stor Glæde."

Og Beileren til et Sæde i Kammeret og til Baronesse Stephanies Gunst smilede smerteligt ved Tanken om, at ingen Andre end hans gamle Tjener havde havt det smukke Indfald, at give ham Blomster paa hans Fødselsdag. Men det var kun et Øieblik — Guido var en Mand med Aand. Og Den, der hører til denne priviligerede Klasse af Mennesker, har nok Lov til at føle sig bevæget, men ikke længe og uden at lade sig mærke med det.

„Nu vil jeg sove lidt", sagde Guido, „væk mig Klokken halv Otte."

„Herren gjorde bedre i ikke at sove."

„Hvorfor det, kløgtige Joseph?"

„Fordi der imorges — der var ikke Andre hjemme end Georg — har været en Dame her. Da hun hørte, at Herren var gaaet ud, sagde hun: Siig saa til ham, at jeg kommer igjen iaften Klokken sex, og at han endelig maa vente paa mig, jeg maa tale med ham i en paatrængende Sag. — Og dermed gik hun."

„Godt. Og hendes Navn?"

„Det vilde hun ikke sige."

„Hm, meget hemmelighedsfuldt! Sagde hun da heller ikke, hvad det gjaldt om?"

„Nei. Georg sagde kun, at Damen var høi, slank og mørk og meget elegant klædt."

„Saameget desbedre. Min Nysgjerrighed er vakt. Det er altsaa din Mening, Joseph, at jeg ikke skal sove af Hensyn til denne Ubekjendte?"

„Klokken er strax sex. Hvis hun er punktlig, faaer Herren knap Tid til at lægge sig."

„Nuvel, jeg vil bringe den ubekjendte Gudinde dette Offer. Giv mig Aviserne, Joseph, jeg vil læse til hun kommer. Mørk og høi — det træffer sig netop heldigt, Stephanie er en lille Blondine, jeg holder af Forandring."

Her vil Læserinden indigneret slaa Øinene op og tænke, at Guido er en Don Juan, men nei, det er han virkelig ikke. Jeg negter ikke, at Guidos Hjerte i det tyvende Aar, var saa rummeligt, at han endog kunde tilbede tre Skjønheder paa engang; men saa var den store Lidenskab kommen, som fortærede hele hans Hjerte, og endelig havde en ulykkelig Forbindelse af Omstændigheder kuldkastet hele hans Lyksalighed ligesom et Korthus, den store Lidenskab var udslukt og begravet i Fortiden. I to Aar havde Guido bestræbt sig for at dræbe den, han havde igjen begyndt sit tidligere Liv, følte sig tiltrukken, snart her og snart der, men det var kun en stakket Opblussen.

„Herre, Herre!" Joseph kom helt forstyrret farende ind i Stuen.

„Er hun kommen?"

I KAMP OM EN SJÆL. — EFTER CARTON AF SASCHA SCHNEIDER

„Hun er inde i Salonen.“

„Kjender Du hende?“

„Nei . . . Nei, jeg . . . kjender hende ikke,“ fremstammede Joseph.

Men Guido stod allerede i Døren ind til Salonen og betragtede et Øieblik den Ubekjendte. Hun stod ved Bordet og bladede i et Album; hun vendte Ryggen til Døren, saa at man ikke kunde se Andet end en høi, slank Figur i en elegant, kniplingsbesat sort Kjole.

„Naadige Frue —“ sagde Guido og traadte frem.

Hun vendte sig langsomt om — det foer som et elektrisk Stød igjennem Guido, og forat skjule den Forbauselse, der afmalede sig i hans Ansigt, bukkede han dybt.

„Forstyrrer jeg ikke?“ spurgte hun og satte sig, efter roligt at have besvaret hans Hilsen.

„Aldeles ikke. Jeg staaer fuldstændigt til Deres Tjeneste.“

„Det vilde gjøre mig ondt, hvis De kun har sagt det af Høflighed, da jeg maa gjøre Brug deraf.“

„Altsaa paa mit Ansvar“, svarede Guido smilende, „jeg be'er Dem, tal.“

Damen (hun hed Emma) glattede sin Muffes bløde Skind; det lod til, at hun søgte en passende Form, for at give sine Tanker Udtryk. Guido betragtede hende opmærksomt; hun havde slet ikke forandret sig, hun var endnu fuldkommen saa smuk og endnu saa bedaarende gratieus som den Dag, da han saae hende første Gang; ogsaa idag tyktes hun ham fuldkommen, uovertruffen. Maaske var hendes rene Profil bleven mere bestemt, den svagt brunlige Teint mere rosa; Øinene, der før smilede saa skalkagtigt og livligt, syntes at have faaet et dybere, mere tankefuldt Udtryk; man kunde se, at denne Kvinde havde levet og lidt.

„Har De nogensinde spillet Komedie?“

„Ja, mange Gange.“

„Det træffer sig heldigt; jeg seer, at jeg har gjort et overflødigt Spørgsmaal. Altsaa maa De spille Komedie igjen imorgen. Deres Rolle er en meget alvorlig og det vil være vanskeligt at gjøre Lykke.“

„Alt afhænger af Sammenspillet.“

„Jeg spiller sammen med Dem.“

„Jeg kjender Deres Talent.“

„Til at spille Komedie?“

„Hvad skal det være for et Stykke, et Proverbe?“

„Ja, men uden den sædvanlige Moral i de sidste Vers. Moralen ligger i selve Opførelsen, det er et fromt Værk.“

„Og kommer fra Dem?“ spurgte Guido med let Ironi.

„Hvad mener De med det?“

„At De er from, og at jeg endnu ikke forstaaer . . .“

„Endnu et Øieblik, be'er jeg Dem. Siig mig, staaer De endnu i Korrespondance med min Fader?“

„Endnu stadig, men det kan vel nu være en fjorten Dage siden, at han sidst skrev mig til.“

„Jeg havde Brev fra ham igaar. Han skriver, at han har det meget godt og at han imorgen Klokken $10,_{20}$ vil indtræffe her i Milano.“

Nu troede Guido, at han ikke længer behøvede at skjule sin Forbauselse.

„Imorgen?“

„Ja vel, imorgen!“

„Deres Fader, som aldrig reiser?“

„Han er paa Vei til Napoli og gjør en lille Omvei, for . . .“

„At se sin Datter?“

„Og sin Søn, som han siger.“

„Det vil sige . . .“

„Det vil sige, at vi ere i en net Forlegenhed“, sagde Emma og slog nerveust med Foden paa Tæppet.

„Det kalder De net?“

„Jeg veier ikke mine Ord. Men vi maa finde en Udvei.“

„Jeg seer ingen.“

„Og De vil være Politiker, Diplomat. Hvad nytter Dem da de snedige Udflugters, de fine Spidsfindigheders, de velbegrundede Bevisers Kunst?“

„Hvis De bliver saaledes ved, vil jeg endnu langt mindre finde Udveien.“

„Aa, jeg har allerede fundet den!“

„Det vidste jeg.“

„De er høflig.“

„Det gjør jeg mig altid Umage for overfor Dem.“

„Vi faaer at se. Jeg sagde Dem, at der gives en Udvei. Hør altsaa, min Fader maa ikke for nogen Pris faae Sandheden at vide.“

„Den sørgelige Sandhed.“

„Tillægsordet er overflødigt. Min Fader vilde blive meget ulykkelig, og hans Sorg vilde være en stadig Bebreidelse for mig. Børnenes Synder skal ikke blive til Forældrenes Taarer. Hidtil er han ved Deres og min Omsorg, ved den lange Afstand, ved hans Ukjendskab til Milanos Selskab bleven sparet for denne Sorg. Men imorgen vilde hele denne smukke Bygning af fromme Løgne styrte sammen, og Gud maa vide, hvilke Følger dette vilde faae. Jeg vil altsaa ubetinget forhindre dette, og De skal hjælpe mig. Han skal imorgen finde os sammen, saaledes som han forlod os; ikke et Ord, ikke en Mine skal røbe de virkelige Forhold for ham. Det er vor Opgave.“

Alt dette havde hun sagt med rolig, alvorlig Stemme, og Guido havde rolig og alvorlig hørt paa hende. Han svarede ikke strax. Han tænkte sig om. Emma blev utaalmodig.

„Det er vore Roller, som De seer. Det er i et velgjørende Øiemed, De skulde ikke betænke Dem saa længe."

„Jeg har allerede taget min Beslutning. Men er De ikke bange for en eller anden tilfældig Forræder?"

„Hvem da?"

„Folkene, til Exempel."

„De giver den nye Tjener, som lukkede mig ind imorges, en Fridag, og jeg skal nok tale med Joseph."

„Det er godt. Men hvis der skulde komme Fremmede?"

„Imorgen tages ikke imod Nogen."

„Men naar vi saa henter Deres Fader paa Banegaarden og igjen følger ham dertil — hvad vil Folk sige, som saa se os sammen?"

„Folk vil ikke kjende os; vi kjører i lukket Vogn og meget hurtigt."

„Deres Fader bliver en hel Dag her; hvor god og intetanende han end er, troer De ikke, han alligevel mærker, at han er i et Ungkarlehjem?"

„Endnu iaften lader jeg mit Sybord, mine Bøger og Noder bringe herhen. Det er Iscenesættelsen."

„Men . . ."

„Har De maaske ladet Noget forandre i Værelserne?"

„Der er ikke Noget forandret," svarede Guido alvorlig. „Leiligheden er ganske i samme Stand, som da De forlod den."

„Hvor følelsesfuldt!"

„Nei, hensynsfuldt."

„Meget forbunden. Har De endnu flere Indvendinger?"

„Nei. Jeg er kun spændt paa, om det vil lykkes os at skuffe Deres gode Fader."

„I det elskende Ægtepars Rolle? Vi maa sætte os tilbage i de gamle Dage, i det første Aars Taabeligheder," sagde Emma sarkastisk.

„Jeg har glemt dem," svarede hendes Mand hastigt.

De saae skarpt paa hinanden og maalte hinanden med Øinene som to Duellanter, inden det gaaer løs.

„Men maaske er det egoistisk af mig, saaledes en hel Dag at lægge Beslag paa Dem. Har De allerede truffet andre Aftaler for imorgen?"

„Nei, jeg har ikke, og selv om jeg havde, vilde jeg sende Afbud."

„Jeg takker Dem atter. For iaften er De naturligvis fri, jeg trænger ikke til Selskab."

„Ikke til Selskab? Jeg forstaaer ikke . . ."

„Jeg bliver her iaften. Jeg venter mine Ting, som jeg før sagde. Og saa vil jeg bringe dem i Orden — eller ogsaa i Uorden; det skal da se ud, som om de havde været her hele Tiden. Men jeg vilde ikke gjerne gjøre Dem endnu mere Uleilighed: gaa ud, kom igjen, naar det passer Dem. De er fri til imorgen Klokken ti."

„Egentlig skulde jeg nu paa Bal, men hvis De vil, bliver jeg hjemme."

„Af hvad Grund? Vi maatte konversere hinanden, og vi har dog ikke Noget at tale om."

„Ja, ja, De har Ret. Med Deres Tilladelse vil jeg gaa."

Emma bøiede Hovedet, og Guido forlod Værelset som en Mand, der ikke kjender til Bekymringer eller Tvivl. Men indvendig var han dog lidt urolig. Dette Eventyr var for besynderligt; han tænkte saa meget paa det, han grublede saa meget, at han paa Ballet var utilgivelig stundesløs. Han oversaae endog Baronesse Stephanies glødende Blikke og stjal sig snart bort, uden at sige Farvel til Nogen.

Da han kom hjem, følte han sig som i en anden, helt ny Atmosfære: i den store Sal, der havde staaet tillukket saa længe, havde man luftet ud, i Soveværelserne brændte Lys, Skabe og Skuffer stode aabne, og en svag Duft af Violer strømmede ud fra dem. Inde i Salonen var Flygelet slaaet op, Noderne laa spredte omkring, i Vaserne prangede friske Blomster, Meublerne vare flyttede, og Emma, i Hjemmedragt, stod paa Taaspidserne for at tage en Statuette ned fra en Etagere.

Var det en Drøm? Emma, som ventede paa ham hjemme . . . De tre Aars Skilsmisse syntes udslettede, udslettede de smertefulde Dage, der var gaaede forud for dem . . . hvilken Taabelighed!

„Godaften!" sagde Guido og gik forbi hende.

„Godaften!" svarede hun, uden at se paa ham.

II.

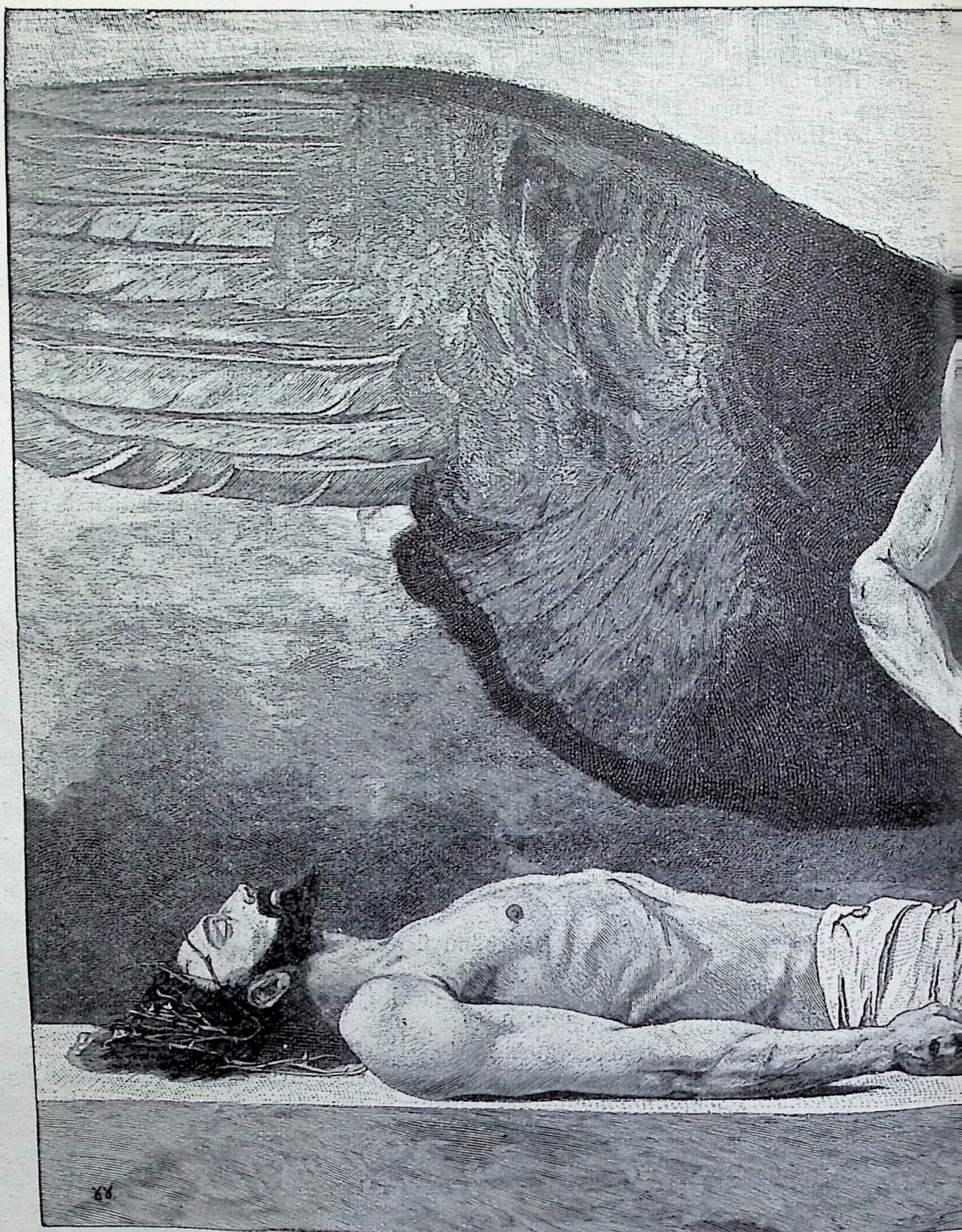
Jeg maa tilstaa, at der den Nat i dette Hus hverken gaves søvnløse Timer eller taarevædede Hovedpuder. Baade Guido og Emma vare aldeles overbeviste om, at den Komedie der skulde opføres, ikke vilde gjøre nogen Forandring i Fremtiden; de kjendte hinanden altfor godt og vidste, at Intet nogensinde kunde forene dem igjen. Da Emma betraadte sit forrige Værelse, troede hun at være i et Hotel, og Guido sov trygt i sit, efter at have læst tre Sider i Herbert Spencer. (Jeg vil dermed ikke sige noget Ufordelagtigt om Filosofen, min Helt trængte til Søvn.)

Det forholdt sig virkelig saaledes, Intet kunde forene dem igjen. For at blive gifte, havde de overvundet de største Vanskeligheder. Guido var løbet efter Emma fra Firenze til Napoli og havde tilbragt hele Nætter under hendes Vinduer. Emma skrev hver Dag Breve paa otte Sider til ham og stod halve Nætter paa Altanen. Endelig havde hendes Fader, mere tvungen end af fri Villie, samtykket, saaledes som de fleste Fædre i denne Verden giver deres Samtykke. Igrunden havde den gode, gamle Mand kun tøvet, fordi det faldt

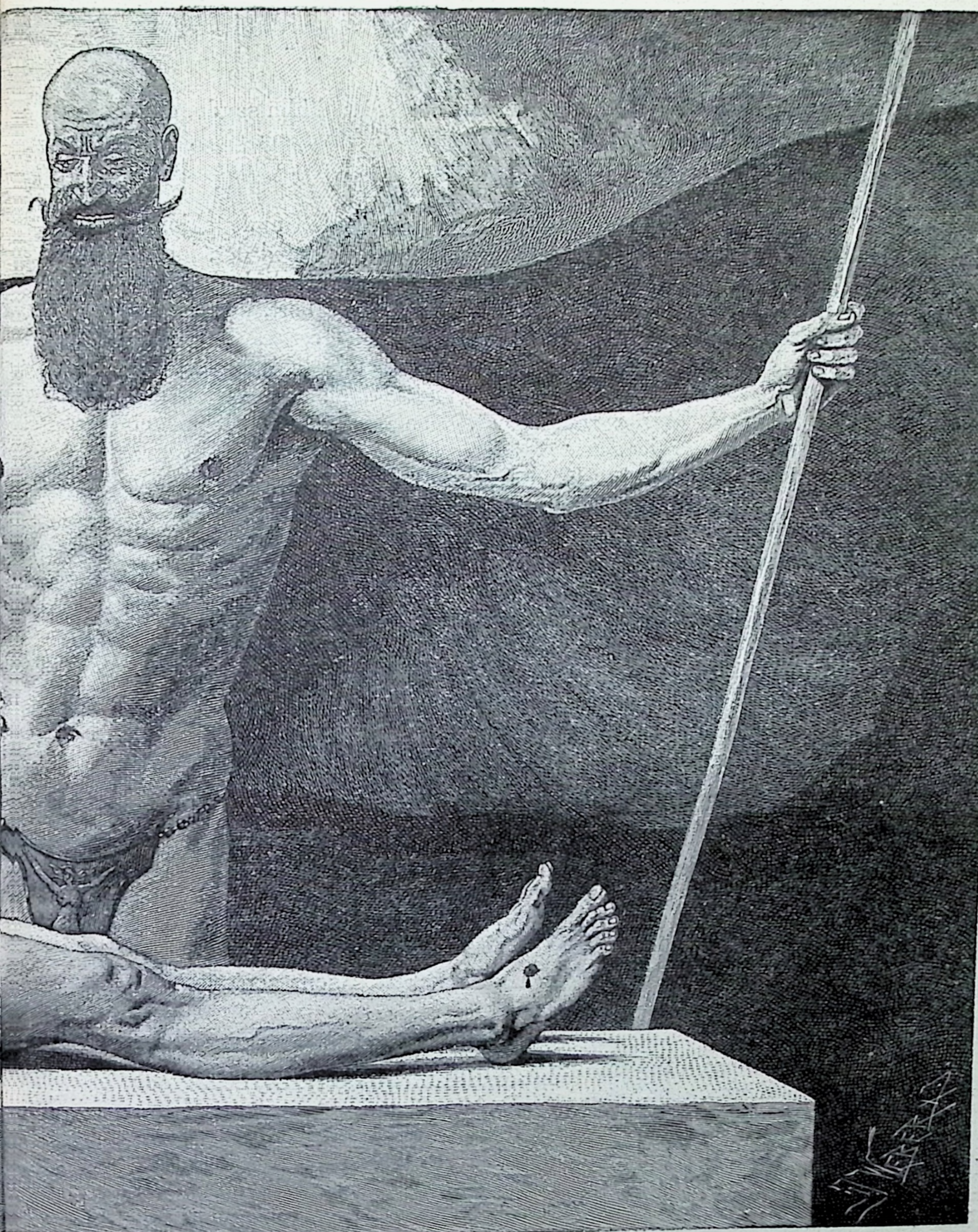
ham tungt al lade sin Datter komme saa langt bort fra sig; tilsidst sagde han Ja, da han ikke længer kunde modstaa hendes Bønner.

De Nygifte vare uendeligt lykkelige og tilbade hinanden i hele tre Aar. Dermed vil jeg ikke sige, at der ikke ogsaa imellem dem var smaa Uenigheder, lidt Jalousi, det Sidste især fra Emmas Side. Hun havde en mærkelig Charakter; hun var umaadelig stolt og meget heftig; hun kunde ikke gjøre Noget halvt, hverken elske eller hade. Forgjæves modsagde Guido hende med den lette Kulde og det lille ironiske Smil, der er egen for Gjennemsnitsmennesker. De kom tidt meget heftigt i Strid, men til Gjengjeld var Fredslutningen desto skjønnere.

En Dag, jeg veed ikke, hvordan det gik til, traf Guido tilfældigt en forhenværende Ungdomsflamme; de talte sammen, svælgede i fælles Erindringer, der blev vexlet Billetter, truffet Aftaler. Guido lod sig lede mere af Svaghed end af Tilbøielighed; han skammede sig ogsaa over at maatte lystre som en Skoledreng. Hvordan fik Emma det at vide? Var det et uforsigtigt Tyende, en meddelsom Veninde eller et anonymt Brev? Jeg veed det ikke; men hun havde udentvivl meget gyldige Beviser, da hele hendes glødende, blinde Kjærlighed til Manden forvandlede sig til kold Foragt. Hun fandt ingen Undskyldning for ham, hun følte sig dødeligt krænket i sin Kjærlighed og sin Stolthed. Hun lod Guido kalde og sagde ham med beundringsværdig Ro, uden en Dirren i Stemmen, at de maatte skilles og det strax og uden yderligere Scener. Han var maalløs af Skræk; han vilde gjøre Indvendinger, smile, opfatte hendes Ord som Spøg, søge at formindske sin Brøde; men Emma svarede ham med stolte, strenge Ord, og han maatte tie. Det forekom ham altfor latterligt, at forsvare sig yderligere, han modtog alle hendes Betingelser og lod hende gaa. Han betragtede hende som et hovmodigt, ukjærligt Væsen. Han søgte at adsprede sig, for at glemme, og kastede sig, som

MØRKETS SEIR. — EF

…N AF SASCHA SCHNEIDER

til Exempel: „Emma har det rigtig godt; saavidt jeg veed, har hun fornylig selv skrevet Dig til, jeg skal hilse Dig og Tante hjerteligt fra hende.“ Og Emma: „Guido har det udmærket, men han er saa optaget, at han neppe vil kunne følge med mig til Badestedet.“

Saaledes hang Faderens Lykke i en tynd Silketraad. — Emma havde naturligvis maattet kæmpe en haard Kamp med sin Stolthed, inden hun besluttede sig til at gaa hen i sin Mands Hus og gjendrive hans Indvendinger med sit muntre, ironiske Smil. „For min Fader, for min elskede Fader!“ gjentog hun bestandig for at hente Mod. Ved Guidos kolde Venskab følte hun sin svære Opgave væsentligt lettet. Deres Samtale havde været høflig og saglig, uden Hentydninger til Fortiden eller Fremtiden, naar undtages nogle smaa Stiklerier, de havde ikke fordybet sig i tragiske Erindringer, men talt sammen som fornuftige, tænkende Mennesker. Og imorgen?

jeg allerede har sagt, i en Malstrøm af Sindsbevægelser, Politik og Forelskelser. Han gav Levemanden, Skeptikeren, og kun naar han var alene med sin Samvittighed, tilstod han for sig selv, at hele hans Liv var ødelagt og forspildt.

Han saae sin Hustru to eller tre Gange paa Afstand; de hilste hinanden som flygtige Bekjendte. Hun førte et meget tilbagetrukket Liv, gik hverken i Theatret eller i Selskaber, medens han kastede sig hovedkuls ind i Fornøielser. Kun i et Punkt stemte de overens, de skrev begge til Faderen, som om Intet var hændt. Guido skrev

Imorgen vilde det være lige saadan: en Smule Fantasi, en Smule Kløgt, ikke røbe sig, dølge Uroen bag et Smil, en Række af Løgne, som ikke vilde være nogen Synd, følge Faderen tilbage til Banegaarden, sige Farvel til hinanden og atter skilles. Guido vilde aldrig sige det første Ord, Emma vilde aldrig tilgive; de kunde begge være rolige.

III.

Endelig var Middagen overstaaet; Faderen saae glad og fornøiet ud, og de to Skuespillere gjorde sig ogsaa Umage for at smile. Men alt det, der den foregaaende Aften syntes saa let, faldt ubeskriveligt vanskeligt i Udførelsen. Fra det Øieblik af, at Faderen om Morgenen havde omfavnet dem, maatte De sige „Du" til hinanden, kalde hinanden ved Fornavn og agere det lykkelige Ægtepar. Og ved et ubetænkt Ord, en vis Klang i Stemmen, en flygtig Erindring om Fortiden blev Guido bleg, Emma rødmede, og en pinlig Forlegenhed gav sig tilkjende hos dem begge.

Thi skjøndt de vare forberedte paa Alt, skjøndt de i Forveien havde tænkt paa alle mulige Tilfældigheder, skjøndt de søgte fuldstændigt at glemme sig selv: al Umage var spildt, de kunde ikke bringe deres Samvittighed til at forstumme. Dertil kom, at de hvert Øieblik var bange for, at den mindste Uforsigtighed kunde ødelægge deres hele roesværdige Plan, da de vare fuldkommen sikkre paa sig selv og vidste, at denne uegennyttige Komedie ikke kunde fremkalde nogen Forandring i deres gjensidige Forhold.

Paa Trappen, medens Faderen gik foran, tilkastede Emma sin Mand et fortvivlet Blik, der syntes at sige: „Hvordan skal vi kunne holde det ud til iaften?"

Og i hans Øine kunde man læse: „Hjælp Dig selv, saa hjælper Vorherre Dig."

Men i Hjemmet fordobblede Farerne sig. Det saae ud som om Faderen benyttede enhver Leilighed til at komme med pinlige Spørgsmaal, der vare vanskelige at besvare; den stakkels Fader holdt saa meget af sine Børn!

„Ja," sagde han, og satte sin Kop fra sig, „jeg er saa glad over, at jeg kan tilbringe denne Dag sammen med Jer. For seer Du, Emma, Breve kan være rigtig rare, men jeg foretrækker dog et Besøg, selv om det er nok saa kort. Hvor Du seer frisk og straalende ud, min lille Datter, Du er bleven endnu smukkere, endnu mere elegant. — Ikke sandt, Guido?"

„Det siger jeg ogsaa altid," svarede Guido smilende.

„Og han skriver det ogsaa i sine Breve. Ja, Emma, jeg kan forsikkre Dig for, at han i sine Breve aldrig taler om Andet end Dig. Et Mønster paa en Ægtemand!"

„Ja, det er han virkelig," bekræftede Emma med sagte Stemme.

Paa dette Svar fulgte en kort Pause. Guido sad med bøiet Hoved og fulgte med Fingeren Arabeskerne i Borddugen. Men Faderen lod idag til at have særlig Lyst til at tale.

„Jeg skal hilse mange Gange fra Tante Elisabeth. Hun er endnu lidt vranten, men igrunden mener hun det godt med alle Mennesker. Du, Emma, har altid været hendes specielle Yndling. Hun taler saa meget om Dig . . ."

„Hun er saa god."

„Hjertensgod. Veed Du, hvad hun sagde, dengang jeg reiste: Jeg vilde blive saa glad, hvis vor Emma fik et Barn, saadan en kjøn, livlig Dreng!"

Men her maatte selv den gode Gamle, skjøndt han ikke havde ment noget Ondt med det, indse, at han havde begaaet en Uforsigtighed. Han saae, at Emma stødt vendte sig bort, og at hans Svigersøn nerveus snoede sit Overskæg.

„Rosa, din Cousine," sagde han hurtigt, for at gaa over til et andet Emne, „Rosa har det ogsaa rigtig godt. Men hun har gaaet meget igjennem."

„Aa, hvad da? Blev hun ikke gift med sin elskede Pietro?" spurgte Emma noget ironisk.

„Jo, hun fik ham ganske vist, de holdt meget af hinanden. Jeg veed hverken hvordan eller hvorfor; et Indfald af Pietro, en Dame fra Neapel . . ."

„Kalder Du det et Indfald, Papa?"

„Det er virkelig ikke Andet end et flygtigt Indfald, man maa da ikke være Pessimist. — Rosa var helt ude af sig selv, der var Taarer og Scener . . ."

„Bah!"

(Fortsættes)

I Kamp om en Sjæl — Mørkets Seir

(TO NYE KOMPOSITIONER AF SASCHA SCHNEIDER)

Forrige Aar bragte vi et Portræt af den tydsk-russiske Kunstner *Sascha Schneider* og en Række Gjengivelser af hans Kartoner, som paa deres Vandring fra Udstilling til Udstilling havde vakt stor og fortjent Opmærksomhed ved deres Originalitet baade i Emne og Behandling, en Originalitet, som vel undertiden føltes noget søgt men alligevel vidnede om et mere end almindeligt Talent. Og dette fandt en yderligere Bekræftelse i de mange Efterligninger, der dukkede op, og hvor Bizarreri skulde give Fladheden Relief.

Idag bringe vi to nye Kompositioner af den unge Kunstner, som har søgt bort fra den slagne Landevei og ad egne Stier er naaet ind i en Fantasieverden, hvor han er Eneherre. Motiverne ere hentede fra den samme bibelsk-mystiske Forestillingskreds, som de tidligere, men fremtræde alligevel med det Nyes Friskhed og Tiltrækning.

„I Kamp om en Sjæl" er en Behandling af den samme Tanke, der gjentagende har beskjæftiget Kunstnerens Fantasi, og hvori Død og Liv, Nat og Lys, ubarmhjertig Hævn og forløsende

Kjærlighed stilles overfor hinanden. I den ophøiede Ro hos den lysomstraalede Genius, der med begge Hænder omfatter den Dødes Arm som et kjært Eie og i Griskheden hos den abelignende, tænderskjærende Djævel, der vil bemægtige sig Offeret og seer det fravristet sig af en høiere Magt, udtaler Billedets stærke Tankemodsætninger sig sanseligt klart og anskueligt. Denne Skildring søger tilbage til gamle, naive folkelige Forestillinger, saaledes som de i Schneiders Kompositioner gjentagende forene sig med høi symbolsk Dybsindighed; men ved det Store i Opfattelsen forstaaer den tillige at gjøre det Fantastiske i den troværdigt for det moderne Øie, og dens betydeligste Virkning støtter den ægte malerisk paa Kontrasten mellem det straalende Lys og de uhyggelige Skikkelser, som fødes af Natten.

Det Karakteristiske i Sascha Schneiders Kunst faaer maaske sit fyldigste Udtryk i „Mørkets Seir". Her udtaler den sig ikke alene i Figurernes Karakter men tillige i Kompositionens ligesaa enkle som virkningsfulde Linier. Henstrakt paa den flade Ligsten ligger Frelserens livløse Skikkelse; men stolt og opreist hæver Mørkets Aand, der i sin Type svagt minder om assyriske Konger, sig bagved den som Seirherre i Kampen mellem Dag og Nat. I de opadstræbende og i de bredt forløbende Linier udtaler sig symbolsk i virkningsfuld Modsætning Seir og Nederlag. Men dets endelige og mest betagende Udtryk finder Kompositionen i Seirherrens mægtige, mørke Vinger. De forøge ikke alene den barske Triumfators vældige Skikkelse men opvække tillige den sanselige Forestilling om Natten, der sørgende sænker sig ned. Ved deres brede Masse ophæves i den Grad Virkningen af den opadstigende Linie, at Seiren for Blikket forvandler sig ligesom til en Klage, og Seirherren synes overvunden gjennem sin Seir.

—*r.*

Yankee til en forbigaaende Irlænder (der var let kjendelig som saadan): „Heida, Patrick, er det Veien til Union Square?"

Irlænderen: „Hvem har sagt Dem at jeg hedder Patrick?"

Yankeen: „Det har jeg gjættet mig til."

Irlænderen: „Saa kan De ogsaa gjætte Veien til Union Square!"

Vor Korrespondent skriver os til fra Konstantinopel: „Foran Yildis-Kiosk er bleven anbragt en smagfuld Brevkasse med Paaskrift:

Til Stormagternes Protester Tømmes en Gang om Maaneden

FELIX FAURE OMBORD PAA POTHUAU

N. R. Meyer

Den nye Telegrafdirektør, *N. R. Meyer* er født den 3. April 1856, blev Cand. polyt. i Ingeniørfaget 1878, var i 2 Aar beskjæftiget ved Orlogsværftets Bygningsvæsen, og virkede som Telegrafingeniør ved Statsbanedriften (Distriktet Jylland og Fyen) fra 1882, til han nu, i disse Dage er bleven ansat som Telegrafdirektør efter Kommandør Høncke. Meyer er gift med Komponistinden Elisabeth Meyer, en Datter af Navigationsskolebestyrer Tuxen i Svendborg og altsaa en Niece af Kammersanger Simonsen.

H.

Taxametre

ere Apparater, der holde Regnskab med, hvor lang en Strækning man har kjørt. De anbringes paa Drosker — nu ogsaa i Kjøbenhavn — skrues fast paa Bukkens Bagside, saa Den, der sidder inde i Vognen, let kan se dem, og bringes i Forbindelse med Droskens Baghjul, hvis Omdreininger sætter Apparatets lille Maskineri i Bevægelse.

Efterhaanden som man kjører frem, kan man da stadig se, hvor stort et Stykke Vei man har tilbagelagt siden Kjørselens Begyndelse. Dette kan jo i og for sig være meget pikant, men vilde neppe kunne forskaffe Taxametrene større Popularitet. Imidlertid har Sagen ogsaa sin praktiske Side: Taxametrene vise, hvor meget man, naar Turen er færdig, har at betale for den tilbagelagte Strækning.

Det er med andre Ord en *Drosketaxt-Forandring*, Taxametrene indføre. Principet er, at man skal betale i Forhold til den Veilængde, man har kjørt. Korte Ture blive altsaa billigere end hidtil. Og desuden har man den Fordel, at man til enhver Tid selv kan se, hvormeget man har at erlægge; Uoverensstemmelser med Kusken vil derved undgaaes.

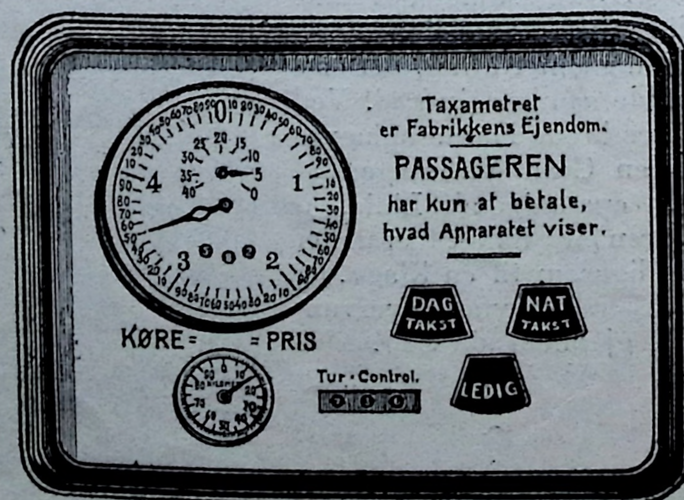
I Udlandet har man i længere Tid benyttet Taxametre og været særdeles fornøiet med dem. Herhjemme indføres de af Grosserer *Schrader*, der af Taxameter-Fabriken Westendorph & Pieper i Berlin har kjøbt Patentet for Danmark for 20,000 Kr.

Medens man andre Steder har 3 forskjellige Taxter, faaer vi her kun 2: en Dag-Taxt og en Nat-Taxt; den sidste bliver dobbelt saa dyr som den første. Minimumsbetalingen er 50 Øre, for denne Sum kan man om Dagen kjøre 800 Meter, om Natten 400 Meter. Udover disse Distancer stiger saa Prisen med 10 Øres Tillæg for hver bestemt mindre Distance.

Taxametret er saa snildt indrettet, at det ikke alene viser Passageren, hvor langt han har kjørt, og hvor meget han skal betale, men tillige gjør det muligt for Droskeeierne at kontrollere, hvormange Ture Drosken har gjort i Dagens eller Nattens Løb, og hvor mange Kjørepenge Kusken har taget ind i Alt.

Naar man har endt Kjørslen og er færdig med at benytte Vognen, anbringer Kusken paa den en lille Fane, der bærer Ordet „Ledig“. Samtidig gaaer Taxameter-Viseren tilbage til Udgangspunktet og vandrer først rundt igjen, naar Drosken begynder at kjøre med en ny Passager.

H.

GÖSTA FLORMAN FOT.

OSCAR II

KONGE AF SVERIGE-NORGE

P. PETERSENS BOGTRYKKERI

KONG OSKARS ARBEIDSVÆRELSE PAA SLOTTET I STOCKHOLM

En Lyriker paa Thronen

DA Kong Oskar II nu i Sommer ved Journalistfesten i Stockholm modtog de tilstedeværende Repræsentanter for den europæiske Presse paa sit Slot Drottningholm, kjendte Pressemændenes Begeistring ingen Grænser. Rundt om i de forskjellige Landes Blade lød som et mangfoldig gjentaget Ekko en Lovprisning af denne Fyrste, der ved sin Aand, sit Galanteri og sin Elskværdighed ganske havde indtaget sine Gjæster.

Med Rette gjorde man opmærksom paa, at netop Republikanere og Oppositionsmænd var dem, der havde været mest begeistrede for denne Konge, der paa engang var Sømand, Taler og Digter. Kongens Slagfærdighed i det Franske bidrog naturligvis i ikke ringe Grad til at formidle de udenlandske Pressemænd Forstaaelsen af de to sidste Egenskaber, som de vanskeligt ad anden Vei kunde faae noget Førstehaandsindtryk af. Og Kong Oskars anseelige Skikkelse og statelige Fremtræden gav det Hele den Indfatning, som altid er en væsentlig Forskjønnelse af enhver Juvel.

Det er i vore Dage, da Indførelsen af det konstitutionelle System har skjænket Monarkerne noget Otium, maaske ikke saa helt sjeldent, at kongelige Personer sysle med Litteratur og Kunst. Kong Ludvig af Bayern er vel ikke noget enestaaende Exempel paa saadanne Tilbøieligheder blandt Fyrsterne, selv Keiser Wilhelm koketterer jo saa smaat med de Kunster, man kalder de skjønne.

Tidsaanden er mægtig ogsaa paa høieste Sted, og von Thyboes bekjendte Grundsætning, at det sømmer sig ikke for en Officier at bemænge sig med Noget, der lugter af Pedanteri, staaer ikke længer ved Magt.

Men ret sjeldent er det dog endnu, at en Konge er optraadt for Offentligheden som æsthetisk Forfatter, ikke med et enkelt Digt, men med flere Samlinger af lyriske Digte. Ganske vist ligger denne Forfattervirksomhed forud for Kong Oskars Thronbestigelse — tildels længe forud; men den har derfor ikke mindre Interesse som et Vidnesbyrd om, at der maa være noget Ualmindeligt ved denne Monark.

Under Navnet Oskar Frederik — Majestætens Fornavne, altsaa intet Pseudonym — udgav Kong Oskar i 1858 — altsaa for næsten fyrretyve Aar siden — en Samling Digte: „Ur svenska flottans minnen", der var tilegnede den svenske Flaades Officiers-Korps som „en Frugt af Forfatterens Kjærlighed og Taknemmelighed."

Det hedder i Fortalen til den første Udgave af denne Samling: „Atten Aars Tjeneste i den Vaabenart, hvis skjønne, men kun lidet kjendte

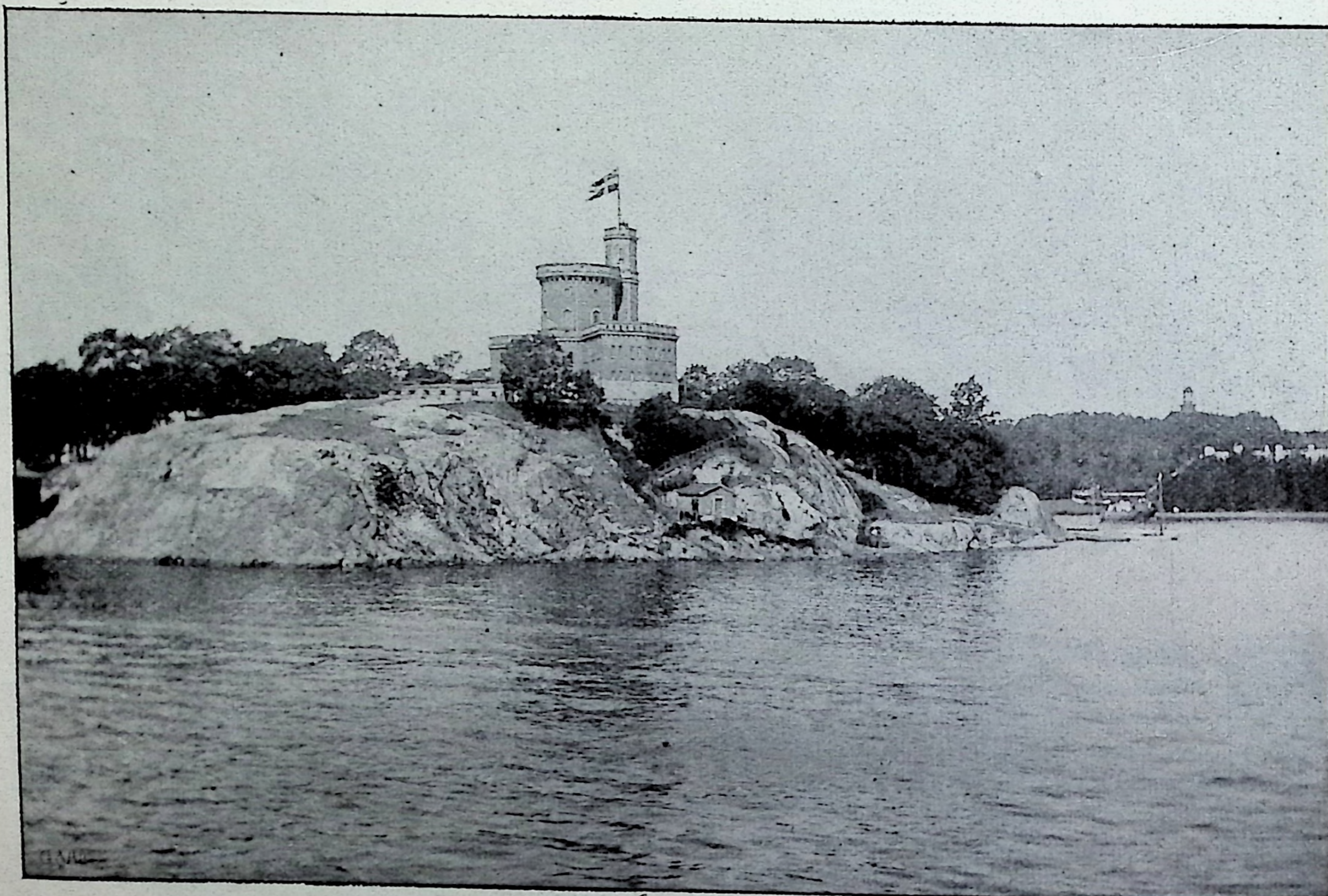
Minder han har vovet at besynge, et helt Ungdomsliv, tilbragt i fortrolig Omgang med den svenske Søofficier under trofast og uophørlig Stræben mod det Maal, han har havt fælles med denne, har ganske naturligt vakt disse Følelser hos ham."

„Ynglingens lykkeligste og sorgfrieste Dage", hedder det videre, „lysnede over Bølgen, deres Solopgang skyggedes ikke af Land; Ynglingens skjønneste Drømme fødtes paa Havet eller drog deres Næring af Livet paa dets frie, friske Bølger; Ynglingens kjæreste Venskabsforhold knyt-

som Nordens ära häfdade på våg,
som styrde djerft förvågna vikingtåg
och skydde skammen blott, men aldrig faran.

Jag vill ej plundra något af den glans,
som hären vann kring minnesrika fanor.
Den bäre högt sin ärfda lagerkrans,
men ock af orlogsmannens bördsrätt vanns
till svenska ärans segerstolta anor.

O kunde våra fäders ädla drag
ur det förflutnas grifter fram jag mana,
och deras hjeltemod i storm som slag
og deras tålamod i nödens Dag
på kraftens och försakelsernas bana!

KASTELSHOLMEN VED INDSEILINGEN TIL STOCKHOLM — C. CARSTENSEN, FOT.

tedes mellem de overskyllede Rælinger under tretungede Flags stolt flagrende Dug."

Samlingen indeholder en lille Række tildels temmeligt omfangsrige Digte, der besynge svenske Søhelte i Fortiden og svenske Bedrifter tilsøes. Indledningsdigtet, der er uden Overskrift, har i sin hele Tankegang og Tendens Noget, der hos en Dansk vækker Erindringer om Hertz' bekjendte „Slaget paa Rheden", hvor han taler Marinens Sag overfor Hæren og siger, at den har mere fast Krav paa Landets Kjærlighed end dem, der strides tillands. Vi anføre et Par Vers deraf:

Af helig kärlek lågade min håg,
då med min blick jag följde hjelteskaran,

Hur säll min lott! Ty redan tidigt brann
min själ af kärlek för vår forntids ära.
Tag mod min sång, du dyra fosterland!
Fast lyran stämmes af en ovan hand,
som vill ett offer blott åt Sverige bära.

Bogen slutter med en Række dramatiske Scener, i hvilke Carl den tiende Gustav er Hovedpersonen, og som foregaa paa Kronborg Slot, hvori Kongen udtaler sig i bitter Selvbebreidelse, fordi han ikke har sørget tilstrækkeligt for Udviklingen af den svenske Flaade. Derfor glider Seiren ham nu i sidste Øieblik redningsløst af Hænder. Kongen slutter derfor med at overdrage sit Land og sin Søn som sin sidste Villie Omsorgen for Udviklingen af en mægtig Flaade, og Sverige skal da være Europas Vagt mod Øst.

Saaledes knyttes dette dramatiske Udkast, der ikke er bestemt for Scenen, til de andre Digte om Flaaden. Den hele Samling blev prisbelønnet af det svenske Akademi.

Kongen har udgivet andre Samlinger, rent lyriske Digte, Reiseskildringer paa Prosa og Vers, Dagbogsblade osv. Et Udvalg af hans Arbeider, der dog væsentlig bestaaer af Digtene om den svenske Flaades Minder, udkom i 1880 i dansk Oversættelse af Vilhelm Østergaard. Af Kongens samlede Skrifter, der ogsaa omfatte Kantater, Ballader og Leilighedsdigte samt Oversættelser af klassiske Forfattere, er et betydeligt Udvalg ogsaa udgivet paa Tydsk i 1877 og 1879.

Alt ialt give Kongens litterære Arbeider et interessant Bidrag til Kjendskabet til denne Lyriker paa Thronen, og vi have ment at netop Kongens 25 Aars Regeringsjubilæum afgav en passende Leilighed til at minde derom.

Et Besøg

FORTÆLLING AF MATHILDE SERAO

1. Forts. og Slutn.

„Som jeg siger Dig. Rosa forlod ham og tog hen til sin Moder . . .“

„Det var meget rigtigt gjort af hende.“

„Høist urigtigt, finder jeg. En Hustru maa aldrig forlade sin Mand. Endelig lykkedes det mig ved min Veltalenhed, at bevæge hende til at tilgive ham . . .“

DROTTNINGHOLM, SEET FRA SØSIDEN

„Dig, Papa?“

„Ja, jeg er stolt af mit Held. — Thi selv om man ogsaa i Førstningen er uforsonlig i saadanne Ting, saa indseer man dog altid tilsidst, at Mennesket ofte feiler imod sin Villie . . .“

„Det er en bekvem Moral!“ bemærkede Emma.

„Det var ogsaa din Moders!“

„Hvad, ogsaa hendes? . . . Mama var af den Mening, at man burde række hinanden Haanden?“ spurgte Guido med levende Interesse.

„Javist. Hun var saa fuld af Barmhjertighed og Overbærenhed. Hun var saa god, saa hjertensgod. Dem, der virkelig elsker, pleiede hun at sige, tilgiver meget.“

De sade en Stund tankefulde og tause: endelig sagde Faderen for at bryde Tausheden: „Naa

Børn, vis mig nu jeres Leilighed rigtig grundigt, jeg har før kun seet den ganske flygtigt."

„Kom," sagde Guido, „vi kan begynde med Salen."

„Prægtig, prægtig," beundrede den Gamle, da de traadte derind, „den er til de store Soireer, ikke sandt? Gjør I mange Selskaber?"

„Vi har gjort mange."

„Jeg forstaaer det, nu forbyder Forretningerne, den lede Politik Dig at modtage saa mange Fremmede. Men Salen er virkelig meget smuk. Og Salonen her, hvor smagfuld! Har Du selv arrangeret den, Emma?"

„Nei, det har Guido."

„Jeg maa gratulere ham. Han har nok tænkt sig, at Du helst vilde opholde Dig i denne Salon. Her kommer vel dine Tilbedere og gjør Kur til Dig, ikke sandt, min Skat? Du er da ikke jaloux, Guido?"

„Jeg? Jeg kjender min Hustru."

„Og Du, Emma?"

„Jeg kjender Guido altfor godt."

Den Gamle smilede fornøiet.

„Dette Sovekammer er fortryllende," vedblev han. „Hvor Farverne er harmoniske! Dette matte Graa gjør saa godt for Øiet."

Han gik om i Værelset, som om han ledte efter Noget. Endelig spurgte han sin Datter, der var bleven staaende i Døren: „Emma?"

„Papa?"

„Hvor er Moders Billede? Jeg seer det ikke."

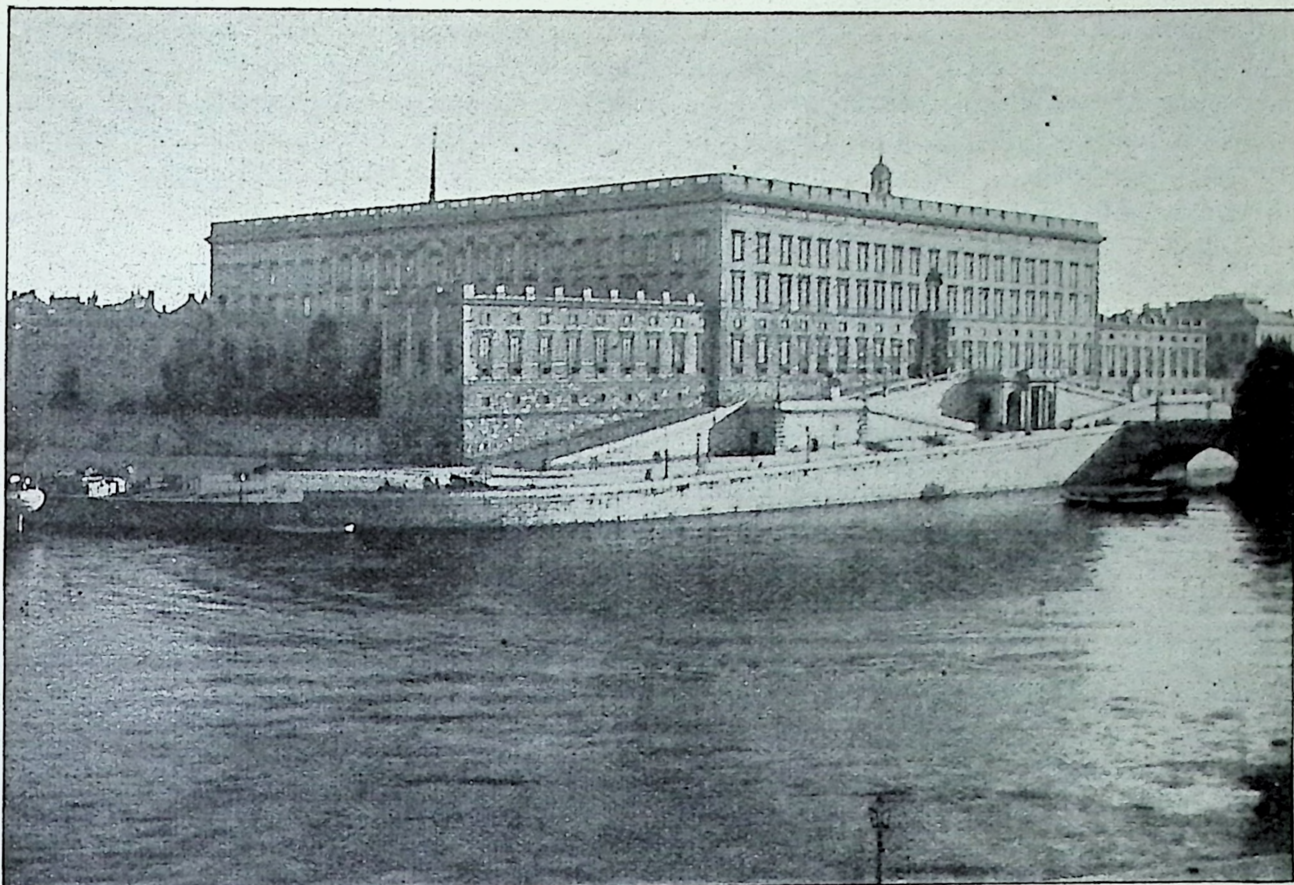
Hun blev saa forlegen, at hun ikke kunde svare.

„I Sommer var vi jo i Brianza," sagde Guido, „og vi har endnu ikke faaet alle vore Sager hjem."

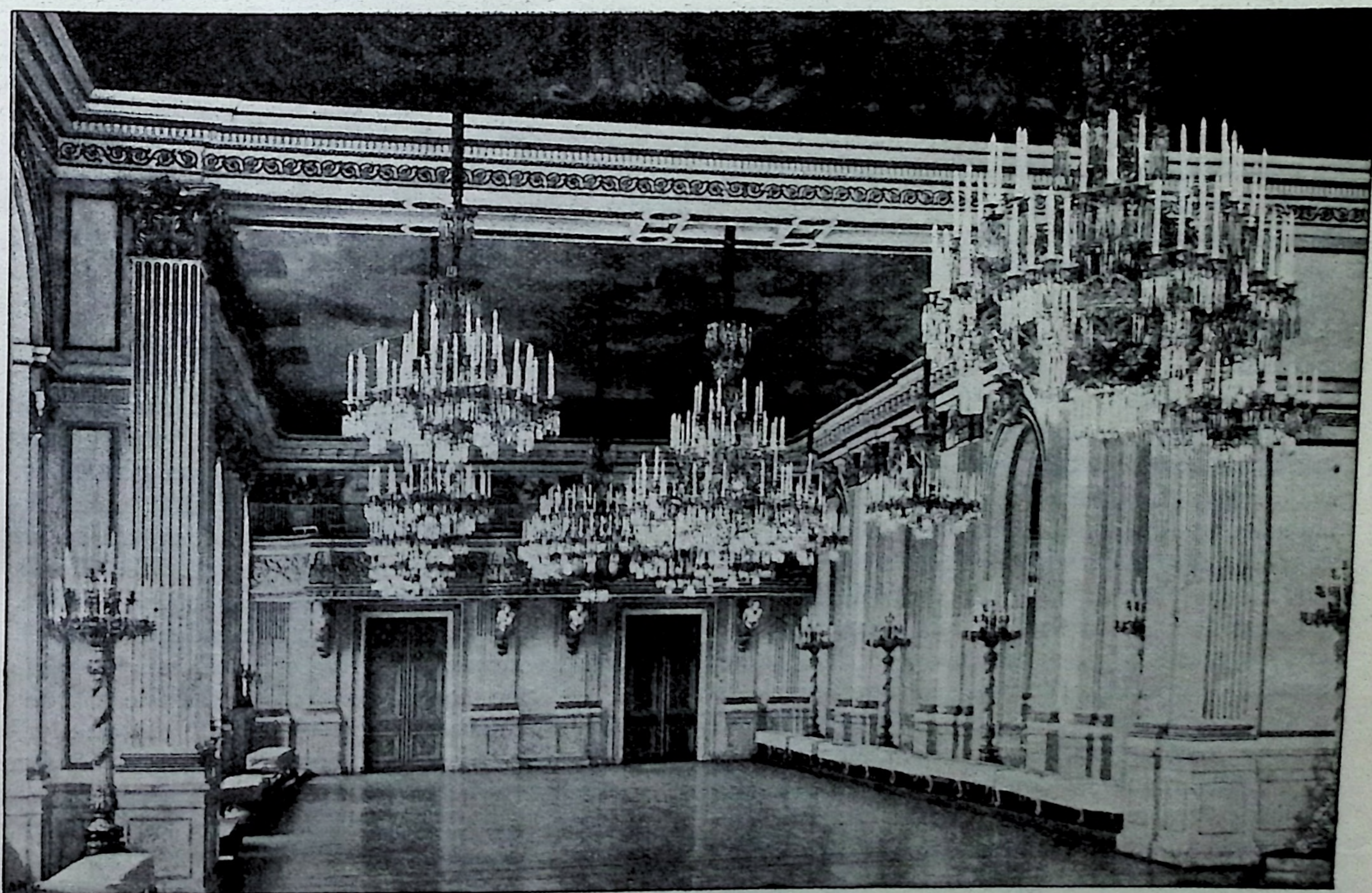
„Egentlig burde det Billede have været det Første, I fik hjem; men hvad gjør det? Derfor vil Emma ikke have glemt sin Moder. Saadan en Kone, hun var! Det er Skade, Guido, at Du ikke har kjendt hende. Da hun laa paa Dødsleiet, maatte jeg love hende at gjøre Alt, forat Emma kunde blive lykkelig. Paa den Maade har hun ogsaa en vis Lod i jeres Ægteskab, ialtfald i mit Samtykke dertil. Da Emma kom til mig og sagde: Papa, uden Guido vil jeg altid være ulykkelig, — da tænkte jeg paa den kjære Afdøde og kunde ikke sige Nei længer. I forekom mig bestemte for hinanden; I havde sukket for hinanden i et helt Aar, Emma blev bleg og sørgmodig, og Du, Guido, var Fortvivlelsen nær: Den Ungdom, den Ungdom! Husker Du endnu, Datterlil, Ballet hos den engelske Konsul, hvor Du var sammen med Guido?"

SLOTTET I KRISTIANIA

SLOTTET I STOCKHOLM, SEET FRA KUNGSTRÄDGÅRDEN

„HVITA HAFVET“ PAA STOCKHOLMS SLOT

„Det husker jeg ganske tydeligt," svarede Emma mekanisk.

„Paa jeres lyksalige Smil, jeres straalende Blikke kunde Alle strax se, at I var forlovede, og de kaldte mig „lykkelige Fader". Og jeg tilfoier selv: Ja, jeg var en lykkelig Fader, og I holdt næsten formeget af hinanden."

„Aldrig for meget," sagde Guido alvorligt.

„Det er sandt. — Og vi vil ønske, at det altid maa blive saadan ved, ikke sandt, Emma?"

„Det vil vi ønske, Papa."

„Hvad er det for et Værelse der bag den lukkede Dør?"

Det var Guidos Soveværelse; denne Gang blev han forlegen, og Emma maatte svare for ham.

„Det er Gjæsteværelset, Papa."

„Der skulde jeg altsaa have boet, hvis jeg var blevet her inat. Det er virkelig Skade, at jeg skal reise endnu idag."

„Stor Skade, Papa," sagde Guido.

„Da jeg nu ikke kan bebo det, saa vis mig det ialtfald, jeg vil trøste mig lidt ved Synet."

„Men . . ."

„Det er maaske ikke i Orden? Men det gjør jo Ingenting, Børn."

Guido lukkede modigt Døren op; her nyttede ingen Tøven.

„Men der seer jo slet ikke saa slemt ud! Værelset er nydeligt. Næ, vil Du bare se, Emma, dit Fotografi! Det er bestemt en fin Opmærksomhed af Dig, Guido! — Du skal rigtig have Tak, Kjære. Jeg kan ikke sige Jer, Børn, hvor ondt det gjør mig, at jeg ikke kan blive her."

De satte sig ind i Salonen. Emma og Guido vare meget stundesløse. Dersom den gode Gamle havde havt et skarpere Blik eller mere Menneskekundskab, maatte han nu have lagt Mærke til, at ikke Alt var ganske som det skulde være. Men han var heldigvis slet ikke mistroisk.

„Det gjør mig ondt for dette smukke Hus," sagde han.

„Hvorfor det?"

„Fordi I dog om kort Tid maa forlade det. Naar Du bliver valgt til Deputeret, og det er saa godt som sikkert, maa Du bo mindst de sex Maaneder af Aaret i Rom, og jeg troer ikke, at Du altid vil lade Emma blive alene tilbage i Milano. Eller ogsaa maatte I have to Leiligheder, og det vilde dog være meget ubekvemt og kostbart. Og saa har jeg ogsaa en egoistisk Bitanke: naar I flytter til Rom, kan jeg besøge Jer mindst en Gang om Maaneden. Reisen fra Napoli til Rom er kort og magelig, medens derimod fra Napoli til Milano — det er altid en Beslutning og meget anstrengende for en gammel Mand. — Flyt snart til Rom, Børn, saa kan vi ofte sees!"

IV.

Da Emma og Guido steg ind i Vognen, efterat have fulgt Faderen til Banegaarden, og nu endelig igjen vare alene, følte de sig begge lettede. Det var vel overstaaet. De sagde ikke et Ord. Emma saae ud i Regnen, og Guido gav ikke et Livstegn fra sig: de vare igjen blevne Fremmede for hinanden. Idet Vognen dreiede om et Hjørne, kom Guido til at støde til Emmas Arm. „Om Forladelse", sagde han.

„Jeg be'er."

Aldeles som Fremmede! Under denne lange Taushed opfriskede Begge Dagens Hændelser: hvert Minut, hver Situation stod tydeligt for dem.

„Vil De ikke kjøre hjem?" spurgte Guido ved en Tvergade.

„Nei Tak, jeg tager først hjem med Dem. Jeg maa være tilstede, naar min Pige pakker Sagerne ind, hun blev ikke færdig idag, hvis hun skulde være ene om det."

„Som De vil."

„Da han kom hjem, smed Guido sig ned i en Lænestol i Salonen og gav sig til at læse i en Avis. Han hørte Emma gaa frem og tilbage inde ved Siden af. „Er De ikke træt?" spurgte han. „Er der ikke Noget, jeg kan hjælpe Dem med?"

„Nei Tak, jeg er strax færdig."

Hun kom ogsaa snart ind i Salonen og sank træt ned paa en Stol; det havde virkelig været en meget anstrengende Dag.

„Nu regner det ikke saa meget, vel?" spurgte hun Guido, der havde lagt Avisen fra sig.

„Jo, det regner endnu."

„Er Vognen ikke kommen."

„Jeg veed ikke, jeg skal se efter . . . Om ti Minuter skal den være der."

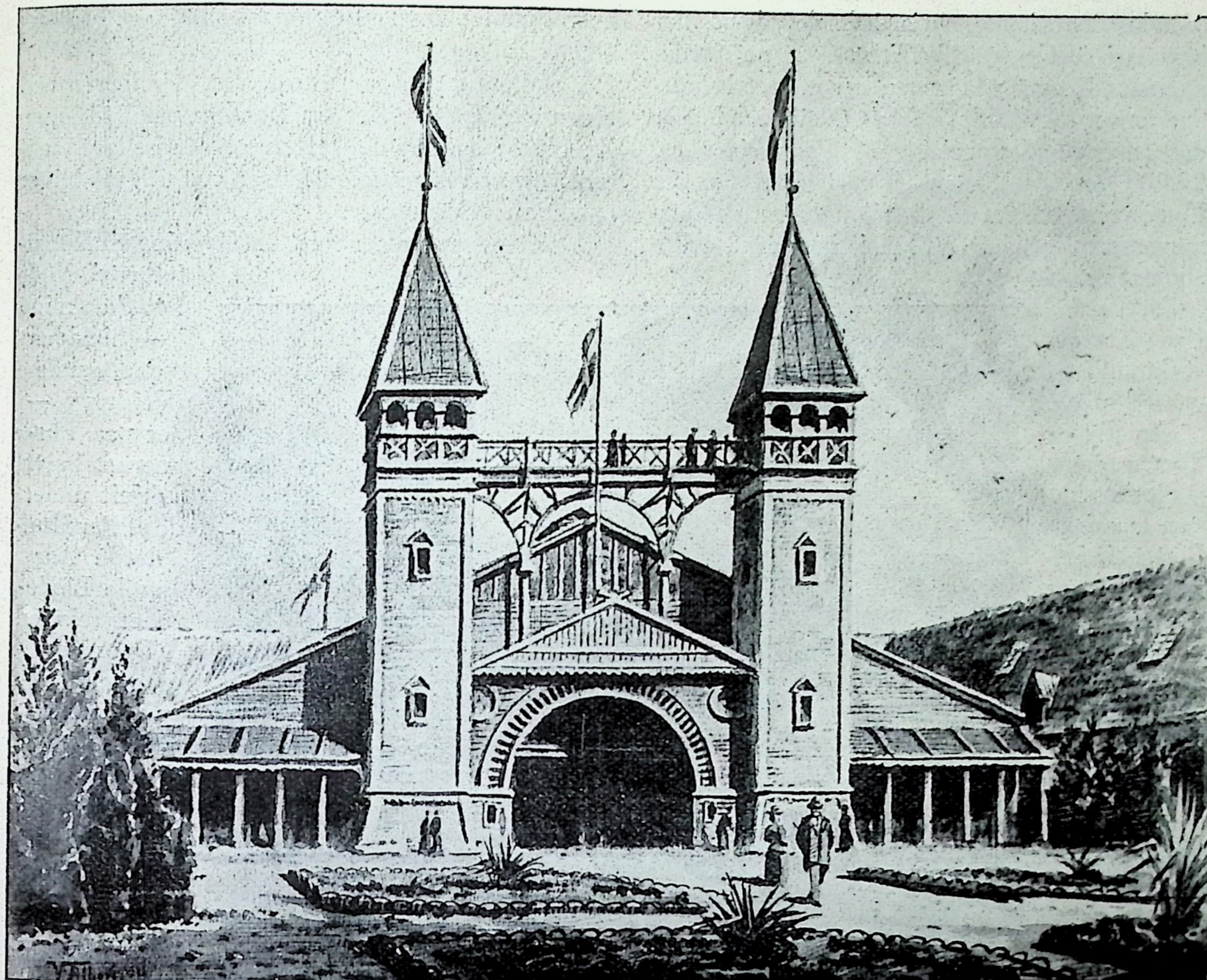
Varede det et Aarhundrede eller et Øieblik, disse ti Minuter? spurgte Emma sig selv. Maaske begge Dele.

Da Tjeneren meldte, at Vognen var der, reiste Emma sig lettet og gik hen til Speilet, for at tage sin Hat paa. Det varede en rum Tid inden hun fik Sløret bundet, da hun rystede paa Hænderne. Hun tog langsomt Handskerne paa, glattede et Par Folder i Kjolen og gik saa hen til Guido. Han var meget bleg. „Lev vel," sagde hun.

Guido svarede ikke. Hun trak paa Skulderen og gik gjennem Salonen, opreist, stolt, med faste Skridt, skjøndt hun meget godt mærkede, at hendes Mand fulgte bagefter hende. Ved Døren løftede hun Haanden for at slaa Portieren tilside, men Guido var allerede kommen hende i Forkjøbet.

„Du glemmer at tilgive mig, Emma", sagde han, og Sorg og Lidenskab kæmpede i hans Stemme. Hun vendte sig pludseligt om og slyngede begge Arme om ham, betvungen af den gamle Kjærlighed, der atter skød kæmpestor op imellem dem. „Nu forlader Du mig aldrig mere, vel min Elskede?"

„Aldrig mere. Send Bud efter Mamas Portræt, Guido."

INDUSTRIHALLEN PAA STALDGAARDSPLADSEN

Udstillingen i Kolding

Kolding, den 9. September.

Den sydligste By paa Jyllands Østkyst, *Kolding,* hører til de Provinsbyer, hvor der i Nutiden er Liv og Røre, stærk Udvikling paa mange Omraader. Den tidligere jydske „Residensstad" havde ved Aarhundredets Begyndelse kun halvandet Tusind Indbyggere og ved dets Midte tre Tusinde. Ved Folketællingen i 1870 var Tallet voxet til 5000, og derefter steg Udviklingen med Fart, saa Byen nu tæller ca. 11000. Der har derfor i de senere Aar været betydelige Byggearbeider, en ny Gade er brudt gjennem Byens Centrum for at give direkte Forbindelse med Banen, og hele store nye Bykvarterer ere reiste. Ogsaa iaar har der været mange Arbeider; en Række nye Bygninger ere under Opførelse og Kommunen er ifærd med — foruden som sædvanlig at udvide Havnen — at bygge sig elektrisk Lysstation, saa Elektriciteten kan afløse Gassen, og et offentligt Slagtehus. Men ogsaa fra privat Side har man for Tiden et større Fællesarbeide for. I Foraaret vedtog Kolding Industriforening at gjøre 1897 til Udstillingsaar for Kolding. Den henvendte sig til Egnens Landbrugsforening om Deltagelse, og denne var villig hertil, naar der fra Byens Side stilledes Lokaler og alt Andet til Disposition. Man gik ind herpaa, men Spørgsmaalet om Tiden voldte nogen Vanskelighed. Naturligvis vilde man i Byen helst have Udstillingen om Sommeren, for at kunne hente en Part af Millionen fra de Feriereisendes Skarer, men Landmændene skulde have høstet, plukket Æblerne ned og taget Roerne op, før de kunde udstille. Tilsidst blev saa Tiden sat til Dagene 17.—26. September, hvor man i Byen haaber paa at kunne faae endnu lidt Sommerveir, og paa Landet venter at være færdig med Indhøstningen. Senere har derefter „Foreningen af jydske Meierier" paa Indbydelse besluttet at deltage med en Smør- og Osteudstilling omfattende hele Jylland.

Industriforeningen, hvis ledende Mænd har havt Arbeidet med Udstillingen, er nu færdig med sine Byggeforetagender, der ere ret betydelige for en enkelt Provindsbys Udstilling. Ialt er der anvendt til Bygninger og Forarbeider ca. 20,000 Kr. Fra Staten er ydet 1000 Kr., fra Kommunen et lignende Beløb (foruden at Kommunen særlig bidrager til Meieriforeningens Udstilling) og af Borgere i Byen er tegnet et Garantifond paa 8000 Kr.

INDGANGSPORTALEN

Fra Byens Torv seer man i Slotsstræde en maurisk Port, skinnende med mange stærke Farver og gyldne Kupler; den fører ind til Herligheden, til Udstillingsterrænet, som findes paa Pladsen omkring Slottet.

Midt paa „Staldgaardspladsen“, Ridebanen mellem Slottets gamle Udbygninger, er Industrihallen reist, en Bygning med 12,000 Kvadratfod Gulvflade, 37 Fod til Loftet over Midterhallen. Gavlen ud imod Pladsen er flankeret med to 70 Fod høie Taarne med aabne Gallerier og en Forbindelsesbro, hvorfra Publikum vil kunne nyde den udmærkede Udsigt til alle Sider, over Byen og Fjorden, til Fyen og ned over det rige Landskab til Skamlingsvolden. Bygningens Façade og Taarnene er malet med lyse, lette Farver. Foran er Ridebanen omdannet til Haveparti med et Springvand i Midten. Hele Hallen, der faaer et rigt Overfaldslys, bliver om Aftenen elektrisk oplyst. Den er fyldt med Udstillinger fra Koldings Fabriker og Haandværkere, hvoraf Mange have offret meget paa stor og smagfuld Opstilling.

I Slottets meget store Ridehus, der ligger ved Siden af denne Hal, har Landbrugsudstillingen sin Plads; ogsaa i dette Rum er der indlagt elektrisk Lys, ligesom hele Pladsen naturligvis bliver oplyst ved Buelamper.

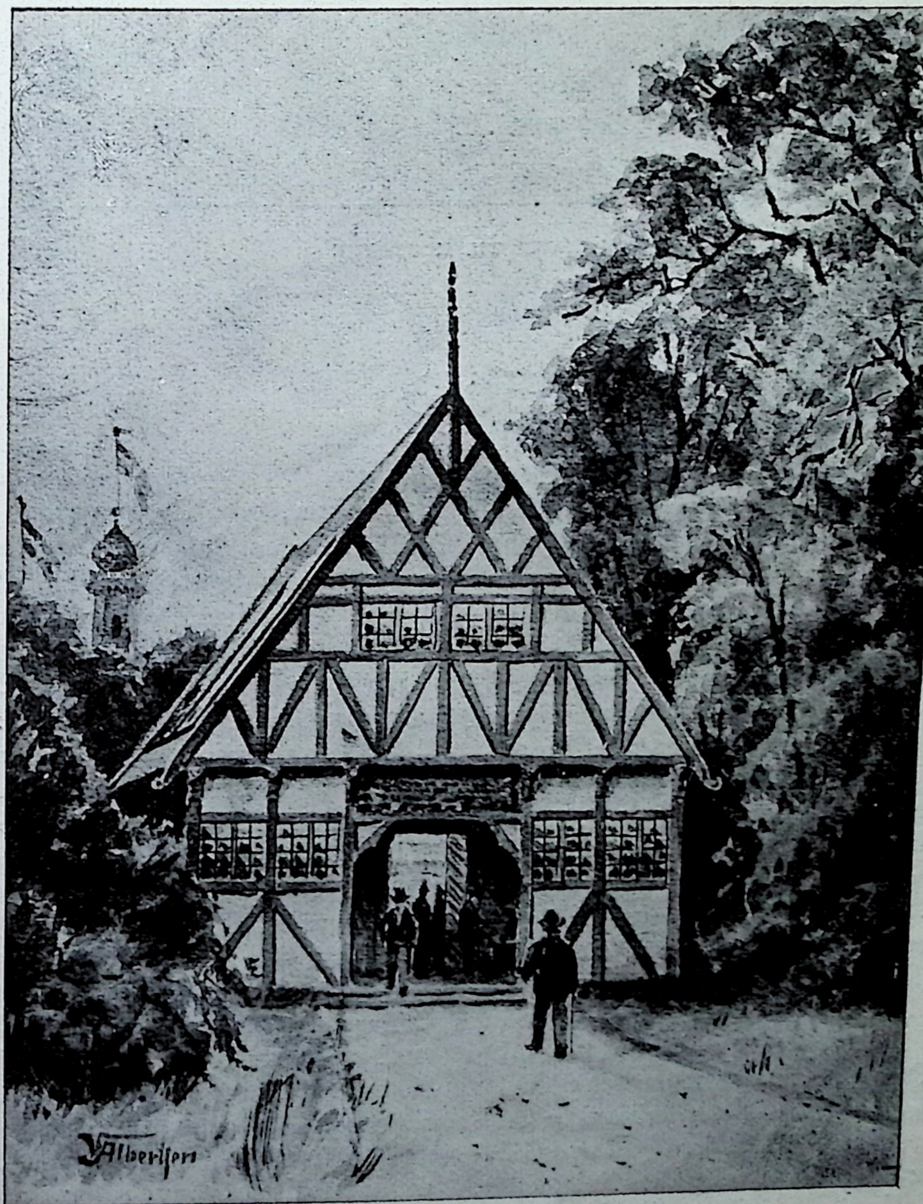
I Slotshaven er der reist en Bygning til Kunstindustri. Nede i en Sænkning — hinsides den gamle Voldgrav — er paa Plænerne, halvt skjult under de et Par Hundrede Aar gamle Lindetræer, reist en Bygning i gammel Bindingsværksstil og med veritable gamle udskaarne Trærammer med Indskrifter og Bomærker over Dørene. Under Ledelse af Directeur Pietro Krohn er der her udstillet en Samling af Kunstindustrimuseets Gjenstande, ligesom forskjellige kunstindustrielle Firmaer i Kjøbenhavn, Porcellainsfabrikerne, Kähler o. s. v., ere givne Leilighed til at udstille her. Ogsaa selve Slotsruinen er paa en Maade indlemmet i Udstillingen. Komiteen har faaet ordnet det saaledes, at de Udstillingsbesøgende have Adgang ogsaa til Slotsruinen og til det herværende historisk-antikvariske Museum, der optager Stueetagen i Slottets nordre Fløi. Og efter at have været tilveirs i Industrihallens Taarne, kan de Besøgende saaledes senere gaa tilbunds i Ruinens „svenske Kjælder“, og efter i Industrihallen at have seet paa Nutidens Møbler, kan de

i Museet i Slottet fordybe sig i de mange Interieurs fra gamle, danske Hjem, som her ere arrangerede.

Fra Slotspladsen fører en Port til den sidste Del af Udstillingsterrænet, Industriforeningens Have — hvor Fjerkræ, Biavl, Skovbrug o. s. v. — har sin Plads — og til Industriforeningens Bygning, i hvis store Sal Smør- og Oste-Udstillingen findes, medens Theatersalen rummer den Tingel-Tangel, som jo ogsaa hører med til en Udstilling.

Komiteen var færdig med sine Bygninger 14 Dage før Aabningsdagen, og derefter tog Udstillerne fat med deres Opstillinger. Selvfølgelig har Udstillingen lagt Beslag paa mange Kræfter og mange Tanker i Kolding, og til Gjengjeld venter man her at kunne føre et smukt Bevis for, hvad Haandværk og Industri i en Provinsby magter i vore Dage; at Landbruget og ganske særlig Meieribruget staaer meget høit i Koldingegnen, er allerede ofte gjort gjeldende ved de forskjellige jydske Fællesudstillinger paa Landvæsenets Omraade.

e. s.

BYGNINGEN FOR KUNSTINDUSTRI

PAA VEI TIL KLONDYKE

Guld

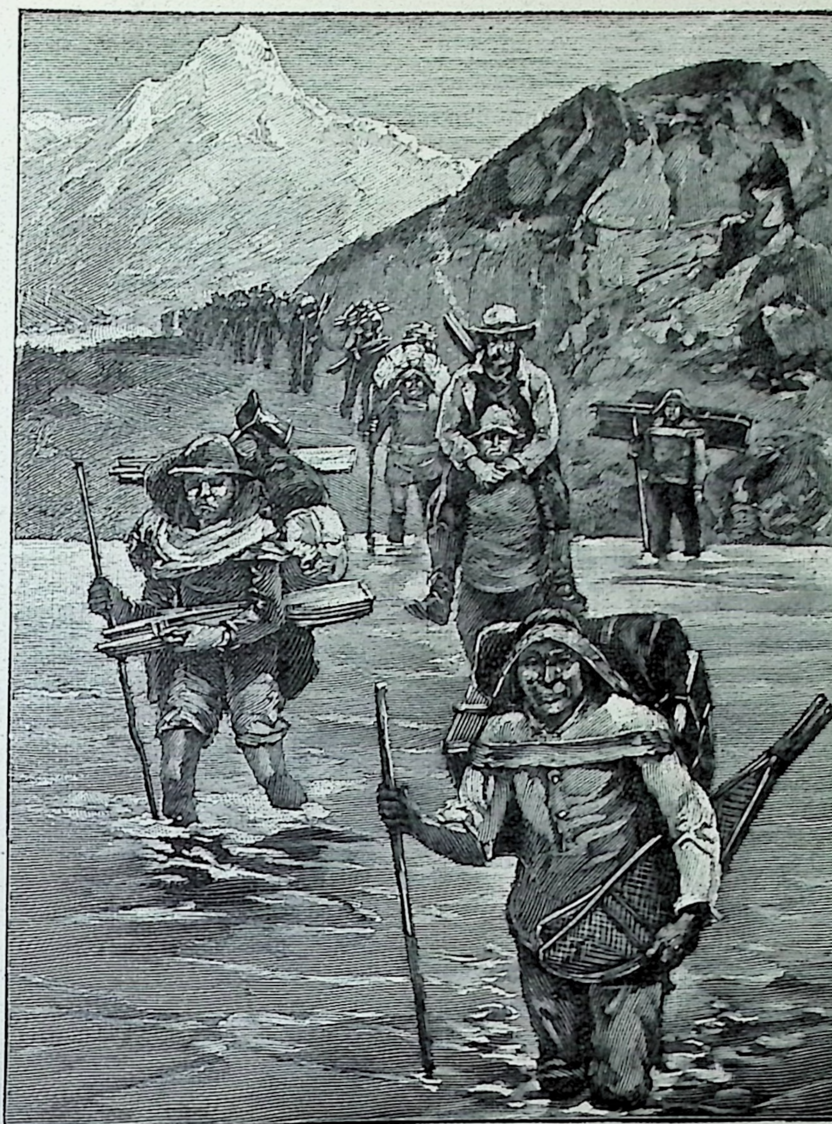
Dette Aar, hvis sjeldne Rigdom paa Begivenheder har været en sand Guldgrube for Journalisternes rastløse Penne, bragte ogsaa ovre fra Amerika Efterretninger, der levende minder om de Tider, da først den kaliforniske og senere den australske Guldfeber greb Hundredetusinder og fik dem til at forlade Hjemmet og drage ud for at søge Lykken i det Fjerne. Bret Hartes literaire Ry skyldes den livssande Opfattelse af de forunderlige Skikkelser og Forhold, som Minelivet fremkaldte; en maaske endnu taknemmeligere Opgave venter en ny Bret Harte, da de ny opdagede Guldmarker i den nordvestlige Del af Britisk-Amerika med deres Kontraster til det sollyse Kalifornien danne en ny malerisk Baggrund for Historier, i hvilke Guld, Guld og atter Guld, det gule Metal i sin mest brutale Form er den Tap, hvorom al menneskelig Tanke og Handling dreier sig. Det „amerikanske Sibirien" vilde være Skuepladsen for disse nye Guldgraverhistorier; dette er nemlig den Betegnelse, man ikke med Urette har tillagt de vide Strækninger, der strække sig Nord for den 60. Breddegrad mellem Beringsstrædet og Hudsonbugten. Til disse hører Alaska, det nordvestlige Kæmpehjørne af det amerikanske Fastland, som tidligere var i russisk men nu er i de Forenede Staters Eie, og det Distrikt, der officielt kaldes Nordvest-Territoriet og udgjør en Del af Storbritanniens Kolonier. Og i det sydvestlige Hjørne af dette Territorium, paa Grænsen af det amerikanske Alaska, findes det nye Gulddistrikt, Klondyke. Yankeerne søgte en kort Tid at gjøre gjeldende, at dette Guldhjørne ogsaa hørte med til Alaska, Regeringen i Washington indrømmede dog at Distriktet var britisk, men som „New-York Journal" meget oprigtigt bemærker: „Det nye Minedistrikt er praktisk bleven amerikansk". Det var nemlig amerikanske Guldsøgere, der tog Fordelen, medens Kanadierne maatte se til.

I de sidste to Aar har man kjendt de derværende Guldleier, rigtignok uden at vide, hvor rige de vare. Allerede dengang blev der oprettet to Toldstationer, som i det første Aar havde en Indtægt af 15000 Dollars, i det andet af 35000 Dollars. Det er nu lykkedes Chefen for den kanadiske Grænsevagt, Mr. Ogiloy, nøiagtig at bestemme Grænsen mellem det britiske Territorium og de Forenede Stater.

Den første Toldembedsmand, der blev udsendt til disse Egne, havde tyve Politibetjente med, som — et Bevis paa, hvor hurtigt Forholdene i saadant et Guldland forandre sig — efter Udløbet af deres Tjenestetid negtede at forny deres Kontrakter, fordi de kun havde en Løn af en Dollar om Dagen, medens en Arbeiders gjennemsnitlige Fortjeneste paa den Tid allerede beløb sig til 10—15 Dollars om Dagen. Fem af disse Politisoldater ere fornylig vendte tilbage til Ottawa som rige Folk, der have tjent betydelige

Formuer ved at grave Guld. Alle søge naturligvis nu hen til Klondykefloden, Minerne og Guldvaskerierne ved andre Floder ere saagodt som forladte. Fra April næste Aar skal der oprettes en regelmæssig daglig Dampskibsforbindelse mellem Vancouver-Oen og Havnene paa Yukondistriktet. Denne Forbindelse — den eneste nu praktikable — betyder en kolossal Omvei, og Guldgraverne maa tilbagelægge henved 4000 engl. Mil; der arbeides derfor paa Anlæggelsen af en Landvei mellem Funeau (Alaska) og Klondyke, der skal afkorte Reisen til omtrent 1500 Mil. Efter Tiden vil det betyde en Afkortning af Reisen fra fire Uger til fjorten — notabene regnet fra Unionsgrænsen. Desuden maa man huske paa, at Yukon er tillagt i omtrent otte Maaneder af Aaret, at Guldgraverne altsaa i den Tid ved de nuværende Samfærdselsmidler ere afskaarne fra al Forbindelse med den øvrige civiliserede Verden.

Landet bærer nemlig med Rette sit Navn: det amerikanske Sibirien. Med Hensyn til Jordbundsforhold, Klima og Produkter frem-

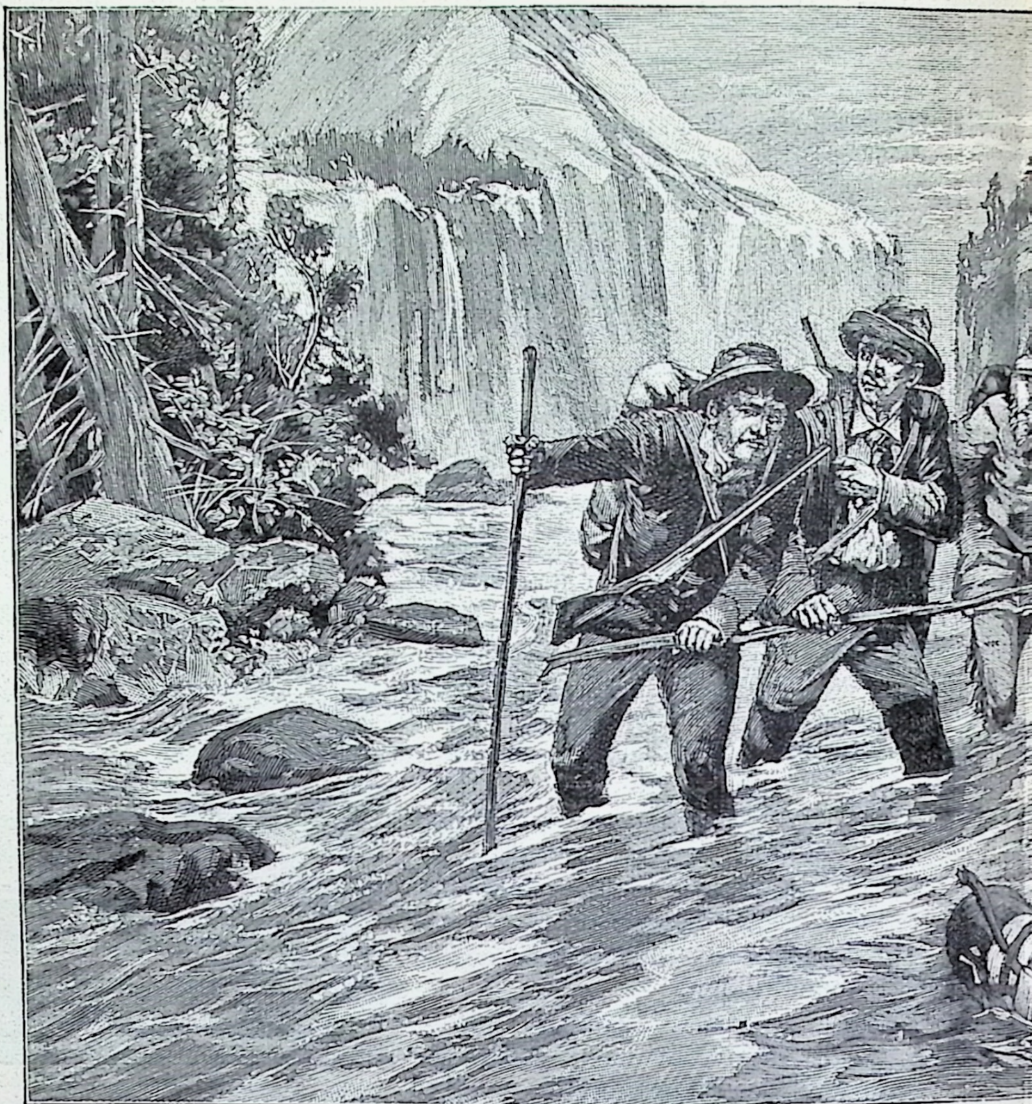
GULDGRAVERE OG LASTDRAGERE, DER PASSERER EN FLOD

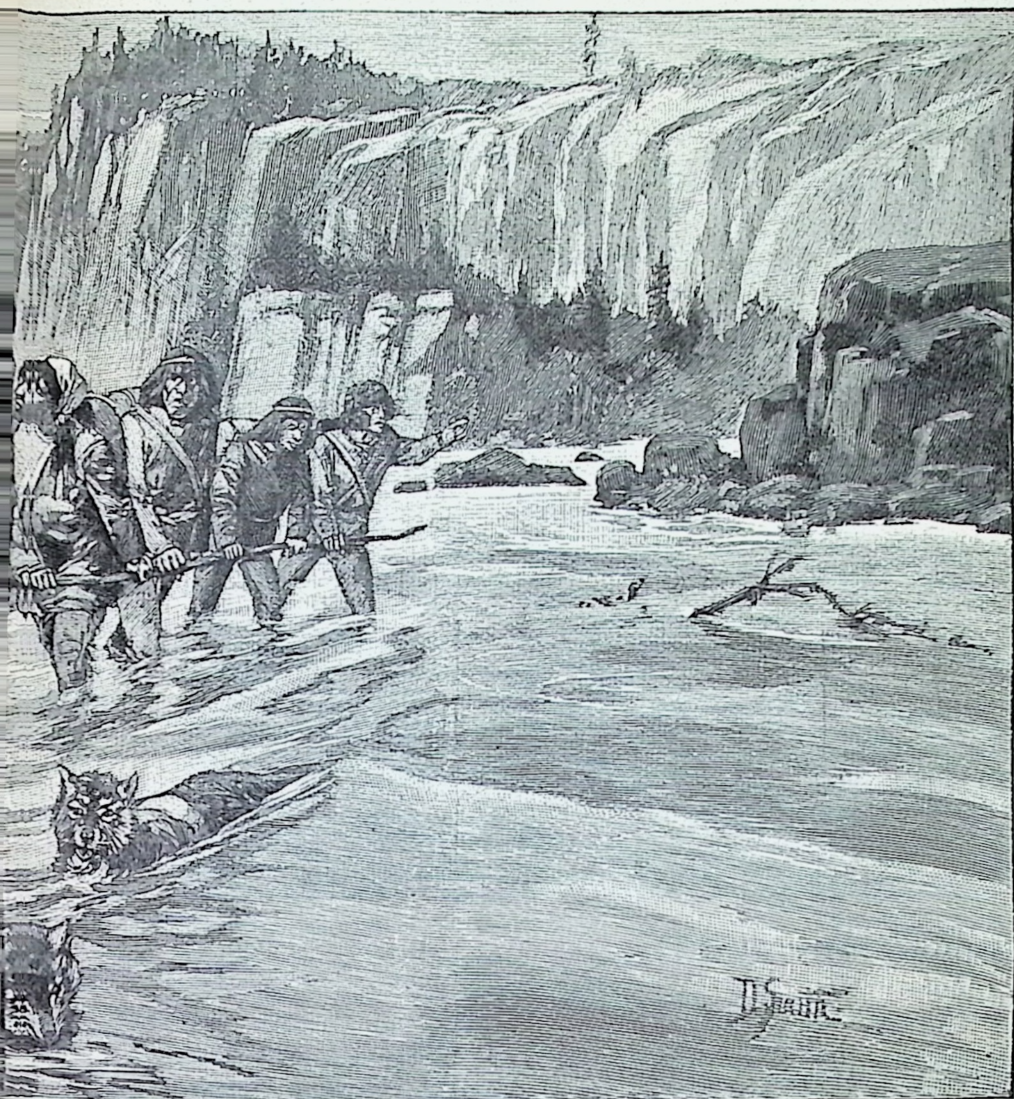
LEIR I KLONDYKE

byder Nybritannien — som denne Landstrækning ogsaa kaldes — mangfoldige Overensstemmelser med det asiatiske Sibirien, med hvilket det forøvrigt, som mange Geologer paastaa, engang i en fjern Fortid skal have staaet i Forbindelse. Udstrakte Strækninger ere bedækkede af mosbevoxede Sumpe og ligne de sibiriske Tundraer. Saa gives der en udstrakt Skovregion, uoverskuelige Stepper og utallige Søer, et rigt Net af Floder og Strømme, som alle løbe ud i Ishavet. I henved 300 Aar har dette Distrikt været en Hovedtumleplads for Pelsjægere, skjøndt man allerede i Midten af vort Aarhundrede har vidst, at hele Britisk-Nordamerika gjemmer ædle og uædle Metaller i store Mængder. Men Adgangen til disse Skatter har altid været yderst vanskelig. Endnu den Dag idag kan man godt sige, at ikke en Fjerdedel af Britisk Amerika er i Englands virkelige Besiddelse, medens hele Resten enten bestaaer af Kyststrækninger, som den største Del af Aaret ere begravne under Sne og Is og kun sparsomt beboes af nomadiserende Folkestammer, eller af udstrakte Jagtdistrikter, som endnu ere i de oprindelige Beboeres Besiddelse. I Britisk Columbia, en Del af disse vilde, bjergfulde Landstrækninger, var der allerede i 1857 fundet Guld ved Frater River. I fire Aar gav Minerne rigt Udbytte, hvorefter de havesyge Yankeer og Englændere, der ikke lod sig nøie med Lidt, overlod Minen til de mere taalmodige Chinesere, medens de selv droge ind i Cariboubjergene, hvor de haabede at finde større Udbytte. Men Arbeidet i denne Udørk er meget strengt og vanskeligt, da det ikke som i Kalifornien blot gjelder om at sprænge den guldførende Kvarts, men man maa med Hakken fjerne et indtil 45 Meter dybt Lag af Leer, Sand og Gruus, inden man støder paa det ædle Metal. Men til Gjengjeld er Udbyttet desto rigere og kun den Omstændighed, at Guldudvindingen er saameget lettere i Kalifornien, Australien og Sydafrika, skyldes det sagtens, at Britisk-Nordamerika hidtil kun er bleven sparsomt besøgt af Guldsøgere. Dette har nu med et Slag forandret sig. Tusinder og atter Tusinder af problematiske Existenser ere alt dragne til det nye Guldland mod Nord, og Tusinder vil følge i deres Spor.

Reisen til disse Guldmarker er imidlertid yderst besværlig, selv for en Reisende, der er velforsynet med Penge, Proviant og fornødent Mandskab. For Guldsøgeren gjelder det om at føre de i Juneau dyrt indkjøbte Vinterforrad med uhyre Transportomkostninger over Chilcoutpasset. Ved Lake Lindeman maa han selv bygge sig en Baad, med hvilken han saa kommer til sit Bestemmelsessted, hvor han maa betale en Husleie, der vilde forbause en Vært i Londons Westend. Til Reisen fra Juneau til Klondyke kræves en Kapital af mindst 1000 Dollars, og man forstaaer, at *Alaska Commercial Company* hvert Aar maa bekoste mange hundrede nødlidende Guldgravere sendte ud af Landet — og alle disse Hundreder ere kun et meget ringe Procentantal af de Utallige, som i de sidste fem Aar ere omkomne i Circle City og Farty Mail. Før April er det umuligt at tiltræde Reisen til Klondyke, og før Midten af Juni kan Guldgraveren ikke begynde sit Arbeide, da Jorden indtil den Tid endnu er haardt frossen. Allerede i September danner Vinterisen sig paany, saa at den egentlige Arbeidssaison ikke kan udstrække sig over mere end to Maaneder. Hele Vinteren er Solen borte. Dertil kom

GULDGRAVERE MED INDIANSKE F

PASSERE EN GLETSCHERSTRØM

mer de uhyre Vanskeligheder, under hvilke alle Slags Livsfornødenheder maa indføres. Som man seer, er Guldsøgernes Liv i Klondyke alt Andet end misundelsesværdigt. Men dette vil ikke forhindre Tilstrømningen til disse Guldmarker, saameget mere som de sidste officielle Efterretninger konstatere, at Klondykedistriktet kun er en lille Del af det guldrige Distrikt og allerede talrige Guldgravere drage hen til andre Floder, som f. Ex. til Steward River, der skal være langt rigere end Klondyke.

Som et Kuriosum kan anføres, at en Dr. Wells i St. Louis har begyndt at konstruere en Luftballon, der kan styres, og med hvilken han vil reise til Klondyke. For 300 Dollars kan Enhver faae Lov til at følge med. Manden er desværre bleven gal.

—r.

Et Bryllup i Minutten

Man har regnet ud at i England indgaaes der gjennemsnitlig 625 Ægteskaber hver Dag, hvilket, naar man regner Dagen til tolv Timer, nærmer sig stærkt til et Ægteskab hvert Minut.

I Forhold dertil er Skilsmisse og Separationer forsvindende. Det samlede Antal af Skilsmisse og Sparationsbevillinger for et Aar, svarer omtrent til Antallet af indgaaede Ægteskaber pr. Dag.

Antallet af borgerlige Ægteskaber, der for halvtredsindstyve Aar siden udgjorde 28 af 1000, er nu steget til 150 af 1000 eller 15 p. Ct.

Af Mændene gifte de fleste sig i en Alder fra 20 til 25 Aar, og det samme er i endnu høiere Grad Tilfældet for Kvindernes Vedkommende (over de halve af de Kvinder, som overhovedet gifte sig, gjøre det i denne Alder). Saa daler Antallet for Mændenes Vedkommende noget i de næste fem Aar (for Kvindernes endnu langt stærkere). Og for de næste fem Aar (30—35) synker Antallet for Mændenes Vedkommende til under det halve.

Buckles Lov om at Antallet af Ægteskaber staaer i et bestemt Forhold til Kornpriser, bekræftes endnu stadig af Statistiken. Det viser sig saaledes, at Aaret 1873, der har de største Tal for Ud- og Indførsel ogsaa er opført med den høieste Ægteskabsprocent næsten 18 pr. 1000 Mennesker, medens det Aar, der opviser de ringeste Antal Ægteskaber 1886 (lidt over 14 Ægteskaber pr. 1000 Mennesker) ogsaa viser en tilsvarende Dalen i Ind- og Udførsel.

At der er for mange Kvinder i Forhold til Mænd, er en Kjendsgjerning, der ikke kan benegtes, men som dog hyppigt overvurderes. Efter den engelske Statistik for 1891, var der den Gang 106 Kvinder i England for hvert 100 Mænd. Desuden beror Misforholdet meget væsentlig paa, at Kvinderne leve længere.

(Af en Kvindes Dagbog)

Der gives Mænd, der ikke kan beholde Noget for sig selv — ikke engang deres Koner.

KONGEEGEN VED LYCKSBORG SLOT

Sønderjylland

AF THORDUR TOMASSON

I det sidste Par Aar af min Skoletid begyndte Begrebet *Sønderjylland* — takket være en forstandig Historieundervisning — at dæmre for min Bevidsthed. Det er vanskeligt at afgjøre, hvad der slog mig med størst Forbauselse: de danske Kongers og Statsmænds forkvaklende Politik overfor denne Landsdel Aarhundreder igjennem, — eller det, jeg hørte om Preussernes Skalten og Valten dernede efter 64. Sønderjylland blev mig et Problem, som jeg maatte have Klarhed over; thi saa meget i min Tro paa mit Fædrelands Fremtid syntes mig at staa og falde med dette Spørgsmaals endelige Besvarelse.

Min anden Sommerferie som Student tilbragte jeg saa dernede — det var 1891. Jeg kom med *nogen* Skepsis; jeg vendte tilbage derfra som en *helt* Troende.

Tydeligt husker jeg de Følelser, der besjælede mig, da Skibet fra Korsør, hvor jeg var ombord, forlod det fynske Archipelag og satte Kursen Syd om Als, for at naae op til Sønderborg.

Jeg var i Følge med flere Unge, der havde samme Bestemmelse for Ferien som jeg. Vi stod i Flok forude og stirrede ind mod Kysten, der tegnede sig med stedse tydeligere Omrids, eftersom Skibet gled frem gjennem de brede, dovne Dønninger, der nede fra Syd satte op mod Lillebelts snevre Løb. Inde over Dybbøl Bjerg gik Solen ned bag flammende Skyer. Mod den luegyldne Himmel tegnede Møllen — den historiske Mølle — og Preusser-Denkmalets slanke Spir sig som mørke Silhouetter. Den vældige Banke med de utydelige Skanserester mellem bølgende Kornmarker laa i den synkende Sols Straaler med et Farveskjær over sig, som flød der rindende Blod af dens Bringe.

Sønderjylland! —

Samtalen var gaaet istaa. Hver Enkelt trængte vel til et Øieblik at være ene med sine Tanker. Saa gik det i hvert Fald mig. Hvilke Erfaringer ventede mig derinde paa Sønderjyllands Jord? Det stolte, opløftende, man havde fortalt mig om de 150,000's Kamp mod Germaniens Millioner, syntes mig i Øieblikket alt for taabelig vidunderligt, til at jeg rigtig turde tro det. Vilde det ikke gaa mig her efter Livets sædvanlige Lov: Den, der reiser ud for at konstatere Eventyret, vender hjem med bristede Illusioner?

Skibet lagde til ved Sønderborg Kai. De preus-

siske Tolderes og Gendarmers ordknappe Tydsk klang os imøde. Jeg fik en Fornemmelse af noget haandfast, brutalt, Noget, som det ikke nyttede at kny imod — som naar Nogen griber En i Struben. Jeg begyndte allerede at skjælve paa den danske Kokardes Vegne, som jeg dumdristig havde ladet blive siddende paa min Studenterhue! Den vakte øiensynlig Pikkelhuernes Mistænksomhed. Fem Minuter efter kunde jeg dog med lettet Aandedræt fastslaa, at jeg i det mindste var sluppen helskindet i Land.

Og saa kom der en Maaned, som jeg regner for en af de rigeste i mit Liv. Med „Ranslen paa Nakken og Staven i Haand" travede jeg afsted, i Sol og i Regn, ad støvede Chauséer og bugtede Markveie eller ad de smalle Stier, som oppe paa Toppen af bratte Brinker fører langs de skjønne, dybt indskaarne Fjorde fra Havet langt ind mod Midten af Landet. Hvor er navnlig Flensborg Fjord deilig — Kyster, der kappes med Øresunds i livlig og afvexlende Skjønhed. Hvor er overhovedet Landet dernede bedaarende — en Natur, der forener Jyllands og Fyens Eiendommeligheder i dyb Harmoni, saa dansk, saa dansk, saa dansk. Og midt i al denne blomstrende Skjønhedsfylde vandrer man om med en forunderlig betagende Følelse af Andagt. Det vælder op af Jorden med Alvorsminder; det er, som om hver Mark, hvert Hegn, hver Sten ved Veien havde sin tause Historie. Jeg laa en halv Dag ude i de forvittrede Rester af Dybbøl-Skanserne, hvor nu Kvæget fredeligt gumler sin Middag; jeg klavrede i Timevis om paa Dannevirke-Voldens kolossale Brudstykker, hvor Lyng og blomstrende Gyvel breder sit bløde Tæppe nænsomt ud over den gamle Kæmpes af Tid og Vanrøgt slagne Vunder; jeg gjennemstreifede Isted Hede og Egnen om Oversø og Sankelmark, overalt modtagende uforglemmelige Indtryk af de Lidelser, hvormed vort Folk har bødet for sine Synder mod dette mishandlede Land.

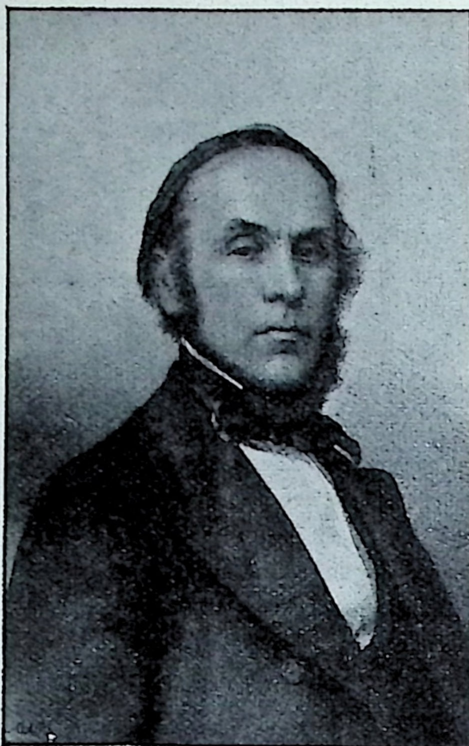
Men hvad der mere end alt Andet gav min Leven Indhold, var det Folk, jeg traf paa mine Vandringer, Bønderne i Gaardene og Husene, som bød mig Haandslag og Velkommen, saa snart de hørte mit danske Maal. Det var ikke Dusinmennesker, men Personligheder, kraftige, ægte Charakterer, snilde, djerve, energiske, aandelig levende, en Race, som Aarhundreders Vold ikke har kuet, og som en Stormagts Jerntag ikke har kunnet fravriste Troen paa Fremtiden. At ynkes skøttede de ikke om, men et godt dansk Nævetag herovre fra denne Side af Grænsen, det var et Sprog, *de* forstod, og *det* satte de Pris paa.

For hver Dag blev jeg mere skamfuld over, at jeg nogensinde havde tvivlet. For hver Dag voxede i mig den Overbevisning i Styrke: her nede vinder Preusserne *aldrig* Magt!

Sønderjyllands Historie under Fremmedherredømmet falder indtil nu i to Epoker. Skjellet danner *Traktaten af 11. Oktober 1878,* der erklærede *Pragfredens § 5* for ophævet. Denne *Bismarckske* Genistreg syntes vel i Øieblikket at være et knusende Slag mod Sønderjydernes dyreste Forhaabninger; men i Virkeligheden bar den de heldigste Virkninger i sit Skjød.

Tresernes og Halvfjerdsernes Bevægelse er charakteriseret ved Navne som *Krüger, Ahlmann* og til Dels *Junggreen.* Den gamle, djerve *Krüger,* som alt i den danske Tid havde indtaget en Førerstilling blandt sine Landsmænd, fremtraadte efter 64 som den Høvding, gjennem hvis Person Sønderjydernes *Protest* mod det nye Regimente fik sit kraftigste Udtryk. Men han vilde hovedsagelig ogsaa *kun* protestere, og heri støttedes han af *Ahlmann,* hvis Navn første Gang nævnes i Politiken, da han drog til Berlin i Spidsen for den Deputation, der skulde overbringe Kong Wilhelm Sønderjydernes Tak for § 5. Da der 1867 efter den preussisk-østerrigske Krig blev udskrevet Valg til *en grundlovgivende Rigsdag* for det nye tydske Forbund, sendte de danske Sønderjyder Krüger og Ahlmann som deres Repræsentanter. Det var første Gang, Sønderjyderne gik til Valg ved de preussiske Urner; Afstemningen blev et seirrigt Vidnesbyrd om, at *Befolkningen Nord for Flensborg-Tønder-Linien var dansk.* Da den grundlovgivende Rigsdag faa Maaneder efter havde endt sit Hverv og nye Valg bleve udskrevne, lykkedes det imidlertid Preusserne ved en sindrig Valggeometri at ordne det saaledes, at der kun blev valgt een dansk Repræsentant for Nordslesvig imod to tydske, skjøndt der blev afgivet 25,598 danske mod 24,664 tydske Stemmer. *Krüger* blev saaledes Sønderjydernes eneste danske Talsmand i *Rigsdagen.* Hans Politik her var *den stadige Protest* paa Grundlag af det Kongeløfte, som indeholdtes i § 5. *Protestpolitikken* fik et charakteristik Udtryk, da der samme Aar blev foretaget Valg til *den preussiske Landdag* — Kongeriget Preussens særlige Repræsentation. *Krüger* og *Ahlmann* blev valgt i Nordslesvig; men de kom aldrig til at indtage deres Plads i Thinget, skjøndt de Gang efter Gang blev valgte paany. Den Ed paa Forfatningen, som afkræves enhver preussisk Landdagsmand, nægtede de at aflægge under Henvisning til den Undtagelsesstilling, § 5 hjemlede Nordslesvig. Dette faste Stade paa § 5 støttedes af *Junggreen* gjennem hans fortræffelige Avisartikler, der med aldrig svigtende Kraft og Friskhed paa tusinde Maader varierede det samme, stedse tilbagevendende Emne. Et Par Aar efter Krügers Død (1881) blev Junggreen en kort Tid Sønderjydernes Talsmand i Rigsdagen, hvor han endnu en Gang løftede § 5 som Banner mod Preusserne, idet „han slog dem med deres egen Historie". Efter Junggreens tidlige Død blev *Gu-*

stav Johansen Nordslesvigernes kaarne Fører baade i Rigsdag og Landdag, det sidste Sted i Forening med *Hans Lassen* og efter dennes Død med *H. P. Hanssen-Nørremølle.* Disse nye Navne betød ikke blot et Personskifte men en Ændring af Taktik: *Protestpolitikens Afløsning af en virksom Realpolitik.* Gjennem stærke indre Brydninger — den saakaldte *„Edskamp"* — arbeidede det Nye sig frem; dets Seir fik sit officielle Udtryk, da Gustav Johannsen og Hans Lassen som udvalgte Landdagsmænd aflagde den krævede Ed paa den preussiske Forfatning og indtog deres Sæde i Huset.

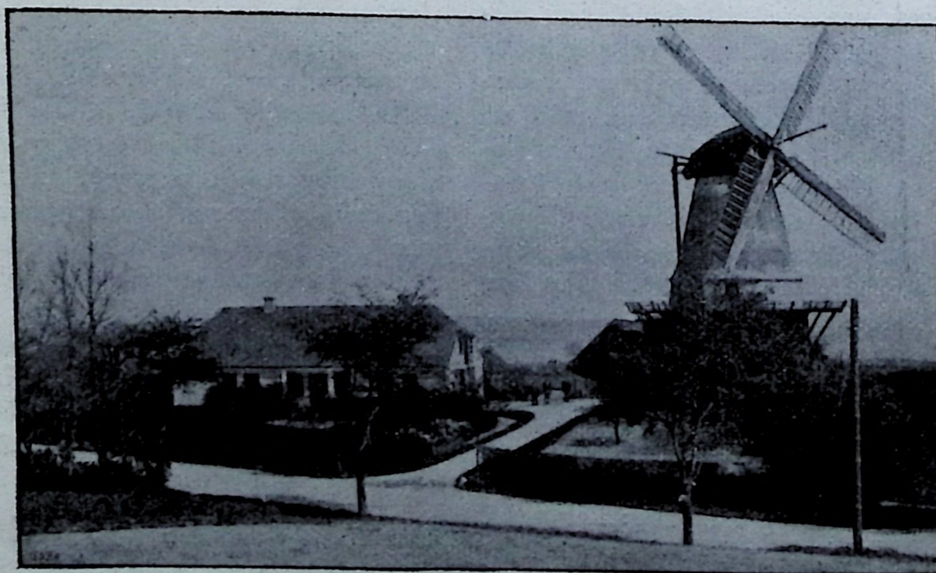

N. Ahlmann

H. A. Krüger

Den gamle Protestpolitik har Krav paa vor fulde Sympathi; den var utvivlsomt et rigtigt Greb i det første Tiaar efter Okkupationen, saa længe man endnu kunde fastholde Troen paa, at Preussen, tro mod Traktater og Løfter, i en nær Fremtid vilde lade Nordslesvigs Skjæbne blive afgjort gjennem en Afstemning. Men den duede ikke i Længden, og navnlig efter at Bismarck ved at slette § 5 havde givet tydelig at forstaa, at det var Preussens Hensigt at beholde sit Bytte, vilde en Fortsættelse af denne rent negative Politik betyde den nordslesvigske Danskheds snarlige Ruin. Med Proteststadet fulgte nemlig nødvendigvis adskillige Konsekvenser, som maatte lamme Befolkningens Modstand mod Tydskeriet i den føleligste Grad. Preussen havde givet Tilladelse til, at *de* Sønderjyder maatte blive i det danske Undersaatsforhold, som inden Midten af November 1870 udtalte Ønsket herom — en Tilladelse, som i vid Udstrækning blev benyttet af de trofaste Danske, der troede paa, at Adskillelsen fra Danmark kun vilde blive ganske midlertidig. Og den unge Slægt foretrak under denne samme Forudsætning, at vandre i Lanflygtighed til Danmark eller Amerika fremfor at trække i den preussiske Soldatertrøie. Følgen blev, at den danske Befolkning med rivende Fart aftog i Tal, samtidig med at Tusinder af Familier som danske Undersaatter — *„Optanter"* — kom til at indtage en ganske retsløs Stilling. De danske Vælgertal sank fra Aar til Aar; thi de Gamle døde, og ingen Unge indtog deres Pladser; og end yderligere svækkedes Befolkningens Modstandskraft ved den Hensynsløshed, hvormed Regeringen benyttede de danske Undersaatters Værgeløshed som Vaaben i den nationale Kamp. (Forts.)

DYBBØL MØLLE

Bogholder Fredriksen

Ukl 2 Kr

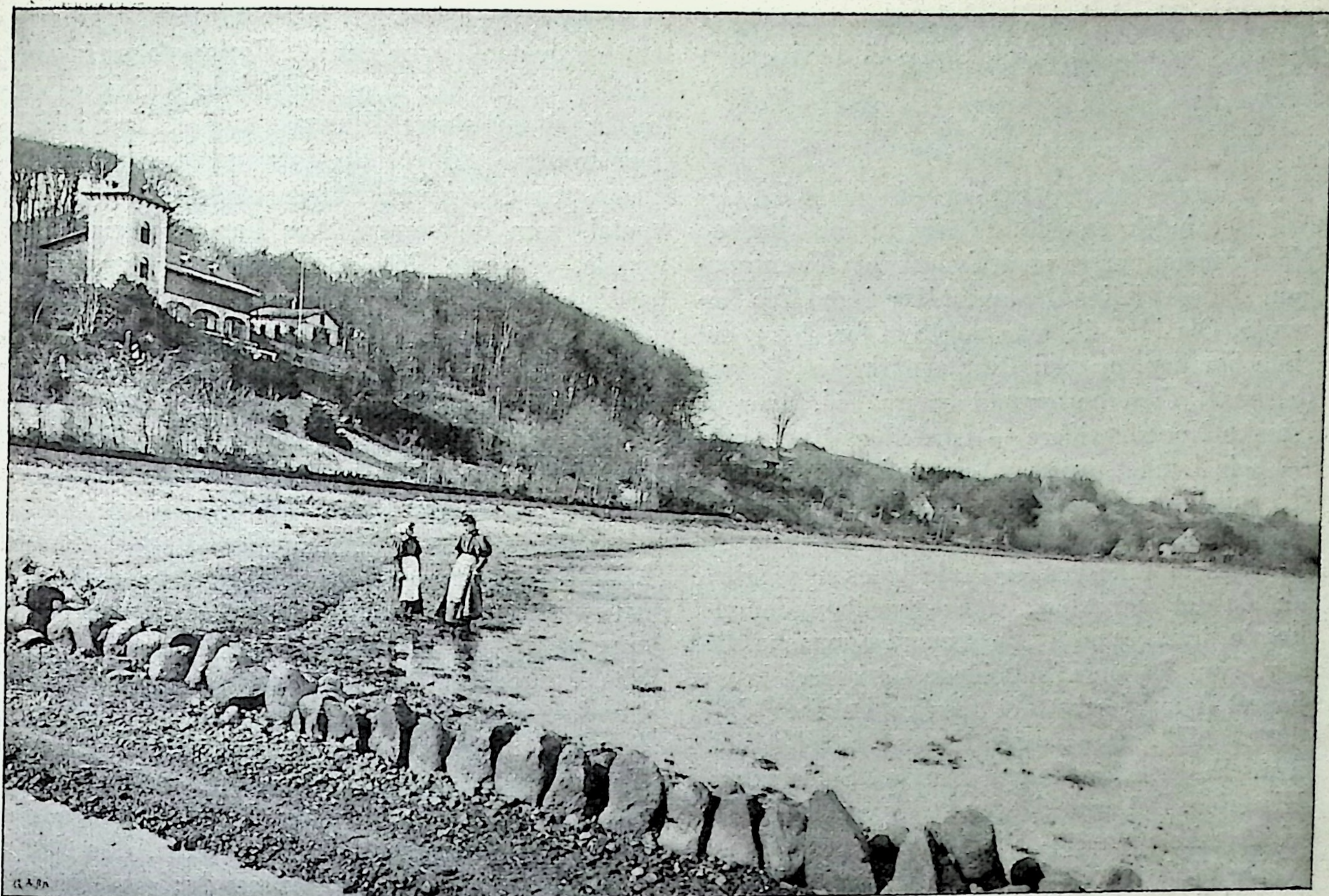
HANS HOLBEIN D. Y.:

THOMAS HOWARD, HERTUG AF NORFOLK

(WINDSOR CASTLE)

P. PETERSENS BOGTRYKKERI

FRA FLENSBORG FJORD

Sønderjylland

AF THORDUR TOMASSON

(1. Forts. og Slutn.)

Der kom snart en Tid, hvor Udvisning af ganske sagesløse Optanter hørte til Dagens Orden, skjøndt Regeringen havde lovet, at de danske Undersaatter ikke i nogen Maade skulde blive forulempede, saalænge de ikke gav grundet Aarsag til Klage.

Og samtidig med, at Befolkningen saaledes blev lammet i sine Bestræbelser og holdt nede i en Art politisk Umyndighed, arbeidede Preusserne med stigende Hensynsløshed hen mod det Maal, de trods alle indgaaede Forpligtelser intet Øieblik havde sluppet af Syne: Nordslesvigs Fortydskning. Ikke alene fra Retssalen og de kommunale Forsamlinger fortrængtes det danske Sprog, men Haand i Haand hermed gik Skolens Fortydskning, hvorved man haabede at kunne indpode de Smaa tydsk Aand og Dannelse. Alle danske Privatskoler bleve lukkede, det blev forbudt Forældrene at sende deres Børn til kongerigske Skoler, ja, endog at holde danske Lærere og Lærerinder til dem hjemme. Paa denne Maade vilde man tvinge Børnene til at søge den nordslesvigske Folkeskole, af hvilken Modersmaalets Brug efterhaanden ganske fortrængtes. Ikke engang paa Legepladsen i Frikvartererne maatte Børnene tale Dansk. At den tydske Undervisning maatte blive ganske illusorisk overfor Børn, som ikke forstod et Ord Tydsk, brød Skolemyndighederne sig ikke om. „Børnene skal behandles som Døvstumme", lød deres lakoniske Svar til en samvittighedsfuld Lærer, som vovede at gjøre Modforestillinger. Kun i Religionsundervisningen og den kirkelige Gudstjeneste gik man frem med større Vaersomhed mod Befolkningens Modersmaal — foreløbig idetmindste. Men ellers søgte man med barsk Haand at overrive alle de Baand, der bandt de Danske paa begge Sider af Grænsen sammen: Gensdarmer gik paa Jagt efter Udviste, der vovede sig hjem paa Besøg; Duceuren for at opsnappe en Saadan var tre Gange saa stor, som naar det gjaldt at fange en simpel Vagabond; Afsyngelsen af danske Sange straffedes med Bøder eller Fængsel; danske Skuespillere og Foredragsholdere, som gjæstede Landet, sendtes hovedkulds tilbage over Grænsen; de rødhvide Baand, hvormed Befolkningen prydede de danske Soldaters Grave, borttoges og sønderreves; Brugen af de danske Farver var i den Grad ban-

lyst, at en Mand, hvis Dampskorsten var bygget af røde og hvide Sten, fik Ordre til at rive den ned!

Saa længe Sønderjyderne troede paa § 5.s Opfyldelse, indskrænkede de sig til ret planløse Modforanstaltninger mod Tydskeriets Fremtrængen. Mange vigtige Opgaver bleve i god Tro forsømte. Omsider fik man dog Syn for, hvor det Hele bar hen, og med Taktikændringen i Begyndelsen af Firserne oprandt en ny Tid, hvor de danske Nordslesvigere — istedetfor at udvandre — hele Landet over samlede sig i handlekraftige Organisationer, som havde til Hensigt at danne en fast Basis for Løsningen af de nationale Opgaver, som ikke længer turde lades upaaagtede nu, da det blev klart, at Fremmedherredømmet kunde trække ud i Aarhundreder maaske. Det Liv, som fra nu af udfoldede sig i Nordslesvig, baaret frem af selve det menige Folk og de af dettes Midte fremgaaede Førere, har i Alsidighed, Fasthed og Energi kun faa Sidestykker i Historien. Det er med egen stolt-vemodig Følelse, vi Danske gjennem Udviklingen dernede blive Vidne til, hvor rige Kræfter der boer i den danske Folkeaand, naar Nøden kalder alle Evner frem til Virksomhed.

Det første Punkt, hvorpaa Sønderjyderne henvendte deres Opmærksomhed, var *Bevarelsen af Modersmaalet.* Den ældste af deres tre store nationale Organisationer er derfor *„Foreningen til det danske Sprogs Bevarelse i Nordslesvig“* eller — som den kortelig betegnes — *„Sprogforeningen“*. Den blev stiftet 1881 af *Junggreen, Gustav Johannsen* og nu afdøde Overlærer *Monrad,* hvis Navn forøvrig særligt er knyttet til „Nordslesvigsk Søndagsblad“, som han i en længere Aarrække med stor Dygtighed redigerede. „Sprogforeningen“ har navnlig virket ved at sprede dansk Læsning over hele Nordslesvig, dels gjennem Boggaver til mindre vel situerede Hjem — hvert Aar uddeles saaledes danske Børnebøger i Tusindvis over hele Landet, navnlig Skolebøger, hvorefter Forældrene selv kan undervise deres Børn i dansk Sprog, Historie, Geografi o. Lign. — dels ved at oprette danske Bogsamlinger trindt om i de nordslesvigske Sogne; henved 130 Sognebibliotheker er Frugten af denne Side af dens Virksomhed. „Sprogforeningens“ Formand er Gaardeier Michelsen, Kolstrup, dens Sekretær Journalist M. Andresen, Aabenraa. I denne Sammenhæng kan ogsaa nævnes den fortræffelige dels skjønlitterære, dels videnskabelige Bogsamling, som for nogle Aar siden aabnedes forBefolkningen paa *„Margrethesminde,“* Gustav Johannsens Villa ved *Flensborg;* dog er dette større Bibliothek oprettet ved privat Initiativ uden direkte Forbindelse med *„Sprogforeningen“.*

1888 stiftedes den næste af Sønderjydernes store nationale Foreninger, *„Vælgerforeningen“*, som siden da har taget sig af de politiske Valg og bragt en større Planmæssighed ind i Valgagitationen, hvilket ikke har været uden Indflydelse paa den jevne Stigen af de danske Stemmetal, som de senere Aar har at opvise. Den gamle, veltjente Patriot *Reimers* i *Sønderborg* er Vælgerforeningens Formand.

Anordningen af 18. Dec. 1888, hvorved Modersmaalet paa radikal Maade udstødtes af den nordslesvigske Folkeskole, gav Stødet til, at man 1892 oprettede den tredie og yngste af de hele Nordslesvig omfattende nationale Organisationer, *„Skoleforeningen“*, som drager Omsorg for, at ubemidlede Unge efter Konfirmationen kan tilbringe en Tid paa en kongerigsk Høiskole eller Efterskole og herigjennem modtage den Paavirkning af det danske Aandsliv, som Hjemmets Skoler modarbeide. Med rigtig Forstaaelse af Ungdommens Betydning for den sønderjydske Sags Fremtid har Nordslesvigerne skjænket denne Forening saa stor Opmærksomhed og Tilslutning, at den allerede nu har overfløiet de ældre Foreninger i Medlemstal. De Resultater, den har at opvise, ere ogsaa ret imponerende; den har allerede i de 4—5 Aar, den har bestaaet, understøttet ca. 1000 Unge til kortere eller længere Ophold i Danmark. Formanden er Gaardeier *Thomsen, Roost.*

Endnu en omfattende Organisation stiftedes for et Par Aar siden: *„Udvalget for kristelig Virksomhed i Nordslesvig.“* Dens Opgave er dog — som Navnet antyder — ikke direkte af national Charakter men tager Sigte paa, gjennem Menighedspleie o. lgn. at afhjælpe de Savn i Sjælesorgen, som ere en Følge af de tydske Præsters skjæve Stilling til deres Sognebørn.

Blandt de lokale, mindre Organisationer fortjener navnlig *Foredragsforeningerne* at fremhæves. Enhver Egn i Nordslesvig har sin Foredragsforening, fra hvis Talerstol hjemmefødte Autodidakter sprede folkelig Oplysning i vide Kredse. Oplæsning af danske Digteres Værker og belærende Foredrag af sprogligt, historisk eller æsthetisk Indhold danne Midtpunktet for disse Foreningers Sammenkomster; senere samles man saa i selskabeligt Lag om Kaffebordene for at diskutere det Hørte eller opmuntre hverandre gjennem Taler og Sange. Politiet overværer disse Møder — der er overhovedet altid Politi med, hvor Sønderjyderne sætter hverandre Stævne i større Antal — og man maa derfor vogte sin Tunge en Smule; navnlig maa der ikke høres et Ord Politik, da i saa Tilfælde Foreningen øieblikkelig vil blive lukket for stedse. Men Sønderjyderne ere snilde Folk, vante til at vælge deres Ord, saa de faae endda sagt, hvad de har paa Hjerte, uden at Gendarmen kan gjøre dem Noget derfor. Den samme Forsigtighed maa udvi-

ses i Valget af de Sange, der synges ved saadanne Leiligheder. Listen over de *forbudte Sange* er efterhaanden voxet til et ret betydeligt Omfang; men der bliver dog altid nok tilbage, som ikke — i ethvert Tilfælde ikke endnu — kalder Fængsel og Bøder ned over de Syngende; og svenske og norske Nationalsange kan Preusserne ikke ret vel forarges over, skjøndt de undertiden lige paa en Prik kan udtale det, som Sønderjyderne har Trang til at faae sagt gjennem Sangen. *Bjørnsons „Jeg vil værge mit Land“* hører til de mest yndede. Følgende Linier ere som skrevne for Sønderjyderne:

„Denne Bostavn er vor,
og vi elsker den for
hvad den *var*, hvad den *er*, hvad den *bliver igjen.*“

Deri er sagt Alt — og paa en saadan Maade, at ingen Gendarm kan skride ind.

Da der i 1887 blev udstedt et Forbud mod Optræden af Skuespillere her fra Kongeriget, gav dette Anledning til, at man trindt om i Nordslesvig dannede *Dilettantselskaber*, først i Byerne, senere ogsaa paa Landet. Nu gaaer der ingen Vinter, uden at hver Egns Befolkning kan faae dansk Komedie at se endogsaa flere Gange, og der er altid fuldt Hus ved disse Forestillinger, medens de tydske Skuespillertrupper, der Syd fra vove sig op til de nordslesvigske Byer, maa spille for tomme Bænke eller høist et Par Embedsmandsfamilier og enkelte andre Indvandrede. Naturligvis er det ikke *stor* Kunst, de almuefødte Dilettanter kan præstere; men det er *dansk* Tale, der flyver over Lamperækken, det er en *Heiberg* eller *Hostrups* elskværdige danske Lune, der lokker Smilet og Latteren frem nede i Salen, og det er *det*, man trænger til. Og lidt efter lidt kommer der ogsaa ved Øvelsen mere Sikkerhed i de Agerendes Greb paa Iscenesættelse og Replikbehandling. Det er dog ganske imponerende, at man i en Landsby paa Sundeved, udelukkende ved Hjælp af hjemlige Kræfter, har kunnet opføre „Eventyr paa Fodreisen“ for over 600 Tilskuere og — vel at mærke — gjøre det helt godt. —

Medens alle de hidtil nævnte Foreninger tilsigte at styrke Befolkningen i dets Sammenhold om det danske Aandsliv, som Preusserne søge at underminere, arbeide *Landboforeningerne* paa at delagtiggjøre Nordslesvigerne i det danske Landbrugs frodige Udvikling. Det danske Landbrug staaer betydeligt over det tydske, og det er af ikke ringe Betydning ogsaa i national Henseende, at ikke alene de aandelige men lige saa fuldt de materielle Interesser bringe Nordslesvigerne til at vende Blikket mod Nord. Disse Landboforeninger arbeide væsentligt efter kongerigsk Mønster og bære i ikke ringe Grad Prisen for den lykkelige Udvikling, det nordslesvigske Landbrug har undergaaet i de senere Aar. Den almindelige Velstand er derigjennem øget, og dette har atter støttet Trygheden og Foretagsomheden og muliggjort de ikke ringe pekuniære Offre, som Vedligeholdelsen af de talrige Organisationer med nationalt Øiemed kræver.

Last, not least i Rækken af de Faktorer, som bærer den danske Kultur i Nordslesvig, kan *Pressen* nævnes. *„Flensborg Avis“*, *„Heimdal“*, *„Dannevirke“*, *„Modersmaalet“*, *„Dybbølposten“* og adskillige mindre Organer, Aflæggere dels af „Flensborg Avis“, dels af „Heimdal“, bringe hver Dag dansk Læsning ind i de tusinde Hjem, veiledende Befolkningen i dens Kamp for den fælles Sag, styrkende Troen og Haabet til Fremtiden. *„Dannevirke“* er det ældste af disse Blade; dets Glansperiode faldt i den danske Tid; nu er dets Betydning nærmest kun lokal; dets Opland er — ligesom „Modersmaalet“s — *Haderslev* og Omegn; det er dog stedse et dygtig og solid redigeret Blad, om det end ikke i Indflydelse kan maale sig med de efter 64 oprettede *„Flensborg Avis“* og *„Heimdal“*. *„Flensborg Avis“*, som i Begyndelsen redigeredes af *Gustav Johannsen*, har navnlig under den nuværende Redakteur *Jessens* Ledelse ikke blot tilkæmpet sig Førstepladsen indenfor den nordslevigske Presse, men kan vel uden Overdrivelse nævnes i Række med de bedst redigerede Provinsblade i Kongeriget, takket være Redakteurens omfattende Dannelse og store journalistiske Begavelse. *„Heimdal“*, som udgaaer i *Aabenraa* og redigeres af nuværende Landdagsmand *H. P. Hanssen-Nørremølle*, udmærker sig navnlig ved den Hurtighed, Energi og begrebsmæssige Klarhed, hvormed det altid i kritiske Øieblikke gjør de ledende Synspunkter gjeldende.

Af sønderjydske Ugeblade fortjener det illustrede *„Nordslesvigsk Søndagsblad“*, redigeret af *Rossen* i *Flensborg*, og *„Illustreret Børneblad“*, redigeret af *M. Andresen* i *Aabenraa*, at nævnes. Ligeledes bør nævnes *„Sønderjydske Aarbøger“* et væsentligst historisk Tidsskrift, der er udkommet siden 1888 og har bragt adskillige fortræffelige Afhandlinger, Sønderjyllands Folk og Land vedrørende. Redaktionen bestaaer af *Hanssen-Nørremølle, Gustav Johannsen* og *P. Skau.* Endelig skal endnu tilføies, at *„Sprogforeningen“* siden 1894 hvert Aar har udsendt en *Almanak*, skrevet — fortrinsvis da — af og for Sønderjyderne, Arena for en gryende lokal Folkedigtning, som trods al Beskedenhed dog indeholder enkelte Lofter. Den redigeres af *Skrumsager, Fausbøll* og *M. Andresen.*

Hele det frodige Liv, som i Løbet af Firserne og Halvfemserne har udfoldet sig i Sønderjylland, og hvoraf Læseren vil have faaet et Indtryk gjennem det ovenfor skitserede Billede, er selvfølgelig Preusserne en slem Streg i Regningen. De har derfor søgt at kue det ved alle mulige Midler. De har forfulgt Bladenes Redaktioner med Bøder og Fængselsstraf, de har opløst Møder og lukket Foreninger, de har taget det modbydeligste Angiveri i deres Tjeneste og kastet et jernhaardt Politiregimentes Aag paa Befolkningens Skuldre; men ved alt dette har de kun gydt Olie paa Ilden. Ved de utroligste Chikanerier har de søgt at hævne sig, — Alt er prellet af mod Nordslesvigernes rolige Besindighed og store Lovtroskab. Det er i Nordslesvig Politiet, der overtræder Lovene, ikke Befolkningen. Talrige Exempler kunde nævnes herpaa; Pladsen tillader det ikke, og det gjøres ei heller nødigt. Enhver, som blot til Husbehov læser Ritzau-Telegrammerne fra Sønderjylland, vil have bemærket, hvor uhyre ofte den danske Befolkning ved de høiere Domsinstanser vinder de Processer, som Politimyndighederne lader det regne ned med. Ofte maa man undre sig over, at en stor Nation som den tydske kan nedlade sig til saadanne Smaaligheder, som f. Ex. de talrige „*grober-Unfug*“-Processer eller — for at nævne noget konkret — den aarelange *Proces angaaende Brugen af Navnet „Sønderjylland“*, hvori Domstolene idelig modsagde hinanden, saa at det til Dato ikke er muligt at afgjøre, om man sluttelig har Lov til at benytte dette Landets ældgamle Navn eller ei. — For et Par Aar siden satte Autoriteterne et stort Apparat igang for at ramme en Pæl igjennem *hele* den dansk-nationale Bevægelse; det var, da der rettedes Anklage mod *H. P. Hanssen-Nørremølle* for *Høiforræderi* paa Grund af hans politiske Virksomhed; han var den Gang Vælgerforeningens Sekretær og stod forøvrigt alle Grene af den danske Bevægelse nær; blev *han* ramt, saa vilde med det Samme Lovgrunden være dragen bort under Størsteparten af de nationale og politiske Organisationer, Sønderjyderne i Aarenes Løb havde dannet. Men H. P. Hanssen lod sin Sag gaa igjennem alle Instanser og reiste sluttelig ned til *Leipzig*, hvor *han selv* for *Rigsrettens* Skranke førte et glimrende Forsvar for sin og

J. P. JUNGGREN

Nordslesvigernes Virksomhed overhovedet, — og *vandt* Sagen. Dette er ikke den eneste Seir, Befolkningen har vundet over Regeringen ved Domstolenes Hjælp, men vel nok en af de videst rækkende. Forøvrigt gaaer det i de nordslesvigske Processer ofte saaledes, at medens Nævningeretterne og Landretten over en lav Sko giver Regeringen Medhold, faaer Sagen et ganske andet Udfald, naar den kommer for Høiesteret, enten det nu er *Overforvaltningsretten i Berlin* eller *Rigsretten i Leipzig*. Derfor føres alle sønderjydske Retssager saavidt muligt igjennem til sidste Instans, skjøndt dette ofte kræver store Offre, baade af Tid og Penge. Kun paa den Maade kan Befolkningen værge for sig. Efter Høiforræderiprocessen har Preusserne tilsyneladende opgivet at komme de nationale Organisationer tillivs paa *den* Maade, og de talrige Processer, som ogsaa det sidste Aar har at opvise, dreie sig alle om Spørgsmaal, som i og for sig maa siges at være af underordnet Betydning. Det sidste Par Aar har derimod været optaget af livlige og skarpe Discussioner paa det *kirkelige* Omraade. Præsternes Angst for den om sig gribende Frimenighedsdannelse har forledt dem til at rette de mest saarende Angreb paa Grundtvig og hans kirkelige Tilhængere, af hvilke der findes en stor Del i Nordslesvig. Men Befolkningen, ledet af Frimenighedernes Præster, navnlig *L. B. Poulsen, Bovlund,* har taget Kampen op med vanlig Uforsagthed og baade paa offentlige Møder og gjennem Dagbladsartikler læst Texten saa grundig for Præsterne, at disse omsider ere blevne Svar skyldige.

For Øieblikket er der som en Art Stilstand i Sønderjylland, men det er sikkert kun et Havblik før Storm. Den hidtidige Overpræsident for Hertugdømmet, *Steinmann*, er i Sommer bleven afløst af Exminister *v. Køller*, og hvis de preussiske Blades Charakteristik af denne Mand slaaer til, vil der nu kunne ventes et Politiregimente i Nordslesvig, som stiller alt tidligere i Skygge. Endnu har man dog Lov at haabe, at Rygterne Syd fra har overdrevet. Men skulde det vise sig, at de har talt sandt, da vil Virkningen paa Sønderjyderne blive en yderligere Opflammen af deres Kjærlighed til alt Dansk. De har taget en Byge før idag, og aldrig har de staaet bedre rustede.

Thi de Forhold, som i Protestpolitikens Dage gjorde Stillingen saa vanskelig og Blikket ud i

Fremtiden saa lidt fortrøstningsfuldt, ere nu alle ændrede til det bedre. Det er allerede vist, hvorledes hin Tids Mangel paa Organisation i det sidste Tiaar er bleven afhjulpet. Men dette vilde kun lidet nytte, dersom endnu stadig Ungdommens Udvandring decimerede, Befolkningen og Optanternes Værgeløshed lagde Baand paa den politisk myndige Rests frie Bevægelser. Al kraftig Virksomhed vilde da lammes, og om faa Aar vilde Preusserne kunde blæse Victoria, naar den danske Sags sidste Forkæmpere gik i Graven med den Slægt, der var Mænd i 64.

GUSTAV JOHANNSEN

Det er Realpolitikens smukkeste Seir, at den har faaet lært de unge Mænd at *blive i Landet*, finde sig i det preussiske Militairlivs Byrder og derigjennem *erhverve sig de fulde Rettigheder som Borgere i den preussiske Stat,* navnlig Retten til, ved politiske og kommunale Valg at afgive deres danske Stemme og saaledes influere paa Styrelsen af Befolkningens Anliggender. Der var dem, der frygtede, at de unge Karle skulde blændes af det preussiske Militairvæsens ydre Glans og komme hjem som Tydskere. Erfaringen har vist, at snarere det Modsatte er Tilfældet. Saa staaer der da i Nordslesvig en ung Slægt i sin fulde Manddomskraft, rede til at træde frem og fylde Rækkerne, efterhaanden som Veteranerne gaa bort; og denne Slægts klare Bevidsthed i dens Følen sig som dansk er Borgen for, at ogsaa den kommende Slægt trods den tydske Skole vil faae en Opdragelse, der ikke lader den i Tvivl om, hvor den skal finde sin Plads. Det giver dem dernede Tryghed og freidig Tro paa Fremtiden, at de nu kan synge, hvad de ikke kunde før:

„For de Gamle som faldt,
er der Ny overalt,
de vil møde, hver Gang der bliver kaldt!“

Ogsaa *Optantspørgsmaalet*, der længe havde hvilet som en Mare paa det nordslesvigske Folk, med sin stadige Trudsel hæmmende al national Virken, har i de senere Aar fundet en delvis Løsning. Da Børn efter preussisk Lov arver Faderens statsborgerlige Stilling, ansaae Regeringen Optanternes Børn for danske Undersaatter; men dansk Undersaatsforhold opnaaer man kun ved at fødes i Danmark eller opholde sig der en vis Aarrække. Disse Børn stode altsaa udenfor ethvert statsborgerligt Forhold, en Tilstand, hvis Meningsløshed navnlig blev utaalelig, efterhaanden som Børnene voxede til. Dette bevægede omsider Regeringen til at stille sig mere imødekommende overfor saadannes Ansøgninger om Erhvervelse af preussisk Borgerret, og i Løbet paa to Aar optoges da over 10,000 Optanter i preussisk Undersaatsforhold. Herved blev der væltet en tung Sten fra Nordslesvigernes Hjerter, og samtidig tilførte disse nye Borgere Danskernes Stemmetal en meget betydelig Tilvæxt.

Nordslesvigs Danskhed er derfor nu saa stærk som nogensinde, baade i Tal og i maalbevidst Energi. Hjemme arbeides der med Kraft og Planmæssighed gjennem de fortrinligt ledede Organisationer under folkevalgte Førere, hvis Skarpsind, praktiske Blik og personlige Uforfærdethed alt har staaet mangen Prøve; og ude i den store Verden — ja, endogsaa i selve Tydskland — følger man med stigende Opmærksomhed Efterretningerne om den lille djærve Befolknings Kamp for Sprog og Nationalitet. Enkelte tydske Dagblade og Tidsskrifter har i de senere Aar i stærke Udtryk dadlet Regeringens hensynsløse Færd i Nordslesvig; og de danske Udsendinge til Folkerepræsentationerne i Berlin — Gustav Johannsen og Hanssen-Nørremølle — begynde, takket være den Førstes store parlamentariske Begavelse, at vinde Indgang ikke blot i Rigsdagen, hvor Gustav Johannsen stadig er Sønderjydernes eneste Repræsentant, men ogsaa i den reaktionære preussiske Landdag, hvor han med Dygtighed støttes af sin ihærdige, intelligente Kollega.

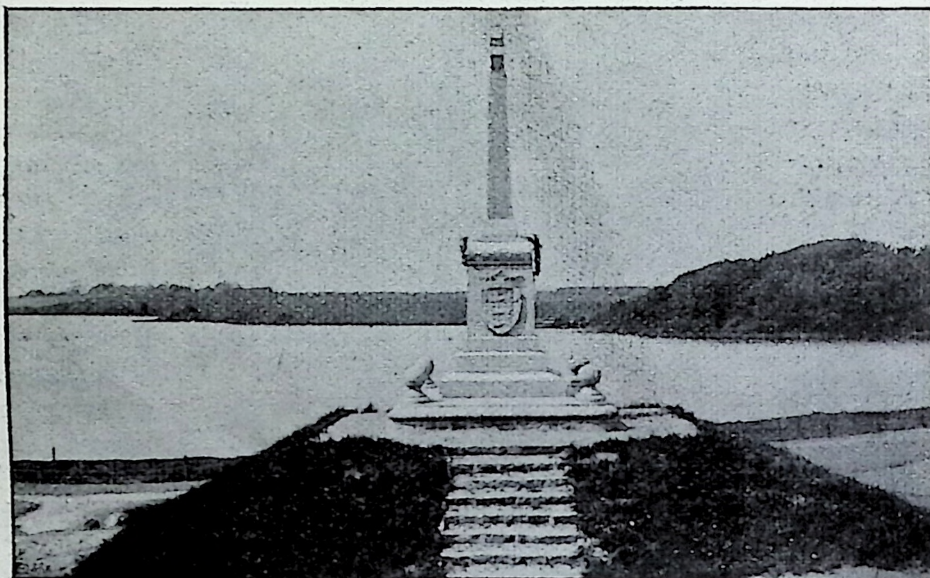
Liv, Friskhed og Fremgang hersker paa alle Omraader indenfor den danske Leir, medens Tydskerne — trods alle Anstrengelser — neppe have vundet en Fodsbred Jord i de 33 Aar, der ere forløbne siden 64. Sproggrænsen er nu som for en Menneskealder siden i alt væsentligt Linien Flensborg-Tønder, og de mest minutiøse statistiske Undersøgelser angaaende Befolkningens Sindelag før 64 og nu viser, at Danskheden ikke blot fuldtud har formaaet et holde Tydskheden Stangen, men i de seneste Aar endog er begyndt at optræde erobrende hist og her. De herhen hørende Undersøgelsers Resultater findes udførligt i

en med Liv og Dygtighed skreven Afhandling af *H. V. Clausen* i „*Sønderjydske Aarbøger*", Aargang 1894, som bør læses af Enhver, der ønsker at danne sig et Skjøn over, hvorledes Situationen i Nordslesvig *virkelig* former sig nu, efterat Fremmedherredømmets tunge Aag i en Menneskealder har hvilet over den danske Befolknings. Det kunde hænde, at En og Anden derved kom til at gjøre ret overraskende Opdagelser med Hensyn til det nordslesvigske Spørgsmaals Fremtidsudsigter.

Den Skepsis, som saa hyppigt kommer til Orde herhjemme, naar Sønderjylland nævnes, kjender de danske Nordslesvigere selv Intet til. Istedetfor at grublisere, *arbeide* de, og det gjør de med godt Mod og urokkelig Tro.

Saaledes synger de i en af deres kjæreste Sange:

„Ja — det haver saa nyligen regnet,
og de Træer de dryppe endnu;
mangen Eg er for Uveiret segnet,
men endda er vi freidige i Hu,
viger ei ud af Spor,
for vi kjender det Ord:
det har slet ingen Hast for Den, som troer!"

DET DANSKE MONUMENT VED SANKELMARK SØ

A propos Klasselotteriet

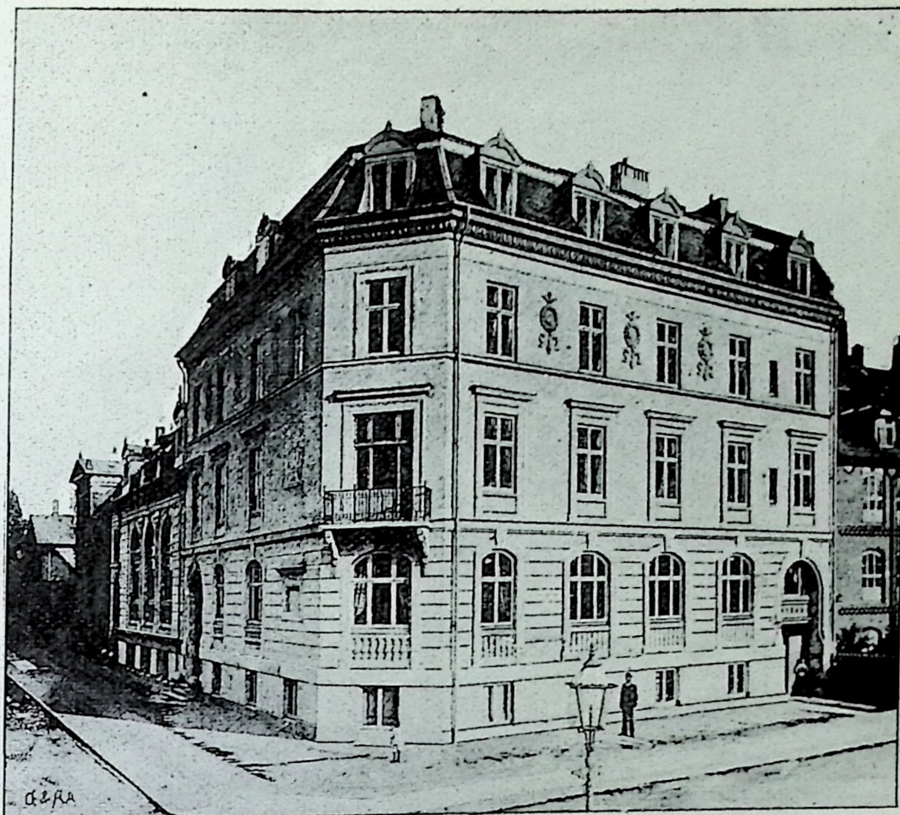
Hvis De slaaer op i det gamle Konversationslexikon — det Nordiske, der i en Aarrække har været vor Slægts aandelige Pièce-de-résistance — vil De under Rubriken Lotteri møde disse velmente Ord: „Lotteri, Lotto, er trods det demoraliserende i at opmuntre Spillesygen og Lysten til at blive rig uden Anstrengelse i de fleste Lande gjort til en Statsinstitution, dels fordi derved Bedragerier saavel som en altfor stærk Ophidselse af Spillesyge forebygges, dels fordi det giver en ikke ubetydelig Indtægt." Og kort efter i samme Sjette-Frederikske Aand: Klasselotteriet virker mindre skadeligt end Tallotteriet, dels fordi Trækningerne ere sjeldnere, og Indskuddene ere høiere, saa at den arbeidende Klasse ikke saa let kan tage Del deri —" und so weiter.

Da vi kjendte disse moralske Antegnelser, er det rimeligt, at vi ikke gav os ilag med en saa tvetydig Institution som Klasselotteriet uden en Række Betænkeligheder. Havde den sidst citerede Passus ikke udtrykkeligt fremhævet, at „Klasselotteriet virker mindre skadeligt end Tallotteriet", var vi aldrig gaaet ud til Margrethevei, hvor Lotteriets nye Bygning ligger, endsige da havde vovet os ind i selve Løvens Hule.

Som bekjendt har Lotteriet i mange Aar havt Lokaler i Industribygningens bagerste Fløi; men dels blev Rummet efterhaanden altfor indskrænket, dels — og det var Hovedgrunden til Flytningen — var der saa brandfarligt, at dobbelt Assurance var nødvendig. Hvad det vil sige, hvis Klasselotteriet brændte? Det var et Tab for Staten paa mindst 800,000 Kroner og der vilde gaa et halvt Aar, i hvilket de Mange, der have Fortjeneste af Institutionen, vilde være uden Indtægt.

Huset paa Margrethevei er bygget i Palaisstil fra forrige Aarhundrede, treetages og med nobel graahvid Pudsning. Det er et Hjørnested, og første og anden Sal ud mod Vodroffsvei ere Privatleiligheder, medens Lotteriets Kontorlokaler

optage Stuen. Den store Trækningssal fremtræder udadtil som en meget smagfuld Tilbygning og gjør, naar man træder ind i den, et rummeligt, lyst Indtryk med sit omløbende Galleri, baaret af slanke Jernpiller og ved Væggenes lysbrogede Farver. Ogsaa Kontorlokalerne, hvor mørkerøde Vægge gjemme store ildfaste Jernskabe til Arkiverne, ere lyse og praktiske og gjøre Husets Architekt Emil Jørgensen al Ære. Oppe under Taget paa Trækningssalen ligger Lotteriets Sætteri, hvorfra en Vareelevator fører ned til Kjælderen, hvor Trykkeriet skal indstalleres. Næsten alt Smedearbeidet manglede paa Grund af Streiken.

KLASSELOTTERIETS NYE BYGNING

Klasselotteriets Oprindelse stammer fra 1753, da Frederik den V. grundlagde Opfostringshuset (i Store Kongensgade, nu Kalkbrænderivei) og gav det Privilegium paa Lotteri mod en Fattigafgift. Snart overtoges det af Staten, der ikke vilde lade den fede Indtægt gaa i private Hænder, og Lotteriet blev den Gang trukket i København, Holsten og Norge (Trondhjem).

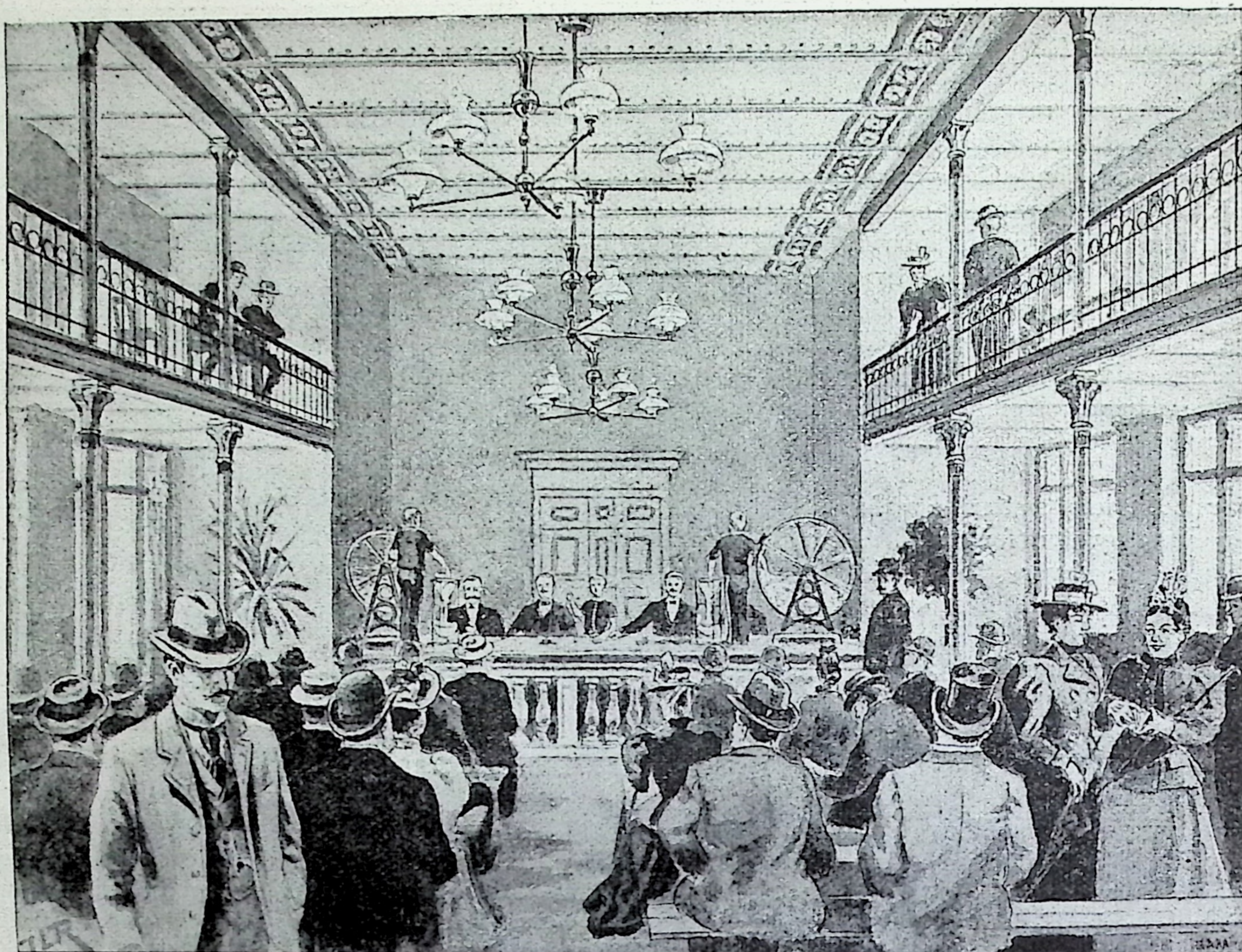
Det moderne Lotteri stammer ellers fra Italienerne, der i Middelalderen jo forstode sig ligesaa godt paa Pengeaffairer som Engelskmanden nutildags. Man forfølger dets Spor ind i det 15. Aarhundrede, hvor man havde „Bianca carta“ i Firenze. Det spilledes med hvide og sorte Kartoner, af hvilke kun de hvide gav Gevinst. 1533 gav Frants d. I. af Frankrig Spilleprivilegium til Jean Laurent, mod at den gode Mand betalte 2000 Livres om Aaret til Kongens Lomme. (Ordet Lotteri kommer op paa denne Tid; af det franske *lot*, Skjæbne). 1569 gjorde Dronning Elisabeth, der jo nok forstod Penges Værdi, en Prøve paa Lotteriets Tiltrækningskraft, idet hun i London foranstaltede et Spil; der kom en Masse Penge ind, og de gik til Udbedringen af Søhavne. 1572 udstyrede man paa denne Maade i Paris fattige unge Jomfruer, men snart efter, da Lotteriet bredte sig til alle Lande, tog Staterne selv Fortjenesten. Man skjelnede mellem „det hollandske Lotteri“ (Klasselotteriet) og „det genuesiske“ (Lottospillet, Tallotteriet).

Selvfølgelig havde man Lotterier i Oldtiden; overfor dette som de fleste andre Kulturfænomener gjelder det, at der intet Nyt er under Solen. At man kalder vore sidste Aarhundreders Fremskridt for „Opfindelser“, skyldes kun den almene menneskelige Forfængelighed, der underkjender de brave Forfædres Arbeide og pynter sin egen Tid med Fortidens Fjer. Dampkraften, Elektriciteten! Den brugte Ægypterne og Grækerne. Hypnosen kjendte Indierne og i langt større Udstrækning end Nutidens Folk. Brillerne! Romerne brugte slebne Stene for at overse det uhyre Amfitheater.

Men det var Lotteriet. Det var længe Skik i Rom og blev det især under Nero og Domitian, at man ved særlig festlige Cirkusforestillinger endte med et Slags Lotteri. Keiserlige Uddelere kastede Kuponer med Tal ud blandt Plebs, der saa i myldrende Mængde skrigende og springende sloges til Moro for Logernes Aristokrati, der ovenpaa den mere tunge Gladiator- og Dyrekamp nød Skuet af Slagsmaalet som en lettere Dessert. Kuponerne gav i forskjellig Grad Adgang til Uddelingen af Fødevarer eller Penge.

Et mindre vildt Skue frembyder den store Sal paa Margrethevei paa en Trækningsdag. Mindre vildt, mere afpasset efter vore gjennemdannede Kulturforhold, men ganske oplivende alligevel. Henne ved Skranken og Lykkehjulet staaer de fem arme Opfostringsdrenge, som den lunefulde Fru Fortuna har valgt til de blinde Fuldførere af hendes, ak, saa underlige Villie. Hvordan hendes Forhold egentlig er til „fattige og trængende, men hæderlige“ Mennesker, er vanskeligt at dømme om; men ligesaa sjeldent som en Velhavende bliver kjørt over eller faaer en Tagsten i Hovedet, ligesaa sjeldent komme Fortunae Gaver, hvor der er „en virkelig Trang“.

Hele Salen er fyldt af Folk, der trænges og strække Hals efter Skranken, og hvis Udseende ingenlunde bekræfter bemeldte Lexikons Ord om,

KLASSELOTTERIETS TRÆKNINGSSAL

at „den arbeidende Klasse ikke saa let kan tage Del deri". Men det var maaske den Gang. Naar man seer paa de nerveuse Bevægelser hos Tilskuerne og deres stive Øine, betvivler man desuden en Smule de smukke Ord, at „Lykkens lunefulde Spil leger ei med Sjæle"; for der er saamænd ikke den Del af de Mennesker, der ikke vibrererer mod Lykkehjulet.

En lykkelig Klasse af Medborgere er de, der eie en Lotterikollektion. Uden at sætte Fænomenet i Forbindelse med noget som Ordensuddeling og lignende, tør man nok sige, at Opnaaelsen af en Kollektion er Noget af det, der paa den mest overraskende Maade „kommer fra Oven". I hele Kongeriget findes der for Øieblikket 285 af disse Lykkens og Regeringens Kjælebørn, deraf de 144 alene i Kjøbenhavn. Hvor stor Fortjeneste en Kollekteur eller -trice kan have, afhænger som bekjendt af hvor tidt der vindes i den bestemte Kollektion; men hvilken Tiltrækning Indehaverens Person kan besidde, beviser afdøde Fru Julie Hansen. Den fortræffelige Skuespillerindes Kollektion ude ved Søerne var til Tider ligefrem beleiret af Folk, der henrykte fik deres Sedler sammen med en slagfærdig og munter Bemærkning.

At Lykke i Lotteriet som saa meget Andet, der er epokegjørende for et Menneske, har givet Anledning til mange Historier og Beretninger fra Fortid og Nutid, er selvfølgeligt. Snart seer man den rene og skjære Overtro i Fortællingerne, af og til synes den at være mere indviklet og sælsom. Vi vil til Slut berette en Historie, der er fortalt os af selve Hovedpersonen deri, og som maaske kan interessere Flere end Overtroens energiske Stridsmand, Dr. Alfred Lehmann.

Tiden er Midten af Tredserne. Vor Hjemmelsmand, Hr. N., kom ofte paa Besøg i en Nabogaard, ovre mellem Veile og Horsens. Paa Gaarden boede en yngre Lærerinde, der var ganske godt begavet, men nerveus og „underlig", som man siger. Hr. N. kommer en Dag som sædvanlig paa Besøg, og Frøkenen spørger ham, hvorfor han seer saa sørgmodig ud. Jo, det var den gamle Historie om Penge. „Men", tilføier Hr. N., „De kan naturligvis sige mig, hvilket Nummer jeg skal tage, jeg har nemlig slaaet al min Lid til at vinde i Lotteriet." „Maaske jeg kan", sagde Lærerinden og blev staaende ganske stille, ubevægelig, hvor hun stod. Kort efter udbrød hun: „De skal tage Nummer —" ja, Numret huskes ikke nøiagtig, men lad os f. Ex. sige det var Fortallet 33 og Bagtallet 50. Lærerindens Ord blev sagt paa en saa sælsom Maade, at de

KONGEN AF SIAM HOS FYRST BISMARCK

prentedes fast i Hr. N.'s Hukommelse, skjøndt han ingenlunde var overtroisk. Strax da han kom hjem om Aftenen, skrev han til sin Broder, der studerede i Kjøbenhavn, om at søge Numret op og kjøbe det; selv tog han ind til Horsenskollektionen, men der var Intet at opnaa.

Hans Broder fik imidlertid paa Hovedkollektionen at vide, at de to Numre med bemeldte Fortal og Bagtal — der var to forskjelligtfarvede ligelydende Numre i hver Trækning — var paa Christianshavn og i Thisted. Han kjøbte Numret paa Christianshavn, og Trækningen skete kort efter. 33—50 kom ud med 1000 Rigsdaler; men endnu mærkeligere var det, at de to nærmeste Tal (her altsaa 31—50 og 32—50), gav det første den store Gevinst, det andet 10—15,000 Rigsdaler.

Hvorfor havde den synske Lærerinde ikke sagt et af de to Numre istedenfor det tredie, daarligere? Det er ikke godt at vide; men Hr. N., der nu lever ovre i Skaane, forklarer det sindrigt derhen, at de to bedste Numre har været solgte paa det Tidspunkt. Hun kunde altsaa ikke anbefale *dem*, da han spurgte, men maatte nævne et af de Numre, der var igjen.

C. A.

Kongen af Siams Besøg hos Fyrst Bismarck

Kong Chulalongkorn, der paa sin europæiske Reise utrætteligt søger at gjøre sig bekjendt ikke alene med Europas politiske og sociale Forhold, men ogsaa med dets mærkeligste Personligheder, benyttede sit Ophold i Tydskland til fra Hamburg at aflægge et Besøg hos den gamle Exkansler i Friederichsruh.

Fyrsten, der var civil, havde i Dagens Anledning anlagt den hvide Elefant-Orden, som han i sin Tid havde modtaget af den nuværende Konges Fader. Der blev serveret med The og Cognac, Cigarer og Cigaretter, medens Fyrsten røg af sin lange Pibe. Konversationen blev ført paa Engelsk. Det havde været interessant at faae at vide, hvad den gamle Kansler og den unge orientalske Fyrste talte om; maaske vil Kong Chulalongkorn, der paa Reisen flittigt optegner sine Oplevelser og Iagttagelser, efter Hjemkomsten udgive disse, der sikkert turde være af ulige større Interesse end den Dagbog, Shahen af Persien i sin Tid udgav. Ved Afskeden udbad Kongen sig et Fotografi af Bismarck i Generaluniform og med blottet Hoved.

Arm i Arm gik Bismarck og hans Gjæst ned til Stationen; de sidste Afskedshilsener bleve vexlede, og Kongen af Siam havde seet og talt med vor Tids mærkeligste Personlighed.

Efter Bordet

SKITSE AF EMILIA PARDO BAZAN

Kaffen i de smaa Sølv-Mokkaskaale udsendte en aromatisk, behagelig Duft; Tjenerskabet havde diskret trukket sig tilbage, efter at have serveret den; Marquien tændte en Havanna, forsynede sig rigeligt med Chartreuse og henkastede det Spørgsmaal til Professoren i Nationaløkonomi, som var sysselsat med at komme en større Dosis Sukker i sin Kop: „Hvad mener De om Malthus' Theori?"

Professoren saae op og svarede i en drævende, selvbevidst Tone, idet han rørte om i det allerede smeltede Sukker, med en udtryksfuld Sammentrækning af Læberne og temmelig korrekt engelsk Udtale: *„Moral restraint!* Skjæbnesvanger og dødbringende for Folkenes Liv! En gammel, allerede forældet Vildfarelse . . . Spørg Hr. Samiego de Quiero, der saa værdigt repræsenterer Republikken Ny-Sevilla, om han er enig med Malthus og hans Skole!"

„Jeg gjør Forskjel," svarede den amerikanske Minister og satte af Høflighed sin Kaffekop, som han allerede havde ført til Munden, fra sig; „jeg er Meningsfælle i Europa og Modstander i Amerika. Vi besidder uhyre Strækninger af frugtbart Land; vort Omraade er gjennemskaaret af Jernbaner, og Kysten er forsynet med udmærkede Havne; nu mangler vi blot dygtige Arme, som kan forvalte denne Rigdom; vi kunde trænge til den mexikanske Ugle, som i vor indianske Mythologi havde det Hverv at udbrede Menneskeracerne over hele Jorden; vi trænger til en alsidig dygtig Mand for at forvandle dette hidtil ukultiverede Eden til et jordisk, civiliseret Paradis!"

„Jeg gjorde dette Spørgsmaal ikke uden Hensigt," bemærkede Marquien. „Jeg ønskede at høre Deres Mening for at danne min derefter, og særligt med Hensyn til en Kvinde, som er bleven dømt til livsvarigt Fængsel i Lænker. Jeg er endnu ikke kommen til Klarhed over, om hun er den usleste Forbryderske eller den ulykkeligste Skabning paa Jorden!"

„Men hvad har denne Kvinde da gjort?" spurgte Marquiens Gjæster samtidigt, med den Interesse, som Efterretningen om en sørgelig Begivenhed opvækker hos os, og flokkedes om det med rigt ciseleret Sølv-Kaffeservice og guldtopasfarvede Likør besatte Bord.

„De har maaske allerede læst det i Bladene; men disse i Telegramstil affattede Meddelelser glemmer man allerede Dagen efter, naar de ikke, som hos mig, frembringe et saa dybt Indtryk, at man strax ønsker at erfare de nærmere Enkeltheder, og den skrækkelige Historie, efterat man har skaffet sig dem, sætter sig fast hos En i Form af en Gaade, et Samvittighedsnag eller en Tvivl. De skal nu høre, og selv om de kjender det i Forveien, sige mig, hvad De mener derom, for at se, om deres ophøiede Mening giver mig Klarhed!

„I en af Madrids fattigste Forstæder, hvor saa megen Elendighed skjuler sig, boede et fattigt Par i et usselt Tagkammer. Han var Gasarbeider, hun en Kvinde af Folket. Manden havde en Tidlang regelmæssigt Arbeide, saa at de slog sig nogenlunde igjennem. Men der kom Børn, og de vare snart flere, end det daglige Brød rækkede til; nu gjaldt det om at arbeide uden Rast og Ro; men Manden tabte Modet, medens Konen blev afkræftet ved at ernære Børnene. Den evindelige Historie, som atter og atter gjentager sig i hundredetusinde Exemplarer: Modløsheden fremkalder Nøden, denne fremkalder Drukkenskaben (Drukkenskaben opstaaer af Sult), af Sulten opstaaer ogsaa Hjernespind, og af disse igjen Strid og Skilsmisse. En Nat forlod Arbeideren det usle Hjem; han udstødte derved Forbandelser, idet han forbandede sin ulykkelige Stjerne, thi efter hans Mening var Den, der gifter sig, en Dumrian, og Den, der har Børn, en dobbelt Dumrian, og Den, der ernærer dem, en tredobbelt; og han svoer, at han vilde være fordømt, om han nogensinde vendte tilbage til denne Løvekule.

Nu var Konen alene med de fem smaa Børn, af hvilke det ældste var ti Aar, det yngste elleve Maaneder gammel. Hun søgte Arbeide, men fandt intet, fordi hun ikke kunde skille sig ved Børnene, og man finder heller ikke saa let Familier, som til Hjælp i Huset antager en ubekjendt Kvinde, der er forsulten og indhyllet i Laser og gift med en ilde berygtet Mand. Det eneste Arbeide, hun kunde opnaae, var at samle Ben, Klude og Gjødning; og ved denne Beskjæftigelse kunde hun tjene tre, fire Pesetas om Dagen. Der kom en regnfuld, meget kold Vinter, og Fortjenesten blev daarlig, da Regnen er en Fjende af Kludehandelen. Hendes Vare blev gjennemblødt. Saaledes gik der en Uge, og i denne steg Nøden til sit Høieste. Moderen mistede Mælken, det lille Barn skreg hele Natten og diede det golde Bryst. Bageren, hvem hun allerede skyldte sexten Pesetas, jog hende bort og vilde ikke borge hende mere. Den hellige Vinzenz' Selskab gav hende Fødemidler og lidt Penge, men Sulten og Nøden kom igjen. Konen gik en Aften, Aftenen før Hellig tre Konger, ud og solgte sin eneste Skat, sin eneste Glæde — en meget smuk, ung, hvid Ged, som hun fik et Par Realer for. Paa Torvet kjøbte hun for dem en kostbar Figurgruppe af de hellige tre Konger, med en Stjerne af Vox over; saa fyldte hun sine Lommer med Grankogler og kjøbte en Flaske Vin, som hun skjulte under Armen. Saa medtog hun desuden et Brød, graa Ærter og Flæsk, og gik hjem med det Hele; hun kogte Ærtemoes, og Børnene vare vilde af Glæde; saa legede de med de hellige tre Konger, spiste af Maden og de gode Sager

og lagde sig dødtrætte ned; de faldt strax isøvn; Moderen spiste ogsaa og drak Vin dertil. Styrket, som hun blev, af Maden og den stærke Argandavin, vendte Mælken tilbage i hendes Bryster; hun lagde det lille Barn til og gav det et rigeligt Maaltid, indtil hun saae, at det lukkede de trætte Øine; saa trykkede hun Tommelfingeren fast mod dets lille Strube og kvalte det. Saa gik hun hurtigt hen til det usle Leie, hvor de tre af hendes Børn laa sammen; en Pige paa tre Aar, en Dreng paa sex og en paa ni Aar. Hun snørede Struben sammen paa den Treaarige, indtil Pigen ikke aandede mere. Ligesaa med den sexaarige Dreng. Men den ældste vaagnede, og da han mærkede Moderens Hænder om sin Hals, forsvarede han sig som en Løveunge. Han bed, slog fra sig, sprang op og sparkede; han vilde paa ingen Maade dø; men Moderen slog flere Gange hans Hoved mod Væggen, og efterat han saaledes var bedøvet, kvalte hun ham. Saa vendte hun sig om imod den ældste, tiaarige Pige, der sad overende paa sin Straasæk, med af Skræk opspilede Øine og foldede Hænder og tryglede og bad høit om Medlidenhed. Paa hendes Hovedpude laa de hellige tre Konger endnu. ‚Min Due‘, sagde Moderen, idet hun gik hen til hende, ‚din Fader har forladt os; jeg har dræbt dine Søskende og vil følge dem samme Vei, fordi jeg ikke længer kan udholde denne Byrde. Vil Du blive alene tilbage i denne Jammerdal?‘ Den Lille blev overbevist af disse Ord; hun holdt frivilligt Halsen frem og lod sig kvæle, uden at forsvare sig, saa at hun endnu i Døden beholdt et mildt, næsten lykkeligt Udtryk. Moderen dækkede sine fem Børn til med nogle Pjalter og Tæpper; saa tændte hun Kulbækkenet og lukkede Skodderne; hun strakte sig paa sit fattige Leie og ventede fortrøstningsfuldt paa den befriende Dødsengel. Naboerne havde hørt Drengen og Pigen skrige. De blev ogsaa opmærksomme paa Kulosen; den vakte deres Mistanke, og de brød Døren op. Moderen blev frelst fra Døden; hun blev kastet i Fængsel og truet og forbandet af Mængden; Dommerne vare i Tvivl om, hvorvidt Selvmordet var hyklet eller ikke; men de kunde hverken beslutte sig til at sende hende til Skafottet eller benaade hende. De dømte hende til livsvarigt haardt Fængsel i Lænker.“

Ingen udtalte strax en Mening om Marquiens Fortælling, der var lidet passende for en Vært, der beværter sine Venner.

Endelig mumlede den nationaløkonomiske Professor fuld af Salvelse: „Jeg forstaaer ikke rigtigt denne Moders Optræden! Hvorfor gjemte hun ikke de Penge, hun havde faaet for Geden, istedetfor at ødsle dem bort til Hellig tre Konger-Gruppen og Voxstjerner? Hun kunde jo have levet en hel Uge for de Penge! Fattige er letsindige! Kunde man dog blot indpode dem Sparsommelighedens Dyd! Hvilken uendelig Kilde til Velstand vilde det ikke være for de romanske Folk!“

„Og vilde De sende denne Kvinde i Tugthuset?“ spurgte Marquien smilende.

„Som Tilflugtssted!“ udbrød den Adspurgte og holdt sine Skosaaler mod Kamingitteret.

Bekymringen

ET RUSSISK FOLKEEVENTYR

Der var engang to Brødre, som boede hver i sin Landsby. Den Ene var meget rig, havde en stor Gaard og mange Poser Penge. Men den Anden var fattig og arbeidede for Dagløn.

En Gang gav den Rige et stort Gjæstebud og indbød alle sine Naboer. Den fattige Broder gik ogsaa derhen og sagde til den rige:

„Broerlil, Du gjør et stort Gilde idag. Du kunde gjerne give mig en Drik *Braschka**?“

„*Braschka!*“ sagde den Anden, „i Spanden der staaer *Braschka*, drik saa meget Du har Lyst!“

Men det var ikke Andet end Vand. Den fattige Broder slukkede sin Tørst i Vandet, gik hjem og sang underveis. Saa hørte han, at En sang med og spurgte:

„Hvem er det, der synger med?“

„Det er mig!“ blev der svaret.

„Ja, hvem er Du?“

„Jeg er Bekymringen.“

„Hvor skal Du hen?“

„Jeg følger med Dig.“

„Men saasnart jeg kommer hjem,“ sagde den Fattige, „lægger jeg mig til at dø.“

Da han var kommen hjem, tømrede han sig en Kiste, og da den var færdig, sagde han:

„Hør Du, Bekymring, læg Du Dig først i den!“

Derpaa spurgte han: „Naa, Bekymring, er Du i den?“

Og Bekymringen svarede: „Ja, jeg er!“

Saa lagde han i en Fart Laaget paa, bar Kisten hen paa Kirkegaarden og begravede den tilligemed Bekymringen. Men fra det Øieblik af begyndte han at blive rig.

Det hørte Broderen og blev misundelig.

„Hvordan er han bleven saa rig?“ tænkte han.

Og han gik hen til Broderen og spurgte: „Hør, siig mig, kjære Broder, hvordan har Du baaret Dig ad med at blive saa rig?“

„Kan Du huske det Gilde,“ svarede denne, da Du beværtede mig med Vand istedetfor med Braschka? Jeg drak af Vandet og blev beruset, og paa Hjemveien sang jeg og hørte En synge med. „Hvem er det, der synger med?“ spurgte

* Hjemmebrygget Øl.

jeg. Saa blev der svaret: „Det er mig!“ — „Ja, hvem er Du?“ — „Jeg er Bekymringen!“

„Hvor har Du da gjort af Bekymringen?“ spurgte den Rige.

„Jeg har lagt den i en Kiste og begravet den.“

Saa blev den Rige greben af en skrækkelig Misundelse, og han gik hen paa Kirkegaarden, gravede Kisten op og kaldte:

„Bekymring, Bekymring, er Du der?“

Bekymringen var allerede halvdød og klynkede ganske svagt: „Ja!“

Saa sagde han til den, idet han tog Laaget af:

„Jeg slipper Dig ud af Kisten. Til Gjengjeld skal Du gaa tilbage til min Broder. Han er bleven rig, siden Du var borte.“

Da skuttede Bekymringen sig og sagde:

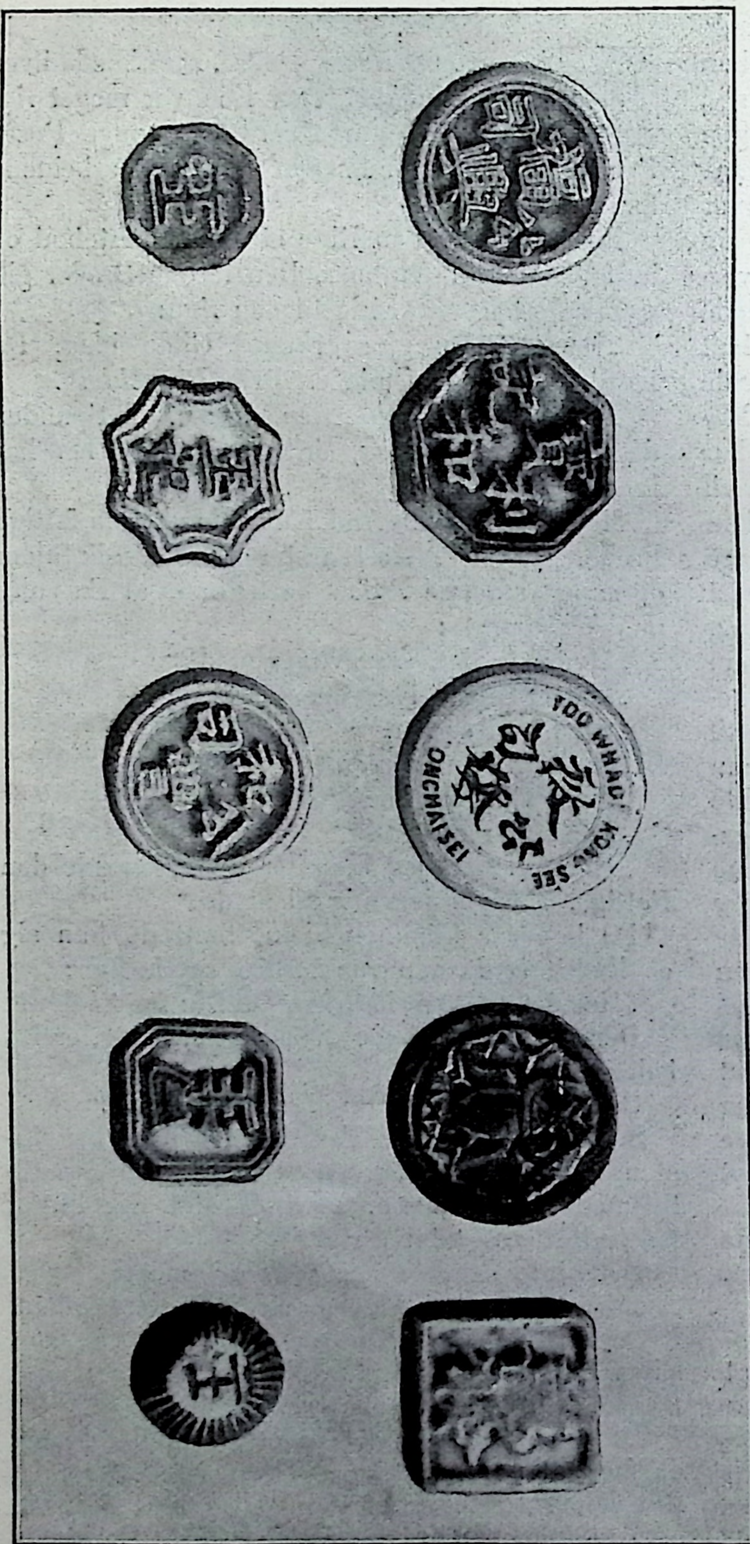
„Nei Tak, saa følger jeg heller med Dig, ellers gjør han det helt af med mig!“

Og den gik med ham.

Saa blev den Rige fattig. —

Men han, der havde begravet Bekymringen, lever med Guds Hjælp endnu i Velstand.

SIAMESISKE PORCELLAINMØNTER

Siamesiske Porcellainmønter

BLANDT alle de østasiatiske Folk træffer man Mønter af en ret eiendommelig Form. Chinesernes havde oprindelig Form som vore Barberknive, senere som flade, brede Gafler og i vore Dage benytte de Barrer af forskjellig Størrelse og Vægt. Kun Kobbermønterne ere runde, men med et firkantet Hul i Midten, saa at man kan trække dem paa en Snor. Japaneserne havde tidligere, foruden lignende Kobbermønter som Chineserne, firkantede Sølv- og Guldplader. Nu er deres Pengestykker formede efter europæisk Mønster. Koreanerne have slet fremstillede, gjennemhullede Mønter af Bronce og Jern. I Firserne blev der ganske vist præget Sølvmønter, som, mærkeligt nok, vare blaa emaillerede i Midten, men de kom aldrig i Cirkulation. Siameserne benyttede lige til Begyndelsen af dette Aarhundrede eiendommelige smaa Muslingeskaller som Betalingsmiddel. Men da der skulde en betydelig Mængde Muslingeskaller til for at betale større Summer, blev der for nogle Aartiere siden indført Sølvmønter, som endnu ere i Omløb, og hvis Form er nok saa eiendommelig som de chinesiske Barberknivemønter. De ere nemlig næsten kuglerunde, med et Indsnit paa den ene Side og to indprægede Møntstempler, den siamesiske Krone og Mønttegnet, paa den anden. Denne Mønt hedder Tical eller Bat, veier 15 Gram og har Værdi af omtrent to Kroner. Der præges saadanne Kugler indtil en Værdi af 80 Ticals, som veie over to Pund, men ogsaa ganske smaa, som ikke er større end et Frøkorn. Lige til Firserne vare disse Sølvstykker de eneste gangbare Mønter i Siam, men saa fandt Chineserne, der ere omtrent eneraadende i Siams Handel og Industri, paa at forfalske dem efter en større Maalestok. De støbte dem af Bly, overdrog dem med et tyndt

Lag Sølv og prakkede dem saa paa Siameserne. Derfor indførte den regerende Konge, Chulalongkorn, Mønter af europæisk Form, med Kongens Portræt paa den ene Side og det siamesiske Vaaben med den trehovede hvide Elefant paa den anden. Der præges tillige Guldmønter, men de sees meget sjeldent. Foruden Sølvmønterne findes runde Kobbermønter, Atts, af hvilke der gaa 64 paa en Tical.

I mange Reiseværker fortælles, at der i Siam ogsaa ere Porcellainmønter i Omløb. Men det er kun til en vis Grad rigtigt. De Porcellainmønter, af hvilke vi her bringe Afbildninger, have aldrig været Regeringsmønt, men kun en Slags Regnepenge. Siameserne ere lidenskabelige Spillere, i enhver By og i mange Landsbyer findes Spillehuse, som, naturligvis, holdes af Chinesere. Disse Spillehuseiere have indtil for kort Tid siden udgivet saadanne brogede Porcellainmærker med angiven Værdi og Navnet paa Eieren af det paagjeldende Spillehus. Disse Mærker udbetaltes saa for Gevinster og kunde til enhver Tid i Spillehusene ombyttes med rede Penge, hvorfor de havde en vis Kurs i den paagjeldende Bydel. Men det skete ikke sjeldent, at en Spillehuseier, naar han først havde sat en hel Del af disse Porcellainpenge i Omløb, forduftede, og Regeringen forbød derfor Brugen af disse Mærker. Nu have de kun Kuriositetsværdi, medens de runde Ticals endnu ere i Omløb, og ikke alene som Betalingsmiddel. Siameserne og Europæerne i Bangkok benytte dem nemlig til Veste- og Frakkeknapper. Og det er jo baade kjønt og praktisk.

—*r.*

En Buddhistmesse i Paris

ORIENTALIST-Kongressen i Paris afsluttedes forrige Tirsdag med en høist interessant Ceremoni. Det var en virkelig Messe efter buddhistisk Ritus, som celebreredes i Biblio-

TEGNING AF C. BECK

Timerne komme og Timerne gaa
og Møllen dreier sit Hjul,
og Fuglene kvidre og fløite og slaa
i de vældige Skovkroners Skjul.
Men sætter man sig ved Dammens Bred
og hører Bølgerne trille,
kan man fornemme saa sær en Fred,
som om selve Tiden stod stille.

Alfred Ipsen.

thekhallen i et Pariser Museum, som i dette Øiemed var prægtigt udsmykket. Chrysantemum, Nelliker, blege Roser, Orkideer smykkede Rummet, hvor henved 300 Parisere og Pariserinder vare samlede. Orangefarvede Baand flagrede fra Væggene, Tæpperne og alle de andre dekorative Stoffer havde samme Farve. Som Alter tjente et almindeligt Bord paa pyramideagtigt opstigende Trin, af hvilke hvert bar 37 Lys, et Symbol paa de 37 Lys af den høieste Visdom, som udstraale fra den buddhistiske Religions 84,000 Læresætninger. Over Alteret, i en Ramme af Blomster uden Blade og af Blade uden Blomster — som Ritualet foreskriver det — hang en Standart i Farverne gult, rosa, hvidt, rødt og blaat. En ubestemt Vellugt, blandet med Røgelsesduft, opfyldte Rummet.

Den lærde Orientalist *Guimet* modtog i Vestibulen de Indbudne, som han først gav nogle korte Anvisninger om, hvorledes man havde at forholde sig under Messen. Talrige unge og smukke Damer vare tilstede, svorne Fritænkere, men ogsaa mange Tilhængere af den ikke lille Buddhistmenighed i Paris! De hørte alle med stor Opmærksomhed paa de Forskrifter, man maa iagttage for at kunne overvære en buddhistisk Gudstjeneste: Sjælen skal være ren og Legemet frit for Alkohol, Aanden samlet i Tanker af Godhed, Mildhed og Uskyld; de Troende maa have tvættet sig i safranduftende Vand, og de Hænder, som nedlægge kostelige Blomster paa Gudens Alter, maa være fri for alt Smuds. Og som om de Tilstedeværende havde opfyldt alle disse Betingelser, oplodes kort før Kl. 11 Dørene ind til Bibliothekssalen og i en Række paa To og To drog de Forsamlede hen til Alteret, paa hvis hvide Klæde de nedlagde de rituelle Blomster. De helt Vantro overværede Ceremonien fra Galleriet. I første Række, lige ved Alteret saae man *George Clémenceau* med Prins *Roland Bonaparte,* derefter Salomon *Reinach,* Léon de *Rosny,* Roger *Marx;* endvidere talrige Professorer, Medlemmer af *Institut de France* og en Mængde lærde Orientalister. Op over dem Alle rager Forfatteren Jean *Lorrain,* som staaer paa en Bænk med en vældig Chrysantemum-Buket i Haanden.

En Bevægelse af Nysgjerrighed gaaer paa engang gjennem Mængden. Præsten er kommen, som skal celebre Messen, Angarika'en (Præsten) H. *Dharmapala.* Det er en Singhaleser med mat Teint, høi og elegant Vægt; medens han skrider hen til Alteret, vugger han Hovedet frem og tilbage og gjør runde harmoniske Bevægelser med Armene; en stor gul Toga ombølger ham, paa Brystet bærer han en Buddha-Relikvie, som han nedlægger paa Alteret. Saa vender han sig mod de „Troende", og med syngende Røst, i det reneste Engelsk, udtaler han Ordene:

„Maatte jeg være ren som den vel duftende Blomst! Den herlige Blomst visner, saaledes skifter Alt, jeg indvier denne Blomst til Verdensaltets Herre, den evige Sandhed og det fuldkomment hellige Væsen.

Jeg lover, ikke at dræbe noget levende Væsen.

Jeg lover, ikke at tage fremmed Gods.

Jeg lover, ikke at hengive mig til sanselige Adspredelser.

Jeg lover, ikke at nyde berusende Drikke."

Efter denne Bøn fremhæver Præsten den 2650 Aar gamle buddhistiske Religions Velgjerninger. Og medens han taler, hefter hans Blik sig ubevægeligt mod Gulvet, som om de vilde undgaa enhver syndig Fristelse. Thi deroppe paa Galleriet sidder virkelig flere nydelige Skikkelser, som maaske kunde faae ham til at glemme Buddha. Efter Prædiken begynder den egentlige Ceremoni. Anagarika'en tager et uhyre langt gult Baand, der er rullet op paa en Stav, han rækker den ene Ende af Baandet til sin Nabo, George Clemenceau, som ikke et Øieblik har mistet sin rolige, korrekte Holdning, og nu ruller det gule Silkebaand sig fra Haand til Haand, enhver af de Tilstedeværende har det mellem Fingrene, et formeligt Silkenet synes at omslynge Forsamlingen; den anden Ende af Baandet fastgjør Præsten ved Alteret, medens han selv med slæbende, næsten hæs Melodi forkynder Buddhas Lov.

Gudstjenesten er tilende; nogle Saxe gaa fra Række til Række, og enhver afklipper et Stykke af det gule Baand; man saae Personer der omhyggeligt stak det afklippede Stykke i Lommen, som om det var en Amulet. I det hellige Pâli-Sprog taler Anagarika'en Ord, som betyde: „*Ite missa est*". Og — saaledes slutter „Figaros" Meddeler — jeg gaaer hen til Alteret for at tage det Stykke gule Baand op, som Mr. George Clémenceau ikke vilde gjemme.

(Af en Kvindes Dagbog)

Naar man forstaaer at omgaaes Mænd paa rette Maade, saa er en svag Side ligesaa meget værd som et godt Hjerte.

I kan tro det eller ikke: Kokette, det ere vi Alle; ganske vist ere Mange af os saa kloge, ikke at lade Jer mærke med det.

Naar en Modstanderinde tilkaster os sin Handske, tager vi den op for — at se hendes Handskenummer.

Dronning Myrrhas Lov

I et fjernt Land herskede engang en smuk Dronning, som havde sat sig i Hovedet, at alle Mænd maatte være slette. Hun udstedte derfor en streng Lov: at saafremt en Mand bedaarede en Kvinde, skulde denne have Ret til, enten at tvinge ham til Ægteskab, eller naar hun vilde straffe ham endnu haardere, kræve hans Død for Bøddelens Haand.

Saaledes havde Kvinderne det meget behageligt; der blev holdt det ene Bryllup efter det andet i Riget, og Dronning Myrrha var overmaade stolt af sin Lov.

En Morgen skete det imidlertid, at to Damer mødte i Dronningens Modtagelsesværelse, over hvis Dør der hang et blodigt Sværd, medens en Række Brudekranse laa udbredte paa Bordet. Thi kun en af disse Ting krævedes i en saadan Retssag.

De to kvindelige Klagere vare overmaade smukke, duggfriske unge Piger. Den ene mørk, med klare Ørneøine, kjækt bøiet Næse og Ravnelokker, den anden from med guldgult Haar.

„Hvad har I at besvære Jer over?" spurgte Dronning Myrrha.

„En Ridder har bedaaret mig", sagde den Mørke, og hendes Øine lynede.

„Mig ligeledes", hviskede den Lyse med nedslagne Øine.

„Hvad hedder Du?" spurgte Dronningen, henvendt til den Mørke.

„Jeg hedder Arota, Datter af den rige Handelsherre."

„Og hvad hedder han, i hvis Garn Du er faldet?"

„Ridder Bolus, Gardekapitainen."

Den Lyse foer sammen.

„Og hvem er Du?"

„Mit Navn er Delma, jeg er Datter af Skibseieren Karigan."

„Hvem anklager Du?"

„Bolus, Gardekapitainen."

Nu foer den Mørke sammen og hendes Ansigt blussede.

„Hvad, Bolus? Kapitainen for min Garde?" udbrød Dronningen, og hendes Læber dirrede af Harme. „To paa engang! Et saa ryggesløst Menneske har endnu aldrig været i mit Rige! Bøddel!"

Bøddelen, som ved saadanne Leiligheder altid stod ude i Forgemakket i sin røde Kjortel og slog en Passiar af med Præsten, der ventede paa Vielsen, traadte ind.

„Gaa, og før Bolus, Gardekapitainen hid."

Efter en kort Venten traadte denne ind.

Det var en undersætsig, velnæret Fyr, med fremstaaende Kindben og temmelig skaldet. Han havde altsaa et alt Andet end bedaarende Ydre.

„Veed Du, hvad Du er anklaget for?"

„Jeg veed det, Majestæt."

„Er det sandt?"

„Jeg sagde, at jeg veed det, altsaa er det sandt."

Dronning Myrrha var ude af sig selv af Vrede og sagde, henvendt til de to unge Piger: „I kjender da vel Loven, som gjelder i mit Rige og paa to Maader kan skaffe Eder Opreisning? Hvad vælger I nu?"

„Han skal gifte sig med mig", sagde Delma.

„Han skal dø for Sværdet!" udbrød Arota.

Dronningen forfærdedes. Nu saae hun, hvilken Forvikling her kunde opstaa, og at den berømte Kvinde-Bulle (thi saaledes blev Loven kaldt), for hvilken Alle priste den store Dronning, truede med at skrumpe ind til Dumhed, forvandle hendes Hæder til Haan og knuse hendes Visdoms Søile til Støv.

„I Piger", sagde hun helt forlegen, „dette Tilfælde bringer mig til Fortvivlelse. Sligt er endnu ikke skeet, at to Kvinder paa en og samme Tid anklage en og samme Mand for en og samme Forbrydelse. Du, Delma, ønsker at blive hans Hustru, og Du, Arota, forlanger, at jeg skal lade ham henrette, og I har Begge samme Ret til eders Ønsker."

„Saa er det, Dronning", sagde den kongelige Rigsseglbevarer, som holdt den med gyldne Bogstaver skrevne Kvindebulle i Haanden, indtil Herskerinden havde afsagt Dommen.

„Naar jeg lader ham dræbe, kan jeg ikke give Delma ham til Mand, og naar jeg giver ham til Delma kan jeg ikke opfylde Lovens Bestemmelser for Dig, Arota. Men der gives en Udvei, hvorved Lovens Ære kan reddes, naar Begge kun vil have et Ønske. Dette er jo et usædvanligt, besynderligt Tilfælde."

„Nei, jeg vil have hans Blod", svarede Arota bestemt.

Dronning Myrrha begyndte at bede: „Tag Dig Delma til Exempel. Seer Du, hun har et mildt, høimodigt Duehjerte. Det tilkommer Kvinder at være forsonlige. Dernæst maa Du ogsaa tænke paa mig. Du vilde gjøre mig ulykkelig, hvis Du bragte mig i en Situation, der gjorde det umuligt at efterkomme Loven. Jeg beder Dig, Arota, vær barmhjertig."

Arota kæmpede længe med sig selv, endelig sagde hun: „Nu vel, jeg slutter mig til Delmas Ønske."

Myrrha aandede lettet, men strax formørkedes atter hendes Aasyn og hun bemærkede mismodigt: „Der har vi jo en ny Forvikling . . . Det har jeg slet ikke tænkt paa. Bolus kan da ikke gifte sig med To."

Efter langt Overlæg henvendte hun sig til Bolus: „Jeg troer, at vi kan komme ud af denne Vanskelighed ved at lade Dig vælge."

Bolus betragtede stjaalent de unge Piger.

Der stod trodsig den stolte Arota, og der den slanke Delma, from og hengiven.

Et Øieblik tøvede han, saa sagde han bestemt: „Jeg vælger Arota, Majestæt."

Arota løftede sit Hoved endnu stoltere, og hendes Aasyn straalede af Triumf.

„Du utaknemmelige Skurk!" hviskede Delma. „Dronning, jeg ønsker dette Menneskes Død."

Dronningen var selv høiligt overrasket over Ridderens Valg, der forsmaaede Den, han skyldte Livet, og hun sagde derfor: „Denne Mand fortjener virkelig kun Døden, og da Delma nu ogsaa forlanger hans Død, ligesom Du, Arota, som kun har benaadet ham af Kjærlighed til mig, saa skal han dø. Bøddel, tag Sværdet ned."

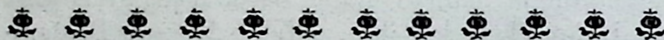
Men i dette Øieblik udbrød Arota fortvivlet: „Nei, nei, Dronning. Jeg beraaber mig paa Loven. Jeg tillader ikke, at han bliver henrettet, men forlanger ham til Mand."

Dronningen blegnede.

„Er I da vanvittige, I Kvinder? Det vil sige, egentlig er det mig, der er vanvittig, siden jeg beskyttede Eder mod Mændene og ikke omvendt Mændene mod Eder. Rigsseglbevarer! Sønderriv Kvinde-Bullen og kast Stumperne af den ud ad Vinduet."

Rigsseglbevareren sønderrev Bullen, kastede Resterne ud af Vinduet, og siden den Tid kan over hele Verden Mændene gjøre med Kvinderne som de vil.

Koloman Mikszáth.

Plattydske Ordsprog

„Hvad Du dog er for et Menneske", sagde Johan Fink til Grisen, der havde sat begge Ben op i Truget.

×

„Idag er Smalhans Kok", sagde Ræven; han havde fanget en Myg.

×

„Den Klogeste giver efter", sagde Bonden; han sloges med sin Stud.

×

Naar En ikke vil se, hjælper hverken Lys eller Briller.

×

Ære kan Du ikke laane nogetsteds, den maa Du selv sørge for.

×

Hvis jeg vilde, hvad jeg skulde, kunde jeg Alt, hvad jeg vilde.

×

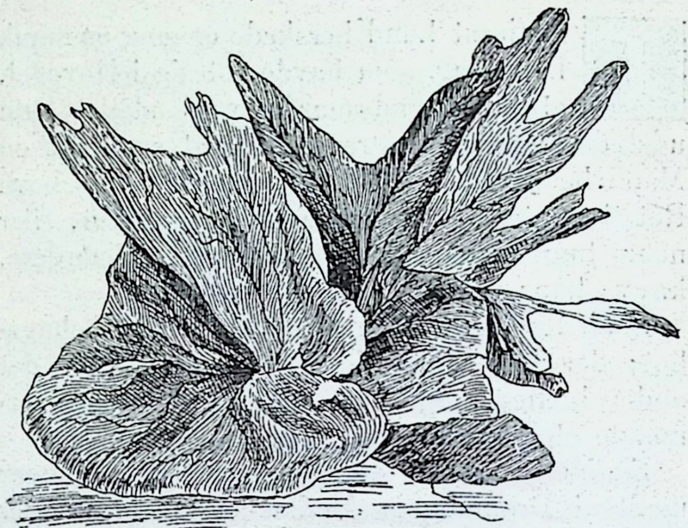
Virk, som om Livets Rødt aldrig svandt fra din Kind; men lev, som om Døden allerede stod udenfor din Dør.

×

„Alt for meget smager bedsk, selv om det var Honning," siger Bartels.

Hjortetaksbregnen

(PLATYCERIUM)

HJORTETAKBREGNE

De fineste og mest elegante Bladformer, Naturen kan opvise, findes vel i Bregnernes store Familie; hvem kjender ikke Skovens høie, lysegrønne Ørnebregne, som breder sit smukke Tæppe paa afsides fugtige Steder, den lille smukke Engelsød, som man finder i Moser og ved Elletræernes Rødder, eller den mørkegrønne Scolopendrium paa Stengjærder og mellem Lyngen. Vi har kun faa Former i Forhold til de varmere Egnes righoldige og pragtfulde Vegetation. Enkelte af disse Bregner er godt kjendte herhjemme, især den nydelige „Venushaar", og de mange andre pragtfulde Drivhus- og Stuebregner. Men Naturen er lunefuld, thi blandt de mange gratieuse Former findes flere barokke, hvoraf Platycerium eller Hjortetaksbregnen med det blaagrønne, stærkt ribbede Løv, og som Navnet betegner i høi Grad ligner Hjortetakker, især Daadyrets Gevir, men som tiltrods for deres sære Udseende, maa siges at være meget smukke. De findes voxende paa gamle Træer, i Klipperevner eller i fugtig Jord i Tropernes Skove, særlig i Australien, paa Phillipinerne og i tropisk Amerika, hvor de ved deres eiendommelige Voxemaade og deres Løv blandt Tropernes øvrige Vegetation danner maleriske Partier, og yndede Opholdssteder for den rige Insektverden.

Man kjender ca. 6—8 Arter, hvoraf flere som Pb. alicorne, grande, Hillii og biforme dyrkes i Drivhuse, hvor de ved Staaltraad og Mos heftes til et Stykke Træ eller Bark. De fordrer en Temperatur af 12—15° Reamur og fugtig Luft.

Nærværende Afbildinger ere efter Exemplarer i den botaniske Haves Væxthuses Bregneafdeling.

Edv. Bentzen.

HJORTETAKBREGNE

7.

